

**ROZPOZNANIE WYSTĘPOWANIA ORAZ OCENA STANU
ZACHOWANIA SIEDLISK PRZYRODNICZYCH 2330, 3270, 6120, 6210,
6430, 6510, 7140, 91E0, 91F0, 9130, 9170 NA OBSZARZE NATURA 2000
DOLINA CYBINY PLH300038**

(opracowanie wykonano na podstawie umowy nr WOP.262.8.17.DU, z dnia 11.04.2017 r.)

ZLECENIODAWCA:
Regionalna Dyrekcja Ochrony
Środowiska w Poznaniu
Ul. Jana Henryka Dąbrowskiego 79
60-529 Poznań

WYKONAWCA:
Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie
Autorzy: dr Justyna Święczkowska, dr Joanna Ruszczyńska

Olsztyn, 22.09.2017 r.

Realizacja przedmiotu zamówienia została sfinansowana ze środków
Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
w Poznaniu (WFOŚiGW)

SPIS TREŚCI

1. PODSTAWA OPRACOWANIA	5
2. ZAKRES OPRACOWANIA	5
3. METODYKA PRZEPROWADZONYCH PRAC.....	5
4. WYNIKI ROZPOZNANIA WYSTĘPOWANIA I OCENY STANU OCHRONY SIEDLISK PRZYRODNICZYCH W OBSZARZE NATURA 2000 DOLINA CYBINY PLH300038.....	7
4.1. 2330 Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi (<i>Corynephorus, Agrostis</i>)	7
4.1.1. OCENA STANU OCHRONY SIEDLISKA NA POSZCZEGÓLNYCH STANOWISKACH, IDENTYFIKACJA ISTNIEJĄCYCH I POTENCJALNYCH ZAGROŻEŃ ORAZ OKREŚLENIE DZIAŁAŃ OCHRONNYCH	8
4.1.2. OCENA STANU OCHRONY SIEDLISKA PRZYRODNICZEGO 2330 NA POZIOMIE OBSZARU NATURA 2000.....	32
4.1.3. IDENTYFIKACJA ZAGROŻEŃ SIEDLISKA W OBRĘBIE OBSZARU NATURA 2000.....	34
4.1.4. CELE DZIAŁAŃ OCHRONNYCH I DZIAŁANIA OCHRONNE POWIĄZANE Z ICH OSIĄGNIĘCIEM	34
4.2. 3270 Zalewane muliste brzegi rzek z roślinnością <i>Chenopodium rubri</i> p.p. i <i>Bidention</i> p.p. ...	35
4.3. 6120* Ciepłolubne śródlądowe murawy napiaskowe (<i>Koelerion glaucae</i>)	37
4.3.1. UPROSZCZONE KARTY OBSERWACJI WYKONANE W MIEJSCACH POSZUKIWAŃ SIEDLISKA	40
4.4. 6210* Murawy kserotermiczne <i>Festuco-Brometea</i>	52
4.4.1. UPROSZCZONE KARTY OBSERWACJI WYKONANE W MIEJSCACH POSZUKIWAŃ SIEDLISKA	53
4.5. 6430 Ziolorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziolorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>)	59
4.5.1. OCENA STANU OCHRONY SIEDLISKA NA POSZCZEGÓLNYCH STANOWISKACH, IDENTYFIKACJA ZAGROŻEŃ ORAZ OKREŚLENIE DZIAŁAŃ OCHRONNYCH	60
4.5.2. OCENA STANU OCHRONY SIEDLISKA PRZYRODNICZEGO 6430 ZIOŁOROŚLA GÓRSKIE (<i>ADENOSTYLION ALLIARIAE</i>) I ZIOŁOROŚLA NADRZECZNE (<i>CONVOLVULETALIA SEPIUM</i>) NA POZIOMIE OBSZARU NATURA 2000.....	97
4.5.3. IDENTYFIKACJA ZAGROŻEŃ DLA SIEDLISKA 6430 W OBRĘBIE OBSZARU NATURA 2000	99
4.5.4. CEL DZIAŁAŃ OCHRONNYCH I DZIAŁANIA OCHRONNE POWIĄZANE Z ICH OSIĄGNIĘCIEM	100
4.6. 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>) .	100
4.6.1. OCENA STANU OCHRONY SIEDLISKA NA POSZCZEGÓLNYCH STANOWISKACH, IDENTYFIKACJA ISTNIEJĄCYCH I POTENCJALNYCH ZAGROŻEŃ ORAZ OKREŚLENIE DZIAŁAŃ OCHRONNYCH	101
4.6.2. OCENA STANU OCHRONY SIEDLISKA PRZYRODNICZEGO 6510 NA POZIOMIE OBSZARU NATURA 2000.....	194
4.6.3. IDENTYFIKACJA ZAGROŻEŃ SIEDLISKA W OBRĘBIE OBSZARU NATURA 2000.....	198

4.6.4. CELE DZIAŁAŃ OCHRONNYCH I DZIAŁANIA OCHRONNE POWIĄZANE Z ICH OSIĄGNIĘCIEM	198
4.7. 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z klasy <i>Scheuchzeria-Caricetea</i>)..	199
4.7.1. OCENA STANU OCHRONY SIEDLISKA NA POSZCZEGÓLNYCH STANOWISKACH, IDENTYFIKACJA ISTNIEJĄCYCH I POTENCJALNYCH ZAGROŻEŃ ORAZ OKREŚLENIE DZIAŁAŃ OCHRONNYCH	203
4.7.2. OCENA STANU OCHRONY SIEDLISKA PRZYRODNICZEGO 7140 TORFOWISKA PRZEJŚCIOWE I TRZĘSAWISKA NA POZIOMIE OBSZARU NATURA 2000.....	208
4.7.3. IDENTYFIKACJA ZAGROŻEŃ DLA SIEDLISKA 7140 W OBRĘBIE OBSZARU NATURA 2000	208
4.7.4. CEL DZIAŁAŃ OCHRONNYCH I DZIAŁANIA OCHRONNE ZMIERZAJĄCE DO JEGO OSIĄGNIĘCIA	208
4.8. 91E0* Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i>, <i>Populetum albae</i>, <i>Alnion glutinoso-incanae</i>, olsy źródliskowe).....	209
4.8.1. OCENA STANU OCHRONY SIEDLISKA NA POSZCZEGÓLNYCH STANOWISKACH, IDENTYFIKACJA ISTNIEJĄCYCH I POTENCJALNYCH ZAGROŻEŃ ORAZ OKREŚLENIE DZIAŁAŃ OCHRONNYCH	210
4.8.2. OCENA STANU OCHRONY SIEDLISKA PRZYRODNICZEGO 91E0 NA POZIOMIE OBSZARU NATURA 2000.....	303
4.8.3. IDENTYFIKACJA ZAGROŻEŃ DLA SIEDLISKA 91E0 W OBRĘBIE OBSZARU NATURA 2000	307
4.8.4. CELE DZIAŁAŃ OCHRONNYCH I DZIAŁANIA PROWADZĄCE DO ICH OSIĄGNIĘCIA	308
4.9. 91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (<i>Ficario-Ulmetum</i>)	308
4.9.1. OCENA STANU OCHRONY SIEDLISKA NA POSZCZEGÓLNYCH STANOWISKACH, IDENTYFIKACJA ZAGROŻEŃ ORAZ OKREŚLENIE DZIAŁAŃ OCHRONNYCH	310
4.9.2. OCENA STANU OCHRONY SIEDLISKA PRZYRODNICZEGO 91F0 NA POZIOMIE OBSZARU NATURA 2000.....	374
4.9.3. IDENTYFIKACJA ZAGROŻEŃ DLA SIEDLISKA 91F0 W OBRĘBIE OBSZARU NATURA 2000	379
4.9.4. CELE DZIAŁAŃ OCHRONNYCH I DZIAŁANIA PROWADZĄCE DO ICH OSIĄGNIĘCIA	380
4.10. 9130 Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion</i>, <i>Galio odorati-Fagenion</i>).....	381
4.11. 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i>, <i>Tilio-Carpinetum</i>).....	383
4.11.1. OCENA STANU OCHRONY SIEDLISKA NA POSZCZEGÓLNYCH STANOWISKACH, IDENTYFIKACJA ZAGROŻEŃ ORAZ OKREŚLENIE DZIAŁAŃ OCHRONNYCH.....	384
4.11.2. OCENA STANU OCHRONY SIEDLISKA PRZYRODNICZEGO 9170 NA POZIOMIE OBSZARU NATURA 2000.....	430
4.11.3. IDENTYFIKACJA ZAGROŻEŃ DLA SIEDLISKA 9170 W OBRĘBIE OBSZARU NATURA 2000	434

4.11.4. CELE DZIAŁAŃ OCHRONNYCH I DZIAŁANIA PROWADZĄCE DO ICH OSIĄGNIĘCIA	435
5. LITERATURA	437

1. PODSTAWA OPRACOWANIA

Podstawą opracowania jest **umowa nr WOP.262.8.17.DU**, zawarta w dniu 11 kwietnia 2017 r. w Poznaniu pomiędzy: Skarbem Państwa Regionalną Dyrekcją Ochrony Środowiska w Poznaniu, mającą siedzibę przy ul. Jana Henryka Dąbrowskiego 79, 60-529 Poznań, reprezentowaną przez Panią Jolantę Ratajczak — Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu, w imieniu której działa na mocy udzielonego upoważnienia Pan Jerzy Ptaszyk, Zastępca Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu, zwaną dalej „**Zamawiającym**” a Uniwersytetem Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie z siedzibą przy ulicy Michała Oczapowskiego 2, 10-719 Olsztyn, reprezentowanym przez Pana prof. dr. ds. Jerzego Jaroszewskiego – Prorektora Ds. Nauki, zwanym dalej „**Wykonawcą**”.

2. ZAKRES OPRACOWANIA

Przedmiotem niniejszego opracowania jest rozpoznanie występowania oraz ocena stanu ochrony siedlisk przyrodniczych na obszarze Natura 2000 Dolina Cybiny PLH300038 zgodnie z zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 17 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny PLH300038 (Dz. Urz. Woj. Wielk. z 19 marca 2014 r. poz. 1820) zmienionym zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 28 stycznia 2015 r. zmieniającym zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny PLH300038 (Dz. Urz. Woj. Wielk. z 3 lutego 2015 r. poz. 551).

Zgodnie z wytycznymi Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Poznaniu, zawartymi w opisie przedmiotu zamówienia (załącznik nr 1 do SIWZ), zakres opracowania obejmuje:

1. Przeprowadzenie pełnej inwentaryzacji i przedstawienie rozmieszczenia wszystkich płatów siedlisk przyrodniczych 2330, 3270, 6120, 6210, 6430, 6510, 7140, 9130, 9170, 91E0 i 91F0 w obszarze Natura 2000.
2. Dokonanie łącznej oceny stanu ochrony ww. siedlisk przyrodniczych w obszarze Natura 2000.
3. Przedstawienie wyników oceny stanu ochrony siedlisk przyrodniczych na poszczególnych stanowiskach w formie formularzy obserwacji terenowych opisanych w przewodnikach metodycznych opracowanych dla potrzeb Państwowego Monitoringu Środowiska.
4. Sporządzenie warstwy wektorowej z lokalizacją wszystkich stanowisk badawczych.
5. Dostarczenie fotografii wszystkich stanowisk badawczych.
6. Określenie celów działań ochronnych i działań ochronnych dla siedlisk przyrodniczych.
7. Zweryfikowanie informacji zawartych w planie zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny PLH300038 i określenie zakresu monitoringu na kolejne lata obowiązywania planu zadań ochronnych.

3. METODYKA PRZEPROWADZONYCH PRAC

Badania terenowe w zakresie inwentaryzacji i oceny stanu ochrony siedlisk przyrodniczych w zasięgu obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny, prowadzono w okresie od 15.05.2017 r. do 15.09.2017 r. Terminy badań poszczególnych siedlisk przyrodniczych wyznaczono tak, aby znajdowały się one w pełnej fazie rozwoju. Dla części siedlisk przyrodniczych badania przeprowadzono dwukrotnie, czyli w okresie wiosennym i letnim

(siedliska 91F0, 91E0 i 9170). Inwentaryzacja została przeprowadzona metodą marszrutową, co zapewnia bardzo dużą dokładność rozpoznania zasobów poszczególnych siedlisk. Stwierdzone płaty siedlisk skartowano na podkładach topograficznych w skali 1: 2 500. Na podstawie uzyskanych danych opracowaniu w programie ArcGIS warstwę tematyczną przedstawiającą rozmieszczenie poszczególnych stanowisk siedlisk przyrodniczych. Wszystkim stwierdzonym stanowiskom nadano GUID. Wyjątek stanowiły powierzchnie, które zasięgiem pokrywały się ze stanowiskami przedstawionymi w dokumentacji planu zadań ochronnych. W takich przypadkach zachowano GUID, który nadano w ramach prac nad planem zadań ochronnych. Przed przystąpieniem do badań terenowych wykonano kwerendę literatury dotyczącej terenu badań.

W zasięgu każdego ze stwierdzonych stanowisk, wyznaczono transekt, najczęściej o wymiarach 10 x 200 m. Do badań typowano względnie jednolite pod względem zespołu roślinnego oraz stanu zachowania, fragmenty fitocenoz. Ze względu na kształt i wymiary płatów w przypadku niektórych stanowisk konieczna była modyfikacja kształtu transektu, tak że jego dłuższa oś nie stanowiła linii prostej, bądź była krótsza niż 200 metrów. W przypadku niewielkich płatów, wykonywano jedno lub dwa zdjęcia fitosocjologiczne zamiast trzech. Dla siedlisk leśnych zdjęcia fitosocjologiczne miały wymiary 10 x 10 m, natomiast dla siedlisk nieleśnych, powierzchnia zdjęcia wynosiła 5 x 5 m. Wykorzystano w tym celu klasyczną skalę Braun-Blanqueta. Współrzędne poszczególnych zdjęć wyznaczono za pomocą odbiornika GPS typu Garmin Oregon 550. Lokalizację stanowisk badawczych zaprezentowano na mapie stanowiącej załącznik do niniejszego opracowania. Zgromadzone dane posłużyły opracowaniu w programie ArcGIS warstwy tematycznej przedstawiającej rozmieszczenie powierzchni monitoringowych. Nazwy stanowisk monitoringowych stanowią 4 ostatnie symbole GUID poszczególnych płatów. W przypadku gdy stanowisko posiadało już GUID (nadany w trakcie prac nad planem zadań ochronnych), zachowano go. Dla stanowisk, które go nie posiadały, został on nadany. Poza badaniami fitosocjologicznymi, zgodnie z metodyką GIOŚ określono dla poszczególnych siedlisk oceniono stan odpowiednich wskaźników i parametrów. Na podstawie przeprowadzonych badań terenowych dokonano oceny parametrów stanu ochrony siedlisk przyrodniczych i wskaźników specyficznej struktury i funkcji dla poszczególnych stanowisk monitoringowych. Na tej podstawie określono łączną ocenę stanu ochrony siedlisk przyrodniczych na terenie obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny PLH300038. Przeprowadzone badania pozwoliły również na identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla poszczególnych płatów siedlisk w obrębie obszaru oraz zaplanowanie celów działań ochronnych i działań ochronnych służących ich osiągnięciu.

Nazewnictwo gatunków roślin wyższych przyjęto za Mirkiem i in. (2002), mszaków za Ochyrą i in. (2003), porostów za Fałtynowiczem (2003), a zbiorowisk roślinnych za Matuszkiewiczem (2011). Nazewnictwo i kody siedlisk przyrodniczych są zgodne z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz. U. 2014 poz. 1713). W dokumentacja symbolem *, oznaczono siedliska priorytetowe.

4. WYNIKI ROZPOZNANIA WYSTĘPOWANIA I OCENY STANU OCHRONY SIEDLISK PRZYRODNICZYCH W OBSZARZE NATURA 2000 DOLINA CYBINY PLH300038

4.1. 2330 Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi (*Corynephorus*, *Agrostis*)

Płaty siedliska 2330 rozwijają się na wydmach zlokalizowanych głównie w centralnej części badanego obszaru, w okolicach miejscowości Biskupice, Jankowo i Uzarzewo-Huby. Znaczna część wydym w tych rejonach obecnie porośnięta jest ubogim borem sosnowym. Jeden płat siedliska stwierdzono również w miejscowości Gruszczyn. Łączne zasoby siedliska wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi w obszarze Natura 2000 Dolina Cybiny oszacowano na **3,43 ha**, co stanowi około 0,15% powierzchni całego obszaru. W ramach przeprowadzonej inwentaryzacji stwierdzono **pięć stanowisk** powyższego siedliska. Powierzchnia płatów jest zróżnicowana i waha się pomiędzy 0,32 a 1,36 ha. W standardowym formularzu siedlisko to nie figuruje. Pojawiło się natomiast w ekspertyzie sporządzonej na potrzeby planu zadań ochronnych. W materiałach tych autorzy podają większą powierzchnię siedliska – 16,75 ha. Różnice w powierzchni mogą być wynikiem zaliczenia części płatów muraw napiaskowych ze związku *Koelerion glaucae* (siedlisko 6120), do siedliska 2330 oraz zaniku niektórych powierzchni w efekcie powstawania zabudowy rozproszonej.

Siedlisko reprezentowane jest na wszystkich stanowiskach przez zespół napiaskowych muraw szczotlichowych *Spergulo vernalis-Corynephorum*. Fitocenozy te są typowo wykształcone i charakteryzują się znacznym udziałem gatunków właściwych dla siedliska. Spośród nich najczęściej notowano szczotliczę siwą *Corynephorus canescens*, jasioniec piaskowy *Jasione montana*, czerwiec trwały *Scleranthus perennis*, rzadziej obserwowano przetacznik *Dillena* *Veronica dillenii* i sporek wiosenny *Spergula morisonii*. Oprócz tego stałym komponentem zbiorowiska były: kocanki piaskowe *Helichrysum arenarium*, jastrzębiec kosmaczek *Hieracium pilosella* i macierzanka piaskowa *Thymus serpyllum*.

W poniższej tabeli przedstawiono zestawienie stwierdzonych stanowisk siedliska, wraz z ich lokalizacją oraz powierzchnią.

Tab. 1. Wykaz stwierdzonych stanowisk siedliska 2330 wraz z ich lokalizacją i powierzchnią

LP.	NR STANOWISKA	LOKALIZACJA (NR DZIAŁEK EWIDENCYJNYCH, OBRĘB EWIDENCYJNY)	POWIERZCHNIA (ha)
1.	24f7	Fragment działki ewidencyjnej nr 340 obręb ewidencyjny Gruszczyn	0,54
2.	191f	Fragmenty działek ewidencyjnych nr 220, 221, 222, 232 obręb ewidencyjny Biskupice	0,61
3.	a77c	Fragmenty działek ewidencyjnych nr 225, 231, 232, 222, 221, 223, 220, 219 obręb ewidencyjny Biskupice	1,36
4.	2db3	Fragmenty działek ewidencyjnych nr 213, 214 215 obręb ewidencyjny Biskupice	0,6
5.	97b7	Fragment działki ewidencyjnej nr 32/2 obręb ewidencyjny Uzarzewo-Huby	0,32
Łączna powierzchnia stwierdzonych płatów siedliska			3,43

4.1.1. OCENA STANU OCHRONY SIEDLISKA NA POSZCZEGÓLNYCH STANOWISKACH, IDENTYFIKACJA ISTNIEJĄCYCH I POTENCJALNYCH ZAGROŻEŃ ORAZ OKREŚLENIE DZIAŁAŃ OCHRONNYCH

Karta obserwacji siedliska na stanowisku nr 24f7

Karta obserwacji siedliska na stanowisku	
Stanowisko - informacje podstawowe	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	2330 Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi (<i>Corynephorus</i> , <i>Agrostis</i>)
Nazwa stanowiska	24f7
Typ stanowiska	Badawcze
Zbiorowiska roślinne	Zespół <i>Spergulo vernalis-Corynephorum</i> napiaskowe murawy szczotlichowe
Opis siedliska na stanowisku	Płat napiaskowej murawy szczotlichowej, zlokalizowany w zachodniej części obszaru, w miejscowości Gruszczyń, na fragmencie działki ewidencyjnej nr 340 (obrub ewidencyjny Gruszczyń). Siedlisko ze wszystkich stron otaczają murawy napiaskowe ze związku <i>Kolerion glaucae</i> . Północna część płatu kontaktuje się przestrzennie z łąkami rajgrasowymi. Obecnie siedlisko na stanowisku charakteryzuje niezadowolający stan ochrony U1. Wynika to głównie z występowania inwazyjnych gatunków obcych.
Powierzchnia płatów siedliska	0,54 ha
Obszary chronione, na którym znajduje się stanowisko	PLH300038 Dolina Cybiny
Zarządzający terenem	Brak danych
Współrzędne geograficzne	Początek transektu: 17°5'13"E 52°25'55"N Środek transektu: 17°5'14"E 52°25'54"N Koniec transektu: 17°5'17"E 52°25'54"N
Wymiary transektu	10 x 125 m
Wysokość n.p.m.	92-93 m
Obszar	PLH300038 Dolina Cybiny
Zagrożenia	Istniejące zagrożenia: I01 – obce gatunki inwazyjne; Potencjalne zagrożenia: K02.01 – zmiana składu gatunkowego (sukcesja); E01.03 – zabudowa rozproszona; C01.01 – wydobywanie piasku
Inne wartości przyrodnicze	Brak
Monitoring jest wymagany	Tak
Uzasadnienie	Wskazany monitoring dalszych zmian stanu zachowania siedliska na stanowisku.
Wykonywane zabiegi ochronne i ocena ich skuteczności	Brak
Propozycja wprowadzenia działań ochronnych	1. Dalszy monitoring stanu zachowania siedliska na stanowisku, zgodnie z metodyką GIOŚ. Na podstawie wyników późniejszych monitoringów oraz porównania do danych zawartych w niniejszym opracowaniu, należy planować dalsze działania ochronne.
Data kontroli	18.05.2017 r., 30.06.2017 r.
Uwagi	Ze względu na niewielkie wymiary płatu siedliska, wyznaczono transekt o długości 125 m, w zasięgu którego wykonano dwa zdjęcia fitosocjologiczne.

Stan ochrony siedliska przyrodniczego na stanowisku	
Zdjęcie fitosocjologiczne I	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°5'13"E 52°25'55"N Wysokość n.p.m.: 92 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 25 m ² , Nachylenie: 0°, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 30.06.2017 r. Zwarcie warstwy: c – 40%, d – 40% Wysokość warstwy: c – 0,3 m, d – 0,05 m Warstwa c: <i>Corynephorus canescens</i> 2, <i>Jasione montana</i> 1, <i>Hieracium pilosella</i> 2, <i>Koeleria glauca</i> +, <i>Thymus serpyllum</i> +, <i>Sedum acre</i> +, <i>Scleranthus perennis</i> + Warstwa d: <i>Polytrichum piliferum</i> 2, <i>Bryum caespiticium</i> 2 Jednostka fitosocjologiczna: zespół <i>Spergulo vernalis-Corynephorum</i> napiaskowe murawy szczytlichowe
Zdjęcie fitosocjologiczne II	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°5'15"E 52°25'53"N Wysokość n.p.m.: 93 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 25 m ² , Nachylenie: 0°, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 30.06.2017 r. Zwarcie warstwy: c – 50%, d – 20% Wysokość warstwy: c – 0,3 m, d – 0,05 m Warstwa c: <i>Helichrysum arenarium</i> 2, <i>Jasione montana</i> 1, <i>Corynephorus canescens</i> 1, <i>Sedum acre</i> +, <i>Hieracium pilosella</i> 2, <i>Tanacetum vulgare</i> +, <i>Artemisia campestris</i> +, <i>Rumex acetosella</i> +, <i>Cerastium arvense</i> + Warstwa d: <i>Polytrichum piliferum</i> 2 Jednostka fitosocjologiczna: zespół <i>Spergulo vernalis-Corynephorum</i> napiaskowe murawy szczytlichowe

PARAMETR/WSKAŹNIK	OPIS	WARTOŚĆ PARAMETRU/WSKAŹNIKA		OCENA PARAMETRU/ WSKAŹNIKA
POWIERZCHNIA SIEDLISKA NA STANOWISKU		Ze względu na brak danych wyjściowych dotyczących powierzchni siedliska na stanowisku, parametr nie podlegał ocenie.		XX
SPECYFICZNA STRUKTURA I FUNKCJE				
Gatunki charakterystyczne	Lista gatunków charakterystycznych dla dla siedliska na wybranych na podstawie poradników ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 (Namura-Ochalska 2004), uzupełniona o gatunki charakterystyczne dla zespołu <i>Spergulo vernalis-Corynephorum</i> oraz związku <i>Corynephorion canescentis</i> .	Szczołtlicza siwa <i>Corynephorus canescens</i> , czewiec trwały <i>Scleranthus perennis</i> , jasioniec piaskowy <i>Jasione montana</i> , płonnik włosisty <i>Polytrichum piliferum</i>		FV
Espansja krzewów i podrostu drzew	Sumaryczne pokrycie krzewów i podrostu drzew na transekcje	Brak		FV
Gatunki ekspansywne	Lista gatunków roślin zielnych rozprzestrzeniających się w siedlisku i mogących stanowić dla niego zagrożenie wraz z szacunkowym procentowym pokryciem transektu przez gatunek	Wrotycz pospolity <i>Tanacetum vulgare</i> – zajmuje < 1% powierzchni transektu		FV
Obce gatunki inwazyjne	Lista gatunków obcych geograficznie i ekologicznie dla siedliska wraz z procentowym pokryciem transektu przez gatunek.	Przymiotno kanadyjskie <i>Conyza canadensis</i> – pokrywa < 1% powierzchni transektu		U1
Występowanie procesów eolicznych	Obecność i skala zachodzenia procesów związanych z działalnością wiatru.	Ślady dawnych procesów eolicznych w postaci pagórków fitogenicznych.		U1
Procent powierzchni zajętej przez siedlisko na transekcje	Procentowy udział siedliska na całym transekcje	Siedlisko zajmuje około 70% powierzchni transektu. Występuje w układzie mozaikowym z murawami napiaskowymi ze związku <i>Koelerion glaucae</i> .		FV
Gatunki charakterystyczne murawy kserotermiczne/ wrzosowiska	Liczba gatunków uznanych za charakterystyczne dla późniejszych etapów sukcesji, następujących po inicjalnych murawach napiaskowych.	Jastrzębiec kosmaczek <i>Hieracium pilosella</i> , bylica polna <i>Artemisia campestris</i>		U1
Inne zniekształcenia (rozjeżdżanie, wydeptywanie, zaśmiecanie)	Wpływ człowieka na siedlisko	Brak		FV
STRUKTURA I FUNKCJE - OGÓLNE				U1
PERSPEKTYWY OCHRONY		Perspektywy zachowania siedliska są dobre, nie stwierdzono znaczącego wpływu czynników, które mogłyby zagrozić siedlisku na stanowisku w perspektywie najbliższych 10 lat..		FV
OCENA OGÓLNA		FV	30%	U1
		U1	70%	

PARAMETR/WSKAŹNIK	OPIS	WARTOŚĆ PARAMETRU/WSKAŹNIKA		OCENA PARAMETRU/ WSKAŹNIKA
	Powierzchnia siedliska o różnym stanie zachowania na stanowisku	U2	0%	

Oddziaływania istniejące					
Wewnętrzne	Kod	Nazwa działalności	Intensywność	Wpływ	Syntetyczny opis
	I01	Nierodzone gatunki zaborcze	C	-	W płacie występuje przymiotno kanadyjskie <i>Conyza canadensis</i> , pokrywające < 1% powierzchni transektu.
Oddziaływania potencjalne					
Wewnętrzne	K02.01	Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)	-	-	Siedlisko nie jest w rzaden sposób użytkowane, w związku z czym w jego zasięgu może dochodzić do sukcesji w kierunku muraw ze związku <i>Koelerion glaucae</i> , ubogich borów sosnowych.
Zewnętrzne	E01.03	Zabudowa rozproszona	-	-	W przyszłości teren ten może zostać wykorzystany pod zabudowę
	C01.01	Wydobywanie piasku	-	-	Potencjalne miejsce pozyskiwania piasku.

Dokumentacja fotograficzna

Fot. 1. Płat wydmy śródlądowej z murawami napiaskowym na stanowisku nr 24f7

Fot. 2. Płat wydmy śródlądowej z murawami napiaskowymi na stanowisku nr 24f7

Karta obserwacji siedliska na stanowisku nr 191f

Karta obserwacji siedliska na stanowisku	
Stanowisko - informacje podstawowe	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	2330 Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi (<i>Corynephorus</i> , <i>Agrostis</i>)
Nazwa stanowiska	191f
Typ stanowiska	Badawcze
Zbiorowiska roślinne	Zespół <i>Spergulo vernalis-Corynephorum</i> napiaskowe murawy szczotlichowe
Opis siedliska na stanowisku	Płat napiaskowej murawy szczotlichowej wykształcony na wydmie, w centralnej części obszaru, pomiędzy miejscowościami Jankowo a Biskupicami, na fragmentach działek ewidencyjnych nr 220, 221, 222, 232 (obwód ewidencyjny Biskupice). Siedlisko od południa i wschodu sąsiaduje z otaczającymi rzekę Cybinę szuwarami. Północne granice sąsiadują z zaroślami łożowymi. Obecnie siedlisko na stanowisku znajduje się w niezadowalającym stanie ochrony U1. Wynika to głównie z braku zachodzenia w obrębie stanowiska aktualnych procesów eolicznych.
Powierzchnia płatów siedliska	0,61 ha
Obszary chronione, na którym znajduje się stanowisko	PLH300038 Dolina Cybiny
Zarządzający terenem	Brak danych
Współrzędne geograficzne	Początek transektu: 17°10'13"E 52°27'8"N Środek transektu: 17°10'13"E 52°27'7"N Koniec transektu: 17°10'9"E 52°27'9"N
Wymiary transektu	10 x 200 m
Wysokość n.p.m.	92-93 m
Obszar	PLH300038 Dolina Cybiny
Zagrożenia	Istniejące zagrożenia: brak Potencjalne zagrożenia: K02.01 – zmiana składu gatunkowego (sukcesja); I01 – obce gatunki inwazyjne; E01.03 – zabudowa rozproszona; C01.01 – wydobywanie piasku

Karta obserwacji siedliska na stanowisku	
Inne wartości przyrodnicze	Brak
Monitoring jest wymagany	Tak
Uzasadnienie	Wskazany monitoring dalszych zmian stanu zachowania siedliska na stanowisku.
Wykonywane zabiegi ochronne i ocena ich skuteczności	Brak
Propozycja wprowadzenia działań ochronnych	1. Dalszy monitoring stanu zachowania siedliska na stanowisku, zgodnie z metodyką GIOS. Na podstawie wyników późniejszych monitoringu oraz porównania do danych zawartych w niniejszym opracowaniu, należy planować dalsze działania ochronne.
Data kontroli	18.05.2017 r., 30.06.2017 r.
Uwagi	-

Stan ochrony siedliska przyrodniczego na stanowisku	
Zdjęcie fitosocjologiczne I	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°10'13"E 52°27'8"N Wysokość n.p.m.: 92 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 25 m ² , Nachylenie: 0°, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 30.06.2017 r. Zwarcie warstwy: c – 50%, d – 10% Wysokość warstwy: c – 0,3 m, d – 0,05 m Warstwa c: <i>Corynephorus canescens</i> 2, <i>Jasione montana</i> +, <i>Hieracium pilosella</i> 2, <i>Anthoxanthum odoratum</i> 1, <i>Koeleria glauca</i> +, <i>Thymus serpyllum</i> +, <i>Sedum acre</i> +, <i>Scleranthus perennis</i> +, <i>Achillea millefolium</i> +, <i>Rumex acetosella</i> +, <i>Pinus sylvestris</i> +, <i>Potentilla argentea</i> + Warstwa d: <i>Polytrichum piliferum</i> 2 Jednostka fitosocjologiczna: zespół <i>Spergulo vernalis-Corynephorum</i> napiaskowe murawy szczytlichowe
Zdjęcie fitosocjologiczne II	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°10'13"E 52°27'7"N Wysokość n.p.m.: 93 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 25 m ² , Nachylenie: 0°, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 30.06.2017 r. Zwarcie warstwy: c – 40%, d – 20% Wysokość warstwy: c – 0,3 m, d – 0,05 m Warstwa c: <i>Helichrysum arenarium</i> 1, <i>Jasione montana</i> +, <i>Corynephorus canescens</i> 1, <i>Sedum acre</i> 1, <i>Hieracium pilosella</i> 2, <i>Tanacetum vulgare</i> +, <i>Artemisia campestris</i> 1, <i>Rumex acetosella</i> +, <i>Luzula multiflora</i> +, <i>Achillea millefolium</i> +, <i>Hypericum maculatum</i> + Warstwa d: <i>Polytrichum piliferum</i> 2 Jednostka fitosocjologiczna: zespół <i>Spergulo vernalis-Corynephorum</i> napiaskowe murawy szczytlichowe
Zdjęcie fitosocjologiczne III	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°10'9"E 52°27'9"N Wysokość n.p.m.: 93 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 25 m ² , Nachylenie: 0°, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 30.06.2017 r. Zwarcie warstwy: c – 50%, d – 20% Wysokość warstwy: c – 0,3 m, d – 0,05 m Warstwa c: <i>Jasione montana</i> +, <i>Corynephorus canescens</i> 2, <i>Sedum acre</i> 1, <i>Hieracium pilosella</i> 2, <i>Artemisia campestris</i> +, <i>Rumex acetosella</i> 1, <i>Luzula multiflora</i> + Warstwa d: <i>Polytrichum piliferum</i> 2 Jednostka fitosocjologiczna: zespół <i>Spergulo vernalis-Corynephorum</i> napiaskowe murawy szczytlichowe

PARAMETR/WSKAŹNIK	OPIS	WARTOŚĆ PARAMETRU/WSKAŹNIKA		OCENA PARAMETRU/ WSKAŹNIKA
POWIERZCHNIA SIEDLISKA NA STANOWISKU		Ze względu na brak danych wyjściowych dotyczących powierzchni siedliska na stanowisku, parametr nie podlegał ocenie.		XX
SPECYFICZNA STRUKTURA I FUNKCJE				
Gatunki charakterystyczne	Lista gatunków charakterystycznych dla dla siedliska na wybranych na podstawie poradników ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 (Namura-Ochalska 2004), uzupełniona o gatunki charakterystyczne dla zespołu <i>Spergulo vernalis-Corynephorum</i> oraz związku <i>Corynephorion canescentis</i> .	Szczotliha siwa <i>Corynephorus canescens</i> , czewiec trwały <i>Scleranthus perennis</i> , jasioniec piaskowy <i>Jasione montana</i> , płonnik włosisty <i>Polytrichum piliferum</i>		FV
Espansja krzewów i podrostu drzew	Sumaryczne pokrycie krzewów i podrostu drzew na transekcje	Łączne pokrycie drzew i krzewów około 15% powierzchni transektu		FV
Gatunki ekspansywne	Lista gatunków roślin zielnych rozprzestrzeniających się w siedlisku i mogących stanowić dla niego zagrożenie wraz z szacunkowym procentowym pokryciem transektu przez gatunek	Wrotycz pospolity <i>Tanacetum vulgare</i> – zajmuje < 1% powierzchni transektu		FV
Obce gatunki inwazyjne	Lista gatunków obcych geograficznie i ekologicznie dla siedliska wraz z procentowym pokryciem transektu przez gatunek.	Brak		FV
Występowanie prcesów eolicznych	Obecność i skala zachodzenia procesów związanych z działalnością wiatru.	Ślady dawnych prcesów eolicznych w postaci pagórków fitogenicznych.		U1
Procent powierzchni zajętej przez siedlisko na transekcje	Procentowy udział siedliska na całym transekcje	Sedlisko zajmuje około 40% powierzchni transektu		FV
Gatunki charakterystyczne murawy kserotermiczne/ wrzosowiska	Liczba gatunków uznanych za charakterystyczne dla późniejszych etapów sukcesji, następujących po inicjalnych murawach napiaskowych.	Jastrzębiec kosmaczek <i>Hieracium pilosella</i> , krwawnik pospolity <i>Achillea millefolium</i> , bylica polna <i>Artemisia campestris</i>		U1
Inne zniekształcenia (rozjeżdżanie, wydeptywanie, zaśmiecanie)	Wpływ człowieka na siedlisko	Brak		FV
STRUKTURA I FUNKCJE - OGÓLNE				U1
PERSPEKTYWY OCHRONY		Perspektywy zachowania siedliska są dobre. Brak znaczącego oddziaływania czynników zagrażających.		FV
OCENA OGÓLNA	Powierzchnia siedliska o różnym stanie zachowania na stanowisku	FV	10%	U1
		U1	90%	
		U2	0%	

Oddziaływania potencjalne					
	Kod	Nazwa działalności	Intensywność	Wpływ	Syntetyczny opis
Zewnętrzne	E01.03	Zabudowa rozproszona	-	-	W przyszłości teren ten może zostać wykorzystany pod zabudowę
	I01	Nierodzone gatunki zaborcze	-	-	Ryzyko wnikania w przyszłości obcych gatunków zaborczych.
	C01.01	Wydobywanie piasku	-	-	Potencjalne miejsce pozyskiwania piasku.
Wewnętrzne	K02.01	Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)	-	-	W obrębie siedliska pojawia się podrost drzew, głównie sosny, co świadczy o powolnym procesie sukcesji wtórnej w kierunku ubogiego boru sosnowego.

Dokumentacja fotograficzna

Fot. 3. Fragment napiaskowej murawy szczotlichowej w zasięgu stanowiska nr 191f

Fot.4. Czerwiec trwały i szczotlicha siwa – gatunki charakterystyczne dla siedliska 2330 w zasięgu stanowiska nr 191f

Karta obserwacji siedliska na stanowisku nr a77c

Karta obserwacji siedliska na stanowisku	
Stanowisko - informacje podstawowe	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	2330 Wydmny śródlądowe z murawami napiaskowymi (<i>Corynephorus</i> , <i>Agrostis</i>)
Nazwa stanowiska	a77c
Typ stanowiska	Badawcze
Zbiorowiska roślinne	<i>Spergulo vernalis</i> - <i>Corynephorum</i> napiaskowe murawy szczotlichowe
Opis siedliska na stanowisku	Płat napiaskowej murawy szczotlichowej wykształcony na wydmy, w centralnej części obszaru, pomiędzy miejscowościami Jankowo a Biskupicami, na fragmentach działek ewidencyjnych nr 225, 231, 232, 222, 221, 223, 220, 219 (obwód ewidencyjny Biskupice). Płat odznacza się znaczą liczbą gatunków charakterystycznych dla siedliska 2330. Jest to jeden z lepiej zachowanych płatów siedliska w obszarze. Od zachodu siedlisko otacza suchy bór sosnowy. Od zachodu z płatem sąsiadują pola uprawne, od południa mozaika zbiorowisk ruderalnych i szuwarowych. Obecnie siedlisko na stanowisku znajduje się w niezadowolającym stanie ochrony U1. Wynika to głównie z braku zachodzenia w obręb stanowiska aktualnych procesów eolicznych.
Powierzchnia płatów siedliska	1,36 ha
Obszary chronione, na którym znajduje się stanowisko	PLH300038 Dolina Cybiny
Zarządzający terenem	Brak danych
Współrzędne geograficzne	Początek transektu: 17°10'18"E 52°27'11"N Środek transektu: 17°10'16"E 52°27'14"N Koniec transektu: 17°10'14"E 52°27'11"N
Wymiary transektu	10 x 200 m
Wysokość n.p.m.	80-82 m

Karta obserwacji siedliska na stanowisku	
Obszar	PLH300038 Dolina Cybiny
Zagrożenia	Zagrożenia istniejące: brak Potencjalne zagrożenia: I01 – obce gatunki inwazyjne; K02.01 – zmiana składu gatunkowego; E01.03 – zabudowa rozproszona; C01.01 – wydobywanie piasku
Inne wartości przyrodnicze	Brak
Monitoring jest wymagany	Tak
Uzasadnienie	Wskazany monitoring dalszych zmian stanu zachowania siedliska na stanowisku.
Wykonywane zabiegi ochronne i ocena ich skuteczności	Brak
Propozycja wprowadzenia działań ochronnych	1. Dalszy monitoring stanu zachowania siedliska na stanowisku, zgodnie z metodyką GIOŚ. Na podstawie wyników późniejszych monitoringów oraz porównania do danych zawartych w niniejszym opracowaniu, należy planować dalsze działania ochronne.
Data kontroli	18.05.2017 r., 30.06.2017 r.
Uwagi	-

Stan ochrony siedliska przyrodniczego na stanowisku	
Zdjęcie fitosocjologiczne I	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°10'18"E 52°27'11"N Wysokość n.p.m.: 82 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 25 m ² , Nachylenie: 0°, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 30.06.2017 r. Zwarcie warstwy: c – 50%, d – 10% Wysokość warstwy: c – 0,3 m, d – 0,05 m Warstwa c: <i>Corynephorus canescens</i> 3, <i>Thymus serpyllum</i> +, <i>Sedum acre</i> +, <i>Scleranthus perennis</i> 1, <i>Rumex acetosella</i> +, <i>Veronica dillenii</i> , <i>Spergula morisonii</i> 1; Warstwa d: <i>Polytrichum piliferum</i> 1, <i>Cladonia floerkeana</i> 1 Jednostka fitosocjologiczna: zespół <i>Spergulo vernalis-Corynephorum</i> napiaskowe murawy szczotlichowe
Zdjęcie fitosocjologiczne II	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°10'16"E 52°27'14"N Wysokość n.p.m.: 80 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 25 m ² , Nachylenie: 0°, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 30.06.2017 r. Zwarcie warstwy: c – 30%, d – 20% Wysokość warstwy: c – 0,3 m, d – 0,05 m Warstwa c: <i>Helichrysum arenarium</i> 1, <i>Jasione montana</i> +, <i>Corynephorus canescens</i> 1, <i>Sedum acre</i> 1, <i>Hieracium pilosella</i> 2, <i>Cerastium arvense</i> + Warstwa d: <i>Polytrichum piliferum</i> 2 Jednostka fitosocjologiczna: zespół <i>Spergulo vernalis-Corynephorum</i> napiaskowe murawy szczotlichowe
Zdjęcie fitosocjologiczne III	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°10'14"E 52°27'11"N Wysokość n.p.m.: 80 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 25 m ² , Nachylenie: 0°, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 30.06.2017 r. Zwarcie warstwy: c – 50%, d – 20% Wysokość warstwy: c – 0,3 m, d – 0,05 m Warstwa c: <i>Corynephorus canescens</i> 3, <i>Sedum acre</i> +, <i>Hieracium pilosella</i> 1 <i>Carex hirta</i> +, <i>Rumex acetosella</i> +, <i>Luzula multiflora</i> +, <i>Helichrysum arenarium</i> 1, <i>Spergula morisonii</i> + Warstwa d: <i>Polytrichum piliferum</i> 2, <i>Racomitrium canescens</i> +

Stan ochrony siedliska przyrodniczego na stanowisku	
	Jednostka fitosocjologiczna: zespół <i>Spergulo vernalis</i> - <i>Corynephorretum</i> napiaskowe murawy szczotlichowe

PARAMETR/WSKAŹNIK	OPIS	WARTOŚĆ PARAMETRU/WSKAŹNIKA		OCENA PARAMETRU/ WSKAŹNIKA
POWIERZCHNIA SIEDLISKA NA STANOWISKU		Ze względu na brak danych wyjściowych dotyczących powierzchni siedliska, parametr nie podlegał ocenie.		XX
SPECYFICZNA STRUKTURA I FUNKCJE				
Gatunki charakterystyczne	Lista gatunków charakterystycznych dla dla siedliska na wybranych na podstawie poradników ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 (Namura-Ochalska 2004), uzupełniona o gatunki charakterystyczne dla zespołu <i>Spergulo vernalis-Corynephorum</i> oraz związku <i>Corynephorion canescentis</i> .	Szczotliha siwa <i>Corynephorus canescens</i> , czerwiec trwały <i>Scleranthus perennis</i> , przetacznik <i>Dillena Veronica dillenii</i> , sporek wiosenny <i>Spergula morisonii</i> , jasieniec piaszkowy <i>Jasione montana</i> , płonnik włosisty <i>Polytrichum piliferum</i> , chrobotek Floerkego <i>Cladonia floerkeana</i>		FV
Espansja krzewów i podrostu drzew	Sumaryczne pokrycie krzewów i podrostu drzew na transekcje	Łączne pokrycie drzew i krzewów około 5% powierzchni transektu		FV
Gatunki ekspansywne	Lista gatunków roślin zielnych rozprzestrzeniających się w siedlisku i mogących stanowić dla niego zagrożenie wraz z szacunkowym procentowym pokryciem transektu przez gatunek	Brak		FV
Obce gatunki inwazyjne	Lista gatunków obcych geograficznie i ekologicznie dla siedliska wraz z procentowym pokryciem transektu przez gatunek.	Brak		FV
Występowanie procesów eolicznych	Obecność i skala zachodzenia procesów związanych z działalnością wiatru.	Ślady dawnych procesów eolicznych w postaci pagórków fitogenicznych.		U1
Procent powierzchni zajętej przez siedlisko na transekcje	Procentowy udział siedliska na całym transekcje	Siedlisko zajmuje około 60% powierzchni transektu		FV
Gatunki charakterystyczne murawy kserotermiczne/ wrzosowiska	Liczba gatunków uznanych za charakterystyczne dla późniejszych etapów sukcesji, następujących po inicjalnych murawach napiaskowych.	Jastrzębiec kosmaczek <i>Hieracium pilosella</i>		FV
Inne zniekształcenia (rozjeżdżanie, wydeptywanie, zaśmiecanie)	Wpływ człowieka na siedlisko	Brak		FV
STRUKTURA I FUNKCJE - OGÓLNE				U1
PERSPEKTYWY OCHRONY		Perspektywy zachowania siedliska są dobre, Brak oddziaływania czynników, które w perspektywie najbliższych 10 lat, mogłyby zagrozić istnieniu siedliska na stanowisku.		FV
OCENA OGÓLNA	Powierzchnia siedliska o różnym stanie zachowania na stanowisku	FV	50%	U1
		U1	50%	
		U2	0%	

Oddziaływania potencjalne					
	Kod	Nazwa działalności	Intensywność	Wpływ	Syntetyczny opis
Wewnętrzne	K02.01	Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)	-	-	W przyszłości może dochodzić do procesu sukcesji wtórnej w kierunku boru sosnowego.
Zewnętrzne	E01.03	Zabudowa rozproszona	-	-	W przyszłości teren ten może zostać wykorzystany pod zabudowę
	I01	Nierodzone gatunki zaborcze	-	-	Ryzyko wnikania w przyszłości obcych gatunków zaborczych.
	C01.01	Wydobywanie piasku	-	-	Potencjalne miejsce pozyskiwania piasku.

Dokumentacja fotograficzna

Fot. 5. Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi na stanowisku nr a77c

Fot. 6. Szczotlica siwa i płonnik włosisty w płacie siedliska 2330 na stanowisku nr a77c

Fot. 7. Wydmie śródlądowe z murawami napiaskowymi na stanowisku nr a77c

Karta obserwacji siedliska na stanowisku nr 2db3

Karta obserwacji siedliska na stanowisku	
Stanowisko - informacje podstawowe	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	2330 Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi (<i>Corynephorus</i> , <i>Agrostis</i>)
Nazwa stanowiska	2db3
Typ stanowiska	Badawcze
Zbiorowiska roślinne	Zespół <i>Spergulo vernalis-Corynephorum</i> napiaskowe murawy szczotlichowe
Opis siedliska na stanowisku	Plat napiaskowej murawy szczotlichowej wykształcony na wydmie, w centralnej części obszaru, pomiędzy miejscowościami Jankowo a Biskupicami, na fragmentach działek ewidencyjnych nr 213, 214 215 (obręb ewidencyjny Biskupice). Od zachodu i północy siedlisko otaczają pola uprawne. Od zachodu z płatem sąsiadują pola uprawne, od południa wąski pas zarośli łożowych i wilgotne łąki. Obecnie siedlisko na stanowisku znajduje się w niezadowalającym stanie ochrony U1. Wynika to głównie z braku zachodzenia w obrębie stanowiska aktualnych procesów eolicznych.
Powierzchnia płatów siedliska	0,6 ha
Obszary chronione, na którym znajduje się stanowisko	PLH300038 Dolina Cybiny
Zarządzający terenem	Brak danych
Współrzędne geograficzne	Początek transektu: 17°10'35"E 52°27'12"N Środek transektu: 17°10'31"E 52°27'13"N Koniec transektu: 17°10'28"E 52°27'12"N
Wymiary transektu	10 x 140 m
Wysokość n.p.m.	76-77 m
Obszar	PLH300038 Dolina Cybiny
Zagrożenia	Zagrożenia istniejące: brak Potencjalne zagrożenia: I01 – obce gatunki inwazyjne; K02.01 – zmiana składu gatunkowego (sukcesja); E01.03 – zabudowa rozproszona; C01.01 – wydobywanie piasku
Inne wartości przyrodnicze	Brak
Monitoring jest wymagany	Tak
Uzasadnienie	Wskazany monitoring dalszych zmian stanu zachowania siedliska na stanowisku.
Wykonywane zabiegi ochronne i ocena ich skuteczności	Brak
Propozycja wprowadzenia działań ochronnych	1. Dalszy monitoring stanu zachowania siedliska na stanowisku, zgodnie z metodyką GIOŚ. Na podstawie wyników późniejszych monitoringów oraz porównania do danych zawartych w niniejszym opracowaniu, należy planować dalsze działania ochronne.
Data kontroli	18.05.2017 r., 30.06.2017 r.
Uwagi	-

Stan ochrony siedliska przyrodniczego na stanowisku	
Zdjęcie fitosocjologiczne I	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°10'35"E 52°27'12"N Wysokość n.p.m.: 77 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 25 m ² , Nachylenie: 0°, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 30.06.2017 r. Zwarcie warstwy: c – 60%, d – 20% Wysokość warstwy: c – 0,3 m, d – 0,05 m Warstwa c: <i>Corynephorus canescens</i> 3, <i>Sedum acre</i> +, <i>Rumex acetosella</i> +, <i>Spergula morisonii</i> 1, <i>Trifolium arvense</i> +, <i>Helichrysum arenarium</i> 1, <i>Hieracium pilosella</i> +, <i>Artemisia campestris</i> + Warstwa d: <i>Polytrichum piliferum</i> 2, <i>Cladonia floerkeana</i> 1 Jednostka fitosocjologiczna: zespół <i>Spergulo vernalis-Corynephorum</i> napiaskowe murawy szczytlichowe
Zdjęcie fitosocjologiczne II	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°10'31"E 52°27'13"N Wysokość n.p.m.: 76 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 25 m ² , Nachylenie: 0°, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 30.06.2017 r. Zwarcie warstwy: c – 40%, d – 20% Wysokość warstwy: c – 0,3 m, d – 0,05 m Warstwa c: <i>Helichrysum arenarium</i> 1, <i>Corynephorus canescens</i> 2, <i>Sedum acre</i> +, <i>Hieracium pilosella</i> 2, <i>Veronica dillenii</i> +, <i>Pinus sylvestris</i> +, <i>Carex hirta</i> +, <i>Calamagrostis epigeios</i> + Warstwa d: <i>Polytrichum piliferum</i> 2 Jednostka fitosocjologiczna: zespół <i>Spergulo vernalis-Corynephorum</i> napiaskowe murawy szczytlichowe
Zdjęcie fitosocjologiczne III	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°10'28"E 52°27'12"N Wysokość n.p.m.: 76 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 25 m ² , Nachylenie: 0°, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 30.06.2017 r. Zwarcie warstwy: c – 50%, d – 30% Wysokość warstwy: c – 0,3 m, d – 0,05 m Warstwa c: <i>Corynephorus canescens</i> 2, <i>Hieracium pilosella</i> 2, <i>Carex hirta</i> +, <i>Rumex acetosella</i> +, <i>Calamagrostis epigeios</i> +, <i>Helichrysum arenarium</i> 1, <i>Spergula morisonii</i> 1 Warstwa d: <i>Polytrichum piliferum</i> 3 Jednostka fitosocjologiczna: zespół <i>Spergulo vernalis-Corynephorum</i> napiaskowe murawy szczytlichowe

PARAMETR/WSKAŹNIK	OPIS	WARTOŚĆ PARAMETRU/WSKAŹNIKA		OCENA PARAMETRU/ WSKAŹNIKA
POWIERZCHNIA SIEDLISKA NA STANOWISKU		Ze względu na brak danych wyjściowych dotyczących powierzchni siedliska na stanowisku, parametr nie podlegał ocenie.		XX
SPECYFICZNA STRUKTURA I FUNKCJE				
Gatunki charakterystyczne	Lista gatunków charakterystycznych dla dla siedliska na wybranych na podstawie poradników ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 (Namura-Ochalska 2004), uzupełniona o gatunki charakterystyczne dla zespołu <i>Spergulo vernalis-Corynephorum</i> oraz związku <i>Corynephorion canescentis</i> .	Szczotlicha siwa <i>Corynephorus canescens</i> , przetacznik Dillena <i>Veronica dillenii</i> , sporek wiosenny <i>Spergula morisonii</i> , płonnik włosisty <i>Polytrichum piliferum</i> , chrobotek Floerkego <i>Cladonia floerkeana</i>		FV
Espansja krzewów i podrostu drzew	Sumaryczne pokrycie krzewów i podrostu drzew na transekcje	Łączne pokrycie drzew i krzewów około 5% powierzchni transektu		FV
Gatunki ekspansywne	Lista gatunków roślin zielnych rozprzestrzeniających się w siedlisku i mogących stanowić dla niego zagrożenie wraz z szacunkowym procentowym pokryciem transektu przez gatunek	Brak		FV
Obce gatunki inwazyjne	Lista gatunków obcych geograficznie i ekologicznie dla siedliska wraz z procentowym pokryciem transektu przez gatunek.	Brak		FV
Występowanie procesów eolicznych	Obecność i skala zachodzenia procesów związanych z działalnością wiatru.	Ślady dawnych procesów eolicznych w postaci pagórków fitogenicznych.		U1
Procent powierzchni zajętej przez siedlisko na transekcje	Procentowy udział siedliska na całym transekcje	Sedlisko zajmuje około 50% powierzchni transektu		FV
Gatunki charakterystyczne murawy kserotermiczne/ wrzosowiska	Liczba gatunków uznanych za charakterystyczne dla późniejszych etapów sukcesji, następujących po inicjalnych murawach napiaskowych.	Jastrzębiec kosmaczek <i>Hieracium pilosella</i> , bylica polna <i>Artemisia campestris</i>		U1
Inne zniekształcenia (rozjeżdżanie, wydeptywanie, zaśmiecanie)	Wpływ człowieka na siedlisko	Brak		FV
STRUKTURA I FUNKCJE - OGÓLNE				U1
PERSPEKTYWY OCHRONY		Perspektywy zachowania siedliska są dobre. Brak istotnych oddziaływań, które w perspektywie najbliższych 10 lat, mogłyby zagrozić istnieniu siedliska na stanowisku.		FV
OCENA OGÓLNA	Powierzchnia siedliska o różnym stanie zachowania na stanowisku	FV	50%	U1
		U1	50%	
		U2	0%	

Oddziaływania potencjalne					
	Kod	Nazwa działalności	Intensywność	Wpływ	Syntetyczny opis
Wewnętrzne	K02.01	Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)	-	-	W przyszłości może dochodzić do procesu sukcesji wtórnej w kierunku boru sosnowego.
Zewnętrzne	E01.03	Zabudowa rozproszona	-	-	W przyszłości teren ten może zostać wykorzystany pod zabudowę
	I01	Nierodzone gatunki zaborcze	-	-	Ryzyko wnikania w przyszłości obcych gatunków zaborczych.
	C01.01	Wydobywanie piasku	-	-	Potencjalne miejsce pozyskiwania piasku.

Dokumentacja fotograficzna

Fot. 8. Sporek wiosenny w płacie siedliska 2330 na stanowisku nr 2db3

Fot. 9. Płat siedliska 2330 na stanowisku nr 2db3

Fot. 10. Płat siedliska 2330 na stanowisku nr 2db3

Karta obserwacji siedliska na stanowisku nr 97b7

Karta obserwacji siedliska na stanowisku	
Stanowisko - informacje podstawowe	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	2330 Wydmę śródlądowe z murawami napiaskowymi (<i>Corynephorus</i> , <i>Agrostis</i>)
Nazwa stanowiska	97b7
Typ stanowiska	Badawcze
Zbiorowiska roślinne	Zespół <i>Spergulo vernalis-Corynephorum</i> napiaskowe murawy szczotlichowe
Opis siedliska na stanowisku	Płat napiaskowej murawy szczotlichowej wykształcony na wydmy, w centralnej części obszaru, w miejscowości Uzarzewo-Huby, na fragmencie działki ewidencyyjnej nr 32/2 (obręb ewidencyjny Uzarzewo-Huby). Stanowisko ze wszystkich stron otoczone lasem. Obecnie siedlisko na stanowisku znajduje się w niezadowalającym stanie ochrony U1. Wynika to głównie z braku obserwacji w obrębie stanowiska aktualnych procesów eolicznych.
Powierzchnia płatów siedliska	0,32 ha
Obszary chronione	PLH300038 Dolina Cybiny
Zarządzający terenem	Brak danych
Współrzędne geograficzne	Początek transektu: 17°9'22"E 52°27'3"N Środek transektu: 17°9'22"E 52°27'2"N Koniec transektu: 17°9'22"E 52°27'2"N
Wymiary transektu	10 x 57 m
Wysokość n.p.m.	76-77 m
Obszar	PLH300038 Dolina Cybiny
Zagrożenia	Istniejące zagrożenia: brak Potencjalne zagrożenia: I01 – obce gatunki inwazyjne; K02.01 – zmiana składu gatunkowego (sukcesja); E01.03 – zabudowa rozproszona; C01.01 – wydobywanie piasku
Inne wartości przyrodnicze	Brak
Monitoring jest wymagany	Tak
Uzasadnienie	Wskazany monitoring dalszych zmian stanu zachowania siedliska na stanowisku.
Wykonywane zabiegi ochronne i ocena ich skuteczności	Brak
Propozycja wprowadzenia działań ochronnych	1. Dalszy monitoring stanu zachowania siedliska na stanowisku, zgodnie z metodyką GIOŚ. Na podstawie wyników późniejszych monitoringów oraz porównania do danych zawartych w niniejszym opracowaniu, należy planować dalsze działania ochronne.
Data kontroli	18.05.2017 r., 30.06.2017 r.
Uwagi	-

Stan ochrony siedliska przyrodniczego na stanowisku	
Zdjęcie fitosocjologiczne I	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°9'21,621"E 52°27'2,41"N Wysokość n.p.m.: 77 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 25 m ² , Nachylenie: 0°, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 30.06.2017 r. Zwarcie warstwy: c – 50%, d – 40% Wysokość warstwy: c – 0,3 m, d – 0,05 m Warstwa c: <i>Corynephorus canescens</i> 3, <i>Sedum acre</i> +, <i>Rumex acetosella</i> +, <i>Helichrysum arenarium</i> 1, <i>Hieracium pilosella</i> 1, <i>Agrostis vinealis</i> +, <i>Artemisia campestris</i> + Warstwa d: <i>Polytrichum piliferum</i> 3 Jednostka fitosocjologiczna: zespół <i>Spergulo vernalis-Corynephorum</i> napiaskowe murawy szczotlichowe

PARAMETR/WSKAŹNIK	OPIS	WARTOŚĆ PARAMETRU/WSKAŹNIKA	OCENA PARAMETRU/WSKAŹNIKA
POWIERZCHNIA SIEDLISKA NA STANOWISKU		Ze względu na brak danych wyjściowych dotyczących powierzchni siedliska na stanowisku, parametr nie podlegał ocenie.	XX
SPECYFICZNA STRUKTURA I FUNKCJE			
Gatunki charakterystyczne	Lista gatunków charakterystycznych dla siedliska na wybranych na podstawie poradników ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 (Namura-Ochalska 2004), uzupełniona o gatunki charakterystyczne dla zespołu <i>Spergulo vernalis-Corynephorum</i> oraz związku <i>Corynephorion canescentis</i> .	Szczotlika siwa <i>Corynephorus canescens</i> , płonnik włosisty <i>Polytrichum piliferum</i> , mietlica piskowa <i>Agrostis vinealis</i> , kocanki piaszkowe <i>Helichrysum arenarium</i>	FV
Espansja krzewów i podrostu drzew	Sumaryczne pokrycie krzewów i podrostu drzew na transekcje	Łączne pokrycie drzew i krzewów około 30% powierzchni transektu	FV
Gatunki ekspansywne	Lista gatunków roślin zielnych rozprzestrzeniających się w siedlisku i mogących stanowić dla niego zagrożenie wraz z szacunkowym procentowym pokryciem transektu przez gatunek	Brak	FV
Obce gatunki inwazyjne	Lista gatunków obcych geograficznie i ekologicznie dla siedliska wraz z procentowym pokryciem transektu przez gatunek.	Brak	FV
Występowanie procesów eolicznych	Obecność i skala zachodzenia procesów związanych z działalnością wiatru.	Ślady dawnych procesów eolicznych w postaci pagórków fitogenicznych.	U1
Procent powierzchni zajętej przez siedlisko na transekcje	Procentowy udział siedliska na całym transekcje	Siedlisko zajmuje około 50% powierzchni transektu	FV
Gatunki charakterystyczne murawy kserotermiczne/ wrzosowiska	Liczba gatunków uznanych za charakterystyczne dla późniejszych etapów sukcesji, następujących po inicjalnych murawach napiaskowych.	Jastrzębiec kosmaczek <i>Hieracium pilosella</i> , bylica polna <i>Artemisia campestris</i>	U1
Inne zniekształcenia (rozjeżdżanie, wydeptywanie, zaśmiecanie)	Wpływ człowieka na siedlisko	Brak	FV
STRUKTURA I FUNKCJE - OGÓLNE			U1
PERSPEKTYWY OCHRONY		Perspektywy zachowania siedliska są dobre, Nie przewiduje się oddziaływania czynników, które w istotny sposób mogłyby zagrozić istnieniu siedliska na stanowisku w perspektywie najbliższych 10 lat..	FV
OCENA OGÓLNA	Powierzchnia siedliska o różnym stanie zachowania na stanowisku	FV	U1
		U1	
		U2	

Oddziaływania potencjalne					
	Kod	Nazwa działalności	Intensywność	Wpływ	Syntetyczny opis
Zewnętrzne	E01.03	Zabudowa rozproszona	-	-	W przyszłości teren ten może zostać wykorzystany pod zabudowę
	I01	Nierodzone gatunki zaborcze	-	-	Ryzyko wnikania w przyszłości obcych gatunków zaborczych.
	C01.01	Wydobywanie piasku	-	-	Potencjalne miejsce pozyskiwania piasku.
Wewnętrzne	K02.01	Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)	-	-	W przyszłości może dochodzić do procesu sukcesji wtórnej w kierunku boru sosnowego.

Dokumentacja fotograficzna

Fot. 11. Płat siedliska 2330 na stanowisku nr 97b7

Zestawienie ocen stanu ochrony siedliska 2330 na poszczególnych stanowiskach

Tab. 2. Zestawienie ocen poszczególnych parametrów i wskaźników na monitorowanych stanowiskach

STANOWISKO	PARAMETRY I WSKAŹNIKI	OCENA WSKAŹNIKA WYNIKAJĄCA Z PRZEPROWADZONEGO MONITORINGU
24f7	Powierzchnia siedliska	XX
	Gatunki charakterystyczne	FV
	Espansja krzewów i podrostu drzew	FV
	Gatunki ekspansywne	FV
	Obce gatunki inwazyjne	U1
	Występowanie procesów eolicznych	U1
	Procent powierzchni zajętej przez siedlisko na transekcje	FV
	Gatunki charakterystyczne murawy kserotermiczne/ wrzosowiska	U1
	Inne zniekształcenia (rozjeżdżanie, wydeptywanie, zaśmiecanie)	FV
	Specyficzna struktura i funkcje – ogółem	U1
	Perspektywy ochrony	FV
	OCENA OGÓLNA	U1
191f	Powierzchnia siedliska	XX
	Gatunki charakterystyczne	FV
	Espansja krzewów i podrostu drzew	FV
	Gatunki ekspansywne	FV
	Obce gatunki inwazyjne	FV
	Występowanie procesów eolicznych	U1
	Procent powierzchni zajętej przez siedlisko na transekcje	FV
	Gatunki charakterystyczne murawy kserotermiczne/ wrzosowiska	U1
	Inne zniekształcenia (rozjeżdżanie, wydeptywanie, zaśmiecanie)	FV
	Specyficzna struktura i funkcje – ogółem	U1
	Perspektywy ochrony	FV
	OCENA OGÓLNA	U1
a77c	Powierzchnia siedliska	XX
	Gatunki charakterystyczne	FV
	Espansja krzewów i podrostu drzew	FV
	Gatunki ekspansywne	FV
	Obce gatunki inwazyjne	FV
	Występowanie procesów eolicznych	U1
	Procent powierzchni zajętej przez siedlisko na transekcje	FV
	Gatunki charakterystyczne murawy kserotermiczne/ wrzosowiska	FV
	Inne zniekształcenia (rozjeżdżanie, wydeptywanie, zaśmiecanie)	FV
	Specyficzna struktura i funkcje – ogółem	U1
	Perspektywy ochrony	FV
	OCENA OGÓLNA	U1
2db3	Powierzchnia siedliska	XX
	Gatunki charakterystyczne	FV
	Espansja krzewów i podrostu drzew	FV
	Gatunki ekspansywne	FV
	Obce gatunki inwazyjne	FV
	Występowanie procesów eolicznych	U1
	Procent powierzchni zajętej przez siedlisko na transekcje	FV
	Gatunki charakterystyczne murawy kserotermiczne/ wrzosowiska	U1
	Inne zniekształcenia (rozjeżdżanie, wydeptywanie, zaśmiecanie)	FV
	Specyficzna struktura i funkcje – ogółem	U1
	Perspektywy ochrony	FV
	OCENA OGÓLNA	U1

STANOWISKO	PARAMETRY I WSKAŹNIKI	OCENA WSKAŹNIKA WYNIKAJĄCA Z PRZEPROWADZONEGO MONITORINGU
	OCENA OGÓLNA	U1
97b7	Powierzchnia siedliska	XX
	Gatunki charakterystyczne	FV
	Espansja krzewów i podrostu drzew	FV
	Gatunki ekspansywne	FV
	Obce gatunki inwazyjne	FV
	Występowanie procesów eolicznych	U1
	Procent powierzchni zajętej przez siedlisko na transekcje	FV
	Gatunki charakterystyczne murawy kserotermiczne/ wrzosowiska	U1
	Inne zniekształcenia (rozjeżdżanie, wydeptywanie, zaśmiecanie)	FV
	Specyficzna struktura i funkcje – ogółem	U1
	Perspektywy ochrony	FV
	OCENA OGÓLNA	U1

4.1.2. OCENA STANU OCHRONY SIEDLISKA PRZYRODNICZEGO 2330 NA POZIOMIE OBSZARU NATURA 2000

Wszystkie stanowiska siedliska 2330 znajdują się w niezadowalającym stanie zachowania U1. Tym samym w skali całego obszaru, stan ochrony siedliska jest niezadowalający. Na obniżenie ogólnej oceny stanu ochrony siedliska w głównej mierze wpływa brak aktualnie zachodzących procesów eolicznych. Obserwowano jedynie dawne ślady tego typu działalności.

POWIERZCHNIA SIEDLISKA

Ze względu na brak wyjściowych danych dotyczących powierzchni siedliska na poszczególnych stanowiskach, parametr nie podlegał ocenie.

SPECYFICZNA STRUKTURA I FUNKCJE – ogółem

Ogólny stan parametru specyficznej struktury i funkcji siedliska 2330 na wszystkich stanowiskach jest niezadowalający U1. Łączna ocena stanu parametru specyficznej struktury i funkcji w skali obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny również jest **niezadowalająca U1**.

Poniżej zamieszczono szczegółową analizę wszystkich wskaźników składającą się na ogólną ocenę specyficznej struktury i funkcji.

Gatunki charakterystyczne

Wskaźnik opisujący występowanie gatunków charakterystycznych dla siedliska, na wszystkich badanych powierzchniach, otrzymał ocenę właściwą FV. Notowano w ich obrębie 4 i więcej taksonów charakterystycznych dla siedliska 2330. Z największą częstotliwością obserwowano: szczytlicę siwą *Corynephorus canescens*, płonnik włosisty *Polytrichum piliferum*, jasiołka piaskowego *Jasione montana* i czerwca trwałego *Scleranthus perennis*. Rzadziej notowano przetacznik Dillena *Veronica dillenii* i sporek wiosenny *Spergula morisonii*. Na podstawie wypadkowej ocen cząstkowych wykonanych na poszczególnych stanowiskach badawczych, łączna ocena wskaźnika dla obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny jest **właściwa FV**.

Obce gatunki inwazyjne

W przypadku 80% stanowisk, w zasięgu płatów siedliska 2330 nie stwierdzono występowania obcych gatunków inwazyjnych. Dzięki temu wskaźnik opisujący ich udział otrzymał ocenę właściwą FV. Na jednym stanowisku odnotowano występowanie przymiotna kanadyjskiego *Conyza canadensis*, którego pokrycie na transekcji nie przekraczało 1%. Na podstawie wypadkowej ocen cząstkowych wykonanych na poszczególnych stanowiskach badawczych, łączna ocena wskaźnika dla obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny jest **właściwa FV**.

Rodzime ekspansywne gatunki roślin zielnych

W obrębie dwóch stanowisk siedliska odnotowano występowanie wrotczya pospolitego *Tanacetum vulgare*, którego pokrycie na transekcji nie przekraczało 1%. W związku z powyższym 100% powierzchni siedliska, pod względem analizowanego parametru otrzymało ocenę właściwą FV. Na podstawie wypadkowej ocen cząstkowych wykonanych na poszczególnych stanowiskach badawczych, łączna ocena wskaźnika dla obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny jest **właściwa FV**.

Ekspansja krzewów i podrostu drzew

Łączne pokrycie drzew i krzewów na transektach badawczych, na wszystkich ocenianych powierzchniach siedliska, nie przekraczało 40%. Najczęściej utrzymywało się ono na poziomie 10-15%. Wskaźnik odnoszący się do ekspansji krzewów i podrostu drzew, w przypadku 100% stanowisk otrzymał ocenę właściwą FV. Najczęściej notowanym gatunkiem drzew, pojawiającym się w zasięgu powierzchni siedliska 2330 jest sosna zwyczajna *Pinus sylvestris*. Na podstawie wypadkowej ocen cząstkowych wykonanych na poszczególnych stanowiskach badawczych, łączna ocena wskaźnika dla obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny jest **właściwa FV**.

Występowanie procesów eolicznych

W zasięgu wszystkich powierzchni obserwowano jedynie ślady dawnych procesów eolicznych. Wskaźnik otrzymał ocenę niezadowalającą U1. Na podstawie wypadkowej ocen cząstkowych wykonanych na poszczególnych stanowiskach badawczych, łączna ocena wskaźnika dla obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny jest **niezadowalająca U1**.

Procent powierzchni zajętej przez siedlisko na transekcji

Na wszystkich stanowiskach, płaty siedliska zajmują więcej niż 40% powierzchni transektu, dzięki czemu wskaźnik otrzymał ocenę właściwą FV. Na podstawie wypadkowej ocen cząstkowych wykonanych na poszczególnych stanowiskach badawczych, łączna ocena wskaźnika dla obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny jest **właściwa FV**.

Gatunki charakterystyczne murawy kserotermicznej / wrzosowiska

Dla 80% stanowisk siedliska, wskaźnik opisujący pojawianie się gatunków właściwych dla muraw kserotermicznych i wrzosowisk otrzymał ocenę niezadowalającą U1. Na większości powierzchni z gatunków zaliczanym do tej grupy, obserwowano: jastrzębiec kosmaczek *Hieracium pilosella* i bylicę polną *Artemisia campestris*. W przypadku jednej powierzchni dodatkowo obserwowano krwawnik pospolity *Achillea millefolium*. Na podstawie

wypadkowej ocen cząstkowych wykonanych na poszczególnych stanowiskach badawczych, łączna ocena wskaźnika dla obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny jest **niezadowalająca U1**.

Inne zniekształcenia (rozjeżdżanie, wydeptywanie, zaśmiecanie)

Na badanych stanowiskach nie stwierdzono zniekształceń typu: rozjeżdżanie, wydeptywanie, zaśmiecanie, w skażnik dla wszystkich powierzchni otrzymał ocenę właściwą.

PERSPEKTYWY OCHRONY

Perspektywy ochrony siedliska na wszystkich stanowiskach są dobre. Nie przewiduje się znaczącego wpływu czynników, które w perspektywie najbliższych 10 lat, mogłyby zagrozić istnieniu siedliska na poszczególnych stanowiskach. Perspektywy zachowania siedliska w skali obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny są również **właściwe FV**.

4.1.3. IDENTYFIKACJA ZAGROŻEŃ SIEDLISKA W OBRĘBIE OBSZARU NATURA 2000

Istniejące zagrożenia

Przeprowadzone badania dla większości płatów siedliska 2330 nie wykazały czynników, które aktualnie w istotny sposób zagrożąby zachowaniu siedliska. Jedynie w przypadku stanowiska nr 24f7 stwierdzono niewielki udział przymiotna kanadyjskiego *Conyza canadensis*.

Potencjalne zagrożenia

Najważniejszym potencjalnym zagrożeniem dla utrzymania pioniekrskiego charakteru roślinności siedliska 2330 jest sukcesja wtórna w kierunku muraw ze związku *Vicio lathyroidis-Potentillion argenteae*. W związku z powyższym należy stale monitorować poziom pokrycia płatów przez podrost drzew i krzewów i w razie potrzeby wrowadzać zabiegi ochrony czynnej związane z jego usuwaniem. Znaczącym zagrożeniem w przyszłości dla płatów siedliska może stać się również ekspansja inwazyjnych gatunków obcych, zwłaszcza przymiotna kanadyjskiego. Płatom siedliska może również zagrozić pozyskiwanie z ich terenu piasku oraz zmiany sposobu zagospodarowania, tj. rozwój zabudowy rozproszonej.

4.1.4. CELE DZIAŁAŃ OCHRONNYCH I DZIAŁANIA OCHRONNE POWIĄZANE Z ICH OSIĄGNIĘCIEM

W stosunku do siedliska 2330 nie określa się działań ochronnych, a tym samym również celu działań ochronnych.

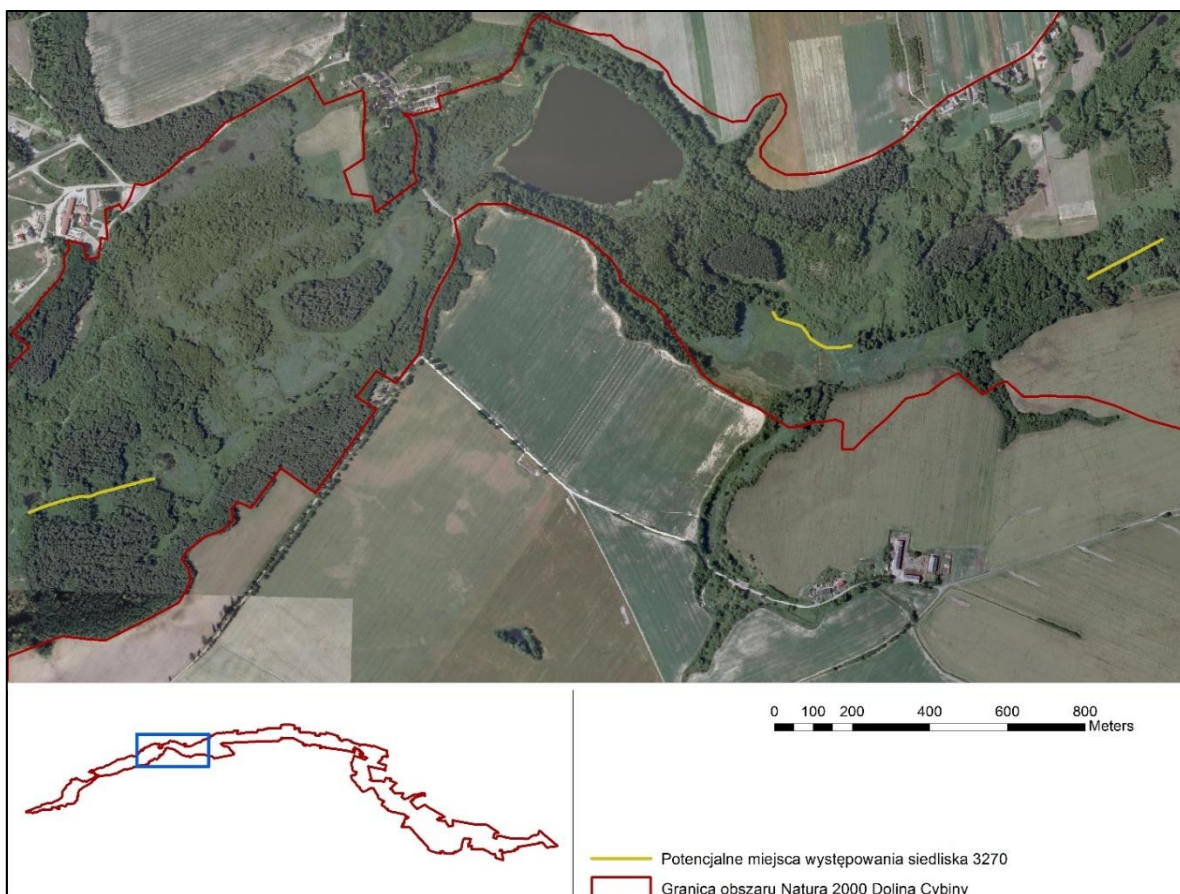
Działania związane z monitoringiem stanu ochrony

Monitoring stanu ochrony siedliska należy prowadzić regularnie (co 3 lata), na wszystkich stanowiskach siedliska 2300, które stwierdzono w obszarze (powierzchnie nr: **97b7, 2db3, a77c, 191f, 24f7**). Powinien on być przeprowadzony zgodnie z metodyką GIOŚ. Na podstawie wyników późniejszych monitoringów oraz porównania do danych zawartych w niniejszym opracowaniu, należy planować dalsze działania ochronne. Szacunkowy koszt wykonania monitoringu dla obszaru wynosi 2 500 zł brutto (po 500 zł na stanowisko).

4.2. 3270 Zalewane muliste brzegi rzek z roślinnością *Chenopodium rubri* p.p. i *Bidention* p.p.

Siedlisko 3270 ma charakter efemeryczny i jest pionierską roślinnością namulnych mad strefy przykorytowej i niższych położeń na równinie zalewowej rzek płynących dolinami. Na odsłonięte podłoże wnikają gatunki pionierskie, często terofity. W ramach przeprowadzonej inwentaryzacji nie stwierdzono tego typu płatów siedliska w zasięgu obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny (pomimo poszukiwań siedliska we wrześniu, czyli w okresie kiedy zbiorowiska te powinny być już odpowiednio wykształcone). Brak roślinności namulisk, w okresie prowadzenia badań, jest prawdopodobnie wynikiem utrzymującego się wysokiego stanu wody w rzece Cybinie (efekt dużych opadów w sezonie letnim). Stwierdzono natomiast trzy potencjalne miejsca gdzie panujące warunki umożliwiają wykształcanie się tego typu roślinności, przy odpowiednich warunkach pogodowych (obniżenie poziomu wody po okresie letnim). Ich lokalizację przedstawiono na rycinie nr 2. Są to odcinki w środkowym biegu rzeki, gdzie istnieje możliwość swobodnego rozlewania się wód w trakcie ich wysokich stanów. Miejsca tego typu zlokalizowane są pomiędzy miejscowościami Jankowo – Młyn i Uzarzewem oraz w pobliżu miejscowości Katarzynki. Ze względu na brak wykształcenia płatów siedliska, nie było możliwe oszacowanie jego powierzchni w obszarze ani stanu ochrony. Według standardowego formularza danych siedlisko 3270 w zasięgu obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny, zajmuje 1,7 ha.

W związku z powyższym w celu rozpoznania zasobów siedliska 3270 oraz określenia stanu jego ochrony w obszarze Natura 2000 Dolina Cybiny, konieczne jest podjęcie działania polegającego na uzupełnieniu stanu wiedzy o siedlisku przyrodniczym. Działanie przeprowadzić na odcinkach wskazanych na załączniku mapowym oraz przekazanych w postaci plików shp. Szacunkowy koszt wykonania zadania wynosi 5 000 zł brutto. Działanie przeprowadzić w ciągu najbliższych trzech lat (czyli do roku 2020).

Ryc. 2. Lokalizacja potencjalnych miejsc występowania siedliska 3270

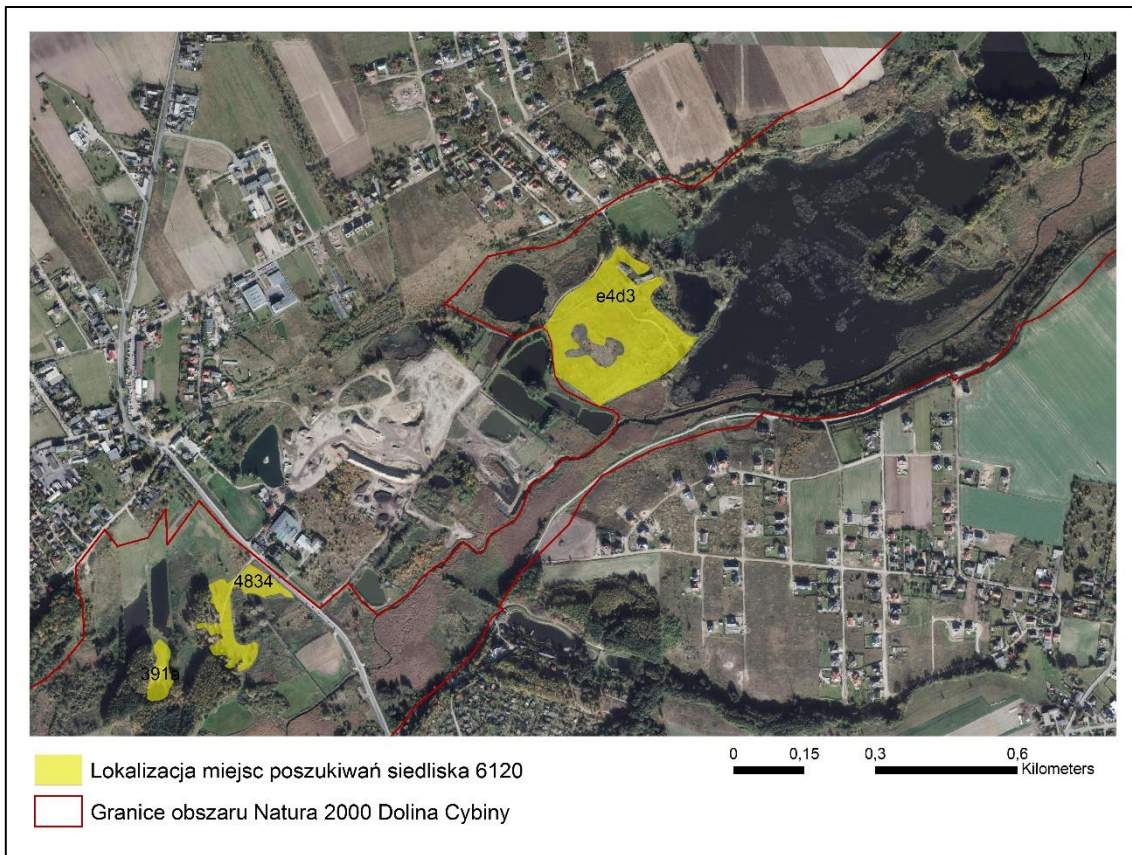
Fot. 12. Potencjalne miejsce występowania siedliska 3270

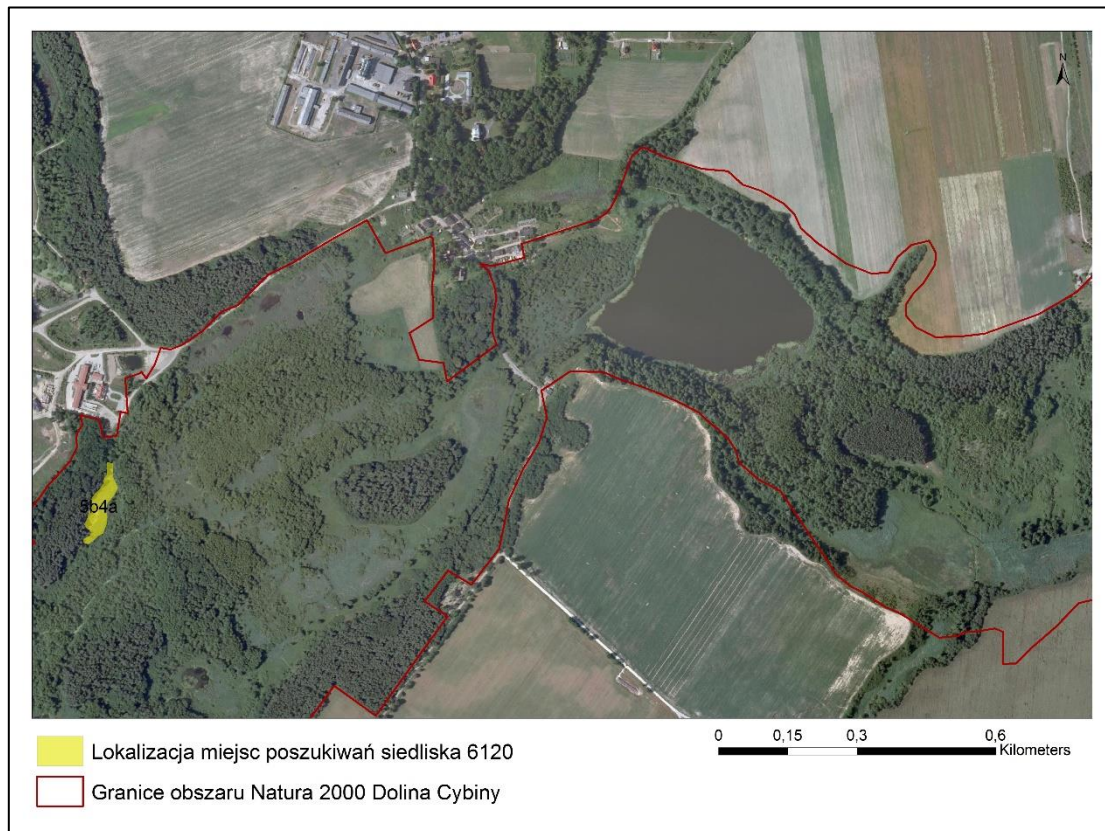
Fot. 13. Potencjalne miejsce występowania siedliska 3270

4.3. 6120* Ciepłolubne śródlądowe murawy napiaskowe (*Koelerion glaucae*)

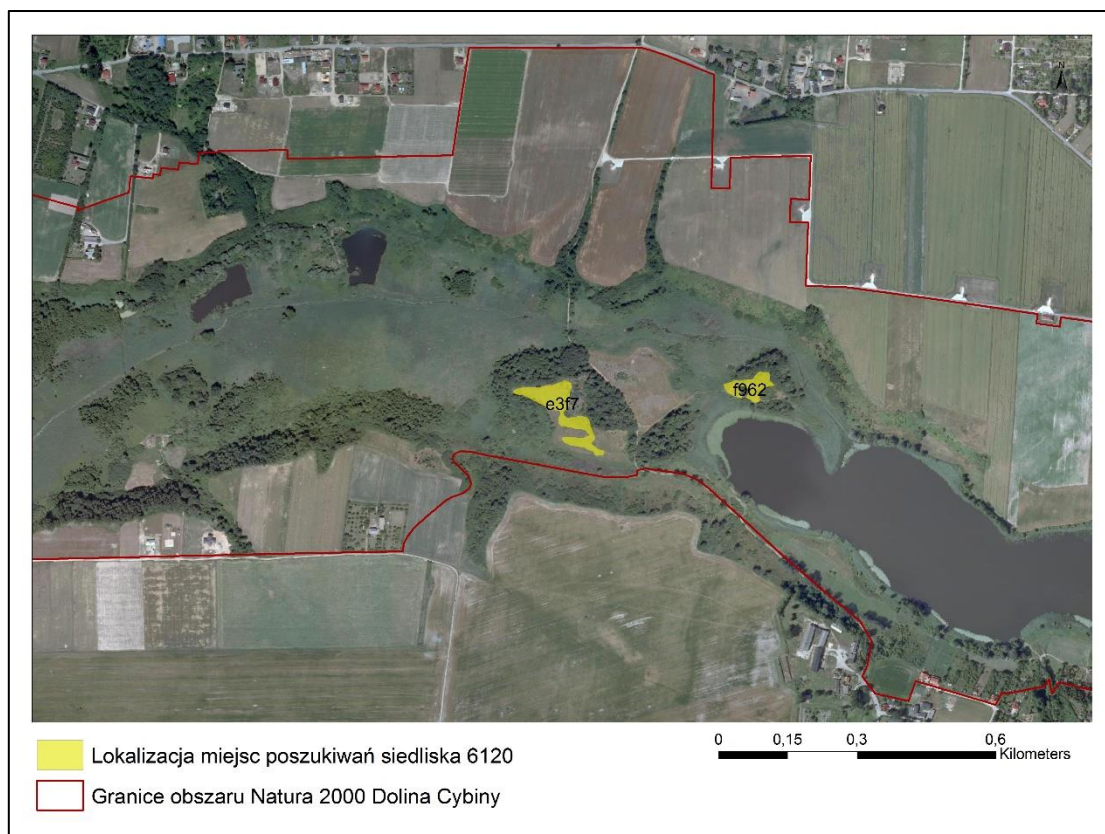
Z informacji zawartych w standardowym formularzu danych wynika że, siedlisko 6120 w obszarze Natura 2000 Dolina Cybiny, zajmuje powierzchnię 18,43 ha (2008 r.). W ramach przeprowadzonej inwentaryzacji, nie stwierdzono płatów należących do siedliska 6120. W związku z powyższym w niniejszym rozdziale zamieszczono jedynie uproszczone karty obserwacji, opisujące zbiorowiska roślinne, stwierdzone w miejscach poszukiwań siedliska 6120. Są to zbiorowiska ze związku *Koelerion glaucae*, jednak ich skład florystyczny nie pozwala na zaliczenie do siedliska 6120. Nie odpowiadają one rzadnemu z identyfikatorów fitosocjologicznych siedliska. Najczęściej fitocenozy te mają pochodzenie porolne. Na rycinach nr 3, 4, 5, i 6, przedstawiono lokalizację miejsc poszukiwań płatów ciepłolubnych śródlądowych muraw napiaskowych (*Koelerion glaucae*).

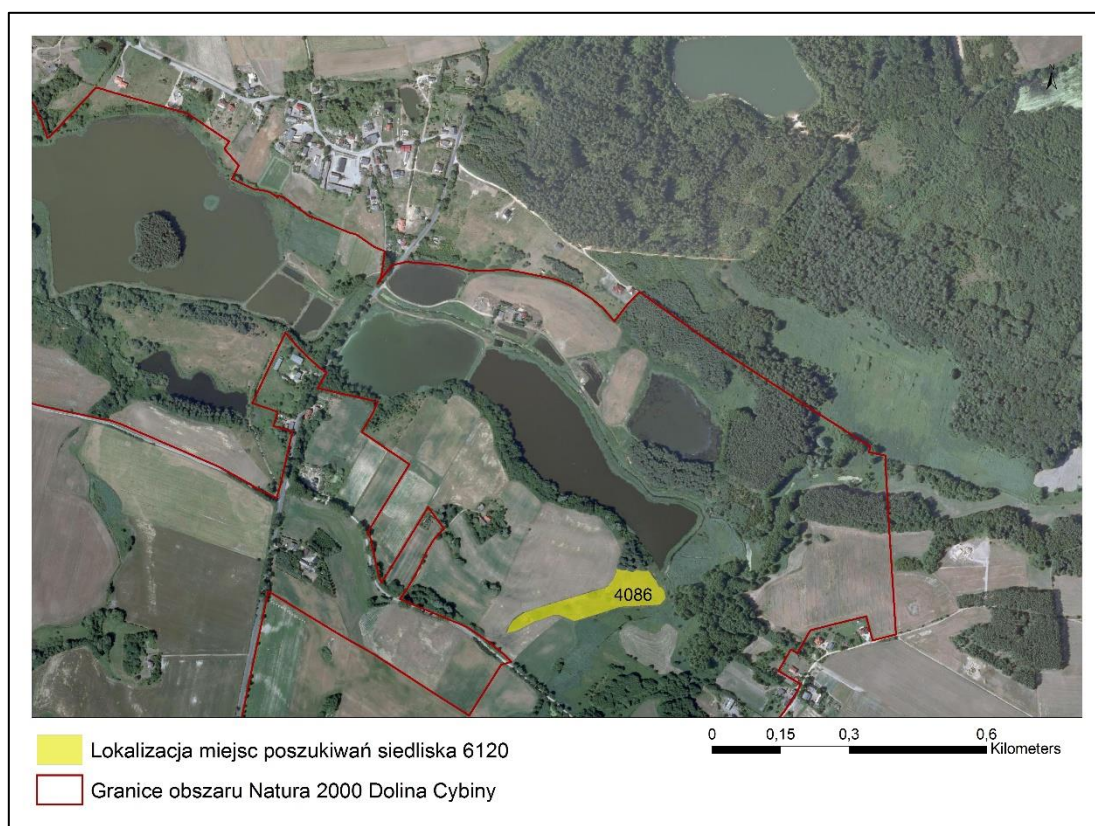
Ryc. 3. Lokalizacja miejsc poszukiwań siedliska 6120

Ryc. 4. Lokalizacja miejsc poszukiwań siedliska 6120

Ryc. 5. Lokalizacja miejsc poszukiwań siedliska 6120

Ryc. 6. Lokalizacja miejsc poszukiwań siedliska 6120

4.3.1. UPROSZCZONE KARTY OBSERWACJI WYKONANE W MIEJSCACH POSZUKIWAŃ SIEDLISKA

Uproszczona karta obserwacji na stanowisku nr 4834

Karta obserwacji siedliska na stanowisku	
Stanowisko - informacje podstawowe	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	XX
Nazwa stanowiska	4834
Zbiorowiska roślinne	Zbiorowisko muraw napiaskowych ze związku <i>Kolerion glaucae</i> . Brak możliwości przyporządkowania do konkretnego zespołu roślinnego.
Opis siedliska na stanowisku	Dość duży płat murawy napiaskowej ze związku <i>Koelerion glaucae</i> , zlokalizowany w zachodniej części obszaru, w miejscowości Gruszczyń, na fragmentach działek ewidencyjnych nr 210, 220, 221 (obręb ewidencyjny Gruszczyń). Od zachodu płat sąsiaduje z lasem, od wschodu ze zbiorowiskami ruderalnymi. Północna część płatu kontaktuje się przestrzennie z łąkami rajgrasowymi.
Obszary chronione, na którym znajduje się stanowisko	PLH300038 Dolina Cybiny
Współrzędne geograficzne	Środek płatu: 17°4'33"E 52°25'37"N
Wymiary transektu	10 x 200 m
Wysokość n.p.m.	75 m
Obszar	PLH300038 Dolina Cybiny
Data kontroli	29.06.2017 r.
Uwagi	-

Stan ochrony siedliska przyrodniczego na stanowisku	
Zdjęcie fitosocjologiczne I	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°4'38"E 52°25'37"N Wysokość n.p.m.: 75 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 25 m ² , Nachylenie: 0°, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 29.06.2017 r. Zwarcie warstwy: c – 70% Wysokość warstwy: c – 0,4 m Warstwa c: <i>Helichrysum arenarium</i> 1, <i>Arrhenatherum elatius</i> 1, <i>Vicia cracca</i> 1, <i>Rumex acetosa</i> 1, <i>Euphorbia cyparissias</i> 1, <i>Corynephorus canescens</i> 2, <i>Koeleria glauca</i> 2, <i>Achillea millefolium</i> 2, <i>Melandrium album</i> +, <i>Verbascum phlomoides</i> +, <i>Potentilla argentea</i> +, <i>Trifolium arvense</i> +, <i>Dianthus deltoides</i> +, <i>Sedum acre</i> 1, <i>Avenula pubescens</i> , <i>Phleum pratense</i> +, <i>Cerastium semidecandrum</i> +, <i>Artemisia campestris</i> +, <i>Centaurea scabiosa</i> +, <i>Galium mollugo</i> +, <i>Carex hirta</i> +, <i>Senecio vernalis</i> +, <i>Solidago canadensis</i> 1 Jednostka fitosocjologiczna: Zbiorowisko muraw napiaskowych ze związku <i>Kolerion glaucae</i>
Zdjęcie fitosocjologiczne II	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°4'33"E 52°25'37"N Wysokość n.p.m.: 75 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 25 m ² , Nachylenie: 0°, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 29.06.2017 r. Zwarcie warstwy: b – 5%, c – 60%, d – 40% Wysokość warstwy: b – 1,5 m, c – 0,7-1,2 m, d – 0,05 m Warstwa b: <i>Prunus serotina</i> 1 Warstwa c: <i>Helichrysum arenarium</i> 1, <i>Corynephorus canescens</i> 2, <i>Jasione montana</i> +, <i>Koeleria glauca</i> 1, <i>Dianthus deltoides</i> +, <i>Hieracium pilosella</i> 2, <i>Sedum acre</i> +, <i>Verbascum phlomoides</i> 2, <i>Tanacetum vulgare</i> +, <i>Euphorbia</i>

Stan ochrony siedliska przyrodniczego na stanowisku	
	<i>cyparissias 1, Calamagrostis epigeios 1, Carex hirta +, Avenula pubescens 1, Petrorhagia prolifera +, Chondrilla juncea 1</i> Warstwa d: <i>Brachythecium albicans 3</i> Jednostka fitosocjologiczna: Zbiorowisko muraw napiaskowych ze związku <i>Kolerion glaucae</i>
Zdjęcie fitosocjologiczne III	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°4'34"E 52°25'34"N Wysokość n.p.m.: 75 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 25 m ² , Nachylenie: 0°, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 29.06.2017 r. Zwarcie warstwy: b – 5%, c – 60%, d – 40% Wysokość warstwy: b – 1,5 m, c – 0,7-1,2 m Warstwa b: <i>Prunus serotnia 1</i> Warstwa c: <i>Helichrysum arenarium 1, Jasione montana 2, Koeleria glauca 1, Hieracium pilosella 3, Sedum acre 1, Verbascum phlomoides 1, Corynephorus canescens 1, Euphorbia cyparissias 1, Calamagrostis epigeios 1, Carex hirta +, Avenula pubescens 1, Petrorhagia prolifera +, Trifolium montanum +, Anchusa officinalis +, Agrostis capillaris 1</i> Warstwa d: <i>Brachythecium albicans 3</i> Jednostka fitosocjologiczna: Zbiorowisko muraw napiaskowych ze związku <i>Kolerion glaucae</i>

Dokumentacja fotograficzna

Fot. 14. Zbiorowisko ze związku *Koelerion glaucae* na stanowisku nr 4834 (miejsce poszukiwań siedliska 6120)

Uproszczona karta obserwacji na stanowisku nr 391a

Karta obserwacji siedliska na stanowisku	
Stanowisko - informacje podstawowe	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	XX
Nazwa stanowiska	391a
Zbiorowiska roślinne	Zbiorowisko muraw napiaskowych ze związku <i>Kolerion glaucae</i> . Brak możliwości przyporządkowania do konkretnego zespołu roślinnego.
Opis siedliska na stanowisku	Niewielki płat murawy napiaskowej ze związku <i>Koelerion glaucae</i> , zlokalizowany w zachodniej części obszaru, w miejscowości Gruszczyń, na fragmentach działek ewidencyjnych nr 212 i 207 (obręb ewidencyjny Gruszczyń). Od zachodu i południa zbiorowisko sąsiaduje z lasem. Około 15 m na północ od granicy płatu, znajduje się staw rybny.
Obszary chronione, na którym znajduje się stanowisko	PLH300038 Dolina Cybiny
Współrzędne geograficzne	Środek płatu: 17°4'27"E 52°25'31"N
Wymiary transektu	10 x 100m
Wysokość n.p.m.	75 m
Obszar	PLH300038 Dolina Cybiny
Data kontroli	29.06.2017 r.
Uwagi	-

Stan ochrony siedliska przyrodniczego na stanowisku	
Zdjęcie fitosocjologiczne I	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°4'26"E 52°25'29"N Wysokość n.p.m.: 75 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 25 m ² , Nachylenie: 0°, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 29.06.2017 r. Zwarcie warstwy: c – 60% Wysokość warstwy: c – 0,4 m Warstwa c: <i>Helichrysum arenarium</i> 1, <i>Vicia hirsuta</i> 1, <i>Koeleria glauca</i> 2, <i>Rumex acetosa</i> 1, <i>Artemisia campestris</i> 1, <i>Corynephorus canescens</i> 1, <i>Hieracium pilosella</i> 2, <i>Jasione montana</i> +, <i>Berteroa incana</i> +, <i>Agrostis capillaris</i> 1, <i>Potentilla argentea</i> +, <i>Rumex acetosella</i> 1, <i>Erigeron acris</i> +, <i>Tragopogon pratensis</i> +, <i>Anthoxanthum odoratum</i> +, <i>Pinus sylvestris</i> +, <i>Solidago canadensis</i> +, <i>Melandrium album</i> + Jednostka fitosocjologiczna: Zbiorowisko muraw napiaskowych ze związku <i>Kolerion glaucae</i>
Zdjęcie fitosocjologiczne II	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°4'27"E 52°25'32"N Wysokość n.p.m.: 75 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 25 m ² , Nachylenie: 0°, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 29.06.2017 r. Zwarcie warstwy: b – 1%, c – 60% Wysokość warstwy: b – 1,5 m, c – 0,7-1,2 m, d – 0,05 m Warstwa b: <i>Prunus serotina</i> + Warstwa c: <i>Euphorbia cyparissias</i> 1, <i>Helichrysum arenarium</i> +, <i>Koeleria glauca</i> 2, <i>Rumex acetosa</i> +, <i>Artemisia campestris</i> 1, <i>Corynephorus canescens</i> 1, <i>Hieracium pilosella</i> 3, <i>Jasione montana</i> 1, <i>Berteroa incana</i> +, <i>Agrostis capillaris</i> 1, <i>Potentilla argentea</i> +, <i>Rumex acetosella</i> +, <i>Anthoxanthum odoratum</i> 1, <i>Pinus sylvestris</i> +, <i>Solidago canadensis</i> +, <i>Leontodon hispidus</i> + Jednostka fitosocjologiczna: Zbiorowisko muraw napiaskowych ze związku <i>Kolerion glaucae</i>

Dokumentacja fotograficzna

Fot. 15. Zbiorowisko ze związku *Koelerion glaucae* na stanowisku nr 391a (miejsce poszukiwań siedliska 6120)

Uproszczona karta obserwacji na stanowisku nr e4d3

Karta obserwacji siedliska na stanowisku	
Stanowisko - informacje podstawowe	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	XX
Nazwa stanowiska	e4d3
Opis siedliska na stanowisku	Dość duży płat murawy napiaskowej, zlokalizowany w zachodniej części obszaru, w miejscowości Gruszczyn, na fragmentach działek ewidencyjnych nr 340, 343 i 342 (obręb ewidencyjny Gruszczyn). Od południowego wschodu stanowisko graniczy ze stawami rybnym i rozlewiskiem.
Obszary chronione, na którym znajduje się stanowisko	PLH300038 Dolina Cybiny
Współrzędne geograficzne	Środek płatu: 17°5'13"E 52°25'57"N
Wymiary transektu	10 x 200 m
Wysokość n.p.m.	85-87 m
Obszar	PLH300038 Dolina Cybiny
Data kontroli	29.06.2017 r.
Uwagi	-

Stan ochrony siedliska przyrodniczego na stanowisku	
Zdjęcie fitosocjologiczne I	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°5'17"E 52°25'59"N Wysokość n.p.m.: 85 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 25 m ² , Nachylenie: 0°, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 29.06.2017 r. Zwarcie warstwy: c – 60% Wysokość warstwy: c – 0,4 m Warstwa c: <i>Helichrysum arenarium</i> 1, <i>Koeleria glauca</i> 2, <i>Rumex acetosa</i> +, <i>Artemisia campestris</i> +, <i>Corynephorus canescens</i> 1, <i>Arrhenatherum elatius</i> 1,

Stan ochrony siedliska przyrodniczego na stanowisku	
	<p><i>Hieracium pilosella</i> 2, <i>Holcus mollis</i> 1, <i>Trifolium arvense</i> +, <i>Avenula pubescens</i> 1, <i>Euphorbia cyparissias</i> 1, <i>Carlina vulgaris</i> +, <i>Centaurea scabiosa</i> +, <i>Sedum acre</i> +, <i>Tanacetum vulgare</i> 1</p> <p>Jednostka fitosocjologiczna: zbiorowisko ze związku <i>Koelerion glaucae</i></p>
Zdjęcie fitosocjologiczne II	
<p>Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna</p>	<p>Współrzędne geograficzne środka: 17°5'13"E 52°25'57"N Wysokość n.p.m.: 87 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 25 m², Nachylenie: 0°, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 29.06.2017 r. Zwarcie warstwy: c – 60% Wysokość warstwy: c – 0,3 m Warstwa c: <i>Euphorbia cyparissias</i> 1, <i>Helichrysum arenarium</i> 1, <i>Silene otites</i> +, <i>Koeleria glauca</i> 1, <i>Artemisia campestris</i> 1, <i>Corynephorus canescens</i> +, <i>Hieracium pilosella</i> 3, <i>Jasione montana</i> 1, <i>Prunus spinosa</i> +, <i>Potentilla argentea</i> +, <i>Rumex acetosella</i> +, <i>Anthoxanthum odoratum</i> 1, <i>Erigeron annuus</i> +, <i>Dianthus deltoides</i> 1 Jednostka fitosocjologiczna: zbiorowisko ze związku <i>Koelerion glaucae</i></p>
Zdjęcie fitosocjologiczne III	
<p>Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna</p>	<p>Współrzędne geograficzne środka: 17°5'10"E 52°25'54"N Wysokość n.p.m.: 87 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 25 m², Nachylenie: 0°, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 29.06.2017 r. Zwarcie warstwy: c – 70% Wysokość warstwy: c – 0,3 m Warstwa c: <i>Helichrysum arenarium</i> 2, <i>Koeleria glauca</i> 2, <i>Artemisia campestris</i> +, <i>Hieracium echinoides</i> +, <i>Carex hirta</i> +, <i>Silene otites</i> +, <i>Corynephorus canescens</i> 1, <i>Hieracium pilosella</i> 2, <i>Jasione montana</i> +, <i>Festuca psammophila</i> 1, <i>Vivia hirsuta</i> +, <i>Avenula pubescens</i> 1, <i>Tanacetum vulgare</i> 1, <i>Prunus spinosa</i> + Jednostka fitosocjologiczna: zbiorowisko ze związku <i>Koelerion glaucae</i></p>

Dokumentacja fotograficzna

Fot. 16. Zbiorowisko ze związku *Koelerion glaucae* na stanowisku nr e4d3 (miejsce poszukiwań siedliska 6120)

Uproszczona karta obserwacji sła stanowisku nr 5b4a

Karta obserwacji siedliska na stanowisku	
Stanowisko - informacje podstawowe	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	XX
Nazwa stanowiska	5b4a
Zbiorowiska roślinne	Zbiorowisko muraw napiaskowych ze związku <i>Koelerion glaucae</i>
Opis siedliska na stanowisku	Niewielki płat murawy napiaskowej ze związku <i>Koelerion glaucae</i> , zlokalizowany w zachodniej części obszaru, około 130 m na południe od miejscowości Katarzynki, w obrębie fragmentów wydzieleń leśnych nr 264Ai, 264Ak (Nadleśnictwo Babki, leśnictwo Mechowo, obręb ewidencyjny Uzarzewo-Katarzynki).
Obszary chronione, na którym znajduje się stanowisko	PLH300038 Dolina Cybiny
Współrzędne geograficzne	Środek płatu: 17°6'52"E 52°26'38"N
Wymiary transektu	10 x 118 m
Wysokość n.p.m.	85-87 m
Obszar	PLH300038 Dolina Cybiny
Data kontroli	29.06.2017 r.
Uwagi	-

Stan ochrony siedliska przyrodniczego na stanowisku	
Zdjęcie fitosocjologiczne I	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	<p>Współrzędne geograficzne środka: 17°6'53"E 52°26'40"N</p> <p>Wysokość n.p.m.: 85 m n.p.m.,</p> <p>Powierzchnia zdjęcia: 25 m²,</p> <p>Nachylenie: 0°,</p> <p>Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 29.06.2017 r.</p> <p>Zwarcie warstwy: c – 70%, d – 20%</p> <p>Wysokość warstwy: c – 0,4 m, d – 0,05 m</p> <p>Warstwa c: <i>Echium vulgare</i> 1, <i>Verbascum nigrum</i> 2, <i>Solidago virga-aeura</i> +, <i>Erigeron annuus</i> 1, <i>Calamagrostis epigeios</i> 1, <i>Tanacetum vulgare</i> +, <i>Poa pratensis</i> 1, <i>Festuca rubra</i> 1, <i>Koeleria glauca</i> 1, <i>Carex hirta</i> 1, <i>Artemisia campestris</i> 1, <i>Vicia cracca</i> 1, <i>Potentilla argentea</i> +, <i>Rumex acetosella</i> +, <i>Euphorbia cyparissias</i> +, <i>Helichrysum arenarium</i> +, <i>Centaurea stoebe</i> +, <i>Trifolium arvense</i> +, <i>Jasione montana</i> +, <i>Petrorhagia prolifera</i> +, <i>Pinus sylvestris</i> +, <i>Populus alba</i> 1, <i>Anthoxanthum odoratum</i> 1, <i>Betula pendula</i> 1, <i>Melilotus officinalis</i> 2</p> <p>Warstwa d: <i>Brachythecium albicans</i> 2</p> <p>Jednostka fitosocjologiczna: zbiorowisko muraw napiaskowych ze związku <i>Koelerion glaucae</i></p>
Zdjęcie fitosocjologiczne II	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	<p>Współrzędne geograficzne środka: 17°6'52"E 52°26'37"N</p> <p>Wysokość n.p.m.: 87 m n.p.m.,</p> <p>Powierzchnia zdjęcia: 25 m²,</p> <p>Nachylenie: 0°,</p> <p>Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 29.06.2017 r.</p> <p>Zwarcie warstwy: c – 60%, d – 50%</p> <p>Wysokość warstwy: c – 0,3 m, d – 0,05 m</p> <p>Warstwa c: <i>Verbascum nigrum</i> 2, <i>Solidago virga-eura</i> +, <i>Calamagrostis epigeios</i> 1, <i>Avenula pubescens</i> 1, <i>Koeleria glauca</i> 2, <i>Carex hirta</i> +, <i>Artemisia campestris</i> 1, <i>Potentilla argentea</i> 2, <i>Euphorbia cyparissias</i> 1, <i>Helichrysum arenarium</i> 1, <i>Centaurea stoebe</i> 1, <i>Trifolium arvense</i> +, <i>Jasione montana</i> +, <i>Pinus sylvestris</i> +, <i>Anthoxanthum odoratum</i> 1, <i>Betula pendula</i> 1, <i>Melilotus officinalis</i> 1</p> <p>Warstwa d: <i>Brachythecium albicans</i> 3</p>

Stan ochrony siedliska przyrodniczego na stanowisku	
	Jednostka fitosocjologiczna: zbiorowisko muraw napiaskowych ze związku <i>Koelerion glaucae</i>

Dokumentacja fotograficzna

Fot. 17. Zbiorowisko ze związku *Koelerion glaucae* na stanowisku nr 5b4a (miejsce poszukiwań siedliska 6120)

Uproszczona karta obserwacji na stanowisku nr e3f7

Karta obserwacji siedliska na stanowisku	
Stanowisko - informacje podstawowe	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	XX
Nazwa stanowiska	e3f7
Zbiorowiska roślinne	Zbiorowisko muraw napiaskowych ze związku <i>Koelerion glaucae</i>
Opis siedliska na stanowisku	Dość duży płat zbiorowiska, zlokalizowany w centralnej części obszaru, około 200 m na zachód od Jeziora Góra, w obrębie fragmentu działki ewidencyjnej nr 25 (obręb ewidencyjny Góra). Zbiorowisko wykształciło się na grutach porolnych.
Obszary chronione, na którym znajduje się stanowisko	PLH300038 Dolina Cybiny
Współrzędne geograficzne	Środek płatu: 17°12'7"E 52°27'13"N
Wymiary transektu	10 x 200 m
Wysokość n.p.m.	76-83 m
Obszar	PLH300038 Dolina Cybiny
Data kontroli	29.06.2017 r.
Uwagi	-

Stan ochrony siedliska przyrodniczego na stanowisku	
Zdjęcie fitosocjologiczne I	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°12'3"E 52°27'15"N Wysokość n.p.m.: 83 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 25 m ² , Nachylenie: 0°, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 29.06.2017 r. Zwarcie warstwy: b – 5%, c – 70%, d – 20% Wysokość warstwy: b – 1,5-2 m, c – 0,4 m, d – 0,05 m Warstwa b: <i>Pinus sylvestris</i> 1 Warstwa c: <i>Jasione monatanum</i> 1, <i>Hieracium pilosella</i> 3, <i>Agrostis capillaris</i> 2, <i>Helichrysum arenarium</i> 1, <i>Potentilla argentea</i> +, <i>Rumex acetosella</i> +, <i>Koeleria glauca</i> 1, <i>Achillea millefolium</i> 1, <i>Dianthus deltoides</i> +, <i>Knautia arvensis</i> +, <i>Arrhenatherum elatius</i> +, <i>Hypericum maculatum</i> +, <i>Trifolium arvense</i> +, <i>Artemisia campestris</i> +, <i>Corynephorus canescens</i> 1 Warstwa d: <i>Brachythecium albicans</i> 2 Jednostka fitosocjologiczna: zbiorowisko muraw napiaskowych z ze związku <i>Koelerion glaucae</i>
Zdjęcie fitosocjologiczne II	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°12'7"E 52°27'13"N Wysokość n.p.m.: 79 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 25 m ² , Nachylenie: 0°, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 29.06.2017 r. Zwarcie warstwy: c – 70%, d – 30% Wysokość warstwy: c – 0,3 m, d – 0,05 m Warstwa b: <i>Pinus sylvestris</i> 1 Warstwa c: <i>Jasione monatanum</i> +, <i>Hieracium pilosella</i> 3, <i>Agrostis capillaris</i> 1, <i>Helichrysum arenarium</i> 1, <i>Potentilla argentea</i> +, <i>Rumex acetosella</i> +, <i>Koeleria glauca</i> 2, <i>Achillea millefolium</i> 1, <i>Arrhenatherum elatius</i> +, <i>Hypericum maculatum</i> 1, <i>Trifolium arvense</i> 1, <i>Artemisia campestris</i> 1, <i>Corynephorus canescens</i> + Warstwa d: <i>Brachythecium albicans</i> 2, <i>Ceratodon purpureus</i> 1 Jednostka fitosocjologiczna: zbiorowisko muraw napiaskowych ze związku <i>Koelerion glaucae</i>
Zdjęcie fitosocjologiczne III	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°12'9"E 52°27'11"N Wysokość n.p.m.: 76 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 25 m ² , Nachylenie: 0°, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 29.06.2017 r. Zwarcie warstwy: c – 70%, d – 50% Wysokość warstwy: c – 0,3 m, d – 0,05 m Warstwa b: <i>Pinus sylvestris</i> 1 Warstwa c: <i>Avenula pubescens</i> 1, <i>Senecio jacobea</i> 1, <i>Jasione monatanum</i> +, <i>Hieracium pilosella</i> 3, <i>Agrostis capillaris</i> 1, <i>Helichrysum arenarium</i> 1, <i>Potentilla argentea</i> +, <i>Koeleria glauca</i> 1, <i>Conyza canadensis</i> 1, <i>Veronica spicata</i> +, <i>Achillea millefolium</i> 1, <i>Arrhenatherum elatius</i> +, <i>Hypochoeris radicata</i> +, <i>Picris hieracioides</i> +, <i>Hypericum maculatum</i> +, <i>Trifolium arvense</i> 1, <i>Artemisia campestris</i> +, <i>Corynephorus canescens</i> +, <i>Thymus serpyllum</i> 1 Warstwa d: <i>Brachythecium albicans</i> 3, <i>Ceratodon purpureus</i> 1, <i>Polytrichum juniperinum</i> 1 Jednostka fitosocjologiczna: zbiorowisko muraw napiaskowych ze związku <i>Koelerion glaucae</i>

Dokumentacja fotograficzna

Fot. 18. Zbiorowisko ze związku *Koelerion glaucae* na stanowisku nr e3f7 (miejsce poszukiwań siedliska 6120)

Uproszczona karta obserwacji na stanowisku nr f962

Karta obserwacji siedliska na stanowisku	
Stanowisko - informacje podstawowe	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	XX
Nazwa stanowiska	f962
Zbiorowiska roślinne	Zbiorowisko muraw napiaskowych ze związku <i>Koelerion glaucae</i>
Opis siedliska na stanowisku	Dość duży płat murawy napiaskowej, zlokalizowany w centralnej części obszaru, nad Jeziorem Góra, w obrębie fragmentu działki ewidencyjnej nr 6 (obwód ewidencyjny Góra). Płat siedliska od strony północno-wschodniej sąsiaduje z lasem.
Obszary chronione, na którym znajduje się stanowisko	PLH300038 Dolina Cybiny
Współrzędne geograficzne	Środek płatu: 17°12'28"E 52°27'16"N
Wymiary transektu	10 x 100 m
Wysokość n.p.m.	76-83 m
Obszar	PLH300038 Dolina Cybiny
Data kontroli	29.06.2017 r.
Uwagi	-

Stan ochrony siedliska przyrodniczego na stanowisku	
Zdjęcie fitosocjologiczne I	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°12'26"E 52°27'15"N Wysokość n.p.m.: 83 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 25 m ² , Ekspozycja: SW Nachylenie: 5°, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 29.06.2017 r. Zwarcie warstwy: c – 80%, Wysokość warstwy: c – 0,6 m Warstwa c: <i>Securigera varia</i> +, <i>Veronica spicata</i> 1, <i>Trifolium arvense</i> 1, <i>Poa pratensis</i> 1, <i>Agrostis capillaris</i> 1, <i>Centaurea stoebe</i> 1, <i>Verbascum phlomoides</i> 1, <i>Rumex acetosella</i> 1, <i>Vicia cracca</i> +, <i>Artemisia campestris</i> 1, <i>Hieracium pilosella</i> 2, <i>Euphorbia cyparissias</i> 2, <i>Quercus petraea</i> +, <i>Lotus corniculatus</i> +, <i>Knautia arvensis</i> +, <i>Vicia angustifolia</i> +, <i>Luzula multiflora</i> +, <i>Potentilla argentea</i> +, <i>Plantago lanceolata</i> +, <i>Corynephorus canescens</i> 1, <i>Rumex acetosa</i> +, <i>Koeleria glauca</i> 2 Jednostka fitosocjologiczna: zbiorowisko muraw napiaskowych ze związku <i>Koelerion glaucae</i>
Zdjęcie fitosocjologiczne II	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°12'29"E 52°27'15"N Wysokość n.p.m.: 79 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 25 m ² , Nachylenie: 0°, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 29.06.2017 r. Zwarcie warstwy: c – 70% Wysokość warstwy: c – 0,6 m Warstwa c: <i>Securigera varia</i> 1, <i>Centaurea stoebe</i> 1, <i>Veronica spicata</i> +, <i>Trifolium arvense</i> 1, <i>Avenula pubescens</i> 1, <i>Agrostis capillaris</i> 1, <i>Verbascum phlomoides</i> 1, <i>Rumex acetosella</i> 1, <i>Quercus petraea</i> 1, <i>Pinus sylvestris</i> +, <i>Koeleria glauca</i> 2, <i>Vicia cracca</i> +, <i>Hieracium pilosella</i> 1, <i>Euphorbia cyparissias</i> 2, <i>Vicia angustifolia</i> +, <i>Luzula multiflora</i> 1, <i>Potentilla argentea</i> 1, <i>Rumex acetosa</i> +, <i>Conyza canadensis</i> 1 Jednostka fitosocjologiczna: zbiorowisko muraw napiaskowych z klasy <i>Koelerion glaucae</i>

Dokumentacja fotograficzna

Fot. 19. Zbiorowisko ze związku *Koelerion glaucae* na stanowisku nr f962 (miejsce poszukiwań siedliska 6120)

Uproszczona karta obserwacji na stanowisku nr 4086

Karta obserwacji siedliska na stanowisku	
Stanowisko - informacje podstawowe	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	XX
Nazwa stanowiska	4086
Zbiorowiska roślinne	Zbiorowisko muraw napiaskowych ze związku <i>Koelerion glaucae</i>
Opis siedliska na stanowisku	Dość duży płat murawy napiaskowej, zlokalizowany w centralnej części obszaru, w miejscowości Promno, w obrębie fragmentów działek ewidencyjnych nr 109/5, 109/3 (obręb ewidencyjny Promno). Zbiorowisko na stanowisku ma pochodzenie porolne.
Obszary chronione, na którym znajduje się stanowisko	PLH300038 Dolina Cybiny
Współrzędne geograficzne	Środek płatu: 17°15'12"E 52°26'31"N
Wymiary transektu	10 x 200 m
Wysokość n.p.m.	96-98 m
Obszar	PLH300038 Dolina Cybiny
Data kontroli	28.06.2017 r.
Uwagi	-

Stan ochrony siedliska przyrodniczego na stanowisku	
Zdjęcie fitosocjologiczne I	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°15'16"E 52°26'33"N Wysokość n.p.m.: 98 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 25 m ² , Ekspozycja: SE Nachylenie: 5°, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 28.06.2017 r. Zwarcie warstwy: c – 80%, Wysokość warstwy: c – 0,4 m Warstwa c: <i>Trifolium arvense</i> 1, <i>Rumex acetosa</i> +, <i>Koeleria glauca</i> 2, <i>Jasione montana</i> +, <i>Dianthus deltoides</i> +, <i>Thymus serpyllum</i> 2, <i>Sedum acre</i> +, <i>Hieracium pilosella</i> 2, <i>Agrostis capillaris</i> 1, <i>Centaurea stoebe</i> 1, <i>Verbascum phlomoides</i> +, <i>Rumex acetosella</i> +, <i>Vicia cracca</i> 1, <i>Artemisia campestris</i> 1, <i>Euphorbia cyparissias</i> 1, <i>Pinus sylvestris</i> +, <i>Vicia angustifolia</i> +, <i>Luzula multiflora</i> 1, <i>Potentilla argentea</i> 1, <i>Plantago lanceolata</i> +, <i>Corynephorus canescens</i> + Jednostka fitosocjologiczna: zbiorowisko muraw napiaskowych ze związku <i>Koelerion glaucae</i>
Zdjęcie fitosocjologiczne II	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°15'12"E 52°26'31"N Wysokość n.p.m.: 96 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 25 m ² , Nachylenie: 0°, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 28.06.2017 r. Zwarcie warstwy: c – 70% Wysokość warstwy: c – 0,5 m Warstwa c: <i>Centaurea stoebe</i> 1, <i>Trifolium arvense</i> 1, <i>Erigeron annuus</i> 1, <i>Avenula pubescens</i> 1, <i>Agrostis capillaris</i> 1, <i>Verbascum phlomoides</i> +, <i>Rumex acetosella</i> 1, <i>Prunus spinosa</i> +, <i>Pinus sylvestris</i> +, <i>Tanacetum vulgare</i> 1, <i>Calamagrostis epigeios</i> 1, <i>Hypericum perforatum</i> 1, <i>Koeleria glauca</i> 1, <i>Vicia cracca</i> +, <i>Helichrysum aernarium</i> 1, <i>Hieracium pilosella</i> 1, <i>Artemisia absinthium</i> +, <i>Myosotis stricta</i> +, <i>Jasione montana</i> +, <i>Euphorbia cyparissias</i> 2, <i>Vicia angustifolia</i> +, <i>Luzula multiflora</i> 1, <i>Potentilla argentea</i> 1, <i>Rumex acetosa</i> +, <i>Conyza Canadensis</i> 1

Stan ochrony siedliska przyrodniczego na stanowisku	
	Jednostka fitosocjologiczna: zbiorowisko muraw napiaskowych ze związku <i>Koelerion glaucae</i>
Zdjęcie fitosocjologiczne III	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°15'7"E 52°26'31"N Wysokość n.p.m.: 96 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 25 m ² , Ekspozycja: SE, Nachylenie: 5°, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 28.06.2017 r. Zwarcie warstwy: c – 70% Wysokość warstwy: c – 0,5 m Warstwa c: <i>Centaurea stoebe</i> +, <i>Erigeron annuus</i> 1, <i>Avenula pubescens</i> +, <i>Agrostis capillaris</i> 1, <i>Rumex acetosella</i> 1, <i>Prunus spinosa</i> +, <i>Pinus sylvestris</i> +, <i>Hypericum perforatum</i> 2, <i>Koeleria glauca</i> 1, <i>Vicia cracca</i> 1, <i>Tanacetum vulgare</i> 1, <i>Helichrysum aernarium</i> 1, <i>Hieracium pilosella</i> 1, <i>Myosotis stricta</i> +, <i>Jasione montana</i> +, <i>Euphorbia cyparissias</i> 2, <i>Vicia angustifolia</i> +, <i>Luzula multiflora</i> 1, <i>Potentilla argentea</i> +, <i>Conyza Canadensis</i> +, <i>Achillea millefolium</i> 1, <i>Agrimonia eupatoria</i> +, <i>Melandrium album</i> +, <i>Cerastium semidecandrum</i> + Jednostka fitosocjologiczna: zbiorowisko muraw napiaskowych ze związku <i>Koelerion glaucae</i> (wcześniej użytkowane jako grun orny)

Dokumentacja fotograficzna

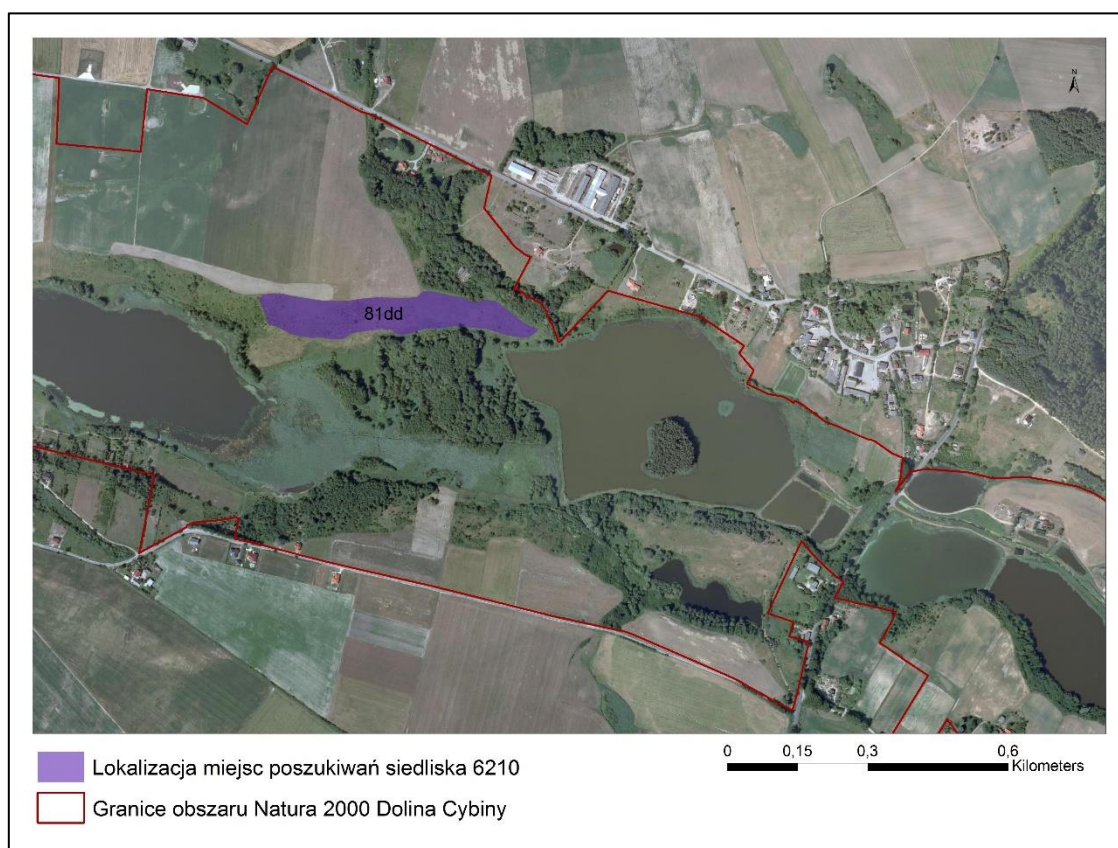

Fot. 20. Zbiorowisko ze związku *Koelerion glaucae* na stanowisku nr 4086 (miejsce poszukiwań siedliska 6120)

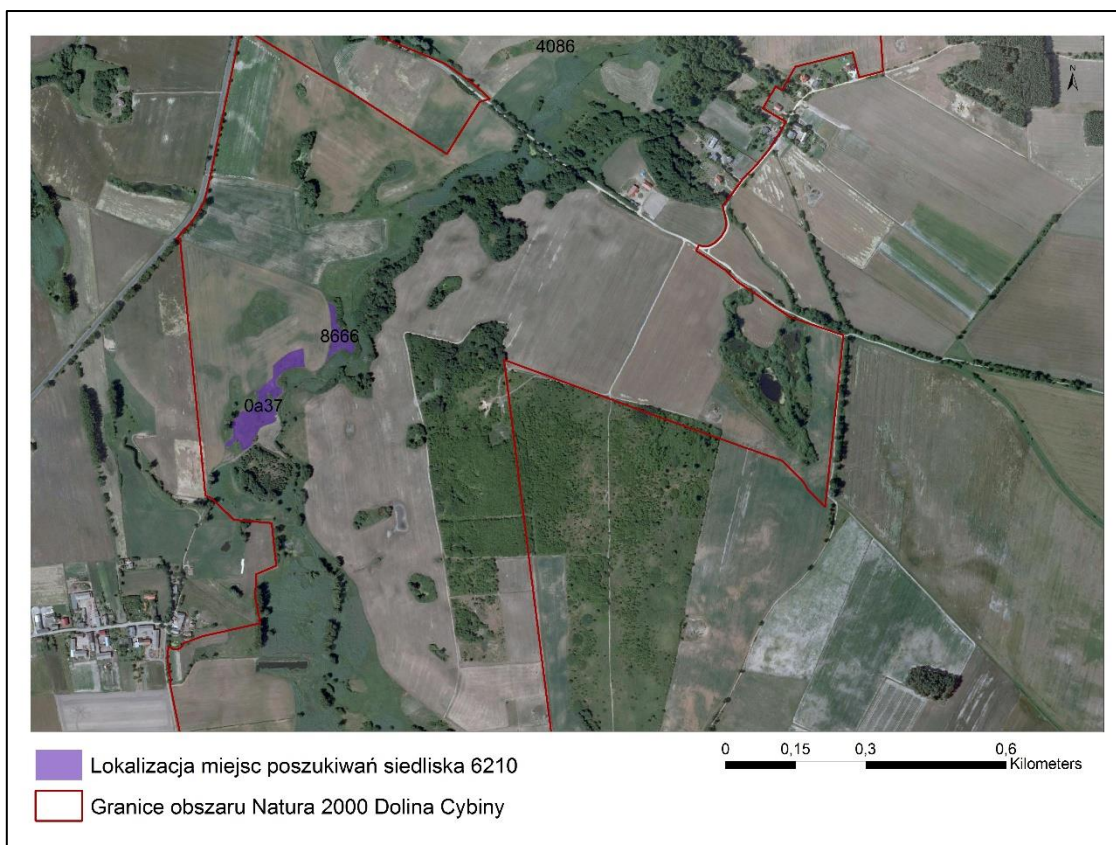
4.4. 6210* Murawy kserotermiczne *Festuco-Brometea*

Z informacji zawartych w standardowym formularzu danych wynika, że murawy kserotermiczne *Festuco-Brometea*, w obszarze Natura 2000 Dolina Cybiny, zajmują powierzchnię 66,19 ha. W ramach przeprowadzonej inwentaryzacji, w zasięgu obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny, nie stwierdzono stanowisk siedliska 6210. Siedliska poszukiwano w całym obszarze, ze szczególnych uwzględnieniem zboczy o południowej, południowo-wschodniej i południowo-zachodniej wystawie, na których panują warunki sprzyjające rozwojowi tego typu zbiorowisk. W związku z powyższym w niniejszym rozdziale przedstawiono jedynie uproszczone karty zbiorowisk, stwierdzonych w części miejsc objętych poszukiwaniami. W płatach siedliska nie notowano gatunków, które zgodnie z metodyką GIOŚ są charakterystyczne dla siedliska. W fitocenozach tych, występują jedynie gatunki charakterystyczne dla klasy *Festuco-Brometea*: przelot pospolity *Anthyllis vulneraria*, bylica polna *Artemisia campestris*, chaber nadreński *Centaurea stoebe*, chaber driakiewnik *Centaurea scabiosa*, wilczomlec sosnka *Euphorbia cyparissias*. Nie daje to jednak podstaw do zaliczenia tego typu zbiorowisk do siedliska 6210.

Na rycinach nr 7 i 8 przedstawiono lokalizację wybranych miejsc poszukiwań (tych w zasięgu których istniało największe prawdopodobieństwo wystąpienia siedliska).

Ryc. 7. Lokalizacja miejsc poszukiwań siedliska 6210

Ryc. 8. Lokalizacja miejsc poszukiwań siedliska 6210

4.4.1. UPROSZCZONE KARTY OBSERWACJI WYKONANE W MIEJSCACH POSZUKIWAŃ SIEDLISKA

Uproszczona karta obserwacji na stanowisku nr 8666

Karta obserwacji siedliska na stanowisku	
Stanowisko - informacje podstawowe	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	XX
Nazwa stanowiska	8666
Zbiorowiska roślinne	Zbiorowisko z klasy <i>Festuco-Brometea</i>
Opis siedliska na stanowisku	Niewieki płat zbiorowiska z klasy <i>Festuco-Brometea</i> położony około 600 m na północny wschód od miejscowości Jagodno, w obrębie fragmentu działki ewidencyjnej nr 19 (obręb ewidencyjny Jagodno). Zbiorowisko porasta zbocze o południowo-wschodniej wystawie i nachyleniu 20°. O strony zachodniej stanowisko sąsiaduje z polami uprawnymi, od wschodniej z zaroślami głogu i śliwy tarniny.
Obszary chronione, na którym znajduje się stanowisko	PLH300038 Dolina Cybiny
Współrzędne geograficzne	Środek płatu: 17°14'44"E 52°26'11"N
Wymiary transektu	10 x 100 m
Wysokość n.p.m.	88-89 m
Obszar	PLH300038 Dolina Cybiny
Data kontroli	26.06.2017 r.
Uwagi	-

Stan ochrony siedliska przyrodniczego na stanowisku	
Zdjęcie fitosocjologiczne I	
Współrzędne geograficzne środka; Wysokość n.p.m.; Powierzchnia zdjęcia; Nachylenie; Ekspozycja; Zwarcie warstwy a; b; c; d; Wysokość warstwy a; b; c; d; Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°14'44"E 52°26'12"N; Wysokość n.p.m.: 88 m; Powierzchnia zdjęcia: 25 m ² ; Nachylenie: 20°; Ekspozycja: S; Zwarcie warstwy: C: 80% Wysokość warstwy: C: 0,6-0,7 m; Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 26.06.2017 r. Warstwa C: <i>Euphorbia cyparissias</i> 1, <i>Centaurea scabiosa</i> 2, <i>Galium mollugo</i> 1, <i>Melilotus alba</i> +, <i>Melilotus officinalis</i> 1, <i>Erigeron annuus</i> +, <i>Pimpinella saxifraga</i> 1, <i>Hypericum maculatum</i> 1, <i>Agrimonia eupatoria</i> 2, <i>Phleum pratense</i> 1, <i>Arrhenatherum elatioris</i> 1, <i>Fragaria vesca</i> 1, <i>Origanum vulgare</i> 1, <i>Galium boreale</i> +, <i>Corynephorus canescens</i> +, <i>Clinopodium vulgare</i> +, <i>Anthemis tinctoria</i> +, <i>Hieracium pilosella</i> +, <i>Petrorhagia prolifera</i> +, <i>Artemisia campestris</i> +, <i>Thymus serpyllum</i> 1, <i>Achillea millefolium</i> 2, <i>Trifolium campestre</i> +, <i>Daucus carota</i> +, <i>Dianthus deltoides</i> + Jednostka fitosocjologiczna: zbiorowisko z klasy <i>Festuco-Brometea</i>
Zdjęcie fitosocjologiczne II	
Współrzędne geograficzne środka; Wysokość n.p.m.; powierzchnia zdjęcia; Nachylenie; Ekspozycja; Zwarcie warstwy a; b; c; d; Wysokość warstwy a; b; c; d; Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°14'46"E 52°26'10"N Wysokość n.p.m.: 89 m; Powierzchnia zdjęcia: 25 m ² ; Nachylenie: 20°; Ekspozycja: SE; Zwarcie warstwy: C: 70%; Wysokość warstwy: C: 0,6-0,7 m Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 26.06.2017 r. Warstwa C: <i>Euphorbia cyparissias</i> 1, <i>Centaurea scabiosa</i> 1, <i>Centaurea stoebe</i> +, <i>Galium mollugo</i> 1, <i>Melilotus alba</i> +, <i>Brachypodium pinnatum</i> 1, <i>Melilotus officinalis</i> 2, <i>Erigeron annuus</i> +, <i>Pimpinella saxifraga</i> 1, <i>Hypericum maculatum</i> 1, <i>Phleum pratense</i> 1, <i>Arrhenatherum elatioris</i> +, <i>Fragaria vesca</i> 1, <i>Corynephorus canescens</i> 1, <i>Origanum vulgare</i> 2, <i>Hieracium pilosella</i> 2, <i>Petrorhagia prolifera</i> +, <i>Artemisia campestris</i> +, <i>Thymus serpyllum</i> +, <i>Achillea millefolium</i> 1, <i>Trifolium campestre</i> +, <i>Daucus carota</i> +, <i>Jasione montana</i> 1, <i>Dianthus deltoides</i> +, <i>Trifolium arvense</i> 1, <i>Briza media</i> + Jednostka fitosocjologiczna: zbiorowisko z klasy <i>Festuco-Brometea</i>

Dokumentacja fotograficzna

Fot. 21. Zbiorowisko z klasy *Festuco-Brometea* na stanowisku nr 8666 (miejsce poszukiwań siedliska 6210)

Uproszczona karta obserwacji na stanowisku nr 0a37

Karta obserwacji siedliska na stanowisku	
Stanowisko - informacje podstawowe	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	XX
Nazwa stanowiska	0a37
Zbiorowiska roślinne	Zbiorowisko z klasy <i>Festuco-Brometea</i>
Opis siedliska na stanowisku	Niewieki płat zbiorowiska z klasy <i>Festuco-Brometea</i> położony około 300 m na północny wschód od miejscowości Jagodno, w obrębie fragmentu działki ewidencyjnej nr 19 (obręb ewidencyjny Jagodno). Zbiorowisko porasta zbocze o południowo-wschodniej wystawie i nachyleniu od 15° do 30°. O strony zachodniej stanowisko sąsiaduje z polami uprawnymi, od wschodniej częściowo również z plami, częściowo z położonymi niżej szuwarami i łąkami wilgotnymi.
Obszary chronione, na którym znajduje się stanowisko	PLH300038 Dolina Cybiny
Współrzędne geograficzne	Środek płatu: 17°14'35"E 52°26'6"N
Wymiary transektu	10 x 200 m
Wysokość n.p.m.	88-90 m
Obszar	PLH300038 Dolina Cybiny
Data kontroli	26.06.2017 r.
Uwagi	-

Stan ochrony siedliska przyrodniczego na stanowisku	
Zdjęcie fitosocjologiczne I	
Współrzędne geograficzne środka; Wysokość n.p.m.; Powierzchnia zdjęcia; Nachylenie; Ekspozycja; Zwarcie warstwy a; b; c; d; Wysokość warstwy a; b; c; d; Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°14'39"E 52°26'9"N; Wysokość n.p.m.: 88 m; Powierzchnia zdjęcia: 25 m ² ; Nachylenie: 15°; Ekspozycja: SE; Zwarcie warstwy: C: 80% Wysokość warstwy: C: 0,6-0,7 m; Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 26.06.2017 r. Warstwa C: <i>Euphorbia cyparissias</i> 2, <i>Centaurea scabiosa</i> 2, <i>Galium mollugo</i> 1, <i>Melilotus officinalis</i> 1, <i>Erigeron annuus</i> +, <i>Pimpinella saxifraga</i> 1, <i>Hypericum maculatum</i> 1, <i>Agrimonia eupatoria</i> 1, <i>Arrhenatherum elatioris</i> 1, <i>Fragaria vesca</i> 1, <i>Origanum vulgare</i> 2, <i>Clinopodium vulgare</i> +, <i>Anthemis tinctoria</i> +, <i>Anthemis tinctoria</i> +, <i>Cerastium holosteoides</i> +, <i>Brachypodium pinnatum</i> 1, <i>Hieracium pilosella</i> 1, <i>Anthyllis vulneraria</i> +, <i>Artemisia campestris</i> +, <i>Thymus serpyllum</i> 1, <i>Achillea millefolium</i> 1, <i>Trifolium campestre</i> +, <i>Daucus carota</i> +, <i>Dianthus deltoides</i> + Jednostka fitosocjologiczna: zbiorowisko z klasy <i>Festuco-Brometea</i>
Zdjęcie fitosocjologiczne II	
Współrzędne geograficzne środka; Wysokość n.p.m.; powierzchnia zdjęcia; Nachylenie; Ekspozycja; Zwarcie warstwy a; b; c; d; Wysokość warstwy a; b; c; d; Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°14'35"E 52°26'6"N Wysokość n.p.m.: 89 m; Powierzchnia zdjęcia: 25 m ² ; Nachylenie: 25°; Ekspozycja: SE; Zwarcie warstwy: C: 70%; Wysokość warstwy: C: 0,6-0,7 m Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 26.06.2017 r. Warstwa C: <i>Euphorbia cyparissias</i> 1, <i>Centaurea stoebe</i> +, <i>Galium mollugo</i> 1, <i>Brachypodium pinnatum</i> 1, <i>Melilotus officinalis</i> 2, <i>Erigeron annuus</i> +, <i>Pimpinella saxifraga</i> 1, <i>Hypericum maculatum</i> 2, <i>Crataegus monogyna</i> +, <i>Phleum pratense</i> 1, <i>Arrhenatherum elatioris</i> +, <i>Rosa canina</i> +, <i>Fragaria vesca</i> 1, <i>Origanum vulgare</i> 1, <i>Hieracium pilosella</i> 1, <i>Thymus serpyllum</i> +, <i>Achillea millefolium</i> 1, <i>Trifolium campestre</i> +, <i>Daucus carota</i> +, <i>Picris hieracioides</i> +, <i>Agrimonia eupatoria</i> 1, <i>Padus serotina</i> +, <i>Trifolium arvense</i> 1, <i>Briza media</i> + Jednostka fitosocjologiczna: zbiorowisko z klasy <i>Festuco-Brometea</i>
Zdjęcie fitosocjologiczne III	
Współrzędne geograficzne środka; Wysokość n.p.m.; powierzchnia zdjęcia; Nachylenie; Ekspozycja; Zwarcie warstwy a; b; c; d; Wysokość warstwy a; b; c; d; Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°14'34"E 52°26'3"N Wysokość n.p.m.: 90 m; Powierzchnia zdjęcia: 25 m ² ; Nachylenie: 30°; Ekspozycja: SE; Zwarcie warstwy: B: 5%, C: 70%; D: 10% Wysokość warstwy: B: 1,5-2 m, C: 0,6-0,7 m, D: 0,1 m Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 26.06.2017 r. Warstwa B: <i>Crataegus monogyna</i> 1, <i>Prunus spinosa</i> + Warstwa C: <i>Euphorbia cyparissias</i> 2, <i>Centaurea scabiosa</i> 1, <i>Melilotus officinalis</i> 2, <i>Pimpinella saxifraga</i> 1, <i>Hypericum maculatum</i> 1, <i>Phleum pratense</i> 1, <i>Arrhenatherum elatioris</i> +, <i>Fragaria vesca</i> 1, <i>Corynephorus canescens</i> 1, <i>Origanum vulgare</i> 1, <i>Hieracium pilosella</i> 1, <i>Thymus serpyllum</i> +, <i>Achillea millefolium</i> 1, <i>Trifolium campestre</i> +, <i>Daucus carota</i> +, <i>Hieracium umbellatum</i> +, <i>Galium verum</i> 1, <i>Carex hirta</i> +, <i>Dactylis glomerata</i> 1, <i>Bromus hordaceus</i> +, <i>Dianthus deltoides</i> +, <i>Trifolium arvense</i> 1, <i>Briza media</i> + Warstwa D: <i>Rhytidadelphus squarrosus</i> 1, <i>Pseudoscleropodium purum</i> 1 Jednostka fitosocjologiczna: zbiorowisko z klasy <i>Festuco-Brometea</i>

Dokumentacja fotograficzna

Fot. 22. Zbiorowisko z klasy *Festuco-Brometea* na stanowisku nr 0a37 (miejsce poszukiwań siedliska 6210)

Uproszczona karta obserwacji stanowisku nr 81dd

Karta obserwacji siedliska na stanowisku	
Stanowisko - informacje podstawowe	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	XX
Nazwa stanowiska	81dd
Zbiorowiska roślinne	Zbiorowisko z klasy <i>Festuco-Brometea</i>
Opis siedliska na stanowisku	Płat zbiorowiska z klasy <i>Festuco-Brometea</i> położony w miejscowości Promno, w obrębie fragmentów działek ewidencyjnych nr 44/10, 44/11, 44/8, 50, 44/7, 51/2, 48, 49 (obręb ewidencyjny Promno). Fitocenoza porasta zbocze o południowej ekspozycji i nachyleniu od 30° do 45°. O strony północnej stanowisko graniczy z polami uprawnymi, od południowej z łąką świeżą.
Obszary chronione, na którym znajduje się stanowisko	PLH300038 Dolina Cybiny
Współrzędne geograficzne	Środek płatu: 17°13'49"E 52°27'5"N
Wymiary transektu	10 x 200 m
Wysokość n.p.m.	97-99 m
Obszar	PLH300038 Dolina Cybiny
Data kontroli	18.05.2017 r., 24.06.2017 r.
Uwagi	-

Stan ochrony siedliska przyrodniczego na stanowisku	
Zdjęcie fitosocjologiczne I	
Współrzędne geograficzne środka; Wysokość n.p.m.; Powierzchnia zdjęcia; Nachylenie; Ekspozycja; Zwarcie warstwy a; b; c; d; Wysokość warstwy a; b; c; d; Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°13'54"E 52°27'5"N Wysokość n.p.m.: 99 m; Powierzchnia zdjęcia: 25 m ² ; Nachylenie: 45°; Ekspozycja: S; Zwarcie warstwy: C: 80% Wysokość warstwy: C: 0,6-0,7 m; Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 18.05.2017 r., 24.06.2017 r. Warstwa C: <i>Galium mollugo</i> 1, <i>Melilotus officinalis</i> 2, <i>Erigeron annuus</i> +, <i>Euphorbia cyparissias</i> 2, <i>Conyza canadensis</i> +, <i>Centaurea scabiosa</i> 1, <i>Pimpinella saxifraga</i> 1, <i>Hypericum maculatum</i> 1, <i>Agrimonia eupatoria</i> 2, <i>Arrhenatherum elatioris</i> 1, <i>Veronica chamaedrys</i> +, <i>Fragaria vesca</i> 1, <i>Origanum vulgare</i> 1, <i>Anthemis tinctoria</i> +, <i>Anthemis tinctoria</i> +, <i>Cerastium holosteoides</i> +, <i>Brachypodium pinnatum</i> 1, <i>Hieracium pilosella</i> +, <i>Anthyllis vulneraria</i> +, <i>Thymus serpyllum</i> 1, <i>Achillea millefolium</i> 2, <i>Trifolium campestre</i> +, <i>Daucus carota</i> +, <i>Ornithogalum umbellatum</i> +, <i>Carlina vulgaris</i> +, <i>Picris hieracioides</i> +, <i>Prunus spinosa</i> 1, <i>Crataegus monogyna</i> 1 Jednostka fitosocjologiczna: zbiorowisko z klasy <i>Festuco-Brometea</i>
Zdjęcie fitosocjologiczne II	
Współrzędne geograficzne środka; Wysokość n.p.m.; powierzchnia zdjęcia; Nachylenie; Ekspozycja; Zwarcie warstwy a; b; c; d; Wysokość warstwy a; b; c; d; Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°13'49"E 52°27'5"N Wysokość n.p.m.: 98 m; Powierzchnia zdjęcia: 25 m ² ; Nachylenie: 40°; Ekspozycja: S; Zwarcie warstwy: B: 20%, C: 80%; Wysokość warstwy: B: 1,5-2 m, C: 0,6-0,7 m Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 18.05.2017 r., 24.06.2017 r. Warstwa B: <i>Prunus spinosa</i> 1, <i>Crataegus monogyna</i> 2, <i>Rosa canina</i> + Warstwa C: <i>Euphorbia cyparissias</i> 1, <i>Centaurea stoebe</i> 1, <i>Galium mollugo</i> 1, <i>Brachypodium pinnatum</i> 1, <i>Melilotus officinalis</i> 1, <i>Pimpinella saxifraga</i> 1, <i>Hypericum maculatum</i> 2, <i>Crataegus monogyna</i> +, <i>Arrhenatherum elatioris</i> +, <i>Rosa canina</i> +, <i>Fragaria vesca</i> 1, <i>Hieracium pilosella</i> +, <i>Thymus serpyllum</i> 1, <i>Achillea millefolium</i> 2, <i>Trifolium campestre</i> +, <i>Daucus carota</i> +, <i>Picris hieracioides</i> +, <i>Agrimonia eupatoria</i> 2, <i>Padus serotina</i> +, <i>Trifolium arvense</i> 1 Jednostka fitosocjologiczna: zbiorowisko z klasy <i>Festuco-Brometea</i>
Zdjęcie fitosocjologiczne III	
Współrzędne geograficzne środka; Wysokość n.p.m.; powierzchnia zdjęcia; Nachylenie; Ekspozycja; Zwarcie warstwy a; b; c; d; Wysokość warstwy a; b; c; d; Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°13'43"E 52°27'5"N Wysokość n.p.m.: 97 m; Powierzchnia zdjęcia: 25 m ² ; Nachylenie: 30°; Ekspozycja: S; Zwarcie warstwy: B: 5%, C: 80%; Wysokość warstwy: B: 1,5-2 m, C: 0,6-0,7 m, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 18.05.2017 r., 24.06.2017 r. Warstwa B: <i>Crataegus monogyna</i> 1, <i>Prunus spinosa</i> + Warstwa C: <i>Euphorbia cyparissias</i> 2, <i>Centaurea scabiosa</i> 2, <i>Phleum pratense</i> 1, <i>Arrhenatherum elatioris</i> +, <i>Carex praecox</i> 1, <i>Fragaria vesca</i> 1, <i>Corynephorus canescens</i> 1, <i>Origanum vulgare</i> 1, <i>Hieracium pilosella</i> 1, <i>Thymus serpyllum</i> +, <i>Veronica chamaedrys</i> 1, <i>Achillea millefolium</i> 2, <i>Trifolium campestre</i> +, <i>Galium verum</i> 1, <i>Carex hirta</i> +, <i>Melilotus officinalis</i> 1, <i>Pimpinella saxifraga</i> 1, <i>Hypericum maculatum</i> 1, <i>Dactylis glomerata</i> 1, <i>Bromus hordaceus</i> +, <i>Dianthus deltoides</i> +, <i>Trifolium arvense</i> + Jednostka fitosocjologiczna: zbiorowisko z klasy <i>Festuco-Brometea</i>

Dokumentacja fotograficzna

Fot. 23. Zbiorowisko z klasy *Festuco-Brometea* na stanowisku nr 81dd (miejsce poszukiwań siedliska 6210)

4.5. 6430 Ziółorośla górksie (*Adenostylion alliariae*) i ziółorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*)

W ramach przeprowadzonej inwentaryzacji, w zasięgu obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny, stwierdzono **dziewięć stanowiskach** siedliska 6430. Fitocenozy te związane są z ciekami i zbiornikami wodnymi. Największa koncentracja płatów ziółorośli nadrzecznych z rzędu *Convolvuletalia sepim*, występuje w zachodniej i centralnej części obszaru. Najlepiej wykształcone płaty siedliska stwierdzono w Swarzędzu (zwłaszcza wzdłuż południowych brzegów Jeziora Swarzędzkiego) i jego okolicach oraz w środkowej części badanego obszaru, wzdłuż brzegów rzeki Cybiny. Rzadziej siedlisko występuje we wschodniej części obszaru. Łączną powierzchnię siedliska w obszarze oszacowano na **1,56 ha**. Wielkość poszczególnych płatów siedliska jest zróżnicowana i waha się od 0,05 ha do 0,54 ha. W standardowym formularzu danych, siedlisko nie zostało uwzględnione (2008 r.).

Z punktu widzenia fitosocjologicznego siedlisko w obszarze reprezentowane jest przez dwa zespoły: *Urtico-Calystegietum sepium* zespół pokrzywy i kielisznika zaroślowego, który jest znacznie bardziej rozpowszechniony niż drugi zespół – *Fallopia-Humuletum lupuli* zbiorowiska welonowe rdestówki zaroślowej i chmielu zwyczajnego.

Pod względem bogactwa gatunkowego ziółorośla na badanym terenie są dość ubogie, jednak jest to dla tego typu roślinności cecha typowa. Spośród gatunków charakterystycznych dla siedliska 6430 w stwierdzonych płatach występują: kielisznik zaroślowy *Calystegia sepium*, przytulia czepna *Galium aparine*, osiet kędzierzawy *Carduus crispus* i wierzbownica kosmata *Epilobium hirsutum*.

W poniższej tabeli przedstawiono zestawienie stwierdzonych stanowisk siedliska, wraz z ich lokalizacją oraz powierzchnią.

Tab. 3. Wykaz stwierdzonych stanowisk siedliska 6430 wraz z ich lokalizacją i powierzchnią

LP.	NR STANOWISKA	LOKALIZACJA (NR DZIAŁEK EWIDENCYJNYCH, OBRĘB EWIDENCYJNY)	POWIERZCHNIA (ha)
1.	5f43	Fragment działki ewidencyjnej nr 71/8 obręb ewidencyjny Swarzędz	0,46
2.	d1ba	Fragment działki ewidencyjnej nr 3 obręb ewidencyjny Swarzędz	0,54
3.	d7f0	Fragmenty działek ewidencyjnych nr 224/2, 1, 219 obręb ewidencyjny Swarzędz	0,08
4.	1983	Fragmenty działek ewidencyjnych nr 215 i 1 obręb ewidencyjny Swarzędz	0,1
5.	3bdd	Fragmenty działek ewidencyjnych nr 111 obręb ewidencyjny Jagodno) i 18/1 (obręb ewidencyjny Promno	0,05
6.	57a1	Fragmenty działek ewidencyjnych nr 111 obręb ewidencyjny Jagodno i 18/1 obręb ewidencyjny Promno	0,12
7.	c859	Fragment działki ewidencyjnej nr 15/3 obręb ewidencyjny Uzarzewo.	0,11
8.	e8c2	Fragment działki ewidencyjnej nr 50/3 obręb ewidencyjny Iwno	0,09
9.	eb6b	Fragment działki ewidencyjnej nr 2/1 obręb ewidencyjny Siedlec	0,05
Łączna powierzchnia stwierdzonych płatów siedliska			1,56

4.5.1. OCENA STANU OCHRONY SIEDLISKA NA POSZCZEGÓLNYCH STANOWISKACH, IDENTYFIKACJA ZAGROŻEŃ ORAZ OKREŚLENIE DZIAŁAŃ OCHRONNYCH

Karta obserwacji siedliska na stanowisku nr 5f43

Karta obserwacji siedliska na stanowisku	
Stanowisko - informacje podstawowe	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	Ziołorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>) 6430
Nazwa stanowiska	5f43
Typ stanowiska	Badawcze
Zbiorowiska roślinne	Zespół pokrzywy i kielisznika zaroślowego <i>Urtico-Calystegietum sepium</i>
Opis siedliska na stanowisku	Dobrze wykształcony płat siedliska 6430, reprezentowany przez zespół pokrzywy i kielisznika zaroślowego, zlokalizowany w Swarzędzu, wzdłuż południowych brzegów Jeziora Swarzędzkiego. Stanowisko zajmuje fragment działki ewidencyjnej nr 71/8. Od południa powierzchnia siedliska sąsiaduje z trawnikiem i chodnikiem.
Powierzchnia płatów siedliska	0,46 ha
Obszary chronione, na którym znajduje się stanowisko	PLH300038 Dolina Cybiny
Zarządzający terenem	Brak danych
Współrzędne geograficzne	Początek transektu: 17°4'15"E 52°24'47"N Środek transektu: 17°4'11"E 52°24'48"N Koniec transektu: 17°4'6"E 52°24'46"N
Wymiary transektu	10 x 200 m
Wysokość n.p.m.	74 m
Obszar	PLH300038 Dolina Cybiny
Zagrożenia	Istniejące zagrożenia: J03.02 – antropogeniczne zmniejszenie spójności siedlisk (wykaszenie fragmentów płatów siedliska) Potencjalne zagrożenia: I01 – obce gatunki inwazyjne; J02.01 – zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie; E03.01 – pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych

Karta obserwacji siedliska na stanowisku	
Inne wartości przyrodnicze	Brak
Monitoring jest wymagany	Tak
Uzasadnienie	Wskazany monitoring zmian zachodzących w siedlisku na stanowisku
Wykonywane zabiegi ochronne i ocena ich skuteczności	Brak
Propozycja wprowadzenia działań ochronnych	1. Zaprzestanie wykaszania fragmentów płatów siedliska, 2. Dalszy monitoring stanu zachowania siedliska na stanowisku, zgodnie z metodyką GIOŚ
Data kontroli	26.06.2017 r.
Uwagi	-

Stan ochrony siedliska przyrodniczego na stanowisku	
Zdjęcie fitosocjologiczne I	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°4'15"E 52°24'47"N Wysokość n.p.m.: 74 m, Powierzchnia zdjęcia: 25 m ² , Nachylenie: 0°, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 26.06.2017 r. Zwarcie warstwy: c – 100% Wysokość warstwy: c – 1,5 m Warstwa c: <i>Calystegia sepium</i> 3, <i>Urtica dioica</i> 2, <i>Phragmites australis</i> 2, <i>Phalaris arundinacea</i> 1, <i>Epilobium hirsutum</i> 1, <i>Carduus crispus</i> +, <i>Humulus lupulus</i> +, <i>Lythrum salicaria</i> +, <i>Lycopus europaeus</i> +, <i>Solanum dulcamara</i> +, <i>Typha latifolia</i> +, <i>Galium aparine</i> 1 Jednostka fitosocjologiczna: Zespół pokrzywy i kielisznika zaroślowego <i>Urtico-Calystegietum sepium</i>
Zdjęcie fitosocjologiczne II	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°4'11"E 52°24'48"N Wysokość n.p.m.: 74 m, Powierzchnia zdjęcia: 25 m ² , Nachylenie: 0°, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 26.06.2017 r. Zwarcie warstwy: c – 100% Wysokość warstwy: c – 1,5 m Warstwa c: <i>Calystegia sepium</i> 3, <i>Urtica dioica</i> 3, <i>Epilobium hirsutum</i> 1, <i>Carex riparia</i> +, <i>Melandrium album</i> +, <i>Phragmites australis</i> 2, <i>Humulus lupulus</i> 1, <i>Galium aparine</i> + Jednostka fitosocjologiczna: Zespół pokrzywy i kielisznika zaroślowego <i>Urtico-Calystegietum sepium</i>
Zdjęcie fitosocjologiczne III	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°4'6"E 52°24'46"N Wysokość n.p.m.: 74 m, Powierzchnia zdjęcia: 25 m ² , Nachylenie: 0°, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 26.06.2017 r. Zwarcie warstwy: c – 100% Wysokość warstwy: c – 1,5 m Warstwa c: <i>Calystegia sepium</i> 3, <i>Urtica dioica</i> 2, <i>Carex riparia</i> 1, <i>Humulus lupulus</i> 1, <i>Fallopia dumetorum</i> 2, <i>Lythrum salicaria</i> +, <i>Solanum dulcamara</i> +, <i>Veronica spicata</i> +, <i>Carex riparia</i> +, <i>Galium aparine</i> + Jednostka fitosocjologiczna: Zespół pokrzywy i kielisznika zaroślowego <i>Urtico-Calystegietum sepium</i>

PARAMETR/WSKAŹNIK	OPIs	WARTOŚĆ PARAMETRU/WSKAŹNIKA		OCENA PARAMETRU/ WSKAŹNIKA
POWIERZCHNIA SIEDLISKA		Ze względu na brak danych wyjściowych dotyczących powierzchni zajmowanej przez siedlisko, parametr nie podlegał ocenie.		XX
SPECYFICZNA STRUKTURA I FUNKCJE				
Gatunki charakterystyczne	Lista gatunków charakterystycznych dla danego zbiorowiska roślinnego i wyższych jednostek syntaksonomicznych oraz ich udział procentowy na transekcje.	Kielisznik zaroślowy <i>Calystegia sepium</i> – 40%, przytulia czepna <i>Galium aparine</i> - < 5%, wierzbownica kosmata <i>Epilobium hirsutum</i> < 5%, oset kędzierzawy <i>Carduus crispus</i> - < 1%, rdestówka zaroślowa <i>Fallopia dumetorum</i> – 5%, chliem zwyczajny <i>Humulus lupulus</i> – < 5%		FV
Gatunki ekspansywne roślin zielnych	Lista gatunków roślin zielnych rozprzestrzeniających się w siedlisku i mogących stanowić dla niego zagrożenie wraz z szacunkowym procentowym pokryciem transektu przez gatunek	Brak		FV
Bogactwo gatunkowe	Liczba gatunków w zdjęciach fitosocjologicznych	zdjęcie fitosocjologiczne nr I – 12 gatunków, zdjęcie fitosocjologiczne nr II – 8 gatunków, zdjęcie fitosocjologiczne nr III – 10 gatunków. Średnia liczba gatunków w zdjęciu: 10.		U1
Obce gatunki inwazyjne	Lista gatunków obcych geograficznie i ekologicznie dla siedliska wraz z procentowym pokryciem transektu przez gatunek.	Brak		FV
Naturalny kompleks siedlisk	Lista zbiorowisk naturalnych, półnaturalnych i synantropijnych w otoczeniu monitorowanego siedliska.	Siedlisko porasta brzegi jeziora Swarzędzkiego. Południowa część płatu sąsiaduje z chodnikiem.		U2
Naturalność koryta rzeczno	Oceń stopień regulacji koryta rzeczno	Wskaźnik nie podlega ocenie (stanowisko nie jest związane z rzeką)		XX
STRUKTURA I FUNKCJE - ogólnie				U1
PERSPEKTYWY OCHRONY		Perspektywy zachowania siedliska na stanowisku dobre, pod warunkiem ograniczenia wykaszania fragmentów płatu siedliska.		FV
OCENA OGÓLNA	Powierzchnia siedliska o różnym stanie zachowania na stanowisku	FV	50%	U1
		U1	50%	
		U2	0%	

Oddziaływania istniejące					
	Kod	Nazwa działalności	Intensywność	Wpływ	Syntetyczny opis
Zewnętrzne	J03.02	Antropogeniczne zmniejszenie spójności siedlisk	C	-	Fragmenty płatu sąsiadujące z chodnikiem i trawnikiem są wykaszane, co w efekcie doprowadzi do ustępowania gatunków z grupy charakterystycznych
	Oddziaływania potencjalne				
Zewnętrzne	J02.01	Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie - ogólnie	-	-	Istnieje ryzyko melioracji i osuszania terenu
	E03.01	Pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych	-	-	Istnieje ryzyko wywozu odpadów z gospodarstw domowych na powierzchnię zajęłą przez siedlisko 6430.
	I01	Obce gatunki inwazyjne	-	-	Możliwość wnikania obcych gatunków inwazyjnych, zwłaszcza kolczurki klapowanej.

Dokumentacja fotograficzna

Fot. 24. Fragment płatu siedliska 6430 na stanowisku nr 5f43

Fot. 25. Wykaszany fragment siedliska 6430 na stanowisku nr 5f43

Fot. 26. Fragment płatu siedliska 6430 na stanowisku nr 5f43

Karta obserwacji siedliska na stanowisku nr d1ba

Karta obserwacji siedliska na stanowisku	
Stanowisko - informacje podstawowe	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	Ziołorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>) 6430
Nazwa stanowiska	d1ba
Typ stanowiska	Badawcze
Zbiorowiska roślinne	Zespół pokrzywy i kielisznika zaroślowego <i>Urtico-Calystegietum sepium</i>
Opis siedliska na stanowisku	Dobrze wykształcony płat siedliska 6430, reprezentowany przez zespół pokrzywy i kielisznika zaroślowego, zlokalizowany w Swarzędzu, wzdłuż południowo-wschodniego brzegu rzeki Cybiny. Stanowisko zajmuje fragment działki ewidencyjnej nr 3. Od południowego wschodu siedlisko sąsiaduje z niewielkim płatem łągu jesionowo-olszowego, od wschodu ze ścieżką.
Powierzchnia płatów siedliska	0,54 ha
Obszary chronione, na którym znajduje się stanowisko	PLH300038 Dolina Cybiny
Zarządzający terenem	Brak danych
Współrzędne geograficzne	Początek transektu: 17°4'48"E 52°25'26"N Środek transektu: 17°4'46"E 52°25'29"N Koniec transektu: 17°4'42"E 52°25'28"N
Wymiary transektu	10 x 200 m
Wysokość n.p.m.	73-74 m
Obszar	PLH300038 Dolina Cybiny
Zagrożenia	Istniejące zagrożenia: J03.02 – antropogeniczne zmniejszenie spójności siedlisk (wykaszenie fragmentów płatów siedliska) Potencjalne zagrożenia: I01 – obce gatunki inwazyjne; J02.01 – zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie; E03.01 – pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych
Inne wartości przyrodnicze	Brak
Monitoring jest wymagany	Tak
Uzasadnienie	Wskazany monitoring zmian zachodzących w siedlisku na stanowisku
Wykonywane zabiegi ochronne i ocena ich skuteczności	Brak
Proponowane wprowadzenia działań ochronnych	1. Zaprzestanie wykaszania fragmentów płatów siedliska, 2. Dalszy monitoring stanu zachowania siedliska na stanowisku, zgodnie z metodyką GIOŚ
Data kontroli	26.06.2017 r.
Uwagi	-

Stan ochrony siedliska przyrodniczego na stanowisku	
Zdjęcie fitosocjologiczne I	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°4'48"E 52°25'26"N Wysokość n.p.m.: 73 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 25 m ² , Nachylenie: 0°, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 26.06.2017 r. Zwarcie warstwy: c – 100% Wysokość warstwy: c – 1,5 m Warstwa c: <i>Calystegia sepium</i> 3, <i>Urtica dioica</i> 3, <i>Phragmites australis</i> 1, <i>Epilobium hirsutum</i> 1, <i>Lythrum salicaria</i> +, <i>Lycopus europaeus</i> +, <i>Galium aparine</i> 2, <i>Eupatorium cannabinum</i> 1 Jednostka fitosocjologiczna: Zespół pokrzywy i kielisznika zaroślowego <i>Urtico-Calystegietum sepium</i>
Zdjęcie fitosocjologiczne II	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°4'46"E 52°25'29"N Wysokość n.p.m.: 74 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 25 m ² , Nachylenie: 0°, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 26.06.2017 r. Zwarcie warstwy: c – 100% Wysokość warstwy: c – 1,5 m Warstwa c: <i>Calystegia sepium</i> 3, <i>Urtica dioica</i> 2, <i>Melandrium album</i> +, <i>Phragmites australis</i> 2, <i>Humulus lupulus</i> 2, <i>Galium aparine</i> 1, <i>Vicia cracca</i> +, <i>Arctium lappa</i> + Jednostka fitosocjologiczna: Zespół pokrzywy i kielisznika zaroślowego <i>Urtico-Calystegietum sepium</i>
Zdjęcie fitosocjologiczne III	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°4'42"E 52°25'28"N Wysokość n.p.m.: 74 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 25 m ² , Nachylenie: 0°, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 26.06.2017 r. Zwarcie warstwy: c – 100% Wysokość warstwy: c – 1,5 m Warstwa c: <i>Calystegia sepium</i> 3, <i>Urtica dioica</i> 2, <i>Fallopia dumetorum</i> 2, <i>Lythrum salicaria</i> 1, <i>Solanum dulcamara</i> 1, <i>Galium aparine</i> 1 Jednostka fitosocjologiczna: Zespół pokrzywy i kielisznika zaroślowego <i>Urtico-Calystegietum sepium</i>

PARAMETR/WSKAŹNIK	OPIIS	WARTOŚĆ PARAMETRU/WSKAŹNIKA		OCENA PARAMETRU/ WSKAŹNIKA
POWIERZCHNIA SIEDLISKA		Ze względu na brak danych wyjściowych dotyczących powierzchni zajmowanej przez siedlisko, parametr nie podlegał ocenie.		XX
SPECYFICZNA STRUKTURA I FUNKCJE				
Gatunki charakterystyczne	Lista gatunków charakterystycznych dla danego zbiorowiska roślinnego i wyższych jednostek syntaksonomicznych oraz ich udział procentowy na transekcje.	Kielisznik zaroślowy <i>Calystegia sepium</i> – 40%, przytulia czepna <i>Galium aparine</i> - 10%, wierzbownica kosmata <i>Epilobium hirsutum</i> <1%, sadziec konopiasty <i>Eupatorium cannabinum</i> - < 5%, rdestówka powojowata <i>Fallopia dumetorum</i> < 5%, chmiel zwyczajny <i>Humulus lupulus</i> < 5%		FV
Gatunki ekspansywne roślin zielnych	Lista gatunków roślin zielnych rozprzestrzeniających się w siedlisku i mogących stanowić dla niego zagrożenie wraz z szacunkowym procentowym pokryciem transektu przez gatunek	Sadziec konopiasty <i>Eupatorium cannabinum</i> – pokrywa około 5% powierzchni transektu		FV
Bogactwo gatunkowe	Liczba gatunków w zdjęciach fitosocjologicznych	zdjęcie fitosocjologiczne nr I – 8 gatunków, zdjęcie fitosocjologiczne nr II – 8 gatunków, zdjęcie fitosocjologiczne nr III – 6 gatunków. Średnia liczba gatunków w zdjęciu: 8.		U2
Obce gatunki inwazyjne	Lista gatunków obcych geograficznie i ekologicznie dla siedliska wraz z procentowym pokryciem transektu przez gatunek.	Brak		FV
Naturalny kompleks siedlisk	Lista zbiorowisk naturalnych, półnaturalnych i synantropijnych w otoczeniu monitorowanego siedliska.	Siedlisko porasta południowo-wschodni brzeg rzeki Cybiny. Południowo-zachodnia część płatu sąsiaduje z łągiem jesionowo-olszowym. Od wschodu siedlisko graniczy ze ścieżką.		U2
Naturalność koryta rzeczno	Ocenić stopień regulacji koryta rzeczno	Rzeka Cybina na odcinku gdzie znajduje się stanowisko jest uregulowana.		U2
STRUKTURA I FUNKCJE - ogólnie				U2
PERSPEKTYWY OCHRONY		Perspektywy zachowania siedliska na stanowisku dobre, pod warunkiem ograniczenia wykaszania fragmentów płatu siedliska.		FV
OCENA OGÓLNA	Powierzchnia siedliska o różnym stanie zachowania na stanowisku	FV	0%	U2
		U1	0%	
		U2	100%	

Oddziaływania istniejące					
	Kod	Nazwa działalności	Intensywność	Wpływ	Syntetyczny opis
Zewnętrzne	J03.02	Antropogeniczne zmniejszenie spójności siedlisk	C	-	Fragmeny płatu sąsiadujący ze ścieżką jest wykaszany, co w efekcie doprowadzi do ustępowania gatunków z grupy charakterystycznych
	Oddziaływania potencjalne				
Zewnętrzne	J02.01	Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie - ogólnie	-	-	Istnieje ryzyko melioracji i osuszania terenu
	E03.01	Pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych	-	-	Istnieje ryzyko wywozu odpadów z gospodarstw domowych na powierzchnię zajęłą przez siedlisko 6430.
	I01	Obce gatunki inwazyjne	-	-	Możliwość wnikania obcych gatunków inwazyjnych, zwłaszcza kolczurki klapowanej.

Dokumentacja fotograficzna

Fot. 27. Zespół pokrzywy zwyczajnej i kielisznika zaroślowego na stanowisku nr d1ba

Karta obserwacji siedliska na stanowisku nr d7f0

Karta obserwacji siedliska na stanowisku	
Stanowisko - informacje podstawowe	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	Ziołorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>) 6430
Nazwa stanowiska	d7f0
Typ stanowiska	Badawcze
Zbiorowiska roślinne	Zespół pokrzywy i kielisznika zaroślowego <i>Urtico-Calystegietum sepium</i>
Opis siedliska na stanowisku	Płat siedliska 6430, reprezentowany przez zespół pokrzywy i kielisznika zaroślowego, zlokalizowany w Swarzędzu, wzdłuż północno-wschodniego brzegu rzeki Cybiny. Stanowisko zajmuje fragmenty działek ewidencyjnych nr 224/2, 1, 219. Północno-wschodnia część płatu sąsiaduje z intensywnie użytkowaną łąką świeżą. Od południowego zachodu stanowisko graniczy z szuwarem trzcinowym.
Powierzchnia płatów siedliska	0,08 ha
Obszary chronione, na którym znajduje się stanowisko	PLH300038 Dolina Cybiny
Zarządzający terenem	Brak danych
Współrzędne geograficzne	Początek transektu: 17°4'48"E 52°25'31"N Środek transektu: 17°4'45"E 52°25'30"N Koniec transektu: 17°4'41"E 52°25'28"N
Wymiary transektu	10 x 165 m
Wysokość n.p.m.	73-74 m
Obszar	PLH300038 Dolina Cybiny
Zagrożenia	Istniejące zagrożenia: J03.02 – antropogeniczne zmniejszenie spójności siedlisk (wykaszenie fragmentów płatów siedliska) Potencjalne zagrożenia: I01 – obce gatunki inwazyjne; J02.01 – zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie; E03.01 – pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych
Inne wartości przyrodnicze	Brak
Monitoring jest wymagany	Tak
Uzasadnienie	Wskazany monitoring zmian zachodzących w siedlisku na stanowisku
Wykonywane zabiegi ochronne i ocena ich skuteczności	Brak
Propozycja wprowadzenia działań ochronnych	1. Zaprzestanie wykaszania fragmentów płatów siedliska, 2. Dalszy monitoring stanu zachowania siedliska na stanowisku, zgodnie z metodyką GIOŚ
Data kontroli	26.06.2017 r.
Uwagi	-

Stan ochrony siedliska przyrodniczego na stanowisku	
Zdjęcie fitosocjologiczne I	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°4'48"E 52°25'31"N Wysokość n.p.m.: 73 m, Powierzchnia zdjęcia: 25 m ² , Nachylenie: 0°, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 26.06.2017 r. Zwarcie warstwy: c – 100% Wysokość warstwy: c – 1,5 m Warstwa c: <i>Calystegia sepium</i> 2, <i>Urtica dioica</i> 3, <i>Phragmites australis</i> 1, <i>Lythrum salicaria</i> 1, <i>Cirsium arvense</i> +, <i>Vicia sepium</i> +, <i>Phalaris arundinacea</i> +, <i>Galium aparine</i> 2, <i>Eupatorium cannabinum</i> 1 Jednostka fitosocjologiczna: Zespół pokrzywy i kielisznika zaroślowego <i>Urtico-Calystegietum sepium</i>
Zdjęcie fitosocjologiczne II	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°4'45"E 52°25'30"N Wysokość n.p.m.: 74 m, Powierzchnia zdjęcia: 25 m ² , Nachylenie: 0°, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 26.06.2017 r. Zwarcie warstwy: c – 100% Wysokość warstwy: c – 1,5 m Warstwa c: <i>Calystegia sepium</i> 3, <i>Fallopia dumetorum</i> 1, <i>Urtica dioica</i> 2, <i>Melandrium album</i> +, <i>Phragmites australis</i> 2, <i>Humulus lupulus</i> 1, <i>Galium aparine</i> 1, <i>Vicia cracca</i> +, <i>Arctium lappa</i> + Jednostka fitosocjologiczna: Zespół pokrzywy i kielisznika zaroślowego <i>Urtico-Calystegietum sepium</i>
Zdjęcie fitosocjologiczne III	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°4'41"E 52°25'28"N Wysokość n.p.m.: 74 m, Powierzchnia zdjęcia: 25 m ² , Nachylenie: 0°, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 26.06.2017 r. Zwarcie warstwy: c – 100% Wysokość warstwy: c – 1,5 m Warstwa c: <i>Calystegia sepium</i> 3, <i>Urtica dioica</i> 2, <i>Melandrium album</i> +, <i>Phragmites australis</i> 2, <i>Humulus lupulus</i> 1, <i>Galium aparine</i> 1, <i>Vicia cracca</i> 1, <i>Lythrum salicaria</i> + Jednostka fitosocjologiczna: Zespół pokrzywy i kielisznika zaroślowego <i>Urtico-Calystegietum sepium</i>

PARAMETR/WSKAŹNIK	OPIIS	WARTOŚĆ PARAMETRU/WSKAŹNIKA		OCENA PARAMETRU/ WSKAŹNIKA
POWIERZCHNIA SIEDLISKA		Ze względu na brak danych wyjściowych dotyczących powierzchni zajmowanej przez siedlisko, parametr nie podlegał ocenie.		XX
SPECYFICZNA STRUKTURA I FUNKCJE				
Gatunki charakterystyczne	Lista gatunków charakterystycznych dla danego zbiorowiska roślinnego i wyższych jednostek syntaksonomicznych oraz ich udział procentowy na transekcje.	Kielisznik zaroślowy <i>Calystegia sepium</i> 40%, przytulia czepna <i>Galium aparine</i> < 5%, szadziec konopiasty <i>Eupatorium cannabinum</i> - < 5%, wierzbownica kosmata <i>Epilobium hirsutum</i> < 1%, rdestówka powojowata <i>Fallopia dumetorum</i> < 1%, chmiel zwyczajny <i>Humulus lupulus</i> < 5%		FV
Gatunki ekspansywne roślin zielnych	Lista gatunków roślin zielnych rozprzestrzeniających się w siedlisku i mogących stanowić dla niego zagrożenie wraz z szacunkowym procentowym pokryciem transektu przez gatunek	Brak		FV
Bogactwo gatunkowe	Liczba gatunków w zdjęciach fitosocjologicznych	zdjęcie fitosocjologiczne nr I – 9 gatunków, zdjęcie fitosocjologiczne nr II – 9 gatunków, zdjęcie fitosocjologiczne nr III – 8 gatunków. Średnia liczba gatunków w zdjęciu: 9.		U2
Obce gatunki inwazyjne	Lista gatunków obcych geograficznie i ekologicznie dla siedliska wraz z procentowym pokryciem transektu przez gatunek.	Brak		FV
Naturalny kompleks siedlisk	Lista zbiorowisk naturalnych, półnaturalnych i synantropijnych w otoczeniu monitorowanego siedliska.	Siedlisko porasta północno-wschodni brzeg rzeki Cybiny. Północno-wschodnia część płatu sąsiaduje z intensywnie użytkowaną łąką świeżą. Od południowego zachodu stanowisko graniczy z szuwarem trzcinowym.		U2
Naturalność koryta rzeczno	Ocenić stopień regulacji koryta rzeczno	Rzeka Cybina na odcinku gdzie znajduje się stanowisko jest uregulowana.		U2
STRUKTURA I FUNKCJE - ogólnie				U2
PERSPEKTYWY OCHRONY		Perspektywy zachowania siedliska na stanowisku dobre, pod warunkiem ograniczenia wykaszania fragmentów płatu siedliska.		FV
OCENA OGÓLNA	Powierzchnia siedliska o różnym stanie zachowania na stanowisku	FV	0%	U2
		U1	0%	
		U2	100%	

Oddziaływania istniejące					
	Kod	Nazwa działalności	Intensywność	Wpływ	Syntetyczny opis
Zewnętrzne	J03.02	Antropogeniczne zmniejszenie spójności siedlisk	C	-	Fragment płatu sąsiadujący łąką jest wykaszany, co w efekcie doprowadzi do ustępowania gatunków z grupy charakterystycznych
	Oddziaływania potencjalne				
Zewnętrzne	J02.01	Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie - ogólnie	-	-	Istnieje ryzyko melioracji i osuszania terenu
	E03.01	Pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych	-	-	Istnieje ryzyko wywozu odpadów z gospodarstw domowych na powierzchnię zajęta przez siedlisko 6430.
	I01	Obce gatunki inwazyjne	-	-	Możliwość wnikania obcych gatunków inwazyjnych, zwłaszcza kolczurki klapowanej.

Dokumentacja fotograficzna

Fot. 28. Zespół pokrzywy zwyczajnej i kielisznika zaroślowego na stanowisku nr d7f0

Karta obserwacji siedliska na stanowisku nr 1983

Karta obserwacji siedliska na stanowisku	
Stanowisko - informacje podstawowe	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	Ziołorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>) 6430
Nazwa stanowiska	1983
Typ stanowiska	Badawcze
Zbiorowiska roślinne	Zespół pokrzywy i kielisznika zaroślowego <i>Urtico-Calystegietum sepium</i>
Opis siedliska na stanowisku	Dobrze wykształcony płat siedliska 6430, reprezentowany przez zespół pokrzywy i kielisznika zaroślowego, zlokalizowany w Swarzędzu, około 100 na północny wschód od brzegów Jeziora Swarzędzkiego. Stanowisko zajmuje fragmenty działek ewidencyjnych nr 215 i 1. Siedlisko od południowego wschodu graniczy z szuwarem trzcinowym, natomiast od północnego wschodu z ekstensywnie użytkowaną łąką ze związku <i>Calthion</i> .
Powierzchnia płatów siedliska	0,1 ha
Obszary chronione, na którym znajduje się stanowisko	PLH300038 Dolina Cybiny
Zarządzający terenem	Brak danych
Współrzędne geograficzne	Początek transektu: 17°4'21"E 52°25'24"N Środek transektu: 17°4'18"E 52°25'24"N Koniec transektu: 17°4'17"E 52°25'26"N
Wymiary transektu	10 x 140 m
Wysokość n.p.m.	69 m
Obszar	PLH300038 Dolina Cybiny
Zagrożenia	Istniejące zagrożenia: J03.02 – antropogeniczne zmniejszenie spójności siedlisk (wykaszenie fragmentów płatów siedliska) Potencjalne zagrożenia: I01 – obce gatunki inwazyjne; J02.01 – zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie; E03.01 – pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych
Inne wartości przyrodnicze	Brak
Monitoring jest wymagany	Tak
Uzasadnienie	Wskazany monitoring zmian zachodzących w siedlisku na stanowisku
Wykonywane zabiegi ochronne i ocena ich skuteczności	Brak
Propozycja wprowadzenia działań ochronnych	1. Zaprzestanie wykaszania fragmentów płatów siedliska, 2. Dalszy monitoring stanu zachowania siedliska na stanowisku, zgodnie z metodyką GIOŚ
Data kontroli	20.07.2017 r.
Uwagi	-

Stan ochrony siedliska przyrodniczego na stanowisku	
Zdjęcie fitosocjologiczne I	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°4'21"E 52°25'24"N Wysokość n.p.m.: 69 m, Powierzchnia zdjęcia: 25 m ² , Nachylenie: 0°, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 20.07.2017 r. Zwarcie warstwy: c – 100% Wysokość warstwy: c – 1,5 m Warstwa c: <i>Calystegia sepium</i> 3, <i>Urtica dioica</i> 1, <i>Carex riparia</i> 1, <i>Phragmites australis</i> 1, <i>Lythrum salicaria</i> 1, <i>Phalaris arundinacea</i> +, <i>Galium aparine</i> 2, <i>Eupatorium cannabinum</i> +, <i>Lysimachia vulgaris</i> 2 Jednostka fitosocjologiczna: Zespół pokrzywy i kielisznika zaroślowego <i>Urtico-Calystegietum sepium</i>
Zdjęcie fitosocjologiczne II	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°4'18"E 52°25'24"N Wysokość n.p.m.: 69 m, Powierzchnia zdjęcia: 25 m ² , Nachylenie: 0°, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 20.07.2017 r. Zwarcie warstwy: c – 100% Wysokość warstwy: c – 1,5 m Warstwa c: <i>Calystegia sepium</i> 3, <i>Urtica dioica</i> 2, <i>Glechoma hederacea</i> +, <i>Phragmites australis</i> 2, <i>Lysimachia vulgaris</i> +, <i>Lythrum salicaria</i> +, <i>Humulus lupulus</i> 1, <i>Galium aparine</i> +, <i>Vicia cracca</i> 1, <i>Epilobium hirsutum</i> 1 Jednostka fitosocjologiczna: Zespół pokrzywy i kielisznika zaroślowego <i>Urtico-Calystegietum sepium</i>
Zdjęcie fitosocjologiczne III	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°4'17"E 52°25'26"N Wysokość n.p.m.: 69 m, Powierzchnia zdjęcia: 25 m ² , Nachylenie: 0°, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 20.07.2017 r. Zwarcie warstwy: c – 100% Wysokość warstwy: c – 1,5 m Warstwa c: <i>Calystegia sepium</i> 4, <i>Urtica dioica</i> 2, <i>Phragmites australis</i> 2, <i>Humulus lupulus</i> +, <i>Galium aparine</i> 1, <i>Vicia cracca</i> +, <i>Carex riparia</i> 1, <i>Carduus crispus</i> +, <i>Cirsium arvense</i> +, <i>Lythrum salicaria</i> + Jednostka fitosocjologiczna: Zespół pokrzywy i kielisznika zaroślowego <i>Urtico-Calystegietum sepium</i>

PARAMETR/WSKAŹNIK	OPIIS	WARTOŚĆ PARAMETRU/WSKAŹNIKA		OCENA PARAMETRU/ WSKAŹNIKA
POWIERZCHNIA SIEDLISKA		Ze względu na brak danych wyjściowych dotyczących powierzchni zajmowanej przez siedlisko, parametr nie podlegał ocenie.		XX
SPECYFICZNA STRUKTURA I FUNKCJE				
Gatunki charakterystyczne	Lista gatunków charakterystycznych dla danego zbiorowiska roślinnego i wyższych jednostek syntaksonomicznych oraz ich udział procentowy na transekcje.	Kielisznik zaroślowy <i>Calystegia sepium</i> – 50%, przytulia czepna <i>Galium aparine</i> - < 5%, sadziec konopiasty <i>Eupatorium cannabinun</i> - < 1%, wierzbownica kosmata <i>Epilobium hirsutum</i> < 1%, oset kędzierzawy <i>Carduus crispus</i> < 1%, chmiel zwyczajny <i>Humulus lupulus</i> < 1%		FV
Gatunki ekspansywne roślin zielnych	Lista gatunków roślin zielnych rozprzestrzeniających się w siedlisku i mogących stanowić dla niego zagrożenie wraz z szacunkowym procentowym pokryciem transektu przez gatunek	Brak		FV
Bogactwo gatunkowe	Liczba gatunków w zdjęciach fitosocjologicznych	zdjęcie fitosocjologiczne nr I – 9 gatunków, zdjęcie fitosocjologiczne nr II – 10 gatunków, zdjęcie fitosocjologiczne nr III – 10 gatunków. Średnia liczba gatunków w zdjęciu: 10.		U1
Obce gatunki inwazyjne	Lista gatunków obcych geograficznie i ekologicznie dla siedliska wraz z procentowym pokryciem transektu przez gatunek.	Brak		FV
Naturalny kompleks siedlisk	Lista zbiorowisk naturalnych, półnaturalnych i synantropijnych w otoczeniu monitorowanego siedliska.	Siedlisko od południowego wschodu graniczy z szuwarem trzcinowym, natomiast od północnego wschodu z ekstensywnie użytkowaną łąką ze związku <i>Calthion</i> .		U1
Naturalność koryta rzeczno	Ocenić stopień regulacji koryta rzeczno	XX (siedlisko na stanowisku nie jest związane z rzeką)		XX
STRUKTURA I FUNKCJE - ogólnie				U2
PERSPEKTYWY OCHRONY		Perspektywy zachowania siedliska na stanowisku dobre, pod warunkiem ograniczenia wykaszania fragmentów płatu siedliska, które przylegają do łąki.		FV
OCENA OGÓLNA	Powierzchnia siedliska o różnym stanie zachowania na stanowisku	FV	50%	U1
		U1	50%	
		U2	0%	

Oddziaływania istniejące					
	Kod	Nazwa działalności	Intensywność	Wpływ	Syntetyczny opis
Zewnętrzne	J03.02	Antropogeniczne zmniejszenie spójności siedlisk	C	-	Fragment płatu sąsiadujący z łąką jest wykaszany, co w efekcie doprowadzi do ustępowania gatunków z grupy charakterystycznych
	Oddziaływania potencjalne				
Zewnętrzne	J02.01	Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie - ogólnie	-	-	Istnieje ryzyko melioracji i osuszania terenu
	E03.01	Pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych	-	-	Istnieje ryzyko wywozu odpadów z gospodarstw domowych na powierzchnię zajęta przez siedlisko 6430.
	I01	Obce gatunki inwazyjne	-	-	Możliwość wnikania obcych gatunków inwazyjnych, zwłaszcza kolczurki klapowanej.

Dokumentacja fotograficzna

Fot. 29. Zespół pokrzywy zwyczajnej i kielisznika zaroślowego na stanowisku nr 1983

Karta obserwacji siedliska na stanowisku nr 3bdd

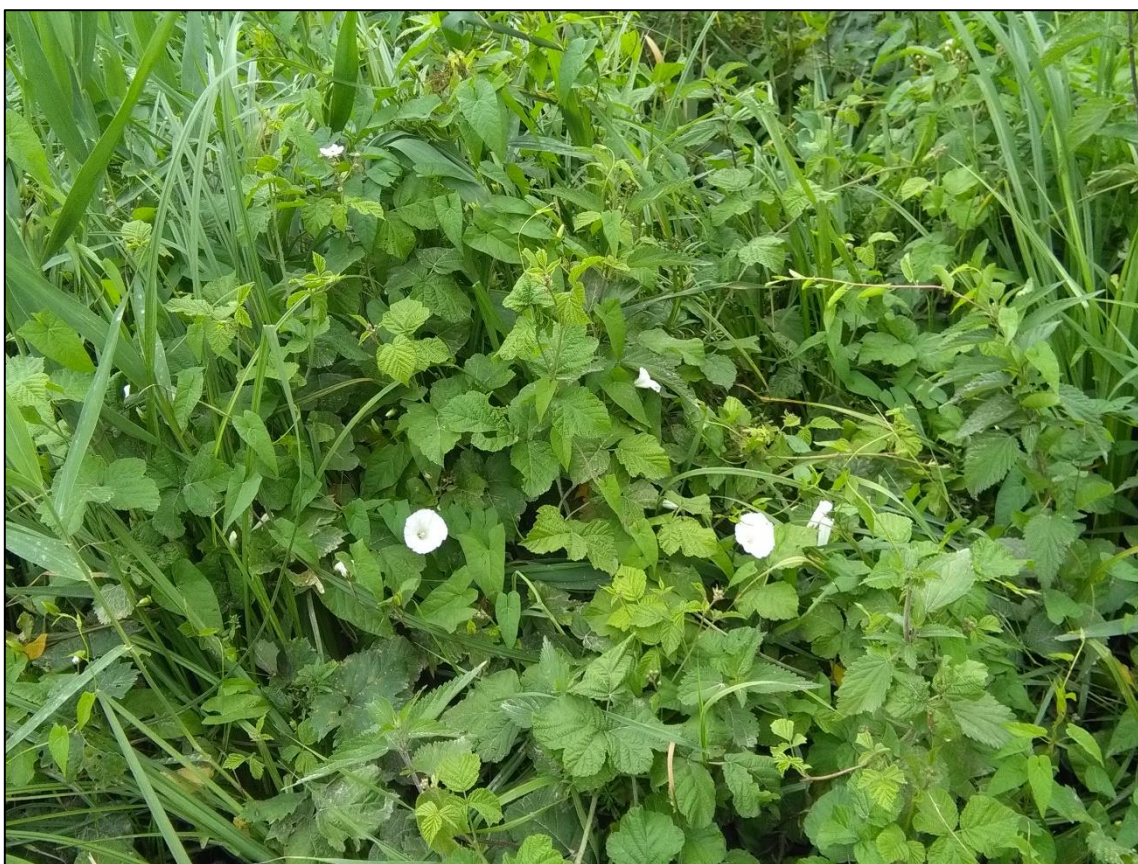
Karta obserwacji siedliska na stanowisku	
Stanowisko - informacje podstawowe	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	Ziołorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>) 6430
Nazwa stanowiska	3bdd
Typ stanowiska	Badawcze
Zbiorowiska roślinne	Zespół pokrzywy i kielisznika zaroślowego <i>Urtico-Calystegietum sepium</i>
Opis siedliska na stanowisku	Dobrze wykształcony płat siedliska 6430, reprezentowany przez zespół pokrzywy i kielisznika zaroślowego, zlokalizowany około 700 m na południowy zachód od miejscowości Stara Góra. Siedlisko wykształciło się na północno-zachodnim brzegu rzeki Cybiny, od której oddziela go 20-30 metrowej szerokości pas szuwaru trzcinowego. Stanowisko zajmuje fragmenty działek ewidencyjnych nr 111 (obręb ewidencyjny Jagodno) i 18/1 (obręb ewidencyjny Promno). Siedlisko od południowego wschodu graniczy z szuwarem trzcinowym, natomiast od północnego wschodu z polami uprawnymi.
Powierzchnia płatów siedliska	0,05 ha
Obszary chronione, na którym znajduje się stanowisko	PLH300038 Dolina Cybiny
Zarządzający terenem	Brak danych
Współrzędne geograficzne	Początek transektu: 17°14'54"E 52°26'21"N Środek transektu: 17°14'59"E 52°26'23"N Koniec transektu: 17°15'3"E 52°26'23"N
Wymiary transektu	10 x 200 m
Wysokość n.p.m.	69 m
Obszar	PLH300038 Dolina Cybiny
Zagrożenia	Istniejące zagrożenia: brak Potencjalne zagrożenia: I01 – obce gatunki inwazyjne; J02.01 – zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie; J03.02 – antropogeniczne zmniejszenie spójności siedlisk (wykaszenie fragmentów płatów siedliska); E03.01 – pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych; K04.01 – konkurencja
Inne wartości przyrodnicze	Brak
Monitoring jest wymagany	Tak
Uzasadnienie	Wskazany monitoring zmian zachodzących w siedlisku na stanowisku
Wykonywane zabiegi ochronne i ocena ich skuteczności	Brak
Proponowane wprowadzenia działań ochronnych	1. Dalszy monitoring stanu zachowania siedliska na stanowisku, zgodnie z metodyką GIOŚ
Data kontroli	20.07.2017 r.
Uwagi	Ze względu na nieciągłe rozmieszczenie płatów siedliska nie wykonano zwyczajowego transektu. W obrębie jednego stanowiska uwzględniono dwa płaty znajdujące się w niedużej odległości od siebie (poniżej 100 m). W ich zasięgu wykonano trzy zdjęcia fitosocjologiczne i określono stan poszczególnych wskaźników i parametrów siedliska.

Stan ochrony siedliska przyrodniczego na stanowisku	
Zdjęcie fitosocjologiczne I	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°14'54"E 52°26'21"N Wysokość n.p.m.: 69 m, Powierzchnia zdjęcia: 25 m ² , Nachylenie: 0°, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 20.07.2017 r. Zwarcie warstwy: c – 100% Wysokość warstwy: c – 1,5 m Warstwa c: <i>Calystegia sepium</i> 3, <i>Urtica dioica</i> 1, <i>Phragmites australis</i> 2, <i>Lythrum salicaria</i> +, <i>Phalaris arundinacea</i> +, <i>Galium aparine</i> 1, <i>Lysimachia vulgaris</i> 2, <i>Rubus idaeus</i> 1, <i>Glechoma hederacea</i> +, <i>Humulus lupulus</i> 1, <i>Carduus crispus</i> + Jednostka fitosocjologiczna: Zespół pokrzywy i kielisznika zaroślowego <i>Urtico-Calystegietum sepium</i>
Zdjęcie fitosocjologiczne II	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°14'59"E 52°26'23"N Wysokość n.p.m.: 69 m, Powierzchnia zdjęcia: 25 m ² , Nachylenie: 0°, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 20.07.2017 r. Zwarcie warstwy: c – 100% Wysokość warstwy: c – 1,5 m Warstwa c: <i>Calystegia sepium</i> 3, <i>Urtica dioica</i> 2, <i>Glechoma hederacea</i> +, <i>Phragmites australis</i> 2, <i>Humulus lupulus</i> +, <i>Galium aparine</i> 1, <i>Rubus idaeus</i> 1, <i>Lycopus europaeus</i> +, <i>Vicia cracca</i> +, <i>Epilobium hirsutum</i> 1 Jednostka fitosocjologiczna: Zespół pokrzywy i kielisznika zaroślowego <i>Urtico-Calystegietum sepium</i>
Zdjęcie fitosocjologiczne III	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°15'3"E 52°26'23"N Wysokość n.p.m.: 69 m, Powierzchnia zdjęcia: 25 m ² , Nachylenie: 0°, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 20.07.2017 r. Zwarcie warstwy: c – 100% Wysokość warstwy: c – 1,5 m Warstwa c: <i>Calystegia sepium</i> 3, <i>Urtica dioica</i> 2, <i>Phragmites australis</i> 1, <i>Humulus lupulus</i> 2, <i>Galium aparine</i> +, <i>Carduus crispus</i> +, <i>Cirsium arvense</i> 1, <i>Lythrum salicaria</i> +, <i>Fallopia dumetorum</i> 1 Jednostka fitosocjologiczna: Zespół pokrzywy i kielisznika zaroślowego <i>Urtico-Calystegietum sepium</i>

PARAMETR/WSKAŹNIK	OPIIS	WARTOŚĆ PARAMETRU/WSKAŹNIKA		OCENA PARAMETRU/ WSKAŹNIKA
POWIERZCHNIA SIEDLISKA		Ze względu na brak danych wyjściowych dotyczących powierzchni zajmowanej przez siedlisko, parametr nie podlegał ocenie.		XX
SPECYFICZNA STRUKTURA I FUNKCJE				
Gatunki charakterystyczne	Lista gatunków charakterystycznych dla danego zbiorowiska roślinnego i wyższych jednostek syntaksonomicznych oraz ich udział procentowy na transekcje.	Kielisznik zaroślowy <i>Calystegia sepium</i> – 50%, przytulia czepna <i>Galium aparine</i> - < 5%, oset kędzierzawy <i>Carduus crispus</i> - < 1%, chmiel zwyczajny <i>Humulus lupulus</i> – 5%, rdestówka zaroślowa <i>Fallopia dumetorum</i> - < 1%		FV
Gatunki ekspansywne roślin zielnych	Lista gatunków roślin zielnych rozprzestrzeniających się w siedlisku i mogących stanowić dla niego zagrożenie wraz z szacunkowym procentowym pokryciem transektu przez gatunek	Malina właściwa <i>Rubus idaeus</i> – pokrywa < 10% powierzchni transektu		FV
Bogactwo gatunkowe	Liczba gatunków w zdjęciach fitosocjologicznych	zdjęcie fitosocjologiczne nr I – 11 gatunków, zdjęcie fitosocjologiczne nr II – 10 gatunków, zdjęcie fitosocjologiczne nr III – 9 gatunków. Średnia liczba gatunków w zdjęciu: 10.		U1
Obce gatunki inwazyjne	Lista gatunków obcych geograficznie i ekologicznie dla siedliska wraz z procentowym pokryciem transektu przez gatunek.	Brak		FV
Naturalny kompleks siedlisk	Lista zbiorowisk naturalnych, półnaturalnych i synantropijnych w otoczeniu monitorowanego siedliska.	Siedlisko od południowego wschodu graniczy z szuwarem trzcinowym, natomiast od północnego wschodu z polami uprawnymi.		U1
Naturalność koryta rzeczno	Oceń stopień regulacji koryta rzeczno	Rzeka Cybina na odcinku występowania siedliska nie jest uregulowana.		FV
STRUKTURA I FUNKCJE - ogólnie				U1
PERSPEKTYWY OCHRONY		Perspektywy zachowania siedliska na stanowisku dobre. Nie stwierdzono oddziaływania czynników mogących na chwilę obecną zagrażać istnieniu płatów ziołorośli na tym odcinku.		FV
OCENA OGÓLNA	Powierzchnia siedliska o różnym stanie zachowania na stanowisku	FV	50%	U1
		U1	50%	
		U2	0%	

	Oddziaływania potencjalne				
	Kod	Nazwa działalności	Intensywność	Wpływ	Syntetyczny opis
Zewnętrzne	J02.01	Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie - ogólnie	-	-	Istnieje ryzyko melioracji i osuszania terenu
	K04.01	Konkurencja	-	-	Konkurencja ze strony maliny zwyczajnej
	E03.01	Pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych	-	-	Istnieje ryzyko wywozu odpadów z gospodarstw domowych na powierzchnię zajęłą przez siedlisko 6430.
	I01	Obce gatunki inwazyjne	-	-	Możliwość wnikania obcych gatunków inwazyjnych, zwłaszcza kolczurki klapowanej.

Dokumentacja fotograficzna

Fot. 30. Zespół pokrzywy zwyczajnej i kielisznika zaroślowego na stanowisku nr 3bdd

Karta obserwacji siedliska na stanowisku nr 57a1

Karta obserwacji siedliska na stanowisku	
Stanowisko - informacje podstawowe	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	Ziołorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>) 6430
Nazwa stanowiska	57a1
Typ stanowiska	Badawcze
Zbiorowiska roślinne	Zespół pokrzywy i kielisznika zaroślowego <i>Urtico-Calystegietum sepium</i>
Opis siedliska na stanowisku	Dobrze wykształcony płat siedliska 6430, reprezentowany przez zespół pokrzywy i kielisznika zaroślowego, zlokalizowany około 700 m na południowy zachód od miejscowości Stara Góra. Siedlisko wykształciło się na północno-zachodnim brzegu rzeki Cybiny, od której oddziela go 20-30 metrowej szerokości pas szuwaru trzcinowego. Stanowisko zajmuje fragmenty działek ewidencyjnych nr 111 (obręb ewidencyjny Jagodno) i 18/1 (obręb ewidencyjny Promno). Siedlisko od południowego wschodu graniczy z szuwarem trzcinowym, natomiast od północnego wschodu z polami uprawnymi.
Powierzchnia płatów siedliska	0,12 ha
Obszary chronione, na którym znajduje się stanowisko	PLH300038 Dolina Cybiny
Zarządzający terenem	Brak danych
Współrzędne geograficzne	Początek transektu: 17°15'8"E 52°26'23"N Środek transektu: 17°15'6"E 52°26'25"N Koniec transektu: 17°15'10"E 52°26'27"N
Wymiary transektu	10 x 200 m
Wysokość n.p.m.	78 m
Obszar	PLH300038 Dolina Cybiny
Zagrożenia	Istniejące zagrożenia: brak Potencjalne zagrożenia: I01 – obce gatunki inwazyjne; J02.01 – zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie; J03.02 – antropogeniczne zmniejszenie spójności siedlisk (wykaszenie fragmentów płatów siedliska); E03.01 – pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych
Inne wartości przyrodnicze	Brak
Monitoring jest wymagany	Tak
Uzasadnienie	Wskazany monitoring zmian zachodzących w siedlisku na stanowisku
Wykonywane zabiegi ochronne i ocena ich skuteczności	Brak
Proponycja wprowadzenia działań ochronnych	1. Dalszy monitoring stanu zachowania siedliska na stanowisku, zgodnie z metodyką GIOŚ
Data kontroli	20.07.2017 r.
Uwagi	Ze względu na nieciągłe rozmieszczenie płatów siedliska nie wykonano zwyczajowego transektu. W obrębie jednego stanowiska uwzględniono dwa płaty znajdujące się w niedużej odległości od siebie (poniżej 100 m). W ich zasięgu wykonano trzy zdjęcia fitosocjologiczne i określono stan poszczególnych wskaźników i parametrów siedliska.

Stan ochrony siedliska przyrodniczego na stanowisku	
Zdjęcie fitosocjologiczne I	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°15'8"E 52°26'23"N Wysokość n.p.m.: 78 m, Powierzchnia zdjęcia: 25 m ² , Nachylenie: 0°, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 20.07.2017 r. Zwarcie warstwy: c – 100% Wysokość warstwy: c – 1,5 m Warstwa c: <i>Calystegia sepium</i> 3, <i>Urtica dioica</i> 2, <i>Phragmites australis</i> 2, <i>Lythrum salicaria</i> +, <i>Phalaris arundinacea</i> +, <i>Galium aparine</i> 1, <i>Lysimachia vulgaris</i> 2, <i>Humulus lupulus</i> 1 Jednostka fitosocjologiczna: Zespół pokrzywy i kielisznika zaroślowego <i>Urtico-Calystegietum sepium</i>
Zdjęcie fitosocjologiczne II	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°15'6"E 52°26'25"N Wysokość n.p.m.: 78 m, Powierzchnia zdjęcia: 25 m ² , Nachylenie: 0°, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 20.07.2017 r. Zwarcie warstwy: c – 100% Wysokość warstwy: c – 1,5 m Warstwa c: <i>Calystegia sepium</i> 3, <i>Urtica dioica</i> 2, <i>Phragmites australis</i> 2, <i>Humulus lupulus</i> 2, <i>Galium aparine</i> +, <i>Lythrum salicaria</i> + Jednostka fitosocjologiczna: Zespół pokrzywy i kielisznika zaroślowego <i>Urtico-Calystegietum sepium</i>
Zdjęcie fitosocjologiczne III	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°15'10"E 52°26'27"N Wysokość n.p.m.: 78 m, Powierzchnia zdjęcia: 25 m ² , Nachylenie: 0°, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 20.07.2017 r. Zwarcie warstwy: c – 100% Wysokość warstwy: c – 1,5 m Warstwa c: <i>Calystegia sepium</i> 4, <i>Urtica dioica</i> 2, <i>Phragmites australis</i> 1, <i>Humulus lupulus</i> 2, <i>Carduus crispus</i> +, <i>Lythrum salicaria</i> +, <i>Glechoma hederacea</i> +, <i>Phalaris arundinacea</i> + Jednostka fitosocjologiczna: Zespół pokrzywy i kielisznika zaroślowego <i>Urtico-Calystegietum sepium</i>

PARAMETR/WSKAŹNIK	OPIs	WARTOŚĆ PARAMETRU/WSKAŹNIKA	OCENA PARAMETRU/WSKAŹNIKA
	POWIERZCHNIA SIEDLISKA	Ze względu na brak danych wyjściowych dotyczących powierzchni zajmowanej przez siedlisko, parametr nie podlegał ocenie.	XX
SPECYFICZNA STRUKTURA I FUNKCJE			
Gatunki charakterystyczne	Lista gatunków charakterystycznych dla danego zbiorowiska roślinnego i wyższych jednostek syntaksonomicznych oraz ich udział procentowy na transekcje.	Kielisznik zaroślowy <i>Calystegia sepium</i> – 50%, przytulia czepna <i>Galium aparine</i> - <5%, chmiel zwyczajny <i>Humulus lupulus</i> – 10%, osęć kędzierzawy <i>Carduus crispus</i> - < 1%	FV
Gatunki ekspansywne roślin zielnych	Lista gatunków roślin zielnych rozprzestrzeniających się w siedlisku i mogących stanowić dla niego zagrożenie wraz z szacunkowym procentowym pokryciem transektu przez gatunek	Mozga trzcinowata <i>Phalaris arundinacea</i> – pokrywa <1% powierzchni transektu	FV
Bogactwo gatunkowe	Liczba gatunków w zdjęciach fitosocjologicznych	zdjęcie fitosocjologiczne nr I – 8 gatunków, zdjęcie fitosocjologiczne nr II – 6 gatunków, zdjęcie fitosocjologiczne nr III – 8 gatunków. Średnia liczba gatunków w zdjęciu: 7.	U2
Obce gatunki inwazyjne	Lista gatunków obcych geograficznie i ekologicznie dla siedliska wraz z procentowym pokryciem transektu przez gatunek.	Brak	FV
Naturalny kompleks siedlisk	Lista zbiorowisk naturalnych, półnaturalnych i synantropijnych w otoczeniu monitorowanego siedliska.	Siedlisko od południowego wschodu graniczy z szuwarem trzcinowym, natomiast od północnego wschodu z polami uprawnymi.	U1
Naturalność koryta rzeczno	Oceń stopień regulacji koryta rzeczno	Rzeka Cybina na odcinku występowania siedliska nie jest uregulowana.	FV
STRUKTURA I FUNKCJE - ogólnie			U1
PERSPEKTYWY OCHRONY		Perspektywy zachowania siedliska na stanowisku dobre. Nie stwierdzono oddziaływania czynników mogących na chwilę obecną zagrażać istnieniu płatów ziołorośli na tym odcinku.	FV
OCENA OGÓLNA	Powierzchnia siedliska o różnym stanie zachowania na stanowisku	FV	50%
		U1	50%
		U2	0%

	Oddziaływania potencjalne				
	Kod	Nazwa działalności	Intensywność	Wpływ	Syntetyczny opis
Zewnętrzne	J02.01	Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie - ogólnie	-	-	Istnieje ryzyko melioracji i osuszania terenu
	E03.01	Pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych	-	-	Istnieje ryzyko wywozu odpadów z gospodarstw domowych na powierzchnię zajęłą przez siedlisko 6430.
	I01	Obce gatunki inwazyjne	-	-	Możliwość wnikania obcych gatunków inwazyjnych, zwłaszcza kolczurki kłapowanej.

Dokumentacja fotograficzna

Fot. 31. Zespół pokrzywy zwyczajnej i kielisznika zaroślowego na stanowisku nr 57a1

Karta obserwacji siedliska na stanowisku nr c859

Karta obserwacji siedliska na stanowisku	
Stanowisko - informacje podstawowe	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	Ziołorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>) 6430
Nazwa stanowiska	c859
Typ stanowiska	Badawcze
Zbiorowiska roślinne	Zespół pokrzywy i kielisznika zaroślowego <i>Urtico-Calystegietum sepium</i>
Opis siedliska na stanowisku	Plat siedliska 6430, reprezentowany przez zespół pokrzywy i kielisznika zaroślowego, zlokalizowany w miejscowości Uzarzewo. Siedlisko wykształciło się wzdłuż niewielkiego ciek. Stanowisko znajduje się na fragmencie działki ewidencyjnej nr 15/3 (obręb ewidencyjny Uzarzewo). Siedlisko od zachodu graniczy z łągiem jesionowo-olszowym, od północy z intensywnie użytkowaną łąką świeżą. Północno-zachodnie i południowo-wschodnie framenty siedliska, otacza szuwar trzcinowy.
Powierzchnia płatów siedliska	0,11 ha
Obszary chronione, na którym znajduje się stanowisko	PLH300038 Dolina Cybiny
Zarządzający terenem	Brak danych
Współrzędne geograficzne	Początek transektu: 17°7'24"E 52°26'52"N Środek transektu: 17°7'22"E 52°26'50"N Koniec transektu: 17°7'23"E 52°26'48"N
Wymiary transektu	10 x 150 m
Wysokość n.p.m.	71-72 m
Obszar	PLH300038 Dolina Cybiny
Zagrożenia	Zagrożenia istniejące: brak Potencjalne zagrożenia: I01 – obce gatunki inwazyjne; J02.01 – zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie; J03.02 – antropogeniczne zmniejszenie spójności siedlisk (wykaszenie fragmentów płatów siedliska); E03.01 – pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych
Inne wartości przyrodnicze	Brak
Monitoring jest wymagany	Tak
Uzasadnienie	Wskazany monitoring zmian zachodzących w siedlisku na stanowisku
Wykonywane zabiegi ochronne i ocena ich skuteczności	Brak
Proponycja wprowadzenia działań ochronnych	1. Dalszy monitoring stanu zachowania siedliska na stanowisku, zgodnie z metodyką GIOŚ
Data kontroli	20.07.2017 r.
Uwagi	-

Stan ochrony siedliska przyrodniczego na stanowisku	
Zdjęcie fitosocjologiczne I	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°7'24"E 52°26'52"N Wysokość n.p.m.: 72 m, Powierzchnia zdjęcia: 25 m ² , Nachylenie: 0°, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 20.07.2017 r. Zwarcie warstwy: c – 100% Wysokość warstwy: c – 1,5 m Warstwa c: <i>Calystegia sepium</i> 3, <i>Urtica dioica</i> 2, <i>Phragmites australis</i> 1, <i>Lythrum salicaria</i> +, <i>Carex gracilis</i> 1, <i>Galium aparine</i> 1, <i>Lysimachia vulgaris</i> +, <i>Humulus lupulus</i> 2, <i>Cirsium oleraceum</i> 1 Jednostka fitosocjologiczna: Zespół pokrzywy i kielisznika zaroślowego <i>Urtico-Calystegietum sepium</i>
Zdjęcie fitosocjologiczne II	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°7'22"E 52°26'50"N Wysokość n.p.m.: 71 m, Powierzchnia zdjęcia: 25 m ² , Nachylenie: 0°, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 20.07.2017 r. Zwarcie warstwy: c – 100% Wysokość warstwy: c – 1,5 m Warstwa c: <i>Calystegia sepium</i> 3, <i>Glechoma hederacea</i> +, <i>Urtica dioica</i> 1, <i>Phragmites australis</i> 2, <i>Humulus lupulus</i> 2, <i>Galium aparine</i> 1, <i>Epilobium hirsutum</i> 1 Jednostka fitosocjologiczna: Zespół pokrzywy i kielisznika zaroślowego <i>Urtico-Calystegietum sepium</i>
Zdjęcie fitosocjologiczne III	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°7'23"E 52°26'48"N Wysokość n.p.m.: 71 m, Powierzchnia zdjęcia: 25 m ² , Nachylenie: 0°, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 20.07.2017 r. Zwarcie warstwy: c – 100% Wysokość warstwy: c – 1,5 m Warstwa c: <i>Calystegia sepium</i> 3, <i>Urtica dioica</i> 2, <i>Phragmites australis</i> 1, <i>Humulus lupulus</i> 2, <i>Lythrum salicaria</i> +, <i>Glechoma hederacea</i> 1, <i>Phalaris arundinacea</i> +, <i>Cirsium oleraceum</i> 1 Jednostka fitosocjologiczna: Zespół pokrzywy i kielisznika zaroślowego <i>Urtico-Calystegietum sepium</i>

PARAMETR/WSKAŹNIK	OPIIS	WARTOŚĆ PARAMETRU/WSKAŹNIKA		OCENA PARAMETRU/ WSKAŹNIKA
POWIERZCHNIA SIEDLISKA		Ze względu na brak danych wyjściowych dotyczących powierzchni zajmowanej przez siedlisko, parametr nie podlegał ocenie.		XX
SPECYFICZNA STRUKTURA I FUNKCJE				
Gatunki charakterystyczne*	Lista gatunków charakterystycznych dla danego zbiorowiska roślinnego i wyższych jednostek syntaksonomicznych oraz ich udział procentowy na transekcje.	Kielisznik zaroślowy <i>Calystegia sepium</i> – 50%, przytulia czepna <i>Galium aparine</i> - < 5%, wierzbownica kosmata <i>Epilobium hirsutum</i> < 1%, chmiel zwyczajny <i>Humulus lupulus</i> – 10%		FV
Gatunki ekspansywne roślin zielnych	Lista gatunków roślin zielnych rozprzestrzeniających się w siedlisku i mogących stanowić dla niego zagrożenie wraz z szacunkowym procentowym pokryciem transektu przez gatunek	Mozga trzcinowata <i>Phalaris arundinacea</i> – pokrywa < 1% powierzchni transektu		FV
Bogactwo gatunkowe	Liczba gatunków w zdjęciach fitosocjologicznych	zdjęcie fitosocjologiczne nr I – 9 gatunków, zdjęcie fitosocjologiczne nr II – 7 gatunków, zdjęcie fitosocjologiczne nr III – 8 gatunków. Średnia liczba gatunków w zdjęciu: 8.		U2
Obce gatunki inwazyjne	Lista gatunków obcych geograficznie i ekologicznie dla siedliska wraz z procentowym pokryciem transektu przez gatunek.	Kolczurka klapowana <i>Echinocystis lobata</i> – zajmuje < 1% powierzchni transektu		U1
Naturalny kompleks siedlisk	Lista zbiorowisk naturalnych, półnaturalnych i synantropijnych w otoczeniu monitorowanego siedliska.	Siedlisko od zachodu graniczy z łągiem jesionowo-olszowym, od północy z intensywnie użytkowaną łąką świeżą. Północno-zachodnie i południowo-wschodnie framgenty siedliska, otacza szuwar trzcinowy.		U1
Naturalność koryta rzeczno	Ocenić stopień regulacji koryta rzeczno	Wskaźnik nie podlegał ocenie (siedlisko na stanowisku nie jest związane z rzeką)		XX
STRUKTURA I FUNKCJE - ogólnie				U1
PERSPEKTYWY OCHRONY		Perspektywy zachowania siedliska na stanowisku dobre. Nie stwierdzono oddziaływania czynników mogących na chwilę obecną zagrażać istnieniu płatów ziołorośli na tym odcinku.		FV
OCENA OGÓLNA	Powierzchnia siedliska o różnym stanie zachowania na stanowisku	FV	40%	U1
		U1	60%	
		U2	0%	

Oddziaływania potencjalne					
	Kod	Nazwa działalności	Intensywność	Wpływ	Syntetyczny opis
Zewnętrzne	J02.01	Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie - ogólnie	-	-	Istnieje ryzyko melioracji i osuszania terenu
	J03.02	Antropogeniczne zmniejszenie spójności siedlisk (wykaszanie fragmentów płatów siedliska)	-	-	Istnieje ryzyko wykształcenia fragmentów siedliska, sąsiadujących z łąką.
	E03.01	Pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych	-	-	Istnieje ryzyko wywozu odpadów z gospodarstw domowych na powierzchnię zajęta przez siedlisko 6430.
	I01	Obce gatunki inwazyjne	-	-	Możliwość wnikania obcych gatunków inwazyjnych, zwłaszcza kolczurki kłapowanej.

Dokumentacja fotograficzna

Fot. 32. Zespół pokrzywy zwyczajnej i kielisznika zaroślowego na stanowisku nr c859

Karta obserwacji siedliska na stanowisku nr e8c2

Karta obserwacji siedliska na stanowisku	
Stanowisko - informacje podstawowe	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	Ziołorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>) 6430
Nazwa stanowiska	e8c2
Typ stanowiska	Badawcze
Zbiorowiska roślinne	Zespół <i>Fallopia-Humuletum lupuli</i> zespół rdestówki zaroślowej i chmielu zwyczajnego
Opis siedliska na stanowisku	Płat siedliska 6430, reprezentowany przez zespół rdestówki powojowatej i chmielu zwyczajnego, zlokalizowany jest około 1 km na zachód od miejscowości Wiktorowa. Siedlisko wykształciło się wzdłuż zachodniego brzegu rzeki Cybiny, która na tym odcinku jest uregulowana. Stanowisko znajduje się na fragmencie działki ewidencyjnej nr 50/3 (obręb ewidencyjny Iwno). Siedlisko od zachodu graniczy z łągiem dębowo-wiązowo-jesionowym, od wschodu z regularnie uczęszczaną ścieżką.
Powierzchnia płatów siedliska	0,09 ha
Obszary chronione, na którym znajduje się stanowisko	PLH300038 Dolina Cybiny
Zarządzający terenem	Brak danych
Współrzędne geograficzne	Początek transektu: 17°17'8"E 52°23'39"N; Środek transektu: 17°17'8"E 52°23'39"N; Koniec transektu: 17°17'8"E 52°23'38"N
Wymiary transektu	10 x 40 m
Wysokość n.p.m.	92 m
Obszar	PLH300038 Dolina Cybiny
Zagrożenia	Potencjalne zagrożenia: I01 – obce gatunki inwazyjne; J02.01 – zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie; E03.01 – pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych
Inne wartości przyrodnicze	Brak
Monitoring jest wymagany	Tak
Uzasadnienie	Wskazany monitoring zmian zachodzących w siedlisku na stanowisku
Wykonywane zabiegi ochronne i ocena ich skuteczności	Brak
Cel ochrony	Utrzymanie siedliska na stanowisku w niepogorszonej formie
Proponowane wprowadzenia działań ochronnych	1. Dalszy monitoring stanu zachowania siedliska na stanowisku, zgodnie z metodyką GIOŚ
Data kontroli	13.06.2017 r.
Uwagi	Ze względu na niewielkie wymiary płatu, wyznaczono transekt o długości 40 m, w obrębie którego wykonano jedno zdjęcie fitytosocjologiczne.

Stan ochrony siedliska przyrodniczego na stanowisku	
Zdjęcie fitytosocjologiczne I	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitytosocjologiczna	<p>Współrzędne geograficzne środka: 17°17'8"E 52°23'39"N</p> <p>Wysokość n.p.m.: 92 m,</p> <p>Powierzchnia zdjęcia: 25 m²,</p> <p>Nachylenie: 0°,</p> <p>Data wykonania zdjęcia fitytosocjologicznego: 13.06.2017 r.</p> <p>Zwarcie warstwy: c – 100%</p> <p>Wysokość warstwy: c – 1,5 m</p> <p>Warstwa c: <i>Fallopia dumetorum</i> 1, <i>Urtica dioica</i> 1, <i>Lysimachia vulgaris</i> +, <i>Humulus lupulus</i> 4, <i>Cirsium arvense</i> 1, <i>Galium aparine</i> 2, <i>Carduus crispus</i> +, <i>Glechoma hederacea</i> +</p> <p>Jednostka fitytosocjologiczna: Zespół <i>Fallopia-Humuletum lupuli</i> zespół rdestówki zaroślowej i chmielu zwyczajnego</p>

PARAMETR/WSKAŹNIK	OPIs	WARTOŚĆ PARAMETRU/WSKAŹNIKA		OCENA PARAMETRU/ WSKAŹNIKA
POWIERZCHNIA SIEDLISKA		Ze względu na brak danych wyjściowych dotyczących powierzchni zajmowanej przez siedlisko, parametr nie podlegał ocenie.		XX
SPECYFICZNA STRUKTURA I FUNKCJE				
Gatunki charakterystyczne*	Lista gatunków charakterystycznych dla danego zbiorowiska roślinnego i wyższych jednostek syntaksonomicznych oraz ich udział procentowy na transekcje.	Przytulia czepna <i>Galium aparine</i> – 20%, oset kędzierzawy <i>Carduus crispus</i> < 1%, chmiel zwyczajny <i>Humulus lupulus</i> – 70%, rdestówka zaroślowa <i>Fallopia dumetorum</i> - < 5%		FV
Gatunki ekspansywne roślin zielnych	Lista gatunków roślin zielnych rozprzestrzeniających się w siedlisku i mogących stanowić dla niego zagrożenie wraz z szacunkowym procentowym pokryciem transektu przez gatunek	Brak		FV
Bogactwo gatunkowe	Liczba gatunków w zdjęciach fitosocjologicznych	zdjęcie fitosocjologiczne nr I – 8 gatunków. Średnia liczba gatunków w zdjęciu: 8.		U2
Obce gatunki inwazyjne	Lista gatunków obcych geograficznie i ekologicznie dla siedliska wraz z procentowym pokryciem transektu przez gatunek.	Brak		FV
Naturalny kompleks siedlisk	Lista zbiorowisk naturalnych, półnaturalnych i synantropijnych w otoczeniu monitorowanego siedliska.	Siedlisko od zachodu graniczy z łągiem dębowo-wiązowo-jesionowym, od wschodu z regularnie uczęszczaną ścieżką.		U1
Naturalność koryta rzeczno	Oceń stopień regulacji koryta rzeczno	Rzeka Cybina na odcinku w pobliżu stanowiska jest uregulowana.		U2
STRUKTURA I FUNKCJE - ogólnie				U2
PERSPEKTYWY OCHRONY		Perspektywy zachowania siedliska na stanowisku dobre. Nie stwierdzono oddziaływania czynników mogących na chwilę obecną zagrażać istnieniu płatów ziołorośli na tym odcinku.		FV
OCENA OGÓLNA	Powierzchnia siedliska o różnym stanie zachowania na stanowisku	FV	0%	U2
		U1	0%	
		U2	100%	

Oddziaływania potencjalne					
	Kod	Nazwa działalności	Intensywność	Wpływ	Syntetyczny opis
Zewnętrzne	J02.01	Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie - ogólnie	-	-	Istnieje ryzyko melioracji i osuszania terenu
	E03.01	Pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych	-	-	Istnieje ryzyko wywozu odpadów z gospodarstw domowych na powierzchnię zajęta przez siedlisko 6430.
	I01	Obce gatunki inwazyjne	-	-	Możliwość wnikania obcych gatunków inwazyjnych, zwłaszcza kolczurki kłapowanej.

Dokumentacja fotograficzna

Fot. 33. Płat zespołu rdestówki zaroślowej i chmielu zwyczajnego na stanowisku nr e8c2

Karta obserwacji siedliska na stanowisku nr eb6b

Karta obserwacji siedliska na stanowisku	
Stanowisko - informacje podstawowe	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	Ziołorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>) 6430
Nazwa stanowiska	eb6b
Typ stanowiska	Badawcze
Zbiorowiska roślinne	Zespół <i>Fallopia-Humuletum lupuli</i> zespół rdestówki zaroślowej i chmielu zwyczajnego
Opis siedliska na stanowisku	Płat siedliska 6430, reprezentowany przez zespół rdestówki powojowatej i chmielu zwyczajnego, zlokalizowany około 1 km na północny zachód od miejscowości Siedlec. Siedlisko wykształciło się w sąsiedztwie rozlewisk. Stanowisko znajduje się na fragmencie działki ewidencyjnej nr 2/1 (obręb ewidencyjny Siedlec). Siedlisko od zachodu graniczy z uczęszczaną ścieżką, od wschodu z płacami szuwaru turzycowego i niewielkimi rozlewiskami.
Powierzchnia płatów siedliska	0,05 ha
Obszary chronione, na którym znajduje się stanowisko	PLH300038 Dolina Cybiny
Zarządzający terenem	Prywatni właściciele
Współrzędne geograficzne	Początek transektu: 17°17'20"E 52°23'18"N Środek transektu: 17°17'19"E 52°23'17"N Koniec transektu: 17°17'18"E 52°23'16"N
Wymiary transektu	10 x 55 m
Wysokość n.p.m.	92 m
Obszar	PLH300038 Dolina Cybiny
Zagrożenia	Istniejące zagrożenia: I01 – obce gatunki inwazyjne; Potencjalne zagrożenia: J02.01 – zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie; E03.01 – pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych
Inne wartości przyrodnicze	Brak
Monitoring jest wymagany	Tak
Uzasadnienie	Wskazany monitoring zmian zachodzących w siedlisku na stanowisku
Wykonywane zabiegi ochronne i ocena ich skuteczności	Brak
Propozycja wprowadzenia działań ochronnych	1. Dalszy monitoring stanu zachowania siedliska na stanowisku, zgodnie z metodyką GIOŚ
Data kontroli	13.06.2017 r., 20.07.2017 r.
Uwagi	Ze względu na niewielkie wymiary płatu, wyznaczono transekt o długości 55 m, w obrębie którego wykonano jedno zdjęcie fitosocjologiczne.

Stan ochrony siedliska przyrodniczego na stanowisku	
Zdjęcie fitosocjologiczne I	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°17'19"E 52°23'17"N Wysokość n.p.m.: 92 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 25 m ² , Nachylenie: 0°, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 13.06.2017 r., 20.07.2017 r. Zwarcie warstwy: c – 100% Wysokość warstwy: c – 1,5 m Warstwa c: <i>Humulus lupulus</i> 4, <i>Urtica dioica</i> 1, <i>Fallopia dumetorum</i> 2, <i>Galium aparine</i> 2, <i>Carduus crispus</i> +, <i>Glechoma hederacea</i> +, <i>Arctium lappa</i> + Jednostka fitosocjologiczna: Zespół <i>Fallopia-Humuletum lupuli</i> zespół rdestówki zaroślowej i chmielu zwyczajnego

PARAMETR/WSKAŹNIK	OPIS	WARTOŚĆ PARAMETRU/WSKAŹNIKA		OCENA PARAMETRU/ WSKAŹNIKA
POWIERZCHNIA SIEDLISKA		Ze względu na brak danych wyjściowych dotyczących powierzchni zajmowanej przez siedlisko, parametr nie podlegał ocenie.		XX
SPECYFICZNA STRUKTURA I FUNKCJE				
Gatunki charakterystyczne*	Lista gatunków charakterystycznych dla danego zbiorowiska roślinnego i wyższych jednostek syntaksonomicznych oraz ich udział procentowy na transekcje.	Przytulia czepna <i>Galium aparine</i> – 15%, oset kędzierzawy <i>Carduus crispus</i> < 1%, rdestówka zaroślowa <i>Fallopia dumetorum</i> – 15%, chmiel zwyczajny <i>Humulus lupulus</i> – 70%		FV
Gatunki ekspansywne roślin zielnych	Lista gatunków roślin zielnych rozprzestrzeniających się w siedlisku i mogących stanowić dla niego zagrożenie wraz z szacunkowym procentowym pokryciem transektu przez gatunek	Brak		FV
Bogactwo gatunkowe	Liczba gatunków w zdjęciach fitosocjologicznych	zdjęcie fitosocjologiczne nr I – 7 gatunków. Średnia liczba gatunków w zdjęciu: 7.		U2
Obce gatunki inwazyjne	Lista gatunków obcych geograficznie i ekologicznie dla siedliska wraz z procentowym pokryciem transektu przez gatunek.	Niecierpek gruczołowaty <i>Impatiens glandulifera</i> – zajmuje <1% powierzchni transektu		U1
Naturalny kompleks siedlisk	Lista zbiorowisk naturalnych, półnaturalnych i synantropijnych w otoczeniu monitorowanego siedliska.	Siedlisko od zachodu graniczy z uczęszczaną ścieżką, od wschodu z płatami szuwaru turzycowego i niewielkimi rozlewiskami.		U1
Naturalność koryta rzeczno	Oceń stopień regulacji koryta rzeczno	Wskaźnik nie był oceniany (siedlisko na stanowisku nie jest związane z rzeką)		XX
STRUKTURA I FUNKCJE - ogólnie				U1
PERSPEKTYWY OCHRONY		Perspektywy zachowania siedliska na stanowisku dobre. Nie stwierdzono oddziaływania czynników mogących na chwilę obecną zagrażać istnieniu płatów ziołorośli na tym odcinku.		FV
OCENA OGÓLNA	Powierzchnia siedliska o różnym stanie zachowania na stanowisku	FV	0%	U1
		U1	100%	
		U2	0%	

Oddziaływania istniejące					
	Kod	Nazwa działalności	Intensywność	Wpływ	Syntetyczny opis
Wewnętrzne	I01	Obce gatunki inwazyjne	C	-	W płacie siedliska występuje niecierpek gruczołowaty, pokrywający < 1% powierzchni transektu.
	Oddziaływania potencjalne				
Zewnętrzne	J02.01	Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie - ogólnie	-	-	Istnieje ryzyko melioracji i osuszania terenu
	E03.01	Pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych	-	-	Istnieje ryzyko wywozu odpadów z gospodarstw domowych na powierzchnię zajęta przez siedlisko 6430.

Dokumentacja fotograficzna

Fot. 34. Płat zespołu rdestówki zaroślowej i chmielu zwyczajnego na stanowisku nr eb6b

Fot. 35. Płat zespołu rdestówki powojowatej i chmielu zwyczajnego na stanowisku nr eb6b

Zestawienie ocen stanu ochrony siedliska 6430 na poszczególnych stanowiskach

Tab. 4. Zestawienie ocen poszczególnych parametrów i wskaźników na stanowiskach monitoringowych

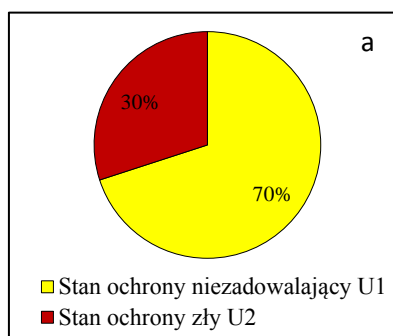
STANOWISKO	PARAMETRY I WSKAŹNIKI	OCENA WSKAŹNIKA WYNIKAJĄCA Z PRZEPROWADZONEGO MONITORINGU
5f43	Powierzchnia siedliska	XX
	Gatunki charakterystyczne	FV
	Gatunki ekspansywne roślin zielnych	FV
	Bogactwo gatunkowe	U1
	Obce gatunki inwazyjne	FV
	Naturalny kompleks siedlisk	U2
	Naturalność koryta rzecznego	XX
	Specyficzna struktura i funkcje – ogółem	U1
	Perspektywy ochrony	FV
	OCENA OGÓLNA	U1
d1ba	Powierzchnia siedliska	XX
	Gatunki charakterystyczne	FV
	Gatunki ekspansywne roślin zielnych	FV
	Bogactwo gatunkowe	U2
	Obce gatunki inwazyjne	FV
	Naturalny kompleks siedlisk	U2
	Naturalność koryta rzecznego	U2
	Specyficzna struktura i funkcje – ogółem	U2
	Perspektywy ochrony	FV
	OCENA OGÓLNA	U2
d7f0	Powierzchnia siedliska	XX
	Gatunki charakterystyczne	FV
	Gatunki ekspansywne roślin zielnych	FV
	Bogactwo gatunkowe	U2
	Obce gatunki inwazyjne	FV
	Naturalny kompleks siedlisk	U2

STANOWISKO	PARAMETRY I WSKAŹNIKI	OCENA WSKAŹNIKA WYNIKAJĄCA Z PRZEPROWADZONEGO MONITORINGU
	Naturalność koryta rzecznego	U2
	Specyficzna struktura i funkcje – ogółem	U2
	Perspektywy ochrony	FV
	OCENA OGÓLNA	U2
1983	Powierzchnia siedliska	FV
	Gatunki charakterystyczne	FV
	Gatunki ekspansywne roślin zielnych	FV
	Bogactwo gatunkowe	U1
	Obce gatunki inwazyjne	FV
	Naturalny kompleks siedlisk	U1
	Naturalność koryta rzecznego	XX
	Specyficzna struktura i funkcje – ogółem	U2
	Perspektywy ochrony	FV
	OCENA OGÓLNA	U1
3bdd	Powierzchnia siedliska	XX
	Gatunki charakterystyczne	FV
	Gatunki ekspansywne roślin zielnych	FV
	Bogactwo gatunkowe	U1
	Obce gatunki inwazyjne	FV
	Naturalny kompleks siedlisk	U1
	Naturalność koryta rzecznego	FV
	Specyficzna struktura i funkcje – ogółem	U1
	Perspektywy ochrony	FV
	OCENA OGÓLNA	U1
57a1	Powierzchnia siedliska	XX
	Gatunki charakterystyczne	FV
	Gatunki ekspansywne roślin zielnych	FV
	Bogactwo gatunkowe	U2
	Obce gatunki inwazyjne	FV
	Naturalny kompleks siedlisk	U1
	Naturalność koryta rzecznego	FV
	Specyficzna struktura i funkcje – ogółem	U1
	Perspektywy ochrony	FV
	OCENA OGÓLNA	U1
c859	Powierzchnia siedliska	XX
	Gatunki charakterystyczne	FV
	Gatunki ekspansywne roślin zielnych	FV
	Bogactwo gatunkowe	U2
	Obce gatunki inwazyjne	U1
	Naturalny kompleks siedlisk	U1
	Naturalność koryta rzecznego	XX
	Specyficzna struktura i funkcje – ogółem	U1
	Perspektywy ochrony	FV
	OCENA OGÓLNA	U1
e8c2	Powierzchnia siedliska	XX
	Gatunki charakterystyczne	FV
	Gatunki ekspansywne roślin zielnych	FV
	Bogactwo gatunkowe	U2
	Obce gatunki inwazyjne	FV
	Naturalny kompleks siedlisk	U1
	Naturalność koryta rzecznego	U2
	Specyficzna struktura i funkcje – ogółem	U2
	Perspektywy ochrony	FV
	OCENA OGÓLNA	U2
eb6b	Powierzchnia siedliska	XX
	Gatunki charakterystyczne	FV
	Gatunki ekspansywne roślin zielnych	FV
	Bogactwo gatunkowe	U2
	Obce gatunki inwazyjne	U1
	Naturalny kompleks siedlisk	U1
	Naturalność koryta rzecznego	XX

STANOWISKO	PARAMETRY I WSKAŹNIKI	OCENA WSKAŹNIKA WYNIKAJĄCA Z PRZEPROWADZONEGO MONITORINGU
	Specyficzna struktura i funkcje – ogółem	U1
	Perspektywy ochrony	FV
	OCENA OGÓLNA	U1

4.5.2. OCENA STANU OCHRONY SIEDLISKA PRZYRODNICZEGO 6430 ZIOŁOROŚLA GÓRSKIE (*ADENOSTYLION ALLIARIAE*) I ZIOŁOROŚLA NADRZECZNE (*CONVOLVULETALIA SEPIUM*) NA POZIOMIE OBSZARU NATURA 2000

W ramach przeprowadzonych badań, ogólny stan zachowania siedliska 6430 na większości powierzchni (70%, sześć stanowisk) oceniono jako niezadowalający U1 (Ryc. 6). W przypadku trzech powierzchni (30% stanowisk) stan siedliska jest zły U2. Nie stwierdzono stanowisk w dobrym stanie zachowania FV. Na podstawie wypadkowej ocen częściowych wykonanej na wszystkich stwierdzonych stanowiskach siedliska 6430, łączna ocena jego stanu ochrony w skali obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny jest **niezadowalająca U1**.

Ryc. 6. Procentowy udział stanowisk będących w różnym stanie zachowania

POWIERZCHNIA SIEDLISKA

Ze względu na brak danych wyjściowych, dotyczących powierzchni siedliska na poszczególnych stanowiskach w obszarze, nie oceniano parametru powierzchni siedliska.

SPECYFICZNA STRUKTURA I FUNKCJE – ogólnie

Większość badanych stanowisk – 70% (6 powierzchni monitoringowych), charakteryzuje się niezadowalającym stanem parametru specyficznej struktury i funkcji. Dla pozostałych 30% stanowisk ocena parametru jest zła U2. Na podstawie wypadkowej ocen częściowych wykonanej na poszczególnych stanowiskach badawczych, łączna ocena parametru dla obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny jest **niezadowalająca U1**.

Poniżej zamieszczono szczegółową analizę wszystkich wskaźników składającą się na ogólną ocenę specyficznej struktury i funkcji.

Gatunki charakterystyczne

Na wszystkich monitorowanych stanowiskach (7 powierzchni) wskaźnik odnoszący się do liczby występujących gatunków charakterystycznych dla siedliska 6430, uzyskał ocenę właściwą FV. Z największą stałością w płatach badanego siedliska, notowano kielisznik zaroślowy *Calystegia sepium*, chmiel zwyczajny *Humulus lupulus*, rdestówkę zaroślową

Fallopia dumetorum, przytulię czepną *Galium aparine*. Znacznie rzadziej w zasięgu badanych powierzchni występował oset kędzierzawy *Carduus crispus*, wierzbownica kosmata *Epilobium hirsutum* i sadziec konopiasty *Eupatorium cannabinum*.

Na podstawie wypadkowej ocen częściowych wykonanych dla poszczególnych stanowisk badawczych, łączna ocena wskaźnika dla obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny jest **właściwa FV**.

Obce gatunki inwazyjne

Na 78% badanych powierzchni, wskaźnik otrzymał ocenę właściwą FV (7 stanowisk). Na stanowiskach tych, nie stwierdzono występowania inwazyjnych gatunków obcych. Omiawiany wskaźnik na dwóch pozostałych stanowiskach otrzymał ocenę niezadowalającą U1. W zasięgu tych powierzchni, odnotowano obecność kolczurki klapowanej *Echinocystis lobata* i niecierpka gruczołowatego *Impatiens glandulifera*. Udział gatunku na transekcji nie przekroczył 1%. W skali obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny analizowany wskaźnik otrzymał **ocenę właściwą FV**.

Ekspansywne gatunki zielne

Wskaźnik opisujący ekspansję zielnych gatunków rodzimych, na wszystkich badanych powierzchniach, oceniono na FV. W związku z powyższym na poziomie obszaru Natura 2000, wskaźnik otrzymał **ocenę właściwą FV**.

Bogactwo gatunkowe

Płaty siedliska 6430 w obrębie analizowanego terenu są ubogie florystycznie. Na 70% badanych stanowisk, wskaźnik opisujący bogactwo gatunkowe otrzymał ocenę złą U2. Pozostałe 30% powierzchni oceniono na U1. Należy jednak mieć na uwadze, że niewielka różnorodność gatunkowa w przypadku płatów siedliska 6430 w zasięgu analizowanego obszaru, nie wynika z zaburzeń lub oddziaływania negatywnych czynników. Zarówno zbiorowisko *Urtico-Calystegietum sepium*, jaki i *Fallopia-Humuletum*, które reprezentują ziołorośla na tym terenie, z natury nie wykazuje znacznego bogactwa gatunkowego. W związku z powyższym wskaźnik ten nie powinien mieć zbyt dużego znaczenia dla ogólnej oceny siedliska w przypadku tego obszaru. Wskaźnik odnoszący się do bogactwa gatunkowego bardziej sprawdza się w sytuacji gdy oceniane są ziołorośla górskie ze związku *Adenostylion alliariae*, które są budowane przez znacznie większą grupę taksonów. Na podstawie wypadkowej ocen częściowych wykonanych dla poszczególnych stanowisk badawczych, łączna ocena wskaźnika dla obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny jest **zła U2**.

Naturalność koryta rzecznego

Wskaźni oceniano jedynie dla powierzchni związanych z rzeką (pięć stanowisk). W przypadku dwóch powierzchni ocena była właściwa FV, trzy pozostałe powierzchnie oceniono na U2. Na podstawie wypadkowej ocen częściowych wykonanych dla poszczególnych stanowisk badawczych, łączna ocena wskaźnika dla obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny jest **zła U2**.

Naturalny kompleks siedlisk

Płaty siedliska 6430 w zasięgu badanego obszaru w przewadze sąsiadują przestrzennie z jednej strony z półnaturalnymi zbiorowiskami łąk, zwłaszcza należących do związku *Calthion*, szuwarami właściwymi (szuwar trzciny pospolitej *Phragmitetum australis*). Z drugiej strony w sąsiedztwie płatów najczęściej notowano fitocenozy lasów łęgowych. Znaczna część spośród badanych płatów siedliska, zajmuje powierzchnie wzdłuż uczęszczanych dróg gruntowych i bądź ścieżek. Zdarza się również że w sąsiedztwie płatów ziołorośli występują pola uprawne. W związku ze znacznym udziałem wokół płatów siedliska 6430, zbiorowisk półnaturalnych parametr opisujący naturalność kompleksu siedlisk, na 70% monitorowanych stanowiskach otrzymał ocenę niezadowalającą U1. Pozostałe 30% uzyskało ocenę złą U2, wynikającą z sąsiedztwa zbiorowisk synantropijnych. W związku z powyższym na poziomie obszaru Natura 2000, wskaźnik otrzymał **ocenę niezadowalającą U1**.

PERSPEKTYWY ZACHOWANIA SIEDLISKA

Perspektywy zachowania siedliska na wszystkich monitorowanych powierzchniach są właściwe FV. Wynika to z braku na chwilę obecną oddziaływania czynników mogących w istotny sposób zagrozić istnieniu siedliska 6430 na poszczególnych stanowiskach. W związku z powyższym na poziomie obszaru Natura 2000, perspektywy ochrony siedliska **oceniono jako właściwe FV**.

4.5.3. IDENTYFIKACJA ZAGROŻEŃ DLA SIEDLISKA 6430 W OBRĘBIE OBSZARU NATURA 2000

Istniejące zagrożenia

W przypadku dwóch powierzchni stwierdzono w płatach ziołorośli, obecność obcych gatunków inwazyjnych (I01): kolczurki klapowanej i niecierpka gruczołowatego (wschodnia część obszaru Natura 2000). Na daną chwilę obecność wyżej wymienionych gatunków nie wpływa znacząco na kondycję płatów siedliska. W obu przypadkach ich udział nie przekraczał 1% powierzchni transektu. Istnieje jednak ryzyko ich dalszego dozprzestrzeniania i wypierania rodzimych gatunków charakterystycznych dla ziołorośli. Na trzech stanowiskach znajdujących się w Swarzędzu zaobserwowano atropogeniczną fragmentację siedliska (J03.02) w wyniku wykaszania jego fragmentów, co może skutkować ustąpieniem części gatunków charakterystycznych. Szczególnie niebezpieczne jest to w przypadku wczesnego wykaszania (maj/czerwiec), kiedy ziołorośla dopiero zaczynają się rozwijać.

Potencjalne zagrożenia

Potencjalnym zagrożeniem dla wszystkich płatów siedliska jest ekspansja obcych gatunków inwazyjnych (I01), zwłaszcza kolczurki klapowanej i niecierpka gruczołowatego, które preferują tego typu siedliska. Ekspansywny charakter gatunków może prowadzić do stopniowego wypierania rodzimych gatunków pnączy. Ze względu na swoją fizjonomię, zbiorowiska ziołoroślowe mogą być również traktowane przez niektórych mieszkańców jako dogodne miejsce do wywożenia odpadów z gospodarstw domowych (E03.01).

4.5.4. CEL DZIAŁAŃ OCHRONNYCH I DZIAŁANIA OCHRONNE POWIĄZANE Z ICH OSIĄGNIĘCIEM

W przypadku siedliska 6430, celem działań ochronnych jest utrzymanie go w nie pogorszonym stanie (stan niezadowolający U1) w skali obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny.

Działania związane z monitoringiem stanu ochrony siedliska

Prowadzenie regularnego monitoringu przyrodniczego (co 5 lat) na pięciu stanowiskach (powierzchnie nr: **5f43, 1983, 3bdd, c859, eb6b**). Monitoring należy przeprowadzić zgodnie z metodyką GIOŚ. Na podstawie wyników późniejszych monitoringów, należy planować dalsze działania ochronne. Szacunkowy koszt wykonania monitoringu dla obszaru wynosi 2 500 zł brutto (po 500 zł na stanowisko).

4.6. 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*)

W ramach przeprowadzonej inwentaryzacji w zasięgu obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny, stwierdzono występowanie **17 stanowisk** siedliska 6510. Największa koncentracja płatów siedliska występuje w zachodniej części obszaru. Łączną powierzchnię siedliska w obszarze oszacowano na **18,14 ha**. Powierzchnie podawane we wcześniejszych opracowaniach dotyczących tego obszaru podają znacznie większą powierzchnię. W dokumentacji do planu zadań ochronnych było to 27,62 ha (2012 r.), natomiast w standardowym formularzu danych podano powierzchnię 62,56 ha (2008 r.). Różnice w powierzchni siedliska wynikają z postępującego kurczenia się jego zasobów w wyniku ekspansji drzew i krzewów oraz ekspansyjnych gatunków zielnych (przybudowa fitocenoz łąkowych, przeważnie w kierunku zbiorowisk ruderalnych z klasy *Artemisietea vulgaris*). Wielkość poszczególnych płatów siedliska jest zróżnicowana i waha się od 0,16 ha do 2,05 ha. W przewadze siedlisko na badanym terenie reprezentowane jest przez zespół rajgrasu wyniosłego *Arrhenatheretum elatioris*.

Tab. 5. Wykaz stwierdzonych stanowisk siedliska 6510 wraz z ich lokalizacją i powierzchnią

LP.	NR STANOWISKA	LOKALIZACJA (NR DZIAŁEK EWIDENCYJNYCH, OBRĘB EWIDENCYJNY)	POWIERZCHNIA (ha)
1.	acab	Fragmenty działek ewidencyjnych nr 6, 7, 8/1, 8/2, 8/3, 8/4 i 9 obręb ewidencyjny Góra	1,87
2.	9556	Fragment działki ewidencyjnej nr 25 obręb ewidencyjny Góra	0,86
3.	4629	Fragmenty działek ewidencyjnych nr 213 i 210 obręb ewidencyjny Gruszczyń	0,22
4.	26e8	Fragment działki ewidencyjnej nr 215 (obwód ewidencyjny Gruszczyń	0,3
5.	0279	Fragmenty działek ewidencyjnych nr 202/4, 207 i 210 obręb ewidencyjny Gruszczyń	1,33
6.	e8c1	Fragmenty działek ewidencyjnych nr 51/1 i 51/2 obręb ewidencyjny Uzarzewo	0,63
7.	d49c	Fragmenty działek ewidencyjnych nr 49, 50/2, 53, 54 obręb ewidencyjny Gortatowo	1,82
8.	b9e8	Fragmenty działek ewidencyjnych nr 56/1, 57, 31/1, 32, 220 obręb ewidencyjny Gortatowo	2,05
9.	584c	Fragmenty działek ewidencyjnych nr 352/6, 353, 354/4 obręb ewidencyjny Gruszczyń	0,92

10.	c520	Fragment działki ewidencyjnej nr 45/2 obręb ewidencyjny Uzarzewo	0,36
11.	d182	Fragmenty działek ewidencyjnych nr 404, 405, 406, 407/2 obręb ewidencyjny Kobylnica	1,09
12.	cbd2	Fragment działki ewidencyjnej nr 47/3 obręb ewidencyjny Uzarzewo	0,36
13.	86ba	Fragmenty działek ewidencyjnych nr 7/2, 8, 9 obręb ewidencyjny Jankowo	1,38
14.	4344	Fragment działki ewidencyjnej nr 154 obręb ewidencyjny Glinka Duchowna	0,71
15.	bbb3	Fragment działki ewidencyjnej nr 68/2, obręb ewidencyjny Siedleczek	0,16
16.	bd18	Stanowisko zajmuje fragmenty działek ewidencyjnych nr 44/11, 44/10, 44/8, 47/7, 50, 51/2 (obwód ewidencyjny Promno)	1,06
17.	8667	Fragment działki ewidencyjnej nr 83/3 (obwód ewidencyjny Promno)	3,02
Łączna powierzchnia stwierdzonych płatów siedliska			18,14

4.6.1. OCENA STANU OCHRONY SIEDLISKA NA POSZCZEGÓLNYCH STANOWISKACH, IDENTYFIKACJA ISTNIEJĄCYCH I POTENCJALNYCH ZAGROŻEŃ ORAZ OKREŚLENIE DZIAŁAŃ OCHRONNYCH

Karta obserwacji siedliska na stanowisku nr acab

Karta obserwacji siedliska na stanowisku	
Stanowisko - informacje podstawowe	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)
Nazwa stanowiska	acab
Typ stanowiska	Badawcze
Zbiorowiska roślinne	Zespół rajgrasu wyniosłego <i>Arrhenatheretum elatioris</i>
Opis siedliska na stanowisku	Płat łąki rajgrasowej położony w centralnej części obszaru, w miejscowości Góra, na fragmentach działek ewidencyjnych nr 6, 7, 8/1, 8/2, 8/3, 8/4 i 9 (obwód ewidencyjny Góra). Od północy siedlisko sąsiaduje z Jeziorem Góra. Wzdłuż południowo-zachodnich granic płatu siedliska, biegnie droga gruntowa, za nią rozciąga się zbocze doliny. Płat nie jest wykaszany, w efekcie dochodzi do ekspansji gatunków nitrofilnych, zwłaszcza trybuli leśnej <i>Antriscus sylvestris</i> . Siedlisko na stanowisku w złym stanie ochrony.
Powierzchnia płatów siedliska	1,87 ha
Obszary chronione, na którym znajduje się stanowisko	PLH300038 Dolina Cybiny
Zarządzający terenem	Brak danych
Współrzędne geograficzne	Początek transektu: 17°12'44"E 52°26'59"N Środek transektu: 17°12'40"E 52°27'2"N Koniec transektu: 17°12'37"E 52°27'4"N
Wymiary transektu	10 x 200m
Wysokość n.p.m.	71-72 m
Obszar	PLH300038 Dolina Cybiny
Zagrożenia	Istniejące zagrożenia: A03.03 – zaniechanie / brak koszenia; K04.01 – konkurencja; K02.01 – zmiana składu gatunkowego (sukcesja); K02.02 – nagromadzenie materii organicznej; Potencjalne zagrożenia: A03.01 – intensywne koszenie lub intensyfikacja; A04.01 – wypas intensywny; A08 – nawożenie (nawozy sztuczne) A11 – inne rodzaje praktyk rolniczych (podsiewanie wysokoproduktywnymi mieszankami traw);

Karta obserwacji siedliska na stanowisku	
	I01 – obce gatunki inwazyjne
Inne wartości przyrodnicze	Brak
Monitoring jest wymagany	Tak
Uzasadnienie	Wskazany monitoring dalszych zmian stanu zachowania siedliska na stanowisku.
Wykonywane zabiegi ochronne i ocena ich skuteczności	Brak
Propozycja wprowadzenia działań ochronnych	1. Przywrócenie ekstensywnej gospodarki kośnej (max. 2 pokosy w ciągu sezonu wegetacyjnego, I pokos po 15 czerwca) z usunięciem skoszonej fitomasy poza płat siedliska. Dopuszczalne również naprzemienne ekstensywne użytkowanie kośno-pastwiskowe (pod warunkiem przeprowadzenia przed wypasem pokosu). 2. Dalszy monitoring stanu zachowania siedliska na stanowisku, zgodnie z metodyką GIOŚ.
Data kontroli	22.06.2017 r.
Uwagi	-

Stan ochrony siedliska przyrodniczego na stanowisku	
Zdjęcie fitosocjologiczne I	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	<p>Współrzędne geograficzne środka: 17°12'44"E 52°26'59"N</p> <p>Wysokość n.p.m.: 71 m,</p> <p>Powierzchnia zdjęcia: 25 m²,</p> <p>Nachylenie: 0°,</p> <p>Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 22.06.2017 r.</p> <p>Zwarcie warstwy: c – 100%, d – 5%</p> <p>Wysokość warstwy: c – 0,7-1,2 m, d – 0,05 m</p> <p>Warstwa c: <i>Arrhenatherum elatius</i> 2, <i>Holcus mollis</i> 1, <i>Alopecurus pratensis</i> 1, <i>Dactylis glomerata</i> 1, <i>Tragopogon pratensis</i> 1, <i>Anthriscus sylvestris</i> 2, <i>Heracleum sphondylium</i> 1, <i>Rumex acetosa</i> 1, <i>Potentilla erecta</i> 1, <i>Stellaria graminea</i> 1, <i>Veronica chamaedrys</i> 1, <i>Galium aparine</i> +, <i>Vicia cracca</i> +, <i>Allium sativum</i> +, <i>Knautia arvensis</i> +, <i>Achillea millefolium</i> 1, <i>Urtica dioica</i> 1, <i>Rumex crispus</i> +, <i>Galium mollugo</i> 1, <i>Ranunculus acris</i> +, <i>Cirsium arvense</i> +, <i>Carex echinata</i> +, <i>Carex hirta</i> +, <i>Luzula multiflora</i> +, <i>Agrimonia eupatoria</i> +, <i>Taraxacum officinale</i> 1, <i>Lathyrus pratensis</i> +, <i>Pimpinella saxifraga</i> +, <i>Plantago lanceolata</i> 1</p> <p>Warstwa d: <i>Rhytidadlephus squarrosus</i> 1</p> <p>Jednostka fitosocjologiczna: zespół rajgrasu wyniosłego <i>Arrhenatheretum elatioris</i></p>
Zdjęcie fitosocjologiczne II	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	<p>Współrzędne geograficzne środka: 17°12'40"E 52°27'2"N</p> <p>Wysokość n.p.m.: 72 m,</p> <p>Powierzchnia zdjęcia: 25 m²,</p> <p>Nachylenie: 0°,</p> <p>Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 22.06.2017 r.</p> <p>Zwarcie warstwy: b – 5%, c – 100%</p> <p>Wysokość warstwy: b – 1,5 m, c – 0,7-1,2 m</p> <p>Warstwa b: <i>Crataegus monogyna</i> 1, <i>Prunus spinosa</i> +</p> <p>Warstwa c: <i>Arrhenatherum elatius</i> 3, <i>Plantago major</i> +, <i>Phleum pratense</i> +, <i>Holcus mollis</i> +, <i>Dactylis glomerata</i> 1, <i>Tragopogon pratensis</i> +, <i>Anthriscus sylvestris</i> 2, <i>Heracleum sphondylium</i> +, <i>Crataegus monogyna</i> +, <i>Potentilla erecta</i> 1, <i>Stellaria graminea</i> +, <i>Veronica chamaedrys</i> 1, <i>Achillea millefolium</i> 1, <i>Urtica dioica</i> 1, <i>Rumex crispus</i> +, <i>Galium mollugo</i> 1, <i>Ranunculus acris</i> 1, <i>Ranunculus repens</i> +, <i>Carex echinata</i> +, <i>Carex hirta</i> +, <i>Agrimonia eupatoria</i> 1, <i>Taraxacum officinale</i> 1, <i>Lathyrus pratensis</i> +, <i>Pimpinella saxifraga</i> +, <i>Plantago lanceolata</i> +</p> <p>Jednostka fitosocjologiczna: zespół rajgrasu wyniosłego <i>Arrhenatheretum elatioris</i></p>
Zdjęcie fitosocjologiczne III	

Stan ochrony siedliska przyrodniczego na stanowisku	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°12'37"E 52°27'4"N Wysokość n.p.m.: 71 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 25 m ² , Nachylenie: 0°, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 22.06.2017 r. Zwarcie warstwy: c – 100%, d – 5% Wysokość warstwy: c – 0,7-1,2 m, d – 0,05 m Warstwa c: <i>Arrhenatherum elatius</i> 3, <i>Alopecurus pratensis</i> 1, <i>Glechoma hederacea</i> +, <i>Crataegus monogyna</i> +, <i>Dactylis glomerata</i> 1, <i>Tragopogon pratensis</i> 1, <i>Anthriscus sylvestris</i> 2, <i>Heracleum sphondylium</i> 1, <i>Rumex acetosa</i> 1, <i>Potentilla erecta</i> 1, <i>Veronica chamaedrys</i> 1, <i>Vicia cracca</i> +, <i>Knautia arvensis</i> +, <i>Achillea millefolium</i> 1, <i>Urtica dioica</i> 1, <i>Rumex crispus</i> +, <i>Galium mollugo</i> 1, <i>Ranunculus acris</i> +, <i>Cirsium arvense</i> +, <i>Carex ovalis</i> +, <i>Carex hirta</i> +, <i>Luzula multiflora</i> 1, <i>Agrimonia eupatoria</i> +, <i>Taraxacum officinale</i> +, <i>Lathyrus pratensis</i> 1, <i>Pimpinella saxifraga</i> + Warstwa d: <i>Rhytidiadelphus squarrosus</i> 1 Jednostka fitosocjologiczna: zespół rajgrasu wyniosłego <i>Arrhenatheretum elatioris</i>

PARAMETR/WSKAŹNIK	OPIS	WARTOŚĆ PARAMETRU/WSKAŹNIKA		OCENA PARAMETRU/ WSKAŹNIKA
POWIERZCHNIA SIEDLISKA		Ze względu na brak wyjściowych danych, dotyczących powierzchni siedliska na stanowisku, parametru nie oceniano		XX
SPECYFICZNA STRUKTURA I FUNKCJE				
Procent powierzchni zajętej przez siedlisko na transekcje	Procentowy udział siedliska na transekcje szacowany w dziesiątkach procentów w trakcie oceny eksperckiej.	80%		FV
Struktura przestrzenna płatów siedliska	Stopień fragmentacji siedliska w skali porządkowej (duży, średni, mały stopień fragmentacji) oraz ocena wielkości płatów łąk.	Nieznaczna fragmentacja siedliska		FV
Gatunki charakterystyczne	Lista gatunków charakterystycznych dla związku <i>Arrhenatherion</i> i zespołu <i>Arrhenatheretum elatioris</i> wraz z przybliżonym procentem pokrycia przez dany gatunek	Kozibród łąkowy <i>Tragopogon pratensis</i> – < 5%, świerzbica polna <i>Knautia arvensis</i> - < 1%, rajgras wyniosły <i>Arrhenatherum elatius</i> – 40%, przytulia pospolita <i>Galium mollugo</i> - < 5%		U1
Gatunki dominujące	Lista gatunków, które osiągają największe pokrycie na transekcje, wraz z przybliżonym procentem pokrycia transektu przez dany gatunek.	Rajgras wyniosły <i>Arrhenatherum elatius</i> – 40%, trybula leśna <i>Antriscus sylvestris</i> – 20%		U2
Obce gatunki inwazyjne	Lista gatunków obcych geograficznie i ekologicznie dla siedliska wraz z procentowym pokryciem transektu przez gatunek.	Brak		FV
Gatunki ekspansywne roślin zielnych	Lista gatunków roślin zielnych rozprzestrzeniających się w siedlisku i mogących stanowić dla niego zagrożenie wraz z szacunkowym procentowym pokryciem transektu przez gatunek	Trybula leśna <i>Antriscus sylvestris</i> – 30%, pokrzywa zwyczajna <i>Urtica dioica</i> – 5%, ostrożeń polny <i>Cirsium arvense</i> - <1%		U2
Ekspansja krzewów i podrostu drzew	Sumaryczne pokrycie krzewów i podrostu drzew na transekcje	Łączne pokrycie na transekcje 5%. Głóg jednoszyjkowy <i>Crataegus monogyna</i> – 3%, śliwa tarnina <i>Prunus spinosa</i> – 2%		U1
Udział dobrze zachowanych płatów siedliska	Powierzchnia płatów typowo wykształconych w stosunku do przejściowych, nietypowych, zdegradowanych, z gatunkami ekspansywnymi (% płatów dobrze zachowanych na transekcje).	Płaty dobrze zachowane stanowią mniej niż 50% powierzchni transektu		U2
Wojłok (martwa materia organiczna)	Pomiar grubości warstwy nierozłożonej materii organicznej odkładającej się ponad poziomem próchniczym. Wartość wskaźnika to średnia z 20 pomiarów w cm wykonanych w płacie siedliska.	3,5 cm		U1
STRUKTURA I FUNKCJE - OGÓLNE				U2
PERSPEKTYWY OCHRONY		Perspektywy ochrony siedliska na stanowisku, są niepewne, ze względu na oddziaływanie licznych czynników zagrażających tj. ekspansja gatunków nitrofilnych i krzewów. Dla utrzymania płatu siedliska konieczne jest przywrócenie ekstensywnej gospodarki kośnej.		U1
OCENA OGÓLNA	Powierzchnia siedliska o różnym stanie zachowania na stanowisku	FV	0%	U2
		U1	20%	
		U2	80%	

Oddziaływania istniejące					
Wewnętrzne	Kod	Nazwa działalności	Intensywność	Wpływ	Syntetyczny opis
	A03.03	Zaniechanie / brak koszenia	A	-	Brak regularnego wykaszania skutkuje nadmiernym odkładaniem materii organicznej.
	K04.01	Konkurencja	A	-	Konkurencja ze strony ekspansywnych gatunków nitrofilnych, zwłaszcza trybuli leśnej.
	K02.01	Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)	C	-	W efekcie braku wykaszania rozpoczyna się proces ekspansji drzew i krzewów.
	K02.02	Nagromadzenie materii organicznej	B	-	W wyniku braku wykaszania, dochodzi do nagromadzenia materii organicznej, co prowadzi do ekspansji gatunków nitrofilnych.
Oddziaływania potencjalne					
Zewnętrzne	I01	Nierodzone gatunki zaborcze	-	-	Możliwość wnikania gatunków obcych tj. przymiotno kanadyjskie <i>Conyza canadensis</i> , przymiotno białe <i>Erigeron annuus</i> i nawłóć kanadyjska <i>Solidago canadensis</i> z sąsiadujących terenów.
Wewnętrzne	A08	Nawożenie (nawozy sztuczne)	-	-	Intensywne nawożenie prowadzące do zubożenia florystycznego
	A04.01	Wypas intensywny	-	-	Intensywny wypas; brak połączenia z gospodarką kośną
	A11	Inne rodzaje praktyk rolniczych	-	-	Podsiewanie wysokoproduktywnymi mieszankami traw prowadzące do zubożenia florystycznego płatów.
	A03.01	Intensywne koszenie lub intensyfikacja	-	-	Zwielokrotnienie pokosów w ciągu sezonu wegetacyjnego, zbyt wczesny I pokos prowadzące do ograniczenia różnorodności florystycznej płatów.

Dokumentacja fotograficzna

Fot. 36. Płat łąki rajgrasowej nad jeziorem Góra na stanowisku nr acab

Fot. 37. Plat łąki rajgrasowej nad jeziorem Góra na stanowisku nr acab

Fot. 38. Fragment runi płatu łąki rajgrasowej nad jeziorem Góra na stanowisku nr acab

Karta obserwacji siedliska na stanowisku nr 9556

Karta obserwacji siedliska na stanowisku	
Stanowisko - informacje podstawowe	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)
Nazwa stanowiska	9556
Typ stanowiska	Badawcze
Zbiorowiska roślinne	Zespół rajgrasu wyniosłego <i>Arrhenatheretum elatioris</i>
Opis siedliska na stanowisku	Płat łąki rajgrasowej położony w centralnej części obszaru, w miejscowości Góra, na fragmencie działki ewidencyjnej nr 25 (obręb ewidencyjny Góra). Stanowisko zlokalizowane około 200 m na zachód od jeziora Góra na wzniesieniu. Płat występuje w układzie mozaikowym z murawami napiaskowymi. Siedlisko obecnie nie jest wykaszane, w efekcie dochodzi do ekspansji gatunków nitrofilnych, zwłaszcza trybuli leśnej <i>Antriscus sylvestris</i> . Siedlisko na stanowisku w złym stanie ochrony.
Powierzchnia płatów siedliska	0,86 ha
Obszary chronione, na którym znajduje się stanowisko	PLH300038 Dolina Cybiny
Zarządzający terenem	Brak danych
Współrzędne geograficzne	Początek transektu: 17°12'6"E 52°27'13"N Środek transektu: 17°12'8"E 52°27'11"N Koniec transektu: 17°12'13"E 52°27'10"N
Wymiary transektu	10 x 200m
Wysokość n.p.m.	76-80 m
Obszar	PLH300038 Dolina Cybiny
Zagrożenia	Istniejące zagrożenia: A03.03 – zaniechanie / brak koszenia; K04.01 – konkurencja; K02.02 – nagromadzenie materii organicznej; Potencjalne zagrożenia: A03.01 – intensywne koszenie lub intensyfikacja; A04.01 – wypas intensywny; A08 – nawożenie (nawozy sztuczne) A11 – inne rodzaje praktyk rolniczych (podsiewanie wysokoproduktywnymi mieszankami traw); I01 – obce gatunki inwazyjne
Inne wartości przyrodnicze	Brak
Monitoring jest wymagany	Tak
Uzasadnienie	Wskazany monitoring dalszych zmian stanu zachowania siedliska na stanowisku.
Wykonywane zabiegi ochronne i ocena ich skuteczności	Brak
Propozycja wprowadzenia działań ochronnych	1. Przywrócenie ekstensywnej gospodarki kośnej (max. 2 pokosy w ciągu sezonu wegetacyjnego, I pokos po 15 czerwca) z usunięciem skoszonej fitomasy poza płat siedliska. Dopuszczalne również naprzemienne ekstensywne użytkowanie kośno-pastwiskowe (pod warunkiem przeprowadzenia przed wypasem pokosu). 2. Dalszy monitoring stanu zachowania siedliska na stanowisku, zgodnie z metodyką GIOŚ.
Data kontroli	22.06.2017 r.
Uwagi	-

Stan ochrony siedliska przyrodniczego na stanowisku	
Zdjęcie fitosocjologiczne I	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°12'6"E 52°27'13"N Wysokość n.p.m.: 80 m, Powierzchnia zdjęcia: 25 m ² , Nachylenie: 0°, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 22.06.2017 r. Zwarcie warstwy: c – 80%, d – 5% Wysokość warstwy: c – 0,7-1,2 m, d – 0,05 m Warstwa c: <i>Knautia arvensis</i> 1, <i>Tragopogon pratensis</i> 1, <i>Arrhenatherum elatius</i> 3, <i>Carex hirta</i> 1, <i>Achillea millefolium</i> 1, <i>Echium vulgare</i> +, <i>Artemisia vulgaris</i> +, <i>Rumex acetosella</i> +, <i>Verbascum phlomoides</i> +, <i>Vicia cracca</i> 1, <i>Senecio vernalis</i> +, <i>Agrimonia eupatoria</i> +, <i>Holcus mollis</i> 1, <i>Cerastium holosteoides</i> 1, <i>Vicia hirsuta</i> +, <i>Vicia angustifolia</i> +, <i>Trifolium repens</i> 1 Warstwa d: <i>Rhytidadlephus squarrosus</i> 1, <i>Brachythecium albicans</i> 1 Jednostka fitosocjologiczna: zespół rajgrasu wyniosłego <i>Arrhenatherum elatioris</i>
Zdjęcie fitosocjologiczne II	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°12'8"E 52°27'11"N Wysokość n.p.m.: 78 m, Powierzchnia zdjęcia: 25 m ² , Nachylenie: 0°, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 22.06.2017 r. Zwarcie warstwy: b – 5%, c – 90%, d – 5% Wysokość warstwy: b – 1,5 m, c – 0,7-1,2 m, d – 0,05 m Warstwa b: <i>Prunus spinosa</i> 1 Warstwa c: <i>Arrhenatherum elatius</i> 3, <i>Carex hirta</i> +, <i>Luzula multiflora</i> +, <i>Achillea millefolium</i> 2, <i>Knautia arvensis</i> +, <i>Crataegus monogyna</i> +, <i>Tragopogon pratensis</i> +, <i>Artemisia vulgaris</i> +, <i>Rumex acetosella</i> +, <i>Prunus spinosa</i> 1, <i>Verbascum phlomoides</i> +, <i>Vicia cracca</i> +, <i>Centaurea jacea</i> 1, <i>Hypericum maculatum</i> +, <i>Lathyrus tuberosus</i> 1, <i>Agrimonia eupatoria</i> 1, <i>Cerastium holosteoides</i> 1, <i>Vicia hirsuta</i> +, <i>Trifolium repens</i> 1 Warstwa d: <i>Rhytidadlephus squarrosus</i> 1, <i>Brachythecium albicans</i> 1 Jednostka fitosocjologiczna: zespół rajgrasu wyniosłego <i>Arrhenatherum elatioris</i>
Zdjęcie fitosocjologiczne III	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°12'13"E 52°27'10"N Wysokość n.p.m.: 76 m, Powierzchnia zdjęcia: 25 m ² , Nachylenie: 0°, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 22.06.2017 r. Zwarcie warstwy: b – 5%, c – 70%, d – 5% Wysokość warstwy: b – 1,5-2 m, c – 0,7-1,2 m, d – 0,05 m Warstwa b: <i>Prunus spinosa</i> 1, <i>Crataegus monogyna</i> + Warstwa c: <i>Arrhenatherum elatius</i> 3, <i>Luzula multiflora</i> 1, <i>Achillea millefolium</i> 1, <i>Knautia arvensis</i> +, <i>Crataegus monogyna</i> +, <i>Echium vulgare</i> +, <i>Galium mollugo</i> 1, <i>Avenula pubescens</i> 1, <i>Rumex acetosella</i> +, <i>Prunus spinosa</i> 1, <i>Verbascum phlomoides</i> +, <i>Vicia cracca</i> 1, <i>Rumex acetosa</i> +, <i>Centaurea jacea</i> 1, <i>Hypericum maculatum</i> +, <i>Lathyrus tuberosus</i> 1, <i>Agrimonia eupatoria</i> +, <i>Cerastium holosteoides</i> 1, <i>Vicia hirsuta</i> +, <i>Trifolium repens</i> 1 Warstwa d: <i>Rhytidadlephus squarrosus</i> 1, <i>Brachythecium albicans</i> 1 Jednostka fitosocjologiczna: zespół rajgrasu wyniosłego <i>Arrhenatherum elatioris</i>

PARAMETR/WSKAŹNIK	OPIS	WARTOŚĆ PARAMETRU/WSKAŹNIKA	OCENA PARAMETRU/WSKAŹNIKA
POWIERZCHNIA SIEDLISKA		Parametr nie podlegał ocenie ze względu na brak danych wyjściowych na temat powierzchni siedliska na stanowisku.	XX
SPECYFICZNA STRUKTURA I FUNKCJE			
Procent powierzchni zajętej przez siedlisko na transekcje	Procentowy udział siedliska na transekcje szacowany w dziesiątkach procentów w trakcie oceny eksperckiej.	80%	FV
Struktura przestrzenna płatów siedliska	Stopień fragmentacji siedliska w skali porządkowej (duży, średni, mały stopień fragmentacji) oraz ocena wielkości płatów łąk.	Średni stopień fragmentacji wynikający z naturalnego, mozaikowego układu z murawami napiaskowymi. W związku z powyższym nie powinno to prowadzić do obniżenia oceny wskaźnika.	FV
Gatunki charakterystyczne	Lista gatunków charakterystycznych dla związku <i>Arrhenatherion</i> i zespołu <i>Arrhenatheretum elatioris</i> wraz z przybliżonym procentem pokrycia przez dany gatunek	Kozibród łąkowy <i>Tragopogon pratensis</i> – < 5%, świerzbica polna <i>Knautia arvensis</i> – < 5%, rajgras wyniosły <i>Arrhenatherum elatius</i> – 40%, przytulia pospolita <i>Galium mollugo</i> – < 1%,	U1
Gatunki dominujące	Lista gatunków, które osiągają największe pokrycie na transekcje, wraz z przybliżonym procentem pokrycia transektu przez dany gatunek.	Rajgras wyniosły <i>Arrhenatherum elatius</i> – 40%, krwawnik pospolity <i>Achillea millefolium</i> – 10%	FV
Obce gatunki inwazyjne	Lista gatunków obcych geograficznie i ekologicznie dla siedliska wraz z procentowym pokryciem transektu przez gatunek.	Brak	FV
Gatunki ekspansywne roślin zielnych	Lista gatunków roślin zielnych rozprzestrzeniających się w siedlisku i mogących stanowić dla niego zagrożenie wraz z szacunkowym procentowym pokryciem transektu przez gatunek	Brak	FV
Ekspansja krzewów i podrośtu drzew	Sumaryczne pokrycie krzewów i podrośtu drzew na transekcje	Łączne pokrycie na transekcje 5%. Głóg jednoszyjkowy <i>Crataegus monogyna</i> – 1%, śliwa tarnina <i>Prunus spinosa</i> – 4%	U1
Udział dobrze zachowanych płatów siedliska	Powierzchnia płatów typowo wykształconych w stosunku do przejściowych, nietypowych, zdegradowanych, z gatunkami ekspansywnymi (% płatów dobrze zachowanych na transekcje).	Płaty dobrze zachowane stanowią mniej niż 50% powierzchni transektu	U2
Wojłok (martwa materia organiczna)	Pomiar grubości warstwy nierozłożonej materii organicznej odkładającej się ponad poziomem próchnicznym. Wartość wskaźnika to średnia z 20 pomiarów w cm wykonanych w płacie siedliska.	2 cm	U1
STRUKTURA I FUNKCJE - OGÓLNE			U1
PERSPEKTYWY OCHRONY		Perspektywy ochrony siedliska na stanowisku, są niepewne, ze względu na oddziaływanie licznych czynników zagrażających, wynikających z braku	U1

PARAMETR/WSKAŹNIK	OPIS	WARTOŚĆ PARAMETRU/WSKAŹNIKA		OCENA PARAMETRU/ WSKAŹNIKA
		użytkowania kośnego. Dla utrzymania płatu siedliska konieczne jest przywrócenie ekstensywnej gospodarki kośnej.		
OCENA OGÓLNA	Powierzchnia siedliska o różnym stanie zachowania na stanowisku	FV	0%	U1
		U1	100%	
		U2	0%	

Oddziaływania istniejące					
Wewnętrzne	Kod	Nazwa działalności	Intensywność	Wpływ	Syntetyczny opis
	A03.03	Zaniechanie / brak koszenia	B	-	Brak regularnego wykaszania skutkuje nadmiernym odkładaniem materii organicznej.
	K02.01	Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)	C	-	W efekcie braku wykaszania rozpoczyna się proces ekspansji drzew i krzewów.
	K02.02	Nagromadzenie materii organicznej	C	-	W wyniku braku wykaszania, dochodzi do nagromadzenia materii organicznej, co prowadzi do ekspansji gatunków nitrofilnych.
Oddziaływania potencjalne					
Zewnętrzne	I01	Nierodzące gatunki zabiorcze	-	-	Możliwość wnikania gatunków obcych tj. przymiotno kanadyjskie <i>Conyza canadensis</i> , przymiotno białe <i>Erigeron annuus</i> i nawłóć kanadyjska <i>Solidago canadensis</i> z sąsiadujących terenów.
Wewnętrzne	A08	Nawożenie (nawozy sztuczne)	-	-	Intensywne nawożenie prowadzące do zubożenia florystycznego
	A04.01	Wypas intensywny	-	-	Intensywny wypas; brak połączenia z gospodarką kośną
	A11	Inne rodzaje praktyk rolniczych	-	-	Podsiewanie wysokoproduktywnymi mieszkankami traw prowadzące do zubożenia florystycznego płatów.
	A03.01	Intensywne koszenie lub intensyfikacja	-	-	Zwielokrotnienie pokosów w ciągu sezonu wegetacyjnego, zbyt wczesny I pokos prowadzące do ograniczenia różnorodności florystycznej płatów.

Dokumentacja fotograficzna

Fot. 39. Fragment runi łąki rajgrasowej na stanowisku 9556

Fot. 40. Fizjonomia płatu łąki rajgrasowej na stanowisku 9556

Fot. 41. Fizjonomia płatu łąki rajgrasowej na stanowisku 9556

Karta obserwacji siedliska na stanowisku nr 4629

Karta obserwacji siedliska na stanowisku	
Stanowisko - informacje podstawowe	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)
Nazwa stanowiska	4629
Typ stanowiska	Badawcze
Zbiorowiska roślinne	Zespół rajgrasu wyniosłego <i>Arrhenatherum elatioris</i>
Opis siedliska na stanowisku	Płat łąki rajgrasowej położony w zachodniej części obszaru, w miejscowości Gruszczyn, na fragmentach działek ewidencyjnych nr 213 i 210 (obręb ewidencyjny Gruszczyn). Stanowisko zlokalizowane około 200 m na północ od Jeziora Swarzędzkiego, w zachodniej części obszaru Natura 2000. Płat występuje w układzie mozaikowym z łąkami ostrożeńiowymi (<i>Angelico-Cirsietum oleracei</i>). Od strony południowo-wschodniej siedlisko sąsiaduje z sosnowym borem świeżym. Łąka jest ekstensywnie wykaszana i znajduje się w dobrym stanie ochrony.
Powierzchnia płatów siedliska	0,22 ha
Obszary chronione, na którym znajduje się stanowisko	PLH300038 Dolina Cybiny
Zarządzający terenem	Brak danych
Współrzędne geograficzne	Początek transektu: 17°4'31"E 52°25'33"N Środek transektu: 17°4'30"E 52°25'32"N Koniec transektu: 17°4'30"E 52°25'31"N
Wymiary transektu	10 x 50 m
Wysokość n.p.m.	72 m
Obszar	PLH300038 Dolina Cybiny
Zagrożenia	Zagrożenia istniejące: brak Potencjalne zagrożenia: A03.01 – intensywne koszenie lub intensyfikacja; A04.01 – wypas intensywny; A08 – nawożenie (nawozy sztuczne) A11 – inne rodzaje praktyk rolniczych (podsiewanie wysokoproduktywnymi mieszankami traw); I01 – obce gatunki inwazyjne A03.03 – zaniechanie / brak koszenia;
Inne wartości przyrodnicze	Brak
Monitoring jest wymagany	Tak
Uzasadnienie	Wskazany monitoring dalszych zmian stanu zachowania siedliska na stanowisku.
Wykonywane zabiegi ochronne i ocena ich skuteczności	Ekstensywna gospodarka kośna, przynosząca efekty w postaci dobrego stanu zachowania siedliska na stanowisku.
Propozycja wprowadzenia działań ochronnych	1. Utrzymanie ekstensywnej gospodarki kośnej (max. 2 pokosy w ciągu sezonu wegetacyjnego, I pokos po 15 czerwca) z usunięciem skoszonej fitomasy poza płat siedliska. Dopuszczalne również naprzemienne ekstensywne użytkowanie kośno-pastwiskowe (pod warunkiem przeprowadzenia przed wypasem pokosu). 2. Dalszy monitoring stanu zachowania siedliska na stanowisku, zgodnie z metodyką GIOŚ.
Data kontroli	30.06.2017 r.
Uwagi	-

Stan ochrony siedliska przyrodniczego na stanowisku	
Zdjęcie fitosocjologiczne I	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°4'30"E 52°25'32"N Wysokość n.p.m.: 80 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 25 m ² , Nachylenie: 0°, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 22.06.2017 r. Zwarcie warstwy: c – 100%, d – 20% Wysokość warstwy: c – 0,7-1,2 m, d – 0,1 m Warstwa c: <i>Arrhenatherum elatius</i> 3, <i>Cardamine pratensis</i> +, <i>Plantago lanceolata</i> 1, <i>Rumex acetosa</i> 1, <i>Trifolium pratense</i> 1, <i>Heracleum sphondylium</i> 1, <i>Galium mollugo</i> 1, <i>Rumex crispus</i> +, <i>Phleum pratense</i> 1, <i>Agrostis capillaris</i> 1, <i>Veronica chamaedrys</i> +, <i>Stellaria graminea</i> 1, <i>Lolium perenne</i> 1, <i>Melandrium album</i> +, <i>Dactylis glomerata</i> 1, <i>Tanacetum vulgare</i> +, <i>Dactylis glomerata</i> 1, <i>Solidago canadensis</i> +, <i>Achillea millefolium</i> 2, <i>Holcus lanatus</i> 1, <i>Tragopogon pratensis</i> +, <i>Urtica dioica</i> +, <i>Lathyrus pratensis</i> 1, <i>Knautia arvensis</i> 1, <i>Cirsium oleraceum</i> + Warstwa d: <i>Rhytidadlephus squarrosus</i> 2 Jednostka fitosocjologiczna: zespół rajgrasu wyniosłego <i>Arrhenatheretum elatioris</i>

PARAMETR/WSKAŹNIK	OPIS	WARTOŚĆ PARAMETRU/WSKAŹNIKA		OCENA PARAMETRU/ WSKAŹNIKA
POWIERZCHNIA SIEDLISKA		Ze względu na brak danych wyjściowych dotyczących powierzchni siedliska na stanowisku, parametru nie oceniano		XX
SPECYFICZNA STRUKTURA I FUNKCJE				
Procent powierzchni zajętej przez siedlisko na transekcje	Procentowy udział siedliska na transekcje szacowany w dziesiątkach procentów w trakcie oceny eksperckiej.	80%		FV
Struktura przestrzenna płatów siedliska	Stopień fragmentacji siedliska w skali porządkowej (duży, średni, mały stopień fragmentacji) oraz ocena wielkości płatów łąk.	Niewielki stopień fragmentacji siedliska		FV
Gatunki charakterystyczne*	Lista gatunków charakterystycznych dla związku <i>Arrhenatherion</i> i zespołu <i>Arrhenatheretum elatioris</i> wraz z przybliżonym procentem pokrycia przez dany gatunek	Kozibród łąkowy <i>Tragopogon pratensis</i> – < 1%, świerzbica polna <i>Knautia arvensis</i> - < 1%, rajgras wyniosły <i>Arrhenatherum elatius</i> – 50%, przytulia pospolita <i>Galium mollugo</i> – < 5%		U1
Gatunki dominujące	Lista gatunków, które osiągają największe pokrycie na transekcje, wraz z przybliżonym procentem pokrycia transektu przez dany gatunek.	Rajgras wyniosły <i>Arrhenatherum elatius</i> – 50%, kupkówka pospolita <i>Dactylis glomerata</i> – 10%, przytulia pospolita <i>Galium mollugo</i> – 10%		FV
Obce gatunki inwazyjne	Lista gatunków obcych geograficznie i ekologicznie dla siedliska wraz z procentowym pokryciem transektu przez gatunek.	Nawłóć kanadyjska <i>Solidago canadensis</i> – jednostkowo		U1
Gatunki ekspansywne roślin zielnych*	Lista gatunków roślin zielnych rozprzestrzeniających się w siedlisku i mogących stanowić dla niego zagrożenie wraz z szacunkowym procentowym pokryciem transektu przez gatunek	Brak		FV
Ekspansja krzewów i podrostu drzew*	Sumaryczne pokrycie krzewów i podrostu drzew na transekcje	Brak		FV
Udział dobrze zachowanych płatów siedliska	Powierzchnia płatów typowo wykształconych w stosunku do przejściowych, nietypowych, zdegradowanych, z gatunkami ekspansywnymi (% płatów dobrze zachowanych na transekcje).	Płaty dobrze zachowane stanowią 80% powierzchni transektu		FV
Wojłok (martwa materia organiczna)	Pomiar grubości warstwy nierozłożonej materii organicznej odkładającej się ponad poziomem próchnicznym. Wartość wskaźnika to średnia z 20 pomiarów w cm wykonanych w płacie siedliska.	1,3 cm		FV
STRUKTURA I FUNKCJE - OGÓLNE				U1
PERSPEKTYWY OCHRONY		Perspektywy ochrony siedliska na stanowisku są dobre, pod warunkiem utrzymania ekstensywnej gospodarki kośnej.		FV
OCENA OGÓLNA	Powierzchnia siedliska o różnym stanie zachowania na stanowisku	FV	0%	U1
		U1	100%	

PARAMETR/WSKAŹNIK	OPIS	WARTOŚĆ PARAMETRU/WSKAŹNIKA		OCENA PARAMETRU/ WSKAŹNIKA
		U2	0%	

Oddziaływania potencjalne					
	Kod	Nazwa działalności	Intensywność	Wpływ	Syntetyczny opis
Zewnętrzne	I01	Nierodzące gatunki zaborcze	-	-	Możliwość wnikania gatunków obcych tj. przymiotno kanadyjskie <i>Conyza canadensis</i> , przymiotno białe <i>Erigeron annuus</i> i nawłóć kanadyjska <i>Solidago canadensis</i> z sąsiadujących terenów.
	A08	Nawożenie (nawozy sztuczne)	-	-	Intensywne nawożenie prowadzące do zubożenia florystycznego
Wewnętrzne	A03.03	Zaniechanie / brak koszenia	-	-	Brak regularnego wykaszania skutkuje nadmiernym odkładaniem materii organicznej.
	A04.01	Wypas intensywny	-	-	Intensywny wypas; brak połączenia z gospodarką kośną
	A11	Inne rodzaje praktyk rolniczych	-	-	Podsiewanie wysokoproduktywnymi mieszankami traw prowadzące do zubożenia florystycznego płatów.
	A03.01	Intensywne koszenie lub intensyfikacja	-	-	Zwielokrotnienie pokosów w ciągu sezonu wegetacyjnego, zbyt wczesny I pokos prowadzące do ograniczenia różnorodności florystycznej płatów.

Dokumentacja fotograficzna

Fot. 42. Świeżo skoszona łąka rajgrasowa na stanowisku nr 4629

Fot. 43. Fragment runi łąki rajgrasowej na stanowisku nr 4629

Karta obserwacji siedliska na stanowisku nr 26e8

Karta obserwacji siedliska na stanowisku	
Stanowisko - informacje podstawowe	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)
Nazwa stanowiska	26e8
Typ stanowiska	Badawcze
Zbiorowiska roślinne	Zespół rajgrasu wyniosłego <i>Arrhenatheretum elatioris</i>
Opis siedliska na stanowisku	Płat łąki rajgrasowej położony w zachodniej części obszaru, w miejscowości Gruszczyn, na fragmencie działki ewidencyjnej nr 215 (obręb ewidencyjny Gruszczyn). Stanowisko zlokalizowane około 50 m na północny wschód od Jeziora Swarzędzkiego, w zachodniej części obszaru Natura 2000. Płat występuje w układzie mozaikowym z łąkami ostrożeńcowymi (<i>Angelico-Cirsietum oleracei</i>). Łąka jest ekstensywnie wykaszana i znajduje się w dobrym stanie ochrony.
Powierzchnia płatów siedliska	0,3 ha
Obszary chronione, na którym znajduje się stanowisko	PLH300038 Dolina Cybiny
Zarządzający terenem	Brak danych
Współrzędne geograficzne	Początek transektu: 17°4'21"E 52°25'26"N Środek transektu: 17°4'21"E 52°25'25"N Koniec transektu: 17°4'22"E 52°25'25"N
Wymiary transektu	10 x 50 m
Wysokość n.p.m.	71 m
Obszar	PLH300038 Dolina Cybiny
Zagrożenia	Istniejące zagrożenia: brak Potencjalne zagrożenia: A03.01 – intensywne koszenie lub intensyfikacja; A04.01 – wypas intensywny;

Karta obserwacji siedliska na stanowisku	
	A08 – nawożenie (nawozy sztuczne) A11 – inne rodzaje praktyk rolniczych (podsiewanie wysokoproduktywnymi mieszankami traw); I01 – obce gatunki inwazyjne A03.03 – zaniechanie / brak koszenia
Inne wartości przyrodnicze	Brak
Monitoring jest wymagany	Tak
Uzasadnienie	Wskazany monitoring dalszych zmian stanu zachowania siedliska na stanowisku.
Wykonywane zabiegi ochronne i ocena ich skuteczności	Ekstensywna gospodarka kośna, przynosząca efekty w postaci dobrego stanu zachowania siedliska na stanowisku.
Propozycja wprowadzenia działań ochronnych	1. Utrzymanie ekstensywnej gospodarki kośnej (max. 2 pokosy w ciągu sezonu wegetacyjnego, I pokos po 15 czerwca) z usunięciem skoszonej fitomasy poza płat siedliska. Dopuszczalne również naprzemienne ekstensywne użytkowanie kośno-pastwiskowe (pod warunkiem przeprowadzenia przed wypasem pokosu). 2. Dalszy monitoring stanu zachowania siedliska na stanowisku, zgodnie z metodyką GIOŚ.
Data kontroli	30.06.2017 r.
Uwagi	-

Stan ochrony siedliska przyrodniczego na stanowisku	
Zdjęcie fitosocjologiczne I	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	<p>Współrzędne geograficzne środka: 17°4'21"E 52°25'25"N</p> <p>Wysokość n.p.m.: 71 m.,</p> <p>Powierzchnia zdjęcia: 25 m²,</p> <p>Nachylenie: 0°,</p> <p>Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 30.06.2017 r.</p> <p>Zwarcie warstwy: c – 100%, d – 20%</p> <p>Wysokość warstwy: c – 0,7-1,2 m, d – 0,1 m</p> <p>Warstwa c: <i>Arrhenatherum elatius</i> 3, <i>Plantago lanceolata</i> +, <i>Rumex acetosa</i> 1, <i>Trifolium pratense</i> 1, <i>Heracleum sphondylium</i> 1, <i>Pimpinella saxifraga</i> 1, <i>Lychnis flos-cuculi</i> +, <i>Galium mollugo</i> 1, <i>Phleum pratense</i> 1, <i>Agrostis capillaris</i> +, <i>Veronica chamaedrys</i> +, <i>Stellaria graminea</i> 1, <i>Vicia cracca</i> 1, <i>Taraxacum officinale</i> 2, <i>Dactylis glomerata</i> 1, <i>Solidago canadensis</i> +, <i>Achillea millefolium</i> 1, <i>Tragopogon pratensis</i> +, <i>Urtica dioica</i> +, <i>Lathyrus pratensis</i> 1, <i>Knautia arvensis</i> 1</p> <p>Warstwa d: <i>Rhytidadlephus squarrosus</i> 2</p> <p>Jednostka fitosocjologiczna: zespół rajgrasu wyniosłego <i>Arrhenatheretum elatioris</i></p>

PARAMETR/WSKAŹNIK	OPIS	WARTOŚĆ PARAMETRU/WSKAŹNIKA		OCENA PARAMETRU/ WSKAŹNIKA
POWIERZCHNIA SIEDLISKA		Ze względu na brak danych wyjściowych dotyczących powierzchni siedliska na stanowisku, parametru nie oceniano.		XX
SPECYFICZNA STRUKTURA I FUNKCJE				
Procent powierzchni zajętej przez siedlisko na transekcje	Procentowy udział siedliska na transekcje szacowany w dziesiątkach procentów w trakcie oceny eksperckiej.	80%		FV
Struktura przestrzenna płatów siedliska	Stopień fragmentacji siedliska w skali porządkowej (duży, średni, mały stopień fragmentacji) oraz ocena wielkości płatów łąk.	Niewielki stopień fragmentacji siedliska		FV
Gatunki charakterystyczne	Lista gatunków charakterystycznych dla związku <i>Arrhenatherion</i> i zespołu <i>Arrhenatheretum elatioris</i> wraz z przybliżonym procentem pokrycia przez dany gatunek	Kozibród łąkowy <i>Tragopogon pratensis</i> – < 1%, świerzbica polna <i>Knautia arvensis</i> - < 1%, rajgras wyniosły <i>Arrhenatherum elatius</i> – 50%, przytulia pospolita <i>Galium mollugo</i> – < 5%		U1
Gatunki dominujące	Lista gatunków, które osiągają największe pokrycie na transekcje, wraz z przybliżonym procentem pokrycia transektu przez dany gatunek.	Rajgras wyniosły <i>Arrhenatherum elatius</i> – 50%		FV
Obce gatunki inwazyjne	Lista gatunków obcych geograficznie i ekologicznie dla siedliska wraz z procentowym pokryciem transektu przez gatunek.	Nawłoc kanadyjska <i>Solidago canadensis</i> – jednostkowo		U1
Gatunki ekspansywne roślin zielnych	Lista gatunków roślin zielnych rozprzestrzeniających się w siedlisku i mogących stanowić dla niego zagrożenie wraz z szacunkowym procentowym pokryciem transektu przez gatunek	Brak		FV
Ekspansja krzewów i podrostu drzew	Sumaryczne pokrycie krzewów i podrostu drzew na transekcje	Brak		FV
Udział dobrze zachowanych płatów siedliska	Powierzchnia płatów typowo wykształconych w stosunku do przejściowych, nietypowych, zdegradowanych, z gatunkami ekspansywnymi (% płatów dobrze zachowanych na transekcje).	Płaty dobrze zachowanie stanowią 80% powierzchni transektu		FV
Wojłok (martwa materia organiczna)	Pomiar grubości warstwy nierozłożonej materii organicznej odkładającej się ponad poziomem próchnicznym. Wartość wskaźnika to średnia z 20 pomiarów w cm wykonanych w płacie siedliska.	1,2 cm		FV
STRUKTURA I FUNKCJE - OGÓLNE				U1
PERSPEKTYWY OCHRONY		Perspektywy ochrony siedliska na stanowisku są dobre, pod warunkiem utrzymania ekstensywnej gospodarki kośnej.		FV
OCENA OGÓLNA	Powierzchnia siedliska o różnym stanie zachowania na stanowisku	FV	0%	U1
		U1	100%	

PARAMETR/WSKAŹNIK	OPIS	WARTOŚĆ PARAMETRU/WSKAŹNIKA		OCENA PARAMETRU/ WSKAŹNIKA
		U2	0%	

Oddziaływania potencjalne					
	Kod	Nazwa działalności	Intensywność	Wpływ	Syntetyczny opis
Zewnętrzne	I01	Nierodzące gatunki zaborcze	-	-	Możliwość wnikania gatunków obcych tj. przymiotno kanadyjskie <i>Conyza canadensis</i> , przymiotno białe <i>Erigeron annuus</i> i nawłóć kanadyjska <i>Solidago canadensis</i> z sąsiadujących terenów.
	A08	Nawożenie (nawozy sztuczne)	-	-	Intensywne nawożenie prowadzące do zubożenia florystycznego
Wewnętrzne	A03.03	Zaniechanie / brak koszenia	-	-	Brak regularnego wykaszania skutkuje nadmiernym odkładaniem materii organicznej.
	A04.01	Wypas intensywny	-	-	Intensywny wypas; brak połączenia z gospodarką kośną
	A11	Inne rodzaje praktyk rolniczych	-	-	Podsiewanie wysokoproduktywnymi mieszankami traw prowadzące do zubożenia florystycznego płatów.
	A03.01	Intensywne koszenie lub intensyfikacja	-	-	Zwielokrotnienie pokosów w ciągu sezonu wegetacyjnego, zbyt wczesny I pokos prowadzące do ograniczenia różnorodności florystycznej płatów.

Dokumentacja fotograficzna

Fot. 44. Płat łąki rajgrasowej na stanowisku nr 26e8

Karta obserwacji siedliska na stanowisku nr 0279

Karta obserwacji siedliska na stanowisku	
Stanowisko - informacje podstawowe	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)
Nazwa stanowiska	0279
Typ stanowiska	Badawcze
Zbiorowiska roślinne	Zespół rajgrasu wyniosłego <i>Arrhenatheretum elatioris</i>
Opis siedliska na stanowisku	Płat łąki rajgrasowej położony w zachodniej części obszaru, w miejscowości Gruszczyn, na fragmentach działek ewidencyjnych nr 202/4, 207 i 210 (obręb ewidencyjny Gruszczyn). Stanowisko zlokalizowane około 400 m na północ od Jeziora Swarzędzkiego, w zachodniej części obszaru Natura 2000. Płat występuje w układzie mozaikowym z gruntami ornymi. Od południowej strony płat siedliska sąsiaduje ze stawami rybnymi. Łąka jest ekstensywnie wykaszana i znajduje się w niezadowalającym stanie ochrony, co wynika z obecności gatunków inwazyjnych (nawłoci kanadyjskiej i przymiotna białego).
Powierzchnia płatów siedliska	1,33 ha
Obszary chronione, na którym znajduje się stanowisko	PLH300038 Dolina Cybiny
Zarządzający terenem	Brak danych
Współrzędne geograficzne	Początek transektu: 17°4'25"E 52°25'38"N Środek transektu: 17°4'29"E 52°25'40"N Koniec transektu: 17°4'33"E 52°25'40"N
Wymiary transektu	10 x 200 m
Wysokość n.p.m.	71 m
Obszar	PLH300038 Dolina Cybiny
Zagrożenia	Istniejące zagrożenia: I01 – obce gatunki inwazyjne; K04.01 – konkurencja (ekspansja perzu właściwego i chszanu pospolitego); Potencjalne zagrożenia: A03.01 – intensywne koszenie lub intensyfikacja; A04.01 – wypas intensywny; A08 – nawożenie (nawozy sztuczne); A11 – inne rodzaje praktyk rolniczych (podsiewanie wysokoproduktywnymi mieszankami traw); A02.03 – usuwanie trawy pod grunty orne; A03.03 – zaniechanie / brak koszenia
Inne wartości przyrodnicze	Brak
Monitoring jest wymagany	Tak
Uzasadnienie	Wskazany monitoring dalszych zmian stanu zachowania siedliska na stanowisku.
Wykonywane zabiegi ochronne i ocena ich skuteczności	Ekstensywna gospodarka kośna, przynosząca efekty w postaci braku ekspansji drzew i krzewów.
Propozycja wprowadzenia działań ochronnych	1. Utrzymanie ekstensywnej gospodarki kośnej (max. 2 pokosy w ciągu sezonu wegetacyjnego, I pokos po 15 czerwca) z usunięciem skoszonej fitomasy poza płat siedliska. Dopuszczalne również naprzemienne ekstensywne użytkowanie kośno-pastwiskowe (pod warunkiem przeprowadzenia przed wypasem pokosu). 2. Dalszy monitoring stanu zachowania siedliska na stanowisku, zgodnie z metodyką GIOŚ.
Data kontroli	30.06.2017 r.
Uwagi	-

Stan ochrony siedliska przyrodniczego na stanowisku	
Zdjęcie fitosocjologiczne I	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	<p>Współrzędne geograficzne środka: 17°4'25"E 52°25'38"N</p> <p>Wysokość n.p.m.: 71 m n.p.m.,</p> <p>Powierzchnia zdjęcia: 25 m²,</p> <p>Nachylenie: 0°,</p> <p>Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 30.06.2017 r.</p> <p>Zwarcie warstwy: c – 100%</p> <p>Wysokość warstwy: c – 0,7-1,2 m</p> <p>Warstwa c: <i>Arrhenatherum elatius</i> 3, <i>Rumex acetosa</i> 1, <i>Solidago canadensis</i> 1, <i>Fallopia convolvulus</i> +, <i>Artemisia vulgaris</i> +, <i>Dactylis glomerata</i> +, <i>Avenula pubescens</i> 1, <i>Urtica dioica</i> +, <i>Galium mollugo</i> 1, <i>Carex echinata</i> +, <i>Anthriscus sylvestris</i> +, <i>Vicia hirsuta</i> +, <i>Trifolium pratense</i> 2, <i>Cerastium arvense</i> +, <i>Vicia angustifolia</i> +, <i>Daucus carota</i> 1, <i>Equisetum pratense</i> +, <i>Trifolium campestre</i> +, <i>Medicago falcata</i> +, <i>Poa pratensis</i> 1, <i>Vicia cracca</i> 1, <i>Erigeron annuus</i> +, <i>Potentilla erecta</i> +, <i>Leontodon hispidus</i> +</p> <p>Jednostka fitosocjologiczna: zespół rajgrasu wyniosłego <i>Arrhenatheretum elatioris</i></p>
Zdjęcie fitosocjologiczne II	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	<p>Współrzędne geograficzne środka: 17°4'29"E 52°25'40"N</p> <p>Wysokość n.p.m.: 71 m n.p.m.,</p> <p>Powierzchnia zdjęcia: 25 m²,</p> <p>Nachylenie: 0°,</p> <p>Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 30.06.2017 r.</p> <p>Zwarcie warstwy: c – 100%</p> <p>Wysokość warstwy: c – 0,7-1,2 m</p> <p>Warstwa c: <i>Arrhenatherum elatius</i> 3, <i>Rumex acetosa</i> 1, <i>Solidago canadensis</i> +, <i>Dactylis glomerata</i> 1, <i>Urtica dioica</i> +, <i>Elymus repens</i> 1, <i>Armoracia rusticana</i> 2, <i>Galium mollugo</i> 1, <i>Trifolium pratense</i> 1, <i>Vicia angustifolia</i> +, <i>Medicago sativa</i> +, <i>Daucus carota</i> 1, <i>Equisetum pratense</i> +, <i>Medicago falcata</i> 1, <i>Poa pratensis</i> 1, <i>Vicia cracca</i> +, <i>Erigeron annuus</i> 1, <i>Potentilla erecta</i> +, <i>Leontodon hispidus</i> +</p> <p>Jednostka fitosocjologiczna: zespół rajgrasu wyniosłego <i>Arrhenatheretum elatioris</i></p>
Zdjęcie fitosocjologiczne III	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	<p>Współrzędne geograficzne środka: 17°4'33"E 52°25'40"N</p> <p>Wysokość n.p.m.: 71 m n.p.m.,</p> <p>Powierzchnia zdjęcia: 25 m²,</p> <p>Nachylenie: 0°,</p> <p>Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 30.06.2017 r.</p> <p>Zwarcie warstwy: c – 100%</p> <p>Wysokość warstwy: c – 0,7-1,2 m</p> <p>Warstwa c: <i>Arrhenatherum elatius</i> 3, <i>Rumex acetosa</i> 1, <i>Avenula pubescens</i> 1, <i>Elymus repens</i> 1, <i>Galium mollugo</i> 1, <i>Medicago sativa</i> 1, <i>Vicia hirsuta</i> +, <i>Trifolium pratense</i> 1, <i>Lolium perenne</i> 1, <i>Phleum pratense</i> 1, <i>Vicia angustifolia</i> +, <i>Daucus carota</i> +, <i>Equisetum pratense</i> +, <i>Trifolium campestre</i> +, <i>Medicago falcata</i> +, <i>Poa pratensis</i> 2, <i>Vicia cracca</i> 1, <i>Erigeron annuus</i> +, <i>Potentilla erecta</i> 1</p> <p>Jednostka fitosocjologiczna: zespół rajgrasu wyniosłego <i>Arrhenatheretum elatioris</i></p>

PARAMETR/WSKAŹNIK	OPIS	WARTOŚĆ PARAMETRU/WSKAŹNIKA		OCENA PARAMETRU/ WSKAŹNIKA
POWIERZCHNIA SIEDLISKA		Ze względu na brak danych wyjściowych, dotyczących powierzchni siedliska na stanowisku, parametru nie oceniano.		XX
SPECYFICZNA STRUKTURA I FUNKCJE				
Procent powierzchni zajętej przez siedlisko na transekcje	Procentowy udział siedliska na transekcje szacowany w dziesiątkach procentów w trakcie oceny eksperckiej.	80%		FV
Struktura przestrzenna płatów siedliska	Stopień fragmentacji siedliska w skali porządkowej (duży, średni, mały stopień fragmentacji) oraz ocena wielkości płatów łąk.	Niewielki stopień fragmentacji siedliska		FV
Gatunki charakterystyczne*	Lista gatunków charakterystycznych dla związku <i>Arrhenatherion</i> i zespołu <i>Arrhenatheretum elatioris</i> wraz z przybliżonym procentem pokrycia przez dany gatunek	Rajgras wyniosły <i>Arrhenatherum elatius</i> – 50%, przytulia pospolita <i>Galium mollugo</i> – 5%		U2
Gatunki dominujące	Lista gatunków, które osiągają największe pokrycie na transekcje, wraz z przybliżonym procentem pokrycia transektu przez dany gatunek.	Rajgras wyniosły <i>Arrhenatherum elatius</i> – 50%, koniczyna łąkowa <i>Trifolium pratense</i> – 10%		U1
Obce gatunki inwazyjne	Lista gatunków obcych geograficznie i ekologicznie dla siedliska wraz z procentowym pokryciem transektu przez gatunek.	Nawłóć kanadyjska <i>Solidago canadensis</i> – 5% powierzchni transektu, przymiotno białe <i>Erigeron annuus</i> - <5% powierzchni transektu		U2
Gatunki ekspansywne roślin zielnych*	Lista gatunków roślin zielnych rozprzestrzeniających się w siedlisku i mogących stanowić dla niego zagrożenie wraz z szacunkowym procentowym pokryciem transektu przez gatunek	Perz właściwy <i>Elymus repens</i> – < 5% powierzchni transektu		FV
Ekspansja krzewów i podrostu drzew*	Sumaryczne pokrycie krzewów i podrostu drzew na transekcje	Brak		FV
Udział dobrze zachowanych płatów siedliska	Powierzchnia płatów typowo wykształconych w stosunku do przejściowych, nietypowych, zdegradowanych, z gatunkami ekspansywnymi (% płatów dobrze zachowanych na transekcje).	Płaty dobrze zachowanie stanowią mniej niż 50% powierzchni transektu		U2
Wojłok (martwa materia organiczna)	Pomiar grubości warstwy nierozłożonej materii organicznej odkładającej się ponad poziomem próchniczym. Wartość wskaźnika to średnia z 20 pomiarów w cm wykonanych w płacie siedliska.	0,8 cm		FV
STRUKTURA I FUNKCJE – ogólnie				U2
PERSPEKTYWY OCHRONY		Zachowanie siedliska na stanowisku niepewne ze względu na oddziaływanie czynników zagrażających, zwłaszcza rozprzestrzenianie się obcych gatunków inwazyjnych oraz ekspansywnych gatunków rodzimych.		U1
OCENA OGÓLNA		FV	0%	U2

PARAMETR/WSKAŹNIK	OPIS	WARTOŚĆ PARAMETRU/WSKAŹNIKA		OCENA PARAMETRU/ WSKAŹNIKA
	Powierzchnia siedliska o różnym stanie zachowania na stanowisku	U1	20%	
		U2	80%	

Oddziaływania istniejące					
Wewnętrzne	Kod	Nazwa działalności	Intensywność	Wpływ	Syntetyczny opis
	I01	Nierodzone gatunki zaborcze	C	-	W płacie występuje nawłóć kanadyjska (około 5% powierzchni transektu) i przymiotno białe (około 3% powierzchni transektu).
	K04.01	Konkurencja	C	-	Konkurencja ze strony perzu właściwego i chrzanu zwyczajnego
Oddziaływania potencjalne					
Wewnętrzne	A03.03	Zaniechanie / brak koszenia	-	-	Brak regularnego wykaszania skutkuje nadmiernym odkładaniem materii organicznej.
	A08	Nawożenie (nawozy sztuczne)	-	-	Intensywne nawożenie prowadzące do zubożenia florystycznego
	A02.03	Usuwanie trawy pod grunty orne	-	-	Istnieje ryzyko zamiany powierzchni zajmowanej przez siedlisko na grunty orne.
	A04.01	Wypas intensywny	-	-	Intensywny wypas; brak połączenia z gospodarką kośną.
	A11	Inne rodzaje praktyk rolniczych	-	-	Podsiewanie wysokoprodukcyjnymi mieszankami traw prowadzące do zubożenia florystycznego płatów.
	A03.01	Intensywne koszenie lub intensyfikacja	-	-	Zwielokrotnienie pokosów w ciągu sezonu wegetacyjnego, zbyt wczesny I pokos prowadzące do ograniczenia różnorodności florystycznej płatów.

Dokumentacja fotograficzna

Fot. 45. Płat siedliska 6510 na stanowisku nr 0279

Fot. 46. Płat łąki rajgrasowej na stanowisku nr 0279

Fot. 47. Fragment runi łąki rajgrasowej na stanowisku nr 0279

Karta obserwacji siedliska na stanowisku nr e8c1

Karta obserwacji siedliska na stanowisku	
Stanowisko - informacje podstawowe	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	6510 Nizowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)
Nazwa stanowiska	e8c1
Typ stanowiska	Badawcze
Zbiorowiska roślinne	Zespół wiechliny łąkowej i kostrzewy czerwonej <i>Poo-Festucetum rubrae</i> (zajmuje około 60% powierzchni transektu), zespół rajgrasu wyniosłego <i>Arrhenatheretum elatioris</i> (zajmuje około 40% powierzchni transektu)
Opis siedliska na stanowisku	Plat łąki świeżej, tworzony przez fitocenozy dwóch zespołów: łąki rajgrasowej i łąki wiechlinowo-kostrzewowej. Stanowisko położone około 450 m na północny zachód od miejscowości Święcinek, na fragmentach działek ewidencyjnych nr 51/1 i 51/2 (obręb ewidencyjny Uzarzewo). Siedlisko porasta północno-wschodnie zbocze doliny o nachyleniu od 10 do 30°, granicząc od północy z łąkami wilgotnymi ze związku <i>Calthion</i> , od południach z polami uprawnymi. Łąka nie jest użytkowana kośnie, czego efektem jest rozprzestrzenianie się gatunków nitrofilnych oraz drzew i krzewów.
Powierzchnia płatów siedliska	0,63 ha
Obszary chronione, na którym znajduje się stanowisko	PLH300038 Dolina Cybiny
Zarządzający terenem	Brak danych
Współrzędne geograficzne	Początek transektu: 17°8'24"E 52°26'32"N Środek transektu: 17°8'23"E 52°26'34"N Koniec transektu: 17°8'18"E 52°26'34"N
Wymiary transektu	10 x 170 m
Wysokość n.p.m.	75-80 m
Obszar	PLH300038 Dolina Cybiny
Zagrożenia	Istniejące zagrożenia: A03.03 – zaniechanie / brak koszenia, I01 – obce gatunki inwazyjne; K04.01 – konkurencja (ekspansja trybuli leśnej i pokrzywy zwyczajnej); K02.01 – zmiana składu gatunkowego (sukcesja); K02.02 – nagromadzenie materii organicznej Potencjalne zagrożenia: A03.01 – intensywne koszenie lub intensyfikacja; A04.01 – wypas intensywny; A08 – nawożenie (nawozy sztuczne); A11 – inne rodzaje praktyk rolniczych (podsiewanie wysokoprodukcyjnymi mieszkami traw)
Inne wartości przyrodnicze	Brak
Monitoring jest wymagany	Tak
Uzasadnienie	Wskazany monitoring dalszych zmian stanu zachowania siedliska na stanowisku.
Wykonywane zabiegi ochronne i ocena ich skuteczności	Ekstensywna gospodarka kośna, przynosząca efekty w postaci braku ekspansji drzew i krzewów.
Propozycja wprowadzenia działań ochronnych	1. Przywrócenie ekstensywnej gospodarki kośnej (max. 2 pokosy w ciągu sezonu wegetacyjnego, I pokos po 15 czerwca) z usunięciem skoszonej fitomasy poza płat siedliska. Dopuszczalne również naprzemienne ekstensywne użytkowanie kośno-pastwiskowe (pod warunkiem przeprowadzenia przed wypasem pokosu). 2. Całkowite usunięcie krzewów w obrębie płatu siedliska. 3. Dalszy monitoring stanu zachowania siedliska na stanowisku, zgodnie z metodyką GIOŚ.
Data kontroli	30.06.2017 r.
Uwagi	-
Stan ochrony siedliska przyrodniczego na stanowisku	
Zdjęcie fitosocjologiczne I	

Stan ochrony siedliska przyrodniczego na stanowisku	
<p>Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna</p>	<p>Współrzędne geograficzne środka: 17°8'24"E 52°26'32"N Wysokość n.p.m.: 78 m., Powierzchnia zdjęcia: 25 m², Ekspozycja: NE Nachylenie: 25°, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 30.06.2017 r. Zwarcie warstwy: b – 5%, c – 100%, d – 5% Wysokość warstwy: c – 0,7-1,2 m Warstwa b: <i>Crataegus monogyna</i> 1 Warstwa c: <i>Festuca rubra</i> 3, <i>Rumex acetosa</i> 1, <i>Veronica chamaedrys</i> +, <i>Poa pratensis</i> 2, <i>Arrhenatherum elatius</i> +, <i>Dactylis glomerata</i> 1, <i>Vicia cracca</i> 1, <i>Cerastium holosteoides</i> +, <i>Luzula multiflora</i> 1, <i>Urtica dioica</i> 1, <i>Hypericum maculatum</i> +, <i>Taraxacum officinale</i> +, <i>Galium verum</i> +, <i>Prunus spinosa</i> +, <i>Crataegus monogyna</i> +, <i>Lotus corniculatus</i> +, <i>Agrostis capillaris</i> +, <i>Rosa canina</i> +, <i>Achillea millefolium</i> 1, <i>Convulvulus arvensis</i> +, <i>Agrimonia eupatoria</i> +, <i>Tragopogon pratensis</i> +, <i>Knautia arvensis</i> +, <i>Galium mollugo</i> 1, <i>Armeria maritima</i> + Warstwa d: <i>Brachythecium albicans</i> 1, <i>Rhytidiadelphus squarrosus</i> 1 Jednostka fitosocjologiczna: zespół wiechliny łąkowej i kostrzewy czerwonej <i>Poo-Festucetum rubrae</i></p>
Zdjęcie fitosocjologiczne II	
<p>Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna</p>	<p>Współrzędne geograficzne środka: 17°8'23"E 52°26'34"N Wysokość n.p.m.: 75 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 25 m², Ekspozycja: NE Nachylenie: 10°, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 30.06.2017 r. Zwarcie warstwy: b – 5%, c – 100%, d – 10% Wysokość warstwy: c – 0,7-1,2 m Warstwa b: <i>Crataegus monogyna</i> 1 Warstwa c: <i>Carex hirta</i> 1, <i>Equisetum arvense</i> +, <i>Festuca rubra</i> 3, <i>Poa pratensis</i> 2, <i>Arrhenatherum elatius</i> 1, <i>Dactylis glomerata</i> +, <i>Urtica dioica</i> +, <i>Solidago virgaurea</i> +, <i>Rumex acetosa</i> 1, <i>Veronica chamaedrys</i> +, <i>Armeria maritima</i> + <i>Vicia cracca</i> +, <i>Cerastium arvense</i> +, <i>Tragopogon pratensis</i> +, <i>Cerastium holosteoides</i> +, <i>Luzula multiflora</i> +, <i>Hieracium pilosella</i> +, <i>Hypericum maculatum</i> +, <i>Taraxacum officinale</i> +, <i>Anthoxanthum odoratum</i> +, <i>Holcus lanatus</i> +, <i>Galium verum</i> +, <i>Pyrus communis</i> +, <i>Crataegus monogyna</i> +, <i>Lotus corniculatus</i> +, <i>Agrostis capillaris</i> +, <i>Rosa canina</i> +, <i>Achillea millefolium</i> 1, <i>Agrimonia eupatoria</i> +, <i>Knautia arvensis</i> +, <i>Galium mollugo</i> 1, Warstwa d: <i>Brachythecium albicans</i> 1, <i>Rhytidiadelphus squarrosus</i> 1 Jednostka fitosocjologiczna: zespół wiechliny łąkowej i kostrzewy czerwonej <i>Poo-Festucetum rubrae</i></p>
Zdjęcie fitosocjologiczne III	
<p>Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna</p>	<p>Współrzędne geograficzne środka: 17°8'18"E 52°26'34"N Wysokość n.p.m.: 80 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 25 m², Ekspozycja: NE Nachylenie: 30°, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 30.06.2017 r. Zwarcie warstwy: b – 5%, c – 90% Wysokość warstwy: b – 1,5-2 m, c – 0,7-1,2 m Warstwa b: <i>Prunus serotina</i> +, <i>Crataegus monogyna</i> 1, <i>Pyrus communis</i> + Warstwa c: <i>Melandrium album</i> +, <i>Pimpinella saxifraga</i> 1, <i>Ranunculus acris</i> +, <i>Knautia arvensis</i> 1, <i>Galium mollugo</i> 1, <i>Arrhenatherum elatius</i> 3, <i>Tragopogon pratensis</i> +, <i>Anthriscus sylvestris</i> 1, <i>Phleum pratense</i> 1, <i>Agrimonia eupatoria</i> 1, <i>Quercus robur</i> +, <i>Plantago lanceolata</i> 1, <i>Rubus idaeus</i> +, <i>Leucanthemum vulgare</i> 1, <i>Centaurea jacea</i> 1, <i>Crepis biennis</i> + Jednostka fitosocjologiczna: zespół rajgrasu wyniosłego <i>Arrhenatheretum elatioris</i></p>

PARAMETR/WSKAŹNIK	OPIS	WARTOŚĆ PARAMETRU/WSKAŹNIKA	OCENA PARAMETRU/WSKAŹNIKA
POWIERZCHNIA SIEDLISKA		Ze względu na brak danych wyjściowych dotyczących powierzchni siedliska na stanowisku, parametru nie oceniano.	XX
SPECYFICZNA STRUKTURA I FUNKCJE			
Procent powierzchni zajętej przez siedlisko na transekcje	Procentowy udział siedliska na transekcje szacowany w dziesiątkach procentów w trakcie oceny eksperckiej.	70%	U1
Struktura przestrzenna płatów siedliska	Stopień fragmentacji siedliska w skali porządkowej (duży, średni, mały stopień fragmentacji) oraz ocena wielkości płatów łąk.	Średni stopień fragmentacji wynikający z zarastania powierzchni.	U1
Gatunki charakterystyczne*	Lista gatunków charakterystycznych dla związku <i>Arrhenatherion</i> i zespołu <i>Arrhenatheretum elatioris</i> wraz z przybliżonym procentem pokrycia przez dany gatunek	Rajgras wyniosły <i>Arrhenatherum elatius</i> – 20%, przytulia pospolita <i>Galium mollugo</i> – < 5%, świerzbica polna <i>Knautia arvensis</i> – 5%, kozibród łąkowy <i>Tragopogon pratensis</i> – < 1%, pępawa dwuletnia <i>Crepis biennis</i> – < 1%	FV
Gatunki dominujące	Lista gatunków, które osiągają największe pokrycie na transekcje, wraz z przybliżonym procentem pokrycia transektu przez dany gatunek.	Rajgras wyniosły <i>Arrhenatherum elatius</i> – 20%, przytulia pospolita <i>Galium mollugo</i> – 10%, kostrzewa czerwona <i>Festuca rubra</i> – 30%, wiechlina łąkowa <i>Poa pratensis</i> – 10%	FV
Obce gatunki inwazyjne	Lista gatunków obcych geograficznie i ekologicznie dla siedliska wraz z procentowym pokryciem transektu przez gatunek.	Czeremcha amerykańska <i>Prunus serotina</i> – jednostkowo	FV
Gatunki ekspansywne roślin zielnych*	Lista gatunków roślin zielnych rozprzestrzeniających się w siedlisku i mogących stanowić dla niego zagrożenie wraz z szacunkowym procentowym pokryciem transektu przez gatunek	Trybula leśna <i>Anthriscus sylvestris</i> – < 5%, pokrzywa zwyczajna <i>Urtica dioica</i> – < 1%	U1
Ekspansja krzewów i podrośtu drzew*	Sumaryczne pokrycie krzewów i podrośtu drzew na transekcje	Łączne pokrycie na transekcje – 5%	U1
Udział dobrze zachowanych płatów siedliska	Powierzchnia płatów typowo wykształconych w stosunku do przejściowych, nietypowych, zdegradowanych, z gatunkami ekspansywnymi (% płatów dobrze zachowanych na transekcje).	Płaty dobrze zachowane stanowią 70% powierzchni transektu	U1
Wojłok (martwa materia organiczna)	Pomiar grubości warstwy nierozłożonej materii organicznej odkładającej się ponad poziomem próchnicznym. Wartość wskaźnika to średnia z 20 pomiarów w cm wykonanych w płacie siedliska.	2,2 cm	U1
STRUKTURA I FUNKCJE – ogólnie			U1
PERSPEKTYWY OCHRONY		Zachowanie siedliska na stanowisku niepewne, lecz możliwe pod warunkiem przywrócenia ekstensywnej gospodarki kośnej.	U1
OCENA OGÓLNA	Powierzchnia siedliska o różnym stanie zachowania na stanowisku	FV	U1
		20%	
		U1	
		70%	
		U2	
		10%	

Oddziaływania istniejące					
Wewnętrzne	Kod	Nazwa działalności	Intensywność	Wpływ	Syntetyczny opis
	K02.02	Nagromadzenie materii organicznej	C	-	W związku z brakiem wykaszania dochodzi do nagromadzenia materii organicznej, a w konsekwencji ekspansję gatunków nitrofilnych tj. trybula leśna i pokrzywa zwyczajna
	K02.01	Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)	C	-	Brak regularnego wykaszania skutkuje ekspansją drzew i krzewów, głównie głogu jednoszyjkowego. Obecnie grupa tych gatunków pokrywa około 5% transektu.
	A03.03	Zaniechanie / brak koszenia	B	-	Brak regularnego wykaszania skutkuje nadmiernym odkładaniem materii organicznej i ekspansją drzew i krzewów, zwłaszcza głogu jednoszyjkowego.
	K04.01	Konkurencja	C	-	Konkurencja ze strony gatunków nitrofilnych (trybula leśna i pokrzywa zwyczajna)
Oddziaływania potencjalne					
	I01	Nierodzone gatunki zaborcze	-	-	Ryzyko pojawienia się nierodzonych gatunków zaborczych tj. nawłóć kanadyjską, przymiotno białe.
	A08	Nawożenie (nawozy sztuczne)	-	-	Intensywne nawożenie prowadzące do zubożenia florystycznego
	A04.01	Wypas intensywny	-	-	Intensywny wypas; brak połączenia z gospodarką kośną.
	A11	Inne rodzaje praktyk rolniczych	-	-	Podsiewanie wysokoproduktywnymi mieszankami traw prowadzące do zubożenia florystycznego płatów.
	A03.01	Intensywne koszenie lub intensyfikacja	-	-	Zwielokrotnienie pokosów w ciągu sezonu wegetacyjnego, zbyt wczesny I pokos prowadzące do ograniczenia różnorodności florystycznej płatów.

Dokumentacja fotograficzna

Fot. 48. Płat łąki rajgrasowej na stanowisku nr e8c1

Fot. 49. Fragment bogatej florystycznie runi łąki rajgrasowej na stanowisku nr e8c1

Fot. 50. Fragment siedliska reprezentowany przez zespół wiechliny łąkowej i kostrzewy czerwonej na stanowisku nr e8c1

Fot. 51. Ekspansja drzew i krzewów w płacie łąki świeżej na stanowisku nr e8c1

Karta obserwacji siedliska na stanowisku nr d49c

Karta obserwacji siedliska na stanowisku	
Stanowisko - informacje podstawowe	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)
Nazwa stanowiska	d49c
Typ stanowiska	Badawcze
Zbiorowiska roślinne	Zespół rajgrasu wyniosłego <i>Arrhenatheretum elatioris</i>
Opis siedliska na stanowisku	Łąka rajgrasowa <i>Arrhenatheretum elatioris</i> położona około 90 m na południe od rzeki Cybiny w zasięgu fragmentów działek ewidencyjnych nr 49, 50/2, 53 i 54. Płat zlokalizowany w pobliżu ścieżki, na zboczu o północnej wystawie i nachyleniu 20-30°. Kośnie użytkowana jest wschodnia część płatu (działka nr 54, położona na wypłaszczeniu), pozostałe fragmenty są niewykasane, co jest przyczyną ekspansji krzewów. Od północy siedlisko graniczy z czyżniami, od południa, częściowo z gruntami ornymi, częściowo z czyżniami.
Powierzchnia płatów siedliska	1,82 ha
Obszary chronione, na którym znajduje się stanowisko	PLH300038 Dolina Cybiny
Zarządzający terenem	Brak danych
Współrzędne geograficzne	Początek transektu: 17°6'21"E 52°26'6"N Środek transektu: 17°6'27"E 52°26'7"N Koniec transektu: 17°6'31"E 52°26'8"N
Wymiary transektu	10 x 200 m
Wysokość n.p.m.	79-81 m
Obszar	PLH300038 Dolina Cybiny
Zagrożenia	Istniejące zagrożenia: A03.03 – zaniechanie / brak koszenia K04.01 – konkurencja (ekspansja goryczela jastrzębcowatego i jeżyny popielicy); K02.01 – zmiana składu gatunkowego (sukcesja);

Karta obserwacji siedliska na stanowisku	
	K02.02 – nagromadzenie materii organicznej Potencjalne zagrożenia: A03.01 – intensywne koszenie lub intensyfikacja; A04.01 – wypas intensywny; A08 – nawożenie (nawozy sztuczne); A11 – inne rodzaje praktyk rolniczych (podsiewanie wysokoproduktywnymi mieszankami traw); I01 – obce gatunki inwazyjne
Inne wartości przyrodnicze	Brak
Monitoring jest wymagany	Tak
Uzasadnienie	Wskazany monitoring dalszych zmian stanu zachowania siedliska na stanowisku.
Wykonywane zabiegi ochronne i ocena ich skuteczności	Okolo 1/3 powierzchni jest ekstensywnie wykaszana. Pozostała część nie jest użytkowania kośnie.
Propozycja wprowadzenia działań ochronnych	1. Przywrócenie ekstensywnej gospodarki kośnej (max. 2 pokosy w ciągu sezonu wegetacyjnego, I pokos po 15 czerwca) z usunięciem skoszonej fitomasy poza płat siedliska. Dopuszczalne również naprzemienne ekstensywne użytkowanie kośno-pastwiskowe (pod warunkiem przeprowadzenia przed wypasem pokosu). 2. Całkowite usunięcie krzewów w obrębie płatu siedliska. 3. Dalszy monitoring stanu zachowania siedliska na stanowisku, zgodnie z metodyką GIOŚ.
Data kontroli	30.06.2017 r.
Uwagi	Stanowisko częściowo pokrywa się zasięgiem z powierzchnią nr AFD2, wyznaczoną w ramach prac nad planem zadań ochronnych.

Stan ochrony siedliska przyrodniczego na stanowisku	
Zdjęcie fitosocjologiczne I	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°6'21"E 52°26'6"N Wysokość n.p.m.: 79 m, Powierzchnia zdjęcia: 25 m ² , Ekspozycja: N Nachylenie: 30°, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 30.06.2017 r. Zwarcie warstwy: b – 5%, c – 100%, d – 5% Wysokość warstwy: c – 0,7-1,2 m, d – 0,05 m Warstwa b: <i>Crataegus monogyna</i> 1 Warstwa c: <i>Picris hieracioides</i> 2, <i>Tragopogon pratensis</i> 1, <i>Galium verum</i> +, <i>Galium mollugo</i> 1, <i>Heracleum sphondylium</i> +, <i>Arrhenatherum elatius</i> 3, <i>Alopecurus pratensis</i> +, <i>Holcus lanatus</i> 1, <i>Dactylis glomerata</i> +, <i>Trifolium pratense</i> 1, <i>Daucus carota</i> 1, <i>Rumex acetosa</i> 1, <i>Rubus caesius</i> 1, <i>Lotus corniculatus</i> +, <i>Hypericum maculatum</i> +, <i>Tussilago farfara</i> +, <i>Ranunculus acris</i> +, <i>Leontodon hispidus</i> +, <i>Rosa canina</i> +, <i>Vicia cracca</i> +, <i>Medicago lupulina</i> +, <i>Valeriana officinalis</i> +, <i>Knautia arvensis</i> +, <i>Erigeron acris</i> +, <i>Leucanthemum vulgare</i> +, <i>Centaurea jacea</i> + Warstwa d: <i>Rhytiadelphus squarrosus</i> 1 Jednostka fitosocjologiczna: zespół rajgrasu wyniosłego <i>Arrhenatheretum elatioris</i>
Zdjęcie fitosocjologiczne II	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d,	Współrzędne geograficzne środka: 17°6'27"E 52°26'7"N Wysokość n.p.m.: 81 m, Powierzchnia zdjęcia: 25 m ² , Ekspozycja: NE Nachylenie: 20°, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 30.06.2017 r. Zwarcie warstwy: b – 5%, c – 90%

Stan ochrony siedliska przyrodniczego na stanowisku	
Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Wysokość warstwy: c – 0,7-1,2 m Warstwa b: <i>Crataegus monogyna</i> +, <i>Prunus spinosa</i> 1 Warstwa c: <i>Picris hieracioides</i> +, <i>Agrostis capillaris</i> 1, <i>Solidago canadensis</i> +, <i>Tragopogon pratensis</i> +, <i>Galium mollugo</i> 1, <i>Heracleum sphondylium</i> 1, <i>Arrhenatherum elatius</i> 3, <i>Dactylis glomerata</i> 1, <i>Trifolium pratense</i> 1, <i>Daucus carota</i> 1, <i>Rumex acetosa</i> 1, <i>Prunus spinosa</i> 1, <i>Lotus corniculatus</i> +, <i>Hypericum maculatum</i> +, <i>Ranunculus acris</i> 1, <i>Leontodon hispidus</i> 1, <i>Crataegus monogyna</i> +, <i>Vicia cracca</i> +, <i>Medicago lupulina</i> 1, <i>Veronica chamaedrys</i> +, <i>Knautia arvensis</i> +, <i>Leucanthemum vulgare</i> 1, <i>Centaurea jacea</i> + Jednostka fitosocjologiczna: zespół rajgrasu wyniosłego <i>Arrhenatheretum elatioris</i>
Zdjęcie fitosocjologiczne III	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°6'31"E 52°26'8"N Wysokość n.p.m.: 79 m, Powierzchnia zdjęcia: 25 m ² , Ekspozycja: NE Nachylenie: 5°, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 30.06.2017 r. Zwarcie warstwy: c – 90% Wysokość warstwy: c – 0,7-1,2 m Warstwa c: <i>Daucus carota</i> +, <i>Lotus corniculatus</i> 1, <i>Rumex acetosa</i> 1, <i>Taraxacum officinale</i> +, <i>Picris hieracioides</i> +, <i>Pimpinella saxifraga</i> 1, <i>Ranunculus acris</i> +, <i>Knautia arvensis</i> 1, <i>Galium mollugo</i> 1, <i>Arrhenatherum elatius</i> 3, <i>Tragopogon pratensis</i> +, <i>Phleum pratense</i> 1, <i>Agrimonia eupatoria</i> +, <i>Trifolium repens</i> 1, <i>Plantago lanceolata</i> 1, <i>Rubus idaeus</i> +, <i>Leucanthemum vulgare</i> 1, <i>Centaurea jacea</i> +, <i>Crepis biennis</i> + Jednostka fitosocjologiczna: zespół rajgrasu wyniosłego <i>Arrhenatheretum elatioris</i>

PARAMETR/WSKAŹNIK	OPIS	WARTOŚĆ PARAMETRU/WSKAŹNIKA		OCENA PARAMETRU/ WSKAŹNIKA
POWIERZCHNIA SIEDLISKA		Ze względu na brak danych wyjściowych odnoszących się do powierzchni siedliska na stanowisku, parametru nie oceniano.		XX
SPECYFICZNA STRUKTURA I FUNKCJE				
Procent powierzchni zajętej przez siedlisko na transekcje	Procentowy udział siedliska na transekcje szacowany w dziesiątkach procentów w trakcie oceny eksperckiej.	60%		U1
Struktura przestrzenna płatów siedliska	Stopień fragmentacji siedliska w skali porządkowej (duży, średni, mały stopień fragmentacji) oraz ocena wielkości płatów łąk.	Średni stopień fragmentacji wynikający z zarastania powierzchni.		U1
Gatunki charakterystyczne*	Lista gatunków charakterystycznych dla związku <i>Arrhenatherion</i> i zespołu <i>Arrhenatheretum elatioris</i> wraz z przybliżonym procentem pokrycia przez dany gatunek	Rajgras wyniosły <i>Arrhenatherum elatius</i> – 40%, przytulia pospolita <i>Galium mollugo</i> – < 5%, świerzbnica polna <i>Knautia arvensis</i> – < 1%, kozibród łąkowy <i>Tragopogon pratensis</i> - < 1%		U1
Gatunki dominujące	Lista gatunków, które osiągają największe pokrycie na transekcje, wraz z przybliżonym procentem pokrycia transektu przez dany gatunek.	Rajgras wyniosły <i>Arrhenatherum elatius</i> – 40%		FV
Obce gatunki inwazyjne	Lista gatunków obcych geograficznie i ekologicznie dla siedliska wraz z procentowym pokryciem transektu przez gatunek.	Brak		FV
Gatunki ekspansywne roślin zielnych*	Lista gatunków roślin zielnych rozprzestrzeniających się w siedlisku i mogących stanowić dla niego zagrożenie wraz z szacunkowym procentowym pokryciem transektu przez gatunek	Goryczel jastrzębcowaty <i>Picris hieracioides</i> – 10% powierzchni transektu		U1
Ekspansja krzewów i podrostu drzew*	Sumaryczne pokrycie krzewów i podrostu drzew na transekcje	Śliwa tarnina <i>Prunus spinosa</i> – około 3%, róża dzika <i>Rosa canina</i> – 1%, głóg jednoszyjkowy <i>Crataegus monogyna</i> – 4%. Łączne pokrycie krzewów na transekcje – < 10%		U2
Udział dobrze zachowanych płatów siedliska	Powierzchnia płatów typowo wykształconych w stosunku do przejściowych, nietypowych, zdegradowanych, z gatunkami ekspansywnymi (% płatów dobrze zachowanych na transekcje).	Płaty dobrze zachowanie stanowią mniej niż 50% powierzchni transektu		U2
Wojłok (martwa materia organiczna)	Pomiar grubości warstwy nierozłożonej materii organicznej odkładającej się ponad poziomem próchnicznym. Wartość wskaźnika to średnia z 20 pomiarów w cm wykonanych w płacie siedliska.	2,1 cm		U1
STRUKTURA I FUNKCJE – ogólnie				U2
PERSPEKTYWY OCHRONY		Zachowanie siedliska na stanowisku niepewne, ze względu na ekspansję krzewów. Zachowanie płatu możliwe pod warunkiem przywrócenia ekstensywnej gospodarki kośnej.		U1
OCENA OGÓLNA	Powierzchnia siedliska o różnym stanie zachowania na stanowisku	FV	0%	U2
		U1	50%	

PARAMETR/WSKAŹNIK	OPIS	WARTOŚĆ PARAMETRU/WSKAŹNIKA		OCENA PARAMETRU/ WSKAŹNIKA
		U2	50%	

Oddziaływania istniejące					
Wewnętrzne	Kod	Nazwa działalności	Intensywność	Wpływ	Syntetyczny opis
	K02.02	Nagromadzenie materii organicznej	C	-	W związku z brakiem wykaszania dochodzi do nagromadzenia materii organicznej.
	K02.01	Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)	B	-	Brak regularnego wykaszania skutkuje ekspansją drzew i krzewów, głównie głogu jednoszyjkowego. Obecnie grupa tych gatunków pokrywa około < 10% powierzchni transektu.
	A03.03	Zaniechanie / brak koszenia	B	-	Brak regularnego wykaszania skutkuje nadmiernym odkładaniem materii organicznej i ekspansją drzew i krzewów.
	K04.01	Konkurencja	C	-	Konkurencja ze strony goryczela jastrzębcowatego i jeżyny popielicy.
Oddziaływania potencjalne					
	I01	Nierodzone gatunki zaborcze	-	-	Ryzyko pojawienia się nierodzonych gatunków zaborczych tj, nawłóć kanadyjska, przymiotno białe.
	A08	Nawożenie (nawozy sztuczne)	-	-	Intensywne nawożenie prowadzące do zubożenia florystycznego
	A04.01	Wypas intensywny	-	-	Intensywny wypas; brak połączenia z gospodarką kośną.
	A11	Inne rodzaje praktyk rolniczych	-	-	Podsiewanie wysokoproduktywnymi mieszkami traw prowadzące do zubożenia florystycznego płatów.
	A03.01	Intensywne koszenie lub intensyfikacja	-	-	Zwielokrotnienie pokosów w ciągu sezonu wegetacyjnego, zbyt wczesny I pokos prowadzące do ograniczenia różnorodności florystycznej płatów.

Dokumentacja fotograficzna

Fot. 52. Fragment runi łąki rajgrasowej na stanowisku nr d49c

Fot. 53. Fragment runi łąki rajgrasowej na stanowisku nr d49c

Fot. 54. Łąka rajgrasowa na zboczu o północnej wystawie na stanowisku nr d49c

Karta obserwacji siedliska na stanowisku nr b9e8

Karta obserwacji siedliska na stanowisku	
Stanowisko - informacje podstawowe	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	6510 Nizowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)
Nazwa stanowiska	b9e8
Typ stanowiska	Badawcze
Zbiorowiska roślinne	Zespół rajgrasu wyniosłego <i>Arrhenatheretum elatioris</i>
Opis siedliska na stanowisku	Łąka rajgrasowa <i>Arrhenatheretum elatioris</i> położona około 60 m na południe od rzeki Cybiny w zasięgu fragmentów działek ewidencyjnych nr 56/1, 57, 31/1, 32, 220 (obręb ewidencyjny Gortatowo). Płat zlokalizowany w pobliżu ścieżki, na zboczu o północnej wystawie i nachyleniu 20-30°. Od zachodu i wschodu siedlisko graniczy z czyżniami, od północy z mozakią szuwaru trzcinowego i wielkoturzycowego. Południowa granica przechodzi w nieużytkowane łąki świeże, znajdujące się już poza granicą obszaru. Siedlisko pofragmetnowane w wyniku rozjeżdżania.
Powierzchnia płatów siedliska	2,05 ha
Obszary chronione, na którym znajduje się stanowisko	PLH300038 Dolina Cybiny
Zarządzający terenem	Brak danych
Współrzędne geograficzne	Początek transektu: 17°6'36"E 52°26'11"N Środek transektu: 17°6'38"E 52°26'14"N Koniec transektu: 17°6'41"E 52°26'11"N
Wymiary transektu	10 x 200 m
Wysokość n.p.m.	79-82 m
Obszar	PLH300038 Dolina Cybiny
Zagrożenia	Istniejące zagrożenia: A03.03 – zaniechanie / brak koszenia K04.01 – konkurencja (ekspansja ze strony trybuli leśniej i wrotycza pospolitego); K02.01 – zmiana składu gatunkowego (sukcesja); K02.02 – nagromadzenie materii organicznej Potencjalne zagrożenia: A03.01 – intensywne koszenie lub intensyfikacja; A04.01 – wypas intensywny; A08 – nawożenie (nawozy sztuczne); A11 – inne rodzaje praktyk rolniczych (podsiewanie wysokoproduktywnymi mieszankami traw); I01 – obce gatunki inwazyjne
Inne wartości przyrodnicze	Brak
Monitoring jest wymagany	Tak
Uzasadnienie	Wskazany monitoring dalszych zmian stanu zachowania siedliska na stanowisku.
Wykonywane zabiegi ochronne i ocena ich skuteczności	Brak
Propozycja wprowadzenia działań ochronnych	1. Przywrócenie ekstensywnej gospodarki kośnej (max. 2 pokosy w ciągu sezonu wegetacyjnego, I pokos po 15 czerwca) z usunięciem skoszonych fitomasy poza płat siedliska. Dopuszczalne również naprzemienne ekstensywne użytkowanie kośno-pastwiskowe (pod warunkiem przeprowadzenia przed wypasem pokosu). 2. Całkowite usunięcie krzewów w obrębie płatu siedliska. 3. Dalszy monitoring stanu zachowania siedliska na stanowisku, zgodnie z metodyką GIOŚ.
Data kontroli	30.06.2017 r.
Uwagi	Stanowisko częściowo pokrywa się z powierzchnią nr 0775, wyznaczoną w ramach prac nad planem zadań ochronnych.
Stan ochrony siedliska przyrodniczego na stanowisku	
Zdjęcie fitosocjologiczne I	

Stan ochrony siedliska przyrodniczego na stanowisku	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°6'36"E 52°26'11"N Wysokość n.p.m.: 79 m, Powierzchnia zdjęcia: 25 m ² , Nachylenie: 0°, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 30.06.2017 r. Zwarcie warstwy: b – 5%, c – 100% Wysokość warstwy: b – 1,5-2 m, c – 0,7-1,2 m Warstwa b: <i>Crataegus monogyna</i> 1 Warstwa c: <i>Anthriscus sylvestris</i> 3, <i>Arrhenatherum elatius</i> 3, <i>Tanacetum vulgare</i> 1, <i>Rumex acetosa</i> 1, <i>Picris hieracioides</i> +, <i>Dactylis glomerata</i> +, <i>Tragopogon pratensis</i> +, <i>Hypericum maculatum</i> + Jednostka fitosocjologiczna: zbiorowisko przejściowe pomiędzy zbiorowiskiem z trybulą leśną a zespołem rajgrasu wyniosłego <i>Arrhenatherum elatioris</i>
Zdjęcie fitosocjologiczne II	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°6'38"E 52°26'14"N Wysokość n.p.m.: 80 m, Powierzchnia zdjęcia: 25 m ² , Ekspozycja: NE Nachylenie: 10°, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 30.06.2017 r. Zwarcie warstwy: b – 5%, c – 100% Wysokość warstwy: b – 1,5 m, c – 0,7-1,2 m Warstwa b: <i>Crataegus monogyna</i> +, <i>Prunus spinosa</i> 1 Warstwa c: <i>Arrhenatherum elatius</i> 3, <i>Vicia hirsuta</i> 1, <i>Dactylis glomerata</i> +, <i>Rumex crispus</i> +, <i>Rumex thyrsoiflorus</i> +, <i>Holcus lanatus</i> 1, <i>Achillea millefolium</i> 1, <i>Vicia cracca</i> +, <i>Angelica sylvestris</i> +, <i>Cirsium arvense</i> +, <i>Valeriana officinalis</i> 1, <i>Trifolium pratense</i> 2, <i>Trifolium repens</i> 1, <i>Picris hieracioides</i> 1, <i>Agrostis capillaris</i> 1, <i>Heracleum sphondylium</i> +, <i>Phleum pratense</i> 1, <i>Tanacetum vulgare</i> 2, <i>Poa pratensis</i> 1, <i>Solidago canadensis</i> +, <i>Vicia angustifolia</i> +, <i>Galium mollugo</i> 1 Jednostka fitosocjologiczna: zespół rajgrasu wyniosłego <i>Arrhenatherum elatioris</i>
Zdjęcie fitosocjologiczne III	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°6'41"E 52°26'11"N Wysokość n.p.m.: 82 m, Powierzchnia zdjęcia: 25 m ² , Ekspozycja: NE Nachylenie: 30°, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 30.06.2017 r. Zwarcie warstwy: b – 20%, c – 100%, d – 5% Wysokość warstwy: b – 1,5 m, c – 0,7-1,2 m, d – 0,05 m Warstwa b: <i>Crataegus monogyna</i> +, <i>Prunus spinosa</i> 2, <i>Rosa canina</i> + Warstwa c: <i>Arrhenatherum elatius</i> 3, <i>Hypericum maculatum</i> 1, <i>Crataegus monogyna</i> +, <i>Prunus spinosa</i> 1, <i>Dactylis glomerata</i> +, <i>Rumex crispus</i> +, <i>Holcus lanatus</i> 1, <i>Achillea millefolium</i> 2, <i>Galium verum</i> +, <i>Vicia cracca</i> +, <i>Trifolium pratense</i> 1, <i>Trifolium repens</i> 1, <i>Picris hieracioides</i> 2, <i>Agrostis capillaris</i> 1, <i>Heracleum sphondylium</i> +, <i>Phleum pratense</i> 1, <i>Tanacetum vulgare</i> 1, <i>Poa pratensis</i> 1, <i>Vicia angustifolia</i> +, <i>Galium mollugo</i> 1 Warstwa d: <i>Brachythecium albicans</i> 1 Jednostka fitosocjologiczna: zespół rajgrasu wyniosłego <i>Arrhenatherum elatioris</i>

PARAMETR/WSKAŹNIK	OPIS	WARTOŚĆ PARAMETRU/WSKAŹNIKA	OCENA PARAMETRU/WSKAŹNIKA
POWIERZCHNIA SIEDLISKA		Ze względu na brak danych wyjściowych, odnoszących się do powierzchni siedliska na stanowisku, parametru nie oceniano.	XX
SPECYFICZNA STRUKTURA I FUNKCJE			
Procent powierzchni zajętej przez siedlisko na transekcje	Procentowy udział siedliska na transekcje szacowany w dziesiątkach procentów w trakcie oceny eksperckiej.	60%	U1
Struktura przestrzenna płatów siedliska	Stopień fragmentacji siedliska w skali porządkowej (duży, średni, mały stopień fragmentacji) oraz ocena wielkości płatów łąk.	Średni stopień fragmentacji wynikający z zarastania powierzchni oraz wnikania ekspansywnych gatunków zielnych.	U1
Gatunki charakterystyczne*	Lista gatunków charakterystycznych dla związku <i>Arrhenatherion</i> i zespołu <i>Arrhenatheretum elatioris</i> wraz z przybliżonym procentem pokrycia przez dany gatunek	Rajgras wyniosły <i>Arrhenatherum elatius</i> – 30%, przytulia pospolita <i>Galium mollugo</i> – < 5%, kozibród łąkowy <i>Tragopogon pratensis</i> - < 1%, szczaw rozpierzchły <i>Rumex thyrsiflorus</i> - < 1%	U1
Gatunki dominujące	Lista gatunków, które osiągają największe pokrycie na transekcje, wraz z przybliżonym procentem pokrycia transektu przez dany gatunek.	Rajgras wyniosły <i>Arrhenatherum elatius</i> – 30%, wrotycz pospolity <i>Tanacetum vulgare</i> – 20%, trybula leśna <i>Antriscus sylvestris</i> – 15%	U2
Obce gatunki inwazyjne	Lista gatunków obcych geograficznie i ekologicznie dla siedliska wraz z procentowym pokryciem transektu przez gatunek.	Nawłóć kanadyjska <i>Solidago canadensis</i> - < 1%	U1
Gatunki ekspansywne roślin zielnych*	Lista gatunków roślin zielnych rozprzestrzeniających się w siedlisku i mogących stanowić dla niego zagrożenie wraz z szacunkowym procentowym pokryciem transektu przez gatunek	Wrotycz pospolity <i>Tanacetum vulgare</i> – 10%, trybula leśna <i>Antriscus sylvestris</i> – 15%	U2
Ekspansja krzewów i podrostu drzew*	Sumaryczne pokrycie krzewów i podrostu drzew na transekcje	Śliwa tarnina <i>Prunus spinosa</i> – 15%, róża dzika <i>Rosa canina</i> – 1%, głóg jednoszyjkowy <i>Crataegus monogyna</i> – 3%. Łączne pokrycie krzewów na transekcje – około 20%	U2
Udział dobrze zachowanych płatów siedliska	Powierzchnia płatów typowo wykształconych w stosunku do przejściowych, nietypowych, zdegradowanych, z gatunkami ekspansywnymi (% płatów dobrze zachowanych na transekcje).	Płaty dobrze zachowane stanowią mniej niż 50% powierzchni transektu	U2
Wojłok (martwa materia organiczna)	Pomiar grubości warstwy nierozłożonej materii organicznej odkładającej się ponad poziomem próchnicznym. Wartość wskaźnika to średnia z 20 pomiarów w cm wykonanych w płacie.	2,5 cm	U1
STRUKTURA I FUNKCJE – ogólnie			U2
PERSPEKTYWY OCHRONY		Ze względu na oddziaływanie licznych czynników zagrażających, wynikających z braku ekstensywnego koszenia, szanse zachowania siedliska na stanowisku są niewielkie. Aby zachować płat siedliska konieczne jest	U2

PARAMETR/WSKAŹNIK	OPIS	WARTOŚĆ PARAMETRU/WSKAŹNIKA		OCENA PARAMETRU/ WSKAŹNIKA
		usunięcie krzewów oraz przywrócenie ekstensywnej gospodarki kośnej.		
OCENA OGÓLNA	Powierzchnia siedliska o różnym stanie zachowania na stanowisku	FV	0%	U2
		U1	30%	
		U2	70%	

Oddziaływania istniejące					
Wewnętrzne	Kod	Nazwa działalności	Intensywność	Wpływ	Syntetyczny opis
	K02.02	Nagromadzenie materii organicznej	C	-	W związku z brakiem wykaszania dochodzi do nagromadzenia materii organicznej.
	K02.01	Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)	B	-	Brak regularnego wykaszania skutkuje ekspansją drzew i krzewów, głównie głogu jednoszyjkowego. Obecnie grupa tych gatunków pokrywa około 20% powierzchni transektu.
	A03.03	Zaniechanie / brak koszenia	B	-	Brak regularnego wykaszania skutkuje nadmiernym odkładaniem materii organicznej i ekspansją drzew i krzewów.
	K04.01	Konkurencja	A	-	Konkurencja ze strony ekspansywnych gatunków zielnych (wrotycz pospolity, trybula leśna).
Oddziaływania potencjalne					
	I01	Nierodzące gatunki zaborcze	-	-	Ryzyko pojawienia się nierodzących gatunków zaborczych tj. nawłóć kanadyjską, przymiotno białe.
	A08	Nawożenie (nawozy sztuczne)	-	-	Intensywne nawożenie prowadzące do zubożenia florystycznego
	A04.01	Wypas intensywny	-	-	Intensywny wypas; brak połączenia z gospodarką kośną.
	A11	Inne rodzaje praktyk rolniczych	-	-	Podsiewanie wysokoproduktywnymi mieszkami traw prowadzące do zubożenia florystycznego płatów.
	A03.01	Intensywne koszenie lub intensyfikacja	-	-	Zwielokrotnienie pokosów w ciągu sezonu wegetacyjnego, zbyt wczesny I pokos prowadzące do ograniczenia różnorodności florystycznej płatów.

Dokumentacja fotograficzna

Fot. 55. Ekspansja trybuli leśnej w płacie niekoszonej łąki rajgrasowej na stanowisku nr b9e8

Fot. 56. Płat łąki rajgrasowej na stanowisku nr b9e8

Fot. 57. Ekspansja wrotycza pospolitego oraz drzew i krzewów w płacie niekoszonej łąki rajgrasowej na stanowisku nr b9e8

Karta obserwacji siedliska na stanowisku nr 584c

Karta obserwacji siedliska na stanowisku	
Stanowisko - informacje podstawowe	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	6510 Nizowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)
Nazwa stanowiska	584c
Typ stanowiska	Badawcze
Zbiorowiska roślinne	Zespół rajgrasu wyniosłego <i>Arrhenatheretum elatioris</i>
Opis siedliska na stanowisku	Łąka rajgrasowa <i>Arrhenatheretum elatioris</i> zlokalizowana w pobliżu miejscowości Gruszczyń, w zasięgu fragmentów działek ewidencyjnych nr 352/6, 353, 354/4 (obręb ewidencyjny Gruszczyń). Płat zlokalizowany w pobliżu uczęszczanej drogi gruntowej, ciągnącej się wzdłuż rozlewiska. Płat położony na zboczu o południowej wystawie i nachyleniu 20-30°. Od zachodu i wschodu siedlisko graniczy z zaroślami głogu jednoszyjkowego i śliwy tarniny, od północy z polami uprawnymi. Około 60% powierzchni siedliska jest ekstensywnie wykaszana. Pozostała część nie jest użytkowana w związku z czym stopniowa zarasta.
Powierzchnia płatów siedliska	0,92 ha
Obszary chronione, na którym znajduje się stanowisko	PLH300038 Dolina Cybiny
Zarządzający terenem	Brak danych
Współrzędne geograficzne	Początek transektu: 17°5'41"E 52°26'11"N Środek transektu: 17°5'38"E 52°26'9"N Koniec transektu: 17°5'43"E 52°26'9"N
Wymiary transektu	10 x 200 m
Wysokość n.p.m.	80-82 m
Obszar	PLH300038 Dolina Cybiny
Zagrożenia	Istniejące zagrożenia: A03.03 – zaniechanie / brak koszenia K02.01 – zmiana składu gatunkowego (sukcesja); K02.02 – nagromadzenie materii organicznej; I01 – obce gatunki inwazyjne Potencjalne zagrożenia: A03.01 – intensywne koszenie lub intensyfikacja; A04.01 – wypas intensywny; K04.01 – konkurencja; A08 – nawożenie (nawozy sztuczne); A11 – inne rodzaje praktyk rolniczych (podsiewanie wysokoproduktywnymi mieszankami traw)
Inne wartości przyrodnicze	Brak
Monitoring jest wymagany	Tak
Uzasadnienie	Wskazany monitoring dalszych zmian stanu zachowania siedliska na stanowisku.
Wykonywane zabiegi ochronne i ocena ich skuteczności	Brak
Propozycja wprowadzenia działań ochronnych	1. Przywrócenie ekstensywnej gospodarki kośnej (max. 2 pokosy w ciągu sezonu wegetacyjnego, I pokos po 15 czerwca) z usunięciem skoszonej fitomasy poza płat siedliska. Dopuszczalne również naprzemienne ekstensywne użytkowanie kośno-pastwiskowe (pod warunkiem przeprowadzenia przed wypasem pokosu). 2. Całkowite usunięcie krzewów w obrębie płatu siedliska. 3. Dalszy monitoring stanu zachowania siedliska na stanowisku, zgodnie z metodyką GIOŚ.
Data kontroli	29.06.2017 r.
Uwagi	-

Stan ochrony siedliska przyrodniczego na stanowisku	
Zdjęcie fitosocjologiczne I	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°5'41"E 52°26'11"N Wysokość n.p.m.: 82 m, Powierzchnia zdjęcia: 25 m ² , Ekspozycja: S Nachylenie: 30°, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 29.06.2017 r. Zwarcie warstwy: b – 10%, c – 90% Wysokość warstwy: b- 1,5-2 m, c – 0,7-1,2 m Warstwa b: <i>Crataegus monogyna</i> 2 Warstwa c: <i>Arrhenatherum elatius</i> 3, <i>Silene vulgaris</i> 1, <i>Plantago lanceolata</i> 1, <i>Dactylis glomerata</i> 2, <i>Holcus lanatus</i> 1, <i>Festuca pratensis</i> 1, <i>Tanacetum vulgare</i> 1, <i>Medicago x varia</i> 1, <i>Hypericum maculatum</i> 1, <i>Solidago virgaurea</i> +, <i>Rumex acetosa</i> 1, <i>Galium mollugo</i> 1, <i>Picris hieracioides</i> +, <i>Pimpinella saxifraga</i> +, <i>Verbascum nigrum</i> +, <i>Crataegus monogyna</i> +, <i>Mentha arvensis</i> +, <i>Malva alcea</i> +, <i>Tragopogon pratensis</i> +, <i>Artemisia vulgaris</i> +, <i>Agrostis capillaris</i> 1, <i>Solidago canadensis</i> 1, <i>Leontodon hispidus</i> +, <i>Achillea millefolium</i> + Jednostka fitosocjologiczna: zespół rajgrasu wyniosłego <i>Arrhenatheretum elatioris</i>
Zdjęcie fitosocjologiczne II	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°5'38"E 52°26'9"N Wysokość n.p.m.: 80 m, Powierzchnia zdjęcia: 25 m ² , Ekspozycja: S Nachylenie: 10°, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 29.06.2017 r. Zwarcie warstwy: c – 90% Wysokość warstwy: c – 0,7-1,2 m Warstwa c: <i>Arrhenatherum elatius</i> 3, <i>Plantago major</i> +, <i>Silene vulgaris</i> +, <i>Plantago lanceolata</i> 1, <i>Leucanthemum vulgare</i> 1, <i>Melandrium album</i> +, <i>Heracleum sphondylium</i> +, <i>Dactylis glomerata</i> 2, <i>Festuca pratensis</i> 1, <i>Poa pratensis</i> 1, <i>Medicago x varia</i> 1, <i>Hypericum maculatum</i> +, <i>Solidago virgaurea</i> +, <i>Rumex acetosa</i> 1, <i>Galium mollugo</i> 1, <i>Pimpinella saxifraga</i> +, <i>Verbascum nigrum</i> +, <i>Tragopogon pratensis</i> +, <i>Agrostis capillaris</i> 1, <i>Leontodon hispidus</i> +, <i>Achillea millefolium</i> 1, <i>Taraxacum officinalis</i> 1 Jednostka fitosocjologiczna: zespół rajgrasu wyniosłego <i>Arrhenatheretum elatioris</i>
Zdjęcie fitosocjologiczne III	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°5'43"E 52°26'9"N Wysokość n.p.m.: 80 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 25 m ² , Ekspozycja: S Nachylenie: 10°, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 29.06.2017 r. Zwarcie warstwy: c – 90%, d – 5% Wysokość warstwy: c – 0,7-1,2 m, d – 0,1 m Warstwa c: <i>Arrhenatherum elatius</i> 3, <i>Silene vulgaris</i> 1, <i>Plantago lanceolata</i> 1, <i>Dactylis glomerata</i> 1, <i>Festuca pratensis</i> 2, <i>Medicago x varia</i> 1, <i>Rumex acetosa</i> 1, <i>Galium mollugo</i> 1, <i>Anthriscus sylvestris</i> +, <i>Pimpinella saxifraga</i> +, <i>Crataegus monogyna</i> +, <i>Mentha arvensis</i> +, <i>Malva alcea</i> +, <i>Tragopogon pratensis</i> +, <i>Artemisia vulgaris</i> +, <i>Agrostis capillaris</i> 1, <i>Solidago canadensis</i> 1, <i>Leontodon hispidus</i> +, <i>Achillea millefolium</i> 1 Warstwa d: <i>Hypnum cupressiforme</i> 1, <i>Abietinella abietina</i> 1 Jednostka fitosocjologiczna: zespół rajgrasu wyniosłego <i>Arrhenatheretum elatioris</i>

PARAMETR/WSKAŹNIK	OPIS	WARTOŚĆ PARAMETRU/WSKAŹNIKA		OCENA PARAMETRU/ WSKAŹNIKA
POWIERZCHNIA SIEDLISKA		Ze względu na brak danych wyjściowych dotyczących powierzchni siedliska na stanowisku, parametr nie był oceniany.		XX
SPECYFICZNA STRUKTURA I FUNKCJE				
Procent powierzchni zajętej przez siedlisko na transekcje	Procentowy udział siedliska na transekcje szacowany w dziesiątkach procentów w trakcie oceny eksperckiej.	70%		U1
Struktura przestrzenna płatów siedliska	Stopień fragmentacji siedliska w skali porządkowej (duży, średni, mały stopień fragmentacji) oraz ocena wielkości płatów łąk.	Średni stopień fragmentacji wynikający z zarastania powierzchni oraz wnikania ekspansywnych gatunków zielnych.		U1
Gatunki charakterystyczne	Lista gatunków charakterystycznych dla związku <i>Arrhenatherion</i> i zespołu <i>Arrhenatheretum elatioris</i> wraz z przybliżonym procentem pokrycia przez dany gatunek	Rajgras wyniosły <i>Arrhenatherum elatius</i> – 40%, przytulia pospolita <i>Galium mollugo</i> – < 5%, kozibród łąkowy <i>Tragopogon pratensis</i> - < 1%		U1
Gatunki dominujące	Lista gatunków, które osiągają największe pokrycie na transekcje, wraz z przybliżonym procentem pokrycia transektu przez dany gatunek.	Rajgras wyniosły <i>Arrhenatherum elatius</i> – 40%, kupkówka pospolita <i>Dactylis glomerata</i> – 20%		FV
Obce gatunki inwazyjne	Lista gatunków obcych geograficznie i ekologicznie dla siedliska wraz z procentowym pokryciem transektu przez gatunek.	Nawłóć kanadyjska <i>Solidago canadensis</i> – zajmuje około 5% powierzchni transektu		U1
Gatunki ekspansywne roślin zielnych	Lista gatunków roślin zielnych rozprzestrzeniających się w siedlisku i mogących stanowić dla niego zagrożenie wraz z szacunkowym procentowym pokryciem transektu przez gatunek	Trzybula leśna <i>Anthriscus sylvestris</i> - < 1%, bylica pospolita <i>Artemisia vulgaris</i> - < 1%		FV
Ekspansja krzewów i podrostu drzew	Sumaryczne pokrycie krzewów i podrostu drzew na transekcje	Głóg jednoszyjkowy <i>Crataegus monogyna</i> – < 5%. Łączne pokrycie krzewów na transekcje – < 5%		U1
Udział dobrze zachowanych płatów siedliska	Powierzchnia płatów typowo wykształconych w stosunku do przejściowych, nietypowych, zdegradowanych, z gatunkami ekspansywnymi (% płatów dobrze zachowanych na transekcje).	Płaty dobrze zachowanie stanowią 70% powierzchni transektu		U1
Wojłok (martwa materia organiczna)	Pomiar grubości warstwy nierozłożonej materii organicznej odkładającej się ponad poziomem próchniczym. Wartość wskaźnika to średnia z 20 pomiarów w cm wykonanych w płacie siedliska.	1,8 cm		FV
STRUKTURA I FUNKCIE – ogólnie				U1
PERSPEKTYWY OCHRONY		Zachowanie siedliska na stanowisku niepewne, lecz możliwe pod warunkiem przywrócenia ekstensywnej gospodarki kośnej.		U1
OCENA OGÓLNA	Powierzchnia siedliska o różnym stanie zachowania na stanowisku	FV	0%	U1
		U1	80%	
		U2	20%	

Oddziaływania istniejące					
Wewnętrzne	Kod	Nazwa działalności	Intensywność	Wpływ	Syntetyczny opis
	K02.02	Nagromadzenie materii organicznej	C	-	W związku z brakiem wykaszania dochodzi do nagromadzenia materii organicznej.
	K02.01	Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)	B	-	Brak regularnego wykaszania skutkuje ekspansją drzew i krzewów, głównie głogu jednoszyjkowego. Obecnie grupa tych gatunków pokrywa około 20% powierzchni transektu.
	A03.03	Zaniechanie / brak koszenia	C	-	Brak regularnego wykaszania skutkuje nadmiernym odkładaniem materii organicznej i ekspansją drzew i krzewów.
	I01	Nierodzone gatunki zaborcze	-	-	Około 5% powierzchni transektu zajmuje nawłóć kanadyjska.
Oddziaływania potencjalne					
	A08	Nawożenie (nawozy sztuczne)	-	-	Intensywne nawożenie prowadzące do zubożenia florystycznego
	A04.01	Wypas intensywny	-	-	Intensywny wypas; brak połączenia z gospodarką kośną.
	A11	Inne rodzaje praktyk rolniczych	-	-	Podsiewanie wysokoproduktywnymi mieszkami traw prowadzące do zubożenia florystycznego płatów.
	A03.01	Intensywne koszenie lub intensyfikacja	-	-	Zwielokrotnienie pokosów w ciągu sezonu wegetacyjnego, zbyt wczesny I pokos prowadzące do ograniczenia różnorodności florystycznej płatów.
	K04.01	Konkurencja	-	-	Konkurencja ze strony ekspansywnych gatunków zielnych (wrotycz pospolity, trybula leśna).

Dokumentacja fotograficzna

Fot. 58. Łąka rajgrasowa porastająca zbocze o południowej wystawie na stanowisku nr 584c

Fot. 59. Łąka rajgrasowa porastająca zbocze o południowej wystawie na stanowisku nr 584c

Fot. 60. Ekstensywnie użytkowana łąka rajgrasowa na stanowisku nr 584c

Karta obserwacji siedliska na stanowisku nr c520

Karta obserwacji siedliska na stanowisku	
Stanowisko - informacje podstawowe	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	6510 Nizowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)
Nazwa stanowiska	c520
Typ stanowiska	Badawcze
Zbiorowiska roślinne	Zespół rajgrasu wyniosłego <i>Arrhenatheretum elatioris</i>
Opis siedliska na stanowisku	Łąka rajgrasowa <i>Arrhenatheretum elatioris</i> zlokalizowana około 700 m na północ od miejscowości Świecinek, w zasięgu fragmentu działki ewidencyjnej nr 45/2 (obręb ewidencyjny Uzarzewo). Płat otacza mozaika łożowisk, łęgów jesionowo-olszowych, szuwarów właściwych i wielkoturzycowych. Siedlisko na stanowisku nie jest wykaszane przez co w jego zasięgu ma miejsce ekspansja drzew i krzewów i znajduje się w niezadowalającym stanie ochrony.
Powierzchnia płatów siedliska	0,36 ha
Obszary chronione, na którym znajduje się stanowisko	PLH300038 Dolina Cybiny
Zarządzający terenem	Brak danych
Współrzędne geograficzne	Początek transektu: 17°8'42"E 52°26'45"N Środek transektu: 17°8'40"E 52°26'44"N Koniec transektu: 17°8'37"E 52°26'43"N
Wymiary transektu	10 x 125 m
Wysokość n.p.m.	71 m
Obszar	PLH300038 Dolina Cybiny
Zagrożenia	Istniejące zagrożenia: A03.03 – zaniechanie / brak koszenia K02.01 – zmiana składu gatunkowego (sukcesja); K02.02 – nagromadzenie materii organicznej; K04.01 – konkurencja; I01 – obce gatunki inwazyjne Potencjalne zagrożenia: A03.01 – intensywne koszenie lub intensyfikacja; A04.01 – wypas intensywny; A08 – nawożenie (nawozy sztuczne); A11 – inne rodzaje praktyk rolniczych (podsiewanie wysokoproduktywnymi mieszankami traw)
Inne wartości przyrodnicze	Brak
Monitoring jest wymagany	Tak
Uzasadnienie	Wskazany monitoring dalszych zmian stanu zachowania siedliska na stanowisku.
Wykonywane zabiegi ochronne i ocena ich skuteczności	Brak
Propozycja wprowadzenia działań ochronnych	1. Przywrócenie ekstensywnej gospodarki kośnej (max. 2 pokosy w ciągu sezonu wegetacyjnego, I pokos po 15 czerwca) z usunięciem skoszonej fitomasy poza płat siedliska. Dopuszczalne również naprzemienne ekstensywne użytkowanie kośno-pastwiskowe (pod warunkiem przeprowadzenia przed wypasem pokosu). 2. Całkowite usunięcie podrostu i nalotu drzew i krzewów w zasięgu płatu siedliska. 2. Dalszy monitoring stanu zachowania siedliska na stanowisku, zgodnie z metodyką GIOŚ.
Data kontroli	29.06.2017 r.
Uwagi	Ze względu na niewielkie wymiary płatu, transekt badawczy skrócono do 125 m, a w jego zasięgu wykonano swa zdjęcia fytosocjologiczne.

Stan ochrony siedliska przyrodniczego na stanowisku	
Zdjęcie fitosocjologiczne I	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°8'41"E 52°26'44"N Wysokość n.p.m.: 71 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 25 m ² , Nachylenie: 0°, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 29.06.2017 r. Zwarcie warstwy: c – 90%, d – 5% Wysokość warstwy: c – 0,7-1,2 m, d – 0,1 m Warstwa c: <i>Arrhenatherum elatius</i> 3, <i>Avenula pubescens</i> 1, <i>Phleum pratense</i> 1, <i>Festuca rubra</i> 1, <i>Poa pratensis</i> 1, <i>Galium mollugo</i> 1, <i>Cirsium arvense</i> 1, <i>Agrimonia eupatoria</i> 1, <i>Vicia cracca</i> +, <i>Potentilla erecta</i> +, <i>Geranium pratense</i> 1, <i>Equisetum arvense</i> +, <i>Knautia arvensis</i> 1, <i>Centaurea jacea</i> 1, <i>Ranunculus acris</i> +, <i>Briza media</i> 1, <i>Achillea millefolium</i> +, <i>Veronica chamaedrys</i> +, <i>Lotus corniculatus</i> 1, <i>Prunus spinosa</i> 1, <i>Rumex acetosa</i> +, <i>Alopecurus pratensis</i> +, <i>Leontodon hispidus</i> +, <i>Plantago lanceolata</i> +, <i>Pimpinella saxifraga</i> +, <i>Leucanthemum vulgare</i> +, <i>Polygala vulgaris</i> +, <i>Trifolium campestre</i> +, <i>Hypericum maculatum</i> +, <i>Taraxacum officinale</i> + Warstwa d: <i>Rhytidadelphus squarrosus</i> 1 Jednostka fitosocjologiczna: zespół rajgrasu wyniosłego <i>Arrhenatheretum elatioris</i>
Zdjęcie fitosocjologiczne II	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°8'37"E 52°26'43"N Wysokość n.p.m.: 71 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 25 m ² , Nachylenie: 0°, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 29.06.2017 r. Zwarcie warstwy: b – 5%, c – 90% Wysokość warstwy: b – 1,5 m, c – 0,7-1,2 m Warstwa b: <i>Alnus glutinosa</i> +, <i>Prunus spinosa</i> 1 Warstwa c: <i>Arrhenatherum elatius</i> 3, <i>Agrimonia eupatoria</i> 1, <i>Rumex crispus</i> +, <i>Tragopogon pratensis</i> +, <i>Avenula pubescens</i> +, <i>Phleum pratense</i> 1, <i>Poa pratensis</i> 1, <i>Galium mollugo</i> 1, <i>Cirsium arvense</i> 1, <i>Potentilla erecta</i> +, <i>Geranium pratense</i> 1, <i>Knautia arvensis</i> 1, <i>Centaurea jacea</i> +, <i>Ranunculus acris</i> +, <i>Briza media</i> 1, <i>Achillea millefolium</i> +, <i>Veronica chamaedrys</i> +, <i>Lotus corniculatus</i> +, <i>Prunus spinosa</i> 1, <i>Rumex acetosa</i> +, <i>Leontodon hispidus</i> +, <i>Plantago lanceolata</i> +, <i>Pimpinella saxifraga</i> +, <i>Leucanthemum vulgare</i> +, <i>Heracleum sphondylium</i> +, <i>Hypericum maculatum</i> +, <i>Taraxacum officinale</i> + Jednostka fitosocjologiczna: zespół rajgrasu wyniosłego <i>Arrhenatheretum elatioris</i>

PARAMETR/WSKAŹNIK	OPIS	WARTOŚĆ PARAMETRU/WSKAŹNIKA		OCENA PARAMETRU/ WSKAŹNIKA
POWIERZCHNIA SIEDLISKA		Ze względu na brak danych wyjściowych dotyczących powierzchni siedliska na stanowisku, parametr nie był oceniany.		XX
SPECYFICZNA STRUKTURA I FUNKCJE				
Procent powierzchni zajętej przez siedlisko na transekcje	Procentowy udział siedliska na transekcje szacowany w dziesiątkach procentów w trakcie oceny eksperckiej.	60%		U1
Struktura przestrzenna płatów siedliska	Stopień fragmentacji siedliska w skali porządkowej (duży, średni, mały stopień fragmentacji) oraz ocena wielkości płatów łąk.	Średni stopień fragmentacji wynikający z zarastania powierzchni oraz wnikania ekspansywnych gatunków zielnych.		U1
Gatunki charakterystyczne	Lista gatunków charakterystycznych dla związku <i>Arrhenatherion</i> i zespołu <i>Arrhenatheretum elatioris</i> wraz z przybliżonym procentem pokrycia przez dany gatunek	Rajgras wyniosły <i>Arrhenatherum elatius</i> – 40%, przytulia pospolita <i>Galium mollugo</i> – 5%, kozibród łąkowy <i>Tragopogon pratensis</i> - < 1%, bodziszek łąkowy <i>Geranium pratense</i> - < 5%, świerzbica polna <i>Knautia arvensis</i> - < 5%		FV
Gatunki dominujące	Lista gatunków, które osiągają największe pokrycie na transekcje, wraz z przybliżonym procentem pokrycia transektu przez dany gatunek.	Rajgras wyniosły <i>Arrhenatherum elatius</i> – 40%		FV
Obce gatunki inwazyjne	Lista gatunków obcych geograficznie i ekologicznie dla siedliska wraz z procentowym pokryciem transektu przez gatunek.	Brak		FV
Gatunki ekspansywne roślin zielnych	Lista gatunków roślin zielnych rozprzestrzeniających się w siedlisku i mogących stanowić dla niego zagrożenie wraz z szacunkowym procentowym pokryciem transektu przez gatunek	Ostrożeń polny <i>Cirsium arvense</i> - < 5% powierzchni transektu		U1
Ekspansja krzewów i podrostu drzew	Sumaryczne pokrycie krzewów i podrostu drzew na transekcje	Śliwa tarnina <i>Prunus spinosa</i> < 5%, olsza czarna <i>Alnus glutinosa</i> < 1%. Łączne pokrycie krzewów na transekcje około 5%.		U1
Udział dobrze zachowanych płatów siedliska	Powierzchnia płatów typowo wykształconych w stosunku do przejściowych, nietypowych, zdegradowanych, z gatunkami ekspansywnymi (% płatów dobrze zachowanych na transekcje).	Płaty dobrze zachowane stanowią 60% powierzchni transektu		U1
Wojłok (martwa materia organiczna)	Pomiar grubości warstwy nierozłożonej materii organicznej odkładającej się ponad poziomem próchnicznym. Wartość wskaźnika to średnia z 20 pomiarów w cm wykonanych w płacie siedliska.	2,5 cm		U1
STRUKTURA I FUNKCJE – ogólnie				U1
PERSPEKTYWY OCHRONY		Zachowanie siedliska na stanowisku niepewne, ze względu na brak ekstensywnego użytkowania kośnego, co skutkuje ekspansją drzew i krzewów. Możliwe jest przywrócenie ekstensywnej gospodarki kośnej.		U1
OCENA OGÓLNA		FV	0%	

PARAMETR/WSKAŹNIK	OPIS	WARTOŚĆ PARAMETRU/WSKAŹNIKA		OCENA PARAMETRU/ WSKAŹNIKA
	Powierzchnia siedliska o różnym stanie zachowania na stanowisku	U1	80%	U1
		U2	20%	

Oddziaływania istniejące					
Wewnętrzne	Kod	Nazwa działalności	Intensywność	Wpływ	Syntetyczny opis
	K02.02	Nagromadzenie materii organicznej	C	-	W związku z brakiem wykaszania dochodzi do nagromadzenia materii organicznej.
	K02.01	Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)	C	-	Brak regularnego wykaszania skutkuje ekspansją drzew i krzewów, głównie głogu jednoszyjkowego.
	K04.01	Konkurencja	C	-	Konkurencja ze strony ostrożenia polnego
	A03.03	Zaniechanie / brak koszenia	B	-	Brak regularnego wykaszania skutkuje nadmiernym odkładaniem materii organicznej i ekspansją drzew i krzewów.
	I01	Nierodzące gatunki zaborcze	C	-	Około 5% powierzchni transketu zajmuje nawłóć kanadyjska.
Oddziaływania potencjalne					
Wewnętrzne	A03.01	Intensywne koszenie lub intensyfikacja	-	-	Zwielokrotnienie pokosów w ciągu sezonu wegetacyjnego, zbyt wczesny I pokos prowadzące do ograniczenia różnorodności florystycznej płatów.
	A08	Nawożenie (nawozy sztuczne)	-	-	Intensywne nawożenie prowadzące do zubożenia florystycznego
	A04.01	Wypas intensywny	-	-	Intensywny wypas; brak połączenia z gospodarką kośną.
	A11	Inne rodzaje praktyk rolniczych	-	-	Podsiewanie wysokoproduktywnymi mieszankami traw prowadzące do zubożenia florystycznego płatów.

Dokumentacja fotograficzna

Fot. 61. Płat łąki rajgrasowej na stanowisku nr c520

Fot. 62. Płat łąki rajgrasowej w sąsiedztwie łęgu jesionowo-olszowego na stanowisku nr c520

Fot. 63. Płat łąki rajgrasowej na stanowisku nr c520

Karta obserwacji siedliska na stanowisku nr d182

Karta obserwacji siedliska na stanowisku	
Stanowisko - informacje podstawowe	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)
Nazwa stanowiska	d182
Typ stanowiska	Badawcze
Zbiorowiska roślinne	Zespół rajgrasu wyniosłego <i>Arrhenatheretum elatioris</i> , zbiorowisko przejściowe pomiędzy łąką rajgrasową a fitocenozą z klasy <i>Festuco-Brometea</i>
Opis siedliska na stanowisku	Płat siedliska 6510 zlokalizowany około 900 m na południowy wschód od miejscowości Kobylnica, w zasięgu fragmentów działek ewidencyjnych nr 404, 405, 406, 407/2, (obręb ewidencyjny Kobylnica). Siedlisko wykształciło się na zboczu (wystawa SE o nachyleniu do 30°) i wzdłuż jego granicy. Siedlisko na stanowisku jest zróżnicowane pod względem fitosocjologicznych, około 20% powierzchni płatu zajmuje zbiorowisko wykazujące cechy przejściowe pomiędzy łąką rajgrasową a zubożałą fitocenozą z klasy <i>Festuco-Brometea</i> . Płat jest pozostałością po niegdys występującym tu dużym kompleksie muraw kserotermicznych i łąk świeżych. Obecnie większość zbocza o południowo-wschodniej wystawie porastają ciepłolubne zarośla. W niższych partiach doliny dominują łożowiska. Od północy płat sąsiaduje z polem uprawnym. Siedlisko na stanowisku nie jest wykaszane przez co w jego zasięgu ma miejsce ekspansja drzew i krzewów, a jego stan jest niezadowolający
Powierzchnia płatów siedliska	1,09 ha
Obszary chronione, na którym znajduje się stanowisko	PLH300038 Dolina Cybiny
Zarządzający terenem	Brak danych
Współrzędne geograficzne	Początek transektu: 17°6'30"E 52°26'30"N; Środek transektu: 17°6'28"E 52°26'31"N; Koniec transektu: 17°6'23"E 52°26'29"N
Wymiary transektu	10 x 125 m
Wysokość n.p.m.	80-83 m
Obszar	PLH300038 Dolina Cybiny
Zagrożenia	Istniejące zagrożenia: A03.03 – zaniechanie / brak koszenia; K02.01 – zmiana składu gatunkowego (sukcesja); K02.02 – nagromadzenie materii organicznej; K04.01 – konkurencja; I01 – obce gatunki inwazyjne Potencjalne zagrożenia: A03.01 – intensywne koszenie lub intensyfikacja; A04.01 – wypas intensywny; A08 – nawożenie (nawozy sztuczne); A11 – inne rodzaje praktyk rolniczych (podsiewanie wysokoproduktywnymi mieszkami traw)
Inne wartości przyrodnicze	Brak
Monitoring jest wymagany	Tak
Uzasadnienie	Wskazany monitoring dalszych zmian stanu zachowania siedliska na stanowisku.
Wykonywane zabiegi ochronne i ocena ich skuteczności	Brak
Propozycja wprowadzenia działań ochronnych	1. Przywrócenie ekstensywnej gospodarki kośnej (max. 2 pokosy w ciągu sezonu wegetacyjnego, I pokos po 15 czerwca) z usunięciem skoszonej fitomasy poza płat siedliska. Dopuszczalne również naprzemienne ekstensywne użytkowanie kośno-pastwiskowe (pod warunkiem przeprowadzenia przed wypasem pokosu). 2. Całkowite usunięcie drzew i krzewów w zasięgu płatu siedliska. 3. Dalszy monitoring stanu zachowania siedliska na stanowisku, zgodnie z metodyką GIOŚ.
Data kontroli	29.06.2017 r.
Uwagi	-

Stan ochrony siedliska przyrodniczego na stanowisku	
Zdjęcie fitosocjologiczne I	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°6'30"E 52°26'30"N Wysokość n.p.m.: 71 m, Powierzchnia zdjęcia: 25 m ² , Ekspozycja: SE Nachylenie: 30°, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 29.06.2017 r. Zwarcie warstwy: c – 90%, d – 5% Wysokość warstwy: c – 0,7-1,2 m, d – 0,1 m Warstwa c: <i>Arrhenatherum elatius</i> 3, <i>Lychnis flos-cuculi</i> +, <i>Viscaria vulgaris</i> +, <i>Dactylis glomerata</i> +, <i>Campanula patula</i> 1, <i>Avenula pubescens</i> 1, <i>Tragopogon pratensis</i> +, <i>Galium mollugo</i> 1, <i>Prunus spinosa</i> 1, <i>Leontodon hispidus</i> +, <i>Hypericum maculatum</i> +, <i>Calamagrostis epigeios</i> 1, <i>Cirsium arvense</i> +, <i>Echium vulgare</i> +, <i>Holcus lanatus</i> +, <i>Dianthus carthusianorum</i> +, <i>Daucus carota</i> +, <i>Fragaria vesca</i> +, <i>Achillea millefolium</i> 1, <i>Erigeron annuus</i> 1, <i>Pimpinella saxifraga</i> 1, <i>Geum urbanum</i> +, <i>Agrimonia eupatoria</i> 1, <i>Piciris hieracioides</i> +, <i>Centaurea jacea</i> +, <i>Trifolium repens</i> 1, <i>Carex echinata</i> +, <i>Petrorhagia prolifera</i> +, <i>Potentilla argentea</i> +, <i>Euphrasia cyparissias</i> + Warstwa d: <i>Brachythecium albicans</i> 1 Jednostka fitosocjologiczna: zbiorowisko przejściowe pomiędzy łąką rajgrasową a fitocenozą z klasy <i>Festuco-Brometea</i>
Zdjęcie fitosocjologiczne II	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°6'28"E 52°26'31"N Wysokość n.p.m.: 71 m, Powierzchnia zdjęcia: 25 m ² ; Nachylenie: 0°, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 29.06.2017 r. Zwarcie warstwy: b – 5%, c – 80% Wysokość warstwy: b – 1,5 m, c – 0,7-1,2 m Warstwa b: <i>Prunus spinosa</i> 2 Warstwa c: <i>Arrhenatherum elatius</i> 3, <i>Dactylis glomerata</i> 1, <i>Campanula patula</i> +, <i>Galium mollugo</i> 1, <i>Prunus spinosa</i> +, <i>Leontodon hispidus</i> +, <i>Alnus glutinosa</i> +, <i>Hypericum maculatum</i> 1, <i>Calamagrostis epigeios</i> +, <i>Holcus lanatus</i> +, <i>Leucanthemum vulgare</i> 1, <i>Phleum pratense</i> 1, <i>Daucus carota</i> +, <i>Achillea millefolium</i> 1, <i>Erigeron annuus</i> +, <i>Pimpinella saxifraga</i> 1, <i>Agrimonia eupatoria</i> +, <i>Centaurea jacea</i> 1, <i>Trifolium repens</i> + Jednostka fitosocjologiczna: zespół rajgrasu wyniosłego <i>Arrhenatheretum elatioris</i>
Zdjęcie fitosocjologiczne III	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°6'23"E 52°26'29"N Wysokość n.p.m.: 71 m, Powierzchnia zdjęcia: 25 m ² ; Ekspozycja: SE Nachylenie: 10°, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 29.06.2017 r. Zwarcie warstwy: b – 5%, c – 90% Wysokość warstwy: b – 1,5 m, c – 0,7-1,2 m Warstwa b: <i>Prunus spinosa</i> 1, <i>Crataegus monogyna</i> 1 Warstwa c: <i>Arrhenatherum elatius</i> 3, <i>Dactylis glomerata</i> 1, <i>Petrorhagia prolifera</i> +, <i>Campanula patula</i> +, <i>Galium mollugo</i> 1, <i>Prunus spinosa</i> +, <i>Dianthus deltoides</i> +, <i>Hypericum maculatum</i> +, <i>Avenula pubescens</i> 1, <i>Crataegus monogyna</i> +, <i>Calamagrostis epigeios</i> +, <i>Holcus lanatus</i> +, <i>Daucus carota</i> 1, <i>Achillea millefolium</i> 1, <i>Erigeron annuus</i> +, <i>Pimpinella saxifraga</i> 1, <i>Agrimonia eupatoria</i> +, <i>Centaurea jacea</i> 1, <i>Trifolium repens</i> +, <i>Knautia arvensis</i> 1 Jednostka fitosocjologiczna: zespół rajgrasu wyniosłego <i>Arrhenatheretum elatioris</i>

PARAMETR/WSKAŹNIK	OPIS	WARTOŚĆ PARAMETRU/WSKAŹNIKA		OCENA PARAMETRU/ WSKAŹNIKA
POWIERZCHNIA SIEDLISKA		Ze względu na brak danych wyjściowych dotyczących powierzchni siedliska na stanowisku, parametr nie był oceniany.		XX
SPECYFICZNA STRUKTURA I FUNKCJE				
Procent powierzchni zajętej przez siedlisko na transekcje	Procentowy udział siedliska na transekcje szacowany w dziesiątkach procentów w trakcie oceny eksperckiej.	70%		U1
Struktura przestrzenna płatów siedliska	Stopień fragmentacji siedliska w skali porządkowej (duży, średni, mały stopień fragmentacji) oraz ocena wielkości płatów łąk.	Średni stopień fragmentacji wynikający z zarastania powierzchni oraz wnikania ekspansywnych gatunków zielnych.		U1
Gatunki charakterystyczne	Lista gatunków charakterystycznych dla związku <i>Arrhenatherion</i> i zespołu <i>Arrhenatheretum elatioris</i> wraz z przybliżonym procentem pokrycia przez dany gatunek	Rajgras wyniosły <i>Arrhenatherum elatius</i> – 40%, przytulia pospolita <i>Galium mollugo</i> – < 5%, świerzbica polna <i>Knautia arvensis</i> - < 1%, kozibród łąkowy <i>Tragopogon pratensis</i> - < 1%, dzwonek rozpierzchły <i>Campanula patula</i> - < 1%		FV
Gatunki dominujące	Lista gatunków, które osiągają największe pokrycie na transekcje, wraz z przybliżonym procentem pokrycia transektu przez dany gatunek.	Rajgras wyniosły <i>Arrhenatherum elatius</i> – 40%		FV
Obce gatunki inwazyjne	Lista gatunków obcych geograficznie i ekologicznie dla siedliska wraz z procentowym pokryciem transektu przez gatunek.	Przymiotno białe <i>Erigeron annuus</i> – 5% powierzchni transektu		U1
Gatunki ekspansywne roślin zielnych	Lista gatunków roślin zielnych rozprzestrzeniających się w siedlisku i mogących stanowić dla niego zagrożenie wraz z szacunkowym procentowym pokryciem transektu przez gatunek	Trzcinnik piaszkowy <i>Calamagrostis epigeios</i> - < 5%		FV
Ekspansja krzewów i podrostu drzew	Sumaryczne pokrycie krzewów i podrostu drzew na transekcje	Śliwa tarnina <i>Prunus spinosa</i> < 5%, głóg jednoszyjkowy <i>Crataegus monogyna</i> < 1%. Łączne pokrycie krzewów na transekcje około 5%.		U1
Udział dobrze zachowanych płatów siedliska	Powierzchnia płatów typowo wykształconych w stosunku do przejściowych, nietypowych, zdegradowanych, z gatunkami ekspansywnymi (% płatów dobrze zachowanych na transekcje).	Płaty dobrze zachowanie stanowią 70% powierzchni transektu		U1
Wojłok (martwa materia organiczna)	Pomiar grubości warstwy nierozłożonej materii organicznej odkładającej się ponad poziomem próchniczym. Wartość wskaźnika to średnia z 20 pomiarów w cm wykonanych w płacie siedliska.	2,3 cm		U1
STRUKTURA I FUNKCJE – ogólnie				U1
PERSPEKTYWY OCHRONY		Zachowanie siedliska na stanowisku niepewne, ze względu na brak ekstensywnej gospodarki kośnej, czego efektem jest wnikanie krzewów.		U1
OCENA OGÓLNA	Powierzchnia siedliska o różnym stanie zachowania na stanowisku	FV	0%	U1
		U1	80%	

PARAMETR/WSKAŹNIK	OPIS	WARTOŚĆ PARAMETRU/WSKAŹNIKA		OCENA PARAMETRU/ WSKAŹNIKA
		U2	20%	

Oddziaływania istniejące					
Wewnętrzne	Kod	Nazwa działalności	Intensywność	Wpływ	Syntetyczny opis
	K02.02	Nagromadzenie materii organicznej	C	-	W związku z brakiem wykaszania dochodzi do nagromadzenia materii organicznej.
	K02.01	Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)	B	-	Brak regularnego wykaszania skutkuje ekspansją drzew i krzewów, głównie śliwy tarniny.
	K04.01	Konkurencja	C	-	Konkurencja ze strony trzcinnika piaskowego.
	A03.03	Zaniechanie / brak koszenia	B	-	Brak regularnego wykaszania skutkuje nadmiernym odkładaniem materii organicznej i ekspansją drzew i krzewów.
	I01	Nierodzone gatunki zaborcze	C	-	Około 5% powierzchni transketu zajmuje przymiotno białe.
Oddziaływania potencjalne					
Wewnętrzne	A08	Nawożenie (nawozy sztuczne)	-	-	Intensywne nawożenie prowadzące do zubożenia florystycznego
	A04.01	Wypas intensywny	-	-	Intensywny wypas; brak połączenia z gospodarką kośną.
	A11	Inne rodzaje praktyk rolniczych	-	-	Podsiewanie wysokoproduktywnymi mieszkankami traw prowadzące do zubożenia florystycznego płatów.
	A03.01	Intensywne koszenie lub intensyfikacja	-	-	Zwielokrotnienie pokosów w ciągu sezonu wegetacyjnego, zbyt wczesny I pokos prowadzące do ograniczenia różnorodności florystycznej płatów.

Dokumentacja fotograficzna

Fot. 64. Łąka rajgrasowa na stanowisku nr d182

Fot. 65. Łąka rajgrasowa na stanowisku nr d182

Fot. 66. Fragment runi łąki rajgrasowej na stanowisku nr d182

Karta obserwacji siedliska na stanowisku nr cbd2

Karta obserwacji siedliska na stanowisku	
Stanowisko - informacje podstawowe	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)
Nazwa stanowiska	cbd2
Typ stanowiska	Badawcze
Zbiorowiska roślinne	Zespół rajgrasu wyniosłego <i>Arrhenatheretum elatioris</i>
Opis siedliska na stanowisku	Niewielki płat łąki rajgrasowej zlokalizowany w miejscowości Uzarzewo, na fragmencie działki ewidencyjnej nr 47/3 (obręb ewidencyjny Uzarzewo). Siedlisko położone około 50 m na północny zachód od Jeziora Uzarzewskiego. Od północy płat sąsiaduje z regularnie uczęszczaną ścieżką. Siedlisko na stanowisku antropogenicznie pofragmentowane w wyniku wydeptywania i rozjeżdżania (w trakcie dojazdu mieszkańców nad Jezioro Uzarzewskie). Łąka ekstensywnie użytkowana kośnie.
Powierzchnia płatów siedliska	0,36 ha
Obszary chronione, na którym znajduje się stanowisko	PLH300038 Dolina Cybiny
Zarządzający terenem	Brak danych
Współrzędne geograficzne	Początek transektu: 17°7'50"E 52°26'59"N Środek transektu: 17°7'50"E 52°26'58"N Koniec transektu: 17°7'49"E 52°26'58"N
Wymiary transektu	10 x 60 m
Wysokość n.p.m.	70 m
Obszar	PLH300038 Dolina Cybiny
Zagrożenia	Istniejące zagrożenia: K04.01 – konkurencja; G05.01 – wydeptywanie, intensywne użytkowanie; Potencjalne zagrożenia: A03.01 – intensywne koszenie lub intensyfikacja; A03.03 – zaniechanie / brak koszenia; I01 – obce gatunki inwazyjne K02.01 – zmiana składu gatunkowego (sukcesja); A04.01 – wypas intensywny; A08 – nawożenie (nawozy sztuczne); A11 – inne rodzaje praktyk rolniczych (podsiewanie wysokoproduktywnymi mieszankami traw)
Inne wartości przyrodnicze	Brak
Monitoring jest wymagany	Tak
Uzasadnienie	Wskazany monitoring dalszych zmian stanu zachowania siedliska na stanowisku.
Wykonywane zabiegi ochronne i ocena ich skuteczności	Ekstensywne wykaszanie (2x w sezonie wegetacyjnym), ograniczające rozwój podrostu drzew i krzewów.
Propozycja wprowadzenia działań ochronnych	1. Utrzymanie ekstensywnej gospodarki kośnej (max. 2 pokosy w ciągu sezonu wegetacyjnego, I pokos po 15 czerwca) z usunięciem skoszonej fitomasy poza płat siedliska. Dopuszczalne również naprzemienne ekstensywne użytkowanie kośno-pastwiskowe (pod warunkiem przeprowadzenia przed wypasem pokosu). 2. Dalszy monitoring stanu zachowania siedliska na stanowisku, zgodnie z metodyką GIOŚ.
Data kontroli	29.06.2017 r.
Uwagi	Ze względu na niewielką powierzchnię płatu, w jego zasięgu wykonano transekt o wymiarach 10x60 m, w obrębie którego zlokalizowano jedno zdjęcie fitosocjologiczne.

Stan ochrony siedliska przyrodniczego na stanowisku	
Zdjęcie fitosocjologiczne I	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°7'50"E 52°26'58"N Wysokość n.p.m.: 70 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 25 m ² , Nachylenie: 0°, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 29.06.2017 r. Zwarcie warstwy: c – 90%, d – 10% Wysokość warstwy: c – 0,7-1,2 m, d – 0,1 m Warstwa c: <i>Medicago falcata</i> 2, <i>Arrhenatherum elatius</i> 3, <i>Dactylis glomerata</i> 1, <i>Rumex acetosella</i> 1, <i>Trifolium campestre</i> 1, <i>Poa pratensis</i> 1, <i>Melandrium album</i> +, <i>Taraxacum officinale</i> +, <i>Rumex acetosa</i> +, <i>Verbascum nigrum</i> +, <i>Achillea millefolium</i> +, <i>Potentilla argentea</i> +, <i>Artemisia vulgaris</i> +, <i>Leontodon hispidus</i> 1, <i>Helianthus tuberosus</i> +, <i>Trifolium repens</i> +, <i>Trifolium pratense</i> +, <i>Lolium perenne</i> +, <i>Bromus mollis</i> +, <i>Calamagrostis epigeios</i> 1, <i>Pimpinella saxifraga</i> +, <i>Knautia arvensis</i> + Warstwa d: <i>Brachythecium albicans</i> 1, <i>Rhytiadelphus squarrosus</i> 1, <i>Hypnum cupressiforme</i> + Jednostka fitosocjologiczna: zespół rajgrasu wyniosłego <i>Arrhenatheretum elatioris</i>

PARAMETR/WSKAŹNIK	OPIS	WARTOŚĆ PARAMETRU/WSKAŹNIKA		OCENA PARAMETRU/ WSKAŹNIKA
POWIERZCHNIA SIEDLISKA		Ze względu na brak danych wyjściowych dotyczących powierzchni siedliska na stanowisku, parametr nie był oceniany.		XX
SPECYFICZNA STRUKTURA I FUNKCJE				
Procent powierzchni zajętej przez siedlisko na transekcje	Procentowy udział siedliska na transekcje szacowany w dziesiątkach procentów w trakcie oceny eksperckiej.	70%		U1
Struktura przestrzenna płatów siedliska	Stopień fragmentacji siedliska w skali porządkowej (duży, średni, mały stopień fragmentacji) oraz ocena wielkości płatów łąk.	Średni stopień fragmentacji wynikający z wydeptywania i rozjeżdżania.		U1
Gatunki charakterystyczne	Lista gatunków charakterystycznych dla związku <i>Arrhenatherion</i> i zespołu <i>Arrhenatheretum elatioris</i> wraz z przybliżonym procentem pokrycia przez dany gatunek	Rajgras wyniosły <i>Arrhenatherum elatius</i> – 40%, świerzbica polna <i>Knautia arvensis</i> - < 1%		U2
Gatunki dominujące	Lista gatunków, które osiągają największe pokrycie na transekcje, wraz z przybliżonym procentem pokrycia transektu przez dany gatunek.	Rajgras wyniosły <i>Arrhenatherum elatius</i> – 40%, lucerna sierpowata <i>Medicago lupulina</i> – 20%		U1
Obce gatunki inwazyjne	Lista gatunków obcych geograficznie i ekologicznie dla siedliska wraz z procentowym pokryciem transektu przez gatunek.	Słonecznik bulwiasty <i>Helianthus tuberosus</i> - < 1% powierzchni transektu		FV
Gatunki ekspansywne roślin zielnych	Lista gatunków roślin zielnych rozprzestrzeniających się w siedlisku i mogących stanowić dla niego zagrożenie wraz z szacunkowym procentowym pokryciem transektu przez gatunek	Trzcinnik piaskowy <i>Calamagrostis epigeios</i> – < 5% powierzchni transektu		U1
Ekspansja krzewów i podrostu drzew	Sumaryczne pokrycie krzewów i podrostu drzew na transekcje	Brak		FV
Udział dobrze zachowanych płatów siedliska	Powierzchnia płatów typowo wykształconych w stosunku do przejściowych, nietypowych, zdegradowanych, z gatunkami ekspansywnymi (% płatów dobrze zachowanych na transekcje).	Płat stonkowo ubogie florystyczne i mało typowy.		U2
Wojłok (martwa materia organiczna)	Pomiar grubości warstwy nierozłożonej materii organicznej odkładającej się ponad poziomem próchnicznym. Wartość wskaźnika to średnia z 20 pomiarów w cm wykonanych w płacie siedliska.	1,7 cm		FV
STRUKTURA I FUNKCJE – ogólnie				U2
PERSPEKTYWY OCHRONY		Zachowanie siedliska na stanowisku niepewne ze względu na oddziaływanie czynników negatywnie wpływających na kondycję siedliska tj. intensywne wydeptywanie, rozjeżdżanie, rozprzestrzenianie się rodzimych gatunków ekspansywnych (trzcinnik piaskowy).		U1
OCENA OGÓLNA	Powierzchnia siedliska o różnym stanie zachowania na stanowisku	FV	0%	U2
		U1	20%	
		U2	80%	

Oddziaływania istniejące					
Wewnętrzne	Kod	Nazwa działalności	Intensywność	Wpływ	Syntetyczny opis
	G05.01	Wydeptywanie, nadmierne użytkowanie	B	-	Płat jest intensywnie wydeptywany i rozjeżdżany (w trakcie dojazdu ololichnych mieszkańców do Jeziora Uzarzewskiego).
	K04.01	Konkurencja	C	-	Konkurencja ze strony trzcinnika piaskowego.
Oddziaływania potencjalne					
Wewnętrzne	A08	Nawożenie (nawozy sztuczne)	-	-	Intensywne nawożenie prowadzące do zubożenia florystycznego
	A04.01	Wypas intensywny	-	-	Intensywny wypas; brak połączenia z gospodarką kośną.
	A11	Inne rodzaje praktyk rolniczych	-	-	Podsiewanie wysokoproduktywnymi mieszkankami traw prowadzące do zubożenia florystycznego płatów.
	A03.01	Intensywne koszenie lub intensyfikacja	-	-	Zwielokrotnienie pokosów w ciągu sezonu wegetacyjnego, zbyt wczesny I pokos prowadzące do ograniczenia różnorodności florystycznej płatów.
	K02.01	Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)	-	-	W przypadku braku regularnego wykaszania dojdzie do ekspansji drzew i krzewów.
	I01	Nierodzące gatunki zaborcze	-	-	Istnieje ryzyko dalszego rozprzestrzeniania się w płacie słonecznika bulwiastego oraz wnikania innych gatunków obcych tj. przymiotno białe, nawłóć kanadyjska.

Dokumentacja fotograficzna

Fot. 67. Siedlisko 6510 na stanowisku nr cbd2

Karta obserwacji siedliska na stanowisku nr 86ba

Karta obserwacji siedliska na stanowisku	
Stanowisko - informacje podstawowe	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)
Nazwa stanowiska	86ba
Typ stanowiska	Badawcze
Zbiorowiska roślinne	Zespół rajgrasu wyniosłego <i>Arrhenatheretum elatioris</i>
Opis siedliska na stanowisku	Dobrze zachowany płat łąki rajgrasowej zlokalizowany w miejscowości Jankowo, na fragmentach działek ewidencyjnych nr 7/2, 8, 9 (obręb ewidencyjny Jankowo). Siedlisko porasta fragmenty północnego zbocza doliny oraz jego grzbiet. Od południa płat sąsiaduje z drogą gruntową. Siedlisko na stanowisku ekstensywnie wykaszane. Północne fragmenty płatu, sąsiadując z ciepłolubnymi zaroślami, budowanymi głównie przez gatunki z rodzaju <i>Crataegus</i> i śliwę tarninę.
Powierzchnia płatów siedliska	1,38 ha
Obszary chronione, na którym znajduje się stanowisko	PLH300038 Dolina Cybiny
Zarządzający terenem	Brak danych
Współrzędne geograficzne	Początek transektu: 17°10'35"E 52°27'2"N Środek transektu: 17°10'29"E 52°27'2"N Koniec transektu: 17°10'24"E 52°27'1"N
Wymiary transektu	10 x 200 m
Wysokość n.p.m.	92-94 m
Obszar	PLH300038 Dolina Cybiny
Zagrożenia	Istniejące zagrożenia: A11 – inne rodzaje praktyk rolniczych (podsiewanie wysokoproduktywnymi mieszkami traw); K04.01 – konkurencja; Potencjalne zagrożenia: A03.01 – intensywne koszenie lub intensyfikacja; A03.03 – zaniechanie / brak koszenia; I01 – obce gatunki inwazyjne K02.01 – zmiana składu gatunkowego (sukcesja); A04.01 – wypas intensywny; A08 – nawożenie (nawozy sztuczne); A02.03 – usuwanie trawy pod grunty orne
Inne wartości przyrodnicze	Występowanie populacji pierwiosnka lekarskiego <i>Primula veris</i>
Monitoring jest wymagany	Tak
Uzasadnienie	Wskazany monitoring dalszych zmian stanu zachowania siedliska na stanowisku.
Wykonywane zabiegi ochronne i ocena ich skuteczności	Ekstensywne wykaszanie (2x w sezonie wegetacyjnym) , prowadzące do ograniczenia ekspansji drzew i krzewów oraz zielnych gatunków ekspansywnych.
Propozycja wprowadzenia działań ochronnych	1. Utrzymanie ekstensywnej gospodarki kośnej (max. 2 pokosy w ciągu sezonu wegetacyjnego, I pokos po 15 czerwca) z usunięciem skoszonej fitomasy poza płat siedliska. Dopuszczalne również naprzemienne ekstensywne użytkowanie kośno-pastwiskowe (pod warunkiem przeprowadzenia przed wypasem pokosu); 2. Zaniechanie podsiewania wysokoproduktywnymi mieszkami traw. 3. Dalszy monitoring stanu zachowania siedliska na stanowisku, zgodnie z metodyką GIOŚ.
Data kontroli	17.05.2017 r., 12.06.2017 r.
Uwagi	-

Stan ochrony siedliska przyrodniczego na stanowisku	
Zdjęcie fitosocjologiczne I	
<p>Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna</p>	<p>Współrzędne geograficzne środka: 17°10'35"E 52°27'2"N Wysokość n.p.m.: 92 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 25 m², Ekspozycja: N Nachylenie: 15°, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 17.05.201 r., 12.06.2017 r. Zwarcie warstwy: c – 90%, d – 5% Wysokość warstwy: c – 0,7-1,2 m, d – 0,1 m Warstwa c: <i>Dactylis glomerata</i> 2, <i>Anthriscus sylvestris</i> 1, <i>Potentilla erecta</i> +, <i>Cerastium holosteoides</i> +, <i>Lotus corniculatus</i> 1, <i>Taraxacum officinale</i> 1, <i>Poa pratensis</i> 2, <i>Arrhenatherum elatius</i> 3, <i>Vicia cracca</i> +, <i>Rumex acetosa</i> +, <i>Trifolium pratense</i> 1, <i>Veronica chamaedrys</i> 1, <i>Galium mollugo</i> 1, <i>Urtica dioica</i> +, <i>Ranunculus acris</i> +, <i>Ornithogalum umbellatum</i> +, <i>Luzula multiflora</i> +, <i>Heracleum sphondylium</i> 1, <i>Anthoxanthum odoratum</i> +, <i>Pimpinella major</i> +, <i>Achillea millefolium</i> +, <i>Holcus lanatus</i> +, <i>Equisetum pratense</i> +, <i>Ranunculus repens</i> + Warstwa d: <i>Brachythecium albicans</i> 1 Jednostka fitosocjologiczna: zespół rajgrasu wyniosłego <i>Arrhenatherum elatioris</i></p>
Zdjęcie fitosocjologiczne II	
<p>Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna</p>	<p>Współrzędne geograficzne środka: 17°10'29"E 52°27'2"N Wysokość n.p.m.: 94 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 25 m², Ekspozycja: N Nachylenie: 10°, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 17.05.2017 r., 12.06.2017 r. Zwarcie warstwy: c – 90% Wysokość warstwy: c – 0,7-1,2 m, Warstwa c: <i>Dactylis glomerata</i> 1, <i>Vicia hirsuta</i> +, <i>Cirsium arvense</i> +, <i>Tragopogon pratensis</i> 1, <i>Hypericum maculatum</i> +, <i>Festuca rubra</i> 1, <i>Prunus spinosa</i> +, <i>Plantago lanceolata</i> +, <i>Anthriscus sylvestris</i> +, <i>Potentilla erecta</i> +, <i>Cerastium holosteoides</i> +, <i>Lotus corniculatus</i> +, <i>Taraxacum officinale</i> 1, <i>Poa pratensis</i> 1, <i>Arrhenatherum elatius</i> 3, <i>Trifolium pratense</i> +, <i>Veronica chamaedrys</i> +, <i>Galium mollugo</i> 1, <i>Ranunculus acris</i> +, <i>Luzula multiflora</i> +, <i>Heracleum sphondylium</i> 1, <i>Achillea millefolium</i> 1, <i>Tussilago farfara</i> +, <i>Trifolium alpestre</i> 1, <i>Campanula patula</i> +, <i>Centaurea jacea</i> +, <i>Primula veris</i> + Jednostka fitosocjologiczna: zespół rajgrasu wyniosłego <i>Arrhenatherum elatioris</i></p>
Zdjęcie fitosocjologiczne III	
<p>Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna</p>	<p>Współrzędne geograficzne środka: 17°10'24"E 52°27'1"N Wysokość n.p.m.: 94 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 25 m², Ekspozycja: N Nachylenie: 10°, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 17.05.2017 r., 12.06.2017 r. Zwarcie warstwy: c – 90%, d – 5% Wysokość warstwy: c – 0,7-1,2 m, d – 0,1 m Warstwa c: <i>Galium mollugo</i> 1, <i>Knautia arvensis</i> 1, <i>Tragopogon pratensis</i> 1, <i>Dactylis glomerata</i> 1, <i>Cerastium holosteoides</i> +, <i>Lotus corniculatus</i> 1, <i>Taraxacum officinale</i> 1, <i>Poa pratensis</i> 1, <i>Arrhenatherum elatius</i> 3, <i>Vicia cracca</i> +, <i>Rumex acetosa</i> +, <i>Trifolium pratense</i> 1, <i>Rumex thyrsiflorus</i> +, <i>Veronica chamaedrys</i> +, <i>Ranunculus acris</i> +, <i>Ornithogalum umbellatum</i> +, <i>Leucanthemum vulgare</i> +, <i>Heracleum sphondylium</i> 1, <i>Achillea millefolium</i> 1, <i>Ranunculus bulbosus</i> + Warstwa d: <i>Brachythecium albicans</i> 1 Jednostka fitosocjologiczna: zespół rajgrasu wyniosłego <i>Arrhenatherum elatioris</i></p>

PARAMETR/WSKAŹNIK	OPIS	WARTOŚĆ PARAMETRU/WSKAŹNIKA		OCENA PARAMETRU/ WSKAŹNIKA
POWIERZCHNIA SIEDLISKA		Ze względu na brak danych dotyczących powierzchni siedliska na stanowisku, parametr nie był oceniany.		XX
SPECYFICZNA STRUKTURA I FUNKCJE				
Procent powierzchni zajętej przez siedlisko na transekcje	Procentowy udział siedliska na transekcje szacowany w dziesiątkach procentów w trakcie oceny eksperckiej.	100%		FV
Struktura przestrzenna płatów siedliska	Stopień fragmentacji siedliska w skali porządkowej (duży, średni, mały stopień fragmentacji) oraz ocena wielkości płatów łąk.	Siedlisko nie wykazuje fragmentacji.		FV
Gatunki charakterystyczne	Lista gatunków charakterystycznych dla związku <i>Arrhenatherion</i> i zespołu <i>Arrhenatheretum elatioris</i> wraz z przybliżonym procentem pokrycia przez dany gatunek	Rajgras wyniosły <i>Arrhenatherum elatius</i> – 40%, świerzbica polna <i>Knautia arvensis</i> - < 1%, przytulia pospolita <i>Galium mollugo</i> – 5%, kozibród łąkowy <i>Tragopogon pratensis</i> - < 5%, dzwonek rozpierzchły <i>Campanula patula</i> - < 2%, szczaw rozpierzchły <i>Rumex thyrsiflorus</i> - < 1%		FV
Gatunki dominujące	Lista gatunków, które osiągają największe pokrycie na transekcje, wraz z przybliżonym procentem pokrycia transektu przez dany gatunek.	Rajgras wyniosły <i>Arrhenatherum elatius</i> – 40%, kupkówka pospolita <i>Dactylis glomerata</i> – 10%		FV
Obce gatunki inwazyjne	Lista gatunków obcych geograficznie i ekologicznie dla siedliska wraz z procentowym pokryciem transektu przez gatunek.	Brak		FV
Gatunki ekspansywne roślin zielnych	Lista gatunków roślin zielnych rozprzestrzeniających się w siedlisku i mogących stanowić dla niego zagrożenie wraz z szacunkowym procentowym pokryciem transektu przez gatunek	Trybula leśna <i>Anthriscus sylvestris</i> - < 1%, pokrzywa zwyczajna <i>Urtica dioica</i> – jednostkowo, ostrożeń polny <i>Cirsium arvense</i> – jednostkowo		FV
Ekspansja krzewów i podrostu drzew	Sumaryczne pokrycie krzewów i podrostu drzew na transekcje	Brak		FV
Udział dobrze zachowanych płatów siedliska	Powierzchnia płatów typowo wykształconych w stosunku do przejściowych, nietypowych, zdegradowanych, z gatunkami ekspansywnymi (% płatów dobrze zachowanych na transekcje).	Płaty dobrze zachowane stanowią > 80%		FV
Wojłok (martwa materia organiczna)	Pomiar grubości warstwy nierozłożonej materii organicznej odkładającej się ponad poziomem próchniczym. Wartość wskaźnika to średnia z 20 pomiarów w cm wykonanych w płacie siedliska.	1,2 cm		FV
STRUKTURA I FUNKCJE – ogólnie				FV
PERSPEKTYWY OCHRONY		Zachowanie siedliska na stanowisku pewne, pod warunkiem utrzymania dotychczasowego ekstensywnego wykaszania i ograniczenia podsiewania mieszkami traw.		FV
OCENA OGÓLNA	Powierzchnia siedliska o różnym stanie zachowania na stanowisku	FV	90%	FV
		U1	10%	
		U2	0%	

Oddziaływania istniejące					
Wewnętrzne	Kod	Nazwa działalności	Intensywność	Wpływ	Syntetyczny opis
	A11	Inne rodzaje praktyk rolniczych	C	-	Podsiewanie wysokoproduktywnymi mieszankami traw prowadzące do zubożenia florystycznego płatów.
	K04.01	Konkurencja	C	-	Niewielka konkurencja ze strony trybuli leśnej, która powinna zostać ograniczona dzięki użytkowaniu kośnemu.
Oddziaływania potencjalne					
Wewnętrzne	A08	Nawożenie (nawozy sztuczne)	-	-	Intensywne nawożenie prowadzące do zubożenia florystycznego
	A04.01	Wypas intensywny	-	-	Intensywny wypas; brak połączenia z gospodarką kośną.
	A02.03	Usuwanie trawy pod grunty orne	-	-	Istnieje ryzyko przekształcenia siedliska na grunty orne.
	A03.01	Intensywne koszenie lub intensyfikacja	-	-	Zwielokrotnienie pokosów w ciągu sezonu wegetacyjnego, zbyt wczesny I pokos prowadzące do ograniczenia różnorodności florystycznej płatów.
	I01	Nierodzące gatunki zaborcze	-	-	Istnieje ryzyko wnikania innych gatunków obcych tj. przymiotno białe, nawłóć kanadyjska.

Dokumentacja fotograficzna

Fot. 68. Łąka rajgrasowa na stanowisku nr 86ba

Fot. 69. Łąka rajgrasowana na stanowisku nr 86ba

Fot. 70. Śniedek baldaszkowaty i pierwiosnek lekarski w płacie łąki rajgrasowej na stanowisku nr 86ba

Karta obserwacji siedliska na stanowisku nr bd18

Karta obserwacji siedliska na stanowisku	
Stanowisko - informacje podstawowe	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)
Nazwa stanowiska	bd18
Typ stanowiska	Badawcze
Zbiorowiska roślinne	Zespół rajgrasu wyniosłego <i>Arrhenatheretum elatioris</i>
Opis siedliska na stanowisku	Płat łąki rajgrasowej zlokalizowany w miejscowości Promno na wschodnim brzegu Jeziora Góra. Stanowisko zajmuje fragmenty działek ewidencyjnych nr 44/11, 44/10, 44/8, 47/7, 50, 51/2 (obręb ewidencyjny Promno). Od północy siedlisko siąga do murawy kserotermicznej, od południa z mozaiką łąk wilgotnych ze związku <i>Calthion</i> i szuwarów trzcinowych. Siedlisko na stanowisku nie jest wykaszane, czego efektem jest wnikanie gatunków krzewów i drzew (obecnie proces ma jeszcze niewielkie natężenie).
Powierzchnia płatów siedliska	1,06 ha
Obszary chronione, na którym znajduje się stanowisko	PLH300038 Dolina Cybiny
Zarządzający terenem	Brak danych
Współrzędne geograficzne	Początek transektu: 17°13'31"E 52°27'2"N Środek transektu: 17°13'36"E 52°27'3"N Koniec transektu: 17°13'42"E 52°27'3"N
Wymiary transektu	10 x 200 m
Wysokość n.p.m.	88-89 m
Obszar	PLH300038 Dolina Cybiny
Zagrożenia	Istniejące zagrożenia: A03.03 – zaniechanie / brak koszenia; I01 – obce gatunki inwazyjne Potencjalne zagrożenia: A03.01 – intensywne koszenie lub intensyfikacja; A04.01 – wypas intensywny; K02.01 – zmiana składu gatunkowego (sukcesja); A08 – nawożenie (nawozy sztuczne); A11 – inne rodzaje praktyk rolniczych (podsiewanie wysokoproduktywnymi mieszkami traw); K04.01 – konkurencja; A02.03 – usuwanie trawy pod grunty orne
Inne wartości przyrodnicze	Brak
Monitoring jest wymagany	Tak
Uzasadnienie	Wskazany monitoring dalszych zmian stanu zachowania siedliska na stanowisku.
Wykonywane zabiegi ochronne i ocena ich skuteczności	Brak
Propozycja wprowadzenia działań ochronnych	1. Przywrócenie ekstensywnej gospodarki kośnej (max. 2 pokosy w ciągu sezonu wegetacyjnego, I pokos po 15 czerwca) z usunięciem skoszonej fitomasy poza płat siedliska. Dopuszczalne również naprzemienne ekstensywne użytkowanie kośno-pastwiskowe (pod warunkiem przeprowadzenia przed wypasem pokosu); 2. Dalszy monitoring stanu zachowania siedliska na stanowisku, zgodnie z metodyką GIOŚ.
Data kontroli	2.06.2017 r.
Uwagi	-

Stan ochrony siedliska przyrodniczego na stanowisku	
Zdjęcie fitosocjologiczne I	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°13'31"E 52°27'2"N Wysokość n.p.m.: 88 m, Powierzchnia zdjęcia: 25 m ² , Nachylenie: 0°, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 2.06.2017 Zwarcie warstwy: c – 90%, d – 10% Wysokość warstwy: c – 0,7-1,2 m, d – 0,1 m Warstwa c: <i>Lotus corniculatus</i> 1, <i>Taraxacum officinale</i> 1, <i>Dactylis glomerata</i> 1, <i>Anthriscus sylvestris</i> +, <i>Festuca rubra</i> 1, <i>Poa pratensis</i> 1, <i>Arrhenatherum elatius</i> 3, <i>Tragopogon pratensis</i> 1, <i>Rumex acetosa</i> +, <i>Bellis perennis</i> +, <i>Leucanthemum vulgare</i> 1, <i>Lathyrus pratensis</i> 1, <i>Phleum pratense</i> +, <i>Trifolium pratense</i> 1, <i>Galium mollugo</i> +, <i>Urtica dioica</i> +, <i>Ranunculus acris</i> +, <i>Heracleum sphondylium</i> 1, <i>Knautia arvensis</i> +, <i>Pimpinella major</i> +, <i>Plantago lanceolata</i> +, <i>Achillea millefolium</i> 1, <i>Campanula patula</i> + Warstwa d: <i>Rhytidadelphus squarrosus</i> 2 Jednostka fitosocjologiczna: zespół rajgrasu wyniosłego <i>Arrhenatheretum elatioris</i>
Zdjęcie fitosocjologiczne II	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°13'36"E 52°27'3"N Wysokość n.p.m.: 88 m, Powierzchnia zdjęcia: 25 m ² , Nachylenie: 0°, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 2.06.2017 r. Zwarcie warstwy: c – 90% Wysokość warstwy: c – 0,7-1,2 m, Warstwa c: <i>Dactylis glomerata</i> 1, <i>Carex hirta</i> +, <i>Festuca rubra</i> 1, <i>Plantago lanceolata</i> 1, <i>Cerastium holosteoides</i> 1, <i>Lotus corniculatus</i> +, <i>Taraxacum officinale</i> 1, <i>Poa pratensis</i> 1, <i>Arrhenatherum elatius</i> 3, <i>Trifolium pratense</i> 1, <i>Veronica chamaedrys</i> 1, <i>Galium mollugo</i> 1, <i>Ranunculus acris</i> 1, <i>Achillea millefolium</i> 1, <i>Alopecurus pratensis</i> 1, <i>Medicago falcata</i> +, <i>Galium verum</i> +, <i>Leucanthemum vulgare</i> +, <i>Glechoma hederacea</i> +, <i>Crataegus monogyna</i> +, <i>Phleum pratense</i> +, <i>Holcus lanatus</i> +, <i>Prunus spinosa</i> +, <i>Betula pendula</i> +, <i>Centaurea jacea</i> + Jednostka fitosocjologiczna: zespół rajgrasu wyniosłego <i>Arrhenatheretum elatioris</i>
Zdjęcie fitosocjologiczne III	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°13'42"E 52°27'3"N Wysokość n.p.m.: 89 m, Powierzchnia zdjęcia: 25 m ² , Nachylenie: 0°, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 2.06.2017 r. Zwarcie warstwy: b – 5%, c – 90%, d – 10% Wysokość warstwy: b – 1,5-2 m, c – 0,7-1,2 m, d – 0,1 m Warstwa b: <i>Crataegus monogyna</i> +, <i>Prunus spinosa</i> 1 Warstwa c: <i>Galium mollugo</i> +, <i>Tragopogon pratensis</i> +, <i>Cerastium holosteoides</i> +, <i>Lotus corniculatus</i> 1, <i>Taraxacum officinale</i> 1, <i>Arrhenatherum elatius</i> 3, <i>Daucus carota</i> 1, <i>Trifolium repens</i> +, <i>Picris hieracioides</i> +, <i>Vicia cracca</i> +, <i>Dactylis glomerata</i> 1, <i>Rumex acetosa</i> +, <i>Knautia arvensis</i> +, <i>Glechoma hederacea</i> +, <i>Holcus lanatus</i> 1, <i>Lathyrus pratensis</i> +, <i>Trifolium pratense</i> 1, <i>Veronica chamaedrys</i> 1, <i>Ranunculus acris</i> 1, <i>Leucanthemum vulgare</i> +, <i>Heracleum sphondylium</i> 1, <i>Achillea millefolium</i> 1 Warstwa d: <i>Rhytidadelphus squarrosus</i> 2 Jednostka fitosocjologiczna: zespół rajgrasu wyniosłego <i>Arrhenatheretum elatioris</i>

PARAMETR/WSKAŹNIK	OPIS	WARTOŚĆ PARAMETRU/WSKAŹNIKA		OCENA PARAMETRU/ WSKAŹNIKA
POWIERZCHNIA SIEDLISKA		Ze względu na brak danych wyjściowych dotyczących powierzchni siedliska na stanowisku, parametr nie był oceniany.		XX
SPECYFICZNA STRUKTURA I FUNKCJE				
Procent powierzchni zajętej przez siedlisko na transekcje	Procentowy udział siedliska na transekcje szacowany w dziesiątkach procentów w trakcie oceny eksperckiej.	80%		FV
Struktura przestrzenna płatów	Stopień fragmentacji siedliska w skali porządkowej (duży, średni, mały stopień fragmentacji) oraz ocena wielkości płatów łąk.	Siedlisko wykazuje niewielki stopień fragmentacji.		FV
Gatunki charakterystyczne	Lista gatunków charakterystycznych dla związku <i>Arrhenatherion</i> i zespołu <i>Arrhenatheretum elatioris</i> wraz z przybliżonym procentem pokrycia przez dany gatunek	Rajgras wyniosły <i>Arrhenatherum elatius</i> – 40%, świerzbica polna <i>Knautia arvensis</i> - < 1%, przytulia pospolita <i>Galium mollugo</i> – < 5%, kozibród łąkowy <i>Tragopogon pratensis</i> – 5%, dzwonek rozpierzchły <i>Campanula patula</i> - < 1%		FV
Gatunki dominujące	Lista gatunków, które osiągają największe pokrycie na transekcje, wraz z przybliżonym procentem pokrycia transektu przez dany gatunek.	Rajgras wyniosły <i>Arrhenatherum elatius</i> – 40%		FV
Obce gatunki inwazyjne	Lista gatunków obcych geograficznie i ekologicznie dla siedliska wraz z procentowym pokryciem transektu przez gatunek.	Nawłóć kanadyjska <i>Solidago canadensis</i> zajmuje < 1% powierzchni transektu.		U1
Gatunki ekspansywne roślin zielnych	Lista gatunków roślin zielnych rozprzestrzeniających się w siedlisku i mogących stanowić dla niego zagrożenie wraz z szacunkowym procentowym pokryciem transektu przez gatunek	Trybula leśna <i>Anthriscus sylvestris</i> – jednostkowo, pokrzywa zwyczajna <i>Urtica dioica</i> – jednostkowo		FV
Ekspansja krzewów i podrostu drzew	Sumaryczne pokrycie krzewów i podrostu drzew na transekcje	Sumaryczne pokrycie drzew i krzewów na transekcje wynosi <5%		U1
Udział dobrze zachowanych płatów siedliska	Powierzchnia płatów typowo wykształconych w stosunku do przejściowych, nietypowych, zdegradowanych, z gatunkami ekspansywnymi (% płatów dobrze zachowanych na transekcje).	Płaty dobrze zachowane stanowią > 80%		FV
Wojłok (martwa materia organiczna)	Pomiar grubości warstwy nierozłożonej materii organicznej odkładającej się ponad poziomem próchnicznym. Wartość wskaźnika to średnia z 20 pomiarów w cm wykonanych w płacie siedliska.	2,3 cm		U1
STRUKTURA I FUNKCJE – ogólnie				U1
PERSPEKTYWY OCHRONY		Zachowanie siedliska na stanowisku niepewne lecz możliwe pod warunkiem ograniczenia wpływu negatywnych oddziaływań, zwłaszcza ekspansji krzewów.		U1
OCENA OGÓLNA	Powierzchnia siedliska o różnym stanie zachowania na stanowisku	FV	0%	U1
		U1	100%	
		U2	0%	

Oddziaływania istniejące					
	Kod	Nazwa działalności	Intensywność	Wpływ	Syntetyczny opis
Wewnętrzne	A03.03	Zaniechanie / brak koszenia	B	-	Powierzchnia nie jest wykaszana, co w przyszłości będzie skutkowało ekspansją drzew i krzewów. Obecnie notowano je jedynie pojedynczo.
	I01	Obce gatunki inwazyjne	C	-	W płacie występuje nawłóć kanadyjska <i>Solidago canadensis</i> , której pokrycie na transekcie nie przekracza 1%.
Oddziaływania potencjalne					
Wewnętrzne	A08	Nawożenie (nawozy sztuczne)	-	-	Intensywne nawożenie prowadzące do zubożenia florystycznego
	A04.01	Wypas intensywny	-	-	Intensywny wypas; brak połączenia z gospodarką kośną.
	A02.03	Usuwanie trawy pod grunty orne	-	-	Istnieje ryzyko przekształcenia siedliska na grunty orne.
	A03.01	Intensywne koszenie lub intensyfikacja	-	-	Zwielokrotnienie pokosów w ciągu sezonu wegetacyjnego, zbyt wczesny I pokos prowadzące do ograniczenia różnorodności florystycznej płatów.
	A11	Inne rodzaje praktyk rolniczych	-	-	Podsiewanie wysokoproduktywnymi mieszankami traw prowadzące do zubożenia florystycznego płatów.
	K04.01	Konkurencja	-	-	Niewielka konkurencja ze strony trybuli leśnej, która powinna zostać ograniczona dzięki użytkowaniu kośnemu.
	K02.01	Zmiana składu gatunkowego (sukcesja);	-	-	W przypadku dalszego braku wykaszania dojdzie do ekspansji krzewów na powierzchni.

Dokumentacja fotograficzna

Fot. 71. Fragment płatu łąki rajgrasowej na stanowisku nr bd18

Karta obserwacji siedliska na stanowisku nr 8667

Karta obserwacji siedliska na stanowisku	
Stanowisko - informacje podstawowe	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)
Nazwa stanowiska	8667
Typ stanowiska	Badawcze
Zbiorowiska roślinne	Zespół rajgrasu wyniosłego <i>Arrhenatheretum elatioris</i>
Opis siedliska na stanowisku	Płat łąki rajgrasowej zlokalizowany w miejscowości Promno na fragmencie działki ewidencyjnej nr 83/3 (obręb ewidencyjny Promno). Od południa siedlisko graniczy ze stawem rybnym, od północy z zarośniętymi marawami napiaskowymi. Siedlisko na stanowisku nie jest wykaszane, czego efektem jest wnikanie gatunków krzewów i drzew (obecnie proces ma jeszcze niewielkie natężenie). Niektóre fragmenty płatu siedliska, nawizują do muraw napiaskowych.
Powierzchnia płatów siedliska	3,02 ha
Obszary chronione, na którym znajduje się stanowisko	PLH300038 Dolina Cybiny
Zarządzający terenem	Brak danych
Współrzędne geograficzne	Początek transektu: 17°14'30"E 52°26'48"N Środek transektu: 17°14'25"E 52°26'49"N Koniec transektu: 17°14'20"E 52°26'49"N
Wymiary transektu	10 x 200 m
Wysokość n.p.m.	89-91 m
Obszar	PLH300038 Dolina Cybiny
Zagrożenia	Istniejące zagrożenia: A03.03 – zaniechanie / brak koszenia; I01 – obce gatunki inwazyjne; Potencjalne zagrożenia: A03.01 – intensywne koszenie lub intensyfikacja; A04.01 – wypas intensywny; K02.01 – zmiana składu gatunkowego (sukcesja); A08 – nawożenie (nawozy sztuczne); A11 – inne rodzaje praktyk rolniczych (podsiewanie wysokoproduktywnymi mieszankami traw); K04.01 – konkurencja; A02.03 – usuwanie trawy pod grunty orne
Inne wartości przyrodnicze	Brak
Monitoring jest wymagany	Tak
Uzasadnienie	Wskazany monitoring dalszych zmian stanu zachowania siedliska na stanowisku.
Wykonywane zabiegi ochronne i ocena ich skuteczności	Brak
Propozycja wprowadzenia działań ochronnych	1. Przywrócenie ekstensywnej gospodarki kośnej (max. 2 pokosy w ciągu sezonu wegetacyjnego, I pokos po 15 czerwca) z usunięciem skoszonej fitomasy poza płat siedliska. Dopuszczalne również naprzemienne ekstensywne użytkowanie kośno-pastwiskowe (pod warunkiem przeprowadzenia przed wypasem pokosu); 2. Dalszy monitoring stanu zachowania siedliska na stanowisku, zgodnie z metodyką GIOŚ.
Data kontroli	23.06.2017 r.
Uwagi	-

Stan ochrony siedliska przyrodniczego na stanowisku	
Zdjęcie fitosocjologiczne I	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°14'30"E 52°26'48"N Wysokość n.p.m.: 90 m, Powierzchnia zdjęcia: 25 m ² , Nachylenie: 0°, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 23.06.2017 Zwarcie warstwy: c – 90%, d – 20% Wysokość warstwy: c – 0,7-1,2 m, d – 0,1 m Warstwa c: <i>Dactylis glomerata</i> 1, <i>Galium verum</i> 1, <i>Veronica chamaedrys</i> +, <i>Taraxacum officinale</i> +, <i>Medicago lupulina</i> 1, <i>Trifolium arvense</i> +, <i>Hiercium pilosella</i> 1, <i>Arrhenatherum elatius</i> 3, <i>Achillea millefolium</i> 2, <i>Crataegus monogyna</i> +, <i>Euphorbia cyparissias</i> +, <i>Rumex acetosa</i> 1, <i>Astrogalus glycyphyllus</i> +, <i>Equisetum arvense</i> +, <i>Prunus spinosa</i> +, <i>Medicago falcata</i> +, <i>Carex hirta</i> 1, <i>Luzula multiflora</i> +, <i>Galium mollugo</i> + Warstwa d: <i>Brachythecium albicans</i> 2 Jednostka fitosocjologiczna: zespół rajgrasu wyniosłego <i>Arrhenatheretum elatioris</i>
Zdjęcie fitosocjologiczne II	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°14'25"E 52°26'49"N Wysokość n.p.m.: 91 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 25 m ² , Nachylenie: 0°, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 23.06.2017 r. Zwarcie warstwy: c – 90%, d – 10% Wysokość warstwy: c – 0,7-1,2 m, d – 0,01 m Warstwa c: <i>Taraxacum officinale</i> 1, <i>Knautia arvensis</i> 1, <i>Pimpinella saxifraga</i> +, <i>Melandrium album</i> +, <i>Vicia cracca</i> +, <i>Galium mollugo</i> +, <i>Arrhenatherum elatius</i> 3, <i>Tragopogon pratensis</i> +, <i>Artemisia campestris</i> +, <i>Conyza canadensis</i> +, <i>Medicago lupulina</i> 2, <i>Daucus carota</i> 1, <i>Agrimonia eupatoria</i> +, <i>Dactylis glomerata</i> +, <i>Prunus spinosa</i> +, <i>Centaurea jacea</i> +, <i>Hieracium pilosella</i> +, <i>Erigeron annuus</i> +, <i>Helichrysum arenarium</i> + Warstwa d: <i>Brachythecium albicans</i> 2 Jednostka fitosocjologiczna: zespół rajgrasu wyniosłego <i>Arrhenatheretum elatioris</i>
Zdjęcie fitosocjologiczne III	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°14'20"E 52°26'49"N Wysokość n.p.m.: 89 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 25 m ² , Nachylenie: 0°, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 23.06.2017 r. Zwarcie warstwy: b – 5%, c – 80%, d – 5% Wysokość warstwy: b – 1,5-2 m, c – 0,7-1 m, d – 0,1 m Warstwa b: <i>Crataegus monogyna</i> +, <i>Prunus spinosa</i> 1 Warstwa c: <i>Galium mollugo</i> +, <i>Cerastium arvense</i> +, <i>Achillea millefolium</i> 1, <i>Cirsium arvense</i> +, <i>Melandrium album</i> +, <i>Hypericum perforatum</i> +, <i>Arrhenatherum elatius</i> 3, <i>Galium mollugo</i> 1, <i>Equisetum arvense</i> 1, <i>Festuca rubra</i> 1, <i>Crataegus monogyna</i> +, <i>Daucus carota</i> +, <i>Centaurea jacea</i> +, <i>Vicia cracca</i> +, <i>Carex hirta</i> +, <i>Knautia arvensis</i> +, <i>Medicago lupulina</i> 1, <i>Agrostis capillaris</i> +, <i>Prunus spinosa</i> +, <i>Hiercium pilosella</i> +, <i>Dactylis glomerata</i> 1 Warstwa d: <i>Rhytidadelphus squarrosus</i> 1 Jednostka fitosocjologiczna: zespół rajgrasu wyniosłego <i>Arrhenatheretum elatioris</i>

PARAMETR/WSKAŹNIK	OPIS	WARTOŚĆ PARAMETRU/WSKAŹNIKA		OCENA PARAMETRU/ WSKAŹNIKA
POWIERZCHNIA SIEDLISKA		Ze względu na brak danych wyjściowych dotyczących powierzchni siedliska na stanowisku, parametr nie był oceniany.		XX
SPECYFICZNA STRUKTURA I FUNKCJE				
Procent powierzchni zajętej przez siedlisko na transekcje	Procentowy udział siedliska na transekcje szacowany w dziesiątkach procentów w trakcie oceny eksperckiej.	80%		FV
Struktura przestrzenna płatów	Stopień fragmentacji siedliska w skali porządkowej (duży, średni, mały stopień fragmentacji) oraz ocena wielkości płatów łąk.	Siedlisko wykazuje niewielki stopień fragmentacji.		FV
Gatunki charakterystyczne	Lista gatunków charakterystycznych dla związku <i>Arrhenatherion</i> i zespołu <i>Arrhenatheretum elatioris</i> wraz z przybliżonym procentem pokrycia przez dany gatunek	Rajgras wyniosły <i>Arrhenatherum elatius</i> – 40%, świerzbica polna <i>Knautia arvensis</i> - < 1%, przytulia pospolita <i>Galium mollugo</i> – < 5%, kozibród łąkowy <i>Tragopogon pratensis</i> – < 1%		U1
Gatunki dominujące	Lista gatunków, które osiągają największe pokrycie na transekcje, wraz z przybliżonym procentem pokrycia transektu przez dany gatunek.	Rajgras wyniosły <i>Arrhenatherum elatius</i> – 40%, krwawnik pospolity <i>Achillea millefolium</i> – 10%,		FV
Obce gatunki inwazyjne	Lista gatunków obcych geograficznie i ekologicznie dla siedliska wraz z procentowym pokryciem transektu przez gatunek.	Przymiotno kanadyjskie <i>Conyza canadensis</i> zajmuje < 1% powierzchni transektu, przymiotno białe <i>Erigeron annuus</i> zajmuje < 1% powierzchni transektu.		U1
Gatunki ekspansywne roślin zielnych	Lista gatunków roślin zielnych rozprzestrzeniających się w siedlisku i mogących stanowić dla niego zagrożenie wraz z szacunkowym procentowym pokryciem transektu przez gatunek	Brak		FV
Ekspansja krzewów i podrostu drzew	Sumaryczne pokrycie krzewów i podrostu drzew na transekcje	Sumaryczne pokrycie drzew i krzewów na transekcje wynosi < 5%		U1
Udział dobrze zachowanych płatów siedliska	Powierzchnia płatów typowo wykształconych w stosunku do przejściowych, nietypowych, zdegradowanych, z gatunkami ekspansywnymi (% płatów dobrze zachowanych na transekcje).	Ogólnie siedlisko na stanowisku wykształcone nietypowo		U2
Wojłok (martwa materia organiczna)	Pomiar grubości warstwy nierozłożonej materii organicznej odkładającej się ponad poziomem próchnicznym. Wartość wskaźnika to średnia z 20 pomiarów w cm wykonanych w płacie siedliska.	1,8 cm		FV
STRUKTURA I FUNKCJE – ogólnie				U1
PERSPEKTYWY OCHRONY		Zachowanie siedliska na stanowisku niepewne ze względu na brak ekstensywnej gospodarki kośnej, czego efektem jest wkraczanie krzewów.		U1
OCENA OGÓLNA	Powierzchnia siedliska o różnym stanie zachowania na stanowisku	FV	0%	U1
		U1	100%	
		U2	0%	

Oddziaływania istniejące					
	Kod	Nazwa działalności	Intensywność	Wpływ	Syntetyczny opis
Wewnętrzne	A03.03	Zaniechanie / brak koszenia	B	-	Powierzchnia nie jest wykaszana, co w przyszłości będzie skutkowało ekspansją drzew i krzewów. Obecnie notowano je jedynie pojedynczo.
	I01	Obce gatunki inwazyjne	C	-	W płacie występuje przymiotno kanadyjskie, której pokrycie na transekcie nie przekracza 1% oraz jednostkowo występujące przymiotno białe.
Oddziaływania potencjalne					
Wewnętrzne	A08	Nawożenie (nawozy sztuczne)	-	-	Intensywne nawożenie prowadzące do zubożenia florystycznego
	A04.01	Wypas intensywny	-	-	Intensywny wypas; brak połączenia z gospodarką kośną.
	A02.03	Usuwanie trawy pod grunty orne	-	-	Istnieje ryzyko przekształcenia siedliska na grunty orne.
	A03.01	Intensywne koszenie lub intensyfikacja	-	-	Zwielokrotnienie pokosów w ciągu sezonu wegetacyjnego, zbyt wczesny I pokos prowadzące do ograniczenia różnorodności florystycznej płatów.
	A11	Inne rodzaje praktyk rolniczych	-	-	Podsiewanie wysokoproduktywnymi mieszkami traw prowadzące do zubożenia florystycznego płatów.
	K04.01	Konkurencja	-	-	Niewielka konkurencja ze strony trybuli leśnej, która powinna zostać ograniczona dzięki użytkowaniu kośnemu.
	K02.01	Zmiana składu gatunkowego (sukcesja);	-	-	W przypadku dalszego braku wykaszania dojdzie do ekspansji krzewów na powierzchni.

Dokumentacja fotograficzna

Fot. 72. Płat łąki rajgrasowej na stanowisku nr 8667

Karta obserwacji siedliska na stanowisku nr 4344

Karta obserwacji siedliska na stanowisku	
Stanowisko - informacje podstawowe	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)
Nazwa stanowiska	4344
Typ stanowiska	Badawcze
Zbiorowiska roślinne	Zespół rajgrasu wyniosłego <i>Arrhenatheretum elatioris</i>
Opis siedliska na stanowisku	Dobrze zachowany płat łąki rajgrasowej zlokalizowany w miejscowości Glinka Duchowna, na fragmencie działki ewidencyjnej nr 154 (obręb ewidencyjny Glinka Duchowna), rozciągający się wzdłuż północno-wschodniego fragmentu brzegu Cybiny. Siedlisko porasta fragmenty zbocza o południowo-wschodniej wystawie. Od północnego zachodu płat sąsiaduje z drogą gruntową, od wschodu i północnego wschodu otaczają go pola uprawne. Siedlisko na stanowisku ekstensywnie wykaszane. Południowo-wschodnie krańce płatu, sąsiadują z ciepłolubnymi zaroślami, budowanymi głównie przez gatunki z rodzaju <i>Crataegus</i> i śliwę tarninę, które zajęły miejsce występujących tu w przeszłości muraw kserotermicznych.
Powierzchnia płatów siedliska	0,71 ha
Obszary chronione, na którym znajduje się stanowisko	PLH300038 Dolina Cybiny
Zarządzający terenem	Brak danych
Współrzędne geograficzne	Początek transektu: 17°15'54"E 52°24'59"N Środek transektu: 17°15'50"E 52°24'60"N Koniec transektu: 17°15'45"E 52°25'1"N
Wymiary transektu	10 x 200 m
Wysokość n.p.m.	94-96 m
Obszar	PLH300038 Dolina Cybiny
Zagrożenia	Istniejące zagrożenia: brak Potencjalne zagrożenia: A03.01 – intensywne koszenie lub intensyfikacja; A03.03 – zaniechanie / brak koszenia; I01 – obce gatunki inwazyjne A04.01 – wypas intensywny; A08 – nawożenie (nawozy sztuczne); A11 – inne rodzaje praktyk rolniczych (podsiewanie wysokoproduktywnymi mieszankami traw); K04.01 – konkurencja; A02.03 – usuwanie trawy pod grunty orne
Inne wartości przyrodnicze	Występowanie populacji pierwiosnka lekarskiego <i>Primula veris</i>
Monitoring jest wymagany	Tak
Uzasadnienie	Wskazany monitoring dalszych zmian stanu zachowania siedliska na stanowisku.
Wykonywane zabiegi ochronne i ocena ich skuteczności	Ekstensywne wykaszanie (2x w sezonie wegetacyjnym), prowadzące do ograniczenia ekspansji drzew i krzewów oraz zielnych gatunków ekspansywnych.
Proponycja wprowadzenia działań ochronnych	1. Utrzymanie ekstensywnej gospodarki kośnej (max. 2 pokosy w ciągu sezonu wegetacyjnego, I pokos po 15 czerwca) z usunięciem skoszonej fitomasy poza płat siedliska. Dopuszczalne również naprzemienne ekstensywne użytkowanie kośno-pastwiskowe (pod warunkiem przeprowadzenia przed wypasem pokosu); 2. Dalszy monitoring stanu zachowania siedliska na stanowisku, zgodnie z metodyką GIOŚ.
Data kontroli	30.05.2017 r.
Uwagi	-

Stan ochrony siedliska przyrodniczego na stanowisku	
Zdjęcie fitosocjologiczne I	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°15'54"E 52°24'59"N Wysokość n.p.m.: 92 m, Powierzchnia zdjęcia: 25 m ² , Ekspozycja: SE, Nachylenie: 15°, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 30.05.2017 Zwarcie warstwy: c – 90%, d – 20% Wysokość warstwy: c – 0,7-1,2 m, d – 0,1 m Warstwa c: <i>Lotus corniculatus</i> 1, <i>Taraxacum officinale</i> 2, <i>Dactylis glomerata</i> 2, <i>Anthriscus sylvestris</i> +, <i>Cerastium holosteoides</i> +, <i>Poa pratensis</i> 1, <i>Arrhenatherum elatius</i> 2, <i>Tragopogon pratensis</i> +, <i>Rumex acetosa</i> +, <i>Alopecurus pratensis</i> 1, <i>Bellis perennis</i> 1, <i>Leucanthemum vulgare</i> +, <i>Trifolium pratense</i> 1, <i>Galium mollugo</i> 1, <i>Urtica dioica</i> +, <i>Ranunculus acris</i> +, <i>Luzula multiflora</i> +, <i>Heracleum sphondylium</i> 1, <i>Anthoxanthum odoratum</i> +, <i>Knautia arvensis</i> +, <i>Euphorbia cyparissias</i> +, <i>Pimpinella major</i> +, <i>Plantago lanceolata</i> 1, <i>Achillea millefolium</i> 1, <i>Equisetum pratense</i> +, <i>Ranunculus repens</i> + Warstwa d: <i>Brachythecium albicans</i> 2 Jednostka fitosocjologiczna: zespół rajgrasu wyniosłego <i>Arrhenatherum elatioris</i>
Zdjęcie fitosocjologiczne II	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°15'50"E 52°24'60"N Wysokość n.p.m.: 94 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 25 m ² , Ekspozycja: SE, Nachylenie: 10°, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 30.05.2017 r. Zwarcie warstwy: c – 90% Wysokość warstwy: c – 0,7-1,2 m, Warstwa c: <i>Dactylis glomerata</i> 1, <i>Carex hirta</i> +, <i>Tragopogon pratensis</i> 1, <i>Festuca rubra</i> 1, <i>Plantago lanceolata</i> 1, <i>Potentilla argentea</i> +, <i>Cerastium holosteoides</i> +, <i>Lotus corniculatus</i> +, <i>Taraxacum officinale</i> 1, <i>Poa pratensis</i> 1, <i>Arrhenatherum elatius</i> 3, <i>Trifolium pratense</i> 1, <i>Linaria vulgaris</i> +, <i>Veronica chamaedrys</i> +, <i>Galium mollugo</i> 1, <i>Ranunculus acris</i> +, <i>Luzula multiflora</i> +, <i>Heracleum sphondylium</i> 1, <i>Achillea millefolium</i> 1, <i>Alopecurus pratensis</i> 1, <i>Cerastium arvense</i> +, <i>Medicago falcata</i> +, <i>Myosotis stricta</i> +, <i>Centaurea jacea</i> + Jednostka fitosocjologiczna: zespół rajgrasu wyniosłego <i>Arrhenatherum elatioris</i>
Zdjęcie fitosocjologiczne III	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°15'45"E 52°25'1"N Wysokość n.p.m.: 94 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 25 m ² , Nachylenie: 0°, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 30.05.2017 r. Zwarcie warstwy: c – 90%, d – 5% Wysokość warstwy: c – 0,7-1,2 m, d – 0,1 m Warstwa c: <i>Galium mollugo</i> 1, <i>Tragopogon pratensis</i> 1, <i>Cerastium holosteoides</i> +, <i>Lotus corniculatus</i> 1, <i>Taraxacum officinale</i> 1, <i>Arrhenatherum elatius</i> 3, <i>Luzula multiflora</i> 1, <i>Daucus carota</i> +, <i>Picris hieracioides</i> +, <i>Vicia cracca</i> +, <i>Dactylis glomerata</i> 1, <i>Rumex acetosa</i> +, <i>Trifolium pratense</i> 1, <i>Veronica chamaedrys</i> 1, <i>Ranunculus acris</i> +, <i>Leucanthemum vulgare</i> +, <i>Heracleum sphondylium</i> 1, <i>Achillea millefolium</i> 1, <i>Ranunculus bulbosus</i> 1 Warstwa d: <i>Brachythecium albicans</i> 1 Jednostka fitosocjologiczna: zespół rajgrasu wyniosłego <i>Arrhenatherum elatioris</i>

PARAMETR/WSKAŹNIK	OPIS	WARTOŚĆ PARAMETRU/WSKAŹNIKA		OCENA PARAMETRU/WSKAŹNIKA
POWIERZCHNIA SIEDLISKA		Ze względu na brak danych wyjściowych dotyczących powierzchni siedliska na stanowisku, parametr nie był oceniany.		XX
SPECYFICZNA STRUKTURA I FUNKCJE				
Procent powierzchni zajętej przez siedlisko na transekcje	Procentowy udział siedliska na transekcje szacowany w dziesiątkach procentów w trakcie oceny eksperckiej.	100%		FV
Struktura przestrzenna płatów siedliska	Stopień fragmentacji siedliska w skali porządkowej (duży, średni, mały stopień fragmentacji) oraz ocena wielkości płatów łąk.	Siedlisko nie wykazuje fragmentacji.		FV
Gatunki charakterystyczne	Lista gatunków charakterystycznych dla związku <i>Arrhenatherion</i> i zespołu <i>Arrhenatheretum elatioris</i> wraz z przybliżonym procentem pokrycia przez dany gatunek	Rajgras wyniosły <i>Arrhenatherum elatius</i> – 40%, świerzbica polna <i>Knautia arvensis</i> - < 1%, przytulia pospolita <i>Galium mollugo</i> – < 5%, kozibród łąkowy <i>Tragopogon pratensis</i> – 5%		U1
Gatunki dominujące	Lista gatunków, które osiągają największe pokrycie na transekcje, wraz z przybliżonym procentem pokrycia transektu przez dany gatunek.	Rajgras wyniosły <i>Arrhenatherum elatius</i> – 40%, kupkówka pospolita <i>Dactylis glomerata</i> – 10%, mniszek lekarski <i>Taraxacum officinale</i> – 10%		FV
Obce gatunki inwazyjne	Lista gatunków obcych geograficznie i ekologicznie dla siedliska wraz z procentowym pokryciem transektu przez gatunek.	Brak		FV
Gatunki ekspansywne roślin zielnych	Lista gatunków roślin zielnych rozprzestrzeniających się w siedlisku i mogących stanowić dla niego zagrożenie wraz z szacunkowym procentowym pokryciem transektu przez gatunek	Trybula leśna <i>Anthriscus sylvestris</i> – jednostkowo, pokrzywa zwyczajna <i>Urtica dioica</i> – jednostkowo		FV
Ekspansja krzewów i podrośtu drzew	Sumaryczne pokrycie krzewów i podrośtu drzew na transekcje	Brak		FV
Udział dobrze zachowanych płatów siedliska	Powierzchnia płatów typowo wykształconych w stosunku do przejściowych, nietypowych, zdegradowanych, z gatunkami ekspansywnymi (% płatów dobrze zachowanych na transekcje).	Płaty dobrze zachowane stanowią > 80%		FV
Wojłok (martwa materia organiczna)	Pomiar grubości warstwy nierozłożonej materii organicznej odkładającej się ponad poziomem próchnicznym. Wartość wskaźnika to średnia z 20 pomiarów w cm wykonanych w płacie siedliska.	0,9 cm		FV
STRUKTURA I FUNKCJE – ogólnie				U1
PERSPEKTYWY OCHRONY		Zachowanie siedliska na stanowisku pewne, pod warunkiem utrzymania dotychczasowego ekstensywnego wykaszania.		FV
OCENA OGÓLNA	Powierzchnia siedliska o różnym stanie zachowania na stanowisku	FV	0%	U1
		U1	100%	
		U2	0%	

Oddziaływania potencjalne					
	Kod	Nazwa działalności	Intensywność	Wpływ	Syntetyczny opis
Wewnętrzne	A08	Nawożenie (nawozy sztuczne)	-	-	Intensywne nawożenie prowadzące do zubożenia florystycznego
	A04.01	Wypas intensywny	-	-	Intensywny wypas; brak połączenia z gospodarką kośną.
	A02.03	Usuwanie trawy pod grunty orne	-	-	Istnieje ryzyko przekształcenia siedliska na grunty orne.
	A03.01	Intensywne koszenie lub intensyfikacja	-	-	Zwielokrotnienie pokosów w ciągu sezonu wegetacyjnego, zbyt wczesny I pokos prowadzące do ograniczenia różnorodności florystycznej płatów.
	A11	Inne rodzaje praktyk rolniczych	-	-	Podsiewanie wysokoproduktywnymi mieszkankami traw prowadzące do zubożenia florystycznego płatów.
	K04.01	Konkurencja	-	-	Niewielka konkurencja ze strony trybuli leśnej, która powinna zostać ograniczona dzięki użytkowaniu kośnemu.
	I01	Nierodzące gatunki zaborcze	-	-	Istnieje ryzyko wnikania innych gatunków obcych tj. przymiotno białe, nawłóć kanadyjska.

Dokumentacja fotograficzna

Fot. 73. Płat łąki rajgrasowej wzdłuż północno-wschodniego brzegu rzeki Cybiny na stanowisku nr 4344

Karta obserwacji siedliska na stanowisku nr bbb3

Karta obserwacji siedliska na stanowisku	
Stanowisko - informacje podstawowe	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)
Nazwa stanowiska	bbb3
Typ stanowiska	Badawcze
Zbiorowiska roślinne	Zespół rajgrasu wyniosłego <i>Arrhenatheretum elatioris</i>
Opis siedliska na stanowisku	Niewielki płat łąki rajgrasowej zlokalizowany około 300 m na południe od miejscowości Siedleczek, na fragmencie działki ewidencyjnej nr 68/2, (obręb ewidencyjny Siedleczek). Siedlisko od strony wschodniej graniczy z drogą asfaltową. Od południa i zachodu z polami uprawnymi. Łąka ekstensywnie użytkowana kośnie.
Powierzchnia płatów siedliska	0,16 ha
Obszary chronione, na którym znajduje się stanowisko	PLH300038 Dolina Cybiny
Zarządzający terenem	Brak danych
Współrzędne geograficzne	Początek transektu: 17°20'38"E 52°23'20"N Środek transektu: 17°20'38"E 52°23'21"N Koniec transektu: 17°20'38"E 52°23'21"N
Wymiary transektu	10 x 50 m
Wysokość n.p.m.	109 m
Obszar	PLH300038 Dolina Cybiny
Zagrożenia	Istniejące zagrożenia: brak Potencjalne zagrożenia: A03.01 – intensywne koszenie lub intensyfikacja; A03.03 – zaniechanie / brak koszenia; I01 – obce gatunki inwazyjne K02.01 – zmiana składu gatunkowego (sukcesja); A04.01 – wypas intensywny; A08 – nawożenie (nawozy sztuczne); A11 – inne rodzaje praktyk rolniczych (podsiewanie wysokoproduktywnymi mieszkami traw); A02.03 – usuwanie trawy pod grunty orne; K04.01 – konkurencja
Inne wartości przyrodnicze	Brak
Monitoring jest wymagany	Tak
Uzasadnienie	Wskazany monitoring dalszych zmian stanu zachowania siedliska na stanowisku.
Wykonywane zabiegi ochronne i ocena ich skuteczności	Ekstensywne wykaszanie (2x w sezonie wegetacyjnym), prowadzące do ograniczenia ekspansji drzew i krzewów oraz zielnych gatunków ekspansywnych.
Propozycja wprowadzenia działań ochronnych	1. Utrzymanie ekstensywnej gospodarki kośnej (max. 2 pokosy w ciągu sezonu wegetacyjnego, I pokos po 15 czerwca) z usunięciem skoszonej fitomasy poza płat siedliska. Dopuszczalne również naprzemienne ekstensywne użytkowanie kośno-pastwiskowe (pod warunkiem przeprowadzenia przed wypasem pokosu). 2. Dalszy monitoring stanu zachowania siedliska na stanowisku, zgodnie z metodyką GIOŚ.
Data kontroli	29.06.2017 r.
Uwagi	Ze względu na niewielką powierzchnię płatu, w jego zasięgu wykonano transekt o wymiarach 10x50 m, w obrębie którego zlokalizowano jedno zdjęcie fitosocjologiczne.

Stan ochrony siedliska przyrodniczego na stanowisku	
Zdjęcie fitosocjologiczne I	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°20'38"E 52°23'21"N Wysokość n.p.m.: 109 m, Powierzchnia zdjęcia: 25 m ² , Nachylenie: 0°, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 29.06.2017 r. Zwarcie warstwy: c – 100%, d – 5% Wysokość warstwy: c – 0,7-1,2 m, d – 0,1 m Warstwa c: <i>Arrhenatherum elatius</i> 4, <i>Potentilla erecta</i> 1, <i>Convolvulus arvensis</i> 1, <i>Artemisia vulgaris</i> +, <i>Cirsium arvense</i> +, <i>Heracleum sphondylium</i> 1, <i>Lotus corniculatus</i> 1, <i>Equisetum arvense</i> +, <i>Tanacetum vulgare</i> +, <i>Melandrium album</i> +, <i>Hypericum perforatum</i> +, <i>Galium mollugo</i> +, <i>Crataegus monogyna</i> +, <i>Vicia hirsuta</i> +, <i>Taraxacum officinale</i> 1, <i>Rumex acetosa</i> +, <i>Saponaria officinalis</i> +, <i>Dactylis glomerata</i> 1, <i>Festuca rubra</i> 1, <i>Ranunculus acris</i> +, <i>Urtica dioica</i> +, <i>Centaurea jacea</i> +, <i>Tragopogon pratensis</i> +, <i>Lathyrus pratensis</i> 1 Warstwa d: <i>Rhytidadelphus squarrosus</i> 1 Jednostka fitosocjologiczna: zespół rajgrasu wyniosłego <i>Arrhenatherum elatioris</i>

Oddziaływania potencjalne					
	Kod	Nazwa działalności	Intensywność	Wpływ	Syntetyczny opis
Wewnętrzne	A08	Nawożenie (nawozy sztuczne)	-	-	Intensywne nawożenie prowadzące do zubożenia florystycznego
	A04.01	Wypas intensywny	-	-	Intensywny wypas; brak połączenia z gospodarką kośną.
	A11	Inne rodzaje praktyk rolniczych	-	-	Podsiewanie wysokoproduktywnymi mieszankami traw prowadzące do zubożenia florystycznego płatów.
	A03.01	Intensywne koszenie lub intensyfikacja	-	-	Zwielokrotnienie pokosów w ciągu sezonu wegetacyjnego, zbyt wczesny I pokos prowadzące do ograniczenia różnorodności florystycznej płatów.
	I01	Nierodzące gatunki zaborcze	-	-	Istnieje ryzyko dalszego rozprzestrzeniania się w płacie słonecznika bulwiastego oraz wnikania innych gatunków obcych tj. przymiotno białe, nawłóć kanadyjska.
	A03.03	Zaniechanie / brak koszenia	-	-	W przypadku braku regularnego wykaszania dojdzie do ekspansji drzew i krzewów.
	A02.03	Usuwanie trawy pod grunty orne	-	-	Istnieje ryzyko przekształcenia siedliska na grunty orne.

PARAMETR/WSKAŹNIK	OPIS	WARTOŚĆ PARAMETRU/WSKAŹNIKA		OCENA PARAMETRU/ WSKAŹNIKA
POWIERZCHNIA SIEDLISKA		Ze względu na brak danych wyjściowych dotyczących powierzchni siedliska na stanowisku, parametr nie był oceniany		XX
SPECYFICZNA STRUKTURA I FUNKCJE				
Procent powierzchni zajętej przez siedlisko na transekcje	Procentowy udział siedliska na transekcje szacowany w dziesiątkach procentów w trakcie oceny eksperckiej.	90%		FV
Struktura przestrzenna płatów siedliska	Stopień fragmentacji siedliska w skali porządkowej (duży, średni, mały stopień fragmentacji) oraz ocena wielkości płatów łąk.	Niewielki stopień fragmentacji.		FV
Gatunki charakterystyczne*	Lista gatunków charakterystycznych dla związku <i>Arrhenatherion</i> i zespołu <i>Arrhenatheretum elatioris</i> wraz z przybliżonym procentem pokrycia przez dany gatunek	Rajgras wyniosły <i>Arrhenatherum elatius</i> – 60%, kozibród łąkowy <i>Tragopogon pratensis</i> - < 1%		U2
Gatunki dominujące	Lista gatunków, które osiągają największe pokrycie na transekcje, wraz z przybliżonym procentem pokrycia transektu przez dany gatunek.	Rajgras wyniosły <i>Arrhenatherum elatius</i> – 60%		FV
Obce gatunki inwazyjne	Lista gatunków obcych geograficznie i ekologicznie dla siedliska wraz z procentowym pokryciem transektu przez gatunek.	Brak		FV
Gatunki ekspansywne roślin zielnych*	Lista gatunków roślin zielnych rozprzestrzeniających się w siedlisku i mogących stanowić dla niego zagrożenie wraz z szacunkowym procentowym pokryciem transektu przez gatunek	Ostrożeń polny <i>Cirsium arvense</i> – jednostkowo, pokrzywa zwyczajna <i>Urtica dioica</i> – jednostkowo, bylica pospolita <i>Artemisia vulgaris</i> – pojedynczo		FV
Ekspansja krzewów i podrośtu drzew*	Sumaryczne pokrycie krzewów i podrośtu drzew na transekcje	Brak		FV
Udział dobrze zachowanych płatów siedliska	Powierzchnia płatów typowo wykształconych w stosunku do przejściowych, nietypowych, zdegradowanych, z gatunkami ekspansywnymi (% płatów dobrze zachowanych na transekcje).	Płat stonunkowo ubogi florystycznie.		U1
Wojłok (martwa materia organiczna)	Pomiar grubości warstwy nierozłożonej materii organicznej odkładającej się ponad poziomem próchnicznym. Wartość wskaźnika to średnia z 20 pomiarów w cm wykonanych w płacie siedliska.	1,3 cm		FV
STRUKTURA I FUNKCJE – ogólnie				U2
PERSPEKTYWY OCHRONY		Zachowanie siedliska na stanowisku pewne, pod warunkiem utrzymania ekstensynej gospodarki kośnej.		U1
OCENA OGÓLNA	Powierzchnia siedliska o różnym stanie zachowania na stanowisku	FV	0%	U2
		U1	0%	
		U2	100%	

Dokumentacja fotograficzna

Fot. 74. Łąka rajgrasowa na stanowisku nr bbb3.

Charakterystyka stanowisk wskazanych w dokumentacji do planu zadań ochronnych, na których nie stwierdzono siedliska 6510

Stanowisko nr FE5B

W ramach przeprowadzonej inwentaryzacji na stanowisku nr FE5B, stwierdzono zbiorowisko z rdestem szczawiolistnym *Polygonum lapathifolium*, powstałe na ugorze.

Fot. 75. Zbiorowisko rdestu szczawiolistnego powstałe w zasięgu ugoru (stanowisko nr FE5B)

Stanowisko nr 532c

W ramach przeprowadzonej inwentaryzacji na stanowisku nr 532c, stwierdzono mozaikę łąk wilgotnych ze związku *Calthion*, w tym łąk wyczyńcowych *Alopecuretum pratensis* i szuwarów turzycy zaostrej *Caricetum gracilis*. Wyżej wymienione zbiorowiska nie są zaliczane do siedliska 6510 Ekstensywnie użytkowane niżowe łąki świeże (*Arrhenatherion*).

Fot. 76. Zbiorowisko łąk wilgotnych ze związku *Calthion* na stanowisku nr 532c

Fot. 77. Zbiorowisko łąk wilgotnych ze związku *Calthion* na stanowisku nr 532c

Stanowisko nr 48F0

W ramach przeprowadzonej inwentaryzacji na stanowisku nr 48F0, stwierdzono kompleks szuwarów wielkoturzycowych, właściwych i łozowisk.

Zestawienie oceny stanu ochrony siedliska 6510 na poszczególnych stanowiskach badawczych

Tab. 6. Zestawienie ocen parametrów i wskaźników na poszczególnych stanowiskach badawczych

STANOWISKO	PARAMETRY I WSKAŹNIKI	OCENA WSKAŹNIKA WYNIKAJĄCA Z PRZEPROWADZONEGO MONITORINGU
acab	Powierzchnia siedliska	XX
	Procent powierzchni zajętej przez siedlisko na transekcje	FV
	Struktura przestrzenna płatów siedliska	FV
	Gatunki charakterystyczne	U1
	Gatunki dominujące	U2
	Obce gatunki inwazyjne	FV
	Gatunki ekspansywne roślin zielnych	U2
	Ekspansja krzewów i podrostu drzew	U1
	Udział dobrze zachowanych płatów siedliska	U2
	Wojłok (martwa materia organiczna)	U1
	Specyficzna struktura i funkcje – ogółem	U2
	Perspektywy ochrony	U1
	OCENA OGÓLNA	U2
9556	Powierzchnia siedliska	XX
	Procent powierzchni zajętej przez siedlisko na transekcje	FV
	Struktura przestrzenna płatów siedliska	FV
	Gatunki charakterystyczne	U1
	Gatunki dominujące	FV
	Obce gatunki inwazyjne	FV

STANOWISKO	PARAMETRY I WSKAŹNIKI	OCENA WSKAŹNIKA WYNIKAJĄCA Z PRZEPROWADZONO GO MONITORINGU
	Gatunki ekspansywne roślin zielnych	FV
	Ekspansja krzewów i podrostu drzew	U1
	Udział dobrze zachowanych płatów siedliska	U2
	Wojłok (martwa materia organiczna)	U1
	Specyficzna struktura i funkcje – ogółem	U1
	Perspektywy ochrony	U1
	OCENA OGÓLNA	U1
4629	Powierzchnia siedliska	XX
	Procent powierzchni zajętej przez siedlisko na transekcje	FV
	Struktura przestrzenna płatów siedliska	FV
	Gatunki charakterystyczne	U1
	Gatunki dominujące	FV
	Obce gatunki inwazyjne	U1
	Gatunki ekspansywne roślin zielnych	FV
	Ekspansja krzewów i podrostu drzew	FV
	Udział dobrze zachowanych płatów siedliska	FV
	Wojłok (martwa materia organiczna)	FV
	Specyficzna struktura i funkcje – ogółem	U1
	Perspektywy ochrony	FV
	OCENA OGÓLNA	U1
26e8	Powierzchnia siedliska	XX
	Procent powierzchni zajętej przez siedlisko na transekcje	FV
	Struktura przestrzenna płatów siedliska	FV
	Gatunki charakterystyczne	FV
	Gatunki dominujące	U1
	Obce gatunki inwazyjne	U1
	Gatunki ekspansywne roślin zielnych	FV
	Ekspansja krzewów i podrostu drzew	FV
	Udział dobrze zachowanych płatów siedliska	FV
	Wojłok (martwa materia organiczna)	FV
	Specyficzna struktura i funkcje – ogółem	U1
	Perspektywy ochrony	FV
	OCENA OGÓLNA	U1
0279	Powierzchnia siedliska	XX
	Procent powierzchni zajętej przez siedlisko na transekcje	FV
	Struktura przestrzenna płatów siedliska	FV
	Gatunki charakterystyczne	U2
	Gatunki dominujące	U1
	Obce gatunki inwazyjne	U2
	Gatunki ekspansywne roślin zielnych	FV
	Ekspansja krzewów i podrostu drzew	FV
	Udział dobrze zachowanych płatów siedliska	U2
	Wojłok (martwa materia organiczna)	FV
	Specyficzna struktura i funkcje – ogółem	U2
	Perspektywy ochrony	U1
	OCENA OGÓLNA	U2
e8c1	Powierzchnia siedliska	XX
	Procent powierzchni zajętej przez siedlisko na transekcje	U1
	Struktura przestrzenna płatów siedliska	U1
	Gatunki charakterystyczne	FV
	Gatunki dominujące	FV
	Obce gatunki inwazyjne	FV
	Gatunki ekspansywne roślin zielnych	U1
	Ekspansja krzewów i podrostu drzew	U1

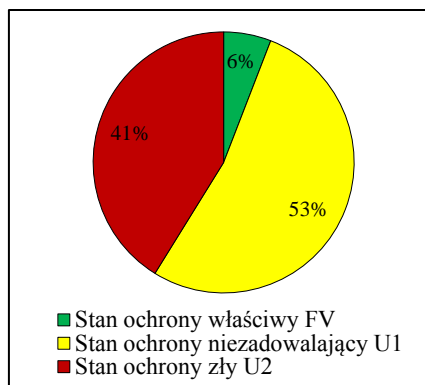
STANOWISKO	PARAMETRY I WSKAŹNIKI	OCENA WSKAŹNIKA WYNIKAJĄCA Z PRZEPROWADZONEGO MONITORINGU
	Udział dobrze zachowanych płatów siedliska	U1
	Wojłok (martwa materia organiczna)	U1
	Specyficzna struktura i funkcje – ogółem	U1
	Perspektywy ochrony	U1
	OCENA OGÓLNA	U1
d49c	Powierzchnia siedliska	XX
	Procent powierzchni zajętej przez siedlisko na transekcje	U1
	Struktura przestrzenna płatów siedliska	U1
	Gatunki charakterystyczne	U1
	Gatunki dominujące	FV
	Obce gatunki inwazyjne	FV
	Gatunki ekspansywne roślin zielnych	U1
	Ekspansja krzewów i podrostu drzew	U2
	Udział dobrze zachowanych płatów siedliska	U2
	Wojłok (martwa materia organiczna)	U1
	Specyficzna struktura i funkcje – ogółem	U2
	Perspektywy ochrony	U1
	OCENA OGÓLNA	U2
b9e8	Powierzchnia siedliska	XX
	Procent powierzchni zajętej przez siedlisko na transekcje	U1
	Struktura przestrzenna płatów siedliska	U1
	Gatunki charakterystyczne	U1
	Gatunki dominujące	U2
	Obce gatunki inwazyjne	U1
	Gatunki ekspansywne roślin zielnych	U2
	Ekspansja krzewów i podrostu drzew	U2
	Udział dobrze zachowanych płatów siedliska	U2
	Wojłok (martwa materia organiczna)	U1
	Specyficzna struktura i funkcje – ogółem	U2
	Perspektywy ochrony	U2
	OCENA OGÓLNA	U2
584c	Powierzchnia siedliska	XX
	Procent powierzchni zajętej przez siedlisko na transekcje	U1
	Struktura przestrzenna płatów siedliska	U1
	Gatunki charakterystyczne	U1
	Gatunki dominujące	FV
	Obce gatunki inwazyjne	U1
	Gatunki ekspansywne roślin zielnych	FV
	Ekspansja krzewów i podrostu drzew	U1
	Udział dobrze zachowanych płatów siedliska	U1
	Wojłok (martwa materia organiczna)	FV
	Specyficzna struktura i funkcje – ogółem	U1
	Perspektywy ochrony	U1
	OCENA OGÓLNA	U1
c520	Powierzchnia siedliska	XX
	Procent powierzchni zajętej przez siedlisko na transekcje	U1
	Struktura przestrzenna płatów siedliska	U1
	Gatunki charakterystyczne	FV
	Gatunki dominujące	FV
	Obce gatunki inwazyjne	FV
	Gatunki ekspansywne roślin zielnych	U1
	Ekspansja krzewów i podrostu drzew	U1
	Udział dobrze zachowanych płatów siedliska	U1
	Wojłok (martwa materia organiczna)	U1

STANOWISKO	PARAMETRY I WSKAŹNIKI	OCENA WSKAŹNIKA WYNIKAJĄCA Z PRZEPROWADZONEGO MONITORINGU
	Specyficzna struktura i funkcje – ogółem	U1
	Perspektywy ochrony	U1
	OCENA OGÓLNA	U1
d182	Powierzchnia siedliska	XX
	Procent powierzchni zajętej przez siedlisko na transekcje	U1
	Struktura przestrzenna płatów siedliska	U1
	Gatunki charakterystyczne	FV
	Gatunki dominujące	FV
	Obce gatunki inwazyjne	U1
	Gatunki ekspansywne roślin zielnych	FV
	Ekspansja krzewów i podrostu drzew	U1
	Udział dobrze zachowanych płatów siedliska	U1
	Wojłok (martwa materia organiczna)	U1
	Specyficzna struktura i funkcje – ogółem	U1
	Perspektywy ochrony	U1
	OCENA OGÓLNA	U1
cbd2	Powierzchnia siedliska	XX
	Procent powierzchni zajętej przez siedlisko na transekcje	U1
	Struktura przestrzenna płatów siedliska	U1
	Gatunki charakterystyczne	FV
	Gatunki dominujące	U1
	Obce gatunki inwazyjne	FV
	Gatunki ekspansywne roślin zielnych	U1
	Ekspansja krzewów i podrostu drzew	FV
	Udział dobrze zachowanych płatów siedliska	U2
	Wojłok (martwa materia organiczna)	FV
	Specyficzna struktura i funkcje – ogółem	U2
	Perspektywy ochrony	U1
	OCENA OGÓLNA	U2
86ba	Powierzchnia siedliska	XX
	Procent powierzchni zajętej przez siedlisko na transekcje	FV
	Struktura przestrzenna płatów siedliska	FV
	Gatunki charakterystyczne	FV
	Gatunki dominujące	FV
	Obce gatunki inwazyjne	FV
	Gatunki ekspansywne roślin zielnych	FV
	Ekspansja krzewów i podrostu drzew	FV
	Udział dobrze zachowanych płatów siedliska	FV
	Wojłok (martwa materia organiczna)	FV
	Specyficzna struktura i funkcje – ogółem	FV
	Perspektywy ochrony	FV
	OCENA OGÓLNA	FV
4344	Powierzchnia siedliska	XX
	Procent powierzchni zajętej przez siedlisko na transekcje	FV
	Struktura przestrzenna płatów siedliska	FV
	Gatunki charakterystyczne	U1
	Gatunki dominujące	FV
	Obce gatunki inwazyjne	FV
	Gatunki ekspansywne roślin zielnych	FV
	Ekspansja krzewów i podrostu drzew	FV
	Udział dobrze zachowanych płatów siedliska	FV
	Wojłok (martwa materia organiczna)	FV
	Specyficzna struktura i funkcje – ogółem	U1
	Perspektywy ochrony	FV
	OCENA OGÓLNA	U1
bbb3	Powierzchnia siedliska	XX

STANOWISKO	PARAMETRY I WSKAŹNIKI	OCENA WSKAŹNIKA WYNIKAJĄCA Z PRZEPROWADZONEGO MONITORINGU
	Procent powierzchni zajętej przez siedlisko na transekcje	FV
	Struktura przestrzenna płatów siedliska	FV
	Gatunki charakterystyczne	U2
	Gatunki dominujące	FV
	Obce gatunki inwazyjne	FV
	Gatunki ekspansywne roślin zielnych	FV
	Ekspansja krzewów i podrostu drzew	FV
	Udział dobrze zachowanych płatów siedliska	U1
	Wojłok (martwa materia organiczna)	FV
	Specyficzna struktura i funkcje – ogółem	U2
	Perspektywy ochrony	U1
	OCENA OGÓLNA	U2
bd18	Powierzchnia siedliska	XX
	Procent powierzchni zajętej przez siedlisko na transekcje	FV
	Struktura przestrzenna płatów siedliska	FV
	Gatunki charakterystyczne	FV
	Gatunki dominujące	FV
	Obce gatunki inwazyjne	U1
	Gatunki ekspansywne roślin zielnych	FV
	Ekspansja krzewów i podrostu drzew	U1
	Udział dobrze zachowanych płatów siedliska	FV
	Wojłok (martwa materia organiczna)	U1
	Specyficzna struktura i funkcje – ogółem	U1
	Perspektywy ochrony	U1
	OCENA OGÓLNA	U1
8667	Powierzchnia siedliska	XX
	Procent powierzchni zajętej przez siedlisko na transekcje	FV
	Struktura przestrzenna płatów siedliska	FV
	Gatunki charakterystyczne	U1
	Gatunki dominujące	FV
	Obce gatunki inwazyjne	U1
	Gatunki ekspansywne roślin zielnych	FV
	Ekspansja krzewów i podrostu drzew	U1
	Udział dobrze zachowanych płatów siedliska	U2
	Wojłok (martwa materia organiczna)	FV
	Specyficzna struktura i funkcje – ogółem	U1
	Perspektywy ochrony	U1
	OCENA OGÓLNA	U1

4.6.2. OCENA STANU OCHRONY SIEDLISKA PRZYRODNICZEGO 6510 NA POZIOMIE OBSZARU NATURA 2000

W ramach przeprowadzonych badań ogólny stan zachowania siedliska 6510 na większości powierzchni (53%, 9 stanowisk) jest niezadowolający U1. W przypadku jednej powierzchni (6% stanowisk), stan siedliska był na tyle dobry, by jego ocena ogólna była właściwa FV. Pozostałe 41% spośród badanych stanowisk, otrzymała ocenę złą U2 (Ryc. 9). Na podstawie wypadkowej ocen częściowych wykonanej na wszystkich stwierdzonych stanowiskach siedliska, łączna ocena stanu ochrony dla obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny jest niezadowolająca U1.

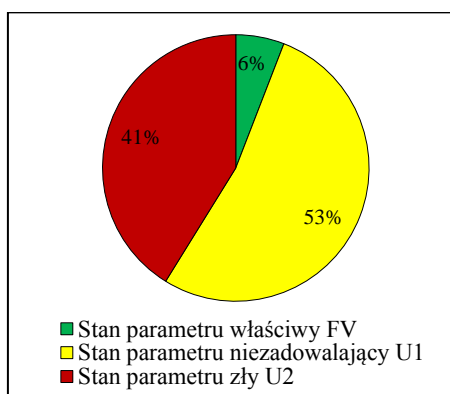
Ryc. 9. Procentowy udział stanowisk będących w różnym stanie zachowania

POWIERZCHNIA SIEDLISKA

Ze względu na brak danych wyjściowych dotyczących powierzchni siedliska na poszczególnych stanowiskach, nie oceniano parametru odnoszącego się do powierzchni siedliska.

SPECYFICZNA STRUKTURA I FUNKCJE – ogólnie

Większość badanych stanowisk – 53%, charakteryzuje się niezadowolającym stanem parametru specyficznej struktury i funkcji. Ogólna ocena specyficznej struktury i funkcji jest właściwa na 6% spośród monitorowanych powierzchni. W przypadku pozostałych 41% stanowisk, parametr otrzymał ocenę złą U2 (Ryc. 10). Na podstawie wypadkowej ocen częściowych wykonanej na wszystkich stwierdzonych powierzchniach siedliska, łączna ocena parametru dla obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny jest **niezadowolająca U1**.

Ryc. 10. Procentowy udział stanowisk charakteryzujących się różnym stanem zachowania specyficznej struktury i funkcji – ogółem

Poniżej zamieszczono szczegółową analizę wszystkich wskaźników składającą się na ogólną ocenę specyficznej struktury i funkcji.

Procent powierzchni zajętej przez siedlisko na transekcje

Na 59% badanych stanowisk (10 powierzchni), siedlisko 6510 zajmuje około 80% powierzchni transektu. Na pozostałych powierzchniach odnotowano średni stopień

fragmentacji siedliska. W skali całego obszaru Natura 2000, parametr odnoszący się do struktury przestrzennej płatów siedliska uzyskał ocenę **właściwą FV**.

Struktura przestrzenna płatów siedliska

W przypadku 59% badanych powierzchni (10 stanowisk) struktura przestrzenna płatów była właściwa FV. Pozostałe 41% płatów (7 stanowisk), charakteryzuje średnia fragmentacja siedliska, wynikająca z ekspansji drzew i krzewów oraz ekspansywnych gatunków rodzimych. Wskaźnik dla tego typu powierzchni otrzymał ocenę niezadowalającą U1. W skali całego obszaru Natura 2000, parametr odnoszący się do struktury przestrzennej płatów siedliska uzyskał ocenę **właściwą FV**.

Gatunki charakterystyczne

W przypadku 35% monitorowanych stanowisk (6 powierzchni) wskaźnik uzyskał ocenę właściwą. Na 9 stanowiskach (53% ogółu badanych powierzchni), wskaźnik odnoszący się do występowania gatunków charakterystycznych dla siedliska 6510, został oceniony na U1. Pozostałe 12% stanowisk oceniono na U2. Z największą stałością w płatach badanego siedliska, notowano rajgras wyniosły *Arrhenatherum elatius*, przytulię pospolitą *Galium mollugo*, kozibród łąkowy *Tragopogon pratensis* i świerzbica polna *Knautia arvensis*. Rzadziej w zasięgu badanych powierzchni notowano dzwonek rozpiędrchły *Campanula patula*. W skali Obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny analizowany wskaźnik otrzymał **ocenę niezadowalającą U1**.

Gatunki dominujące

W przypadku 76% badanych powierzchni (13 stanowisk) stwierdzono dominację gatunków właściwych dla siedliska 6510 gatunków. W fitocenozach tych w szczególności ze znacznym pokryciem występowały rajgras wyniosły *Arrhenatherum elatius* i kupkówka pospolita *Dactylis glomerata*. Wskaźnik dla tego typu powierzchni otrzymał właściwą ocenę FV. Na 24% pozostałych stanowiskach dominowały gatunki uznawane za niespecyficzne dla siedliska tj. trybula leśna *Anthriscus sylvestris*, pokrzywa zwyczajna *Urtica dioica* i wrotycz pospolity *Tanacetum vulgare*. Na podstawie wypadkowej ocen częściowych poszczególnych stanowisk, łączna ocena wskaźnika w skali obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny jest **właściwa FV**.

Obce gatunki inwazyjne

W przypadku 57% badanych powierzchni, wskaźnik oceniono na FV (9 stanowisk). Na powierzchniach tych nie stwierdzono występowania obcych gatunków inwazyjnych, bądź ich udział był znikomy. Na 43% monitorowanych stanowisk odnotowano występowanie gatunków inwazyjnych, a powierzchnia zajmowana przez nie na transektach badawczych, utrzymywała się poniżej 5%. Do inwazyjnych gatunków notowanych na terenie siedliska 6510 w zasięgu omawianego terenu należą, przymiotno kanadyjskie *Conyza canadensis*, przymiotno białe *Erigeron annuus* i nawłóć kanadyjska *Solidago canadensis*. W skali Obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny analizowany wskaźnik otrzymał **ocenę właściwą FV**.

Ekspansywne gatunki zielne

Wskaźnik opisujący ekspansję zielnych gatunków rodzimych, w przypadku 65% badanych powierzchni (11 stanowisk), oceniono na FV. Jedynie w przypadku 2 spośród 17 ocenianych powierzchni, wskaźnik ten uzyskał ocenę niewłaściwą U2. Cztery powierzchnie (24% ogółu stanowisk) uzyskało ocenę niezadowalającą U1. Wśród zielnych gatunków ekspansywnych najczęściej notowano trybulę leśną *Anthriscus sylvestris*, pokrzywę zwyczajną *Urtica dioica* i wrotycz pospolity *Tanacetum vulgare*. Gatunki te szybko rozprzestrzeniają się na niewykaszanych powierzchniach łąk świeżych. W skali Obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny analizowany wskaźnik otrzymał **ocenę niezadowalającą U1**.

Ekspansja krzewów i podrostu drzew*

W przypadku 47% monitorowanych powierzchni (czyli na 7 stanowiskach), parametr odnoszący się do ekspansji krzewów i podrostu drzew oceniono na FV. Na 33% powierzchni (5 stanowisk) stan wskaźnik jest niezadowalający U1. Stan zły, stwierdzono na 20% badanych powierzchni. W skali Obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny analizowany wskaźnik otrzymał **ocenę niezadowalającą U1**. Obniżenie oceny wskaźnika jest wynikiem braku wykaszania. Największy udział wśród krzewów pojawiających się na nieużytkowanych łąkach, mają śliwa tarnina *Prunus spinosa* i głóg jednoszyjkowy *Crataegus monogyna*.

Udział dobrze zachowanych płatów siedliska

Stanowiska siedliska pod względem udziału dobrze zachowanych płatów siedliska w stosunku do płatów zdegradowanych bądź nietypowo wykształconych, wykazują duże zróżnicowanie. 40% badanych powierzchni charakteryzuje niewielki udział dobrze zachowanych płatów (poniżej 50%). Jedynie 27% spośród monitorowanych powierzchni udział płatów typowo wykształconych pozwolił ocenić je na FV. Pozostałe 33% stanowisk uzyskało ocenę niezadowalającą U1. W związku z powyższym w skali badanego obszaru natura 2000, wskaźnik otrzymał **ocenę niezadowalającą U1**. Niewłaściwy bądź niezadowalający stan analizowanego wskaźnika, w przypadku wielu powierzchni jest to efekt przemian, którym podlegają zbiorowiska na stanowiskach. Głównie są one wywołane brakiem ich użytkowania kośnego, a w efekcie rozprzestrzenianiem się drzew i krzewów oraz ekspansywnych gatunków zielnych tj. trybula leśna, pokrzywa zwyczajna, wrotycz pospolity. Procesy te prowadzą do stopniowego ubożenia florystycznego płatów.

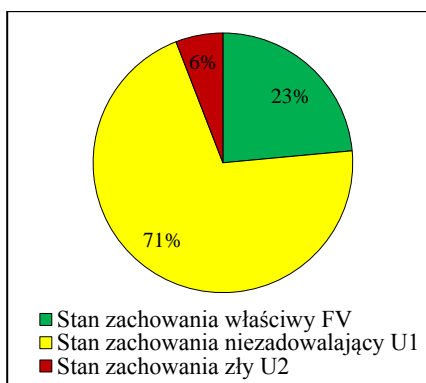
Wojłok (martwa materia organiczna)

W przypadku 54% badanych powierzchni wskaźnik opisujący nagromadzenie martwej materii organicznej oceniono na FV. Pozostałe 46% stanowisk oceniono na U1. W skali obszaru Natura 2000, opisywany wskaźnik otrzymał ocenę właściwą FV.

PERSPEKTYWY ZACHOWANIA

Na 71% (12 stanowisk) badanych powierzchni perspektywy zachowania siedliska określono jako niepewne (niezadowalające U1). W przypadku 23% monitorowanych powierzchni (4 stanowiska) perspektywy zachowania są niemal pewne (FV), pod warunkiem że zostanie utrzymana dotychczasowa ekstensywna gospodarka łąkarska (koszenie 2 x w sezonie wegetacyjnym, umiarkowane nawożenie, brak podsiewania mieszkankami traw). Ze

względem na oddziaływanie licznych zagrożeń perspektywy ochrony w przypadku jednego stanowiska, oceniono na U2. W skali Obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny analizowany parametr posiada **ocenę niezadowalającą U1**.

Ryc. 11. Procentowy udział stanowisk charakteryzujących się różnym stanem zachowania parametru perspektywy zachowania

4.6.3. IDENTYFIKACJA ZAGROŻEŃ SIEDLISKA W OBRĘBIE OBSZARU NATURA 2000

Istniejące zagrożenia

Wśród istniejących zagrożeń dla płatów siedliska 6510 na badanym terenie jest brak użytkowania kośnego (zagrożenie A03.03). Znaczna część płatów w wyniku zarzucenia ekstensywnej gospodarki kośnej, podlega procesowi zarastania. W płatach tych najczęściej dochodzi do ekspansji gatunków z rodzaju *Crataegus* oraz śliwy tarniny *Prunus spinosa*. Brak użytkowania kośnego prowadzi również do nagromadzenia materii organicznej (zagrożenie K02.02), co z kolei jest przyczyną opanowania płatów przez gatunki nitrofilne, które stopniowo wypierają gatunki charakterystyczne dla łąk świeżych (zagrożenie K04.01).

Na daną chwilę mniejsze zagrożenie stanowią obce gatunki inwazyjne (zagrożenie I01), których udział na transektach badawczych nie przekracza 5%. Z grupy gatunków inwazyjnych w płatach łąk świeżych obserwowano nawłóć kanadyjską *Solidago canadensis*, przymiotno kanadyjskie *Conyza canadensis* i przymiotno białe *Erigeron annuus*.

Potencjalne zagrożenia

Wśród potencjalnych zagrożeń najważniejszą grupę stanowią te związane ze zmianą sposobu użytkowania. Na wszystkich monitorowanych stanowiskach potencjalnie może mieć miejsce: usuwanie trawy pod grunty orne (A02.03); intensywne koszenie lub intensyfikacja (A03.01); zbyt intensywne nawożenie nawozami sztucznymi, zwłaszcza azotowymi (A08); inne rodzaje praktyk rolniczych w postaci podsiewania wysokoproduktywnymi mieszankami traw (A11).

4.6.4. CELE DZIAŁAŃ OCHRONNYCH I DZIAŁANIA OCHRONNE POWIĄZANE Z ICH OSIĄGNIĘCIEM

W stosunku do siedliska 6510 wyznaczono następujący cel działań ochronnych:

1. Poprawa niezadowalającego stanu zachowania siedliska.

Poniżej przedstawiono wykaz zabiegów ochronnych, które mają prowadzić do osiągnięcia celu działań ochronnych.

Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją dotychczasowych sposobów użytkowania

1. Przywrócenie ekstensywnej gospodarki kośnej (max. dwa pokosy w ciągu sezonu wegetacyjnego, I pokos przełom czerwca i lipca) z usunięciem skoszonej fitomasy poza płat siedliska. Dopuszczalne również naprzemienne ekstensywne użytkowanie kośno-pastwiskowe (pod warunkiem przeprowadzenia przed wypasem pokosu). Koszenie na wysokości 10 cm. Szacunkowy koszt wykonania zabiegu dla 1 hektara siedliska, wynosi 150 zł brutto.

2. Umiarkowane nawożenie azotowe – do 60 kg/ha/rok (optymalnie umiarkowane nawożenie nawozami organicznymi). Działanie dotyczy wszystkich powierzchni siedliska i nie generuje kosztów.

Działania związane z ochroną czynną

1. Usunięcie nalotu i podrostu drzew i krzewów na stanowiskach nr: e8c1, d49c, b9e8, 584c, c520 i d182. Łączna powierzchnia przewidziana do zabiegu wynosi 6,87 ha. Działanie wykonać jednorazowo w trakcie obowiązywania aktualnego PZO, w ciągu 3 najbliższych lat (czyli do roku 2020). Szacunkowy koszt wykonania zabiegu wynosi 25 000 zł brutto.

Działania związane z monitoringiem stanu ochrony

Monitoring stanu ochrony siedliska należy prowadzić regularnie (co 5 lat), na 10 stanowiskach (powierzchnie nr: **0279, d182, b9e8, e8c1, 86ba, acab, 4344, bbb3, 584c, d49c**). Wytypowane powierzchnie uwzględniają pełne zróżnicowanie siedliska w skali obszaru. Monitoring powinien być przeprowadzony zgodnie z metodyką GIOŚ. Na podstawie wyników późniejszych monitoringów oraz porównania do danych zawartych w niniejszym opracowaniu, należy planować dalsze działania ochronne. Szacunkowy koszt wykonania monitoringu dla obszaru wynosi 5 000 zł brutto (po 500 zł na stanowisko).

4.7. 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z klasy *Scheuchzeria-Caricetea*)

W ramach przeprowadzonej inwentaryzacji na terenie obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny stwierdzono **jedno stanowisko** siedliska 7140. Powierzchnia zajęta przez siedlisko wynosi **0,14 ha**. Jest to zdegradowany w wyniku długotrwałego odwadniania płat zespołu *Carici canescentis-Agrostietum caninae* zespół turzycy siwej i mietlicy psiej. Fitocenoza ma charakter kwaśnej łąki niskoturzycowej, która jest ekstensywnie użytkowana kośnię. Zbiorowisko budują gatunki charakterystyczne dla kwaśnych łąk niskoturzycowych: turzycza pospolita *Carex nigra*, turzycza siwa *Carex canescens*, mietlica psia *Agrostis canina*, turzycza gwiazdkowata *Carex echinata* i jaskier płomiennik *Ranunculus flammula* oraz gatunki łąkowe, których udział jest znaczny w wyniku przesuszenia siedliska. Z największym pokryciem występuje kłósówka wełnista *Holcus lanatus*, której obecność świadczy o zachodzącym procesie murszenia torfu. Zbiorowiska tego typu prawdopodobnie w przeszłości były bardziej rozpowszechnione. Ich zanik związany jest głównie z dwoma czynnikami. Z jednej strony jest to odwadnianie i przekształcenie w jednokośne łąki wilgotne, z drugiej zaś ekspansja trzcin

pospolitej w wyniku eutrofizacji i przekształcenie powierzchni torfowiskowych w szuwały trzcinowe.

Powierzchnia siedliska według standardowego formularza wynosiła 19,4 ha. W dokumentacji do planu zadań ochronnych, opisano jeden płat siedliska o powierzchni 0,88 ha, na stanowisku nr 2DC3 (Ryc. 11). W obrębie wskazanej powierzchni stwierdzono występowanie mozaiki szuwarów turzycy tunikowej *Caricetum appropinquatae*, szuwaru turzycy błotnej *Caricetum acutiformis* oraz juvenilnej postaci olsu porzeczkowego. Zgodnie z metodyką GIOŚ oraz aktualną klasyfikacją fitosocjologiczną rzadna z powyższych fitocenoz nie jest zaliczana do torfowisk przejściowych i trzęsawisk. Wskazany w planie zadań ochronnych zespół turzycy tunikowej, zaliczany jest do szuwarów wielkoturzycowych ze związku *Magnocaricion*. Zbiorowisko to wykształca się na podłożu torfowym, jednak nie ma przesłanek aby zaliczać je do siedliska 7140. Dodatkowo znaczna część powierzchni nr 2DC3 została zniszczona w wyniku utworzenia w tym miejscu czterech torfianek.

Fot. 78. Torfianki na stanowisku wskazanym w planie zadań ochronnych jako siedlisko 7140 (stanowisko nr 2DC3)

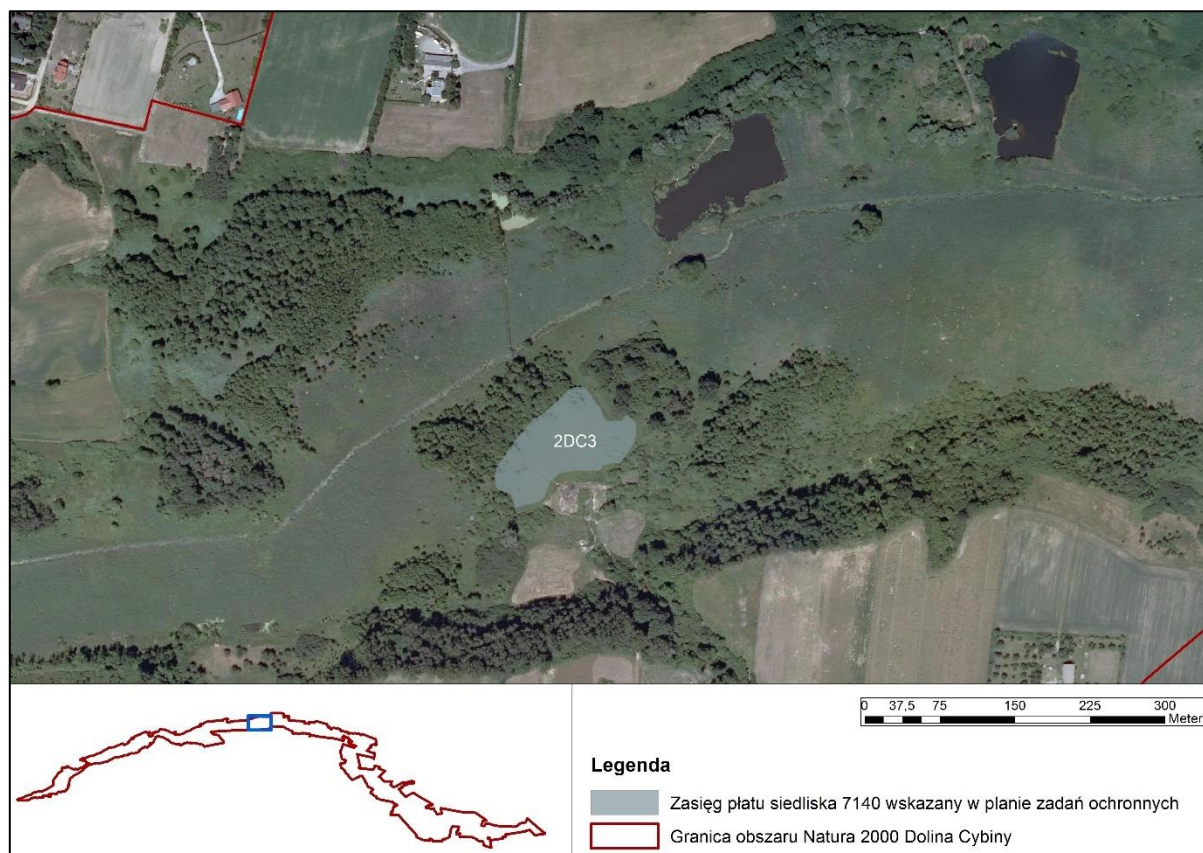
Fot. 79. Torfianki na stanowisku wskazanym w planie zadań ochronnych jako siedlisko 7140 (stanowisko nr 2DC3)

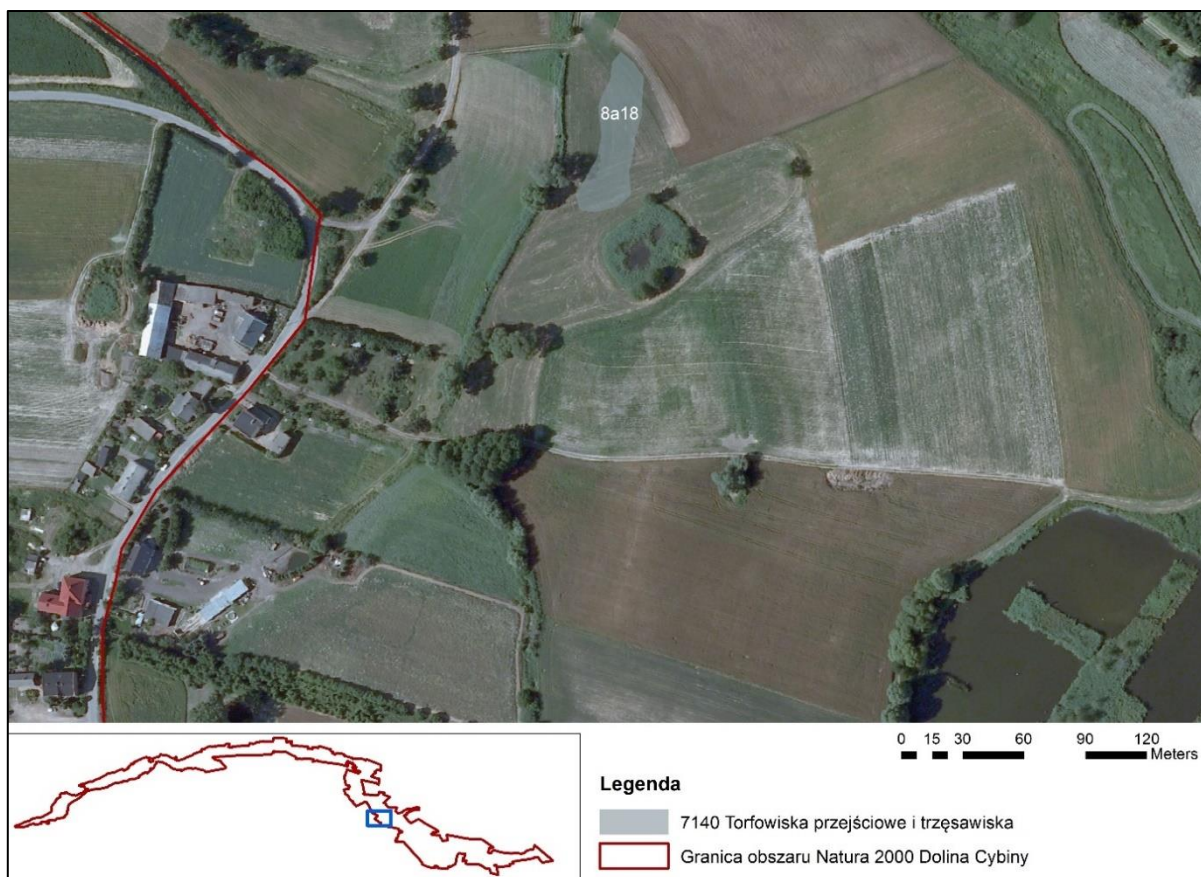
Fot. 80. Torfianka i pozostałości zespołu turzycy tunikowej *Caricetum appropinquatae* na stanowisku wskazanym w planie zadań ochronnych jako siedlisko 7140 (stanowisko nr 2DC3)

Fot. 81. Mozaika juwenilnej postaci olsu i zespołu turzycy brzegowej na stanowisku wskazanym w planie zadań ochronnych jako siedlisko 7140 (stanowisko nr 2DC3)

Ryc. 11. Lokalizacja płatu siedliska 7140 wskazanego w planie zadań ochronnych

Ryc. 12. Lokalizacja stanowiska siedliska 7140 stwierdzonego w ramach przeprowadzonej inwentaryzacji

4.7.1. OCENA STANU OCHRONY SIEDLISKA NA POSZCZEGÓLNYCH STANOWISKACH, IDENTYFIKACJA ISTNIEJĄCYCH I POTENCJALNYCH ZAGROŻEŃ ORAZ OKREŚLENIE DZIAŁAŃ OCHRONNYCH

Karta obserwacji siedliska na stanowisku nr 8a18

Karta obserwacji siedliska na stanowisku	
Stanowisko - informacje podstawowe	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzeria-Caricetea</i>)
Nazwa stanowiska	8a18
Typ stanowiska	Badawcze
Zbiorowiska roślinne	Zespół <i>Carici canescentis-Agrostietum caninae</i> zespół turzycy siwej i mietlicy psiej
Opis siedliska na stanowisku	Niewielki płat siedliska 7140, reprezentowany przez zespół <i>Carici canescentis-Agrostietum caninae</i> zespół turzycy siwej i mietlicy psiej, położony w miejscowości Glinka Duchowna na fragmentach działek ewidencyjnych nr 156/4 i 158/1 (obręb ewidencyjny Glinka Duchowna). Zbiorowisko znajduje się w kompleksie łąk wilgotnych ze związku <i>Calthion</i> , szuwaru trzcinowego i pól uprawnych. Siedlisko znajduje się w złym stanie zachowania U2, zdegradowany w wyniku z długotrwałego odwadniania. Szanse na zachowanie siedliska są nikłe. Prawdopodobnie w perspektywie najbliższych 10 lat, zostanie ono zastąpione przez zbiorowiska łąk wilgotnych.
Powierzchnia płatów siedliska	0,14 ha
Obszary chronione, na którym znajduje się stanowisko	PLH300038 Dolina Cybiny

Karta obserwacji siedliska na stanowisku	
Zarządzający terenem	Brak danych
Współrzędne geograficzne	Początek transektu: 17°15'46"E 52°24'55"N; Środek transektu: 17°15'45"E 52°24'54"N; Koniec transektu: 17°15'45"E 52°24'53"N
Wymiary transektu	10 x 70 m
Wysokość n.p.m.	86 m
Obszar	PLH300038 Dolina Cybiny
Zagrożenia	Istniejące zagrożenia: K02.01 – zmiana składu gatunkowego (sukcesja); J02.01 – zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogółem; Potencjalne zagrożenia: A08 – nawożenie (nawozy sztuczne)
Inne wartości przyrodnicze	Brak
Monitoring jest wymagany	Tak
Uzasadnienie	Wskazany monitoring dalszych zmian stanu zachowania siedliska na stanowisku.
Wykonywane zabiegi ochronne i ocena ich skuteczności	Brak
Proponycja wprowadzenia działań ochronnych	-
Data kontroli	25.05.2017 r., 12.08.2017 r.
Uwagi	-

Stan ochrony siedliska przyrodniczego na stanowisku	
Zdjęcie fitosocjologiczne I	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°15'45"E 52°24'54"N Wysokość n.p.m.: 86 m, Powierzchnia zdjęcia: 25 m ² ; Nachylenie: 0°, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 25.05.2017 r., 12.08.2017 r. Zwarcie warstwy: c – 80%, d – 10%; Wysokość warstwy: c – 0,4-0,6 m, d – 0,05 m Warstwa c: <i>Carex nigra</i> 2, <i>Carex echinata</i> 1, <i>Holcus lanatus</i> 2, <i>Potentilla anserina</i> 1, <i>Ranunculus repens</i> 1, <i>Carex canescens</i> +, <i>Taraxacum officinale</i> 1, <i>Scirpus sylvaticus</i> +, <i>Alopecurus pratensis</i> 1, <i>Juncus articulatus</i> 1, <i>Eleocharis palustris</i> 1, <i>Ranunculus flammula</i> +, <i>Agrostis canina</i> 2; Warstwa d: <i>Caliiergonella cuspidata</i> 1, <i>Plagiothecium ruthei</i> 1, <i>Hamatocaulis vernicosus</i> + Jednostka fitosocjologiczna: Zespół <i>Carici canescentis</i> - <i>Agrostietum caninae</i> zespół turzycy siwej i mietlicy psiej

Parametr/Wskaźnik	Opis	Wartość parametru/wskaźnika	Ocena parametru/wskaźnika
Powierzchnia siedliska	Ze względu na brak danych wyjściowych dotyczących powierzchni siedliska na stanowisku, parametru nie oceniano		XX
Specyficzna struktura i funkcje			
Procent powierzchni zajętej przez siedlisko na transekcje	Należy określić procent powierzchni transektu zajęty przez siedlisko 7140.	<50% powierzchni transektu zajęte przez siedlisko 7140.	U2
Gatunki charakterystyczne*	Lista gatunków charakterystycznych (polska i łacińska nazwa); podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcje (z dokładnością do 10%)	Pokrycie gatunków charakterystycznych na transekcje wynosi 25%. Warstwa C: turzycyca pospolita <i>Carex nigra</i> – 10%, turzycyca siwa <i>Carex canescens</i> – jednostkowo, fiołek błotny <i>Viola palustris</i> – jednostkowo, turzycyca gwiazdkowata <i>Carex echinata</i> - < 1%, mietlica psia <i>Agrostis canina</i> – 10%, jaskier płomiennik <i>Ranunculus flammula</i> - < 1%	U1
Gatunki dominujące	Lista gatunków dominujących na transekcje (polska i łacińska nazwa); podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcje (z dokładnością do 10%).	Brak wyraźnych dominantów, udział gatunków charakterystycznych dla siedliska 7140 i innych mniej więcej równy.	U1
Pokrycie i struktura gatunkowa mchów*	Należy podać procent powierzchni transektu zajętej przez wszystkie gatunki mchów oraz procentowy udział mchów brunatnych i torfowców	Całkowite pokrycie mchów wynosi 10%	U2
Obce gatunki inwazyjne*	Lista gatunków (nazwa polska i łacińska) oraz ich procentowy udział.	Brak	FV
Gatunki ekspansywne roślin zielnych*	Lista gatunków (nazwa polska i łacińska) oraz ich procentowy udział.	Brak	FV
Obecność krzewów i podrostu drzew	Lista gatunków (nazwa polska i łacińska) oraz ich procentowy udział.	Brak	FV
Stopień uwodnienia*	Głębokość zalegania wód gruntowych ewentualnie powierzchniowych.	Poziom wód gruntowych 20 cm poniżej gruntu. Siedlisko przesuszone.	U2
Pozyskiwanie torfu	Sposób pozyskiwania torfu: przemysłowy/ręczny, skala pozyskiwania: szacunkowo roczne wydobycie w m ³ ;	Brak	FV

U2

Oddziaływania istniejące				
Kod	Nazwa działalności	Intensywność	Wpływ	Syntetyczny opis
K02.01	Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)	B	-	Długotrwałe odwodnienie siedliska skutkuje przebudową składu gatunkowego w kierunku łąki wilgotnej
J02.01	Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogółem	A	-	Siedlisko jest silnie odwodnione w wyniku długotrwałego oddziaływania infrastruktury melioracyjnej (płat jest odwadniany rowem zlokalizowanym około 25 m na zachód od niego).
Oddziaływania potencjalne				
A08	Nawożenie (nawozy sztuczne)	-	-	Możliwe są użyźniające spływy biogenów z okolicznych pól i łąk.

Dokumentacja fotograficzna

Fot. 82. Turzyca pospolita *Carex nigra* na stanowisku nr 8a18

Fot. 83. Zdegradowany płat zespołu *Carici canescentis-Agrostietum caninae* zespół turzycy siwej i mietlicy psiej na stanowisku nr 8a18

4.7.2. OCENA STANU OCHRONY SIEDLISKA PRZYRODNICZEGO 7140 TORFOWISKA PRZEJŚCIOWE I TRZĘSAWISKA NA POZIOMIE OBSZARU NATURA 2000

Jedynie stwierdzone stanowisko siedliska 7140, charakteryzuje się złym stanem zachowania. W związku z powyższym również stan zachowania siedliska w skali całego obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny jest **zły U2**.

4.7.3. IDENTYFIKACJA ZAGROŻEŃ DLA SIEDLISKA 7140 W OBRĘBIE OBSZARU NATURA 2000

Istniejące zagrożenia

Najistotniejszym negatywnie wpływającym na kondycję i perspektywę zachowania siedliska, jest jego odwadnianie systemem rowów melioracyjnych (kod zagrożenia J02.01). Długotrwałe odwadnianie doprowadziło do zaburzeń stosunków wodnych w obrębie płatu siedliska. Efektem jest stopniowe ustępowanie gatunków typowych dla zespołu *Carici canescentis-Agrostietum caninae* i przebudowy zbiorowiska w kierunku łąk wilgotnych, zdominowanych przez kłosówę wełnistą *Holcus lanatus* (kod zagrożenia K02.01).

Potencjalne zagrożenia

Potencjalnym zagrożeniem dla siedliska są użyźniające spływy powierzchniowe z okolicznych pól.

4.7.4. CEL DZIAŁAŃ OCHRONNYCH I DZIAŁANIA OCHRONNE ZMIERZAJĄCE DO JEGO OSIĄGNIĘCIA

Ze względu na zaawansowane procesy degeneracji siedliska na stanowisku i znikomą szansę na jego zachowanie, nie przewiduje się podjęcia działań ochronnych.

4.8. 91E0* Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródliskowe)

W ramach przeprowadzonej inwentaryzacji, w zasięgu obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny, stwierdzono **14 stanowisk** siedliska 91E0*. Płaty siedliska są w miarę równomiernie rozmieszczone w całym badanym obszarze. Łączną powierzchnię siedliska w obszarze oszacowano na **33 ha**. Płaty siedliska są silnie rozdrobnione a ich wielkość jest zróżnicowana i waha się od 0,05 ha do 8,67 ha. Fitocenozy zajmujące większe powierzchnie, najczęściej związane są bezpośrednio z rzeką Cybiną i porastają jej brzegi. Mniejsze płaty obserwowano wzdłuż drobnych cieków, mających połączenie z rzeką Cybiną. Najlepiej wykształcone płaty siedliska stwierdzono w okolicach miejscowości Chorzałki oraz pomiędzy miejscowościami Świącinek i Jankowo-Młyn.

W ekspertyzie wykonanej na potrzeby planu zadań ochronnych (2012 r.), areał siedliska oszacowano na 109,34 ha. Powierzchnia siedliska 91E0*, podana w standardowym formularzu danych wynosi 156,64 ha (2008 r.). Tak duże rozbieżności w ogólnej powierzchni siedliska najprawdopodobniej wynikają z przekształcenia wielu płatów łęgów jesionowo-olszowych w fitocenozy olsu porzeczkowego *Ribeso nigri-Alnetum*, całkowite zamieranie części drzewostanów w wyniku silnego, długotrwałego podtopienia. Możliwe jest również że we wcześniejszych badaniach do siedliska 91E0* zostały zaliczone płaty łożowisk z wierzbą szarą *Salicetum pentandro-cinereae*, które są rozpowszechnione w tym obszarze. Ze względu na skomplikowaną mozaikę, którą nierzadko tworzą ww. fitocenozy, mógł także wystąpić problem z precyzyjnym wydzieleniem płatów łęgów jesionowo-olszowych.

Z punktu widzenia fytosocjologicznego siedlisko w obszarze reprezentowane jest głównie przez zespół *Fraxino-Alnetum glutinosae* niżowe łęgi jesionowo-olszowe, zaliczany do podtypu siedliska 91E0-3*. Spośród gatunków uznawanych za charakterystyczne dla siedliska 91E0, najczęściej notowo czartawę pospolitą *Circaea lutetiana*, niecierpek pospolity *Impatiens noli-tangere*, kostrzewę olbrzymią *Festuca gigantea*, pokrzywę zwyczajną *Urtica dioica*, kuklik zwisły *Geum rivale*, podagrycznik pospolity *Aegopodium podagraria*, przytulia czepna *Galium aparine*. Stały jest również udział gatunków przechodzących z olsów tj. karbieniec pospolity *Lycopus europaeus*, psianka słodkogórz *Solanum dulcamara*, turzyca błotna *Carex acutiformis*. W zasięgu obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny odnotowano również jeden niewielki płat olsu źródliskowego *Cardamino amarae-Alnetum glutinosae*, który reprezentuje podtyp siedliska 91E0-4*. Fitocenoza ta występuje nad południowymi brzegami Jeziora Swarzędzkiego. Płat odznacza się dużym udziałem rzeżuchy gorzkiej *Cardamine amara* i śledziennicy skrętolistnej *Chrysosplenium alternifolium*. W drzewostanie wszystkich stwierdzonych płatów niepodzielnie panuje olsza czarna *Alnus glutinosa*, czasem występuje niewielka domieszka jesionu wyniosłego *Fraxinus excelsior*, sporadycznie olszy szarej *Alnus incana*. Warstwa krzewów przeważnie jest dobrze rozwinięta, budowana przez porzeczkę czarną *Ribes nigrum*, bez czarny *Sambucus nigra*, czeremchę pospolitą *Padus avium*, kruszynę pospolitą *Frangula alnus* oraz podrost olszy czarnej i jesionu wyniosłego.

W poniższej tabeli przedstawiono zestawienie stwierdzonych stanowisk siedliska, wraz z ich lokalizacją oraz powierzchnią.

Tab. 7. Wykaz stwierdzonych stanowisk siedliska 91E0 wraz z ich lokalizacją i powierzchnią

Lp.	Nr stanowiska	Lokalizacja (działki ewidencyjne, wydzielania leśne)	Powierzchnia (ha)
1.	f477	Fragmenty działek nr 42, 43 obręb ewidencyjny Jankowo, fragmenty działek 24/1, 25/2, 34, 36/1 obręb ewidencyjny Uzarzewo-Huby	3,61
2.	cc60	Obręb ewidencyjny Jankowo, fragmenty działek nr 40,39; obręb ewidencyjny Uzarzewo-Huby, fragmenty działek nr 36/1, 32/2	1,97
3.	4302	Fragment działki ewidencyjnej nr 5 obręb ewidencyjny Jankowo	1,98
4.	37eb	Nadleśnictwa Czerniejewo, leśn. Jecierce, fragment wydzielania leśnego nr 271g.	2,63
5.	6892	Nadleśnictwa Czerniejewo, leśn. Jezierce, fragment wydzielania leśnego nr 211a	0,05
6.	28AC	Fragmenty działek ewidencyjnych nr 45/2 i 51/5 obręb ewidencyjny Uzarzewo	8,67
7.	2abf	Fragmenty działek ewidencyjnych nr 15/3, 14/3 obręb ewidencyjny Uzarzewo	1,2
8.	77AB	Fragmenty działek ewidencyjnych nr 51/1, 51/2 obręb ewidencyjny Promno	3,25
9.	fcc7	Fragment działki ewidencyjnej nr 25 obręb ewidencyjny Góra	1,53
10.	a07c	Fragment działki ewidencyjnej nr 13 obręb ewidencyjny Jankowo	0,35
11.	2572	Fragment działki ewidencyjnej nr 285 obręb ewidencyjny Iwno	4,51
12.	3e9d	Fragment działki ewidencyjnej nr 7/2 obręb ewidencyjny Jankowo	1,03
13.	cd23	Fragmenty działek ewidencyjnych nr 5/1, 5/3, 7/3, 7/6, 8, 9/2, 10/7 obręb ewidencyjny Kociałkowa Górka	3,8
14.	3c2c	Fragmenty działek ewidencyjnych nr 32, 33, 34, 35 obręb ewidencyjny Glinka Duchowna	1,94
Suma powierzchni			33

4.8.1. OCENA STANU OCHRONY SIEDLISKA NA POSZCZEGÓLNYCH STANOWISKACH, IDENTYFIKACJA ISTNIEJĄCYCH I POTENCJALNYCH ZAGROŻEŃ ORAZ OKREŚLENIE DZIAŁAŃ OCHRONNYCH

Karta obserwacji siedliska na stanowisku nr f477

Karta obserwacji siedliska na stanowisku	
Stanowisko - informacje podstawowe	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	91E0* Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródłiskowe) 91E0-3 Łęg jesionowo-olszowy
Nazwa stanowiska	f477
Typ stanowiska	Badawcze
Zbiorowiska roślinne	Nizinny łęg jesionowo-olszowy <i>Fraxino-Alnetum</i>

Karta obserwacji siedliska na stanowisku	
Opis siedliska na stanowisku	<p>Stanowisko znajduje się około 0,5 km na północny wschód od miejscowości Święcinek. Gmina Pobiedziska, obręb ewidencyjny Jankowo, fragmenty działek nr 42, 43; gmina Pobiedziska, obręb ewidencyjny Uzarzewo Huby, fragmenty działek 24/1, 25/2, 34, 36/1.</p> <p>Siedlisko na stanowisku reprezentowane przez właściwie zachowany płat łągu jesionowo-olszowego <i>Fraxino-Alnetum</i>, który wykształcił się po dwóch stronach rzeki Cybiny. Od południa i południowego wschodu siedlisko sąsiaduje z polami uprawnymi, od zachodu z szuwarem trzcinowym, natomiast od północy z mozaiką olsów porzeczkowych i łożowisk.</p> <p>Płat o właściwych stosunkach wodnych, bez śladów przesuszenia. Skład gatunkowy drzewostanu, podszytu i runa typowy dla niżowych łągów jesionowo-olszowych.</p>
Powierzchnia płatów siedliska	3,61 ha
Obszary chronione, na którym znajduje się stanowisko	PLH300038 Dolina Cybiny
Zarządzający terenem	Brak danych
Współrzędne geograficzne	<p>Początek transektu: 17°8'55"E 52°26'35"N</p> <p>Środek transektu: 17°8'58"E 52°26'38"N</p> <p>Koniec transektu: 17°9'2"E 52°26'39"N</p>
Wymiary transektu	10 x 200 m
Wysokość n.p.m.	76-77 m
Obszar	PLH300038 Dolina Cybiny
Zagrożenia	Istniejące: I01 – nierodzące gatunki zaborcze (ekspansja <i>Impatiens parviflora</i>)
Inne wartości przyrodnicze	-
Monitoring jest wymagany	Tak
Uzasadnienie	Płat na stanowisku jest jednym z lepiej zachowanych w zasięgu obszaru. Wskazany monitoring ewentualnych zmian stanu zachowania siedliska na stanowisku.
Wykonywane zabiegi ochronne i ocena ich skuteczności	Brak
Proponycja wprowadzenia działań ochronnych	Monitoring stanu zachowania płatu wg metodyki GIOŚ
Data kontroli	20.06.2017 r.
Uwagi	–

Stan ochrony siedliska przyrodniczego na stanowisku	
Zdjęcie fitosocjologiczne I	
<p>Współrzędne geograficzne środka,</p> <p>Wysokość n.p.m.,</p> <p>Powierzchnia zdjęcia,</p> <p>Nachylenie,</p> <p>Ekspozycja,</p> <p>Zwarcie warstwy a, b, c, d,</p> <p>Wysokość warstwy a, b, c, d,</p> <p>Jednostka fitosocjologiczna</p>	<p>Współrzędne geograficzne środka: 17°8'55"E 52°26'35"N</p> <p>Wysokość n.p.m.: 76 m n.p.m.,</p> <p>Powierzchnia zdjęcia: 100 m²,</p> <p>Nachylenie: 0,</p> <p>Ekspozycja: 0:</p> <p>Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 20.06.2017 r.</p> <p>Zwarcie warstwy: a – 70%, b – 40%, c – 80%, d – 10%</p> <p>Wysokość warstwy: a – 35 m, b – 3 m, c – 1 m, d – 3 cm</p> <p>Warstwa a: <i>Alnus glutinosa</i> 4</p> <p>Warstwa b: <i>Sambucus nigra</i> 3</p> <p>Warstwa c: <i>Urtica dioica</i> 2, <i>Stachys sylvatica</i> +, <i>Chelidonium majus</i> +, <i>Galium aparine</i> +, <i>Lapsana communis</i> +, <i>Impatiens noli-tangere</i> 2, <i>Impatiens parviflora</i> 1, <i>Sambucus nigra</i> 1, <i>Alliaria petiolata</i> 1, <i>Anthriscus sylvestris</i> +, <i>Geum rivale</i> 2, <i>Geranium robertianum</i> +, <i>Aegopodium podagraria</i> 1, <i>Athyrium filix-femina</i> 1, <i>Festuca gigantea</i> 1, <i>Cirsium oleraceum</i> 1, <i>Geum urbanum</i> +</p> <p>Warstwa d: <i>Climacium dendroides</i> 2, <i>Mnium affine</i> 1</p>

Stan ochrony siedliska przyrodniczego na stanowisku	
	Jednostka fitosocjologiczna: Niżowy łęg jesionowo-olszowy <i>Fraxino-Alnetum</i>
Zdjęcie fitosocjologiczne II	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°8'58"E 52°26'38"N Wysokość n.p.m.: 76 m, Powierzchnia zdjęcia: 100 m ² , Nachylenie: 0, Ekspozycja: 0, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 20.06.2017 r. Zwarcie warstwy: a – 60%, b – 20%, c – 100%, d – 5% Wysokość warstwy: a – 35 m, b – 3 m, c – 1 m, d – 2 cm Warstwa a: <i>Alnus glutinosa</i> 4 Warstwa b: <i>Sambucus nigra</i> 2, <i>Alnus glutinosa</i> +, <i>Sorbus aucuparia</i> + Warstwa c: <i>Urtica dioica</i> 3, <i>Galium aparine</i> 1, <i>Oxalis acetosella</i> +, <i>Stellaria nemorum</i> 2, <i>Quercus robur</i> +, <i>Impatiens noli-tangere</i> +, <i>Impatiens parviflora</i> 1, <i>Sambucus nigra</i> +, <i>Alliaria petiolata</i> +, <i>Anthriscus sylvestris</i> +, <i>Geum rivale</i> +, <i>Geranium robertianum</i> 1, <i>Aegopodium podagraria</i> 2, <i>Athyrium filix-femina</i> 1, <i>Festuca gigantea</i> +, <i>Cirsium oleraceum</i> 1, <i>Geum urbanum</i> +, <i>Rubus idaeus</i> 1, <i>Glechoma hederacea</i> 1, Warstwa d: <i>Atrichum undulatum</i> 1, <i>Climacium dendroides</i> + Jednostka fitosocjologiczna: Niżowy łęg jesionowo-olszowy <i>Fraxino-Alnetum</i>
Zdjęcie fitosocjologiczne III	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°9'2"E 52°26'39"N Wysokość n.p.m.: 77 m, Powierzchnia zdjęcia: 100 m ² , Nachylenie: 0, Ekspozycja: 0, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 20.06.2017 r. Zwarcie warstwy: a – 60%, b – 20%, c – 80% Wysokość warstwy: a – 35 m, b – 3 m, c – 1 m Warstwa a: <i>Alnus glutinosa</i> 4 Warstwa b: <i>Sambucus nigra</i> 2, <i>Alnus glutinosa</i> +, <i>Crataegus monogyna</i> + Warstwa c: <i>Carex riparia</i> +, <i>Solanum dulcamara</i> 1, <i>Urtica dioica</i> 2, <i>Galium aparine</i> 1, <i>Stellaria palustris</i> 1, <i>Poa nemoralis</i> +, <i>Lapsana communis</i> +, <i>Veronica beccabunga</i> +, <i>Chrysosplenium alternifolium</i> +, <i>Crepis paludosa</i> +, <i>Ranunculus repens</i> 1, <i>Stellaria nemorum</i> 1, <i>Impatiens noli-tangere</i> 1, <i>Polygonum amphibium</i> +, <i>Impatiens parviflora</i> 1, <i>Sambucus nigra</i> +, <i>Alliaria petiolata</i> +, <i>Anthriscus sylvestris</i> +, <i>Geum rivale</i> +, <i>Geranium robertianum</i> +, <i>Aegopodium podagraria</i> 1, <i>Festuca gigantea</i> +, <i>Cirsium oleraceum</i> 2, <i>Geum urbanum</i> +, <i>Rubus idaeus</i> 1 Jednostka fitosocjologiczna: Niżowy łęg jesionowo-olszowy <i>Fraxino-Alnetum</i>

Parametr/Wskaźnik	Opis	Wartość parametru/wskaźnika	Ocena parametru/wskaźnika
Powierzchnia siedliska	Ze względu na brak danych wyjściowych dotyczących powierzchni siedliska na stanowisku, parametr nie był oceniany.		XX
Specyficzna struktura i funkcje			
Gatunki charakterystyczne	Lista gatunków charakterystycznych (polska i łacińska nazwa), podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcie (z dokładnością do 10%)	Kombinacja florystyczna runa typowa dla łągu jesionowo-olszowego. Właściwa liczba i pokrycie poszczególnych gatunków charakterystycznych dla siedliska. Uproszczona struktura gatunkowa drzewostanu (drzewostan czysto olszowy). Olsza czarna <i>Alnus glutinosa</i> 70%, kostrzewa olbrzymia <i>Festuca gigantea</i> 10%, wietlica samicza <i>Athyrium filix-femina</i> 10%, podagrycznik pospolity <i>Aegopodium podagraria</i> 10%, kuklik zwisty <i>Geum rivale</i> 10%, niecierpek pospolity <i>Impatiens noli-tangere</i> 10%, przytulia czepna <i>Galium aparine</i> 5%, pokrzywa zwyczajna <i>Urtica dioica</i> 20%, gwiazdnica gajowa <i>Stellaria nemorum</i> 10%	U1
Gatunki dominujące	Lista gatunków dominujących na transekcie (polska i łacińska nazwa), podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcie (z dokładnością do 10%), należy wymienić tylko gatunki o pokryciu $\geq 10\%$	Warstwa A: Olsza czarna <i>Alnus glutinosa</i> – 70% Warstwa B: Bez czarny <i>Sambucus nigra</i> 20% Warstwa C: Wietlica samicza <i>Athyrium filix-femina</i> 10%, podagrycznik pospolity <i>Aegopodium podagraria</i> 10%, niecierpek pospolity <i>Impatiens noli-tangere</i> 10%, pokrzywa zwyczajna <i>Urtica dioica</i> 20%, gwiazdnica gajowa <i>Stellaria nemorum</i> 10%, kuklik zwisty <i>Geum rivale</i> 10%, przytulia czepna <i>Galium aparine</i> 5% Warstwa D: żurawiec falisty <i>Atrichum undulatum</i> – 10%, drabik drzewkowaty <i>Climacium dendroides</i> – 10%	FV
Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	Lista oraz procent pokrycia	Brak	FV
Obce gatunki inwazyjne w runie i podszybie	Lista inwazyjnych gatunków obcych geograficznie (polska i łacińska nazwa), podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcie (z dokładnością do 10%)	Niecierpek drobnokwiatowy <i>Impatiens parviflora</i> – pokrywa około 10% powierzchni transektu	U1
Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych	Lista rodzimych gatunków ekspansywnych roślin zielnych (polska i łacińska nazwa), podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcie (z dokładnością do 10%)	Pokrzywa zwyczajna <i>Urtica dioica</i> – 20% powierzchni transektu	U1

Parametr/Wskaźnik	Opis	Wartość parametru/wskaźnika		Ocena parametru/wskaźnika
Martwe drewno	Oszacowanie wzrokowe ilości martwego drewna w stosunku do żywego drzewostanu.	Zasoby martwego drewna odpowiadają jakościowo strukturze drzewostanu a ilościowo przekraczają 10% zasobności drzewostanu.		FV
Martwe drewno wielkowymiarowe (leżące lub stojące > 3 m długości i >50 cm średnicy)	Liczba stojących i leżących kłód długości/wysokości >3 m i grubości >50 cm. W przypadku gdy z przyczyn naturalnych w danym płacie siedliska drzewa nie dorastają do takich grubości, próg grubościowy należy obniżyć do 30 cm.	6 szt./ha		FV
Naturalność koryta rzecznego	Opisać ślady antropogenicznego przekształcenia koryta cieku.	Brak regulacji		FV
Reżim wodny w tym rytm zalewów	Ocenić rytm zalewów lub ruch wód gruntowych (przewodnienie podłoża).	Dynamika zalewów i przewodnienie podłoża normalne z punktu widzenia badanego siedliska.		FV
Wiek drzewostanu	Wiek drzewostanu i jego wyrównanie, udział drzew >100 lat, udział drzew >50 lat	< 20% udział drzew starszych niż 100 lat, ale > 50% udział drzew starszych niż 50 lat		U1
Pionowa struktura roślinności	Ocenić stopień uproszczenia struktury pionowej roślinności.	Uproszczona struktura gatunkowa drzewostanu. Drzewostan buduje wyłącznie olsza czarna.		U1
Naturalne odnowienie drzewostanu	Procent pokrycia transektu przez naturalne odnowienie (podać procent pokrycia dla każdego gatunku)	Tak, lecz pojedyncze odnowienie olszy czarnej <i>Alnus glutinosa</i>		U1
Zniszczenie runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	Opisać i ocenić intensywność	Brak		FV
Inne zniekształcenia	Opisać i ocenić intensywność	Brak		FV
Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska	Lista gatunków i opis ich stanu ochrony. Wskaźnik fakultatywny, stosować tylko, gdy są odpowiednie dane.	Nie oceniano		XX
Perspektywy ochrony	Zachowanie siedliska w stanie niepogorszonym w perspektywie 10 lat niemal pewne pod warunkiem, że nie zmieni się sposób gospodarowania.			FV
Ocena ogólna	Powierzchnia siedliska o różnym stanie zachowania na stanowisku	FV	0%	U1
		U1	100%	
		U2	0%	

Dokumentacja fotograficzna

Fot. 84. Prawidłowo zachowany płat łągu jesionowo-olszowego *Fraxino-Alnetum* na stanowisku nr f477

Fot. 85. Prawidłowo zachowany płat łągu jesionowo-olszowego *Fraxino-Alnetum* na stanowisku nr f477

Fot. 86. Runo łągu jesionowo-olszowego *Fraxino-Alnetum* na stanowisku nr f477

Fot. 87. Runo łągu jesionowo-olszowego *Fraxino-Alnetum* na stanowisku nr f477

Karta obserwacji siedliska na stanowisku nr cc60

Karta obserwacji siedliska na stanowisku	
Stanowisko - informacje podstawowe	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	91E0* Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródliskowe) 91E0-3 Łęg jesionowo-olszowy
Nazwa stanowiska	cc60
Typ stanowiska	Badawcze
Zbiorowiska roślinne	Nizinny łęg jesionowo-olszowy <i>Fraxino-Alnetum</i>
Opis siedliska na stanowisku	<p>Stanowisko znajduje się około 0,4 km na południowy zachód od miejscowości Jankowo-Młyn. Gmina Pobiedziska, obręb ewidencyjny Jankowo, fragmenty działek nr 40,39; obręb ewidencyjny Uzarzewo-Huby, fragmenty działek nr 36/1, 32/2.</p> <p>Siedlisko na stanowisku reprezentowane przez płat łęgu jesionowo-olszowego <i>Fraxino-Alnetum</i>, który wykształcił się po dwóch stronach rzeki Cybiny. Siedlisko na stanowisku ze wszystkich stron otacza mozaika szuwarów właściwych, olsów porzeczkowych i łozowisk.</p> <p>Płat o właściwych stosunkach wodnych, bez śladów przesuszenia. Skład gatunkowy drzewostanu, podszytu i runa typowy dla niżowych łęgów jesionowo-olszowych. W runie odnotowano znaczny udział niecierpka drobnokwiatowego <i>Impatiens parviflora</i>.</p>
Powierzchnia płatów siedliska	1,97 ha
Obszary chronione, na którym znajduje się stanowisko	PLH300038 Dolina Cybiny
Zarządzający terenem	Brak danych
Współrzędne geograficzne	<p>Początek transektu: 17°9'10"E 52°26'43"N</p> <p>Środek transektu: 17°9'14"E 52°26'45"N</p> <p>Koniec transektu: 17°9'18"E 52°26'46"N</p>
Wymiary transektu	10 x 200 m
Wysokość n.p.m.	77-78 m
Obszar	PLH300038 Dolina Cybiny
Zagrożenia	I01 – nierodzące gatunki zaborcze (ekspansja <i>Impatiens parviflora</i>)
Inne wartości przyrodnicze	-
Monitoring jest wymagany	Tak
Uzasadnienie	Płat na stanowisku jest jednym z lepiej zachowanych w zasięgu obszaru. Wskazany monitoring ewentualnych zmian stanu zachowania siedliska na stanowisku.
Wykonywane zabiegi ochronne i ocena ich skuteczności	Brak
Proponowane wprowadzenia działań ochronnych	Monitoring stanu zachowania płatu wg metodyki GIOŚ
Data kontroli	20.06.2017 r.
Uwagi	—

Stan ochrony siedliska przyrodniczego na stanowisku	
Zdjęcie fitosocjologiczne I	
<p>Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna</p>	<p>Współrzędne geograficzne środka: 17°9'10"E 52°26'43"N Wysokość n.p.m.: 77 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 100 m², Nachylenie: 0, Ekspozycja: 0: Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 20.06.2017 r. Zwarcie warstwy: a – 60%, b – 10%, c – 80%, d – 10% Wysokość warstwy: a – 35 m, b – 3 m, c – 1 m, d – 3 cm Warstwa a1: <i>Alnus glutinosa</i> 4 Warstwa b: <i>Sambucus nigra</i> 1, <i>Alnus glutinosa</i> +, <i>Ribes nigrum</i> 1 Warstwa c: <i>Urtica dioica</i> 2, <i>Galium aparine</i> +, <i>Geum rivale</i> +, <i>Rubus idaeus</i> 1, <i>Impatiens parviflora</i> 1, <i>Lycopus europaeus</i> +, <i>Rumex obtusifolius</i> +, <i>Impatiens noli-tangere</i> 2, <i>Aegopodium podagraria</i> 2, <i>Chrysosplenium alternifolium</i> 1, <i>Euonymus europaeus</i> +, <i>Stellaria nemorum</i> 1, <i>Ranunculus repens</i> +, <i>Lysimachia nummularia</i> +, <i>Solanum dulcamara</i> 1, <i>Ribes nigrum</i> 1, <i>Deschampsia caespitosa</i> +, <i>Geranium robertianum</i> + Warstwa d: <i>Calliergonella cuspidata</i> 1, <i>Calliergon cordifolium</i> 1, <i>Mnium affine</i> 1 Jednostka fitosocjologiczna: Niżowy łęg jesionowo-olszowy <i>Fraxino-Alnetum</i></p>
Zdjęcie fitosocjologiczne II	
<p>Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna</p>	<p>Współrzędne geograficzne środka: 17°9'18"E 52°26'46"N Wysokość n.p.m.: 77 m, Powierzchnia zdjęcia: 100 m², Nachylenie: 0, Ekspozycja: 0, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 20.06.2017 r. Zwarcie warstwy: a – 70%, b – 30%, c – 80% Wysokość warstwy: a – 35 m, b – 3 m, c – 1 m Warstwa a: a1: <i>Alnus glutinosa</i> 4, <i>Fraxinus excelsior</i> 1 Warstwa b: <i>Sambucus nigra</i> 2, <i>Frangula alnus</i> 1 Warstwa c: <i>Urtica dioica</i> 3, <i>Impatiens noli-tangere</i> +, <i>Impatiens parviflora</i> 2, <i>Galium aparine</i> 1, <i>Circaea lutetiana</i> 1, <i>Aegopodium podagraria</i> 1, <i>Alliaria petiolata</i> 1, <i>Geum urbanum</i> +, <i>Geum rivale</i> 1, <i>Cirsium oleraceum</i> 1, <i>Sambucus nigra</i> 1, <i>Fraxinus excelsior</i> 1, <i>Polygonum amphibium</i> 1, <i>Stellaria nemorum</i> 1, <i>Caltha palustris</i> +, <i>Ficaria verna</i> 1, <i>Filipendula ulmaria</i> + Jednostka fitosocjologiczna: Niżowy łęg jesionowo-olszowy <i>Fraxino-Alnetum</i></p>
Zdjęcie fitosocjologiczne III	
<p>Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna</p>	<p>Współrzędne geograficzne środka: Wysokość n.p.m.: 78 m, Powierzchnia zdjęcia: 100 m², Nachylenie: 0, Ekspozycja: 0, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 20.06.2017 r. Zwarcie warstwy: a – 60%, b – 20%, c – 80%, Wysokość warstwy: a – 35 m, b – 3 m, c – 1 m, Warstwa a: a1: <i>Alnus glutinosa</i> 4 Warstwa b: <i>Frangula alnus</i> 2, <i>Alnus glutinosa</i> +, <i>Sambucus nigra</i> + Warstwa c: <i>Urtica dioica</i> 3, <i>Lapsana communis</i> +, <i>Veronica beccabunga</i> +, <i>Geranium robertianum</i> +, <i>Myosotis palustris</i> +, <i>Caltha palustris</i> 1, <i>Impatiens noli-tangere</i> 1, <i>Impatiens parviflora</i> +, <i>Galium aparine</i> +, <i>Circaea lutetiana</i> 1, <i>Aegopodium podagraria</i> 1, <i>Alliaria petiolata</i> 1, <i>Geum rivale</i> 1, <i>Cirsium oleraceum</i> +, <i>Sambucus nigra</i> 1, <i>Fraxinus excelsior</i> +, <i>Polygonum amphibium</i> 1, <i>Stellaria nemorum</i> 1, <i>Filipendula ulmaria</i> + Jednostka fitosocjologiczna: Niżowy łęg jesionowo-olszowy <i>Fraxino-Alnetum</i></p>

Parametr/Wskaźnik	Opis	Wartość parametru/wskaźnika	Ocena parametru/wskaźnika
Powierzchnia siedliska	Ze względu na brak danych wyjściowych dotyczących powierzchni siedliska na stanowisku, nie oceniano parametru.		XX
Specyficzna struktura i funkcje			
Gatunki charakterystyczne	Lista gatunków charakterystycznych (polska i łacińska nazwa), podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcji (z dokładnością do 10%)	Kombinacja florystyczna typowa dla łągi jesionowo-olszowego. Właściwa liczba i pokrycie poszczególnych gatunków charakterystycznych dla siedliska. Olsza czarna <i>Alnus glutinosa</i> 70%, jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i> < 5%, kostrzewa olbrzymia <i>Festuca gigantea</i> < 5%, podagrycznik pospolity <i>Aegopodium podagraria</i> 10%, kuklik zwisły <i>Geum rivale</i> < 5%, czartawa pospolita <i>Circaea lutetiana</i> < 5%, śledziennica skrętolistna <i>Chrysosplenium alternifolium</i> < 5%, ziarnopłon wiosenny <i>Ficaria verna</i> < 5%, niecierpek pospolity <i>Impatiens noli-tangere</i> 10%, przytulia czepna <i>Galium aparine</i> 5%, pokrzywa zwyczajna <i>Urtica dioica</i> 30%, gwiazdnica gajowa <i>Stellaria nemorum</i> < 5%	FV
Gatunki dominujące	Lista gatunków dominujących na transekcji (polska i łacińska nazwa), podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcji (z dokładnością do 10%), należy wymienić tylko gatunki o pokryciu $\geq 10\%$	Warstwa A: Olsza czarna <i>Alnus glutinosa</i> – 70% Warstwa B: Bez czarny <i>Sambucus nigra</i> 10%, kruszyna pospolita <i>Frangula alnus</i> 10% Warstwa C: podagrycznik pospolity <i>Aegopodium podagraria</i> 10%, niecierpek pospolity <i>Impatiens noli-tangere</i> 10%, pokrzywa zwyczajna <i>Urtica dioica</i> 30%	FV
Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	Lista oraz procent pokrycia	Brak	FV
Obce gatunki inwazyjne w runie i podszybie	Lista inwazyjnych gatunków obcych geograficznie (polska i łacińska nazwa), podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcji (z dokładnością do 10%)	Niecierpek drobnokwiatowy <i>Impatiens parviflora</i> – pokrywa < 10% powierzchni transektu	U1
Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych	Lista rodzimych gatunków ekspansywnych roślin zielnych (polska i łacińska nazwa), podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcji (z dokładnością do 10%)	Pokrzywa zwyczajna <i>Urtica dioica</i> – 30% powierzchni transektu	U1
Martwe drewno	Oszacowanie wzrokowe ilości martwego drewna w stosunku do żywego drzewostanu.	Zasoby martwego drewna odpowiadają jakościowo strukturze drzewostanu a ilościowo przekraczają 10% zasobności drzewostanu.	FV

Parametr/Wskaźnik	Opis	Wartość parametru/wskaźnika		Ocena parametru/wskaźnika
Martwe drewno wielkowymiarowe (leżące lub stojące > 3 m długości i >50 cm średnicy)	Liczba stojących i leżących kłód długości/wysokości >3 m i grubości >50 cm. W przypadku gdy z przyczyn naturalnych w danym płacie siedliska drzewa nie dorastają do takich grubości, próg grubościowy należy obniżyć do 30 cm.	8 szt./ha		FV
Naturalność koryta rzecznego	Opisać ślady antropogenicznego przekształcenia koryta cieku.	Brak regulacji		FV
Reżim wodny w tym rytm zalewów	Ocenić rytm zalewów lub ruch wód gruntowych (przewodnienie podłoża).	Dynamika zalewów i przewodnienie podłoża normalne z punktu widzenia badanego siedliska.		FV
Wiek drzewostanu	Wiek drzewostanu i jego wyrównanie, udział drzew >100 lat, udział drzew >50 lat	< 20% udział drzew starszych niż 100 lat, ale >50% udział drzew starszych niż 50 lat		U1
Pionowa struktura roślinności	Ocenić stopień uproszczenia struktury pionowej roślinności.	Naturalna, zróżnicowana		FV
Naturalne odnowienie drzewostanu	Procent pokrycia transektu przez naturalne odnowienie (podać procent pokrycia dla każdego gatunku)	Tak, obficie odnawia się jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i> (około 10% powierzchni transektu) oraz pojedyncze odnowienie olszy czarnej <i>Alnus glutinosa</i>		FV
Zniszczenie runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	Opisać i ocenić intensywność	Brak		FV
Inne zniekształcenia	Opisać i ocenić intensywność	Brak		FV
Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska	Lista gatunków i opis ich stanu ochrony. Wskaźnik fakultatywny, stosować tylko, gdy są odpowiednie dane.	Nie oceniano		XX
Perspektywy ochrony	Zachowanie siedliska w stanie niepogorszonym w perspektywie 10 lat niemal pewne pod warunkiem, że nie zmieni się sposób gospodarowania.			FV
Ocena ogólna	Powierzchnia siedliska o różnym stanie zachowania na stanowisku	FV	0%	U1
		U1	100%	
		U2	0%	

Dokumentacja fotograficzna

Fot. 88. Płat łęgu jesionowo-olszowego *Fraxino-Alnetum* na stanowisku nr cc60

Fot. 89. Płat łęgu jesionowo-olszowego *Fraxino-Alnetum* na stanowisku nr cc60 wzdłuż rzeki Cybiny

Karta obserwacji siedliska na stanowisku nr 4302

Karta obserwacji siedliska na stanowisku	
Stanowisko - informacje podstawowe	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	91E0* Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródłkowe)
Nazwa stanowiska	4302
Typ stanowiska	Badawcze
Zbiorowiska roślinne	Łęg jesionowo-olszowy <i>Fraxino-Alnetum</i>
Opis siedliska na stanowisku	Płat siedliska 91E0 położony w miejscowości Jankowo-Młyn, na fragmencie działki ewidencyjnej nr 5 (obręb ewidencyjny Jankowo). Siedlisko jest nieco przesuszone i w przyszłości może dojść do jego przekształcenia w płat siedliska 91F0. Zachodnia część płatu graniczy z szosą łączącą Jankowo i Biskupice. Od północy stanowisko graniczy z polem uprawnym, od wschodu z około 60 metrowej szerokości pasem szuwaru trzcinowego, który otacza w tym miejscu rzekę Cybinę.
Powierzchnia płatów siedliska	1,98 ha
Obszary chronione, na którym znajduje się stanowisko	PLH300038 Dolina Cybiny
Zarządzający terenem	Brak danych
Współrzędne geograficzne	Początek transektu: 17°9'45"E 52°27'7"N Środek transektu: 17°9'41"E 52°27'5"N Koniec transektu: 17°9'39"E 52°27'2"N
Wymiary transektu	10 x 200 m
Wysokość n.p.m.	83-84 m
Obszar	PLH300038 Dolina Cybiny
Zagrożenia	Zagrożenia istniejące: I01 – obce gatunki inwazyjne; J02.03 – regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana przebiegu koryt rzecznych; Zagrożenia potencjalne: B02.02 – wycinka lasu; B02.04 – usuwanie martwych i umierających drzew; E03.01 – pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych
Inne wartości przyrodnicze	-
Monitoring jest wymagany	Tak
Uzasadnienie	Wskazany monitoring dalszych zmian stanu zachowania siedliska na stanowisku.
Wykonywane zabiegi ochronne i ocena ich skuteczności	Brak
Propozycja wprowadzenia działań ochronnych	1. Pozostawianie martwego drewna wydzielającego się naturalnie, z zachowaniem właściwego stanu sanitarnego lasu i utrzymaniem jego trwałości oraz zapewnieniem bezpieczeństwa powszechnego. Doprowadzenie do wzrostu zasobów martwego drewna właściwych dla siedliska tj. tak aby na hektar przypadało > 5 sztuk martwych drzew wielkowymiarowych, a łączne zasoby wynosiły > 20m ³ /ha. 2. Monitoring stanu zachowania płatu wg metodyki GIOŚ.
Data kontroli	21.06.2017 r.
Uwagi	W dokumentacji do planu zadań ochronnych płat został zaliczony do siedliska 91F0, co mogło wynikać z przesuszenia niektórych fragmentów siedliska.

Stan ochrony siedliska przyrodniczego na stanowisku	
Zdjęcie fitosocjologiczne I	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°9'45"E 52°27'7"N Wysokość n.p.m.: 83 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 100 m ² , Nachylenie: 0°, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 21.06.2017 r. Zwarcie warstwy: a1 – 60%, a2 – 10%, b – 50%, c – 80%, d – 10% Wysokość warstwy: a1 – 25 m, a2 – 15 m, b – 2-3 m, c – 1 m, d – 0,1 m Warstwa a1: <i>Alnus glutinosa</i> 4, <i>Fraxinus excelsior</i> 1 Warstwa a2: <i>Acer pseudoplatanus</i> 2 Warstwa b: <i>Frangula alnus</i> 2, <i>Padus avium</i> 2, <i>Sambucus nigra</i> 1, <i>Ribes nigrum</i> 1, <i>Fraxinus excelsior</i> 1 Warstwa c: <i>Sambucus nigra</i> 1, <i>Fraxinus excelsior</i> 1, <i>Impatiens parviflora</i> 3, <i>Urtica dioica</i> 1, <i>Acer pseudoplatanus</i> +, <i>Alliaria petiolata</i> +, <i>Ajuga reptans</i> +, <i>Ranunculus repens</i> +, <i>Ficaria verna</i> 1, <i>Lysimachia nummularia</i> +, <i>Cirsium oleraceum</i> 1, <i>Rumex obtusifolius</i> +, <i>Geranium robertianum</i> +, <i>Veronica chamaedrys</i> +, <i>Ribes nigrum</i> 1, <i>Galium aparine</i> +, <i>Rubus idaeus</i> +, <i>Aegopodium podagraria</i> 1, <i>Anthriscus sylvestris</i> +, <i>Athyrium filix-femina</i> 1, <i>Crepis paludosa</i> 1, <i>Impatiens noli-tangere</i> 1 Warstwa d: <i>Climacium dendroides</i> 2, <i>Plagiomnium affine</i> 1 Jednostka fitosocjologiczna: łęg jesionowo-olszowy <i>Fraxino-Alnetum</i>
Zdjęcie fitosocjologiczne II	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°9'41"E 52°27'5"N Wysokość n.p.m.: 83 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 100 m ² , Nachylenie: 0°, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 21.06.2017 r. Zwarcie warstwy: a1 – 50%, a2 – 20%, b – 40%, c – 90%, d – 5% Wysokość warstwy: a1 – 25 m, a2 – 15 m, b – 2-3 m, c – 1 m, d – 0,1 m Warstwa a1: <i>Alnus glutinosa</i> 3, <i>Fraxinus excelsior</i> 1 Warstwa a2: <i>Acer pseudoplatanus</i> 2 Warstwa b: <i>Frangula alnus</i> 1, <i>Padus avium</i> 2, <i>Fraxinus excelsior</i> 1, <i>Sambucus nigra</i> 2, <i>Ribes nigrum</i> 1 Warstwa c: <i>Alliaria petiolata</i> 1, <i>Ranunculus repens</i> 1, <i>Solanum dulcamara</i> +, <i>Carex acutiformis</i> +, <i>Ficaria verna</i> 1, <i>Lysimachia nummularia</i> +, <i>Lycopus europaeus</i> +, <i>Stellaria nemorum</i> 1, <i>Sambucus nigra</i> 1, <i>Fraxinus excelsior</i> 1, <i>Impatiens parviflora</i> 2, <i>Urtica dioica</i> 2, <i>Aegopodium podagraria</i> 1, <i>Acer pseudoplatanus</i> 1, <i>Cirsium oleraceum</i> 1, <i>Geranium robertianum</i> 1, <i>Circaea lutetiana</i> 1, <i>Veronica chamaedrys</i> +, <i>Ribes nigrum</i> 1, <i>Galium aparine</i> 1, <i>Rubus idaeus</i> 1, <i>Anthriscus sylvestris</i> +, <i>Athyrium filix-femina</i> +, <i>Crepis paludosa</i> 1, Warstwa d: <i>Climacium dendroides</i> 1 Jednostka fitosocjologiczna: łęg jesionowo-olszowy <i>Fraxino-Alnetum</i>
Zdjęcie fitosocjologiczne III	

Stan ochrony siedliska przyrodniczego na stanowisku	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°9'39"E 52°27'2"N Wysokość n.p.m.: 83 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 100 m ² , Nachylenie: 0°, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 21.06.2017 r. Zwarcie warstwy: a1 – 60%, a2 – 10%, b – 30%, c – 80%, d – 10% Wysokość warstwy: a1 – 25 m, a2 – 15 m, b – 2-3 m, c – 1 m, d – 0,1 m Warstwa a1: <i>Alnus glutinosa</i> 4; Warstwa a2: <i>Acer pseudoplatanus</i> 2; Warstwa b: <i>Frangula alnus</i> 2, <i>Corylus avellana</i> +, <i>Sambucus nigra</i> 1, <i>Ribes nigrum</i> 1, <i>Fraxinus excelsior</i> 1 Warstwa c: <i>Sambucus nigra</i> +, <i>Fraxinus excelsior</i> 1, <i>Impatiens parviflora</i> 2, <i>Urtica dioica</i> 1, <i>Alliaria petiolata</i> 1, <i>Lysimachia vulgaris</i> 1, <i>Lythrum salicaria</i> +, <i>Ranunculus repens</i> 1, <i>Ficaria verna</i> 1, <i>Cirsium oleraceum</i> 1, <i>Stellaria nemorum</i> +, <i>Geranium robertianum</i> 1, <i>Solanum dulcamara</i> +, <i>Humulus lupulus</i> +, <i>Ribes nigrum</i> 1, <i>Galium aparine</i> 1, <i>Rubus idaeus</i> 1, <i>Anthriscus sylvestris</i> +, <i>Crepis paludosa</i> 1, <i>Impatiens noli-tangere</i> 1 Warstwa d: <i>Climacium dendroides</i> 2, <i>Calliergonella cuspidata</i> 1 Jednostka fitosocjologiczna: łęg jesionowo-olszowy <i>Fraxino-Alnetum</i>

Parametr/Wskaźnik	Opis	Wartość parametru/wskaźnika	Ocena parametru/wskaźnika
Powierzchnia siedliska	Ze względu na brak precyzyjnych danych wyjściowych dotyczących powierzchni siedliska na stanowisku, parametr nie podlegał ocenie.		XX
Specyficzna struktura i funkcje			
Gatunki charakterystyczne	Lista gatunków charakterystycznych (polska i łacińska nazwa), podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcji (z dokładnością do 10%)	Kombinacja florystyczna typowa dla łągu jesionowo-olszowego. Właściwa liczba i pokrycie poszczególnych gatunków charakterystycznych dla siedliska. Olsza czarna <i>Alnus glutinosa</i> 60%, jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i> < 5%, czeremcha zwyczajna <i>Padus avium</i> 10%, wietlica samicza <i>Athyrium filix-femina</i> 10%, ziarnopłon wiosenny <i>Ficaria verna</i> < 5%, podagrycznik pospolity <i>Aegopodium podagraria</i> 10%, niecierpek pospolity <i>Impatiens noli-tangere</i> < 5%, przytulia czepna <i>Galium aparine</i> < 5%, pokrzywa zwyczajna <i>Urtica dioica</i> 10%, gwiazdnica gajowa <i>Stellaria nemorum</i> 5%, czartawa pospolita <i>Circaea lutetiana</i> < 1%,	FV
Gatunki dominujące	Lista gatunków dominujących na transekcji (polska i łacińska nazwa), podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcji (z dokładnością do 10%), należy wymienić tylko gatunki o pokryciu ≥10%	Warstwa A: Olsza czarna <i>Alnus glutinosa</i> – 60% Warstwa B: Bez czarny <i>Sambucus nigra</i> 10%, czeremcha zwyczajna <i>Padus avium</i> 10%, kruszyna pospolita <i>Frangula alnus</i> 10% Warstwa C: Wietlica samicza <i>Athyrium filix-femina</i> 10%, podagrycznik pospolity <i>Aegopodium podagraria</i> 10%, ostrożeń warzywny <i>Cirsium oleraceum</i> 10%, niecierpek drobnokwiatowy <i>Impatiens parviflora</i> 10%, pokrzywa zwyczajna <i>Urtica dioica</i> 10% Warstwa D: drabik drzewkowaty <i>Climacium dendroides</i> – 10%	FV
Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	Lista oraz procent pokrycia	Brak	FV
Obce gatunki inwazyjne w runie i podszybie	Lista inwazyjnych gatunków obcych geograficznie (polska i łacińska nazwa), podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcji (z dokładnością do 10%)	Niecierpek drobnokwiatowy <i>Impatiens parviflora</i> – pokrywa około 10% powierzchni transektu	U1
Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych	Lista inwazyjnych gatunków obcych geograficznie (polska i łacińska nazwa), podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcji (z dokładnością do 10%)	Brak	FV

Parametr/Wskażnik	Opis	Wartość parametru/wskaźnika		Ocena parametru/wskaźnika
Martwe drewno	Oszacowanie wzrokowe ilości martwego drewna w stosunku do żywego drzewostanu.	Zasoby martwego drewna odpowiadają jakościowo strukturze drzewostanu a ilościowo są pomiędzy 3% a 10% zasobności drzewostanu.		U1
Martwe drewno wielkowymiarowe (leżące lub stojące > 3 m długości i >50 cm średnicy)	Liczba stojących i leżących kłód długości/wysokości >3 m i grubości >50 cm. W przypadku gdy z przyczyn naturalnych w danym płacie siedliska drzewa nie dorastają do takich grubości, próg grubościowy należy obniżyć do 30 cm.	4 szt./ha		U1
Naturalność koryta rzecznego	Opisać ślady antropogenicznego przekształcenia koryta cieku.	Regulacja wykonana metodami „miękkimi”, z zachowaniem cech hydronorfologicznych cieku naturalnego.		FV
Reżim wodny w tym rytm zalewów	Ocenić rytm zalewów lub ruch wód gruntowych (przewodnienie podłoża).	Dynamika zalewów i przewodnienie podłoża obniżone w stosunku do normalnego.		U1
Wiek drzewostanu	Wiek drzewostanu i jego wyrównanie, udział drzew >100 lat, udział drzew >50 lat	< 20% udział drzew starszych niż 100 lat, ale > 50% udział drzew starszych niż 50 lat		U1
Pionowa struktura roślinności	Ocenić stopień uproszczenia struktury pionowej roślinności.	Naturalna, zróżnicowana		FV
Naturalne odnowienie drzewostanu	Procent pokrycia transektu przez naturalne odnowienie (podać procent pokrycia dla każdego gatunku)	Tak, obficie odnawia się jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i> (około 5% powierzchni transektu) oraz pojedyncze odnowienie olszy czarnej <i>Alnus glutinosa</i>		FV
Zniszczenie runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	Opisać i ocenić intensywność	Brak		FV
Inne zniekształcenia	Opisać i ocenić intensywność	Siedlisko miejscami wykazuje ślady przesuszenia. W przyszłości może wystąpić tendencja do przemian w kierunku siedliska 91F0.		U1
Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska	Lista gatunków i opis ich stanu ochrony. Wskaźnik fakultatywny, stosować tylko, gdy są odpowiednie dane.	Nie oceniano		XX
Perspektywy ochrony	Zachowanie siedliska w stanie nie pogorszonym w perspektywie 10 lat nie jest pewne. Niewykluczona stopniowa przemiana płatu w kierunku łęgów dębowo-wiązowo-jesionowych, wywołana przesuszeniem.			U1
Ocena ogólna	Powierzchnia siedliska o różnym stanie zachowania na stanowisku	FV	0%	U1
		U1	80%	
		U2	20%	

Oddziaływania istniejące				
Kod	Nazwa działalności	Intensywność	Wpływ	Syntetyczny opis
I01	Obce gatunki inwazyjne	B	-	W runie występuje niecierpek drobnokwiatowy, pokrywający około 10% powierzchni transektu. Zagrożenie wewnętrzne
J02.03	Regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana przebiegu koryt rzecznych	C	-	Ryzyko odcięcia płatu od okresowych zalewów w wyniku ewentualnych prac związanych z regulacją koryta rzeczного. Zagrożenie zewnętrzne
Oddziaływania potencjalne				
B02.02	Wycinka lasy	-	-	Ryzyko wycięcia w przyszłości drzewostanu na stanowisku Zagrożenie zewnętrzne
B02.04	Usuwanie martwych i umierających drzew	-	-	Usuwanie martwych i umierających drzew skutkuje skrajnie niskimi zasobami martwego drewna na stanowisku badawczym. Ilość martwego drewna nie jest wystarczająca dla zachowania właściwego stanu siedliska; brak gatunków ksylobiontycznych. Zagrożenie wewnętrzne
E03.01	Pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych	-	-	Istnieje ryzyko zaśmiecania płatu siedliska, czemu sprzyja bliskie sąsiedztwo zabudowań. Zagrożenie zewnętrzne

Dokumentacja fotograficzna

Fot. 90. Pzesuszony fragment łągu jesionowo-olszowego na stanowisku nr 4302

Fot. 91. Łęg jesionowo-olszowy na stanowisku nr 4302

Fot. 92. Łęg jesionowo-olszowy na stanowisku nr 4302

Karta obserwacji siedliska na stanowisku nr 37eb

Karta obserwacji siedliska na stanowisku	
Stanowisko - informacje podstawowe	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	91E0* Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródłiskowe) 91E0-3 Łęg jesionowo-olszowy
Nazwa stanowiska	37eb
Typ stanowiska	Badawcze
Zbiorowiska roślinne	Nizinny łęg jesionowo-olszowy <i>Fraxino-Alnetum</i>
Opis siedliska na stanowisku	Stanowisko znajduje się w miejscowości Iwno, na gruntach Nadleśnictwa Czerniejewo, leśn. Jecierce i zajmuje fragment wydzielenia leśnego nr 271g. Siedlisko na stanowisku reprezentowane przez płat łęgu jesionowo-olszowego <i>Fraxino-Alnetum</i> , przez który przepływa drobny ciek. Od północnej strony siedlisko przestrzennie kontaktuje się z płatem łęgu dębowo-wiązowo-jesionowego, od strony południowej ze stawem Iwno i rozległym sztywem trzcinowym. Zachodnia część płatu sąsiaduje z uczęszczaną drogą gruntową.
Powierzchnia płatów siedliska	2,63 ha
Obszary chronione, na którym znajduje się stanowisko	PLH300038 Dolina Cybiny
Zarządzający terenem	Nadleśnictwo Czerniejewo
Współrzędne geograficzne	Początek transektu: 17°16'56"E 52°24'13"N Środek transektu: 17°17'1"E 52°24'12"N Koniec transektu: 17°17'6"E 52°24'12"N
Wymiary transektu	10 x 200 m
Wysokość n.p.m.	95-97 m
Obszar	PLH300038 Dolina Cybiny
Zagrożenia	Zagrożenia istniejące: B02.02 – wycinka lasu; J02.03 – regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana przebiegu koryt rzecznych; I01 – nierodzące gatunki zaborcze (ekspansja <i>Impatiens parviflora</i>) Zagrożenia potencjalne: E03.01 – pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych; B02.04 – usuwanie martwych i umierających drzew
Inne wartości przyrodnicze	-
Monitoring jest wymagany	Tak
Uzasadnienie	Wskazany monitoring ewentualnych zmian stanu zachowania siedliska na stanowisku.
Wykonywane zabiegi ochronne i ocena ich skuteczności	Brak
Proponowane wprowadzenia działań ochronnych	1. Płat na stanowisku należy wyłączyć z użytkowania gospodarczego jako drzewostan wodo- i glebochronny; 2. Monitoring stanu zachowania płatu wg metodyki GIOŚ
Data kontroli	20.06.2017 r.
Uwagi	—

Stan ochrony siedliska przyrodniczego na stanowisku	
Zdjęcie fitosocjologiczne I	
Współrzedne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzedne geograficzne środka: 17°16'56"E 52°24'13"N Wysokość n.p.m.: 95 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 100 m ² , Nachylenie: 0, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 20.06.2017 r. Zwarcie warstwy: a – 60%, b – 10%, c – 80%, d – 10% Wysokość warstwy: a – 35 m, b – 3 m, c – 1 m, d – 3 cm Warstwa a: <i>Alnus glutinosa</i> 3, <i>Quercus robur</i> 1 Warstwa b: <i>Padus avium</i> 1, <i>Alnus glutinosa</i> +, <i>Fraxinus excelsior</i> 1, <i>Ribes nigrum</i> + Warstwa c: <i>Urtica dioica</i> 2, <i>Galium aparine</i> 1, <i>Caltha palustris</i> 1, <i>Ficaria verna</i> 1, <i>Myosotis palustris</i> +, <i>Fraxinus excelsior</i> 1, <i>Crepis paludosa</i> +, <i>Carex acutiformis</i> 2, <i>Humulus lupulus</i> +, <i>Geum rivale</i> 2, <i>Rubus idaeus</i> 1, <i>Impatiens parviflora</i> 1, <i>Lycopus europaeus</i> +, <i>Impatiens noli-tangere</i> 1, <i>Aegopodium podagraria</i> 2, <i>Chrysosplenium alternifolium</i> 1, <i>Euonymus europaeus</i> +, <i>Stellaria nemorum</i> 1, <i>Ranunculus repens</i> 1, <i>Solanum dulcamara</i> +, <i>Ribes nigrum</i> +, <i>Deschampsia caespitosa</i> +, <i>Geranium robertianum</i> 1 Warstwa d: <i>Calliargonella cuspidata</i> 2, <i>Mnium affine</i> 1 Jednostka fitosocjologiczna: Niżowy łęg jesionowo-olszowy <i>Fraxino-Alnetum</i>
Zdjęcie fitosocjologiczne II	
Współrzedne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzedne geograficzne środka: 17°17'1"E 52°24'12"N Wysokość n.p.m.: 96 m, Powierzchnia zdjęcia: 100 m ² , Nachylenie: 0, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 20.06.2017 r. Zwarcie warstwy: a – 60%, b – 10%, c – 70% Wysokość warstwy: a – 35 m, b – 3 m, c – 1 m Warstwa a: a1: <i>Alnus glutinosa</i> 4, <i>Fraxinus excelsior</i> 1 Warstwa b: <i>Sambucus nigra</i> 1, <i>Frangula alnus</i> 1, <i>Fraxinus excelsior</i> + Warstwa c: <i>Urtica dioica</i> 2, <i>Impatiens noli-tangere</i> 1, <i>Impatiens parviflora</i> 1, <i>Galium aparine</i> 1, <i>Circaea lutetiana</i> +, <i>Aegopodium podagraria</i> 2, <i>Alliaria petiolata</i> +, <i>Geum rivale</i> +, <i>Sambucus nigra</i> +, <i>Fraxinus excelsior</i> +, <i>Stellaria nemorum</i> 1, <i>Ficaria verna</i> 1, <i>Solanum dulcamara</i> +, <i>Phragmites australis</i> +, <i>Rubus idaeus</i> 1, <i>Myosotis palustris</i> +, <i>Alnus glutinosa</i> +, <i>Viola palustris</i> +, <i>Scutellaria galericulata</i> + Jednostka fitosocjologiczna: Niżowy łęg jesionowo-olszowy <i>Fraxino-Alnetum</i>
Zdjęcie fitosocjologiczne III	
Współrzedne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzedne geograficzne środka: 17°17'6"E 52°24'12"N Wysokość n.p.m.: 97 m, Powierzchnia zdjęcia: 100 m ² , Nachylenie: 0, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 20.06.2017 r. Zwarcie warstwy: a – 60%, b – 30%, c – 70%, Wysokość warstwy: a – 35 m, b – 3 m, c – 1 m, Warstwa a: a: <i>Alnus glutinosa</i> 3, <i>Fraxinus excelsior</i> 1, <i>Quercus robur</i> +, <i>Acer pseudoplatanus</i> + Warstwa b: <i>Frangula alnus</i> 1, <i>Padus avium</i> 2, <i>Ribes nigrum</i> 1, <i>Rubus idaeus</i> +, <i>Alnus glutinosa</i> +, <i>Sambucus nigra</i> + Warstwa c: <i>Urtica dioica</i> 1, <i>Caltha palustris</i> +, <i>Festuca gigantea</i> 1, <i>Crepis paludosa</i> +, <i>Impatiens noli-tangere</i> 2, <i>Galium aparine</i> +, <i>Circaea lutetiana</i> 1, <i>Aegopodium podagraria</i> 1, <i>Alliaria petiolata</i> 1, <i>Geum rivale</i> 1, <i>Sambucus nigra</i> 1, <i>Ribes nigrum</i> +, <i>Fraxinus excelsior</i> +, <i>Carex acutiformis</i> 2, <i>Juncus effuses</i> +, <i>Lycopus europaeus</i> +, <i>Humulus lupulus</i> + Jednostka fitosocjologiczna: Niżowy łęg jesionowo-olszowy <i>Fraxino-Alnetum</i>

Parametr/Wskaźnik	Opis	Wartość parametru/wskaźnika	Ocena parametru/wskaźnika
Powierzchnia siedliska	Ze zględu na brak danych wyjściowych dotyczących powierzchni siedliska na stanowisku, parametr nie podlegał ocenie.		XX
Specyficzna struktura i funkcje			
Gatunki charakterystyczne	Lista gatunków charakterystycznych (polska i łacińska nazwa), podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcji (z dokładnością do 10%)	Kombinacja florystyczna typowa dla łągu jesionowo-olszowego. Właściwa liczba i pokrycie poszczególnych gatunków charakterystycznych dla siedliska. Olsza czarna <i>Alnus glutinosa</i> 50%, jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i> - < 5%, czartawa pospolita <i>Circaea lutetiana</i> < 1%, kostrzewa olbrzymia <i>Festuca gigantea</i> < 1%, czeremcha zwyczajna <i>Padus avium</i> – 10%, podagrycznik pospolity <i>Aegopodium podagraria</i> 10%, kuklik zwisły <i>Geum rivale</i> < 5%, niecierpek pospolity <i>Impatiens noli-tangere</i> 10%, przytulia czepna <i>Galium aparine</i> 5%, pokrzywa zwyczajna <i>Urtica dioica</i> 20%, gwiazdnica gajowa <i>Stellaria nemorum</i> 10%	FV
Gatunki dominujące	Lista gatunków dominujących na transekcji (polska i łacińska nazwa), podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcji (z dokładnością do 10%), należy wymienić tylko gatunki o pokryciu $\geq 10\%$	Warstwa A: Olsza czarna <i>Alnus glutinosa</i> – 50% Warstwa B: Bez czarny <i>Sambucus nigra</i> 10%, kruszyna pospolita <i>Frangula alnus</i> 10%, czeremcha zwyczajna <i>Padus avium</i> 10% Warstwa C: podagrycznik pospolity <i>Aegopodium podagraria</i> 10%, niecierpek pospolity <i>Impatiens noli-tangere</i> 10%, pokrzywa zwyczajna <i>Urtica dioica</i> 20%, gwiazdnica gajowa <i>Stellaria nemorum</i> 10%, turzycza błotna <i>Carex acutiformis</i> – 10%	FV
Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	Lista oraz procent pokrycia	Brak	FV
Obce gatunki inwazyjne w runie i podszybie	Lista inwazyjnych gatunków obcych geograficznie (polska i łacińska nazwa), podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcji (z dokładnością do 10%)	Niecierpek drobnokwiatowy <i>Impatiens parviflora</i> – pokrywa około 10% powierzchni transektu	U1
Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych	Lista inwazyjnych gatunków obcych geograficznie (polska i łacińska nazwa), podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcji (z dokładnością do 10%)	Brak	FV
Martwe drewno	Oszacowanie wzrokowe ilości martwego drewna w stosunku do żywego drzewostanu.	Zasoby martwego drewna mniejsze niż 3% zasobności drzewostanu. Na hektar przypada 6,34 m ³ drewna.	U2

Parametr/Wskażnik	Opis	Wartość parametru/wskaźnika		Ocena parametru/wskaźnika
Martwe drewno wielkowymiarowe (leżące lub stojące > 3 m długości i >50 cm średnicy)	Liczba stojących i leżących kłód długości/wysokości > 3 m i grubości > 50 cm. W przypadku gdy z przyczyn naturalnych w danym płacie siedliska drzewa nie dorastają do takich grubości, próg grubościowy należy obniżyć do 30 cm.	2 szt./ha		U2
Naturalność koryta rzecznego	Opisać ślady antropogenicznego przekształcenia koryta cieku.	Regulacja zmieniająca rytm zalewów		U2
Reżim wodny w tym rytm zalewów	Ocenić rytm zalewów lub ruch wód gruntowych (przewodnienie podłoża).	Dynamika zalewów i przewodnienie podłoża obniżone w stosunku do normalnego.		U1
Wiek drzewostanu	Wiek drzewostanu i jego wyrównanie, udział drzew >100 lat, udział drzew >50 lat	< 20% udział drzew starszych niż 100 lat, ale > 50% udział drzew starszych niż 50 lat		U1
Pionowa struktura roślinności	Ocenić stopień uproszczenia struktury pionowej roślinności.	Naturalna, zróżnicowana		FV
Naturalne odnowienie drzewostanu	Procent pokrycia transektu przez naturalne odnowienie (podać procent pokrycia dla każdego gatunku)	Tak, obficie odnawia się jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i> (około 5% powierzchni transektu) oraz pojedyncze odnowienie olszy czarnej <i>Alnus glutinosa</i>		FV
Zniszczenie runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	Opisać i ocenić intensywność	Miejscami widoczne ślady rozjeżdżania związane z pozyskiwaniem drewna		U1
Inne zniekształcenia	Opisać i ocenić intensywność	Brak		FV
Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska	Lista gatunków i opis ich stanu ochrony. Wskaźnik fakultatywny, stosować tylko, gdy są odpowiednie dane.	Nie oceniano		XX
Perspektywy ochrony	Zachowanie siedliska na stanowisku w perspektywie najbliższych 10 lat nie jest pewne. Istnieje ryzyko wycięcia drzewostanu. Płat powinien zostać wyłączony użytkowania gospodarczego jako drzewostan wodo- i glebochronny.			U1
Ocena ogólna	Powierzchnia siedliska o różnym stanie zachowania na stanowisku	FV	0%	U2
		U1	0%	
		U2	100%	

Oddziaływania istniejące				
Kod	Nazwa działalności	Intensywność	Wpływ	Syntetyczny opis
I01	Obce gatunki inwazyjne	C	-	W runie występuje niecierpek drobnokwiatowy, pokrywający około 10% powierzchni transektu. Zagrożenie wewnętrzne
J02.03	Regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana przebiegu koryt rzecznych	C	-	Płat wykazuje miejscami oznaki przesuszenia. Zagrożenie zewnętrzne
B02.02	Wycinka lasy	C	-	Na daną chwilę usuwane są pojedyncze drzewa. Zagrożenie zewnętrzne
Oddziaływania potencjalne				
E03.01	Pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych	-	-	Istnieje ryzyko zaśmiecania płatu siedliska, czemu sprzyja bliskie sąsiedztwo zabudowań. Zagrożenie zewnętrzne
B02.04	Usuwanie martwych i umierających drzew	A	-	Usuwanie martwych i umierających drzew skutkuje skrajnie niskimi zasobami martwego drewna na stanowisku badawczym. Ilość martwego drewna nie jest wystarczająca dla zachowania właściwego stanu siedliska; brak gatunków ksyllobiontycznych. Zagrożenie wewnętrzne

Dokumentacja fotograficzna

Fot. 93. Łęg jesionowo-olszowy na stanowisku nr 37eb

Fot. 94. Łęg jesionowo-olszowy na stanowisku nr 37eb

Karta obserwacji siedliska na stanowisku nr 6892

Karta obserwacji siedliska na stanowisku	
Stanowisko - informacje podstawowe	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	91E0* Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródłiskowe) 91E0-3 Łęg jesionowo-olszowy
Nazwa stanowiska	6892
Typ stanowiska	Badawcze
Zbiorowiska roślinne	Nizinny łęg jesionowo-olszowy <i>Fraxino-Alnetum</i>
Opis siedliska na stanowisku	Niewielki płat łągu olszowo-jesionowego, wykształcony w obniżeniu terenu pomiędzy płatami siedliska 91F0, znajdujący się na gruntach Nadleśnictwa Czerniejewo, leśn. Jezierce, fragment wydzielienia leśnego nr 211a. Drzewostan tworzy młoda olsza czarna (wiek około 20-30 lat). Płat o właściwych stosunkach wodnych, bez śladów przesuszenia. Skład gatunkowy drzewostanu, podszytu i runa typowy dla niżowych łągów jesionowo-olszowych. Na uwagę zasługuje jedynie pojedyncze występowanie niecierpka drobnokwiatowego.
Powierzchnia płatów siedliska	0,05 ha
Obszary chronione, na którym znajduje się stanowisko	PLH300038 Dolina Cybiny
Zarządzający terenem	Nadleśnictwo Czerniejewo
Współrzędne geograficzne	Początek transektu: 17°19'15"E 52°24'2"N Środek transektu: 17°19'16"E 52°24'1"N Koniec transektu: 17°19'18"E 52°24'0"N
Wymiary transektu	10 x 60 m
Wysokość n.p.m.	110 m
Obszar	PLH300038 Dolina Cybiny
Zagrożenia	Zagrożenia potencjalne: J02.01 – zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie; B02.02 – wycinka lasu;

Karta obserwacji siedliska na stanowisku	
	B02.04 – usuwanie martwych i umierających drzew; I01 – nierodzące gatunki zaborcze
Inne wartości przyrodnicze	-
Monitoring jest wymagany	Tak
Uzasadnienie	Wskazany monitoring ewentualnych zmian stanu zachowania siedliska na stanowisku.
Wykonywane zabiegi ochronne i ocena ich skuteczności	Brak
Propozycja wprowadzenia działań ochronnych	1. Siedlisko na stanowisku wyłączyć z użytkowania gospodarczego jako drzewostan wodo- i glebochronny; 2. Monitoring stanu zachowania płatu wg metodyki GIOŚ
Data kontroli	23.06.2017 r.
Uwagi	Ze względu na niewielkie rozmiary płatu siedliska, wyznaczono transekt o długości 60 m, w obrębie którego wykonano jedno zdjęcie fitosocjologiczne.

Stan ochrony siedliska przyrodniczego na stanowisku	
Zdjęcie fitosocjologiczne I	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°19'16"E 52°24'1"N Wysokość n.p.m.: 110 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 100 m ² , Nachylenie: 0, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 23.06.2017 r. Zwarcie warstwy: a – 70%, b – 10%, c – 90%, d – 10% Wysokość warstwy: a – 20 m, b – 2-3 m, c – 1-1,3 m, d – 0,1 m Warstwa a1: <i>Alnus glutinosa</i> 4 Warstwa b: <i>Alnus glutinosa</i> 1, <i>Fraxinus excelsior</i> 1, <i>Frangula alnus</i> +, <i>Rubus idaeus</i> + Warstwa c: <i>Circaea lutetiana</i> 1, <i>Urtica dioica</i> 2, <i>Impatiens noli-tangere</i> 2, <i>Galium aparine</i> 2, <i>Rubus idaeus</i> 1, <i>Eupatorium cannabinum</i> 1, <i>Aegopodium podagraria</i> 1, <i>Cirsium oleraceum</i> 1, <i>Humulus lupulus</i> +, <i>Geranium robertianum</i> +, <i>Acer pseudoplatanus</i> +, <i>Iris pseudacorus</i> +, <i>Carex acutiformis</i> 1, <i>Carduus crispus</i> +, <i>Impatiens parviflora</i> +, <i>Fraxinus excelsior</i> 1, <i>Lycopus europaeus</i> +, <i>Caltha palustris</i> 1, <i>Myosotis palustris</i> +, <i>Phragmites australis</i> +, <i>Lysimachia vulgaris</i> 1 Warstwa d: <i>Calliergonella cuspidata</i> 1, <i>Mnium affine</i> 1 Jednostka fitosocjologiczna: Niżowy łęg jesionowo-olszowy <i>Fraxino-Alnetum</i>

Parametr/Wskażnik	Opis	Wartość parametru/wskaźnika	Ocena parametru/wskaźnika
Powierzchnia siedliska	Powierzchnia siedliska stabilna, antropogenicznie niepofragmentowana		FV
Specyficzna struktura i funkcje			
Gatunki charakterystyczne	Lista gatunków charakterystycznych (polska i łacińska nazwa), podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcji (z dokładnością do 10%)	Kombinacja florystyczna typowa dla łągu jesionowo-olszowego. Właściwa liczba i pokrycie poszczególnych gatunków charakterystycznych dla siedliska. Olsza czarna <i>Alnus glutinosa</i> 70%, jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i> - < 5%, podagrycznik pospolity <i>Aegopodium podagraria</i> 20%, niecierpek pospolity <i>Impatiens noli-tangere</i> 20%, przytulia czepna <i>Galium aparine</i> 10%, pokrzywa zwyczajna <i>Urtica dioica</i> 20%, czartawa pospolita <i>Circaea lutetiana</i> – < 5%	FV
Gatunki dominujące	Lista gatunków dominujących na transekcji (polska i łacińska nazwa), podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcji (z dokładnością do 10%), należy wymienić tylko gatunki o pokryciu ≥10%	Warstwa A: olsza czarna <i>Alnus glutinosa</i> 70% Warstwa B: olsza czarna <i>Alnus glutinosa</i> 10% Warstwa C: podagrycznik pospolity <i>Aegopodium podagraria</i> 20%, niecierpek pospolity <i>Impatiens noli-tangere</i> 20%, przytulia czepna <i>Galium aparine</i> 10%, pokrzywa zwyczajna <i>Urtica dioica</i> 20%	FV
Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	Lista oraz procent pokrycia	Brak	FV
Obce gatunki inwazyjne w runie i podszybie	Lista inwazyjnych gatunków obcych geograficznie (polska i łacińska nazwa), podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcji (z dokładnością do 10%)	Niecierpek drobnokwiatowy <i>Impatiens parviflora</i> – jednostkowo	FV
Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych	Lista inwazyjnych gatunków obcych geograficznie (polska i łacińska nazwa), podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcji (z dokładnością do 10%)	Brak	FV
Martwe drewno	Oszacowanie wzrokowe ilości martwego drewna w stosunku do żywego drzewostanu.	Zasoby martwego drewna odpowiadają jakościowo strukturze drzewostanu a ilościowo przekraczają 10% zasobności drzewostanu.	FV
Martwe drewno wielkowymiarowe (leżące lub stojące > 3 m długości i >50 cm średnicy)	Liczba stojących i leżących kłód długości/wysokości >3 m i grubości >50 cm. W przypadku gdy z przyczyn naturalnych w danym placie siedliska drzewa nie dorastają do takich grubości, próg grubościowy należy obniżyć do 30 cm.	6 szt./ha	FV

Parametr/Wskaźnik	Opis	Wartość parametru/wskaźnika		Ocena parametru/wskaźnika
Naturalność koryta rzecznego	Opisać ślady antropogenicznego przekształcenia koryta cieku.	Płat siedliska nie jest związany z rzeką		XX
Reżim wodny w tym rytm zalewów	Ocenić rytm zalewów lub ruch wód gruntowych (przewodnienie podłoża).	Dynamika zalewów i przewodnienie podłoża normalne z punktu widzenia badanego siedliska.		FV
Wiek drzewostanu	Wiek drzewostanu i jego wyrównanie, udział drzew >100 lat, udział drzew >50 lat	< 20% udział drzew starszych niż 100 lat i < 50% udział drzew starszych niż 50 lat		U2
Pionowa struktura roślinności	Ocenić stopień uproszczenia struktury pionowej roślinności.	Naturalna, zróżnicowana		FV
Naturalne odnowienie drzewostanu	Procent pokrycia transektu przez naturalne odnowienie (podać procent pokrycia dla każdego gatunku)	Tak, obficie odnawia się jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i> (około 3% powierzchni transektu) oraz pojedyncze odnowienie olszy czarnej <i>Alnus glutinosa</i>		FV
Zniszczenie runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	Opisać i ocenić intensywność	Brak		FV
Inne zniekształcenia	Opisać i ocenić intensywność	Brak		FV
Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska	Lista gatunków i opis ich stanu ochrony. Wskaźnik fakultatywny, stosować tylko, gdy są odpowiednie dane.	Nie oceniano		XX
Perspektywy ochrony	Zachowanie siedliska w stanie niepogorszonym w perspektywie 10 lat niemal pewne pod warunkiem, że nie zmieni się sposób gospodarowania. Wskazane wyłączenie płatu siedliska z użytkowania gospodarczego jako drzewostan wodo- i glebochronny.			FV
Ocena ogólna	Powierzchnia siedliska o różnym stanie zachowania na stanowisku	FV	0%	U1
		U1	100%	
		U2	0%	

Oddziaływania potencjalne				
Kod	Nazwa działalności	Intensywność	Wpływ	Syntetyczny opis
B02.02	Wycinka lasy	-	-	Ryzyko wycinki drzewostanu w przyszłości. Zagrożenie zewnętrzne
B02.04	Usuwanie martwych i umierających drzew	-	-	Ryzyko usuwania martwych i umierających drzew
I01	Obce gatunki inwazyjne	-	-	W przyszłości możliwa ekspansja niecierpka drobnokwiatowego.
J02.01	Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie - ogólnie	-	-	Ewentualne melioracje i osuszanie terenu mogą doprowadzić do zaburzenia stosunków wodnych w obrębie płatu siedliska.

Dokumentacja fotograficzna

Fot. 95. Typowo wykształcony płat łągu jesionowo-olszowego na stanowisku nr 6892

Fot. 96. Typowo wykształcony płat łągu jesionowo-olszowego na stanowisku nr 6892

Fot. 97. Typowo wykształcony płat łągu jesionowo-olszowego na stanowisku nr 6892

Karta obserwacji siedliska na stanowisku nr 28AC

Karta obserwacji siedliska na stanowisku	
Stanowisko - informacje podstawowe	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	91E0* Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródliskowe) 91E0-3 Łęg jesionowo-olszowy
Nazwa stanowiska	28AC
Typ stanowiska	Badawcze
Zbiorowiska roślinne	Nizinny łęg jesionowo-olszowy <i>Fraxino-Alnetum</i>
Opis siedliska na stanowisku	Rozległy płat łęgu jesionowo-olszowego, zlokalizowany około 50 m na południowy wschód od Jeziora Uzarzewskiego na fragmentach działek ewidencyjnych nr 45/2 i 51/5 (obręb ewidencyjny Uzarzewo). Przez południowo-zachodnią część płatu przepływa rzeka Cybina. W rejonach tych siedlisko jest silnie podtopione i wykazuje tendencje do przemian w kierunku olsu porzeczkowego. Miejscami w wyniku silnego podtopienia dochodzi do masowego zamierania olszy. Miejscami we wschodniej części płatu obserwowano proces fruticentyzacji.
Powierzchnia płatów siedliska	8,67 ha
Obszary chronione, na którym znajduje się stanowisko	PLH300038 Dolina Cybiny
Zarządzający terenem	Lasy Agencji Nieruchomości Rolnych
Współrzędne geograficzne	Początek transektu: 17°8'38"E 52°26'48"N Środek transektu: 17°8'34"E 52°26'47"N Koniec transektu: 17°8'28"E 52°26'46"N
Wymiary transektu	10 x 200 m
Wysokość n.p.m.	84-85 m.
Obszar	PLH300038 Dolina Cybiny
Zagrożenia	Zagrożenia potencjalne: J02.01 – zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie; B02.02 – wycinka lasu; B02.04 – usuwanie martwych i umierających drzew; I01 – nierodzące gatunki zaborcze
Inne wartości przyrodnicze	-
Monitoring jest wymagany	Tak
Uzasadnienie	Wskazany monitoring ewentualnych zmian stanu zachowania siedliska na stanowisku.
Wykonywane zabiegi ochronne i ocena ich skuteczności	Brak
Propozycja wprowadzenia działań ochronnych	1. Siedlisko na stanowisku wyłączyć z użytkowania gospodarczego jako drzewostan wodo- i glebochronny; 2. Monitoring stanu zachowania płatu wg metodyki GIOŚ
Data kontroli	23.06.2017 r.
Uwagi	-

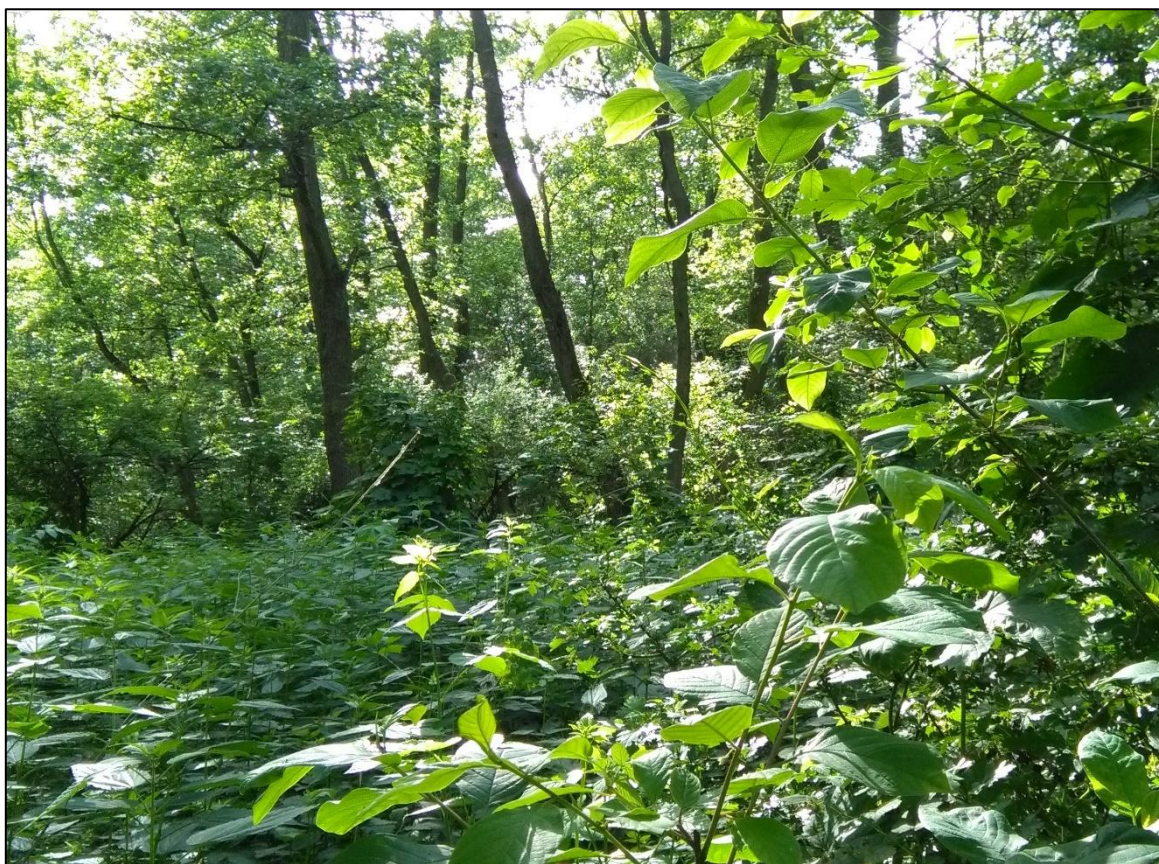
Stan ochrony siedliska przyrodniczego na stanowisku	
Zdjęcie fitosocjologiczne I	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°8'38"E 52°26'48"N Wysokość n.p.m.: 84 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 100 m ² , Nachylenie: 0, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 23.06.2017 r. Zwarcie warstwy: a – 60%, b – 40%, c – 90%, d – 10% Wysokość warstwy: a – 20 m, b – 2-3 m, c – 1-1,3 m, d – 0,1 m Warstwa a1: <i>Alnus glutinosa</i> 4 Warstwa b: <i>Frangula alnus</i> 2, <i>Humulus lupulus</i> 1, <i>Rubus idaeus</i> 1, <i>Sambucus nigra</i> 2, <i>Crataegus monogyna</i> + Warstwa c: <i>Rubus idaeus</i> 1, <i>Urtica dioica</i> 3, <i>Galium aparine</i> 1, <i>Humulus lupulus</i> +, <i>Frangula alnus</i> 1, <i>Fraxinus excelsior</i> +, <i>Impatiens parviflora</i> 1, <i>Sambucus nigra</i> +, <i>Geum rivale</i> 1, <i>Deschampsia caespitosa</i> +, <i>Holcus mollis</i> +, <i>Alnus glutinosa</i> +, <i>Lycopus europaeus</i> 1, <i>Juncus effusus</i> +, <i>Myosotis palustris</i> 1, <i>Ficaria verna</i> 1, <i>Lythrum salicaria</i> +, <i>Lysimachia vulgaris</i> 1 Warstwa d: <i>Calliergonella cuspidata</i> 1, <i>Climacium dendroides</i> 1, <i>Eurhynchium hians</i> 1 Jednostka fitosocjologiczna: Niżowy łęg jesionowo-olszowy <i>Fraxino-Alnetum</i>
Zdjęcie fitosocjologiczne II	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°8'34"E 52°26'47"N Wysokość n.p.m.: 84 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 100 m ² , Nachylenie: 0, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 23.06.2017 r. Zwarcie warstwy: a – 70%, b – 30%, c – 90%, d – 5% Wysokość warstwy: a – 20 m, b – 2-3 m, c – 1-1,3 m, d – 0,1 m Warstwa a1: <i>Alnus glutinosa</i> 4 Warstwa b: <i>Frangula alnus</i> 2, <i>Humulus lupulus</i> 1, <i>Rubus idaeus</i> 1, <i>Sambucus nigra</i> 1 Warstwa c: <i>Fraxinus excelsior</i> +, <i>Rubus idaeus</i> 1, <i>Urtica dioica</i> 3, <i>Galium aparine</i> 1, <i>Humulus lupulus</i> 1, <i>Impatiens noli-tangere</i> 2, <i>Cirsium oleraceum</i> 1, <i>Phragmites australis</i> +, <i>Carex acutiformis</i> 1, <i>Scirpus sylvaticus</i> +, <i>Frangula alnus</i> +, <i>Impatiens parviflora</i> +, <i>Sambucus nigra</i> +, <i>Geum rivale</i> 1, <i>Deschampsia caespitosa</i> +, <i>Alnus glutinosa</i> +, <i>Lycopus europaeus</i> +, <i>Juncus effusus</i> +, <i>Myosotis palustris</i> +, <i>Lysimachia vulgaris</i> 1 Warstwa d: <i>Calliergonella cuspidata</i> 1, <i>Eurhynchium hians</i> 1 Jednostka fitosocjologiczna: Niżowy łęg jesionowo-olszowy <i>Fraxino-Alnetum</i>
Zdjęcie fitosocjologiczne III	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°8'28"E 52°26'46"N Wysokość n.p.m.: 84 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 100 m ² , Nachylenie: 0, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 23.06.2017 r. Zwarcie warstwy: a – 60%, b – 50%, c – 80%, d – 5% Wysokość warstwy: a – 20 m, b – 2-3 m, c – 1-1,3 m, d – 0,1 m Warstwa a1: <i>Alnus glutinosa</i> 4 Warstwa b: <i>Frangula alnus</i> 2, <i>Padus avium</i> 1, <i>Humulus lupulus</i> +, <i>Rubus idaeus</i> 1, <i>Sambucus nigra</i> 2, <i>Fraxinus excelsior</i> 1 Warstwa c: <i>Rubus idaeus</i> 1, <i>Iris pseudacorus</i> +, <i>Mentha aquatica</i> +, <i>Veronica beccabunga</i> +, <i>Athyrium filix-femina</i> 1, <i>Circaea lutetiana</i> 1, <i>Urtica dioica</i> 3, <i>Galium aparine</i> 1, <i>Humulus lupulus</i> +, <i>Fraxinus excelsior</i> +, <i>Sambucus nigra</i> +, <i>Geum rivale</i> 1, <i>Alnus glutinosa</i> +, <i>Lycopus europaeus</i> +, <i>Solanum dulcamara</i> 1, <i>Juncus effusus</i> +, <i>Myosotis palustris</i> +, <i>Lythrum salicaria</i> +, <i>Lysimachia vulgaris</i> 1 Warstwa d: <i>Calliergonella cuspidata</i> 1, <i>Plagiommium affine</i> 1 Jednostka fitosocjologiczna: Niżowy łęg jesionowo-olszowy <i>Fraxino-Alnetum</i>

Parametr/Wskaźnik	Opis	Wartość parametru/wskaźnika	Ocena parametru/wskaźnika
Powierzchnia siedliska	Ze względu na brak dokładnych danych wyjściowych dotyczących powierzchni zajmowanej przez siedlisko na stanowisku, parametru nie poddano ocenie.		XX
Specyficzna struktura i funkcje			
Gatunki charakterystyczne	Lista gatunków charakterystycznych (polska i łacińska nazwa), podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcje (z dokładnością do 10%)	Kombinacja florystyczna typowa dla łągu jesionowo-olszowego. Właściwa liczba i pokrycie poszczególnych gatunków charakterystycznych dla siedliska. Olsza czarna <i>Alnus glutinosa</i> 70%, jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i> - < 1%, niecierpek pospolity <i>Impatiens noli-tangere</i> < 5%, przytulia czepna <i>Galium aparine</i> 10%, pokrzywa zwyczajna <i>Urtica dioica</i> 40%, czartawa pospolita <i>Circaea lutetiana</i> – jednostkowo, tojeść pospolita <i>Lysimachia vulgaris</i> - < 5%	FV
Gatunki dominujące	Lista gatunków dominujących na transekcje (polska i łacińska nazwa), podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcje (z dokładnością do 10%), należy wymienić tylko gatunki o pokryciu $\geq 10\%$	Warstwa A: olsza czarna <i>Alnus glutinosa</i> – 70% Warstwa B: kruszyna pospolita <i>Frangula alnus</i> – 20% Warstwa C: przytulia czepna <i>Galium aparine</i> 10%, pokrzywa zwyczajna <i>Urtica dioica</i> 40%, malina zwyczajna <i>Rubus idaeus</i> – 20%	FV
Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	Lista oraz procent pokrycia	Brak	FV
Obce gatunki inwazyjne w runie i podszybie	Lista inwazyjnych gatunków obcych geograficznie (polska i łacińska nazwa), podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcje (z dokładnością do 10%)	Niecierpek drobnokwiatowy <i>Impatiens parviflora</i> – <1% powierzchni transektu	FV
Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych	Lista inwazyjnych gatunków obcych geograficznie (polska i łacińska nazwa), podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcje (z dokładnością do 10%)	Malina zwyczajna <i>Rubus idaeus</i> – pokrywa około 20% powierzchni transektu, pokrzywa zwyczajna <i>Urtica dioica</i> – 40% powierzchni transektu	U2
Martwe drewno	Oszacowanie wzrokowe ilości martwego drewna w stosunku do żywego drzewostanu.	Zasoby martwego drewna odpowiadają jakościowo strukturze drzewostanu a ilościowo przekraczają 10% zasobności drzewostanu.	FV
Martwe drewno wielkowymiarowe (leżące lub stojące > 3 m długości i >50 cm średnicy)	Liczba stojących i leżących kłód długości/wysokości >3 m i grubości >50 cm. W przypadku gdy z przyczyn naturalnych w danym płacie siedliska drzewa nie dorastają do takich grubości, próg grubościowy należy obniżyć do 30 cm.	6 szt./ha	FV

Parametr/Wskaźnik	Opis	Wartość parametru/wskaźnika		Ocena parametru/wskaźnika
Naturalność koryta rzecznego	Opisać ślady antropogenicznego przekształcenia koryta ciek.	Brak regulacji		FV
Reżim wodny w tym rytm zalewów	Oceń rytm zalewów lub ruch wód gruntowych (przewodnienie podłoża).	Dynamika zalewów i przewodnienie podłoża w niektórych częściach płatu zbyt duże, co prowadzi do przekształcania fragmentów siedliska w olsy porzeczkowe i miejscowego wypadania drzewostanu olszowego.		U1
Wiek drzewostanu	Wiek drzewostanu i jego wyrównanie, udział drzew >100 lat, udział drzew >50 lat	< 20% udział drzew starszych niż 100 lat i > 50% udział drzew starszych niż 50 lat		FV
Pionowa struktura roślinności	Oceń stopień uproszczenia struktury pionowej roślinności.	Struktura gatunkowa drzewostanu uproszczona, ze względu na brak jesionu wyniosłego.		U1
Naturalne odnowienie drzewostanu	Procent pokrycia transektu przez naturalne odnowienie (podać procent pokrycia dla każdego gatunku)	Tak, obficie odnawia się jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i> (około 3% powierzchni transektu) oraz pojedyncze odnowienie olszy czarnej <i>Alnus glutinosa</i>		FV
Zniszczenie runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	Opisać i ocenić intensywność	Brak		FV
Inne zniekształcenia	Opisać i ocenić intensywność	Zbyt silne podtopienie skutkuje przebudową składu gatunkowego w kierunku olsu porzeczkowego (dotyczy niektórych fragmentów) i miejscowego wypadania drzewostanu.		U1
Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska	Lista gatunków i opis ich stanu ochrony. Wskaźnik fakultatywny, stosować tylko, gdy są odpowiednie dane.	Nie oceniano		XX
Perspektywy ochrony	Zachowanie siedliska w stanie niepogorszonym w perspektywie 10 lat jest niepewne ze względu na zachodzące procesy przemian w kierunku olsów, wynikające z podniesienia się poziomu wody.			U1
Ocena ogólna	Powierzchnia siedliska o różnym stanie zachowania na stanowisku	FV	0%	U1
		U1	100%	
		U2	0%	

Oddziaływania potencjalne				
Kod	Nazwa działalności	Intensywność	Wpływ	Syntetyczny opis
B02.02	Wycinka lasy	-	-	Ryzyko wycinki drzewostanu w przyszłości. Zagrożenie zewnętrzne
B02.04	Usuwanie martwych i umierających drzew	-	-	-
I01	Obce gatunki inwazyjne	-	-	W przyszłości możliwa ekspansja niecierpka drobnokwiatowego.
J02.01	Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie - ogólnie	-	-	Ewentualne melioracje i osuszanie terenu mogą doprowadzić do zaburzenia stosunków wodnych w obrębie płatu siedliska.

Dokumentacja fotograficzna

Fot. 98. Płat łągu jesionowo-olszowego na stanowisku nr 28AC

Fot. 99. Płat łęgu jesionowo-olszowego na stanowisku nr 28AC

Karta obserwacji siedliska na stanowisku nr 2abf

Karta obserwacji siedliska na stanowisku	
Stanowisko - informacje podstawowe	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	91E0* Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnetum glutinoso-incanae</i> , olsy źródłiskowe) 91E0-3 Łęg jesionowo-olszowy
Nazwa stanowiska	2abf
Typ stanowiska	Badawcze
Zbiorowiska roślinne	Nizinny łęg jesionowo-olszowy <i>Fraxino-Alnetum</i>
Opis siedliska na stanowisku	Płat łęgu jesionowo-olszowego, zlokalizowany w miejscowości Uzarzewo, na fragmentach działek ewidencyjnych nr 15/3, 14/3 (obręb ewidencyjny Uzarzewo). Płat siedlisko wchodzi w skład rozległej mozaiki olsów porzeczkowych, łożowisk i szuwarów wielkoturzycowych. Przez płat przebiegają dwa niewielkie ciekі łączące się z rzeką Cybiną. Przez płat siedliska przebiegają liczne ścieżki zwierzęce.
Powierzchnia płatów siedliska	1,2 ha
Obszary chronione, na którym znajduje się stanowisko	PLH300038 Dolina Cybiny
Zarządzający terenem	Lasy Agencji Nieruchomości Rolnych
Współrzędne geograficzne	Początek transektu: 17°7'31"E 52°26'47"N Środek transektu: 17°7'26"E 52°26'47"N Koniec transektu: 17°7'21"E 52°26'48"N
Wymiary transektu	10 x 200 m
Wysokość n.p.m.	84-85 m
Obszar	PLH300038 Dolina Cybiny
Zagrożenia	Zagrożenia istniejące: I01 – nierodzące gatunki zaborcze;

Karta obserwacji siedliska na stanowisku	
	Zagrożenia potencjalne: J02.01 – zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie; B02.02 – wycinka lasu; B02.04 – usuwanie martwych i umierających drzew
Inne wartości przyrodnicze	-
Monitoring jest wymagany	Tak
Uzasadnienie	Wskazany monitoring ewentualnych zmian stanu zachowania siedliska na stanowisku.
Wykonywane zabiegi ochronne i ocena ich skuteczności	Brak
Propozycja wprowadzenia działań ochronnych	1. Siedlisko na stanowisku wyłączyć z użytkowania gospodarczego jako drzewostan wodo- i glebochronny; 2. Monitoring stanu zachowania płatu wg metodyki GIOŚ
Data kontroli	28.06.2017 r.
Uwagi	-

Stan ochrony siedliska przyrodniczego na stanowisku	
Zdjęcie fitosocjologiczne I	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°7'31"E 52°26'47"N Wysokość n.p.m.: 84 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 100 m ² , Nachylenie: 0, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 28.06.2017 r. Zwarcie warstwy: a – 70%, b – 30%, c – 70%, d – 5% Wysokość warstwy: a – 25 m, b – 2-3 m, c – 1-1,3 m, d – 0,1 m Warstwa a1: <i>Alnus glutinosa</i> 3, <i>Alnus incana</i> +, <i>Acer platanoides</i> 1 Warstwa b: <i>Sambucus nigra</i> 2, <i>Frangula alnus</i> 1, <i>Alnus glutinosa</i> +, <i>Fraxinus excelsior</i> +, <i>Alnus incana</i> + Warstwa c: <i>Sambucus nigra</i> +, <i>Impatiens parviflora</i> 1, <i>Ranunculus repens</i> 1, <i>Crepis paludosa</i> 1, <i>Humulus lupulus</i> +, <i>Anthriscus sylvestris</i> 1, <i>Chaerophyllum temulum</i> 1, <i>Cirsium oleraceum</i> 2, <i>Geum rivale</i> 2, <i>Geranium robertianum</i> +, <i>Urtica dioica</i> 1, <i>Chelidonium majus</i> +, <i>Festuca gigantea</i> 1, <i>Alnus glutinosa</i> +, <i>Fraxinus excelsior</i> +, <i>Carex acutiformis</i> 1, <i>Circaea lutetiana</i> +, <i>Solanum dulcamara</i> +, <i>Veronica beccabunga</i> + Warstwa d: <i>Climacium dendroides</i> 1, <i>Eurhynchium hians</i> 1 Jednostka fitosocjologiczna: Niżowy łęg jesionowo-olszowy <i>Fraxino-Alnetum</i>
Zdjęcie fitosocjologiczne II	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°7'26"E 52°26'47"N Wysokość n.p.m.: 84 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 100 m ² , Nachylenie: 0, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 28.06.2017 r. Zwarcie warstwy: a – 70%, b – 20%, c – 70%, d – 5% Wysokość warstwy: a – 25 m, b – 2-3 m, c – 1-1,3 m, d – 0,1 m Warstwa a1: <i>Alnus glutinosa</i> 4, <i>Alnus incana</i> 1 Warstwa b: <i>Ribes nigrum</i> 2, <i>Alnus incana</i> 1, <i>Fraxinus excelsior</i> +, <i>Frangula alnus</i> 1 Warstwa c: <i>Rubus idaeus</i> +, <i>Impatiens parviflora</i> 1, <i>Ranunculus repens</i> 1, <i>Crepis paludosa</i> 1, <i>Anthriscus sylvestris</i> 1, <i>Cirsium oleraceum</i> 1, <i>Geum rivale</i> 2, <i>Geranium robertianum</i> 1, <i>Urtica dioica</i> 1, <i>Chelidonium majus</i> +, <i>Rubus caesius</i> +, <i>Festuca gigantea</i> 1, <i>Alnus glutinosa</i> +, <i>Fraxinus excelsior</i> +, <i>Lysimachia vulgaris</i> 1, <i>Lythrum salicaria</i> +, <i>Caltha palustris</i> +, <i>Myosotis palustris</i> +, <i>Carex acutiformis</i> 2, <i>Circaea lutetiana</i> +, <i>Solanum dulcamara</i> +, <i>Veronica beccabunga</i> + Warstwa d: <i>Climacium dendroides</i> 1, <i>Eurhynchium hians</i> 1 Jednostka fitosocjologiczna: Niżowy łęg jesionowo-olszowy <i>Fraxino-Alnetum</i>

Stan ochrony siedliska przyrodniczego na stanowisku	
Zdjęcie fitosocjologiczne III	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°7'21"E 52°26'48"N Wysokość n.p.m.: 84 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 100 m ² , Nachylenie: 0, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 28.06.2017 r. Zwarcie warstwy: a – 70%, b – 10%, c – 80% Wysokość warstwy: a – 25 m, b – 2-3 m, c – 1-1,3 m Warstwa a1: <i>Alnus glutinosa</i> 4 Warstwa b: <i>Sambucus nigra</i> 2, <i>Frangula alnus</i> + Warstwa c: <i>Sambucus nigra</i> +, <i>Impatiens parviflora</i> +, <i>Ranunculus repens</i> 1, <i>Crepis paludosa</i> +, <i>Stachys sylvatica</i> +, <i>Humulus lupulus</i> +, <i>Cirsium oleraceum</i> 2, <i>Geum rivale</i> 1, <i>Geranium robertianum</i> 1, <i>Galium aparine</i> 1, <i>Urtica dioica</i> 1, <i>Festuca gigantea</i> 1, <i>Fraxinus excelsior</i> +, <i>Carex acutiformis</i> 2, <i>Circaea lutetiana</i> +, <i>Solanum dulcamara</i> 1, <i>Thelypteris palustris</i> +, <i>Impatiens noli-tangere</i> 1, <i>Juncus effusus</i> 1, <i>Scirpus sylvaticus</i> +, <i>Iris pseudacorus</i> 1 Jednostka fitosocjologiczna: Nizowy łąg jesionowo-olszowy <i>Fraxino-Alnetum</i>

Parametr/Wskaźnik	Opis	Wartość parametru/wskaźnika	Ocena parametru/wskaźnika
Powierzchnia siedliska	Ze względu na brak dokładnych danych wyjściowych dotyczących powierzchni siedliska na stanowisku, parametr nie podlegał ocenie.		XX
Specyficzna struktura i funkcje			
Gatunki charakterystyczne	Lista gatunków charakterystycznych (polska i łacińska nazwa), podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcji (z dokładnością do 10%)	Kombinacja florystyczna typowa dla łągu jesionowo-olszowego. Właściwa liczba i pokrycie poszczególnych gatunków charakterystycznych dla siedliska. Olsza czarna <i>Alnus glutinosa</i> 60%, jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i> - < 1%, niecierpek pospolity <i>Impatiens noli-tangere</i> < 5%, przytulia czepna <i>Galium aparine</i> < 5%, kuklik zwisły <i>Geum rivale</i> – 20%, pokrzywa zwyczajna <i>Urtica dioica</i> 10%, kostrzewa olbrzymia <i>Festuca gigantea</i> – 10%, czartawa pospolita <i>Circaea lutetiana</i> – jednostkowo, tojeść pospolita <i>Lysimachia vulgaris</i> - < 5%	FV
Gatunki dominujące	Lista gatunków dominujących na transekcji (polska i łacińska nazwa), podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcji (z dokładnością do 10%), należy wymienić tylko gatunki o pokryciu ≥10%	Warstwa A: olsza czarna <i>Alnus glutinosa</i> – 60% Warstwa B: kruszyna pospolita <i>Frangula alnus</i> – 10%, bez czarny <i>Sambucus nigra</i> – 10% Warstwa C: pokrzywa zwyczajna <i>Urtica dioica</i> 10%, kuklik zwisły <i>Geum rivale</i> – 20%, pępawa błotna <i>Crepis paludosa</i> – 10%, kostrzewa olbrzymia <i>Festuca gigantea</i> – 10%, turzyca błotna <i>Carex acutiformis</i> – 10%	FV
Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	Lista oraz procent pokrycia	Olsza szara <i>Alnus incana</i> - < 5% powierzchni transektu i spontanicznie odnawia się	U2
Obce gatunki inwazyjne w runie i podszybie	Lista inwazyjnych gatunków obcych geograficznie (polska i łacińska nazwa), podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcji (z dokładnością do 10%)	Niecierpek drobnokwiatowy <i>Impatiens parviflora</i> – < 1% powierzchni transektu	FV
Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych	Lista rodzimych gatunków ekspansywnych roślin zielnych (polska i łacińska nazwa), podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcji (z dokładnością do 10%)	Brak	FV
Martwe drewno	Oszacowanie wzrokowe ilości martwego drewna w stosunku do żywego drzewostanu.	Zasoby martwego drewna nie odpowiadają jakościowo strukturze drzewostanu a ilościowo są poniżej 3% zasobności drzewostanu.	U2

Parametr/Wskażnik	Opis	Wartość parametru/wskaźnika		Ocena parametru/wskaźnika
Martwe drewno wielkowymiarowe (leżące lub stojące > 3 m długości i >50 cm średnicy)	Liczba stojących i leżących kłód długości/wysokości >3 m i grubości >50 cm. W przypadku gdy z przyczyn naturalnych w danym płacie siedliska drzewa nie dorastają do takich grubości, próg grubościowy należy obniżyć do 30 cm.	1 szt./ha		U2
Naturalność koryta rzecznego	Opisać ślady antropogenicznego przekształcenia koryta cieku.	Brak regulacji		FV
Reżim wodny w tym rytm zalewów	Ocenić rytm zalewów lub ruch wód gruntowych (przewodnienie podłoża).	Dynamika zalewów i przewodnienie podłoża typowa dla łągów jesionowo-olszowych.		FV
Wiek drzewostanu	Wiek drzewostanu i jego wyrównanie, udział drzew >100 lat, udział drzew >50 lat	< 20% udział drzew starszych niż 100 lat i > 50% udział drzew starszych niż 50 lat		U1
Pionowa struktura roślinności	Ocenić stopień uproszczenia struktury pionowej roślinności.	Naturalna, zróżnicowana		FV
Naturalne odnowienie drzewostanu	Procent pokrycia transektu przez naturalne odnowienie (podać procent pokrycia dla każdego gatunku)	Tak, obficie odnawia się jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i> (około 2% powierzchni transektu) oraz pojedyncze odnowienie olszy czarnej <i>Alnus glutinosa</i>		FV
Zniszczenie runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	Opisać i ocenić intensywność	Brak		FV
Inne zniekształcenia	Opisać i ocenić intensywność	Wydeptywanie – prawdopodobnie przez zwierzęta, jednak nie wywiera to większego wpływu na kondycję płatu.		FV
Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska	Lista gatunków i opis ich stanu ochrony. Wskaźnik fakultatywny, stosować tylko, gdy są odpowiednie dane.	Nie oceniano		XX
Perspektywy ochrony	Zachowanie siedliska w stanie niepogorszonym w perspektywie 10 lat jest pewne, pod warunkiem wyłączenia powierzchni z użytkowania gospodarczego jako drzewostan wodo- i glebochronny.			FV
Ocena ogólna	Powierzchnia siedliska o różnym stanie zachowania na stanowisku	FV	0%	U2
		U1	0%	
		U2	100%	

Oddziaływania istniejące				
Kod	Nazwa działalności	Intensywność	Wpływ	Syntetyczny opis
I01	Obce gatunki inwazyjne	C	-	W runie występuje niecierpek drobnokwiatowy, pokrywający < 1% powierzchni transektu. Zagrożenie wewnętrzne
Oddziaływania potencjalne				
B02.02	Wycinka lasy	-	-	Ryzyko wycinki drzewostanu w przyszłości. Zagrożenie zewnętrzne
B02.04	Usuwanie martwych i umierających drzew	-	-	Usuwanie martwych i umierających drzew skutkuje skrajnie niskimi zasobami martwego drewna na stanowisku badawczym. Ilość martwego drewna nie jest wystarczająca dla zachowania właściwego stanu siedliska; brak gatunków ksyllobiontycznych. Zagrożenie wewnętrzne
J02.01	Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie - ogólnie	-	-	Ewentualne melioracje i osuszanie terenu mogą doprowadzić do zaburzenia stosunków wodnych w obrębie płatu siedliska. Zagrożenie zewnętrzne

Dokumentacja fotograficzna

Fot. 100. Płat łęgu jesionowo-olszowego na stanowisku nr 2abf

Fot. 101. Wydeptywany przez zwierzynę fragment płatu łągu jesionowo-olszowego na stanowisku nr 2abf

Karta obserwacji siedliska na stanowisku nr 77AB

Karta obserwacji siedliska na stanowisku	
Stanowisko - informacje podstawowe	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	91E0* Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródliskowe) 91E0-3 Łęg jesionowo-olszowy
Nazwa stanowiska	77AB
Typ stanowiska	Badawcze
Zbiorowiska roślinne	Nizinny łęg jesionowo-olszowy <i>Fraxino-Alnetum</i>
Opis siedliska na stanowisku	Płat łągu jesionowo-olszowego, zlokalizowany w miejscowości Promno, na fragmentach działek ewidencyjnych nr 51/1, 51/2 (obręb ewidencyjny Promno). Od strony południowej siedlisko przylega do rzeki Cybiny, od wschodu do dużego stawu rybnego. Płat siedlisko wchodzi w skład rozległej mozaiki olsów porzeczkowych, łozowisk i szuwarów wielkoturzycowych. Przez płat siedliska przebiegają liczne ścieżki zwierzęce.
Powierzchnia płatów siedliska	3,25 ha
Obszary chronione, na którym znajduje się stanowisko	PLH300038 Dolina Cybiny
Zarządzający terenem	Brak danych
Współrzędne geograficzne	Początek transektu: 17°13'55"E 52°27'2"N Środek transektu: 17°13'54"E 52°26'60"N Koniec transektu: 17°13'51"E 52°27'2"N
Wymiary transektu	10 x 200 m
Wysokość n.p.m.	74-75 m
Obszar	PLH300038 Dolina Cybiny
Zagrożenia	Zagrożenia potencjalne: J02.01 – zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie; B02.02 – wycinka lasu;

Karta obserwacji siedliska na stanowisku	
	B02.04 – usuwanie martwych i umierających drzew; I01 – nierodzące gatunki zaborcze
Inne wartości przyrodnicze	-
Monitoring jest wymagany	Tak
Uzasadnienie	Wskazany monitoring ewentualnych zmian stanu zachowania siedliska na stanowisku.
Wykonywane zabiegi ochronne i ocena ich skuteczności	Brak
Propozycja wprowadzenia działań ochronnych	1. Płat na stanowisku wyłączyć z użytkowania gospodarczego jako drzewostan wodo- i glebochronny; 2. Monitoring stanu zachowania płatu wg metodyki GIOŚ
Data kontroli	18.05.2017 r., 28.06.2017 r.
Uwagi	Ze względu na wtórne zabagnienie terenu obecnie płat zajmuje mniejszą powierzchnię niż ta, która została wskazana na stanowisku w dokumentacji do planu zadań ochronnych.

Stan ochrony siedliska przyrodniczego na stanowisku	
Zdjęcie fitosocjologiczne I	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°13'55"E 52°27'2"N Wysokość n.p.m.: 74 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 100 m ² , Nachylenie: 0, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 18.05.2017 r., 28.06.2017 r. Zwarcie warstwy: a – 70%, b – 30%, c – 70%, d – 10% Wysokość warstwy: a – 25 m, b – 2-3 m, c – 1-1,3 m, d – 0,1 m Warstwa a1: <i>Alnus glutinosa</i> 4, Warstwa b: <i>Sambucus nigra</i> 2, <i>Frangula alnus</i> +, <i>Alnus glutinosa</i> +, <i>Ribes nigrum</i> 2, Warstwa c: <i>Sambucus nigra</i> +, <i>Ranunculus repens</i> 1, <i>Crepis paludosa</i> +, <i>Humulus lupulus</i> +, <i>Anthriscus sylvestris</i> +, <i>Geum rivale</i> 1, <i>Geranium robertianum</i> +, <i>Urtica dioica</i> 3, <i>Festuca gigantea</i> 1, <i>Alnus glutinosa</i> +, <i>Fraxinus excelsior</i> +, <i>Carex acutiformis</i> 1, <i>Circaea lutetiana</i> +, <i>Solanum dulcamara</i> +, <i>Galium aparine</i> 2, <i>Chaerophyllum aromaticum</i> 1, <i>Ficaria verna</i> 1, <i>Impatiens noli-tangere</i> 1, <i>Aegopodium podagraria</i> 1, <i>Rubus idaeus</i> +, <i>Ribes nigrum</i> +, <i>Lysimachia vulgaris</i> +, <i>Alliaria petiolata</i> + Warstwa d: <i>Climacium dendroides</i> 1, <i>Plagiomnium affine</i> 2 Jednostka fitosocjologiczna: Niżowy łęg jesionowo-olszowy <i>Fraxino-Alnetum</i>
Zdjęcie fitosocjologiczne II	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°13'54"E 52°26'60"N Wysokość n.p.m.: 74 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 100 m ² , Nachylenie: 0, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 18.05.2017 r., 28.06.2017 r. Zwarcie warstwy: a – 60%, b – 10%, c – 90%, d – 5% Wysokość warstwy: a – 25 m, b – 2-3 m, c – 1-1,3 m, d – 0,1 m Warstwa a1: <i>Alnus glutinosa</i> 4, Warstwa b: <i>Ribes nigrum</i> 1, <i>Fraxinus excelsior</i> +, <i>Frangula alnus</i> 1 Warstwa c: <i>Ranunculus repens</i> 1, <i>Crepis paludosa</i> 1, <i>Anthriscus sylvestris</i> 1, <i>Geum rivale</i> 1, <i>Geranium robertianum</i> +, <i>Urtica dioica</i> 3, <i>Rubus caesius</i> +, <i>Festuca gigantea</i> +, <i>Frangula alnus</i> +, <i>Fraxinus excelsior</i> 1, <i>Lysimachia vulgaris</i> 1, <i>Padus avium</i> 1, <i>Caltha palustris</i> +, <i>Myosotis palustris</i> +, <i>Carex acutiformis</i> 1, <i>Solanum dulcamara</i> +, <i>Eupatorium cannabinum</i> +, Warstwa d: <i>Eurhynchium hians</i> 1, <i>Rhizomnium punctatum</i> 1 Jednostka fitosocjologiczna: Niżowy łęg jesionowo-olszowy <i>Fraxino-Alnetum</i>
Zdjęcie fitosocjologiczne III	

Stan ochrony siedliska przyrodniczego na stanowisku	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°13'51"E 52°27'2"N Wysokość n.p.m.: 75 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 100 m ² , Nachylenie: 0, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 18.05.2017 r., 28.06.2017 r. Zwarcie warstwy: a – 70%, b – 10%, c – 70% Wysokość warstwy: a – 25 m, b – 2-3 m, c – 1-1,3 m Warstwa a1: <i>Alnus glutinosa</i> 4 Warstwa b: <i>Sambucus nigra</i> 1, <i>Frangula alnus</i> 1, <i>Alnus glutinosa</i> +, <i>Ribes nigrum</i> 1 Warstwa c: <i>Aegopodium podagraria</i> 2, <i>Sambucus nigra</i> +, <i>Impatiens parviflora</i> +, <i>Ranunculus repens</i> 1, <i>Humulus lupulus</i> +, <i>Glechoma hederacea</i> +, <i>Geum rivale</i> 1, <i>Geranium robertianum</i> 1, <i>Galeopsis speciosa</i> +, <i>Ribes nigrum</i> +, <i>Cirsium oleraceum</i> +, <i>Galium aparine</i> 2, <i>Urtica dioica</i> 1, <i>Festuca gigantea</i> 1, <i>Fraxinus excelsior</i> +, <i>Carex acutiformis</i> 1, <i>Rubus idaeus</i> +, <i>Ficaria verna</i> 1, <i>Solanum dulcamara</i> +, <i>Impatiens noli-tangere</i> 2, <i>Scirpus sylvaticus</i> +, <i>Iris pseudacorus</i> +, Jednostka fitosocjologiczna: Nizowy łąg jesionowo-olszowy <i>Fraxino-Alnetum</i>

Parametr/Wskaźnik	Opis	Wartość parametru/wskaźnika	Ocena parametru/wskaźnika
Powierzchnia siedliska	Ze względu na brak danych wyjściowych dotyczących powierzchni siedliska na stanowisku, parametr nie podlegał ocenie.		XX
Specyficzna struktura i funkcje			
Gatunki charakterystyczne	Lista gatunków charakterystycznych (polska i łacińska nazwa), podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcji (z dokładnością do 10%)	Kombinacja florystyczna typowa dla łągi jesionowo-olszowego. Właściwa liczba i pokrycie poszczególnych gatunków charakterystycznych dla siedliska. Olsza czarna <i>Alnus glutinosa</i> 60%, jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i> - < 1%, niecierpek pospolity <i>Impatiens noli-tangere</i> < 5%, przytulia czepna <i>Galium aparine</i> 10%, kuklik zwisły <i>Geum rivale</i> – 10%, pokrzywa zwyczajna <i>Urtica dioica</i> 20%, kostrzewa olbrzymia <i>Festuca gigantea</i> – < 5%, czartawa pospolita <i>Circaea lutetiana</i> – jednostkowo, tojeść pospolita <i>Lysimachia vulgaris</i> – jednostkowo, podagrycznik pospolity <i>Aegopodium podagraria</i> – 20%	FV
Gatunki dominujące	Lista gatunków dominujących na transekcji (polska i łacińska nazwa), podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcji (z dokładnością do 10%), należy wymienić tylko gatunki o pokryciu $\geq 10\%$	Warstwa A: olsza czarna <i>Alnus glutinosa</i> – 60% Warstwa B: porzeczka czarna <i>Ribes nigrum</i> – 10%, bez czarny <i>Sambucus nigra</i> – 10% Warstwa C: przytulia czepna <i>Galium aparine</i> 10%, kuklik zwisły <i>Geum rivale</i> – 10%, pokrzywa zwyczajna <i>Urtica dioica</i> 20%, podagrycznik pospolity <i>Aegopodium podagraria</i> – 20%	FV
Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	Lista oraz procent pokrycia	Brak	FV
Obce gatunki inwazyjne w runie i podszybie	Lista inwazyjnych gatunków obcych geograficznie (polska i łacińska nazwa), podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcji (z dokładnością do 10%)	Niecierpek drobnokwiatowy <i>Impatiens parviflora</i> – < 1% powierzchni transektu	FV
Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych	Lista rodzimych gatunków ekspansywnych roślin zielnych (polska i łacińska nazwa), podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcji (z dokładnością do 10%)	Brak	FV
Martwe drewno	Oszacowanie wzrokowe ilości martwego drewna w stosunku do żywego drzewostanu.	Zasoby martwego drewna odpowiadają jakościowo strukturze drzewostanu a ilościowo są < 10% zasobności drzewostanu.	FV

Parametr/Wskażnik	Opis	Wartość parametru/wskaźnika		Ocena parametru/wskaźnika
Martwe drewno wielkowymiarowe (leżące lub stojące > 3 m długości i >50 cm średnicy)	Liczba stojących i leżących kłód długości/wysokości >3 m i grubości >50 cm. W przypadku gdy z przyczyn naturalnych w danym płacie siedliska drzewa nie dorastają do takich grubości, próg grubościowy należy obniżyć do 30 cm.	6 szt./ha		FV
Naturalność koryta rzecznego	Opisać ślady antropogenicznego przekształcenia koryta cieku.	Brak regulacji		FV
Reżim wodny w tym rytm zalewów	Ocenić rytm zalewów lub ruch wód gruntowych (przewodnienie podłoża).	Dynamika zalewów i przewodnienie podłoża typowa dla łągów jesionowo-olszowych.		FV
Wiek drzewostanu	Wiek drzewostanu i jego wyrównanie, udział drzew >100 lat, udział drzew >50 lat	<20% udział drzew starszych niż 100 lat i >50% udział drzew starszych niż 50 lat		U1
Pionowa struktura roślinności	Ocenić stopień uproszczenia struktury pionowej roślinności.	Uproszczona struktura gatunkowa trzewostanu, brak jesionu wyniosłego. Gatunek pojawia się dopiero w odnowieniu.		U1
Naturalne odnowienie drzewostanu	Procent pokrycia transektu przez naturalne odnowienie (podać procent pokrycia dla każdego gatunku)	Tak, obficie odnawia się jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i> (około 5% powierzchni transektu) oraz pojedyncze odnowienie olszy czarnej <i>Alnus glutinosa</i>		FV
Zniszczenie runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	Opisać i ocenić intensywność	Brak		FV
Inne zniekształcenia	Opisać i ocenić intensywność	Wydeptywanie – prawdopodobnie przez zwierzęta, jednak nie wywiera to większego wpływu na kondycję płatu.		FV
Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska	Lista gatunków i opis ich stanu ochrony. Wskaźnik fakultatywny, stosować tylko, gdy są odpowiednie dane.	Nie oceniano		XX
Perspektywy ochrony	Zachowanie siedliska w stanie niepogorszonym w perspektywie 10 lat jest pewne, pod warunkiem wyłączenia powierzchni z użytkowania gospodarczego jako drzewostan wodo- i glebochronny.			FV
Ocena ogólna	Powierzchnia siedliska o różnym stanie zachowania na stanowisku	FV	0%	U1
		U1	100%	
		U2	0%	

Oddziaływania potencjalne				
Kod	Nazwa działalności	Intensywność	Wpływ	Syntetyczny opis
B02.02	Wycinka lasy	-	-	Ryzyko wycinki drzewostanu w przyszłości. Zagrożenie zewnętrzne
B02.04	Usuwanie martwych i umierających drzew	-	-	Potencjalne usuwanie martwych i umierających drzew
I01	Obce gatunki inwazyjne	-	-	W przyszłość może mieć miejsce ekspansja niecierpka drobnokwiatowego. Zagrożenie zewnętrzne
J02.01	Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie - ogólnie	-	-	Ewentualne melioracje i osuszanie terenu mogą doprowadzić do zaburzenia stosunków wodnych w obrębie płatu siedliska. Zagrożenie zewnętrzne

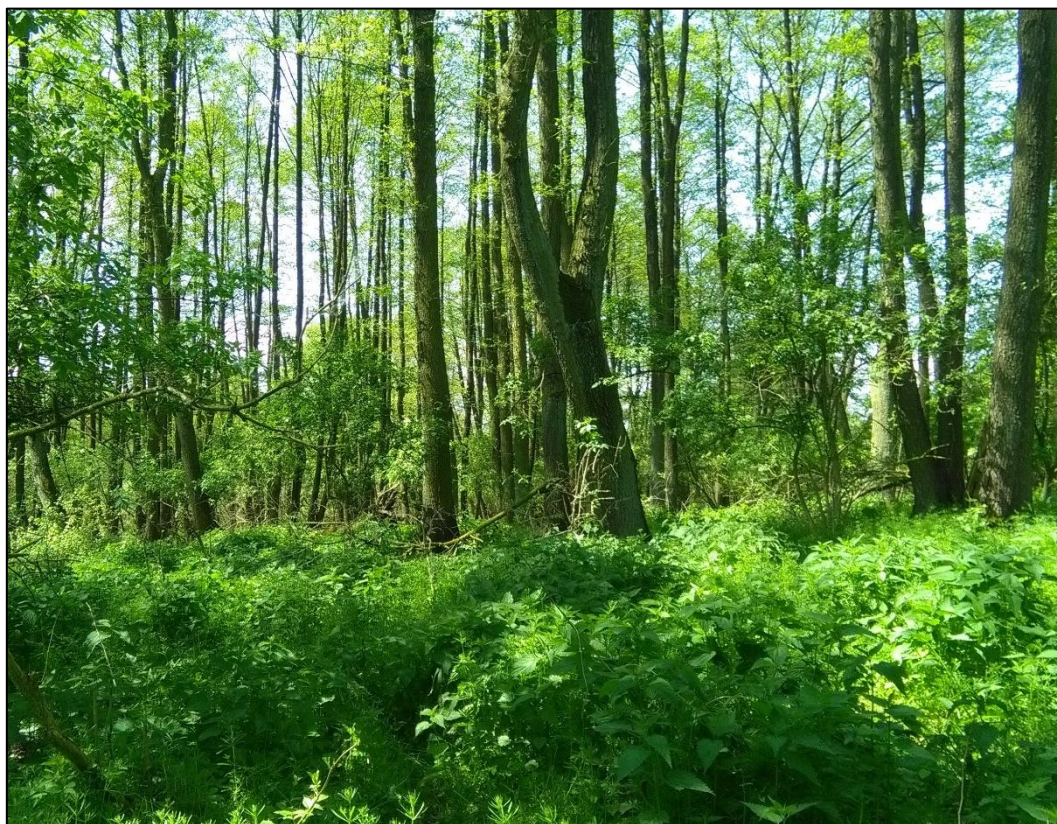
Dokumentacja fotograficzna

Fot. 102. Płat łągu jesionowo-olszowego na stanowisku nr 77AB

Fot. 103. Płat łągu jesionowo-olszowego na stanowisku nr 77AB

Fot. 104. Płat łągu jesionowo-olszowego na stanowisku nr 77AB

Karta obserwacji siedliska na stanowisku nr fcc7

Karta obserwacji siedliska na stanowisku	
Stanowisko - informacje podstawowe	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	91E0* Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródłkowe) 91E0-3 Łęg jesionowo-olszowy
Nazwa stanowiska	fcc7
Typ stanowiska	Badawcze
Zbiorowiska roślinne	Nizinny łęg jesionowo-olszowy <i>Fraxino-Alnetum</i>
Opis siedliska na stanowisku	Płat łęgu jesionowo-olszowego, zlokalizowany w miejscowości Góra, na fragmencie działki ewidencyjnej nr 25 (obręb ewidencyjny Góra). Od strony południowej siedlisko sąsiaduje z położonym wyżej płatem murawy napiaskowej, od strony północnej i zachodniej z szuwarem trzcinowym. Siedlisko znajduje się w odległości około 60 m na południe od rzeki Cybiny. Stanowisko jest silnie zaśmiecane odpadami pochodzącymi z gospodarstw domowych. Procederowi temu sprzyja sąsiedztwo drogi, która przylega do wschodniej części płatu.
Powierzchnia płatów siedliska	1,53 ha
Obszary chronione, na którym znajduje się stanowisko	PLH300038 Dolina Cybiny
Zarządzający terenem	Lasy Agencji Nieruchomości Rolnych
Współrzędne geograficzne	Początek transektu: 17°12'9"E 52°27'17"N Środek transektu: 17°12'3"E 52°27'17"N Koniec transektu: 17°11'59"E 52°27'14"N
Wymiary transektu	10 x 200 m
Wysokość n.p.m.	87-89 m
Obszar	PLH300038 Dolina Cybiny
Zagrożenia	Zagrożenia istniejące: E03.01 – pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych; I01 – nierodzące gatunki zaborcze Zagrożenia potencjalne: J02.01 – zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie; B02.04 – usuwanie martwych i umierających drzew; B02.02 – wycinka lasu
Inne wartości przyrodnicze	-
Monitoring jest wymagany	Tak
Uzasadnienie	Wskazany monitoring ewentualnych zmian stanu zachowania siedliska na stanowisku.
Wykonywane zabiegi ochronne i ocena ich skuteczności	Brak
Proponowane wprowadzenia działań ochronnych	1. Płat na stanowisku wyłączyć z użytkowania gospodarczego jako drzewostan wodo- i glebochronny; 2. Monitoring stanu zachowania płatu wg metodyki GIOŚ
Data kontroli	29.06.2017 r.
Uwagi	-

Stan ochrony siedliska przyrodniczego na stanowisku	
Zdjęcie fitosocjologiczne I	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°12'9"E 52°27'17"N Wysokość n.p.m.: 87 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 100 m ² , Nachylenie: 0, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 29.06.2017 r. Zwarcie warstwy: a – 70%, b – 20%, c – 70% Wysokość warstwy: a – 25 m, b – 2-3 m, c – 1-1,3 m Warstwa a: <i>Alnus glutinosa</i> 4, <i>Populus alba</i> 1 Warstwa b: <i>Sambucus nigra</i> 1, <i>Frangula alnus</i> +, <i>Padus avium</i> 2, <i>Ribes nigrum</i> 1 Warstwa c: <i>Sambucus nigra</i> +, <i>Ranunculus repens</i> 1, <i>Anthriscus sylvestris</i> +, <i>Geum rivale</i> 1, <i>Geranium robertianum</i> 1, <i>Urtica dioica</i> 2, <i>Alnus glutinosa</i> +, <i>Fraxinus excelsior</i> +, <i>Carex acutiformis</i> 1, <i>Circaea lutetiana</i> +, <i>Solanum dulcamara</i> +, <i>Galium aparine</i> 2, <i>Chaerophyllum aromaticum</i> 1, <i>Ficaria verna</i> 2, <i>Impatiens noli-tangere</i> 1, <i>Padus avium</i> 1, <i>Phragmites australis</i> 1, <i>Impatiens parviflora</i> 1, <i>Aegopodium podagraria</i> 1, <i>Rubus idaeus</i> +, <i>Ribes nigrum</i> +, <i>Lysimachia vulgaris</i> +, <i>Alliaria petiolata</i> + Jednostka fitosocjologiczna: Niżowy łęg jesionowo-olszowy <i>Fraxino-Alnetum</i>
Zdjęcie fitosocjologiczne II	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°12'3"E 52°27'17"N Wysokość n.p.m.: 87 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 100 m ² , Nachylenie: 0, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 29.06.2017 r. Zwarcie warstwy: a – 60%, b – 10%, c – 80%, d – 5% Wysokość warstwy: a – 25 m, b – 2-3 m, c – 1-1,3 m, d – 0,1 m Warstwa a: <i>Alnus glutinosa</i> 4, Warstwa b: <i>Ribes nigrum</i> 1, <i>Fraxinus excelsior</i> +, <i>Frangula alnus</i> 1 Warstwa c: <i>Ranunculus repens</i> 1, <i>Crepis paludosa</i> 1, <i>Anthriscus sylvestris</i> 1, <i>Geum rivale</i> 1, <i>Geranium robertianum</i> +, <i>Urtica dioica</i> 3, <i>Rubus caesius</i> +, <i>Festuca gigantea</i> +, <i>Frangula alnus</i> +, <i>Fraxinus excelsior</i> +, <i>Lysimachia vulgaris</i> 1, <i>Padus avium</i> +, <i>Caltha palustris</i> +, <i>Myosotis palustris</i> +, <i>Carex acutiformis</i> 1, <i>Solanum dulcamara</i> +, <i>Eupatorium cannabinum</i> +, Warstwa d: <i>Eurhynchium hians</i> 1, <i>Rhizomnium punctatum</i> 1 Jednostka fitosocjologiczna: Niżowy łęg jesionowo-olszowy <i>Fraxino-Alnetum</i>
Zdjęcie fitosocjologiczne III	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°11'59"E 52°27'14"N Wysokość n.p.m.: 89 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 100 m ² , Nachylenie: 0, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 29.06.2017 r. Zwarcie warstwy: a – 60%, b – 20%, c – 90% Wysokość warstwy: a – 25 m, b – 2-3 m, c – 1-1,3 m Warstwa a: <i>Alnus glutinosa</i> 4, <i>Populus alba</i> + Warstwa b: <i>Sambucus nigra</i> 2, <i>Frangula alnus</i> 1, <i>Ribes nigrum</i> 1 Warstwa c: <i>Aegopodium podagraria</i> 2, <i>Sambucus nigra</i> +, <i>Impatiens parviflora</i> 1, <i>Veronica beccabunga</i> +, <i>Ranunculus repens</i> 1, <i>Geum rivale</i> 1, <i>Geranium robertianum</i> 1, <i>Ribes nigrum</i> +, <i>Galium palustre</i> 1, <i>Cirsium oleraceum</i> +, <i>Circaea lutetiana</i> +, <i>Populus alba</i> +, <i>Lycopus europaeus</i> +, <i>Myosoton aquaticum</i> +, <i>Galium aparine</i> 2, <i>Urtica dioica</i> 2, <i>Festuca gigantea</i> 1, <i>Fraxinus excelsior</i> +, <i>Carex acutiformis</i> 2, <i>Rubus idaeus</i> +, <i>Ficaria verna</i> 1, <i>Solanum dulcamara</i> +, <i>Stellaria nemorum</i> 1, <i>Impatiens noli-tangere</i> +, <i>Iris pseudacorus</i> +, Jednostka fitosocjologiczna: Niżowy łęg jesionowo-olszowy <i>Fraxino-Alnetum</i>

Parametr/Wskaźnik	Opis	Wartość parametru/wskaźnika	Ocena parametru/wskaźnika
Powierzchnia siedliska	Ze względu na brak dokładnych danych wyjściowych, dotyczących powierzchni siedliska na stanowisku, parametr nie podlegał ocenie.		XX
Specyficzna struktura i funkcje			
Gatunki charakterystyczne	Lista gatunków charakterystycznych (polska i łacińska nazwa), podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcji (z dokładnością do 10%)	Kombinacja florystyczna typowa dla łągu jesionowo-olszowego. Właściwa liczba i pokrycie poszczególnych gatunków charakterystycznych dla siedliska. Olsza czarna <i>Alnus glutinosa</i> 60%, jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i> - < 1%, niecierpek pospolity <i>Impatiens noli-tangere</i> <1%, przytulia czepna <i>Galium aparine</i> 10%, kuklik zwisły <i>Geum rivale</i> – 5%, przytulia błotna <i>Galium palustre</i> - < 5%, gwiazdnica gajowa <i>Stellaria nemorum</i> – 10%, ziarnopłon wiosenny <i>Ficaria verna</i> – 10%, pokrzywa zwyczajna <i>Urtica dioica</i> 20%, czartawa pospolita <i>Circaea lutetiana</i> – jednostkowo, podagrycznik pospolity <i>Aegopodium podagraria</i> – 20%	FV
Gatunki dominujące	Lista gatunków dominujących na transekcji (polska i łacińska nazwa), podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcji (z dokładnością do 10%), należy wymienić tylko gatunki o pokryciu $\geq 10\%$	Warstwa A: olsza czarna <i>Alnus glutinosa</i> – 60% Warstwa B: porzeczka czarna <i>Ribes nigrum</i> – 10%, bez czarna <i>Sambucus nigra</i> – 10%, kruszyna pospolita <i>Frangula alnus</i> – 10% Warstwa C: przytulia czepna <i>Galium aparine</i> 10%, gwiazdnica gajowa <i>Stellaria nemorum</i> – 10%, pokrzywa zwyczajna <i>Urtica dioica</i> 20%, podagrycznik pospolity <i>Aegopodium podagraria</i> – 20%, turzyca błotna <i>Carex acutiformis</i> – 10%, ziarnopłon wiosenny <i>Ficaria verna</i> – 10%	FV
Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	Lista oraz procent pokrycia	Brak	FV
Obce gatunki inwazyjne w runie i podszybie	Lista inwazyjnych gatunków obcych geograficznie (polska i łacińska nazwa), podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcji (z dokładnością do 10%)	Niecierpek drobnokwiatowy <i>Impatiens parviflora</i> – 5% powierzchni transektu	U1
Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych	Lista inwazyjnych gatunków obcych geograficznie (polska i łacińska nazwa), podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcji (z dokładnością do 10%)	Brak	FV

Parametr/Wskaźnik	Opis	Wartość parametru/wskaźnika		Ocena parametru/wskaźnika
Martwe drewno	Oszacowanie wzrokowe ilości martwego drewna w stosunku do żywego drzewostanu.	Zasoby martwego drewna nie odpowiadają jakościowo strukturze drzewostanu a ilościowo są < 3% zasobności drzewostanu.		U2
Martwe drewno wielkowymiarowe (leżące lub stojące > 3 m długości i >50 cm średnicy)	Liczba stojących i leżących kłód długości/wysokości >3 m i grubości >50 cm. W przypadku gdy z przyczyn naturalnych w danym płacie siedliska drzewa nie dorastają do takich grubości, próg grubościowy należy obniżyć do 30 cm.	0 szt./ha		U2
Naturalność koryta rzecznego	Opisać ślady antropogenicznego przekształcenia koryta cieku.	Brak regulacji		FV
Reżim wodny w tym rytm zalewów	Ocenić rytm zalewów lub ruch wód gruntowych (przewodnienie podłoża).	Dynamika zalewów i przewodnienie podłoża typowa dla łęgów jesionowo-olszowych.		FV
Wiek drzewostanu	Wiek drzewostanu i jego wyrównanie, udział drzew >100 lat, udział drzew >50 lat	< 20% udział drzew starszych niż 100 lat i > 50% udział drzew starszych niż 50 lat		U1
Pionowa struktura roślinności	Ocenić stopień uproszczenia struktury pionowej roślinności.	Naturalna, zróżnicowana		FV
Naturalne odnowienie drzewostanu	Procent pokrycia transektu przez naturalne odnowienie (podać procent pokrycia dla każdego gatunku)	Tak, obficie odnawia się jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i> (około 5% powierzchni transektu) oraz pojedyncze odnowienie olszy czarnej <i>Alnus glutinosa</i>		FV
Zniszczenie runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	Opisać i ocenić intensywność	Brak		FV
Inne zniekształcenia	Opisać i ocenić intensywność	Wydeptywanie i zaśmiecanie odpadami z gospodarstw domowych.		U1
Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska	Lista gatunków i opis ich stanu ochrony. Wskaźnik fakultatywny, stosować tylko, gdy są odpowiednie dane.	Nie oceniano		XX
Perspektywy ochrony	Zachowanie siedliska w stanie nie pogorszone w perspektywie 10 lat jest niepewne, lecz możliwe jeżeli zostaną ograniczone negatywne oddziaływania. Proponuje się wyłączenie płatu z użytkowania gospodarczego jako drzewostan wodo- i glebochronny.			U1
Ocena ogólna	Powierzchnia siedliska o różnym stanie zachowania na stanowisku	FV	0%	U2
		U1	0%	
		U2	100%	

Oddziaływania istniejące				
Kod	Nazwa działalności	Intensywność	Wpływ	Syntetyczny opis
E03.01	Pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych	A	-	Płat jest intensywnie zaśmiecany odpadami z gospodarstw domowych.
I01	Obce gatunki inwazyjne	C	-	Niecierpek drobnokwiatowy pokrywa około 10% powierzchni transektu.
Oddziaływania potencjalne				
B02.02	Wycinka lasy	-	-	Ryzyko wycinki drzewostanu w przyszłości. Zagrożenie zewnętrzne
J02.01	Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie - ogólnie	-	-	Ewentualne melioracje i osuszanie terenu mogą doprowadzić do zaburzenia stosunków wodnych w obrębie płatu siedliska. Zagrożenie zewnętrzne
B02.04	Usuwanie martwych i umierających drzew	-	-	Ryzyko usuwania martwych i umierających drzew z powierzchni płatu siedliska.

Dokumentacja fotograficzna

Fot. 105. Płat łągu jesionowo-olszowego na stanowisku nr fcc7

Fot. 106. Płat łęgu jesionowo-olszowego na stanowisku nr fcc7

Fot. 107. Płat łęgu jesionowo-olszowego na stanowisku nr fcc7

Karta obserwacji siedliska na stanowisku nr a07c

Karta obserwacji siedliska na stanowisku	
Stanowisko - informacje podstawowe	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	91E0* Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródliskowe) 91E0-3 Łęg jesionowo-olszowy
Nazwa stanowiska	a07c
Typ stanowiska	Badawcze
Zbiorowiska roślinne	Nizinny łęg jesionowo-olszowy <i>Fraxino-Alnetum</i>
Opis siedliska na stanowisku	Płat łęgu jesionowo-olszowego, zlokalizowany w miejscowości Jankowo, na fragmencie działki ewidencyjnej nr 13 (obręb ewidencyjny Jankowo). Stanowisko położone około 100 m na południowy wschód od rzeki Cybiny. Drzewostan w obrębie płatu jest młody około 20-30-letni. Siedlisko ze wszystkich stron otacza mozaika szuwarów wielkoturzycowych, właściwych i łozowisk.
Powierzchnia płatów siedliska	0,35 ha
Obszary chronione, na którym znajduje się stanowisko	PLH300038 Dolina Cybiny
Zarządzający terenem	Brak danych
Współrzędne geograficzne	Początek transektu: 17°11'10"E 52°27'7"N Środek transektu: 17°11'12"E 52°27'8"N Koniec transektu: 17°11'13"E 52°27'8"N
Wymiary transektu	10 x 60 m
Wysokość n.p.m.	87-89 m
Obszar	PLH300038 Dolina Cybiny
Zagrożenia	Zagrożenia istniejące: brak Zagrożenia potencjalne: J02.01 – zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie; B02.02 – wycinka lasu; B02.04 – usuwanie martwych i umierających drzew; E03.01 – pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych; I01 – nierodzące gatunki zaborcze
Inne wartości przyrodnicze	-
Monitoring jest wymagany	Tak
Uzasadnienie	Wskazany monitoring ewentualnych zmian stanu zachowania siedliska na stanowisku.
Wykonywane zabiegi ochronne i ocena ich skuteczności	Brak
Propozycja wprowadzenia działań ochronnych	1. Płat na stanowisku należy wyłączyć z użytkowania gospodarczego jako drzewostan wodo- i glebochronny; 2. Monitoring stanu zachowania płatu wg metodyki GIOŚ
Data kontroli	17.05.2017 r., 19.06.2017 r.
Uwagi	Ze względu na niewielką powierzchnię płatu, wytyczono transekt o długości 60 m, w obrębie którego wykonani jedno zdjęcie fitosocjologiczne.

Stan ochrony siedliska przyrodniczego na stanowisku	
Zdjęcie fitosocjologiczne I	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°11'12"E 52°27'8"N Wysokość n.p.m.: 87 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 100 m ² , Nachylenie: 0, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 17.05.2017 r., 19.06.2017 r. Zwarcie warstwy: a – 60%, b – 10%, c – 70% Wysokość warstwy: a – 15 m, b – 2-3 m, c – 1-1,3 m Warstwa a1: <i>Alnus glutinosa</i> 4 Warstwa b: <i>Sambucus nigra</i> +, <i>Frangula alnus</i> +, <i>Padus avium</i> 1, <i>Ribes nigrum</i> 1 Warstwa c: <i>Ranunculus repens</i> 1, <i>Geum rivale</i> 2, <i>Geranium robertianum</i> 1, <i>Urtica dioica</i> 2, <i>Fraxinus excelsior</i> +, <i>Carex acutiformis</i> 1, <i>Circaea lutetiana</i> +, <i>Galium aparine</i> 1, <i>Ficaria verna</i> 1, <i>Stellaria nemorum</i> 1, <i>Humulus lupulus</i> +, <i>Impatiens noli-tangere</i> 2, <i>Padus avium</i> +, <i>Phragmites australis</i> +, <i>Aegopodium podagraria</i> 2, <i>Rubus idaeus</i> 1, <i>Ribes nigrum</i> 1, <i>Lysimachia vulgaris</i> +, <i>Veronica beccabunga</i> +, <i>Lysimachia nummularia</i> +, <i>Myosotis palustris</i> +, <i>Caltha palustris</i> + Jednostka fitosocjologiczna: Nizowy łęg jesionowo-olszowy <i>Fraxino-Alnetum</i>

Oddziaływania potencjalne				
Kod	Nazwa działalności	Intensywność	Wpływ	Syntetyczny opis
B02.02	Wycinka lasy	-	-	Ryzyko wycinki drzewostanu w przyszłości. Zagrożenie zewnętrzne
E03.01	Pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych	-	-	Istnieje ryzyko zaśmiecania płtu odpadami z gospodarstw domowych (bliskość zabudowań i stawów rybnych) Zagrożenie zewnętrzne
I01	Obce gatunki inwazyjne	-	-	W przyszłości może dochodzić do wnikania obcych gatunków inwazyjnych. Zagrożenie zewnętrzne
J02.01	Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie - ogólnie	-	-	Ewentualne melioracje i osuszanie terenu mogą doprowadzić do zaburzenia stosunków wodnych w obrębie płatu siedliska. Zagrożenie zewnętrzne
B02.04	Usuwanie martwych i umierających drzew	-	-	Ryzyko usuwania w przyszłości martwych i umierających drzew z powierzchni płatu siedlisk.

Parametr/Wskaźnik	Opis	Wartość parametru/wskaźnika	Ocena parametru/wskaźnika
Powierzchnia siedliska	Ze względu na brak danych wyjściowych dotyczących powierzchni siedliska na stanowisku, parametr nie podlegał ocenie.		XX
Specyficzna struktura i funkcje			
Gatunki charakterystyczne	Lista gatunków charakterystycznych (polska i łacińska nazwa), podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcji (z dokładnością do 10%)	Kombinacja florystyczna typowa dla łągu jesionowo-olszowego. Właściwa liczba i pokrycie poszczególnych gatunków charakterystycznych dla siedliska. Olsza czarna <i>Alnus glutinosa</i> 60%, jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i> - < 1%, niecierpek pospolity <i>Impatiens noli-tangere</i> 10%, przytulia czepna <i>Galium aparine</i> 5%, kuklik zwisły <i>Geum rivale</i> – 20%, czerecha zwyczajna <i>Padus avium</i> < 5%, gwiazdnica gajowa <i>Stellaria nemorum</i> – 5%, ziarnopłon wiosenny <i>Ficaria verna</i> – 5%, pokrzywa zwyczajna <i>Urtica dioica</i> 20%, czartawa pospolita <i>Circaea lutetiana</i> – jednostkowo, podagrycznik pospolity <i>Aegopodium podagraria</i> – 10%	FV
Gatunki dominujące	Lista gatunków dominujących na transekcji (polska i łacińska nazwa), podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcji (z dokładnością do 10%), należy wymienić tylko gatunki o pokryciu $\geq 10\%$	Warstwa A: olsza czarna <i>Alnus glutinosa</i> – 60% Warstwa C: kuklik zwisły <i>Geum rivale</i> – 20%, pokrzywa zwyczajna <i>Urtica dioica</i> 20%, podagrycznik pospolity <i>Aegopodium podagraria</i> – 10%, niecierpek pospolity <i>Impatiens noli-tangere</i> 10%	FV
Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	Lista oraz procent pokrycia	Brak	FV
Obce gatunki inwazyjne w runie i podszybie	Lista inwazyjnych gatunków obcych geograficznie (polska i łacińska nazwa), podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcji (z dokładnością do 10%)	Brak	FV
Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych	Lista inwazyjnych gatunków obcych geograficznie (polska i łacińska nazwa), podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcji (z dokładnością do 10%)	Brak	FV
Martwe drewno	Oszacowanie wzrokowe ilości martwego drewna w stosunku do żywego drzewostanu.	Zasoby martwego drewna nie odpowiadają jakościowo strukturze drzewostanu a ilościowo są < 3% zasobności drzewostanu.	U2

Parametr/Wskaźnik	Opis	Wartość parametru/wskaźnika		Ocena parametru/wskaźnika
Martwe drewno wielkowymiarowe (leżące lub stojące > 3 m długości i >50 cm średnicy)	Liczba stojących i leżących kłód długości/wysokości >3 m i grubości >50 cm. W przypadku gdy z przyczyn naturalnych w danym płacie siedliska drzewa nie dorastają do takich grubości, próg grubościowy należy obniżyć do 30 cm.	0 szt./ha		U2
Naturalność koryta rzecznego	Opisać ślady antropogenicznego przekształcenia koryta cieku.	Brak regulacji		FV
Reżim wodny w tym rytm zalewów	Oceń rytm zalewów lub ruch wód gruntowych (przewodnienie podłoża).	Dynamika zalewów i przewodnienie podłoża typowa dla łągów jesionowo-olszowych.		FV
Wiek drzewostanu	Wiek drzewostanu i jego wyrównanie, udział drzew > 100 lat, udział drzew > 50 lat	< 20% udział drzew starszych niż 100 lat i <50% udział drzew starszych niż 50 lat. Drzewostan olszowy w wieku około 20-30 lat.		U2
Pionowa struktura roślinności	Oceń stopień uproszczenia struktury pionowej roślinności.	Uproszczona skrajność gatunkowa drzewostanu, który buduje wyłącznie olsza czarna. Jesion wyniosły obecny jest w formie nalu.		U1
Naturalne odnowienie drzewostanu	Procent pokrycia transektu przez naturalne odnowienie (podać procent pokrycia dla każdego gatunku)	Tak, obficie odnawia się jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i> (około 3% powierzchni transektu).		FV
Zniszczenie runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	Opisać i ocenić intensywność	Brak		FV
Inne zniekształcenia	Opisać i ocenić intensywność	Wydeptywanie, prawdopodobnie przez zwierzęta, jednak nie wpływa to znacząco na kondycję płatu.		FV
Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska	Lista gatunków i opis ich stanu ochrony. Wskaźnik fakultatywny, stosować tylko, gdy są odpowiednie dane.	Nie oceniano		XX
Perspektywy ochrony	Zachowanie siedliska w stanie niepogorszonym w perspektywie 10 lat jest niepewne, lecz możliwe jeżeli zostaną ograniczone negatywne oddziaływania. Proponuje się wyłączenie płatu z użytkowania gospodarczego jako drzewostan wodo- i glebochronny.			U1
Ocena ogólna	Powierzchnia siedliska o różnym stanie zachowania na stanowisku	FV	0%	U2
		U1	0%	
		U2	100%	

Dokumentacja fotograficzna

Fot. 108. Płat łęgu jesionowo-olszowego na stanowisku nr a07c

Karta obserwacji siedliska na stanowisku nr 2572

Karta obserwacji siedliska na stanowisku	
Stanowisko - informacje podstawowe	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	91E0* Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnetum glutinoso-incanae</i> , olsy źródliskowe) 91E0-3 Łęg jesionowo-olszowy
Nazwa stanowiska	2572
Typ stanowiska	Badawcze
Zbiorowiska roślinne	Nizinny łęg jesionowo-olszowy <i>Fraxino-Alnetum</i>
Opis siedliska na stanowisku	Dobrze wykształcony płat łęgu jesionowo-olszowego, zlokalizowany około 300 m na północny zachód od miejscowości Iwno, na fragmencie działki ewidencyjnej nr 285 (obręb ewidencyjny Iwno). Przez płat przebiega ciek łączący się z rzeką Cybiną. Teren miejscami mocno zabagniony. Siedlisko na stanowisku otacza las dębowo-sosnowy.
Powierzchnia płatów siedliska	4,51 ha
Obszary chronione, na którym znajduje się stanowisko	PLH300038 Dolina Cybiny
Zarządzający terenem	Lasy Agencji Nieruchomości Rolnych
Współrzędne geograficzne	Początek transektu: 17°16'26"E 52°24'54"N Środek transektu: 17°16'30"E 52°24'56"N Koniec transektu: 17°16'34"E 52°24'58"N
Wymiary transektu	10 x 200 m
Wysokość n.p.m.	85 m
Obszar	PLH300038 Dolina Cybiny
Zagrożenia	Zagrożenia potencjalne: J02.01 – zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie;

Karta obserwacji siedliska na stanowisku	
	B02.02 – wycinka lasu; B02.04 – usuwanie martwych i umierających drzew; I01 – nierodzące gatunki zaborcze
Inne wartości przyrodnicze	-
Monitoring jest wymagany	Tak
Uzasadnienie	Wskazany monitoring ewentualnych zmian stanu zachowania siedliska na stanowisku.
Wykonywane zabiegi ochronne i ocena ich skuteczności	Brak
Propozycja wprowadzenia działań ochronnych	1. Płat na stanowisku wyłączyć z użytkowania gospodarczego jako drzewostan wodo- i glebochronny; 2. Monitoring stanu zachowania płatu wg metodyki GIOŚ
Data kontroli	17.05.2017 r., 29.06.2017 r.
Uwagi	-

Stan ochrony siedliska przyrodniczego na stanowisku	
Zdjęcie fitosocjologiczne I	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°16'26"E 52°24'54"N Wysokość n.p.m.: 85 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 100 m ² , Nachylenie: 0, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 17.05.2017 r., 29.06.2017 r. Zwarcie warstwy: a – 70%, b – 10%, c – 70%, d – 5% Wysokość warstwy: a – 20 m, b – 2-3 m, c – 1 m, d – 0,1 m Warstwa a1: <i>Alnus glutinosa</i> 4 Warstwa b: <i>Frangula alnus</i> +, <i>Padus avium</i> 1, <i>Ribes nigrum</i> 1 Warstwa c: <i>Geranium robertianum</i> 1, <i>Carex acutifolmis</i> 2, <i>Impatiens noli-tangere</i> 2, <i>Circaea lutetiana</i> 1, <i>Geum rivale</i> 1, <i>Humulus lupulus</i> +, <i>Caltha palustris</i> 1, <i>Myosotis palustris</i> 1, <i>Veronica beccabunga</i> +, <i>Fraxinus excelsior</i> +, <i>Padus avium</i> +, <i>Solanum dulcamara</i> +, <i>Eupatorium cannabinum</i> +, <i>Urtica dioica</i> 1, <i>Aegopodium podagraria</i> 2, <i>Poa palustris</i> +, <i>Viola palustris</i> +, <i>Scutellaria galericulata</i> +, Warstwa d: <i>Brachythecium rutabulum</i> 1, <i>Calliergonella cuspidata</i> 1 Jednostka fitosocjologiczna: Niżowy łęg jesionowo-olszowy <i>Fraxino-Alnetum</i>
Zdjęcie fitosocjologiczne II	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°16'30"E 52°24'56"N Wysokość n.p.m.: 85 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 100 m ² , Nachylenie: 0, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 17.05.2017 r., 29.06.2017 r. Zwarcie warstwy: a – 60%, b – 10%, c – 70%, d – 5% Wysokość warstwy: a – 25 m, b – 2-3 m, c – 1-1,3 m, d – 0,1 m Warstwa a1: <i>Alnus glutinosa</i> 4, Warstwa b: <i>Ribes nigrum</i> 2, <i>Fraxinus excelsior</i> 1 Warstwa c: <i>Ranunculus repens</i> 1, <i>Crepis paludosa</i> 1, <i>Geum rivale</i> 1, <i>Urtica dioica</i> 2, <i>Frangula alnus</i> +, <i>Fraxinus excelsior</i> +, <i>Lysimachia vulgaris</i> 1, <i>Caltha palustris</i> +, <i>Myosotis palustris</i> +, <i>Carex acutiformis</i> 1, <i>Solanum dulcamara</i> +, <i>Iris pseudacorus</i> 1, <i>Scirpus sylvaticus</i> 1, <i>Lycopus europaeus</i> 1, <i>Stellaria nemorum</i> 2, <i>Cirsium oleraceum</i> 1, <i>Deschampsia caespitosa</i> +, <i>Athyrium filix-femina</i> + Warstwa d: <i>Eurhynchium hians</i> 1, <i>Calliergonella cuspidata</i> 1 Jednostka fitosocjologiczna: Niżowy łęg jesionowo-olszowy <i>Fraxino-Alnetum</i>
Zdjęcie fitosocjologiczne III	
Współrzędne geograficzne środka,	Współrzędne geograficzne środka: 17°16'34"E 52°24'58"N Wysokość n.p.m.: 85 m n.p.m.,

Stan ochrony siedliska przyrodniczego na stanowisku	
Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Powierzchnia zdjęcia: 100 m ² , Nachylenie: 0, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 17.05.2017 r., 29.06.2017 r. Zwarcie warstwy: a – 60%, b – 10%, c – 60% Wysokość warstwy: a – 25 m, b – 2-3 m, c – 1-1,1 m Warstwa a1: <i>Alnus glutinosa</i> 4 Warstwa b: <i>Sambucus nigra</i> 1, <i>Padus avium</i> 1, <i>Ribes nigrum</i> 1 Warstwa c: <i>Aegopodium podagraria</i> 2, <i>Sambucus nigra</i> +, <i>Veronica beccabunga</i> +, <i>Ranunculus repens</i> 1, <i>Geum rivale</i> 1, <i>Ribes nigrum</i> 1, <i>Galium palustre</i> 1, <i>Cirsium oleraceum</i> 1, <i>Circaea lutetiana</i> +, <i>Sorbus aucuparia</i> +, <i>Lycopus europaeus</i> +, <i>Urtica dioica</i> 2, <i>Fraxinus excelsior</i> +, <i>Carex acutiformis</i> 1, <i>Ficaria verna</i> 1, <i>Solanum dulcamara</i> +, <i>Impatiens noli-tangere</i> 1, <i>Iris pseudacorus</i> +, <i>Scutellaria galericulata</i> +, <i>Peucedanum palustre</i> +, <i>Lysimachia vulgaris</i> +, <i>Thelypteris palustris</i> + Jednostka fitosocjologiczna: Nizowy łąg jesionowo-olszowy <i>Fraxino-Alnetum</i>

Parametr/Wskaźnik	Opis	Wartość parametru/wskaźnika	Ocena parametru/wskaźnika
Powierzchnia siedliska	Ze względu na brak dokładnych danych dotyczących powierzchni siedliska na stanowisku, parametr nie podlegał ocenie.		XX
Specyficzna struktura i funkcje			
Gatunki charakterystyczne	Lista gatunków charakterystycznych (polska i łacińska nazwa), podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcji (z dokładnością do 10%)	Kombinacja florystyczna typowa dla łągu jesionowo-olszowego. Właściwa liczba i pokrycie poszczególnych gatunków charakterystycznych dla siedliska. Olsza czarna <i>Alnus glutinosa</i> 60%, jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i> - < 1%, niecierpek pospolity <i>Impatiens noli-tangere</i> 10%, przytulia czepna <i>Galium aparine</i> 5%, kuklik zwisły <i>Geum rivale</i> – 10%, przytulia błotna <i>Galium palustre</i> - < 5%, gwiazdnica gajowa <i>Stellaria nemorum</i> – 5%, ziarnopłon wiosenny <i>Ficaria verna</i> – 10%, pokrzywa zwyczajna <i>Urtica dioica</i> 10%, czartawa pospolita <i>Circaea lutetiana</i> – < 5%, podagrycznik pospolity <i>Aegopodium podagraria</i> – 5%, tojeść pospolita <i>Lysimachia vulgaris</i> - < 1%, wietlica samicza <i>Athyrium filix-femina</i> - < 1%	FV
Gatunki dominujące	Lista gatunków dominujących na transekcji (polska i łacińska nazwa), podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcji (z dokładnością do 10%), należy wymienić tylko gatunki o pokryciu ≥10%	Warstwa A: olsza czarna <i>Alnus glutinosa</i> – 60% Warstwa B: porzeczka czarna <i>Ribes nigrum</i> – 10% Warstwa C: niecierpek pospolity <i>Impatiens noli-tangere</i> 10%, kuklik zwisły <i>Geum rivale</i> – 10%, ziarnopłon wiosenny <i>Ficaria verna</i> – 10%, pokrzywa zwyczajna <i>Urtica dioica</i> 10%, turzycza błotna <i>Carex acutiformis</i> – 20%	FV
Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	Lista oraz procent pokrycia	Brak	FV
Obce gatunki inwazyjne w runie i podszybie	Lista inwazyjnych gatunków obcych geograficznie (polska i łacińska nazwa), podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcji (z dokładnością do 10%)	Brak	FV
Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych	Lista gatunków ekspansywnych roślin zielnych (polska i łacińska nazwa), podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcji (z dokładnością do 10%)	Brak	FV
Martwe drewno	Oszacowanie wzrokowe ilości martwego drewna w stosunku do żywego drzewostanu.	Zasoby martwego drewna odpowiadają jakościowo strukturze drzewostanu a ilościowo są > 10% zasobności drzewostanu.	FV

Parametr/Wskaźnik	Opis	Wartość parametru/wskaźnika		Ocena parametru/wskaźnika
Martwe drewno wielkowymiarowe (leżące lub stojące > 3 m długości i >50 cm średnicy)	Liczba stojących i leżących kłód długości/wysokości >3 m i grubości >50 cm. W przypadku gdy z przyczyn naturalnych w danym płacie siedliska drzewa nie dorastają do takich grubości, próg grubościowy należy obniżyć do 30 cm.	6 szt./ha		FV
Naturalność koryta rzecznego	Opisać ślady antropogenicznego przekształcenia koryta cieku.	Brak regulacji		FV
Reżim wodny w tym rytm zalewów	Ocenić rytm zalewów lub ruch wód gruntowych (przewodnienie podłoża).	Dynamika zalewów i przewodnienie podłoża typowa dla łągów jesionowo-olszowych.		FV
Wiek drzewostanu	Wiek drzewostanu i jego wyrównanie, udział drzew >100 lat, udział drzew >50 lat	< 20% udział drzew starszych niż 100 lat i > 50% udział drzew starszych niż 50 lat		U1
Pionowa struktura roślinności	Ocenić stopień uproszczenia struktury pionowej roślinności.	Uproszczona struktura gatunkowa drzewostanu, który byduje wyłącznie olsza czarna. Jesion wyniosły obecny w postaci nalotu i podrostu.		U1
Naturalne odnowienie drzewostanu	Procent pokrycia transektu przez naturalne odnowienie (podać procent pokrycia dla każdego gatunku)	Tak, obficie odnawia się jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i> (około 2% powierzchni transektu) oraz pojedyncze odnowienie olszy czarnej <i>Alnus glutinosa</i>		FV
Zniszczenie runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	Opisać i ocenić intensywność	Brak		FV
Inne zniekształcenia	Opisać i ocenić intensywność	Płat jest wydeptywany przez zwierzęta, jednak nie wpływa to w znaczący sposób na jego stan.		FV
Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska	Lista gatunków i opis ich stanu ochrony. Wskaźnik fakultatywny, stosować tylko, gdy są odpowiednie dane.	Nie oceniano		XX
Perspektywy ochrony	Zachowanie siedliska w stanie niepogorszonym w perspektywie 10 lat jest pewne, pod warunkiem wyłączenia płatu z użytkowania gospodarczego jako drzewostan wodo- i glebochronny.			FV
Ocena ogólna	Powierzchnia siedliska o różnym stanie zachowania na stanowisku	FV	0%	FV
		U1	100%	
		U2	0%	

Oddziaływania potencjalne				
Kod	Nazwa działalności	Intensywność	Wpływ	Syntetyczny opis
B02.02	Wycinka lasy	-	-	Ryzyko wycinki drzewostanu w przyszłości. Zagrożenie zewnętrzne
J02.01	Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie - ogólnie	-	-	Ewentualne melioracje i osuszanie terenu mogą doprowadzić do zaburzenia stosunków wodnych w obrębie płatu siedliska. Zagrożenie zewnętrzne
B02.04	Usuwanie martwych i umierających drzew	-	-	-
I01	Obce gatunki inwazyjne	-	-	W przyszłości może mieć miejsce wnikanie obcych gatunków inwazyjnych, zwłaszcza niecierpka drobnokwiatowego.

Dokumentacja fotograficzna

Fot. 109. Płat łągu jesionowo-olszowego na stanowisku nr 2572

Fot. 110. Płat łęgu jesionowo-olszowego na stanowisku nr 2572

Fot. 111. Płat łęgu jesionowo-olszowego na stanowisku nr 2572

Karta obserwacji siedliska na stanowisku nr 3e9d

Karta obserwacji siedliska na stanowisku	
Stanowisko - informacje podstawowe	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	91E0* Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródliskowe) 91E0-3 Łęg jesionowo-olszowy
Nazwa stanowiska	3e9d
Typ stanowiska	Badawcze
Zbiorowiska roślinne	Nizinny łęg jesionowo-olszowy <i>Fraxino-Alnetum</i>
Opis siedliska na stanowisku	Niewielki płat łęgu jesionowo-olszowego w pobliżu miejscowości Jankowo-Młyn, na fragmencie działki ewidencyjnej nr 7/2 (obręb ewidencyjny Jankowo). Stanowisko znajduje się około 15 m na południe od rzeki Cybiny. Od zachodu i północy płat otacza szuwar trzcinowy, od południa mozaika zbiorowisk z <i>Urtica dioica</i> i zarośli śliwy tarniny i głogów, które wykształciły się w miejscu dawnych łąk świeżych.
Powierzchnia płatów siedliska	1,03 ha
Obszary chronione, na którym znajduje się stanowisko	PLH300038 Dolina Cybiny
Zarządzający terenem	Lasy Agencji Nieruchomości Rolnych
Współrzędne geograficzne	Początek transektu: 17°10'11"E 52°27'3"N Środek transektu: 17°10'6"E 52°27'3"N Koniec transektu: 17°10'2"E 52°27'5"N
Wymiary transektu	10 x 200 m
Wysokość n.p.m.	87 m
Obszar	PLH300038 Dolina Cybiny
Zagrożenia	Zagrożenia istniejące: I01 – nierodzące gatunki zaborcze; Zagrożenia potencjalne: J02.01 – zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie; B02.04 – usuwanie martwych i umierających drzew; B02.02 – wycinka lasu
Inne wartości przyrodnicze	-
Monitoring jest wymagany	Tak
Uzasadnienie	Wskazany monitoring ewentualnych zmian stanu zachowania siedliska na stanowisku.
Wykonywane zabiegi ochronne i ocena ich skuteczności	Brak
Propozycja wprowadzenia działań ochronnych	1. Płat na stanowisku należy wyłączyć z użytkowania gospodarczego jako drzewostan wodo- i glebochronny; 2. Monitoring stanu zachowania płatu wg metodyki GIOŚ
Data kontroli	21.05.2017 r., 25.06.2017 r.
Uwagi	-

Stan ochrony siedliska przyrodniczego na stanowisku	
Zdjęcie fitosocjologiczne I	
<p>Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna</p>	<p>Współrzędne geograficzne środka: 17°10'11"E 52°27'3"N Wysokość n.p.m.: 87 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 100 m², Nachylenie: 0, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 21.05.2017 r., 25.06.2017 r. Zwarcie warstwy: a – 50%, b – 20%, c – 60%, d – 10% Wysokość warstwy: a – 20 m, b – 2-3 m, c – 1 m, d – 0,1 m Warstwa a: <i>Alnus glutinosa</i> 3 Warstwa b: <i>Frangula alnus</i> 2, <i>Ribes nigrum</i> +, <i>Crataegus monogyna</i> +, <i>Sambucus nigra</i> + Warstwa c: <i>Fraxinus excelsior</i> +, <i>Frangula alnus</i> +, <i>Urtica dioica</i> 2, <i>Scirpus sylvaticus</i> 1, <i>Ranunculus repens</i> 1, <i>Geum rivale</i> 1, <i>Humulus lupulus</i> +, <i>Iris pseudacorus</i> +, <i>Ficaria verna</i> 2, <i>Impatiens parviflora</i> 1, <i>Solanum dulcamara</i> +, <i>Deschampsia caespitosa</i> 1, <i>Cirsium oleraceum</i> 1, <i>Cardamine amara</i> +, <i>Myosotis palustris</i> 1, <i>Crataegus monogyna</i> +, <i>Eupatorium cannabinum</i> +, <i>Thelypteris palustris</i> +, <i>Ranunculus sceleratus</i> +, <i>Carex gracilis</i> +, <i>Lycopus europaeus</i> +, <i>Sambucus nigra</i> +, <i>Geranium robertianum</i> +, Warstwa d: <i>Eurhynchium hians</i> 1, <i>Calliergonella cuspidata</i> 1 Jednostka fitosocjologiczna: Niżowy łęg jesionowo-olszowy <i>Fraxino-Alnetum</i></p>
Zdjęcie fitosocjologiczne II	
<p>Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna</p>	<p>Współrzędne geograficzne środka: 17°10'6"E 52°27'3"N Wysokość n.p.m.: 87 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 100 m², Nachylenie: 0, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 21.05.2017 r., 25.06.2017 r. Zwarcie warstwy: a – 60%, b – 10%, c – 70%, d – 10% Wysokość warstwy: a – 20 m, b – 2-3 m, c – 1 m, d – 0,1 m Warstwa a: <i>Alnus glutinosa</i> 4 Warstwa b: <i>Frangula alnus</i> +, <i>Ribes nigrum</i> +, <i>Padus avium</i> 2 Warstwa c: <i>Fraxinus excelsior</i> +, <i>Galium palustre</i> 1, <i>Urtica dioica</i> 2, <i>Ranunculus repens</i> 2, <i>Geum rivale</i> 1, <i>Iris pseudacorus</i> 1, <i>Ficaria verna</i> 1, <i>Impatiens parviflora</i> 1, <i>Solanum dulcamara</i> +, <i>Cirsium oleraceum</i> 2, <i>Myosotis palustris</i> +, <i>Eupatorium cannabinum</i> +, <i>Carex gracilis</i> 1, <i>Caltha palustris</i> 1, <i>Juncus effusus</i> +, <i>Scutellaria galericulata</i> +, <i>Lysimachia nummularia</i> +, <i>Lycopus europaeus</i> +, <i>Sambucus nigra</i> +, <i>Geranium robertianum</i> +, <i>Lysimachia vulgaris</i> 1 Warstwa d: <i>Calliergonella cuspidata</i> 1 Jednostka fitosocjologiczna: Niżowy łęg jesionowo-olszowy <i>Fraxino-Alnetum</i></p>
Zdjęcie fitosocjologiczne III	
<p>Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna</p>	<p>Współrzędne geograficzne środka: 17°10'2"E 52°27'5"N Wysokość n.p.m.: 87 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 100 m², Nachylenie: 0, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 21.05.2017 r., 25.06.2017 r. Zwarcie warstwy: a – 60%, b – 5%, c – 60% Wysokość warstwy: a – 20 m, b – 2-3 m, c – 1 m, d – 0,1 m Warstwa a: <i>Alnus glutinosa</i> 4 Warstwa b: <i>Ribes nigrum</i> +, <i>Fraxinus excelsior</i> +, <i>Padus avium</i> 1 Warstwa c: <i>Fraxinus excelsior</i> +, <i>Urtica dioica</i> 2, <i>Ranunculus repens</i> 1, <i>Geum rivale</i> 1, <i>Iris pseudacorus</i> +, <i>Galium palustre</i> 1, <i>Ficaria verna</i> 1, <i>Juncus effusus</i> +, <i>Solanum dulcamara</i> +, <i>Veronica beccabunga</i> +, <i>Poa palustris</i> 1, <i>Glechoma hederacea</i> +, <i>Cirsium oleraceum</i> 2, <i>Cardamine amara</i> +, <i>Myosotis palustris</i> +, <i>Cicuta virosa</i> +, <i>Crataegus monogyna</i> +, <i>Eupatorium cannabinum</i> +, <i>Thelypteris palustris</i> +, <i>Ranunculus sceleratus</i> +, <i>Carex gracilis</i> +, <i>Lycopus europaeus</i> +, <i>Geranium robertianum</i> 1 Jednostka fitosocjologiczna: Niżowy łęg jesionowo-olszowy <i>Fraxino-Alnetum</i></p>

Parametr/Wskaźnik	Opis	Wartość parametru/wskaźnika	Ocena parametru/wskaźnika
Powierzchnia siedliska	Ze względu na brak dokładnych danych wyjściowych dotyczących powierzchni siedliska na stanowisku, parametr nie podlegał ocenie.		XX
Specyficzna struktura i funkcje			
Gatunki charakterystyczne	Lista gatunków charakterystycznych (polska i łacińska nazwa), podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcje (z dokładnością do 10%)	Kombinacja florystyczna typowa dla łągu jesionowo-olszowego. Właściwa liczba i pokrycie poszczególnych gatunków charakterystycznych dla siedliska. Olsza czarna <i>Alnus glutinosa</i> 60%, jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i> - < 1%, czeremcha zwyczajna <i>Padus avium</i> 10%, kuklik zwisły <i>Geum rivale</i> – 10%, przytulia błotna <i>Galium palustre</i> - 10%, ziarnopłon wiosenny <i>Ficaria verna</i> – 10%, pokrzywa zwyczajna <i>Urtica dioica</i> 10%, tojeść pospolita <i>Lysimachia vulgaris</i> - < 1%	FV
Gatunki dominujące	Lista gatunków dominujących na transekcje (polska i łacińska nazwa), podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcje (z dokładnością do 10%), należy wymienić tylko gatunki o pokryciu $\geq 10\%$	Warstwa A: olsza czarna <i>Alnus glutinosa</i> – 60% Warstwa B: czeremcha zwyczajna <i>Padus avium</i> – 10%, kruszyna pospolita <i>Frangula alnus</i> – 10% Warstwa C: kuklik zwisły <i>Geum rivale</i> – 10%, przytulia błotna <i>Galium palustre</i> - 10%, ziarnopłon wiosenny <i>Ficaria verna</i> – 10%, pokrzywa zwyczajna <i>Urtica dioica</i> 10%, jaskier rozłogowy <i>Ranunculus repens</i> – 10%	FV
Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	Lista oraz procent pokrycia	Brak	FV
Obce gatunki inwazyjne w runie i podszybie	Lista inwazyjnych gatunków obcych geograficznie (polska i łacińska nazwa), podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcje (z dokładnością do 10%)	Niecierpek drobnokwiatowy <i>Impatiens parviflora</i> – pokrywa około 10% powierzchni transektu	U1
Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych	Lista inwazyjnych gatunków obcych geograficznie (polska i łacińska nazwa), podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcje (z dokładnością do 10%)	Brak	FV
Martwe drewno	Oszacowanie wzrokowe ilości martwego drewna w stosunku do żywego drzewostanu.	Zasoby martwego drewna nie odpowiadają jakościowo strukturze drzewostanu a ilościowo są < 10% zasobności drzewostanu.	U1

Parametr/Wskaźnik	Opis	Wartość parametru/wskaźnika		Ocena parametru/wskaźnika
Martwe drewno wielkowymiarowe (leżące lub stojące > 3 m długości i >50 cm średnicy)	Liczba stojących i leżących kłód długości/wysokości >3 m i grubości >50 cm. W przypadku gdy z przyczyn naturalnych w danym płacie siedliska drzewa nie dorastają do takich grubości, próg grubościowy należy obniżyć do 30 cm.	3 szt./ha		U1
Naturalność koryta rzecznego	Opisać ślady antropogenicznego przekształcenia koryta cieku.	Brak regulacji		FV
Reżim wodny w tym rytm zalewów	Ocenić rytm zalewów lub ruch wód gruntowych (przewodnienie podłoża).	Dynamika zalewów i przewodnienie podłoża typowa dla łągów jesionowo-olszowych.		FV
Wiek drzewostanu	Wiek drzewostanu i jego wyrównanie, udział drzew >100 lat, udział drzew >50 lat	< 20% udział drzew starszych niż 100 lat i > 50% udział drzew starszych niż 50 lat		U1
Pionowa struktura roślinności	Ocenić stopień uproszczenia struktury pionowej roślinności.	Uproszczona struktura gatunkowa drzewostanu, który buduje wyłącznie olsza czarna. Jesion wyniosły pojawia się w formie podrostu i nalotu.		U1
Naturalne odnowienie drzewostanu	Procent pokrycia transektu przez naturalne odnowienie (podać procent pokrycia dla każdego gatunku)	Tak, obficie odnawia się jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i> (około 2% powierzchni transektu) oraz pojedyncze odnowienie olszy czarnej <i>Alnus glutinosa</i>		FV
Zniszczenie runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	Opisać i ocenić intensywność	Brak		FV
Inne zniekształcenia	Opisać i ocenić intensywność	Płat jest wydeptywany przez zwierzęta, jednak nie wpływa to w znaczący sposób na jego stan.		FV
Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska	Lista gatunków i opis ich stanu ochrony. Wskaźnik fakultatywny, stosować tylko, gdy są odpowiednie dane.	Nie oceniano		XX
Perspektywy ochrony	Zachowanie siedliska w stanie niepogorszonym w perspektywie 10 lat jest pewne, pod warunkiem wyłączenia płatu z użytkowania gospodarczego jako drzewostan wodo- i glebochronny.			FV
Ocena ogólna	Powierzchnia siedliska o różnym stanie zachowania na stanowisku	FV	0%	U1
		U1	100%	
		U2	0%	

Oddziaływania istniejące				
Kod	Nazwa działalności	Intensywność	Wpływ	Syntetyczny opis
I01	Obce gatunki inwazyjne	C	-	Niecierpek drobnokwiatowy pokrywa około 10% powierzchni transektu
B02.04	Usuwanie martwych i umierających drzew	C	-	Zasoby martwego drewna w płacie są zbyt niskie
Oddziaływania potencjalne				
B02.02	Wycinka lasy	-	-	Ryzyko wycinki drzewostanu w przyszłości. Zagrożenie zewnętrzne
J02.01	Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie - ogólnie	-	-	Ewentualne melioracje i osuszanie terenu mogą doprowadzić do zaburzenia stosunków wodnych w obrębie płatu siedliska. Zagrożenie zewnętrzne
B02.04	Usuwanie martwych i umierających drzew	-	-	Ryzyko usuwania martwych i umierających drzew z powierzchni płatu.

Dokumentacja fotograficzna

Fot. 112. Płat łęgu jesionowo-olszowego na stanowisku nr 3e9d

Fot. 113. Płat łęgu jesionowo-olszowego na stanowisku nr 3e9d

Karta obserwacji siedliska na stanowisku nr cd23

Karta obserwacji siedliska na stanowisku	
Stanowisko - informacje podstawowe	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	91E0* Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnetum glutinoso-incanae</i> , olsy źródłiskowe) 91E0-3 Łęg jesionowo-olszowy
Nazwa stanowiska	cd23
Typ stanowiska	Badawcze
Zbiorowiska roślinne	Nizinny łęg jesionowo-olszowy <i>Fraxino-Alnetum</i>
Opis siedliska na stanowisku	Płat łęgu jesionowo-olszowego w miejscowości Stara Górka, na fragmentach działek ewidencyjnych nr 5/1, 5/3, 7/3, 7/6, 8, 9/2, 10/7 (obręb ewidencyjny Kociałkowa Górka). Stanowisko znajduje się około 80 m na wschód od rzeki Cybiny. Przez płat przebiega ciek łączący się z rzeką Cybiną. Od zachodu i wschodu płat otacza szuwar trzcinowy. Południowo-zachodni kraniec płatu przylega do drogi gruntowej.
Powierzchnia płatów siedliska	3,8 ha
Obszary chronione, na którym znajduje się stanowisko	PLH300038 Dolina Cybiny
Zarządzający terenem	Brak danych
Współrzędne geograficzne	Początek transektu: 17°15'11"E 52°26'23"N Środek transektu: 17°15'15"E 52°26'25"N Koniec transektu: 17°15'20"E 52°26'25"N
Wymiary transektu	10 x 200 m
Wysokość n.p.m.	73-75 m
Obszar	PLH300038 Dolina Cybiny
Zagrożenia	Zagrożenia istniejące: I01 – nierodzące gatunki zaborcze;

Karta obserwacji siedliska na stanowisku	
	Zagrożenia potencjalne: J02.01 – zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie; B02.04 – usuwanie martwych i umierających drzew; B02.02 – wycinka lasu
Inne wartości przyrodnicze	-
Monitoring jest wymagany	Tak
Uzasadnienie	Wskazany monitoring ewentualnych zmian stanu zachowania siedliska na stanowisku.
Wykonywane zabiegi ochronne i ocena ich skuteczności	Brak
Propozycja wprowadzenia działań ochronnych	1. Płat na stanowisku wyłączyć z użytkowania gospodarczego jako drzewostan wodo- i glebochronny; 2. Monitoring stanu zachowania płatu wg metodyki GIOŚ
Data kontroli	21.05.2017 r., 25.06.2017 r.
Uwagi	-

Stan ochrony siedliska przyrodniczego na stanowisku	
Zdjęcie fitosocjologiczne I	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°15'11"E 52°26'23"N Wysokość n.p.m.: 73 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 100 m ² , Nachylenie: 0, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 21.05.2017 r., 25.06.2017 r. Zwarcie warstwy: a – 70%, b – 30%, c – 60%, d – 5% Wysokość warstwy: a – 20 m, b – 2-3 m, c – 1 m, d – 0,1 m Warstwa a: <i>Alnus glutinosa</i> 4 Warstwa b: <i>Sambucus nigra</i> 2, <i>Padus avium</i> 2, <i>Ribes nigrum</i> + Warstwa c: <i>Alliaria petiolata</i> 1, <i>Cirsium oleraceum</i> 1, <i>Galium aparine</i> 1, <i>Carduus crispus</i> +, <i>Urtica dioica</i> 2, <i>Impatiens noli-tangere</i> 1, <i>Solanum dulcamara</i> +, <i>Fraxinus excelsior</i> +, <i>Chelidonium majus</i> +, <i>Padus avium</i> +, <i>Geum rivale</i> 2, <i>Geum urbanum</i> +, <i>Impatiens parviflora</i> 1 Warstwa d: <i>Eurhynchium hians</i> 1 Jednostka fitosocjologiczna: Niżowy łęg jesionowo-olszowy <i>Fraxino-Alnetum</i>
Zdjęcie fitosocjologiczne II	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°15'15"E 52°26'25"N Wysokość n.p.m.: 75 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 100 m ² , Nachylenie: 0, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 21.05.2017 r., 25.06.2017 r. Zwarcie warstwy: a – 70%, b – 10%, c – 70% Wysokość warstwy: a – 20 m, b – 2-3 m, c – 1 m Warstwa a: <i>Alnus glutinosa</i> 4 Warstwa b: <i>Frangula alnus</i> 1, <i>Sambucus nigra</i> +, <i>Padus avium</i> 1 Warstwa c: <i>Galium palustre</i> 1, <i>Urtica dioica</i> 2, <i>Ranunculus repens</i> 1, <i>Geum rivale</i> 1, <i>Ficaria verna</i> 1, <i>Impatiens noli-tangere</i> 2, <i>Solanum dulcamara</i> +, <i>Cirsium oleraceum</i> 2, <i>Rubus idaeus</i> 1, <i>Caltha palustris</i> 1, <i>Juncus effusus</i> +, <i>Scutellaria galericulata</i> +, <i>Lysimachia nummularia</i> +, <i>Lycopus europaeus</i> +, <i>Sambucus nigra</i> +, <i>Geranium robertianum</i> +, <i>Lysimachia vulgaris</i> 1 Jednostka fitosocjologiczna: Niżowy łęg jesionowo-olszowy <i>Fraxino-Alnetum</i>
Zdjęcie fitosocjologiczne III	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja,	Współrzędne geograficzne środka: 17°15'20"E 52°26'25"N Wysokość n.p.m.: 75 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 100 m ² , Nachylenie: 0, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 21.05.2017 r., 25.06.2017 r. Zwarcie warstwy: a – 60%, b – 5%, c – 70% Wysokość warstwy: a – 20 m, b – 2-3 m, c – 1 m

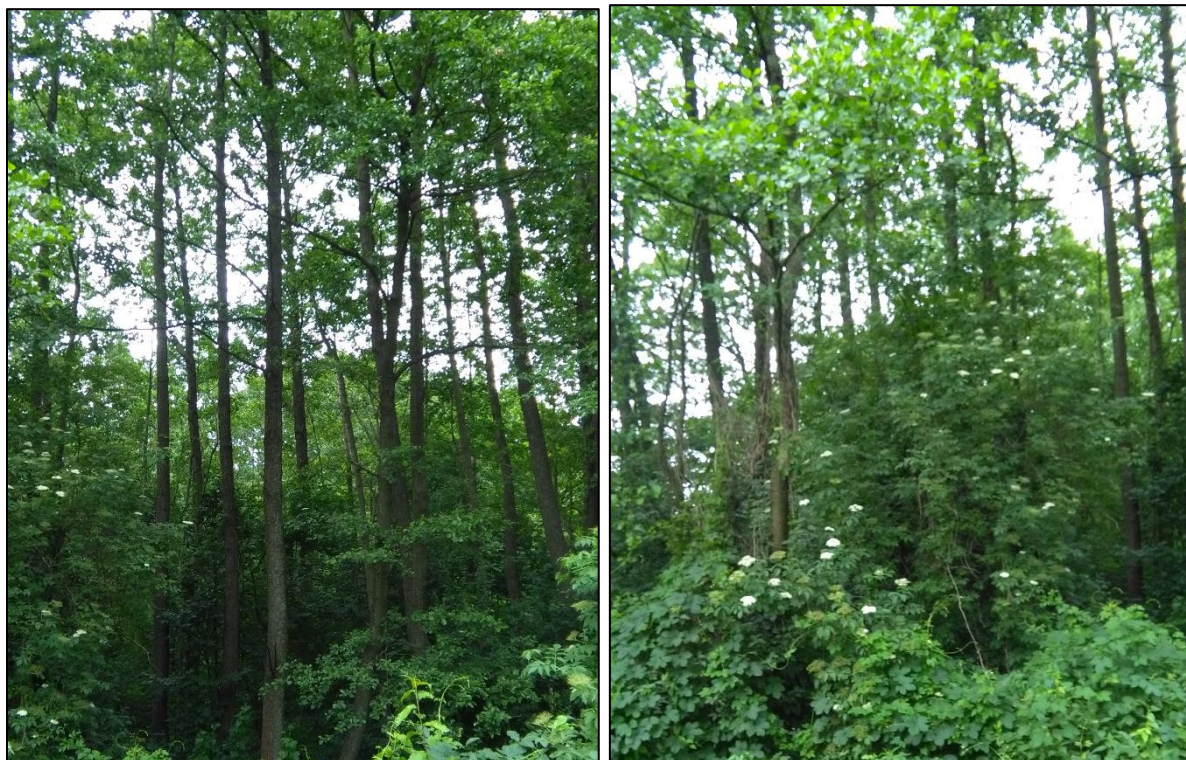
Stan ochrony siedliska przyrodniczego na stanowisku	
Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Warstwa a: <i>Alnus glutinosa</i> 4 Warstwa b: <i>Ribes nigrum</i> +, <i>Padus avium</i> 1 Warstwa c: <i>Urtica dioica</i> 2, <i>Ranunculus repens</i> 1, <i>Geum rivale</i> 1, <i>Solanum dulcamara</i> +, <i>Veronica beccabunga</i> +, <i>Glechoma hederacea</i> +, <i>Cirsium oleraceum</i> 2, <i>Myosotis palustris</i> +, <i>Cicuta virosa</i> +, <i>Eupatorium cannabinum</i> 1, <i>Thelypteris palustris</i> +, <i>Myosoton aquaticum</i> 1, <i>Carduus crispus</i> +, <i>Galium aparine</i> 2, <i>Chaerophyllum aromaticum</i> 1, <i>Caltha palustris</i> +, <i>Lysimachia vulgaris</i> 1, <i>Lythrum salicaria</i> +, <i>Lycopus europaeus</i> +, <i>Geranium robertianum</i> 1 Jednostka fitosocjologiczna: Niżowy łęg jesionowo-olszowy <i>Fraxino-Alnetum</i>

Oddziaływania istniejące				
Kod	Nazwa działalności	Intensywność	Wpływ	Syntetyczny opis
I01	Obce gatunki inwazyjne	C	-	Niecierpek drobnokwiatowy pokrywa około 5% powierzchni transektu
Oddziaływania potencjalne				
B02.02	Wycinka lasy	-	-	Ryzyko wycinki drzewostanu w przyszłości. Zagrożenie zewnętrzne
J02.01	Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie - ogólnie	-	-	Ewentualne melioracje i osuszanie terenu mogą doprowadzić do zaburzenia stosunków wodnych w obrębie płatu siedliska. Zagrożenie zewnętrzne
B02.04	Usuwanie martwych i umierających drzew	-	-	Ryzyko usuwania martwych i umierających drzew z powierzchni siedliska.

Parametr/Wskaźnik	Opis	Wartość parametru/wskaźnika	Ocena parametru/wskaźnika
Powierzchnia siedliska	Ze względu na brak dokładnych danych wyjąciowych dotyczących powierzchni siedliska na stanowisku, parametr nie podlegał ocenie.		XX
Specyficzna struktura i funkcje			
Gatunki charakterystyczne	Lista gatunków charakterystycznych (polska i łacińska nazwa), podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcji (z dokładnością do 10%)	Kombinacja florystyczna typowa dla łągu jesionowo-olszowego. Właściwa liczba i pokrycie poszczególnych gatunków charakterystycznych dla siedliska. Olsza czarna <i>Alnus glutinosa</i> 60%, jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i> - < 1%, kuklik zwisły <i>Geum rivale</i> – 10%, przytulia błotna <i>Galium palustre</i> - < 1%, pokrzywa zwyczajna <i>Urtica dioica</i> 20%, tojeść pospolita <i>Lysimachia vulgaris</i> - < 1%, niecierpek pospolity <i>Impatiens noli-tangere</i> – 10%, przytulia czepna <i>Galium aparine</i> – 10%	FV
Gatunki dominujące	Lista gatunków dominujących na transekcji (polska i łacińska nazwa), podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcji (z dokładnością do 10%), należy wymienić tylko gatunki o pokryciu $\geq 10\%$	Warstwa A: olsza czarna <i>Alnus glutinosa</i> – 60% Warstwa B: czeremcha pospolita <i>Padus avium</i> – 10% Warstwa C: kuklik zwisły <i>Geum rivale</i> – 10%, pokrzywa zwyczajna <i>Urtica dioica</i> 20%, jaskier rozłogowy <i>Ranunculus repens</i> – 10%, niecierpek pospolity <i>Impatiens noli-tangere</i> – 10%, przytulia czepna <i>Galium aparine</i> – 10%	FV
Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	Lista oraz procent pokrycia	Brak	FV
Obce gatunki inwazyjne w runie i podszybie	Lista inwazyjnych gatunków obcych geograficznie (polska i łacińska nazwa), podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcji (z dokładnością do 10%)	Niecierpek drobnokwiatowy <i>Impatiens parviflora</i> – pokrywa około 5% powierzchni transektu	U1
Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych	Lista gatunków ekspansywnych roślin zielnych (polska i łacińska nazwa), podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcji (z dokładnością do 10%)	Brak	FV
Martwe drewno	Oszacowanie wzrokowe ilości martwego drewna w stosunku do żywego drzewostanu.	Zasoby martwego drewna odpowiadają jakościowo strukturze drzewostanu a ilościowo są >10% zasobności drzewostanu.	FV
Martwe drewno wielkowymiarowe (leżące lub stojące > 3 m długości i >50 cm średnicy)	Liczba stojących i leżących kłód długości/wysokości >3 m i grubości >50 cm. W przypadku gdy z przyczyn naturalnych w danym placie siedliska drzewa nie dorastają do takich grubości, próg grubościowy należy obniżyć do 30 cm.	4 szt./ha	U1

Parametr/Wskażnik	Opis	Wartość parametru/wskaźnika		Ocena parametru/wskaźnika
Naturalność koryta rzecznego	Opisać ślady antropogenicznego przekształcenia koryta cieku.	Brak regulacji		FV
Reżim wodny w tym rytm zalewów	Ocenić rytm zalewów lub ruch wód gruntowych (przewodnienie podłoża).	Dynamika zalewów i przewodnienie podłoża typowa dla łągów jesionowo-olszowych.		FV
Wiek drzewostanu	Wiek drzewostanu i jego wyrównanie, udział drzew >100 lat, udział drzew >50 lat	< 20% udział drzew starszych niż 100 lat i >50% udział drzew starszych niż 50 lat		U1
Pionowa struktura roślinności	Ocenić stopień uproszczenia struktury pionowej roślinności.	Uproszczona struktura gatunkowa drzewostanu, który buduje wyłącznie olsza czarna. Jesion wyniosły występuje w postaci nalotu i podrostu.		U1
Naturalne odnowienie drzewostanu	Procent pokrycia transektu przez naturalne odnowienie (podać procent pokrycia dla każdego gatunku)	Tak, obficie odnawia się jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i> (około 2% powierzchni transektu) oraz pojedyncze odnowienie olszy czarnej <i>Alnus glutinosa</i>		FV
Zniszczenie runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	Opisać i ocenić intensywność	Brak		FV
Inne zniekształcenia	Opisać i ocenić intensywność	Brak		FV
Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska	Lista gatunków i opis ich stanu ochrony. Wskaźnik fakultatywny, stosować tylko, gdy są odpowiednie dane.	Nie oceniano		XX
Perspektywy ochrony	Zachowanie siedliska w stanie niepogorszonym w perspektywie 10 lat jest pewne, pod warunkiem wyłączenia płątu z użytkowania gospodarczego jako drzewostan wodo- i glebochronny.			FV
Ocena ogólna	Powierzchnia siedliska o różnym stanie zachowania na stanowisku	FV	0%	U1
		U1	100%	
		U2	0%	

Dokumentacja fotograficzna

Fot. 114. Płat łągu jesionowo-olszowego na stanowisku nr cd23

Fot. 115. Runo łągu jesionowo-olszowego na stanowisku nr cd23

Karta obserwacji siedliska na stanowisku nr 3c2c

Karta obserwacji siedliska na stanowisku	
Stanowisko - informacje podstawowe	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	91E0* Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródliskowe) 91E0-3 Łęg jesionowo-olszowy
Nazwa stanowiska	3c2c
Typ stanowiska	Badawcze
Zbiorowiska roślinne	Nizinny łęg jesionowo-olszowy <i>Fraxino-Alnetum</i>
Opis siedliska na stanowisku	Płat łęgu jesionowo-olszowego położony w miejscowości Glinka Duchowna, na fragmentach działek ewidencyjnych nr 32, 33, 34, 35 (obręb ewidencyjny Kociałkowa Górka). Stanowisko znajduje się około 60 m na wschód od rzeki Cybiny. Siedlisko na stanowisku jest silnie wydeptywane przez bytujące tu daniela. Dodatkowo zwierzęta te zgryzają cały nalot i podrost jesionowy, w związku z czym w płacie drzewostan nie odnawia się w prawidłowy sposób. Od wschodu płat sąsiaduje z pastwiskiem, od zachodu z rozległym szuwarem trzcinowym. Przy północno-wschodnich granicach siedliska przebiega droga gruntowa. W okolicy stanowiska ferma jeleniowatych.
Powierzchnia płatów siedliska	1,94 ha
Obszary chronione, na którym znajduje się stanowisko	PLH300038 Dolina Cybiny
Zarządzający terenem	Brak danych
Współrzędne geograficzne	Początek transektu: 17°15'4"E 52°25'36"N Środek transektu: 17°15'1"E 52°25'39"N Koniec transektu: 17°15'1"E 52°25'42"N
Wymiary transektu	10 x 200 m
Wysokość n.p.m.	73-75 m
Obszar	PLH300038 Dolina Cybiny
Zagrożenia	Zagrożenia istniejące: I01 – nierodzące gatunki zaborcze; K04.05 – Szkody wyrządzane przez roślinożerców (w tm przez zwierzyne ławną); Zagrożenia potencjalne: J02.01 – zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie; B02.04 – usuwanie martwych i umierających drzew; B02.02 – wycinka lasu
Inne wartości przyrodnicze	-
Monitoring jest wymagany	Tak
Uzasadnienie	Wskazany monitoring ewentualnych zmian stanu zachowania siedliska na stanowisku.
Wykonywane zabiegi ochronne i ocena ich skuteczności	Brak
Proponowane wprowadzenia działań ochronnych	1. Płat na stanowisku wyłączyć z użytkowania gospodarczego jako drzewostan wodo- i glebochronny; 2. Monitoring stanu zachowania płatu wg metodyki GIOŚ
Data kontroli	21.05.2017 r., 25.06.2017 r.
Uwagi	-

Stan ochrony siedliska przyrodniczego na stanowisku	
Zdjęcie fitosocjologiczne I	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°15'4"E 52°25'36"N Wysokość n.p.m.: 73 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 100 m ² , Nachylenie: 0, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 21.05.2017 r., 25.06.2017 r. Zwarcie warstwy: a – 70%, b – 20%, c – 60% Wysokość warstwy: a – 20 m, b – 2-3 m, c – 1 m Warstwa a: <i>Alnus glutinosa</i> 4 Warstwa b: <i>Sambucus nigra</i> 2, <i>Padus avium</i> 1, Warstwa c: <i>Alliaria petiolata</i> 2, <i>Ribes nigrum</i> +, <i>Cirsium oleraceum</i> +, <i>Galium aparine</i> 1, <i>Urtica dioica</i> 2, <i>Impatiens noli-tangere</i> 1, <i>Solanum dulcamara</i> +, <i>Fraxinus excelsior</i> +, <i>Padus avium</i> 1, <i>Geum rivale</i> 1, <i>Impatiens parviflora</i> 1 Jednostka fitosocjologiczna: Niżowy łęg jesionowo-olszowy <i>Fraxino-Alnetum</i>
Zdjęcie fitosocjologiczne II	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°15'1"E 52°25'39"N Wysokość n.p.m.: 75 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 100 m ² , Nachylenie: 0, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 21.05.2017 r., 25.06.2017 r. Zwarcie warstwy: a – 60%, b – 10%, c – 60% Wysokość warstwy: a – 20 m, b – 2-3 m, c – 1 m Warstwa a: <i>Alnus glutinosa</i> 4 Warstwa b: <i>Frangula alnus</i> +, <i>Sambucus nigra</i> 1, <i>Padus avium</i> 1 Warstwa c: <i>Galium palustre</i> +, <i>Urtica dioica</i> 1, <i>Ranunculus repens</i> 1, <i>Geum rivale</i> 2, <i>Ficaria verna</i> 2, <i>Impatiens noli-tangere</i> 1, <i>Cirsium oleraceum</i> 2, <i>Rubus idaeus</i> 1, <i>Juncus effusus</i> +, <i>Scutellaria galericulata</i> +, <i>Lysimachia nummularia</i> +, <i>Sambucus nigra</i> +, <i>Geranium robertianum</i> +, <i>Lysimachia vulgaris</i> 1 Jednostka fitosocjologiczna: Niżowy łęg jesionowo-olszowy <i>Fraxino-Alnetum</i>
Zdjęcie fitosocjologiczne III	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°15'1"E 52°25'42"N Wysokość n.p.m.: 75 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 100 m ² , Nachylenie: 0, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 21.05.2017 r., 25.06.2017 r. Zwarcie warstwy: a – 60%, b – 5%, c – 60% Wysokość warstwy: a – 20 m, b – 2-3 m, c – 1 m Warstwa a: <i>Alnus glutinosa</i> 4 Warstwa b: <i>Ribes nigrum</i> +, <i>Padus avium</i> 1 Warstwa c: <i>Urtica dioica</i> 2, <i>Ranunculus repens</i> 1, <i>Geum rivale</i> 1, <i>Cirsium oleraceum</i> 1, <i>Myosotis palustris</i> +, <i>Myosoton aquaticum</i> 1, <i>Carduus crispus</i> +, <i>Galium aparine</i> 2, <i>Caltha palustris</i> 1, <i>Lysimachia vulgaris</i> 1, <i>Lythrum salicaria</i> +, <i>Lycopus europaeus</i> +, <i>Geranium robertianum</i> 1 Jednostka fitosocjologiczna: Niżowy łęg jesionowo-olszowy <i>Fraxino-Alnetum</i>

Parametr/Wskaźnik	Opis	Wartość parametru/wskaźnika	Ocena parametru/wskaźnika
Powierzchnia siedliska	Ze względu na brak danych wyjściowych dotyczących powierzchni siedliska na stanowisku, parametr nie podlegał ocenie.		XX
Specyficzna struktura i funkcje			
Gatunki charakterystyczne	Lista gatunków charakterystycznych (polska i łacińska nazwa), podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcje (z dokładnością do 10%)	Kombinacja florystyczna zubożała wskutek intensywnej presji ze strony danieli. Olsza czarna <i>Alnus glutinosa</i> 60%, kuklik zwisły <i>Geum rivale</i> – 10%, pokrzywa zwyczajna <i>Urtica dioica</i> 10%, tojeść pospolita <i>Lysimachia vulgaris</i> - < 1%, niecierpek pospolity <i>Impatiens noli-tangere</i> – < 1%, przytulia czepna <i>Galium aparine</i> – 10%	U1
Gatunki dominujące	Lista gatunków dominujących na transekcje (polska i łacińska nazwa), podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcje (z dokładnością do 10%), należy wymienić tylko gatunki o pokryciu ≥10%	Warstwa A: olsza czarna <i>Alnus glutinosa</i> – 60% Warstwa B: czeremcha pospolita <i>Padus avium</i> – 10% Warstwa C: kuklik zwisły <i>Geum rivale</i> – 10%, pokrzywa zwyczajna <i>Urtica dioica</i> 10%, jaskier rozłogowy <i>Ranunculus repens</i> – 10%, przytulia czepna <i>Galium aparine</i> – 10%	U1
Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	Lista oraz procent pokrycia	Brak	FV
Obce gatunki inwazyjne w runie i podszybie	Lista inwazyjnych gatunków obcych geograficznie (polska i łacińska nazwa), podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcje (z dokładnością do 10%)	Niecierpek drobnokwiatowy <i>Impatiens parviflora</i> – pokrywa około 5% powierzchni transektu	U1
Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych	Lista inwazyjnych gatunków obcych geograficznie (polska i łacińska nazwa), podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcje (z dokładnością do 10%)	Brak	FV
Martwe drewno	Oszacowanie wzrokowe ilości martwego drewna w stosunku do żywego drzewostanu.	Zasoby martwego drewna nie odpowiadają jakościowo strukturze drzewostanu a ilościowo są < 10% zasobności drzewostanu.	U1
Martwe drewno wielkowymiarowe (leżące lub stojące > 3 m długości i >50 cm średnicy)	Liczba stojących i leżących kłód długości/wysokości >3 m i grubości >50 cm. W przypadku gdy z przyczyn naturalnych w danym płacie siedliska drzewa nie dorastają do takich grubości, próg grubościowy należy obniżyć do 30 cm.	4 szt./ha	U1
Naturalność koryta rzeczno	Opisać ślady antropogenicznego przekształcenia koryta cieku.	Brak regulacji	FV

Parametr/Wskaźnik	Opis	Wartość parametru/wskaźnika		Ocena parametru/wskaźnika
Reżim wodny w tym rytm zalewów	Ocenić rytm zalewów lub ruch wód gruntowych (przewodnienie podłoża).	Dynamika zalewów i przewodnienie podłoża typowa dla łągów jesionowo-olszowych.		FV
Wiek drzewostanu	Wiek drzewostanu i jego wyrównanie, udział drzew >100 lat, udział drzew >50 lat	< 20% udział drzew starszych niż 100 lat i > 50% udział drzew starszych niż 50 lat		U1
Pionowa struktura roślinności	Ocenić stopień uproszczenia struktury pionowej roślinności.	Naturalna, zróżnicowana		FV
Naturalne odnowienie drzewostanu	Procent pokrycia transektu przez naturalne odnowienie (podać procent pokrycia dla każdego gatunku)	Brak odnowienia naturalnego, co jest wynikiem presji ze strony danieli. Zgryzany jest cały nalot i podrost jesionowy.		U2
Zniszczenie runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	Opisać i ocenić intensywność	Brak		FV
Inne zniekształcenia	Opisać i ocenić intensywność	Runo i gleba są zniszczone w wyniku intensywnego wydeptywania przez bytującą tu populację danieli. Czynniki silnie wpływają na strukturę runa oraz naturalne odnowienie drzewostanu (w szczególności jesionowe).		U2
Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska	Lista gatunków i opis ich stanu ochrony. Wskaźnik fakultatywny, stosować tylko, gdy są odpowiednie dane.	Nie oceniano		XX
Perspektywy ochrony	Zachowanie siedliska w stanie niepogorszonym w perspektywie 10 lat jest niepewne. Silnie degradująco na płat wpływa presja ze strony danieli.			U1
Ocena ogólna	Powierzchnia siedliska o różnym stanie zachowania na stanowisku	FV	0%	U2
		U1	0%	
		U2	100%	

Oddziaływania istniejące				
Kod	Nazwa działalności	Intensywność	Wpływ	Syntetyczny opis
I01	Obce gatunki inwazyjne	C	-	Niecierpek drobnokwiatowy pokrywa około 5% powierzchni transektu
B02.04	Usuwanie martwych i umierających drzew	C	-	Zasoby martwego drewna w płacie są zbyt niskie
K04.05	Szkody wyrządzane przez roślinożerców (w tm przez zwierzyńę ławną)	A	-	Płat jest intensywnie wydeptywany przez daniele.
Oddziaływania potencjalne				
B02.02	Wycinka lasy	-	-	Ryzyko wycinki drzewostanu w przyszłości. Zagrożenie zewnętrzne
J02.01	Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie - ogólnie	-	-	Ewentualne melioracje i osuszanie terenu mogą doprowadzić do zaburzenia stosunków wodnych w obrębie płatu siedliska. Zagrożenie zewnętrzne

Dokumentacja fotograficzna

Fot. 116. Łęg jesionowo-olszowy na stanowisku nr 3c2c

Fot. 117. Lęś jesionowo-olszowy na stanowisku nr 3c2c

Karta obserwacji siedliska na stanowisku nr 2858

Karta obserwacji siedliska na stanowisku	
Stanowisko - informacje podstawowe	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	91E0* Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródliskowe) 91E0-3 Lęś jesionowo-olszowy
Nazwa stanowiska	2859
Typ stanowiska	Badawcze
Zbiorowiska roślinne	Ols źródliskowy <i>Cardamino-Alnetum</i>
Opis siedliska na stanowisku	Stanowisko znajduje się w na terenie miasta Swarzędz, na fragmencie działki ewidencyjnej nr 9/3, 3 (obręb ewidencyjny Swarzędz). Siedlisko na stanowisku reprezentowane przez płat olsu źródliskowego <i>Cardamino-Alnetum glutinosae</i> , z dominującą w runie rzeżuchą gorzką i śledziennicą skrętolistną. Skład gatunkowy runa miejscami zaburzony w wyniku facjalnej dominacji niecierpka drobnokwiatowego (na mniej zabagnionych fragmentach siedliska). Od północno-zachodniej strony siedlisko przestrzennie kontaktuje się z rozległym szuwarem trzcinowym, od strony południowo-wschodniej sąsiaduje ze ścieżką. Północno-wschodnie krańce płatu siedliska sąsiadują z płatem zespołu kielisznika zaroślowego i pokrzywy zwyczajnej.
Powierzchnia płatów siedliska	0,99 ha
Obszary chronione, na którym znajduje się stanowisko	PLH300038 Dolina Cybiny
Zarządzający terenem	Miasto Swarzędz
Współrzędne geograficzne	Początek transektu: 17°4'39"E 52°25'20"N Środek transektu: 17°4'42"E 52°25'23"N Koniec transektu: 17°4'46"E 52°25'25"N
Wymiary transektu	10 x 200 m
Wysokość n.p.m.	95-97 m

Karta obserwacji siedliska na stanowisku	
Obszar	PLH300038 Dolina Cybiny
Zagrożenia	Zagrożenia istniejące: I01 – nierodzące gatunki zaborcze (ekspansja <i>Impatiens parviflora</i>) Zagrożenia potencjalne: E03.01 – pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych; B02.04 – usuwanie martwych i umierających drzew; J02.01 – Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie; B02.02 – wycinka lasu
Inne wartości przyrodnicze	-
Monitoring jest wymagany	Tak
Uzasadnienie	Wskazany monitoring ewentualnych zmian stanu zachowania siedliska na stanowisku.
Wykonywane zabiegi ochronne i ocena ich skuteczności	Brak
Propozycja wprowadzenia działań ochronnych	1. Płat na stanowisku wyłączyć z użytkowania gospodarczego jako drzewostan wodo- i glebochronny; 2. Monitoring stanu zachowania płatu wg metodyki GIOŚ
Data kontroli	16.05.2017 r., 4.07.2017 r.
Uwagi	–

Stan ochrony siedliska przyrodniczego na stanowisku	
Zdjęcie fitosocjologiczne I	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°4'39"E 52°25'20"N Wysokość n.p.m.: 95 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 100 m ² , Nachylenie: 0, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 16.05.2017 r., 4.07.2017 r. Zwarcie warstwy: a – 70%, b – 40%, c – 70%, d – 5% Wysokość warstwy: a – 25 m, b – 3 m, c – 1 m, d – 0,1 m Warstwa a: <i>Alnus glutinosa</i> 4, <i>Fraxinus excelsior</i> 1 Warstwa b: <i>Sambucus nigra</i> 2, <i>Ribes nigrum</i> 1, <i>Fraxinus excelsior</i> 2 Warstwa c: <i>Fraxinus excelsior</i> 1, <i>Hedera helix</i> 1, <i>Impatiens parviflora</i> 3, <i>Cardamine amara</i> 2, <i>Chrysosplenium alternifolium</i> 2, <i>Cirsium oleraceum</i> 1, <i>Sorbus aucuparia</i> +, <i>Thelypteris palustris</i> +, <i>Urtica dioica</i> 1, <i>Veronica beccabunga</i> + Warstwa d: <i>Calliergonella cuspidata</i> 1 Jednostka fitosocjologiczna: ols źródłiskowy <i>Cardamino-Alnetum</i>
Zdjęcie fitosocjologiczne II	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°4'42"E 52°25'23"N Wysokość n.p.m.: 96 m, Powierzchnia zdjęcia: 100 m ² , Nachylenie: 0, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 16.05.2017 r., 4.07.2017 r. Zwarcie warstwy: a – 60%, b – 10%, c – 60%, d – 10% Wysokość warstwy: a – 25 m, b – 3 m, c – 1 m, d – 0,1 m Warstwa a: <i>Alnus glutinosa</i> 4 Warstwa b: <i>Sambucus nigra</i> 1, <i>Ribes nigrum</i> 1, <i>Fraxinus excelsior</i> + Warstwa c: <i>Fraxinus excelsior</i> +, <i>Impatiens parviflora</i> 2, <i>Cardamine amara</i> 3, <i>Chrysosplenium alternifolium</i> 1, <i>Cirsium oleraceum</i> +, <i>Thelypteris palustris</i> 1, <i>Urtica dioica</i> 1, <i>Veronica beccabunga</i> +, <i>Myosotis palustris</i> +, <i>Caltha palustris</i> +, <i>Alnus glutinosa</i> + Warstwa d: <i>Calliergonella cuspidata</i> 1, <i>Calliergon cordifolium</i> 1 Jednostka fitosocjologiczna: ols źródłiskowy <i>Cardamino-Alnetum</i>
Zdjęcie fitosocjologiczne III	

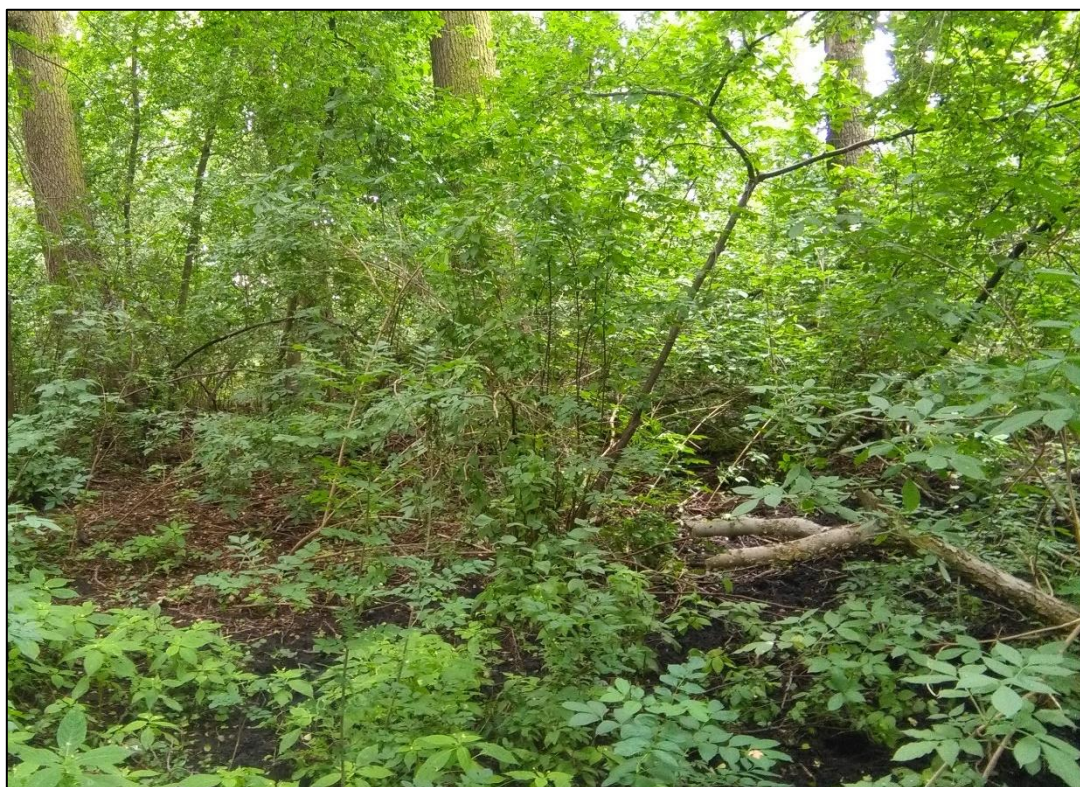
Stan ochrony siedliska przyrodniczego na stanowisku	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°4'46"E 52°25'25"N Wysokość n.p.m.: 97 m, Powierzchnia zdjęcia: 100 m ² , Nachylenie: 0, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 16.05.2017 r., 4.07.2017 r. Zwarcie warstwy: a – 60%, b – 25%, c – 30% Wysokość warstwy: a – 25 m, b – 3 m, c – 1 m Warstwa a: <i>Alnus glutinosa</i> 4, <i>Fraxinus excelsior</i> + Warstwa b: <i>Sambucus nigra</i> 1, <i>Ribes nigrum</i> 2, <i>Padus avium</i> +, <i>Fraxinus excelsior</i> + Warstwa c: <i>Fraxinus excelsior</i> +, <i>Impatiens parviflora</i> +, <i>Myosotis palustris</i> +, <i>Lycopus europaeus</i> +, <i>Equisetum fluviatile</i> 1, <i>Impatiens noli-tangere</i> +, <i>Cardamine amara</i> 2, <i>Chrysosplenium alterinfolium</i> 1, <i>Thelypteris palustris</i> +, <i>Urtica dioica</i> +, <i>Veronica beccabunga</i> + Jednostka fitosocjologiczna: ols źródliskowy <i>Cardamino-Alnetum</i>

Parametr/Wskaźnik	Opis	Wartość parametru/wskaźnika	Ocena parametru/wskaźnika
Powierzchnia siedliska	Ze względu na brak danych wyjściowych dotyczących powierzchni siedliska na stanowisku, parametr nie podlegał ocenie.		XX
Specyficzna struktura i funkcje			
Gatunki charakterystyczne	Lista gatunków charakterystycznych (polska i łacińska nazwa), podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcji (z dokładnością do 10%)	Olsza czarna <i>Alnus glutinosa</i> – 60%, jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i> - < 5%, niecierpek pospolity <i>Impatiens noli-tangere</i> 10%, przytulia czepna <i>Galium aparine</i> < 1%, pokrzywa zwyczajna <i>Urtica dioica</i> 5%, śledziennica skrętolistna <i>Chrysosplenium alternifolium</i> – 10%, rzeżucha gorzka <i>Cardamine amara</i> – 30% Zaburzona struktura gatunkowa runa, ze względu na znaczny udział niecierpka drobnokwiatowego – 30% powierzchni transektu.	U1
Gatunki dominujące	Lista gatunków dominujących na transekcji (polska i łacińska nazwa), podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcji (z dokładnością do 10%), należy wymienić tylko gatunki o pokryciu $\geq 10\%$	Warstwa A: Olsza czarna <i>Alnus glutinosa</i> – 60% Warstwa B: Bez czarny <i>Sambucus nigra</i> 10%, porzeczka czarna <i>Ribes nigrum</i> 10% Warstwa C: rzeżucha gorzka <i>Cardamine amara</i> – 30%, niecierpek drobnokwiatowy <i>Impatiens parviflora</i> – 30%, śledziennica skrętolistna <i>Chrysosplenium alternifolium</i> – 10% Warstwa D: mokradłoszka zastrzona <i>Calliergonella cuspidata</i> – 10%	U1
Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	Lista oraz procent pokrycia	Brak	FV
Obce gatunki inwazyjne w runie i podszybie	Lista inwazyjnych gatunków obcych geograficznie (polska i łacińska nazwa), podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcji (z dokładnością do 10%)	Niecierpek drobnokwiatowy <i>Impatiens parviflora</i> – pokrywa około 30% powierzchni transektu. Gatunek występuje facjalnie.	U2
Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych	Lista inwazyjnych gatunków obcych geograficznie (polska i łacińska nazwa), podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcji (z dokładnością do 10%)	Brak	FV
Martwe drewno	Oszacowanie wzrokowe ilości martwego drewna w stosunku do żywego drzewostanu.	Zasoby martwego drewna mniejsze niż 3% zasobności drzewostanu. Na hektar przypada 6,34 m ³ drewna.	U2

Parametr/Wskażnik	Opis	Wartość parametru/wskaźnika		Ocena parametru/wskaźnika
Martwe drewno wielkowymiarowe (leżące lub stojące > 3 m długości i >50 cm średnicy)	Liczba stojących i leżących kłód długości/wysokości >3 m i grubości >50 cm. W przypadku gdy z przyczyn naturalnych w danym płacie siedliska drzewa nie dorastają do takich grubości, próg grubościowy należy obniżyć do 30 cm.	2 szt./ha		U2
Naturalność koryta rzecznego	Opisać ślady antropogenicznego przekształcenia koryta cieku.	Płat nie jest związany z rzeką		XX
Reżim wodny w tym rytm zalewów	Ocenić rytm zalewów lub ruch wód gruntowych (przewodnienie podłoża).	Dynamika zalewów i przewodnienie podłoża prawidłowa dla siedliska.		FV
Wiek drzewostanu	Wiek drzewostanu i jego wyrównanie, udział drzew >100 lat, udział drzew >50 lat	< 20% udział drzew starszych niż 100 lat, ale > 50% udział drzew starszych niż 50 lat		U1
Pionowa struktura roślinności	Ocenić stopień uproszczenia struktury pionowej roślinności.	Zaburzona struktura gatunkowa runa, ze względu na facjalne występowanie niecierpka drobnokwiatowego, który ogranicza rozwój rodzimych gatunków typowych dla siedliska.		U1
Naturalne odnowienie drzewostanu	Procent pokrycia transektu przez naturalne odnowienie (podać procent pokrycia dla każdego gatunku)	Tak, obficie odnawia się jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i> (około 3% powierzchni transektu) oraz pojedyncze odnowienie olszy czarnej <i>Alnus glutinosa</i>		FV
Zniszczenie runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	Opisać i ocenić intensywność	Brak		FV
Inne zniekształcenia	Opisać i ocenić intensywność	Brak		FV
Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska	Lista gatunków i opis ich stanu ochrony. Wskaźnik fakultatywny, stosować tylko, gdy są odpowiednie dane.	Nie oceniano		XX
Perspektywy ochrony	Zachowanie siedliska na stanowisku w perspektywie najbliższych 10 lat nie jest pewne. Płat powinien zostać wyłączony użytkowania gospodarczego jako drzewostan wodo- i glebochronny.			U1
Ocena ogólna	Powierzchnia siedliska o różnym stanie zachowania na stanowisku	FV	0%	U2
		U1	0%	
		U2	100%	

Oddziaływania istniejące				
Kod	Nazwa działalności	Intensywność	Wpływ	Syntetyczny opis
B02.04	Usuwanie martwych i umierających drzew	A	-	Usuwanie martwych i umierających drzew skutkuje skrajnie niskimi zasobami martwego drewna na stanowisku badawczym. Ilość martwego drewna nie jest wystarczająca dla zachowania właściwego stanu siedliska; brak gatunków ksylobiontycznych. Zagrożenie wewnętrzne
I01	Obce gatunki inwazyjne	B	-	W runie występuje niecierpek drobnokwiatowy, pokrywający około 30% powierzchni transektu. Zagrożenie wewnętrzne
Oddziaływania potencjalne				
B02.02	Wycinka lasy	-	-	Ryzyko wycinki drzewostanu w przyszłości. Zagrożenie zewnętrzne
E03.01	Pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych	-	-	Istnieje ryzyko zaśmiecania płatu siedliska, czemu sprzyja bliskie sąsiedztwo zabudowań. Zagrożenie zewnętrzne
J02.01	Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie - ogólnie	-	-	Ewentualne melioracje i osuszanie terenu mogą doprowadzić do zaburzenia stosunków wodnych w obrębie płatu siedliska.
B02.04	Usuwanie martwych i umierających drzew	-	-	Ryzyko usuwania martwych i umierających drzew z powierzchni siedliska.

Dokumentacja fotograficzna

Fot. 118. Fizjonomia olsu źródłowego (część przesuszona z tendencją do przemian w kierunku *Fraxino-Alnetum*) na stanowisku nr 2858

Fot. 119. Ols źródliskowy *Cardamino-Alnetum* na stanowisku 2858

Fot. 120. Rzeżucha gorzka *Cardamine amara* w płacie olsu źródliskowego *Cardamino-Alnetum* na stanowisku 2858

Porównanie oceny stanu ochrony siedliska 91E0* na poszczególnych stanowiskach z danymi zawartymi w planie zadań ochronnych

Tab. 8. Zestawienie ocen poszczególnych parametrów i wskaźników dla wszystkich monitorowanych stanowisk siedliska 91E0*

STANOWISKO	PARAMETRY I WSKAŹNIKI	OCENA WSKAŹNIKA WYNIKAJĄCA Z PRZEPROWADZONEGO MONITORINGU
f477	POWIERZCHNIA SIEDLISKA	XX
	Gatunki charakterystyczne	U1
	Gatunki dominujące	FV
	Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	FV
	Obce gatunki inwazyjne w runie i podszybie	U1
	Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych	U1
	Martwe drewno	FV
	Martwe drewno wielkowymiarowe (leżące lub stojące > 3 m długości i >50 cm średnicy)	FV
	Naturalność koryta rzecznego	FV
	Reżim wodny w tym rytm zalewów	FV
	Wiek drzewostanu	U1
	Pionowa struktura roślinności	U1
	Naturalne odnowienie drzewostanu	U1
	Zniszczenie runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	FV
	Inne zniekształcenia	FV
	Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska	XX
	STRUKTURA I FUNKCJE – ogólnie	U1
	PERSPEKTYWY OCHRONY	FV
cc60	OCENA OGÓLNA	U1
	POWIERZCHNIA SIEDLISKA	XX
	Gatunki charakterystyczne	FV
	Gatunki dominujące	FV
	Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	FV
	Obce gatunki inwazyjne w runie i podszybie	U1
	Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych	U1
	Martwe drewno	FV
	Martwe drewno wielkowymiarowe (leżące lub stojące > 3 m długości i >50 cm średnicy)	FV
	Naturalność koryta rzecznego	FV
	Reżim wodny w tym rytm zalewów	FV
	Wiek drzewostanu	U1
	Pionowa struktura roślinności	FV
	Naturalne odnowienie drzewostanu	FV
	Zniszczenie runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	FV
	Inne zniekształcenia	FV
	Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska	XX
	STRUKTURA I FUNKCJE – ogólnie	U1
4302	PERSPEKTYWY OCHRONY	FV
	OCENA OGÓLNA	U1
	POWIERZCHNIA SIEDLISKA	XX
	Gatunki charakterystyczne	FV
	Gatunki dominujące	FV
	Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	FV
	Obce gatunki inwazyjne w runie i podszybie	U1
	Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych	FV
	Martwe drewno	U1
	Martwe drewno wielkowymiarowe (leżące lub stojące > 3 m długości i >50 cm średnicy)	U1
	Naturalność koryta rzecznego	FV
	Reżim wodny w tym rytm zalewów	U1
	Wiek drzewostanu	U1
	Pionowa struktura roślinności	FV
	Naturalne odnowienie drzewostanu	FV
	Zniszczenie runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	FV

STANOWISKO	PARAMETRY I WSKAŹNIKI	OCENA WSKAŹNIKA WYNIKAJĄCA Z PRZEPROWADZONEGO MONITORINGU
	Inne zniekształcenia	U1
	Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska	XX
	STRUKTURA I FUNKCJE – ogólnie	U1
	PERSPEKTYWY OCHRONY	U1
	OCENA OGÓLNA	U1
37eb	POWIERZCHNIA SIEDLISKA	XX
	Gatunki charakterystyczne	FV
	Gatunki dominujące	FV
	Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	FV
	Obce gatunki inwazyjne w runie i podszybie	U1
	Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych	FV
	Martwe drewno	U2
	Martwe drewno wielkowymiarowe (leżące lub stojące > 3 m długości i >50 cm średnicy)	U2
	Naturalność koryta rzecznoego	U2
	Reżim wodny w tym rytm zalewów	U1
	Wiek drzewostanu	U1
	Pionowa struktura roślinności	FV
	Naturalne odnowienie drzewostanu	FV
	Zniszczenie runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	U1
	Inne zniekształcenia	FV
	Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska	XX
	STRUKTURA I FUNKCJE – ogólnie	U2
	PERSPEKTYWY OCHRONY	U1
	OCENA OGÓLNA	U2
6892	POWIERZCHNIA SIEDLISKA	XX
	Gatunki charakterystyczne	FV
	Gatunki dominujące	FV
	Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	FV
	Obce gatunki inwazyjne w runie i podszybie	FV
	Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych	FV
	Martwe drewno	FV
	Martwe drewno wielkowymiarowe (leżące lub stojące > 3 m długości i >50 cm średnicy)	FV
	Naturalność koryta rzecznoego	XX
	Reżim wodny w tym rytm zalewów	FV
	Wiek drzewostanu	U2
	Pionowa struktura roślinności	FV
	Naturalne odnowienie drzewostanu	FV
	Zniszczenie runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	FV
	Inne zniekształcenia	FV
	Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska	XX
	STRUKTURA I FUNKCJE – ogólnie	U1
	PERSPEKTYWY OCHRONY	FV
	OCENA OGÓLNA	U1
28AC	POWIERZCHNIA SIEDLISKA	XX
	Gatunki charakterystyczne	FV
	Gatunki dominujące	FV
	Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	FV
	Obce gatunki inwazyjne w runie i podszybie	FV
	Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych	U2
	Martwe drewno	FV
	Martwe drewno wielkowymiarowe (leżące lub stojące > 3 m długości i >50 cm średnicy)	FV
	Naturalność koryta rzecznoego	FV
	Reżim wodny w tym rytm zalewów	U1
	Wiek drzewostanu	FV
	Pionowa struktura roślinności	U1
	Naturalne odnowienie drzewostanu	FV
	Zniszczenie runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	FV
	Inne zniekształcenia	U1

STANOWISKO	PARAMETRY I WSKAŹNIKI	OCENA WSKAŹNIKA WYNIKAJĄCA Z PRZEPROWADZONEGO MONITORINGU
	Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska	XX
	STRUKTURA I FUNKCJE – ogólnie	U1
	PERSPEKTYWY OCHRONY	U1
	OCENA OGÓLNA	U1
2abf	POWIERZCHNIA SIEDLISKA	XX
	Gatunki charakterystyczne	FV
	Gatunki dominujące	FV
	Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	U2
	Obce gatunki inwazyjne w runie i podszybie	FV
	Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych	FV
	Martwe drewno	U2
	Martwe drewno wielkowymiarowe (leżące lub stojące > 3 m długości i >50 cm średnicy)	U2
	Naturalność koryta rzecznego	FV
	Reżim wodny w tym rytm zalewów	FV
	Wiek drzewostanu	U1
	Pionowa struktura roślinności	FV
	Naturalne odnowienie drzewostanu	FV
	Zniszczenie runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	FV
	Inne zniekształcenia	FV
	Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska	XX
	STRUKTURA I FUNKCJE – ogólnie	U2
	PERSPEKTYWY OCHRONY	FV
	OCENA OGÓLNA	U2
77AB	POWIERZCHNIA SIEDLISKA	XX
	Gatunki charakterystyczne	FV
	Gatunki dominujące	FV
	Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	FV
	Obce gatunki inwazyjne w runie i podszybie	FV
	Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych	FV
	Martwe drewno	FV
	Martwe drewno wielkowymiarowe (leżące lub stojące > 3 m długości i >50 cm średnicy)	FV
	Naturalność koryta rzecznego	FV
	Reżim wodny w tym rytm zalewów	FV
	Wiek drzewostanu	U1
	Pionowa struktura roślinności	U1
	Naturalne odnowienie drzewostanu	FV
	Zniszczenie runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	FV
	Inne zniekształcenia	FV
	Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska	XX
	STRUKTURA I FUNKCJE – ogólnie	U1
	PERSPEKTYWY OCHRONY	FV
	OCENA OGÓLNA	U1
fcc7	POWIERZCHNIA SIEDLISKA	XX
	Gatunki charakterystyczne	FV
	Gatunki dominujące	FV
	Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	FV
	Obce gatunki inwazyjne w runie i podszybie	U1
	Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych	FV
	Martwe drewno	U2
	Martwe drewno wielkowymiarowe (leżące lub stojące > 3 m długości i >50 cm średnicy)	U2
	Naturalność koryta rzecznego	FV
	Reżim wodny w tym rytm zalewów	FV
	Wiek drzewostanu	U1
	Pionowa struktura roślinności	FV
	Naturalne odnowienie drzewostanu	FV
	Zniszczenie runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	FV
	Inne zniekształcenia	U1

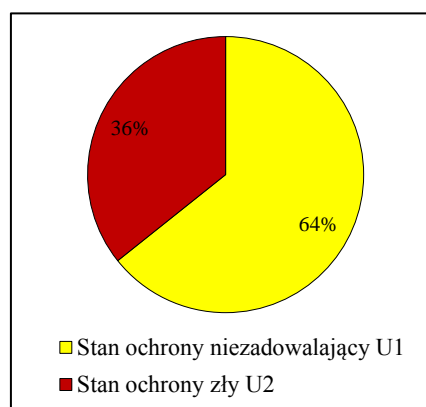
STANOWISKO	PARAMETRY I WSKAŹNIKI	OCENA WSKAŹNIKA WYNIKAJĄCA Z PRZEPROWADZONEGO MONITORINGU
	Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska	XX
	STRUKTURA I FUNKCJE – ogólnie	U2
	PERSPEKTYWY OCHRONY	U1
	OCENA OGÓLNA	U2
a07c	POWIERZCHNIA SIEDLISKA	XX
	Gatunki charakterystyczne	FV
	Gatunki dominujące	FV
	Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	FV
	Obce gatunki inwazyjne w runie i podszybie	FV
	Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych	FV
	Martwe drewno	U2
	Martwe drewno wielkowymiarowe (leżące lub stojące > 3 m długości i >50 cm średnicy)	U2
	Naturalność koryta rzecznego	FV
	Reżim wodny w tym rytm zalewów	U1
	Wiek drzewostanu	U2
	Pionowa struktura roślinności	FV
	Naturalne odnowienie drzewostanu	FV
	Zniszczenie runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	FV
	Inne zniekształcenia	FV
	Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska	XX
	STRUKTURA I FUNKCJE – ogólnie	U2
	PERSPEKTYWY OCHRONY	U1
	OCENA OGÓLNA	U2
2572	POWIERZCHNIA SIEDLISKA	XX
	Gatunki charakterystyczne	FV
	Gatunki dominujące	FV
	Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	FV
	Obce gatunki inwazyjne w runie i podszybie	FV
	Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych	FV
	Martwe drewno	FV
	Martwe drewno wielkowymiarowe (leżące lub stojące > 3 m długości i >50 cm średnicy)	FV
	Naturalność koryta rzecznego	FV
	Reżim wodny w tym rytm zalewów	FV
	Wiek drzewostanu	U1
	Pionowa struktura roślinności	U1
	Naturalne odnowienie drzewostanu	FV
	Zniszczenie runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	FV
	Inne zniekształcenia	FV
	Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska	XX
	STRUKTURA I FUNKCJE – ogólnie	U1
	PERSPEKTYWY OCHRONY	FV
	OCENA OGÓLNA	U1
3e9d	POWIERZCHNIA SIEDLISKA	XX
	Gatunki charakterystyczne	FV
	Gatunki dominujące	FV
	Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	FV
	Obce gatunki inwazyjne w runie i podszybie	U1
	Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych	FV
	Martwe drewno	U1
	Martwe drewno wielkowymiarowe (leżące lub stojące > 3 m długości i >50 cm średnicy)	U1
	Naturalność koryta rzecznego	FV
	Reżim wodny w tym rytm zalewów	FV
	Wiek drzewostanu	U1
	Pionowa struktura roślinności	U1
	Naturalne odnowienie drzewostanu	FV
	Zniszczenie runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	FV
	Inne zniekształcenia	FV

STANOWISKO	PARAMETRY I WSKAŹNIKI	OCENA WSKAŹNIKA WYNIKAJĄCA Z PRZEPROWADZONEGO MONITORINGU
	Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska	XX
	STRUKTURA I FUNKCJE – ogólnie	U1
	PERSPEKTYWY OCHRONY	FV
	OCENA OGÓLNA	U1
cd23	POWIERZCHNIA SIEDLISKA	XX
	Gatunki charakterystyczne	FV
	Gatunki dominujące	FV
	Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	FV
	Obce gatunki inwazyjne w runie i podszycie	U1
	Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych	FV
	Martwe drewno	FV
	Martwe drewno wielkowymiarowe (leżące lub stojące > 3 m długości i >50 cm średnicy)	U1
	Naturalność koryta rzecznoego	FV
	Reżim wodny w tym rytm zalewów	FV
	Wiek drzewostanu	U1
	Pionowa struktura roślinności	U1
	Naturalne odnowienie drzewostanu	FV
	Zniszczenie runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	FV
	Inne zniekształcenia	FV
	Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska	XX
	STRUKTURA I FUNKCJE – ogólnie	U1
	PERSPEKTYWY OCHRONY	FV
	OCENA OGÓLNA	U1
3c2c	POWIERZCHNIA SIEDLISKA	XX
	Gatunki charakterystyczne	U1
	Gatunki dominujące	U1
	Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	FV
	Obce gatunki inwazyjne w runie i podszycie	U1
	Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych	FV
	Martwe drewno	U1
	Martwe drewno wielkowymiarowe (leżące lub stojące > 3 m długości i >50 cm średnicy)	U1
	Naturalność koryta rzecznoego	FV
	Reżim wodny w tym rytm zalewów	FV
	Wiek drzewostanu	U1
	Pionowa struktura roślinności	FV
	Naturalne odnowienie drzewostanu	U2
	Zniszczenie runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	FV
	Inne zniekształcenia	U2
	Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska	XX
	STRUKTURA I FUNKCJE – ogólnie	U2
	PERSPEKTYWY OCHRONY	U1
	OCENA OGÓLNA	U2
2858	POWIERZCHNIA SIEDLISKA	XX
	Gatunki charakterystyczne	U1
	Gatunki dominujące	U1
	Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	FV
	Obce gatunki inwazyjne w runie i podszycie	U2
	Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych	FV
	Martwe drewno	U2
	Martwe drewno wielkowymiarowe (leżące lub stojące > 3 m długości i >50 cm średnicy)	U2
	Naturalność koryta rzecznoego	FV
	Reżim wodny w tym rytm zalewów	XX
	Wiek drzewostanu	FV
	Pionowa struktura roślinności	U1
	Naturalne odnowienie drzewostanu	FV
	Zniszczenie runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	FV
	Inne zniekształcenia	FV

STANOWISKO	PARAMETRY I WSKAŹNIKI	OCENA WSKAŹNIKA WYNIKAJĄCA Z PRZEPROWADZONEGO MONITORINGU
	Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska	XX
	STRUKTURA I FUNKCJE – ogólnie	U2
	PERSPEKTYWY OCHRONY	U1
	OCENA OGÓLNA	U2

4.8.2. OCENA STANU OCHRONY SIEDLISKA PRZYRODNICZEGO 91E0 NA POZIOMIE OBSZARU NATURA 2000

W ramach przeprowadzonego monitoringu, stwierdzono niezadowalający U1 ogólny stan zachowania siedliska 91E0 na 64% badanych powierzchni (9 stanowisk). Pozostałe 36% powierzchni (5 stanowisk) znajduje się w zły stanie zachowania U2. Na podstawie wypadkowej ocen częściowych wykonanej na wszystkich stanowiskach, łączna ocena stanu ochrony siedliska 91E0 w skali obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny jest **niezadowalająca U1** (Ryc. 12).

Ryc. 12. Procentowy udział stanowisk będących w różnym stanie zachowania

POWIERZCHNIA SIEDLISKA

Ze względu na brak dokładnych danych wyjściowych dotyczących powierzchni siedliska na poszczególnych stanowiskach, parametr nie podlegał ocenie.

SPECYFICZNA STRUKTURA I FUNKCJE – ogólnie

64% monitorowanych stanowisk siedliska 91E0 (9 powierzchni), charakteryzuje się niezadowalającym stanem parametru specyficznej struktury i funkcji. Zły stan parametru stwierdzono w przypadku pięciu powierzchni (36% ogółu stanowisk). Na obniżenie ogólnej oceny parametru, w największym stopniu wpływa udział obcych gatunków inwazyjnych w runie oraz zbyt małe zasoby martwego drewna (zarówno całkowite, jak również drewna wielkowymiarowego). Na podstawie wypadkowej ocen częściowych wykonanej na poszczególnych stanowiskach badawczych, łączna ocena parametru w skali obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny jest **niezadowalająca U1**.

Poniżej zamieszczono szczegółową analizę wszystkich wskaźników składającą się na ogólną ocenę specyficznej struktury i funkcji.

Gatunki charakterystyczne

Zdecydowana większość – 78% ogółu stanowisk (11 powierzchni) charakteryzuje się właściwym udziałem gatunków charakterystycznych dla siedliska. W przypadku trzech powierzchni ocena wskaźnika była niezadowalająca. We wszystkich warstwach fitocenozy, licznie i ze znacznym pokryciem występowały gatunki uznawane za charakterystyczne dla siedliska 91E0. Do najczęściej notowanych należą: kuklik zwisły *Geum rivale*, czartawa pospolita *Circaea lutetiana*, pokrzywa zwyczajna *Urtica dioica*, podagrycznik pospolity *Aegopodium podagraria*, czeremcha zwyczajna *Padus avium*, olsza czarna *Alnus glutinosa*, jesion wyniosły *Fraxinus excelsior*, niecierpek pospolity *Impatiens noli-tangere* oraz grupa gatunków przechodzących z olsów tj. karbieniec pospolity *Lycopus europaeus*, psianka słodkogórz *Solanum dulcamara*, turzyca błotna *Carex acutiformis*.

Na podstawie wypadkowej ocen częściowych wykonanej na poszczególnych stanowiskach badawczych, łączna ocena wskaźnika w skali obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny jest **właściwa FV**.

Gatunki dominujące

Na 86% badanych stanowisk (12 powierzchni) stwierdzono dominację gatunków charakterystycznych dla siedliska, w związku z czym wskaźnik w ich obrebie otrzymał ocenę właściwą FV. Dwie powierzchnie uzyskały ocenę niezadowalającą U1. Na podstawie wypadkowej ocen częściowych wykonanej na poszczególnych stanowiskach badawczych, łączna ocena wskaźnika w skali obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny jest **właściwa FV**.

Gatunki obce geograficznie w drzewostanie

Na 93% badanych powierzchni nie odnotowano występowania w drzewostanie gatunków obcych geograficznie. W zasięgu jednego stanowiska stwierdzono występowanie olszy szarej *Alnus incana*. W skali obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny, wskaźnik otrzymał ocenę **właściwą FV**.

Obce gatunki inwazyjne w runie i podszybie

We wszystkich płatach siedliska 91E0 odnotowano występowanie niecierpka drobnokwiatowego. W przypadku 57% ocenianych powierzchni (8 stanowisk), gatunek ten pokrywał 5-10% powierzchni transektu, a wskaźnik otrzymał ocenę niezadowalającą U1. Na pozostałych 43% stanowiskach (6 powierzchni) udział gatunku nie przekraczał 1%, a wskaźnik oceniono na FV. Na podstawie wypadkowej ocen częściowych wykonanej na poszczególnych stanowiskach badawczych, łączna ocena charakteryzowanego wskaźnika, w skali obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny jest niezadowalająca U1.

Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych

Pod względem występowania ekspansywnych gatunków rodzimych, 85% powierzchni oceniono na FV. W przypadku jednej powierzchni wskaźnik otrzymał ocenę niezadowalającą U1, ze względu na nadmierną dominację pokrzywy zwyczajnej *Urtica dioica*. Jedna powierzchnia uzyskała ocenę złą U2. Na podstawie wypadkowej ocen częściowych wykonanej

na poszczególnych stanowiskach badawczych, łączna ocena charakteryzowanego wskaźnika, w skali obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny jest właściwa FV.

Martwe drewno (łączne zasoby)

Wskaźnik opisujący łączne zasoby martwego drewna na 43% monitorowanych stanowiska (6 powierzchni) otrzymał ocenę właściwą FV. W ich zasięgu zasoby martwego drewna odpowiadały jakościowo strukturze drzewostanu, a ilościowo kształtowały się na poziomie $> 10\%$ jego zasobności. W przypadku 36% stanowisk (5 powierzchni) zasoby martwego drewna były bardzo niskie i kształtowały się na poziomie $< 3\%$ zasobności drzewostanu. Wskaźnik opisujący łączne zasoby martwego drewna w ich obrębie uzyskał złą ocenę U2. Pozostałe 21% stanowisk (3 powierzchnie) uzyskało niezadowalającą ocenę wskaźnika. Łączna ocena charakteryzowanego wskaźnika, w skali obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny jest **niezadowalająca U1**.

Martwe drewno leżące lub stojące > 3 m długości i > 30 cm grubości

Wskaźnik opisujący zasoby martwego drewna wielkowymiarowego, na 43% monitorowanych stanowiska (6 powierzchni) otrzymał ocenę właściwą FV. Cztery powierzchnie (28% ogółu stanowisk) charakteryzują się niewystarczającymi zasobami drewna wielkowymiarowego (niezadowalający stan wskaźnika U1). Również na czterech powierzchniach stwierdzono skrajnie małą liczbę martwego drewna wielkowymiarowego (wskaźnik oceniono na U2). Najczęściej na powierzchniach tych nie obserwowano go wcale. Łączna ocena charakteryzowanego wskaźnika, w skali obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny jest **niezadowalająca U1**.

Naturalność koryta rzecznego

Wskaźnik oceniono dla powierzchni związanych z rzeką (13 z 14 stanowisk). W przypadku 93% (12 powierzchni) wskaźnik otrzymał ocenę właściwą FV. W jednym tylko przypadku ocena została obniżona do niezadowalającej U1. Na podstawie wypadkowej ocen częściowych wykonanej na poszczególnych stanowiskach badawczych, łączna ocena charakteryzowanego wskaźnika, w skali obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny jest **właściwa FV**.

Reżim wodny w tym rytm zalewów

Na 78% badanych stanowisk (11 powierzchni) rytm zalewów i przewodnienie podłoża jest prawidłowy dla siedliska, a wskaźnik uzyskał ocenę właściwą FV. Na pozostałych 22% powierzchni (3 stanowiska), stwierdzono obniżenie przewodnienia podłoża w stosunku do stanu typowego dla siedliska, a wskaźnik oceniono na U1. Na podstawie wypadkowej ocen częściowych wykonanej na poszczególnych stanowiskach badawczych, łączna ocena charakteryzowanego wskaźnika, w skali obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny jest **właściwa FV**.

Wiek drzewostanu

Większość badanych powierzchni – 78% (11 stanowisk) charakteryzuje się drzewostanem, w którego skład wchodzi $< 20\%$ drzew starszych niż 100 lat i $> 50\%$ drzew

starszych niż 50 lat. Wskaźnik odnoszący się do wielu drzewostanu w ich przypadku otrzymał ocenę niezadowalającą U1. Na dwóch powierzchniach (15% ogółu stanowisk) drzewostan jest w fazie juwenilnej (wskaźnik oceniono na U2). Jedna powierzchnia odznacza się ponad 20-procentowym udziałem starodrzewu. Na podstawie wypadkowej ocen częściowych wykonanej na poszczególnych stanowiskach badawczych, łączna ocena charakteryzowanego wskaźnika, w skali obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny jest **niezadowalająca U1**.

Pionowa struktura roślinności

W przypadku 57% badanych powierzchni pionowa struktura roślinności jest uproszczona, a ocena wskaźnika jest niezadowalająca. Uproszczenie struktury w przypadku tych powierzchni wynika z występowania czysto olszowych drzewostanów, bez domieszki jesionu wyniosłego. Zupłny brak tego gatunku na większości badanych stanowisk, może mieć różnorodne podłoże. Z jednej strony może być to efekt promowania olszy czarnej na siedliskach zajmowanych przez łęgi jesionowo-olszowe, z drugiej zaś masowe zamieranie jesionu wyniosłego, które spotykane jest w całej Polsce. Na pozostałych 43% badanych powierzchni wskaźnik otrzymał ocenę właściwą FV. Na podstawie wypadkowej ocen częściowych wykonanej na poszczególnych stanowiskach badawczych, łączna ocena wskaźnika w skali obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny jest **niezadowalająca U1**.

Naturalne odnowienie drzewostanu

Na 93% badanych powierzchni (13 stanowisk) stwierdzono obfite naturalne odnowienia. Intensywnie odnawia się jesion wyniosły *Fraxinus excelsior*, mniej obficie olsza czarna *Alnus glutinosa* (sytuacja typowa). Jedna powierzchnia otrzymała złą ocenę wskaźnika opisującego naturalne odnowienie. W jej zasięgu odnowienie to nie występuje, co wynika z presji ze strony bytującego w obrębie stanowiska, licznego stada danieli, które intensywnie zgryzają pojawiający się nalot i podrost. Na podstawie wypadkowej ocen częściowych wykonanej na poszczególnych stanowiskach badawczych, łączna ocena wskaźnika w skali obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny jest **właściwa FV**.

Zniszczenie runa i gleby związane z pozyskaniem drewna

Na rzadnym ze stanowisk siedliska 91E0 nie stwierdzono zniszczenia runa i gleby związanego z pozyskiwaniem drewna. W związku z powyższym wskaźnik w skali obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny charakteryzuje się **właściwym stanem FV**.

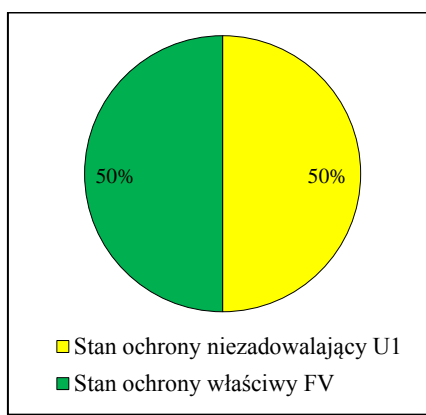
Inne zniekształcenia

W przypadku 72% badanych powierzchni (10 stanowisk) nie stwierdzono innych zniekształceń siedliska. Na trzech powierzchniach (22% ogółu stanowisk), stwierdzono zniekształcenia związane ze zbyt dużym podtopieniem i utrzymywaniem się wody przez cały rok, co prowadzi do stopniowego olsowienia powierzchni. Charakteryzowany wskaźnik dla tych powierzchni otrzymał ocenę niezadowalającą U1. Jedna powierzchnia jest silnie zniekształcona w wyniku presji ze strony danieli (runo jest intensywnie wydeptywane, natomiast podrost i nalot drzew zgryzany). Wskaźnik dla tej powierzchni uzyskał złą ocenę U2.

Na podstawie wypadkowej ocen cząstkowych wykonanej na poszczególnych stanowiskach badawczych, łączna ocena wskaźnika w skali obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny jest **właściwa FV**.

PERSPEKTYWY OCHRONY

W przypadku połowy badanych powierzchni (7 stanowisk) perspektywy ochrony siedliska są niezadowalające U1 (Ryc. ...), ze względu na wpływ czynników zagrażających. Druga połowa powierzchni posiada dobre perspektywy ochrony. W ich zasięgu nie odnotowano oddziaływania czynników mogących w istotny sposób zagrozić ich istnieniu. Na podstawie wypadkowej ocen cząstkowych wykonanej na poszczególnych stanowiskach badawczych, łączna ocena parametru opisującego perspektywy ochrony siedliska 91E0 w skali obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny jest **niezadowalająca U1** (Ryc. 13).

Ryc. 13. Procentowy udział stanowisk o różnym perspektywach ochrony

4.8.3. IDENTYFIKACJA ZAGROZEŃ DLA SIEDLISKA 91E0 W OBRĘBIE OBSZARU NATURA 2000

Zagrożenia istniejące

Wśród istniejących zagrożeń dla siedliska 91E0 należy wymienić ekspansję inwazyjnych gatunków obcych (zagrożenie I01). Na wszystkich stanowiskach siedliska odnotowano mniejszy lub większy udział niecierpka drobnokwiatowego w runie. Powierzchnia zajmowana przez ten gatunek na transekcje najczęściej nie przekracza 10%. Takson nie tworzy też jednogatunkowych łąnów, jak to ma miejsce w przypadku płatów siedlisk 91F0 i 9170 oraz nie ogranicza w tak drastyczny sposób udziału rodzimych gatunków typowych dla siedliska.

W grupie istniejących zagrożeń znalazło się również oddziaływanie związane z usuwaniem martwych i umierających drzew (B02.04). Na większości badanych powierzchni jego zasoby nie odpowiadają jakościowo strukturze drzewostanu, a ilość martwego drewna jest poniżej 10% zasobności drzewostanu.

Część płatów jest również zagrożona procesem olsowienia w wyniku zbyt dużego podtopienia i stagnowania wody na powierzchni gruntu przez cały rok.

Zagrożeniem dla płatów siedliska 91E0, w szczególności tych znajdujących się w okolicach zabudowań i uczęszczanych dróg, jest pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych (E03.01).

W przypadku jednego płatu odnotowano silną presję ze strony danieli, które intensywnie wydeptują runo i zgryzają odnowienie drzew (K04.05 – szkody wyrządzane przez roślinożerców).

Zagrożenia potencjalne

Potencjalnymi zagrożeniami dla siedliska 91E0 w zasięgu obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny są: wycinka lasu (kod zagrożenia B02.02), pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych (E03.01) oraz wnikanie i ekspansja obcych gatunków inwazyjnych (I01) (dwa typy zagrożeń wymienione jako ostatnie dotyczą wyłącznie tych powierzchni, w obrębie których oddziaływań tych do tej pory nie stwierdzono).

Istotnym potencjalnym zagrożeniem jest zmiana stosunków wodnych (zarówno obniżenie jak również zbyt duże podniesienie poziomu wody). Obniżenie stosunków wodnych może doprowadzić do przesuszenia siedliska. W przypadku nadmiernego uwodnienia może dochodzić do przekształcania się płatów siedliska w olsy porzeczkowe lub całkowitego zamierania drzewostanu i zajmowania powierzchni przez otwarte szuwały trzcinowe.

4.8.4. CELE DZIAŁAŃ OCHRONNYCH I DZIAŁANIA PROWADZĄCE DO ICH OSIĄGNIĘCIA

W stosunku do siedliska 91E0 celem działań ochronnych jest zachowanie siedliska w niepogorszonej formie ochrony, czyli niezadowolającym U1.

Działanie ochronne: wyłączenie wszystkich płatów siedliska 91E0 z użytkowania gospodarczego, jako drzewostany wodo- i glebochronne.

Działania związane z monitoringiem stanu ochrony

Należy prowadzić regularny monitoring przyrodniczy (co 5 lat) stanu ochrony siedliska 91E0 w obszarze, zgodnie z metodyką GIOŚ. Monitoringiem należy objąć siedem stanowisk siedliska (**powierzchnie nr 77AB, 3c2c, 2572, 37eb, 2858, f477, 4302**). Wytypowane powierzchnie uwzględniają pełne zróżnicowanie siedliska w skali obszaru. Na podstawie wyników późniejszych monitoringów oraz porównania do danych zawartych w niniejszym opracowaniu, należy planować dalsze działania ochronne. Szacunkowy koszt wykonania monitoringu dla obszaru wynosi 3 500 zł brutto (po 500 zł na stanowisko).

4.9. 91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*)

W ramach przeprowadzonej inwentaryzacji, w zasięgu obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny, stwierdzono **dziewięć stanowisk** siedliska 91F0. Teren, na którym wykształciły się płaty siedliska jest zróżnicowany pod względem rzeźby terenu, od zupełnie płaskiej po zbocza, których nachylenie dochodzi do 45°. Płaty siedliska występują głównie w zachodniej i wschodniej części obszaru. Siedliska nie notowano w centralnej części badanego terenu. Łączną powierzchnię siedliska w obszarze oszacowano na **42,56 ha**. Wielkość poszczególnych płatów siedliska jest zróżnicowana i waha się od 0,71 ha do 19,2 ha. W ekspertyzie wykonanej na potrzeby planu zadań ochronnych (2012 r.), areał siedliska oszacowano na 61,8 ha.

Powierzchnia siedliska 91F0, podana w standardowym formularzu danych wynosi 45,83 ha (2008 r.).

Z punktu widzenia fitosocjologicznego siedlisko w obszarze reprezentowane jest przez zespół *Ficario-Ulmetum minoris* łąg jesionowo-wiązowy. Spośród gatunków uznawanych za charakterystyczne dla siedliska 91F0, najczęściej występuje podagrycznik pospolity *Aegopodium podagraria*, czosnaczek pospolity *Alliaria petiolata*, ziarnopłon wiosenny *Ficaria verna*, kostrzewa olbrzymia *Festuca gigantea*, wiąz pospolity *Ulmus minor*, zawilec gajowy *Anemone nemorosa*, czyściec leśny *Stachys sylvatica*, kuklik pospolity *Geum urbanum*. Drzewostan najczęściej jest wielogatunkowy, budowany przez dąb szypułkowy *Quercus robur*, jesion wyniosły *Fraxinus excelsior*, wiąz pospolity *Ulmus minor*, klon jawor *Acer pseudoplatanus*, rzadziej występują klon polny *Acer campestre*, klon zwyczajny *Acer platanoides* i olsza czarna *Alnus glutinosa*. W płatach zaburzonych wskutek wprowadzania obcych ekologicznie bądź geograficznie gatunków, notowano sosnę zwyczajną *Pinus sylvestris* i robinie akacjową *Robinia pseudoacacia*. Podszyt w większości płatów siedliska jest dobrze wykształcony i bogaty pod względem składu gatunkowego. Najczęściej tworzą go bez czarny *Sambucus nigra*, dereń świdwa *Cornus sanguinea*, porzeczka czerwona *Ribes spicatum*, głóg jednoszyjkowy *Crataegus monogyna*, trzmielina pospolita *Euonymum europaeus* oraz podrost drzew wchodzących w skład drzewostanu.

Część płatów siedliska jest zdegenerowana w wyniku niewłaściwie prowadzonej gospodarki leśnej. W ich obrębie w przeszłości posadzono drzewostan niezgodny z typem siedliskowym lasu, czego efektem są obecnie zachodzące w siedlisku procesy pinetyzacji i fruticetyzacji.

W poniższej tabeli przedstawiono zestawienie stwierdzonych stanowisk siedliska, wraz z ich lokalizacją oraz powierzchnią.

Tab. 9. Wykaz stwierdzonych stanowisk siedliska 91F0 wraz z ich lokalizacją i powierzchnią

Lp.	Nr stanowiska	Lokalizacja (działki ewidencyjne, wydzielania leśne)	Powierzchnia (ha)
1.	85a0	Nadl. Czerniejewo, leśn. Jezierce, fragmenty wydzieleń 211b, 211c, 211g, 211h, 212a, 212g, 212i, 212j, 212k, 212m, 212n	19,2
2.	b4cf	Nadl. Czerniejewo, leśn. Jezierce, fragmenty wydzieleń 212o, 212n	2,68
3.	3D00	Fragment działki ewidencyjnej nr 51/5 obręb ewidencyjny Uzarzewo	2,94
4.	06DE	Fragmenty działek ewidencyjnych nr 74, 76/51, 1 obręb ewidencyjny Swarzędz	1,57
5.	7F9E	Fragment działki ewidencyjnej nr 45/2 obręb ewidencyjny Uzarzewo	3,45
6.	71be	Fragmenty działek ewidencyjnych nr 39, 38/1, 38/2, 36/8 obręb ewidencyjny Jankowo	2,15
7.	d5be	Fragmenty działek ewidencyjnych nr 50/3 i 2/1 obręb ewidencyjny Siedlec	7,68
8.	5b64	Fragmenty działek ewidencyjnych nr 68/3 i 68/2 obręb ewidencyjny Glinka Duchowna	2,18
9.	3E75	Fragment wydzielenia leśnego nr 271g, leśnictwo Jezierce, Nadleśnictwo Czerniejewo	0,71
Suma powierzchni			42,56

4.9.1. OCENA STANU OCHRONY SIEDLISKA NA POSZCZEGÓLNYCH STANOWISKACH, IDENTYFIKACJA ZAGROŻEŃ ORAZ OKREŚLENIE DZIAŁAŃ OCHRONNYCH

Karta obserwacji siedliska na stanowisku nr 85a0

Karta obserwacji siedliska na stanowisku	
Stanowisko - informacje podstawowe	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (<i>Ficario-Ulmetum</i>)
Nazwa stanowiska	85a0
Typ stanowiska	Badawcze
Zbiorowiska roślinne	<i>Ficario-Ulmetum minoris</i> łęg wiązowo-jesionowy
Opis siedliska na stanowisku	<p>Płat znajduje się w zarządzie Nadl. Czerniejewo, leśn. Jezierce i obejmuje fragmenty wydzieleń 211b, 211c, 211g, 211h, 212a, 212g, 212i, 212j, 212k, 212m, 212n. Stanowisko położone około 1 km na południowy wschód od miejscowości Wiktorowo. Przez płat przebiegają dwa niewielkie cieki. Siedlisko na stanowisku silnie zdegradowane. Drzewostan jest silnie przerzedzony, wskutek zamierania jesionów. W rozległych lukach, masowo pojawiają się ekspansywne gatunki obce tj. niecierpek drobnokwiatowy i klon jesionolistny. Płat od południowo-wschodniej strony graniczy z grądem środkowoeuropejskim 9170.</p>
Powierzchnia płatów siedliska	19,2 ha
Obszary chronione, na którym znajduje się stanowisko	PLH300038 Dolina Cybiny
Zarządzający terenem	Nadleśnictwo Czerniejewo
Współrzędne geograficzne	<p>Początek transektu: 17°19'1" E 52°23'60"N Środek transektu: 17°19'3"E 52°23'57"N Koniec transektu: 17°18'59"E 52°23'55"N</p>
Wymiary transektu	10 x 200 m
Wysokość n.p.m.	105-107 m
Obszar	PLH300038 Dolina Cybiny
Zagrożenia	<p>Zagrożenia istniejące: I01 – nierodzące gatunki zaborcze (ekspansja niecierpka drobnokwiatowego <i>Impatiens parviflora</i>, klonu jesionolistnego <i>Acer negundo</i>, robinii akacjowej <i>Robinia pseudoacacia</i>); J03.01 – zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska (przerzedzenie warstwy drzew wskutek masowego zamierania jesionów); Zagrożenia potencjalne: B02.04 – usuwanie martwych i umierających drzew</p>
Inne wartości przyrodnicze	-
Monitoring jest wymagany	Tak
Uzasadnienie	Wskazany monitoring dalszych zmian stanu zachowania siedliska na stanowisku.
Wykonywane zabiegi ochronne i ocena ich skuteczności	Brak
Propozycja wprowadzenia działań ochronnych	<p>1. Dalszy monitoring stanu zachowania płatu wg metodyki GIOŚ; 2. Zwiększenia zasobów martwego drewna w obrębie płatu, tak aby w przyszłości osiągnęły one wartości uznawane za właściwe dla łęgów dębowo-wiązowo-jesionowych (całkowite zasoby - >20 m³/ha; drewno wielkowymiarowe o grubości >30 cm i długości >3 m - >5 szt./ha); 3. Usuwanie klonu jesionolistnego i robinii akacjowej z warstwy drzewostanu, podszytu i runa.</p>
Data kontroli	21.05.2017 r., 11.07.2017 r.
Uwagi	—

Stan ochrony siedliska przyrodniczego na stanowisku	
Zdjęcie fitosocjologiczne I	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°19'1"E 52°23'60"N Wysokość n.p.m.: 105 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 100 m ² , Nachylenie: 0°, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 21.05.2017 r., 11.07.2017 r. Zwarcie warstwy: a1 – 30%, a2 – 30%, b – 40 %, c – 90%, d – 10% Wysokość warstwy: a1 – 30 m, a2 – 20 m, b – 2-3 m, c – 0,7 m, d – 0,01 m Warstwa a1: <i>Ulmus minor</i> 1, <i>Fraxinus excelsior</i> 2, <i>Carpinus betulus</i> 1 Warstwa a2: <i>Fraxinus excelsior</i> 2, <i>Ulmus minor</i> 2, <i>Acer negundo</i> 1, <i>Alnus glutinosa</i> 1, <i>Acer pseudoplatanus</i> 1 Warstwa b: <i>Acer negundo</i> 1, <i>Ulmus minor</i> 2, <i>Corylus avellana</i> 2, <i>Ribes spicatum</i> +, <i>Crataegus laevigata</i> +, <i>Euonymus europaea</i> +, <i>Cornus sanguinea</i> 1 Warstwa c: <i>Euonymus europaea</i> +, <i>Corylus avellana</i> +, <i>Ulmus minor</i> 1, <i>Stachys sylvatica</i> 1, <i>Ribes spicatum</i> +, <i>Acer negundo</i> +, <i>Fraxinus excelsior</i> 1, <i>Impatiens parviflora</i> 3, <i>Urtica dioica</i> 1, <i>Geum urbanum</i> 1, <i>Festuca gigantea</i> 1, <i>Acer pseudoplatanus</i> +, <i>Rubus caesius</i> +, <i>Rubus idaeus</i> +, <i>Galium aparine</i> 1, <i>Aegopodium podagraria</i> 2, <i>Carduus crispus</i> +, <i>Alliaria petiolata</i> 1, <i>Dactylis aschersoniana</i> 1, <i>Geranium robertianum</i> +, <i>Cornus sanguinea</i> +, <i>Impatiens noli-tangere</i> 1, <i>Stellaria nemorum</i> 1 Warstwa d: <i>Plagiomnium undulatum</i> 1, <i>Brachythecium rutabulum</i> 1, <i>Eurhynchium striatum</i> 1 Jednostka fitosocjologiczna: <i>Ficario-Ulmetum minoris</i> łęg wiązkowo-jesionowy
Zdjęcie fitosocjologiczne II	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°19'3"E 52°23'57"N Wysokość n.p.m.: 105 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 100 m ² , Nachylenie: 0°, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 21.05.2017 r., 11.07.2017 r. Zwarcie warstwy: a1 – 30%, a2 – 40%, b – 30%, c – 70%, d – 5% Wysokość warstwy: a1 – 30 m, a2 – 10 m, b – 2-3 m, c – 0,8 m, d – 0,01 m Warstwa a1: <i>Acer negundo</i> 1, <i>Fraxinus excelsior</i> 2, <i>Quercus robur</i> 2, <i>Alnus glutinosa</i> 1, <i>Betula pendula</i> +, <i>Acer pseudoplatanus</i> + Warstwa a2: <i>Ulmus minor</i> 2, <i>Fraxinus excelsior</i> 1 Warstwa b: <i>Corylus avellana</i> 2, <i>Ulmus minor</i> 1, <i>Quercus robur</i> 1 Warstwa c: <i>Acer campestre</i> +, <i>Urtica dioica</i> 1, <i>Lamium purpureum</i> 1, <i>Acer platanoides</i> +, <i>Acer pseudoplatanus</i> +, <i>Quercus robur</i> +, <i>Ulmus minor</i> 1, <i>Geum urbanum</i> 2, <i>Galium aparine</i> 1, <i>Glechoma hederacea</i> 1, <i>Stachys sylvatica</i> 2, <i>Aegopodium podagraria</i> 2, <i>Festuca gigantea</i> 1, <i>Poa nemoralis</i> +, <i>Athyrium filix-femina</i> +, <i>Sambucus nigra</i> +, <i>Asarum europaeum</i> +, <i>Stellaria nemorum</i> 1, <i>Impatiens parviflora</i> 3 Warstwa d: <i>Plagiomnium undulatum</i> 1 Jednostka fitosocjologiczna: <i>Ficario-Ulmetum minoris</i> łęg wiązkowo-jesionowy
Zdjęcie fitosocjologiczne III	

Stan ochrony siedliska przyrodniczego na stanowisku	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°18'59"E 52°23'55"N Wysokość n.p.m.: 107 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 100 m ² , Nachylenie: 0°, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 21.05.2017 r., 11.07.2017 r. Zwarcie warstwy: a – 50%, b – 50%, c – 70% Wysokość warstwy: a – 30 m, b – 2-3 m, c – 0,7 m Warstwa a: <i>Fraxinus excelsior</i> 1, <i>Betula pendula</i> 3, <i>Quercus robur</i> +, <i>Robinia pseudoacacia</i> + Warstwa b: <i>Acer pseudoplatanus</i> 2, <i>Fraxinus excelsior</i> 1, <i>Ulmus minor</i> 1, <i>Corylus avellana</i> 2 Warstwa c: <i>Acer pseudoplatanus</i> +, <i>Impatiens parviflora</i> 1, <i>Galium aparine</i> 1, <i>Aegopodium podagraria</i> 3, <i>Stachys sylvatica</i> 1, <i>Chrysosplenium alternifolium</i> 1, <i>Ficaria verna</i> 2, <i>Urtica dioica</i> 1, <i>Festuca gigantea</i> +, <i>Anemone nemorosa</i> +, <i>Fraxinus excelsior</i> +, <i>Euonymus europaea</i> +, <i>Ulmus minor</i> 1 Jednostka fitosocjologiczna: <i>Ficario-Ulmetum minoris</i> łąg wiązowo-jesionowy

PARAMETR/WSKAŹNIK	OPIS	WARTOŚĆ PARAMETRU/WSKAŹNIKA	OCENA PARAMETRU/WSKAŹNIKA
Powierzchnia siedliska	Ze względu na brak dokładnych danych wyjściowych dotyczących powierzchni zajmowanej przez siedlisko na stanowisku, parametr nie podlegał ocenie.		XX
SPECYFICZNA STRUKTURA I FUNKCJE			
Charakterystyczna kombinacja florystyczna runa	Lista gatunków charakterystycznych (polska i łacińska nazwa); podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcje (z dokładnością do 10%)	Ziarnopłon wiosenny <i>Ficaria verna</i> – 5%, podagrycznik pospolity <i>Aegoposium podagraria</i> – 20%, wiąz pospolity <i>Ulmus minor</i> – < 1%, dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> – < 1%, dereń świdwa <i>Cornus sanguinea</i> – < 1%, kupkówka Aschersona <i>Dactylis aschersoniana</i> – < 1%	FV
Gatunki dominujące	Lista gatunków dominujących na transekcje (polska i łacińska nazwa); podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcje (z dokładnością do 10%); należy wymienić tylko gatunki o pokryciu ≥10%	Warstwa A: jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i> – 20%, wiąz szypułkowy <i>Ulmus minor</i> – 10%; klon jesionolistny <i>Acer negundo</i> – 10%, brzoza brodawkowata <i>Betula pendula</i> – 10%; Warstwa B: leszczyna pospolita <i>Corylus avellana</i> – 20%, wiąz pospolity <i>Ulmus minor</i> – 10%; Warstwa C: podagrycznik pospolity <i>Aegoposium podagraria</i> – 20%, czyściec leśny <i>Stachys sylvatica</i> – 10%, niecierpek drobnokwiatowy <i>Impatiens parviflora</i> – 40% W warstwach a i c dominują gatunki obce dla naturalnego zbiorowiska roślinnego.	U2
Liczba gatunków z grupy „wiązy, dąb, jesion” występujących w drzewostanie	Lista gatunków z grupy „wiązy, dąb, jesion” występujących w drzewostanie; dla każdego gatunku należy podać przybliżony procent pokrycia w transekcje	Jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i> – 20%, dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> – 5%, wiąz pospolity <i>Ulmus minor</i> – 10%	FV
Różnorodność gatunkowa warstwy krzewów	Lista gatunków warstwy krzewów	Warstwa krzewów jest bogata pod względem składu gatunkowego. Tworzy ją 8 gatunków: jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i> , wiąz pospolity <i>Ulmus minor</i> , głóg dwuszyjkowy <i>Crataegus laevigata</i> , porzeczka czerwona <i>Ribes spicatum</i> , trzmielina pospolita <i>Euonymus europaeus</i> , klon jawor <i>Acer pseudoplatanus</i> , leszczyna pospolita <i>Corylus avellana</i> +, dereń świdwa <i>Cornus sanguinea</i>	FV
Gatunki obce ekologicznie w drzewostanie	Lista oraz procent pokrycia	Brak	FV
Gatunki obce geograficznie w drzewostanie*	Lista oraz procent pokrycia	Klon jesionolistny <i>Acer negundo</i> – 10% i odnawia się spontanicznie, robinia akacjowa <i>Robinia pseudoacacia</i> – < 1% i odnawia się spontanicznie	U2
Martwe drewno (łącznie zasoby)	Sumaryczna objętość fragmentów martwego drewna, wyrażona w m ³ /ha	8,25 m ³ /ha	U2
Martwe drewno leżące lub stojące >3 m długości i >30 cm grubości*	Liczba kłód leżących lub stojących >3 m długości i >30 cm grubości	2 szt./ha	U2

PARAMETR/WSKAŹNIK	OPIS	WARTOŚĆ PARAMETRU/WSKAŹNIKA		OCENA PARAMETRU/ WSKAŹNIKA
Ekspansywne gatunki obce w podszybie i runie	Lista inwazyjnych gatunków obcych geograficznie (polska i łacińska nazwa); podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcji (z dokładnością do 10%)	W runie dominuje niecierpek pospolity <i>Impatiens parviflora</i> (40% powierzchni transektu). W podszybie występuje klon jesionolistny <i>Acer negundo</i> , zajmujący około 3% powierzchni transektu.		U2
Ekspansywne gatunki rodzime w podszybie i runie	Lista inwazyjnych gatunków rodzimych (polska i łacińska nazwa); podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcji (z dokładnością do 10%)	Brak		FV
Stosunki wodno-wilgotnościowe	Wskaźnik wyrażający zniekształcenie warunków hydrologicznych	Stagnowanie wody opadowej, znaczne uwilgotnienie, w niewielkim stopniu odbiegające od stanu naturalnego		U1
Wiek drzewostanu (obecność starodrzewu)	Wiek drzewostanu i jego wyrównanie; udział drzew >100 lat; udział drzew >50 lat	< 10% udział objętościowy drzew starszych niż 100 lat i < 50% udział drzew starszych niż 50 lat		U2
Struktura pionowa i przestrzenna drzewostanu	Ocenić stopień uproszczenia struktury pionowej roślinności.	Struktura pionowa i przestrzenna drzewostanu zaburzona. W wyniku zamierania jesionów obecne liczne rozległe luki, opanowane przez leszczynę pospolitą i brzozę brodawkowatą.		U2
Naturalne odnowienie drzewostanu	Procent pokrycia transektu przez naturalne odnowienie (podać procent pokrycia dla każdego gatunku)	Obficie odnawiają się jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i> (5% powierzchni), wiąz pospolity <i>Ulmus minor</i> (2% powierzchni transektu), grab pospolity <i>Carpinus betulus</i> (1% powierzchni transektu), klon polny <i>Acer campestre</i> (5% powierzchni transektu, dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> (jednostkowo)		FV
Przejawy procesu grądowania	Opis procesu i jego natężenia z podaniem w procentach pokrycia przez gatunki grądowe.	Brak		FV
Zniszczenie runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	Opisać i ocenić intensywność	Brak		FV
Inne zniekształcenia	Opisać i ocenić intensywność	Brak		FV
Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska	Lista gatunków i opis ich stanu ochrony. Wskaźnik fakultatywny; stosować tylko; gdy są odpowiednie dane.	Nie oceniano		XX
SPECYFICZNA STRUKTURA I FUNKCJE – ocena ogólna				U2
PERSPEKTYWY OCHRONY	Zachowanie siedliska w stanie nie pogorszonym w perspektywie najbliższych 10 lat mało prawdopodobne. Pogłębiające się zamieranie jesionów będzie prowadziło do coraz silniejszej degradacji płatu. Obecnie nie ma możliwości wyeliminowania tego zagrożenia.			U2
OCENA OGÓLNA	Powierzchnia siedliska o różnym stanie zachowania na stanowisku	FV	0%	U2
		U1	0%	
		U2	100%	

Zagrożenia istniejące					
	Kod	Nazwa działalności	Intensywność	Wpływ	Syntetyczny opis
Wewnętrzne	I01	Nierodzone gatunki zaborcze	A	-	W runie miejscami dominuje niecierpek drobnokwiatowy <i>Impatiens parviflora</i> . W warstwie drzewostanu znaczny udział klonu jesionolistnego <i>Acer negundo</i> , który spontanicznie się odnawia. Pojedynczo występuje również robinia akacjowa <i>Robinia pseudoacacia</i>
	J03.01	Zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska	B	-	Przerzedzenie drzewostanu w wyniku zamierania jesionów. Obecność licznych, rozległych luk, dodatkowo ułatwia ekspansję obcych gatunków inwazyjnych tj. niecierpek drobnokwiatowy i klon jesionolistny.
Zagrożenia potencjalne					
Wewnętrzne	B07	Inne rodzaje praktyk leśnych	-	-	Wprowadzanie gatunków niezgodnych z typem siedliskowym lasu tj. sosna zwyczajna.
	B02.04	Usuwanie martwych i umierających drzew	-	-	Ryzyko usuwania martwych i umierających drzew z płatu siedliska.

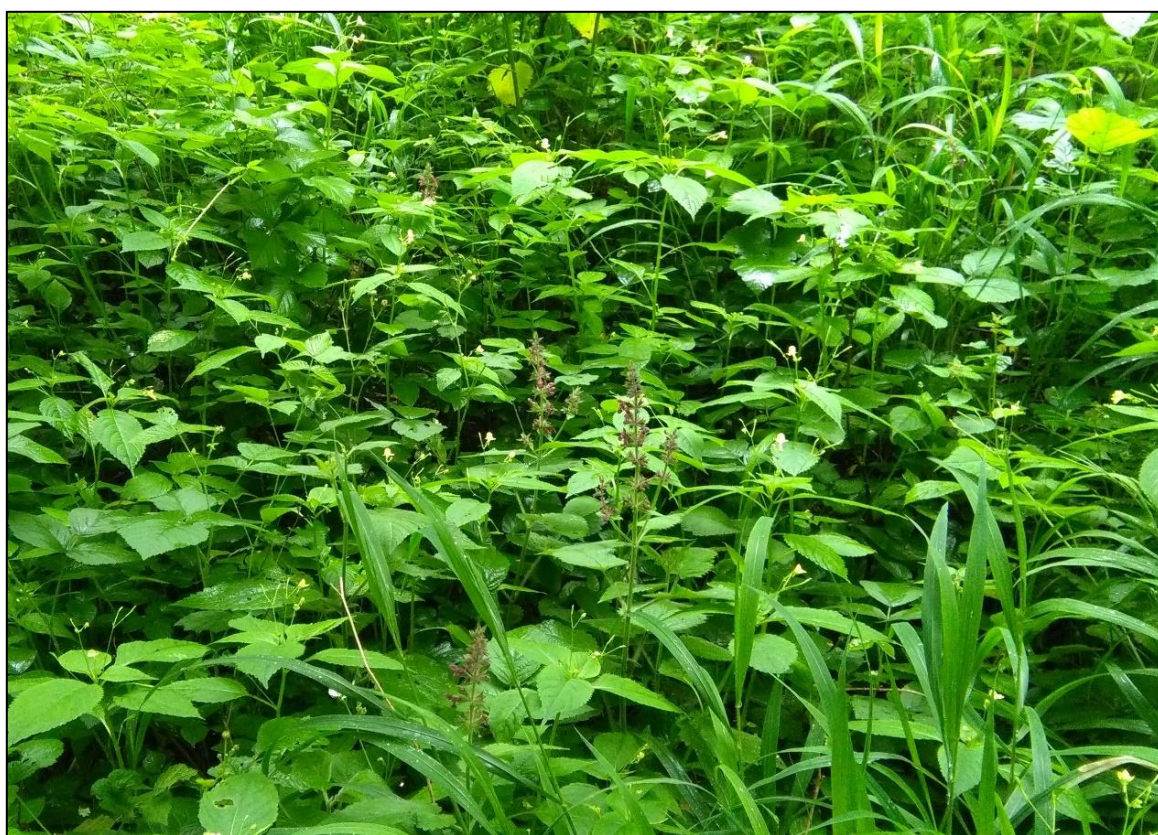
Dokumentacja fotograficzna

Fot. 121. Płat łągu wiązowo-jesionowego na stanowisku nr 85a0

Fot. 122. Fizjonomia runa w płacie łągu jesionowo-wiązowego na stanowisku nr 85a0

Fot. 123. Runo zdominowane przez niecierpka drobnokwiatowego pod lukami w drzewostanie, powstałymi wskutek masowego zamierania jesionu wyniosłego na stanowisku nr 85a0

Karta obserwacji siedliska na stanowisku nr b4cf

Karta obserwacji siedliska na stanowisku	
Stanowisko - informacje podstawowe	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (<i>Ficario-Ulmetum</i>)
Nazwa stanowiska	b4cf
Typ stanowiska	Badawcze
Zbiorowiska roślinne	<i>Ficario-Ulmetum minoris</i> łęg wiązowo-jesionowy
Opis siedliska na stanowisku	Plat znajduje się w zarządzie Nadl. Czerniejewo, leśn. Jezierce i obejmuje fragmenty wydzieleń 212o, 212n. Stanowisko położone około 1 km na południowy wschód od miejscowości Wiktorowo. Siedlisko na stanowisku silnie zdegradowane w wyniku pinetyzacji.
Powierzchnia płatów siedliska	2,68 ha
Obszary chronione, na którym znajduje się stanowisko	PLH300038 Dolina Cybiny
Zarządzający terenem	Nadleśnictwo Czerniejewo
Współrzędne geograficzne	Początek transektu: 17°18'46"E 52°23'42"N Środek transektu: 17°18'50"E 52°23'43"N Koniec transektu: 17°18'55"E 52°23'45"N
Wymiary transektu	10 x 200 m
Wysokość n.p.m.	103-104 m
Obszar	PLH300038 Dolina Cybiny
Zagrożenia	Zagrożenia istniejące: I01 – nierodzące gatunki zaborcze (ekspansja niecierpka drobnokwiatowego <i>Impatiens parviflora</i>); J03.01 – zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska (Fragmenty płatu są zdegenerowane w wyniku pinetyzacji. Pinetyzacja jest słabo zaawansowana. W runie nadal utrzymują się gatunki typowe dla siedliska, choć z mniejszym pokryciem. Obficie występuje odnowienie jesionowe, wiązowe i klonowe.); Zagrożenia potencjalne: B02.04 – usuwanie martwych i umierających drzew
Inne wartości przyrodnicze	-
Monitoring jest wymagany	Tak
Uzasadnienie	Wskazany monitoring dalszych zmian stanu zachowania siedliska na stanowisku.
Wykonywane zabiegi ochronne i ocena ich skuteczności	Brak
Propozycja wprowadzenia działań ochronnych	1. Dalszy monitoring stanu zachowania płatu wg metodyki GIOŚ; 2. Zwiększenie zasobów martwego drewna w obrębie płatu, tak aby w przyszłości osiągnęły one wartości uznawane za właściwe dla łęgów dębowo-wiązowo-jesionowych (całkowite zasoby - >20 m³/ha; drewno wielkowymiarowe o grubości >30 cm i długości >3 m - >5 szt./ha); 3. Stopniowa przebudowa drzewostanu w kierunku składu gatunkowego zgodnego z siedliskiem. W ciągu najbliższych 10 lat należy dążyć do zmniejszenia udziału sosny o 10%. Pozostawiać naturalne odnowienie jesionowe, wiązowe, dębowe i klonowe.
Data kontroli	21.05.2017 r., 11.07.2017 r.
Uwagi	–

Stan ochrony siedliska przyrodniczego na stanowisku	
Zdjęcie fitosocjologiczne I	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°18'46"E 52°23'42"N Wysokość n.p.m.: 104 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 100 m ² , Nachylenie: 0°, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 21.05.2017 r., 11.07.2017 r. Zwarcie warstwy: a1 – 40%, a2 – 20%, b – 30%, c – 60% Wysokość warstwy: a1 – 30 m, a2 – 15 m, b – 2-3 m, c – 0,7 m Warstwa a1: <i>Pinus sylvestris</i> 3, <i>Betula pendula</i> 1 Warstwa a2: <i>Picea abies</i> 1, <i>Ulmus minor</i> 2 Warstwa b: <i>Corylus avellana</i> 2, <i>Ulmus minor</i> 2, <i>Fraxinus excelsior</i> + Warstwa c: <i>Fraxinus excelsior</i> 1, <i>Ulmus minor</i> 2, <i>Rubus caesius</i> 1, <i>Urtica dioica</i> 2, <i>Rubus idaeus</i> 1, <i>Paris quadrifolia</i> +, <i>Oxalis acetosella</i> +, <i>Impatiens parviflora</i> 1, <i>Sambucus nigra</i> +, <i>Maianthemum bifolium</i> +, <i>Stellaria holostea</i> +, <i>Mycelis muralis</i> +, <i>Anemone nemorosa</i> 1, <i>Ficaria verna</i> 1, <i>Geranium robertianum</i> +, <i>Euonymus europaea</i> +, <i>Crataegus laevigata</i> +, <i>Sorbus aucuparia</i> +, <i>Asarum europaeum</i> +, <i>Stachys sylvatica</i> 2 Jednostka fitosocjologiczna: <i>Ficario-Ulmetum minoris</i> łęg wiązowo-jesionowy
Zdjęcie fitosocjologiczne II	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°18'50"E 52°23'43"N Wysokość n.p.m.: 103 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 100 m ² , Nachylenie: 0°, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 21.05.2017 r., 11.07.2017 r. Zwarcie warstwy: a1 – 40%, a2 – 25%, b – 10%, c – 90%, d – 5% Wysokość warstwy: a1 – 35 m, a2 – 20 m, b – 2-3 m, c – 0,8 m, d – 0,01 m Warstwa a1: <i>Ulmus minor</i> 1, <i>Pinus sylvestris</i> 1, <i>Quercus robur</i> 2, <i>Fraxinus excelsior</i> 2 Warstwa a2: <i>Fraxinus excelsior</i> 1, <i>Ulmus minor</i> 2 Warstwa b: <i>Ulmus minor</i> 1, <i>Corylus avellana</i> 2 Warstwa c: <i>Aegopodium podagraria</i> 2, <i>Sambucus nigra</i> 1, <i>Cirsium oleraceum</i> 1, <i>Stachys sylvatica</i> 2, <i>Urtica dioica</i> 2, <i>Alliaria petiolata</i> 1, <i>Geum urbanum</i> 1, <i>Festuca gigantea</i> 1, <i>Ranunculus repens</i> 1, <i>Asarum europaeum</i> 1, <i>Ulmus minor</i> 1, <i>Fraxinus excelsior</i> 1, <i>Geranium robertianum</i> 1, <i>Dryopteris filix-mas</i> + Warstwa d: <i>Plagiomnium undulatum</i> 1 Jednostka fitosocjologiczna: <i>Ficario-Ulmetum minoris</i> łęg wiązowo-jesionowy
Zdjęcie fitosocjologiczne III	

Stan ochrony siedliska przyrodniczego na stanowisku	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°18'55"E 52°23'45"N Wysokość n.p.m.: 103 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 100 m ² , Nachylenie: 0°, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 21.05.2017 r., 11.07.2017 r. Zwarcie warstwy: a – 80%, b – 30%, c – 60% Wysokość warstwy: a – 35 m, b – 2-3 m, c – 0,7 m Warstwa a: <i>Pinus sylvestris</i> 3, <i>Ulmus minor</i> 1, <i>Quercus robur</i> 2 Warstwa b: <i>Corylus avellana</i> 2, <i>Euonymus europaea</i> 1, <i>Crataegus laevigata</i> +, <i>Ulmus minor</i> 1 Warstwa c: <i>Ulmus minor</i> 1, <i>Acer campestre</i> 1, <i>Sorbus aucuparia</i> +, <i>Fraxinus excelsior</i> 1, <i>Quercus robur</i> +, <i>Stachys sylvatica</i> 2, <i>Fagus sylvatica</i> +, <i>Impatiens noli-tangere</i> 1, <i>Alliaria petiolata</i> 1, <i>Urtica dioica</i> +, <i>Mycelis muralis</i> +, <i>Rubus idaeus</i> +, <i>Geum urbanum</i> 1, <i>Lapsana communis</i> +, <i>Geranium robertianum</i> 1, <i>Festuca gigantea</i> 1, <i>Crataegus laevigata</i> +, <i>Dryopteris filix-mas</i> 1, <i>Oxalis acetosella</i> +, <i>Galium aparine</i> +, <i>Acer pseudoplatanus</i> + Jednostka fitosocjologiczna: <i>Ficario-Ulmetum minoris</i> łęg wiązowo-jesionowy

PARAMETR/WSKAŹNIK	OPIS	WARTOŚĆ PARAMETRU/WSKAŹNIKA	OCENA PARAMETRU /WSKAŹNIKA
Powierzchnia siedliska	Ze względu na brak danych wyjściowych dotyczących powierzchni siedliska na stanowisku, parametr nie podlegało ocenie.		XX
SPECYFICZNA STRUKTURA I FUNKCJE			
Charakterystyczna kombinacja florystyczna runa*	Lista gatunków charakterystycznych (polska i łacińska nazwa); podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcje (z dokładnością do 10%)	Podagrycznik pospolity <i>Aegoposium podagraria</i> – 10%, wiąz pospolity <i>Ulmus minor</i> – < 5%, dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> – < 1%, ziarnopłon wiosenny <i>Ficaria verna</i> – < 5%	U1
Gatunki dominujące*	Lista gatunków dominujących na transekcje (polska i łacińska nazwa); podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcje (z dokładnością do 10%); należy wymienić tylko gatunki o pokryciu ≥10%	Warstwa A: sosna zwyczajna <i>Pinus sylvestris</i> – 40%, wiąz pospolity <i>Ulmus laevis</i> 20%, dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> – 10%, jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i> – 10%; Warstwa B: leszczyna pospolita <i>Corylus avellana</i> – 20%, wiąz pospolity <i>Ulmus minor</i> – 10% Warstwa C: podagrycznik pospolity <i>Aegopodium podagraria</i> – 10%, pokrzywa zwyczajna <i>Urtica dioica</i> – 10%, W warstwach a dominuje sosna zwyczajna <i>Pinus sylvestris</i> , która jest gatunkiem obcym dla naturalnego zbiorowiska roślinnego.	U2
Liczba gatunków z grupy „wiązy, dąb, jesion” występujących w drzewostanie	Lista gatunków z grupy „wiązy, dąb, jesion” występujących w drzewostanie; dla każdego gatunku należy podać przybliżony procent pokrycia w transekcje	Jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i> – 10%, dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> – 10%, wiąz pospolity <i>Ulmus minor</i> – 20%	FV
Różnorodność gatunkowa warstwy krzewów	Lista gatunków warstwy krzewów	Warstwa krzewów jest bogata pod względem składu gatunkowego. Tworzy ją 5 gatunków: jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i> , wiąz pospolity <i>Ulmus minor</i> , głóg dwuszyjkowy <i>Crataegus laevigata</i> , trzmielina pospolita <i>Euonymus europaeus</i> , leszczyna pospolita <i>Corylus avellana</i>	FV
Gatunki obce ekologicznie w drzewostanie	Lista oraz procent pokrycia	Sosna zwyczajna <i>Pinus sylvestris</i> – 50% powierzchni transektu, brzoza brodawkowata <i>Betula pendula</i> – 5% powierzchni transektu	U2
Gatunki obce geograficznie w drzewostanie*	Lista oraz procent pokrycia	Świerk pospolity <i>Picea abies</i> – pojedynczo i nie odnawia się	FV
Martwe drewno (łącznie zasoby)	Sumaryczna objętość fragmentów martwego drewna, wyrażona w m ³ /ha	4,75 m ³ /ha	U2
Martwe drewno leżące lub stojące >3 m długości i >30 cm grubości*	Liczba kłód leżących lub stojących >3 m długości i >30 cm grubości	1 szt./ha	U2

PARAMETR/WSKAŹNIK	OPIS	WARTOŚĆ PARAMETRU/WSKAŹNIKA		OCENA PARAMETRU /WSKAŹNIKA
Ekspansywne gatunki obce w podszybie i runie	Lista inwazyjnych gatunków obcych geograficznie (polska i łacińska nazwa); podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcji (z dokładnością do 10%)	W runie występuje niecierpek pospolity <i>Impatiens parviflora</i> (5% powierzchni transektu).		U1
Ekspansywne gatunki rodzime w podszybie i runie	Lista inwazyjnych gatunków rodzimych (polska i łacińska nazwa); podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcji (z dokładnością do 10%)	Brak		FV
Stosunki wodno-wilgotnościowe*	Wskaźnik wyrażający zniekształcenie warunków hydrologicznych	Stagnowanie wody opadowej, znaczne uwilgotnienie, w niewielkim stopniu odbiegające od stanu naturalnego		U1
Wiek drzewostanu (obecność starodrzewu)	Wiek drzewostanu i jego wyrównanie; udział drzew >100 lat; udział drzew >50 lat	< 10% udział objętościowy drzew starszych niż 100 lat i > 50% udział drzew starszych niż 50 lat		U1
Struktura pionowa i przestrzenna drzewostanu	Oceń stopień uproszczenia struktury pionowej roślinności.	Struktura zróżnicowana, ze zwartym starym drzewostanem zajmującym 40% powierzchni.		U1
Naturalne odnowienie drzewostanu	Procent pokrycia transektu przez naturalne odnowienie (podać procent pokrycia dla każdego gatunku)	Drzewostan odnawia się obficie. Obficie odnawiają się jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i> (10% powierzchni transektu), wiąz pospolity <i>Ulmus minor</i> (10% powierzchni transektu), klon polny <i>Acer campestre</i> (5% powierzchni transektu), dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> (jednostkowo), buk zwyczajny <i>Fagus sylvatica</i> (jednostkowo), jarząb pospolity <i>Sorbus aucuparia</i> (jednostkowo)		FV
Przejawy procesu grądowienia	Opis procesu i jego natężenia z podaniem w procentach pokrycia przez gatunki grądowe.	Brak		FV
Zniszczenie runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	Opisać i ocenić intensywność	Brak		FV
Inne zniekształcenia	Opisać i ocenić intensywność	Brak		FV
Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska	Lista gatunków i opis ich stanu ochrony. Wskaźnik fakultatywny; stosować tylko; gdy są odpowiednie dane.	Nie oceniano		XX
SPECYFICZNA STRUKTURA I FUNKCJE – ocena ogólna				U2
PERSPEKTYWY OCHRONY	Zachowanie siedliska w stanie niepogorszonym w perspektywie najbliższych 10-20 lat jest prawdopodobne jeśli zostanie ograniczony wpływ zagrożeń.			U1
OCENA OGÓLNA	Powierzchnia siedliska o różnym stanie zachowania na stanowisku	FV	0%	U2
		U1	0%	
		U2	100%	

Zagrożenia istniejące					
	Kod	Nazwa działalności	Intensywność	Wpływ	Syntetyczny opis
Wewnętrzne	J03.01	Zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska	C	-	Fragmenty płatu dotknięte są procesem pinetyzacji. Proces pinetyzacji jest stosunkowo słabo zaawansowany. W runie nadal utrzymują się gatunki typowe dla siedliska, (choć z mniejszym pokryciem). Obficie występuje odnowienie jesionowe, wiązowe i klonowe.
	I01	Nierodzone gatunki zaborcze	C	-	Rozprzestrzenianie się niecierpka drobnokwiatowego <i>Impatiens parviflora</i> .
Zagrożenia potencjalne					
Wewnętrzne	B02.02	Wycinka lasu	-	-	Ryzyko wycinki drzewostanu na stanowisku.
	B02.04	Usuwanie martwych i umierających drzew	-	-	Ryzyko usuwania w przyszłości martwych i umierających drzew.
Zewnętrzne	J02.01	Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie	-	-	Ewentualne prace melioracyjne mogą doprowadzić do pogorszenia warunków wodnych siedliska.

DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA

Fot. 124. Płat łęgu wiązowo-jesionowego na stanowisku nr b4cf

Fot. 125. Niecierpek drobnokwiatowy *Impatiens parviflora*, w runie zdegradowanego łęgu wiązowo-jesionowego na stanowisku nr b4cf

Fot. 126. Obfite odnowienie jesionowe w płacie zdegradowanego łęgu wiązowo-jesionowego na stanowisku nr b4cf

Karta obserwacji siedliska na stanowisku nr 3D00

Karta obserwacji siedliska na stanowisku	
Stanowisko - informacje podstawowe	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (<i>Ficario-Ulmetum</i>)
Nazwa stanowiska	3D00
Typ stanowiska	Badawcze
Zbiorowiska roślinne	<i>Ficario-Ulmetum minoris</i> łęg wiązowo-jesionowy
Opis siedliska na stanowisku	Płat położony w gminie Swarzędz, obręb ewidencyjny Uzarzewo w zasięgu fragmentu działki ewidencyjnej nr 51/5. Siedlisko porasta południowe brzegi Jeziora Uzarzewskiego. Od północnego wschodu graniczy z mozaiką olsu porzeczkowego i łęgu jesionowo-olszowego, od południa z polami uprawnymi. Pomiędzy płatem siedliska a Jeziorem Uzarzewskim przebiega ścieżka. W runie miejscami dominuje niecierpek drobnokwiatowy. W drzewostanie występuje klon jesionolistny.
Powierzchnia płatów siedliska	2,94 ha
Obszary chronione, na którym znajduje się stanowisko	PLH300038 Dolina Cybiny
Zarządzający terenem	Lasy Agencji Nieruchomości Rolnych
Współrzędne geograficzne	Początek transektu: 17°8'3"E 52°26'45"N Środek transektu: 17°8'1"E 52°26'47"N Koniec transektu: 17°7'57"E 52°26'48"N
Wymiary transektu	10 x 200 m
Wysokość n.p.m.	85-86 m
Obszar	PLH300038 Dolina Cybiny
Zagrożenia	Zagrożenia istniejące: I01 – nierodzące gatunki zaborcze (ekspansja niecierpka drobnokwiatowego <i>Impatiens parviflora</i> i klonu jesionolistnego <i>Acer negundo</i>); Zagrożenia potencjalne: B02.04 – usuwanie martwych i umierających drzew;
Inne wartości przyrodnicze	-
Monitoring jest wymagany	Tak
Uzasadnienie	Wskazany monitoring dalszych zmian stanu zachowania siedliska na stanowisku.
Wykonywane zabiegi ochronne i ocena ich skuteczności	Brak
Propozycja wprowadzenia działań ochronnych	1. Dalszy monitoring stanu zachowania płatu wg metodyki GIOŚ; 2. Pozostawianie martwego drewna wydzielającego się naturalnie, z zachowaniem właściwego stanu sanitarnego lasu i utrzymaniem jego trwałości oraz zapewnieniem bezpieczeństwa powszechnego. Dążenie do wzrostu zasobów martwego drewna właściwych dla siedliska tj. tak aby na hektar przypadało >5 sztuk martwych drzew wielkowymiarowych, a łączne zasoby wynosiły >20m ³ /ha; 3. Usuwanie klonu jesionolistnego <i>Acer negundo</i> i odnowienia olszy szarej.
Data kontroli	23.05.2017 r., 08.07.2017 r.
Uwagi	—

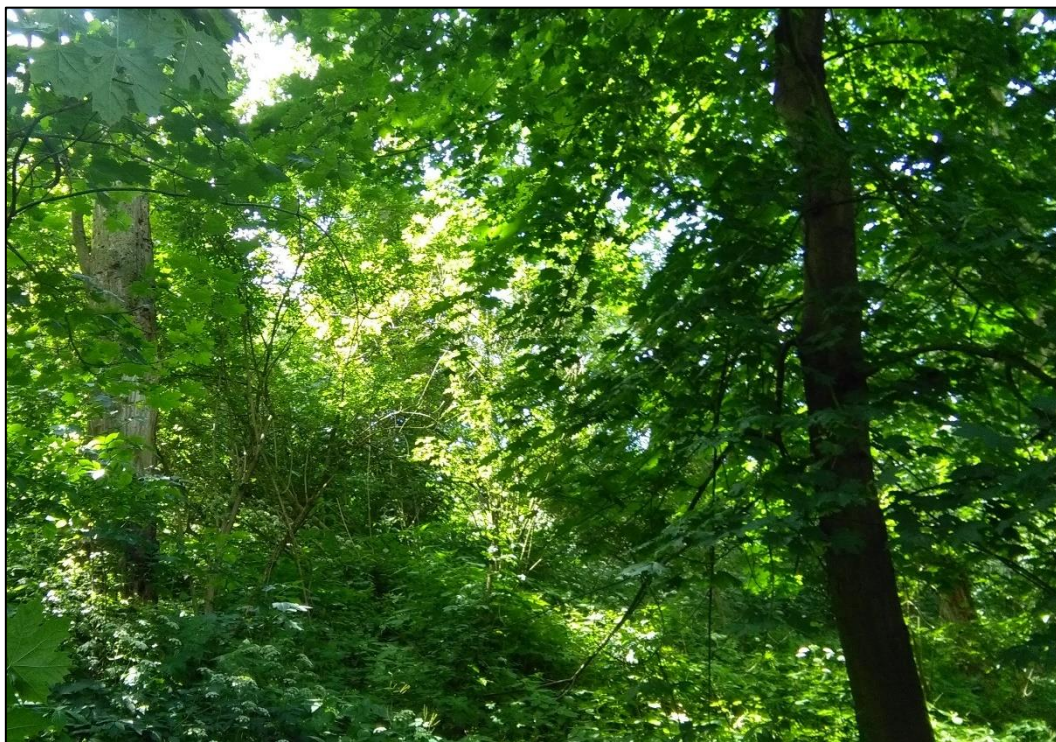
Stan ochrony siedliska przyrodniczego na stanowisku	
Zdjęcie fitosocjologiczne I	
Współrzędne geograficzne środką, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środką: 17°8'3"E 52°26'45"N Wysokość n.p.m.: 86 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 100 m ² , Nachylenie: 15°, Ekspozycja: NE Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 23.05.2017 r., 8.07.2017 r. Zwarcie warstwy: a1 – 60%, a2 – 20%, b – 30%, c – 90%, d – 5% Wysokość warstwy: a1 – 25 m, a2 – 15 m, b – 2-3 m, c – 0,8-1 m, d – 0,01 m Warstwa a1: <i>Quercus petraea</i> 1, <i>Fraxinus excelsior</i> 2, <i>Alnus incana</i> 2, <i>Alnus glutinosa</i> 1, <i>Acer platanoides</i> 1, <i>Acer negundo</i> 2, <i>Populus tremula</i> +; Warstwa a2: <i>Acer platanoides</i> +, <i>Fraxinus excelsior</i> 2; Warstwa b: <i>Sambucus nigra</i> 1, <i>Crataegus monogyna</i> 2, <i>Prunus spinosa</i> 1; Warstwa c: <i>Geum urbanum</i> 1, <i>Fraxinus excelsior</i> 1, <i>Aegopodium podagraria</i> 3, <i>Poa nemoralis</i> +, <i>Impatiens parviflora</i> 1, <i>Chrysosplenium alternifolium</i> 1, <i>Anemone ranunculoides</i> 1, <i>Chaerophyllum temulum</i> 1, <i>Ficaria verna</i> 2, <i>Crataegus monogyna</i> +, <i>Acer platanoides</i> +, <i>Quercus petraea</i> +, <i>Antriscus sylvestris</i> 1, <i>Sambucus nigra</i> +, <i>Urtica dioica</i> 1, <i>Athyrium filix-femina</i> +, <i>Galium aparine</i> 1, <i>Chelidonium majus</i> +, <i>Festuca gigantea</i> +, <i>Ulmus minor</i> +; Warstwa d: <i>Eurhynchium hians</i> 1, <i>Rhytidiadelphus triquetrus</i> 1 Jednostka fitosocjologiczna: <i>Ficario-Ulmetum minoris</i> łąg wiązowo-jesionowy
Zdjęcie fitosocjologiczne II	
Współrzędne geograficzne środką, Wysokość n.p.m., powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środką: 17°8'1"E 52°26'47"N Wysokość n.p.m.: 85 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 100 m ² , Nachylenie: 10°, Ekspozycja: NE, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 23.05.2017 r., 8.07.2017 r. Zwarcie warstwy: a1 – 60%, a2 – 20%, b – 60%, c – 80%, d – 10% Wysokość warstwy: a1 – 25 m, a2 – 15 m, b – 2-3 m, c – 0,8 m, d – 0,01 m Warstwa a1: <i>Alnus incana</i> 2, <i>Acer platanoides</i> 2, <i>Acer pseudoplatanus</i> 1, <i>Betula pendula</i> 1, <i>Fraxinus excelsior</i> 2; Warstwa a2: <i>Alnus incana</i> +, <i>Acer platanoides</i> 2; Warstwa b: <i>Sambucus nigra</i> 3, <i>Prunus spinosa</i> 2, <i>Alnus incana</i> +; Warstwa c: <i>Urtica dioica</i> 2, <i>Aegopodium podagraria</i> 2, <i>Galium aparine</i> 1, <i>Ranunculus repens</i> 1, <i>Fraxinus excelsior</i> +, <i>Geum urbanum</i> +, <i>Ficaria verna</i> 2, <i>Anemone nemorosa</i> +, <i>Chelidonium majus</i> +, <i>Lapsana communis</i> +, <i>Rubus idaeus</i> 1, <i>Deschampsia caespitosa</i> +, <i>Impatiens parviflora</i> 3; Warstwa d: <i>Eurhynchium hians</i> 2, <i>Fissidens taxifolius</i> 1 Jednostka fitosocjologiczna: <i>Ficario-Ulmetum minoris</i> łąg wiązowo-jesionowy
Zdjęcie fitosocjologiczne III	
Współrzędne geograficzne środką, Wysokość n.p.m., powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środką: 17°7'57"E 52°26'48"N Wysokość n.p.m.: 86 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 100 m ² , Nachylenie: 20°, Ekspozycja: NE Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 23.05.2017 r., 8.07.2017 r. Zwarcie warstwy: a1 – 60%, a2 – 20%, b – 30%, c – 80%, d – 10% Wysokość warstwy: a1 – 25 m, a2 – 15 m, b – 2-3 m, c – 0,7 m, d – 0,01 m Warstwa a1: <i>Acer platanoides</i> 3, <i>Alnus incana</i> 1, <i>Alnus glutinosa</i> 1, <i>Fraxinus excelsior</i> 2, Warstwa a2: <i>Acer platanoides</i> 2, <i>Ulmus minor</i> 1, <i>Fraxinus excelsior</i> +; Warstwa b: <i>Acer platanoides</i> 1, <i>Sambucus nigra</i> 2, <i>Crataegus monogyna</i> +, <i>Alnus incana</i> +, <i>Ribes spicatum</i> +; Warstwa c: <i>Sambucus nigra</i> +, <i>Crataegus monogyna</i> +, <i>Aegopodium podagraria</i> 3, <i>Impatiens parviflora</i> 2, <i>Galium sylvaticum</i> 1, <i>Chelidonium majus</i> +, <i>Quercus petraea</i> +, <i>Dryopteris filix-mas</i> 1, <i>Ranunculus repens</i> +, <i>Geranium robertianum</i> 1, <i>Stachys sylvatica</i> +, <i>Geum urbanum</i> +, <i>Lapsana communis</i> +, <i>Urtica dioica</i> 2, <i>Cirsium oleraceum</i> +; Warstwa d: <i>Eurhynchium angustirete</i> 1, <i>Eurhynchium hians</i> 1, <i>Fissidens taxifolius</i> 1 Jednostka fitosocjologiczna: <i>Ficario-Ulmetum minoris</i> łąg wiązowo-jesionowy

PARAMETR/WSKAŹNIK	OPIS	WARTOŚĆ PARAMETRU/WSKAŹNIKA	OCENA PARAMETRU /WSKAŹNIKA
Powierzchnia siedliska	Ze względu na brak dokładnych danych wyjściowych dotyczących powierzchni siedliska na stanowisku, parametr nie podlegał ocenie.		XX
SPECYFICZNA STRUKTURA I FUNKCJE			
Charakterystyczna kombinacja florystyczna runa	Lista gatunków charakterystycznych (polska i łacińska nazwa); podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcie (z dokładnością do 10%)	Podagrycznik pospolity <i>Aegopodium podagraria</i> – 20%, ziarnopłon wiosenny <i>Ficaria verna</i> – 10%, wiąz pospolity <i>Ulmus minor</i> – < 1%, skrzydlik cisolistny <i>Fissidens taxifolius</i> – 5%, zawilec żółty <i>Anemone ranunculoides</i> – 5%	FV
Gatunki dominujące	Lista gatunków dominujących na transekcie (polska i łacińska nazwa); podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcie (z dokładnością do 10%); należy wymienić tylko gatunki o pokryciu $\geq 10\%$	Warstwa A: olsza szara <i>Alnus incana</i> – 30%, jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i> – 10%; klon zwyczajny <i>Acer platanoides</i> – 20% Warstwa B: bez czarny <i>Sambucus nigra</i> – 20%, głóg jednoszyjkowy <i>Crataegus monogyna</i> – 20%, śliwa tarnina <i>Prunus spinosa</i> – 10% Warstwa C: podagrycznik pospolity <i>Aegopodium podagraria</i> – 20%, pokrzywa zwyczajna <i>Urtica dioica</i> – 20%, niecierpek drobnokwiatowy <i>Impatiens parviflora</i> – 30%	U2
Liczba gatunków z grupy „wiązy, dąb, jesion” występujących w drzewostanie	Lista gatunków z grupy „wiązy, dąb, jesion” występujących w drzewostanie; dla każdego gatunku należy podać przybliżony procent pokrycia w transekcie	Jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i> – 10%, dąb bezszypułkowy <i>Quercus petraea</i> – jednostkowo, wiąz pospolity <i>Ulmus minor</i> – jednostkowo	FV
Różnorodność gatunkowa warstwy krzewów	Lista gatunków warstwy krzewów	Warstwa krzewów jest bogata pod względem składu gatunkowego. Tworzy ją 6 gatunków: bez czarny <i>Sambucus nigra</i> , klon zwyczajny <i>Acer platanoides</i> , olsza szara <i>Alnus incana</i> , porzeczka czerwona <i>Ribes spicatum</i> , śliwa tarnina <i>Prunus spinosa</i> , głóg jednoszyjkowy <i>Crataegus monogyna</i>	FV
Gatunki obce ekologicznie w drzewostanie	Lista oraz procent pokrycia na transekcie	Brzoza brodawkowata <i>Betula pendula</i> – 5% powierzchni transektu	FV
Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	Lista oraz procent pokrycia na transekcie	Klon jesionolistny <i>Acer negundo</i> – 5% powierzchni transektu i spontanicznie się odnawia, olsza szara <i>Alnus incana</i> – 30% powierzchni transektu i odnawia się spontanicznie.	U2
Martwe drewno (łącznie zasoby)	Sumaryczna objętość fragmentów martwego drewna, wyrażona w m ³ /ha	12,22 m ³ /ha	U1
Martwe drewno leżące lub stojące >3 m długości i >30 cm grubości*	Liczba kłód leżących lub stojących >3 m długości i >30 cm grubości	5 szt./ha	U1

PARAMETR/WSKAŹNIK	OPIS	WARTOŚĆ PARAMETRU/WSKAŹNIKA		OCENA PARAMETRU /WSKAŹNIKA
Ekspansywne gatunki obce w podszycie i runie	Lista inwazyjnych gatunków obcych geograficznie (polska i łacińska nazwa); podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcie (z dokładnością do 10%)	Okolo 30% powierzchni transektu zajmuje niecierpek pospolity <i>Impatiens parviflora</i> . W podszycie i runie obecne odnowienie olszy szarej <i>Alnus incana</i> - < 5%.		U2
Ekspansywne gatunki rodzime w podszycie i runie	Lista inwazyjnych gatunków rodzimych (polska i łacińska nazwa); podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcie (z dokładnością do 10%)	Brak		FV
Stosunki wodno-wilgotnościowe	Wskaźnik wyrażający zniekształcenie warunków hydrologicznych	Stagnowanie wody opadowej, znaczne uwilgotnienie, w niewielkim stopniu odbiegające od stanu naturalnego		U1
Wiek drzewostanu (obecność starodrzewu)	Wiek drzewostanu i jego wyrównanie; udział drzew >100 lat; udział drzew >50 lat	< 10% udział objętościowy drzew starszych niż 100 lat i > 50% udział drzew starszych niż 50 lat		U1
Struktura pionowa i przestrzenna drzewostanu	Oceń stopień uproszczenia struktury pionowej roślinności.	Struktura zróżnicowana, ze zwartym starym drzewostanem zajmującym 40% powierzchni.		U1
Naturalne odnowienie drzewostanu	Procent pokrycia transektu przez naturalne odnowienie (podać procent pokrycia dla każdego gatunku)	Drzewostan odnawia się obficie. Obficie odnawiają się jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i> (10% powierzchni transektu), wiąz pospolity <i>Ulmus minor</i> (10% powierzchni transektu), klon polny <i>Acer campestre</i> (5% powierzchni transektu), dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> (jednostkowo), buk zwyczajny <i>Fagus sylvatica</i> (jednostkowo), jarzab pospolity <i>Sorbus aucuparia</i> (jednostkowo)		FV
Przejawy procesu grądowienia	Opis procesu i jego natężenia z podaniem w procentach pokrycia przez gatunki grądowe.	Brak		FV
Zniszczenie runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	Opisać i ocenić intensywność	Brak		FV
Inne zniekształcenia	Opisać i ocenić intensywność	Brak		FV
Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska	Lista gatunków i opis ich stanu ochrony. Wskaźnik fakultatywny; stosować tylko; gdy są odpowiednie dane.	Nie oceniano		XX
SPECYFICZNA STRUKTURA I FUNKCJE – ocena ogólna				U2
PERSPEKTYWY OCHRONY	Zachowanie siedliska w stanie niepogorszonym w perspektywie najbliższych 10-20 lat jest prawdopodobne jeśli zostanie ograniczony wpływ zagrożeń, w szczególności rozprzestrzenianie się klonu jesionolistnego.			U1
OCENA OGÓLNA	Powierzchnia siedliska o różnym stanie zachowania na stanowisku	FV	0%	U2
		U1	30%	
		U2	70%	

Zagrożenia istniejące					
	Kod	Nazwa działalności	Intensywność	Wpływ	Syntetyczny opis
Wewnętrzne	B02.04	Usuwanie martwych i umierających drzew	B	-	Usuwanie martwych i umierających drzew skutkuje zbyt niskimi zasobami martwego drewna na stanowisku badawczym. Ilość martwego drewna nie jest wystarczająca dla zachowania właściwego stanu siedliska; brak gatunków ksylobiontycznych.
	I01	Nierodzone gatunki zaborcze	B	-	Rozprzestrzenianie się niecierpka drobnokwiatowego <i>Impatiens parviflora</i> i klonu jesionolistnego <i>Acer negundo</i> (ekspansja od strony południowej, z fragmentu lasu poza granicami obszaru Natura 2000).
Zagrożenia potencjalne					
Zewnętrzne	E03.01	Odpadki i odpady Pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych / obiektów rekreacyjnych stałe	-	-	Sąsiedztwo jeziora odwiedzanego regularnie przez wędkarzy oraz zabudowań, niesie ze sobą ryzyko zaśmiecania płatu siedliska.

Dokumentacja fotograficzna

Fot. 127. Płat łęgowego lasu dębowo-wiązowo-jesionowego na stanowisku nr 3D00

Fot. 128. Niecierpek drobnokwiatowy w płacie łęgowego lasu dębowo-wiązowo-jesionowego na stanowisku nr 3D00

Fot. 129. Płot łęgowego lasu dębowo-wiązowo-jesionowego na stanowisku nr 3D00

Karta obserwacji siedliska na stanowisku nr 06DE

Karta obserwacji siedliska na stanowisku	
Stanowisko - informacje podstawowe	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (<i>Ficario-Ulmetum</i>)
Nazwa stanowiska	06DE
Typ stanowiska	Badawcze
Zbiorowiska roślinne	<i>Ficario-Ulmetum minoris</i> łęg wiązowo-jesionowy
Opis siedliska na stanowisku	<p>Płat położony w mieście Swarzędz, obręb ewidencyjny Swarzędz, na fragmentach działek ewidencyjnych nr 74, 76/51, 1. Płat siedliska położony na zachodnim brzegu Jeziora Swarzędzkiego. Przez siedlisko przebiega masowo uczęszczana ścieżka z chodnikiem. Siedlisko na stanowisku intensywnie wydeptywane i miejscami rozjeżdżane rowerami. W płacie występują liczne gatunki obce tj. klon jesionolistny, kasztanowiec zwyczajny, orzech włoski, robinia akacjowa, klon cukrowy, niecierpek drobnokwiatowy. Liczna grupa gatunków obcych po części jest wynikiem parkowego charakterem płatu.</p>
Powierzchnia płatów siedliska	1,57 ha
Obszary chronione, na którym znajduje się stanowisko	PLH300038 Dolina Cybiny
Zarządzający terenem	Miasto Swarzędz
Współrzędne geograficzne	<p>Początek transektu: 17°4'27"E 52°24'50"N Środek transektu: 17°4'28"E 52°24'53"N Koniec transektu: 17°4'30"E 52°24'57"N</p>
Wymiary transektu	10 x 200 m
Wysokość n.p.m.	77-80 m
Obszar	PLH300038 Dolina Cybiny
Zagrożenia	<p>Zagrożenia istniejące: I01 – nierodzące gatunki zaborcze (ekspansja niecierpka drobnokwiatowego <i>Impatiens parviflora</i>, klonu jesionolistnego <i>Acer negundo</i>, orzecha włoskiego <i>Juglans regia</i>, kasztanowca zwyczajnego <i>Aesculus hippocastanum</i>, klonu cukrowego <i>Acer saccharum</i>, robinii akacjowej <i>Robinia pseudoacacia</i>); J02.01 – Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie; G05.01 – wydeptywanie, nadmierne użytkowanie; Zagrożenia potencjalne: B02.04 – usuwanie martwych i umierających drzew</p>
Inne wartości przyrodnicze	-
Monitoring jest wymagany	Tak
Uzasadnienie	Wskazany monitoring dalszych zmian stanu zachowania siedliska na stanowisku.
Wykonywane zabiegi ochronne i ocena ich skuteczności	Brak
Propozycja wprowadzenia działań ochronnych	<p>1. Dalszy monitoring stanu zachowania płatu wg metodyki GIOŚ; 2. Zwiększenia zasobów martwego drewna wielkowymiarowego, tak aby w przyszłości osiągnęły one wartości uznawane za właściwe dla łęgów dębowo-wiązowo-jesionowych (>5 szt./ha kłód leżących bądź stojących o grubości >30 cm i długości >3 m); 3. Usuwanie obcych gatunków drzew: klonu jesionolistnego <i>Acer negundo</i>, orzecha włoskiego <i>Juglans regia</i>, kasztanowca zwyczajnego <i>Aesculus hippocastanum</i>, klonu cukrowego <i>Acer saccharum</i>, robinii akacjowej <i>Robinia pseudoacacia</i>; 4. Pogłębianie świadomości ekologicznej społeczeństwa poprzez ustawienie tablic z informacją o siedlisku i jego zagrożeniach.</p>
Data kontroli	21.05.2017 r., 09.07.2017 r.

Karta obserwacji siedliska na stanowisku	
Uwagi	–
Stan ochrony siedliska przyrodniczego na stanowisku	
Zdjęcie fitosocjologiczne I	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°4'27"E 52°24'50"N Wysokość n.p.m.: 77 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 100 m ² , Nachylenie: 0°, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 21.05.2017 r., 9.07.2017 r. Zwarcie warstwy: a1 – 50%, a2 – 30%, b – 60%, c – 40%, Wysokość warstwy: a1 – 20 m, a2 – 15 m, b – 2-3 m, c – 0,8-1 m Warstwa a1: <i>Ulmus minor</i> 2, <i>Acer platanoides</i> 2, <i>Fraxinus excelsior</i> +, <i>Aesculus hippocastanum</i> 1 Warstwa a2: <i>Ulmus minor</i> 1, <i>Acer platanoides</i> 2, <i>Fraxinus excelsior</i> 1 Warstwa b: <i>Fraxinus excelsior</i> 1, <i>Acer platanoides</i> 1, <i>Sambucus nigra</i> 2, <i>Ulmus minor</i> 2, <i>Cornus sanguinea</i> + Warstwa c: <i>Acer platanoides</i> 1, <i>Ulmus minor</i> 1, <i>Fraxinus excelsior</i> +, <i>Sambucus nigra</i> 1, <i>Geum rivale</i> 1, <i>Hedera helix</i> +, <i>Impatiens parviflora</i> +, <i>Ficaria verna</i> 2, <i>Galium aparine</i> 1, <i>Quercus robur</i> +, <i>Urtica dioica</i> +, <i>Aesculus hippocastanum</i> +, <i>Alliaria petiolata</i> + Jednostka fitosocjologiczna: <i>Ficario-Ulmetum minoris</i> łęg wiązowo-jesionowy
Zdjęcie fitosocjologiczne II	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°4'28"E 52°24'53"N Wysokość n.p.m.: 77 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 100 m ² , Nachylenie: °, Ekspozycja: NE, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 21.05.2017 r., 9.07.2017 r. Zwarcie warstwy: a1 – 50%, a2 – 20%, b – 25%, c – 80% Wysokość warstwy: a1 – 20 m, a2 – 15 m, b – 2-3 m, c – 0,8 m Warstwa a1: <i>Populus nigra</i> 3, <i>Acer platanoides</i> 2 Warstwa a2: <i>Acer platanoides</i> 2, <i>Robinia pseudoacacia</i> + Warstwa b: <i>Acer platanoides</i> 2, <i>Acer negundo</i> 1, <i>Sambucus nigra</i> 1, <i>Ulmus minor</i> + Warstwa c: <i>Impatiens parviflora</i> 3, <i>Acer platanoides</i> 1, <i>Sambucus nigra</i> 1, <i>Fagus sylvatica</i> +, <i>Fraxinus excelsior</i> 1, <i>Ulmus minor</i> +, <i>Chelidonium majus</i> +, <i>Ficaria verna</i> 2, <i>Urtica dioica</i> +, <i>Alliaria petiolata</i> +, <i>Aesculus hippocastanum</i> +, <i>Lapsana communis</i> +, <i>Viola reichenbachiana</i> + Jednostka fitosocjologiczna: <i>Ficario-Ulmetum minoris</i> łęg wiązowo-jesionowy
Zdjęcie fitosocjologiczne III	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°4'30"E 52°24'57"N Wysokość n.p.m.: 80 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 100 m ² , Nachylenie: 15°, Ekspozycja: W, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 21.05.2017 r., 9.07.2017 r. Zwarcie warstwy: a1 – 40%, a2 – 30%, b – 50%, c – 90% Wysokość warstwy: a1 – 25 m, a2 – 15 m, b – 2-3 m, c – 0,8-1 m Warstwa a1: <i>Acer platanoides</i> 3 Warstwa a2: <i>Fraxinus excelsior</i> 2, <i>Acer platanoides</i> 1, <i>Acer saccharum</i> +, <i>Ulmus minor</i> 1, <i>Aesculus hippocastanum</i> + Warstwa b: <i>Acer platanoides</i> 1, <i>Ligustrum vulgare</i> +, <i>Fraxinus excelsior</i> 2, <i>Crataegus monogyna</i> +, <i>Acer negundo</i> 1, <i>Acer saccharum</i> +, <i>Ulmus minor</i> 1, <i>Juglans regia</i> +, <i>Sambucus nigra</i> 2 Warstwa c: <i>Impatiens parviflora</i> 4, <i>Lapsana communis</i> +, <i>Geranium robertianum</i> +, <i>Geum urbanum</i> 2, <i>Sambucus nigra</i> 1, <i>Acer platanoides</i> + Jednostka fitosocjologiczna: <i>Ficario-Ulmetum minoris</i> łęg wiązowo-jesionowy

PARAMETR/WSKAŹNIK	OPIS	WARTOŚĆ PARAMETRU/WSKAŹNIKA	OCENA PARAMETRU /WSKAŹNIKA
Powierzchnia siedliska	Ze względu na brak dokładnych danych wyjściowych dotyczących powierzchni siedliska na stanowisku, parametr nie podlegał ocenie.		XX
SPECYFICZNA STRUKTURA I FUNKCJE			
Charakterystyczna kombinacja florystyczna runa	Lista gatunków charakterystycznych (polska i łacińska nazwa); podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcie (z dokładnością do 10%)	Ziarnopłon wiosenny <i>Ficaria verna</i> – 5%, wiąz pospolity <i>Ulmus minor</i> – < 1%, dereń świdwa <i>Cornus sanguinea</i> – < 1%, fiołek leśny <i>Viola reichenbachiana</i> – < 1%	U1
Gatunki dominujące	Lista gatunków dominujących na transekcie (polska i łacińska nazwa); podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcie (z dokładnością do 10%); należy wymienić tylko gatunki o pokryciu ≥10%	Warstwa A: jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i> – 10%; klon zwyczajny <i>Acer platanoides</i> – 30%, wiąz pospolity <i>Ulmus minor</i> – 10% Warstwa B: bez czarny <i>Sambucus nigra</i> – 10%, klon zwyczajny <i>Acer platanoides</i> – 20%, jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i> – 10%, Warstwa C: niecierpek drobnokwiatowy <i>Impatiens parviflora</i> – 50%	U2
Liczba gatunków z grupy „wiązy, dąb, jesion” występujących w drzewostanie	Lista gatunków z grupy „wiązy, dąb, jesion” występujących w drzewostanie; dla każdego gatunku należy podać przybliżony procent pokrycia w transekcie	Jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i> – 10%, wiąz pospolity <i>Ulmus minor</i> – 10%	U1
Różnorodność gatunkowa warstwy krzewów	Lista gatunków warstwy krzewów	Warstwa krzewów jest bogata pod względem składu gatunkowego. Tworzy ją 6 gatunków: bez czarny <i>Sambucus nigra</i> , klon zwyczajny <i>Acer platanoides</i> , głóg jednoszyjkowy <i>Crataegus monogyna</i> , jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i> , wiąz pospolity <i>Ulmus minor</i> , dereń świdwa <i>Cornus sanguinea</i>	FV
Gatunki obce ekologicznie w drzewostanie	Lista oraz procent pokrycia na transekcie	Brak	FV
Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	Lista oraz procent pokrycia na transekcie	Klon jesionolistny <i>Acer negundo</i> – 5% powierzchni transektu i spontanicznie się odnawia, kasztanowiec zwyczajny <i>Aesculus hippocastanum</i> – 5% i odnawia się spontanicznie, klon cukrowy <i>Acer saccharum</i> – < 1% i odnawia się spontanicznie, robinia akacjowa <i>Robinia pseudoacacia</i> – < 1%	U2
Martwe drewno (łącznie zasoby)	Sumaryczna objętość fragmentów martwego drewna, wyrażona w m ³ /ha	29,88 m ³ /ha	FV
Martwe drewno leżące lub stojące >3 m długości i >30 cm grubości	Liczba kłód leżących lub stojących >3 m długości i >30 cm grubości	3 szt./ha	U1

PARAMETR/WSKAŹNIK	OPIS	WARTOŚĆ PARAMETRU/WSKAŹNIKA		OCENA PARAMETRU /WSKAŹNIKA
Ekspansywne gatunki obce w podszybie i runie	Lista inwazyjnych gatunków obcych geograficznie (polska i łacińska nazwa); podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcie (z dokładnością do 10%)	Okolo 50% powierzchni transektu zajmuje niecierpek pospolity <i>Impatiens parviflora</i> . W podszybie odnotowano występowanie klonu jesionolistnego <i>Acer negundo</i> - < 5%, klonu cukrowego <i>Acer saccharum</i> - < 1% i orzecha włoskiego <i>Juglans regia</i> - < 1%.		U2
Ekspansywne gatunki rodzime w podszybie i runie	Lista inwazyjnych gatunków rodzimych (polska i łacińska nazwa); podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcie (z dokładnością do 10%)	Brak		FV
Stosunki wodno-wilgotnościowe	Wskaźnik wyrażający zniekształcenie warunków hydrologicznych	Siedlisko na stanowisku zasilane wodami spływającymi z wyżej położonych terenów. Obecnie widoczne ślady przesuszenia.		U1
Wiek drzewostanu (obecność starodrzewu)	Wiek drzewostanu i jego wyrównanie; udział drzew >100 lat; udział drzew >50 lat	< 10% udział objętościowy drzew starszych niż 100 lat i > 50% udział drzew starszych niż 50 lat		U1
Struktura pionowa i przestrzenna drzewostanu	Oceń stopień uproszczenia struktury pionowej roślinności.	Drzewostan miejscami przerzedzony o charakterze parkowym.		U1
Naturalne odnowienie drzewostanu	Procent pokrycia transektu przez naturalne odnowienie (podać procent pokrycia dla każdego gatunku)	Drzewostan odnawia się obficie. Obficie odnawiają się jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i> (10% powierzchni transektu), wiąz pospolity <i>Ulmus minor</i> (5% powierzchni transektu), buk zwyczajny <i>Fagus sylvatica</i> (< 1%), wiąz szypułkowy <i>Ulmus minor</i> (< 1%), klon zwyczajny <i>Acer platanoides</i> 10%).		FV
Przejawy procesu grądowania	Opis procesu i jego natężenia z podaniem w procentach pokrycia przez gatunki grądowe.	Brak		FV
Zniszczenie runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	Opisać i ocenić intensywność	Brak		FV
Inne zniekształcenia	Opisać i ocenić intensywność	Płat wydeptywany i rozjeżdżany rowerami.		U1
Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska	Lista gatunków i opis ich stanu ochrony. Wskaźnik fakultatywny; stosować tylko; gdy są odpowiednie dane.	Nie oceniano		XX
SPECYFICZNA STRUKTURA I FUNKCJE – ocena ogólna				U2
PERSPEKTYWY OCHRONY	Zachowanie siedliska na stanowisku w perspektywie najbliższych 10-20 lat jest ze względu na wpływ istniejących zagrożeń, w szczególności rozprzestrzenianie się gatunków inwazyjnych.			U1
OCENA OGÓLNA	Powierzchnia siedliska o różnym stanie zachowania na stanowisku	FV	0%	U2
		U1	0%	
		U2	100%	

Zagrożenia istniejące					
	Kod	Nazwa działalności	Intensywność	Wpływ	Syntetyczny opis
Wewnętrzne	B02.06	Przerzedzenie warstwy drzew	B	-	Miejscami płat ma charakter parkowy, z rzadkim drzewostanem.
	J02.01	Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie	B	-	Płat ze śladami przesuszenia.
	I01	Nierodzone gatunki zaborcze	A	-	W runie dominuje niecierpek drobnokwiatowy. W warstwie drzew i podszycie obecne liczne gatunki obce geograficznie: klon jesionolistny <i>Acer negundo</i> , kasztanowiec zwyczajny <i>Aesculus hippocastanum</i> , klon cukrowy, orzech włoski, robinia akacjowa <i>Robinia pseudoacacia</i> .
Zewnętrzne	G05.01	Wydeptywanie, nadmierne użytkowanie	A	-	Płat siedliska intensywnie wydeptywany i miejscami rozjeżdżany rowerami.
Zagrożenia potencjalne					
Wewnętrzne	B02.02	Wycinka lasu	-	-	Potencjalnie możliwa wycinka drzewostanu na stanowisku.
	E03.01	Odpadki i odpady Pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych	-	-	Siedlisko znajduje się na terenie masowo uczęszczanym przez ludzi, w związku z czym potencjalnym zagrożeniem jest zaśmiecanie płatu.

Dokumentacja fotograficzna

Fot. 130. Płat łęgowego lasu dębowo-wiązowo-jesionowego na stanowisku nr 06DE

Fot. 131. Płat łęgowego lasu dębowo-wiązowo-jesionowego na stanowisku nr 06DE

Karta obserwacji siedliska na stanowisku nr 7F9E

Karta obserwacji siedliska na stanowisku	
Stanowisko - informacje podstawowe	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (<i>Ficario-Ulmetum</i>)
Nazwa stanowiska	7F9E
Typ stanowiska	Badawcze
Zbiorowiska roślinne	<i>Ficario-Ulmetum minoris</i> łęg wiązowo-jesionowy
Opis siedliska na stanowisku	Płat położony w gminie Swarzędz, obręb ewidencyjny Uzarzewo w zasięgu fragmentu działki ewidencyjnej nr 45/2 (okolice miejscowości Uzarzewo). Siedlisko porasta północne i północno-wschodnie brzegi Jeziora Uzarzewskiego. Od południa płat graniczy z łęgiem jesionowo-olszowym 91E0, od północy z polami uprawnymi. Wschodni fragment siedliska kontaktuje się przestrzennie z lasem mieszanym wilgotnym, który obecnie porasta monokultura sosnowa. Większość płatu znajduje się na zboczu o południowej wystawie i nachyleniu od 25 do 45°. W runie dominuje niecierpek drobnokwiatowy, pokrywający około 60% powierzchni badawczej.
Powierzchnia płatów siedliska	3,45 ha
Obszary chronione, na którym znajduje się stanowisko	PLH300038 Dolina Cybiny
Zarządzający terenem	Lasy Agencji Nieruchomości Rolnych
Współrzędne geograficzne	Początek transektu: 17°8'3"E 52°26'60"N Środek transektu: 17°8'8"E 52°26'58"N Koniec transektu: 17°8'12"E 52°26'56"N
Wymiary transektu	10 x 200 m
Wysokość n.p.m.	73-77 m
Obszar	PLH300038 Dolina Cybiny
Zagrożenia	Zagrożenia istniejące:

Karta obserwacji siedliska na stanowisku	
	I01 – nierodzące gatunki zaborcze (ekspansja niecierpka drobnokwiatowego <i>Impatiens parviflora</i>); J02.01 – Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie; Zagrożenia potencjalne: B02.04 – usuwanie martwych i umierających drzew; E03.01 – odpadki i odpady Pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych
Inne wartości przyrodnicze	-
Monitoring jest wymagany	Tak
Uzasadnienie	Wskazany monitoring dalszych zmian stanu zachowania siedliska na stanowisku.
Wykonywane zabiegi ochronne i ocena ich skuteczności	Brak
Propozycja wprowadzenia działań ochronnych	1. Dalszy monitoring stanu zachowania płatu wg metodyki GIOŚ; 2. Zwiększenie zasobów martwego drewna w obrębie płatu, tak aby w przyszłości osiągnęły one wartości uznawane za właściwe dla łęgów dębowo-wiązowo-jesionowych (całkowite zasoby - > 20 m ³ /ha; drewno wielkowymiarowe o grubości >30 cm i długości >3 m - > 5 szt./ha)
Data kontroli	23.05.2017 r., 8.07.2017 r.
Uwagi	–

Stan ochrony siedliska przyrodniczego na stanowisku	
Zdjęcie fitosocjologiczne I	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°8'3"E 52°26'60"N Wysokość n.p.m.: 73 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 100 m ² , Nachylenie: 0°, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 23.05.2017 r., 8.07.2017 r. Zwarcie warstwy: a1 – 60%, a2 – 20%, b – 40%, c – 80%, d – 5% Wysokość warstwy: a1 – 35 m, a2 – 15 m, b – 3-4 m, c – 0,5-1 m, d – 0,01 m Warstwa a1: <i>Acer campestre</i> 2, <i>Fraxinus excelsior</i> 3 Warstwa a2: <i>Acer platanoides</i> +, <i>Acer campestre</i> 2 Warstwa b: <i>Crataegus monogyna</i> 2, <i>Sambucus nigra</i> 2, <i>Euonymus europaeus</i> + Warstwa c: <i>Urtica dioica</i> 1, <i>Impatiens parviflora</i> 3, <i>Sambucus nigra</i> +, <i>Anemone nemorosa</i> +, <i>Anthriscus sylvestris</i> 1, <i>Chelidonium majus</i> 1, <i>Ficaria verna</i> 2, <i>Chaerophyllum temulum</i> 1, <i>Moehringia trinervia</i> +, <i>Galium aparine</i> 1, <i>Glechoma hederacea</i> +, <i>Geum urbanum</i> +, <i>Alliaria petiolata</i> +, <i>Fraxinus excelsior</i> +, <i>Viola reichenbachiana</i> 1 Warstwa d: <i>Eurhynchium angustirete</i> 1 Jednostka fitosocjologiczna: <i>Ficario-Ulmetum minoris</i> łęg wiązowo-jesionowy
Zdjęcie fitosocjologiczne II	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°8'8"E 52°26'58"N Wysokość n.p.m.: 75 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 100 m ² , Nachylenie: 25°, Ekspozycja: S, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 23.05.2017 r., 8.07.2017 r. Zwarcie warstwy: a1 – 50%, a2 – 20%, b – 30%, c – 80% Wysokość warstwy: a1 – 25 m, a2 – 15 m, b – 4 m, c – 0,4-1 m Warstwa a1: <i>Acer campestre</i> 2, <i>Betula pendula</i> +, <i>Alnus glutinosa</i> 2, <i>Fraxinus excelsior</i> 2 Warstwa a2: <i>Acer platanoides</i> 2, <i>Acer campestre</i> 1 Warstwa b: <i>Acer campestre</i> 2, <i>Sambucus nigra</i> +, <i>Acer platanoides</i> +, <i>Ribes spicatum</i> +, <i>Cornus sanguinea</i> 1 Warstwa c: <i>Impatiens parviflora</i> 3, <i>Anthriscus sylvestris</i> 1, <i>Brachypodium sylvaticum</i> +, <i>Sambucus nigra</i> +, <i>Rubus idaeus</i> +, <i>Geum rivale</i> 1, <i>Chelidonium</i>

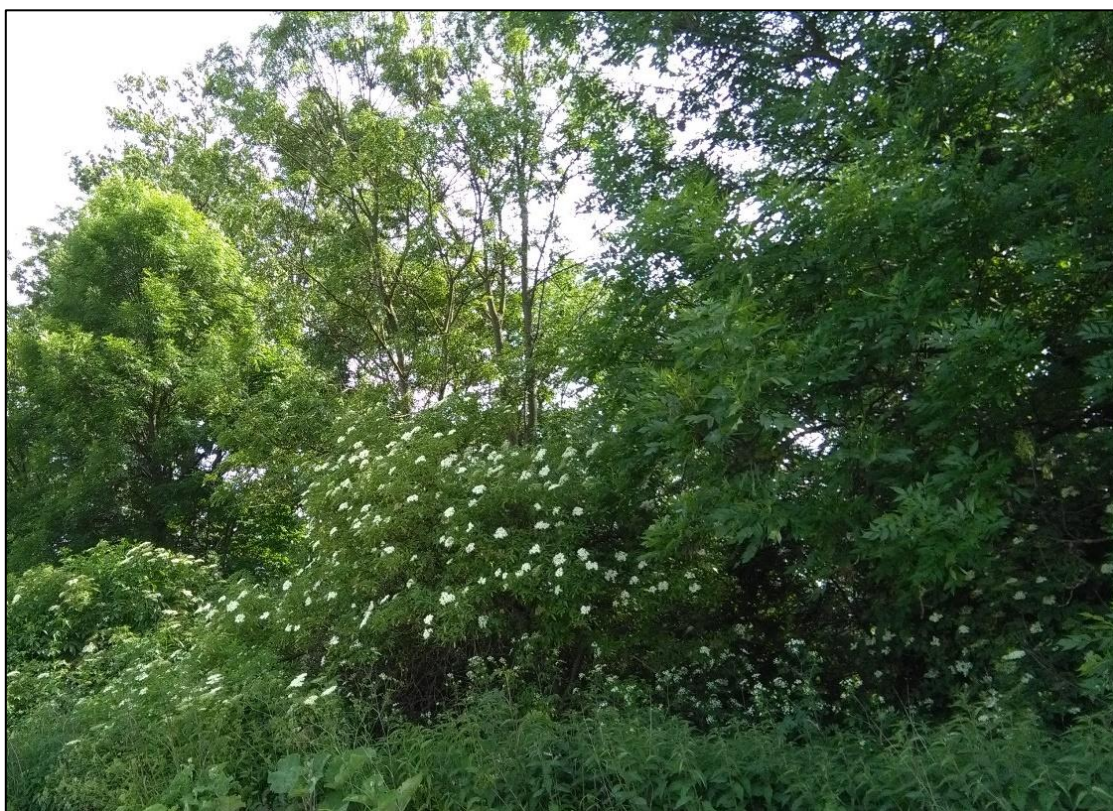
Stan ochrony siedliska przyrodniczego na stanowisku	
	<p><i>majus 1, Stachys sylvatica +, Aegopodium podagraria 2, Ficaria verna 1, Galium aparine +, Fraxinus excelsior +, Ribes spicatum +, Geum urbanum +, Urtica dioica 1</i></p> <p>Jednostka fitosocjologiczna: <i>Ficario-Ulmetum minoris</i> łąg wiązowo-jesionowy</p>
Zdjęcie fitosocjologiczne III	
<p>Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna</p>	<p>Współrzędne geograficzne środka: 17°8'12"E 52°26'56"N Wysokość n.p.m.: 77 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 100 m², Nachylenie: 45°, Ekspozycja: S, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 23.05.2017 r., 8.07.2017 r. Zwarcie warstwy: a1 – 50%, a2 – 20%, b – 40%, c – 70% Wysokość warstwy: a1 – 30 m, a2 – 20 m, b – 1,5-3 m, c – 0,6-0,8 m Warstwa a1: <i>Acer campestre 1, Alnus glutinosa 1, Fraxinus excelsior 3</i> Warstwa a2: <i>Acer platanoides 2, Crataegus monogyna 1, Acer campestre 1, Fraxinus excelsior 1</i> Warstwa b: <i>Acer campestre +, Sambucus nigra 1, Acer platanoides +, Cornus sanguinea 2, Crataegus monogyna 2</i> Warstwa c: <i>Impatiens parviflora 3, Rubus caesius +, Anthriscus sylvestris 1, Geranium robertianum 1, Impatiens noli-tangere +, Sambucus nigra +, Rubus idaeus 1, Stachys sylvatica 1, Geum rivale +, Crataegus monogyna +, Chaerophyllum temulum 1, Chelidonium majus 1, Stachys sylvatica +, Aegopodium podagraria 1, Ficaria verna 1, Galium aparine 1, Urtica dioica 1</i> Jednostka fitosocjologiczna: <i>Ficario-Ulmetum minoris</i> łąg wiązowo-jesionowy</p>

PARAMETR/WSKAŹNIK	OPIS	WARTOŚĆ PARAMETRU/WSKAŹNIKA	OCENA PARAMETRU /WSKAŹNIKA
Powierzchnia siedliska	Ze względu na brak dokładnych danych wyjściowych dotyczących powierzchni siedliska na stanowisku, parametr nie podlegał ocenie.		XX
SPECYFICZNA STRUKTURA I FUNKCJE			
Charakterystyczna kombinacja florystyczna runa*	Lista gatunków charakterystycznych (polska i łacińska nazwa); podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcie (z dokładnością do 10%)	Ziarnopłon wiosenny <i>Ficaria verna</i> – 10%, podagrycznik pospolity <i>Aegopodium podagraria</i> – 10%, jeżyna popielica <i>Rubus caesius</i> – < 1%, dereń świdwa <i>Cornus sanguinea</i> – < 1%, fiołek leśny <i>Viola reichenbachiana</i> - < 5%	U1
Gatunki dominujące*	Lista gatunków dominujących na transekcie (polska i łacińska nazwa); podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcie (z dokładnością do 10%); należy wymienić tylko gatunki o pokryciu ≥10%	Warstwa A: jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i> – 40%; klon zwyczajny <i>Acer platanoides</i> – 10%, klon polny <i>Acer campestre</i> – 20%, olsza czarna <i>Alnus glutinosa</i> – 10% Warstwa B: bez czarny <i>Sambucus nigra</i> – 10%, głóg jednoszyjkowy <i>Crataegus monogyna</i> – 30%, dereń świdwa <i>Cornus sanguinea</i> – 10% Warstwa C: niecierpek drobnokwiatowy <i>Impatiens parviflora</i> – 50%, pokrzywa zwyczajna <i>Urtica dioica</i> – 10%, trybula leśna <i>Anthriscus sylvestris</i> – 10%, podagrycznik pospolity <i>Aegopodium podagraria</i> – 10%	U2
Liczba gatunków z grupy „wiązy, dąb, jesion” występujących w drzewostanie	Lista gatunków z grupy „wiązy, dąb, jesion” występujących w drzewostanie; dla każdego gatunku należy podać przybliżony procent pokrycia w transekcie	Jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i> – 40%	U2
Różnorodność gatunkowa warstwy krzewów	Lista gatunków warstwy krzewów	Warstwa krzewów jest bogata pod względem składu gatunkowego. Tworzy ją 7 gatunków: bez czarny <i>Sambucus nigra</i> , klon zwyczajny <i>Acer platanoides</i> , klon polny <i>Acer campestre</i> , trzmielina pospolita <i>Euonymus europaeus</i> , porzeczka czerwona <i>Ribes spicatum</i> , głóg jednoszyjkowy <i>Crataegus monogyna</i> , dereń świdwa <i>Cornus sanguinea</i>	FV
Gatunki obce ekologicznie w drzewostanie	Lista oraz procent pokrycia na transekcie	Brak	FV
Gatunki obce geograficznie w drzewostanie*	Lista oraz procent pokrycia na transekcie	Brak	FV
Martwe drewno (łączne zasoby)	Sumaryczna objętość fragmentów martwego drewna, wyrażona w m³/ha	1,63 m³/ha	U2
Martwe drewno leżące lub stojące >3 m długości i >30 cm grubości*	Liczba kłód leżących lub stojących >3 m długości i >30 cm grubości	1 szt./ha	U2

PARAMETR/WSKAŹNIK	OPIS	WARTOŚĆ PARAMETRU/WSKAŹNIKA		OCENA PARAMETRU /WSKAŹNIKA
Ekspansywne gatunki obce w podszybie i runie	Lista inwazyjnych gatunków obcych geograficznie (polska i łacińska nazwa); podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcji (z dokładnością do 10%)	Okolo 50% powierzchni transektu zajmuje niecierpek pospolity <i>Impatiens parviflora</i> .		U2
Ekspansywne gatunki rodzime w podszybie i runie	Lista inwazyjnych gatunków rodzimych (polska i łacińska nazwa); podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcji (z dokładnością do 10%)	Brak		FV
Stosunki wodno-wilgotnościowe*	Wskaźnik wyrażający zniekształcenie warunków hydrologicznych	Siedlisko na stanowisku zasilane wodami spływającymi z wyżej położonych terenów. Obecnie widoczne ślady przesuszenia.		U1
Wiek drzewostanu (obecność starodrzewu)	Wiek drzewostanu i jego wyrównanie; udział drzew >100 lat; udział drzew >50 lat	> 10% udział objętościowy drzew starszych niż 100 lat		FV
Struktura pionowa i przestrzenna drzewostanu	Oceń stopień uproszczenia struktury pionowej roślinności.	Zróżnicowana, > 70 powierzchni pokrywa zwarty drzewostan, obecne naturalne luki i prześwietlenia.		FV
Naturalne odnowienie drzewostanu	Procent pokrycia transektu przez naturalne odnowienie (podać procent pokrycia dla każdego gatunku)	Drzewostan odnawia się obficie: jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i> (5% powierzchni transektu), klon zwyczajny <i>Acer platanoides</i> < 1% powierzchni transektu), klon polny <i>Acer campestre</i> (5% powierzchni transektu)		FV
Przejawy procesu grądowienia	Opis procesu i jego natężenia z podaniem w procentach pokrycia przez gatunki grądowe.	Brak		FV
Zniszczenie runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	Opisać i ocenić intensywność	Brak		FV
Inne zniekształcenia	Opisać i ocenić intensywność	Brak		FV
Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska	Lista gatunków i opis ich stanu ochrony. Wskaźnik fakultatywny; stosować tylko; gdy są odpowiednie dane.	Nie oceniano		XX
SPECYFICZNA STRUKTURA I FUNKCJE – ocena ogólna				U2
PERSPEKTYWY OCHRONY	Zachowanie siedliska w stanie nie pogorszonym w perspektywie najbliższych 10-20 lat jest niepewne ze względu na oddziaływanie zagrożeń. Najistotniejszym dla zachowania siedliska na stanowisku jest przesuszenie, które może prowadzić do przekształcenia płatu w grąd środkowoeuropejski.			U1
OCENA OGÓLNA	Powierzchnia siedliska o różnym stanie zachowania na stanowisku	FV	0%	U2
		U1	0%	
		U2	100%	

Zagrożenia istniejące					
	Kod	Nazwa działalności	Intensywność	Wpływ	Syntetyczny opis
Wewnętrzne	I01	Nierodzone gatunki zaborcze	A	-	Rozprzestrzenianie się niecierpka drobnokwiatowego <i>Impatiens parviflora</i> , który obecnie dominuje w runie płatu, zajmując około 50% jego powierzchni.
	J02.01	Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie	C	-	Płat ze śladami przesuszenia.
Zagrożenia potencjalne					
Wewnętrzne	B02.04	Usuwanie martwych i umierających drzew	-	-	Potencjalne ryzyko usuwania martwych i umierających drzew z terenu siedliska.
Zewnętrzne	E03.01	Odpadki i odpady Pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych	-	-	Sąsiedztwo jeziora odwiedzanego regularnie przez wędkarzy oraz zabudowań, niesie ze sobą ryzyko zaśmiecania płatu siedliska.

Dokumentacja fotograficzna

Fot. 132. Płat łęgowego lasu dębowo-wiązowo-jesionowego na stanowisku nr 7F9E

Fot. 133. Runo płatu łęgowego lasu dębowo-wiązowo-jesionowego na stanowisku nr 7F9E

Fot. 134. Runo płatu łęgowego lasu dębowo-wiązowo-jesionowego na stanowisku nr 7F9E

Karta obserwacji siedliska na stanowisku nr 71be

Karta obserwacji siedliska na stanowisku	
Stanowisko - informacje podstawowe	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (<i>Ficario-Ulmetum</i>)
Nazwa stanowiska	71be
Typ stanowiska	Badawcze
Zbiorowiska roślinne	<i>Ficario-Ulmetum minoris</i> łęg wiązowo-jesionowy
Opis siedliska na stanowisku	Stanowisko położone pomiędzy miejscowościami Jankowo i Jankowo-Młyn. Obręb ewidencyjny Jankowo, gmina Pobiedziska, fragmenty działek nr 39, 38/1, 38/2, 36/8. Płat znajduje się pod wpływem wód spływowych, niestagnujących. Od stron południowej i wschodniej graniczy on z polami uprawnymi, od zachodniej i północnej z mozaiką szuwaru trzcinowego i zarośli łożowych. Część płatu, granicząca z miejscowością Jankowo wyraźnie przesuszona z oznakami grądowienia.
Powierzchnia płatów siedliska	2,15 ha
Obszary chronione, na którym znajduje się stanowisko	PLH300038 Dolina Cybiny
Zarządzający terenem	Prywatni właściciele działek
Współrzędne geograficzne	Początek transektu: 17°9'32"E 52°26'47"N Środek transektu: 17°9'37"E 52°26'48"N Koniec transektu: 17°9'39"E 52°26'51"N
Wymiary transektu	10 x 200 m
Wysokość n.p.m.	70-74 m n.p.m.
Obszar	PLH300038 Dolina Cybiny
Zagrożenia	Zagrożenia istniejące: K02.01 – zmiana składu gatunkowego (sukcesja); Zagrożenia potencjalne: B02.04 – usuwanie martwych i umierających drzew
Inne wartości przyrodnicze	-
Monitoring jest wymagany	Tak
Uzasadnienie	Wskazany monitoring dalszych zmian stanu zachowania siedliska na stanowisku.
Wykonywane zabiegi ochronne i ocena ich skuteczności	Brak
Propozycja wprowadzenia działań ochronnych	1. Monitoring stanu zachowania płatu wg metodyki GIOŚ; 2. Zwiększenie zasobów martwego drewna w obrębie płatu, tak aby osiągnęły one wartości uznawane za właściwe dla łęgów dębowo-wiązowo-jesionowych (całkowite zasoby - > 20 m ³ /ha; drewno wielkowymiarowe o grubości > 30 cm i długości > 3 m - > 5 szt./ha).
Data kontroli	17.05.2017 r., 20.06.2017 r.
Uwagi	–

Stan ochrony siedliska przyrodniczego na stanowisku	
Zdjęcie fitosocjologiczne I	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°9'32"E 52°26'47"N Wysokość n.p.m.: 70 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 100 m ² , Nachylenie: 15°, Ekspozycja: N: Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 20.06.2017 r. Zwarcie warstwy: a1 – 50%, a2 – 30%, b – 50%, c – 70% Wysokość warstwy: a1 – 40 m, a2 – 20 m, b – 3 m, c – 1 m Warstwa a1: <i>Fraxinus excelsior</i> 2, <i>Quercus robur</i> 2, <i>Populus nigra</i> +, <i>Acer platanoides</i> 1; Warstwa a2: <i>Acer campestre</i> 2, <i>Acer platanoides</i> 1, <i>Fraxinus excelsior</i> 1, <i>Ulmus laevis</i> 1, <i>Robinia pseudoacacia</i> +; Warstwa b: <i>Fraxinus excelsior</i> 2, <i>Sambucus nigra</i> 2, <i>Ribes uva-crispa</i> +, <i>Corylus avellana</i> +, <i>Euonymus europaeus</i> 1, <i>Ulmus laevis</i> +, <i>Ribes spicatum</i> +; Warstwa c: <i>Aegopodium podagraria</i> 2, <i>Anemone ranunculoides</i> +, <i>Ficaria verna</i> 2, <i>Sambucus nigra</i> 1, <i>Paris quadrifolia</i> +, <i>Glechoma hederacea</i> +, <i>Rubus caesius</i> 2, <i>Urtica dioica</i> 1, <i>Alliaria petiolata</i> +, <i>Galium aparine</i> 1, <i>Geum urbanum</i> +, <i>Festuca gigantea</i> + Jednostka fitosocjologiczna: <i>Ficario-Ulmetum minoris</i> łęg wiązowo-jesionowy
Zdjęcie fitosocjologiczne II	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°9'37"E 52°26'48"N Wysokość n.p.m.: 74 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 100 m ² , Nachylenie: 30°, Ekspozycja: N, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 20.06.2017 r. Zwarcie warstwy: a1 – 50%, a2 – 30%, b – 20%, c – 70%, d – 10% Wysokość warstwy: a1 – 40 m, a2 – 20 m, b – 3 m, c – 1 m, d – 0,01 m Warstwa a1: <i>Fraxinus excelsior</i> 1, <i>Quercus robur</i> 2, <i>Acer platanoides</i> + Warstwa a2: <i>Acer campestre</i> 1, <i>Acer platanoides</i> +, <i>Fraxinus excelsior</i> +, <i>Ulmus laevis</i> 1, <i>Robinia pseudoacacia</i> +; Warstwa b: <i>Fraxinus excelsior</i> 2, <i>Sambucus nigra</i> 1, <i>Crataegus laevigata</i> +, <i>Lonicera xylosteum</i> +, <i>Euonymus europaeus</i> +, <i>Ulmus laevis</i> +, <i>Ribes spicatum</i> +; Warstwa c: <i>Aegopodium podagraria</i> 2, <i>Anemone nemorosa</i> 1, <i>Sambucus nigra</i> 1, <i>Urtica dioica</i> 1, <i>Alliaria petiolata</i> 1, <i>Fraxinus excelsior</i> 1, <i>Acer campestre</i> +, <i>Acer platanoides</i> +, <i>Viola reichenbachiana</i> 1, <i>Galeobdolon luteum</i> 2, <i>Ficaria verna</i> 2, <i>Galium aparine</i> 1, <i>Geum urbanum</i> +, <i>Festuca gigantea</i> 1, <i>Impatiens parviflora</i> +; Warstwa d: <i>Atrichum undulatum</i> 2 Jednostka fitosocjologiczna: <i>Ficario-Ulmetum minoris</i> łęg wiązowo-jesionowy
Zdjęcie fitosocjologiczne III	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°9'39"E 52°26'51"N Wysokość n.p.m.: 72 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 100 m ² , Nachylenie: 30°, Ekspozycja: N, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 20.06.2017 r. Zwarcie warstwy: a – 60%, b – 20%, c – 60%, Wysokość warstwy: a – 35 m, b – 3 m, c – 1 m, Warstwa a1: <i>Carpinus betulus</i> 3, <i>Fraxinus excelsior</i> 2, <i>Acer platanoides</i> +, <i>Pinus sylvestris</i> 1; Warstwa a2: <i>Acer campestre</i> 2, <i>Ulmus laevis</i> 1; Warstwa b: <i>Carpinus betulus</i> 1, <i>Sorbus aucuparia</i> +, <i>Acer campestre</i> +, <i>Ribes spicatum</i> +, <i>Lonicera xylosteum</i> +, <i>Crataegus laevigata</i> 2, Warstwa c: <i>Acer campestre</i> 1, <i>Fraxinus excelsior</i> 1, <i>Galeobdolon luteum</i> 2, <i>Rubus idaeus</i> +, <i>Fragaria vesca</i> +, <i>Dactylis aschersoniana</i> 1, <i>Viola reichenbachiana</i> 1, <i>Stellaria holostea</i> 2, <i>Carpinus betulus</i> 1, <i>Crataegus monogyna</i> +, <i>Quercus robur</i> 1, <i>Anemone nemorosa</i> +, <i>Veronica chamaedrys</i> + Jednostka fitosocjologiczna: <i>Ficario-Ulmetum minoris</i> łęg wiązowo-jesionowy

PARAMETR/WSKAŹNIK	OPIS	WARTOŚĆ PARAMETRU/WSKAŹNIKA	OCENA PARAMETRU/WSKAŹNIKA
Powierzchnia siedliska	Ze względu na brak danych wyjściowych dotyczących powierzchni siedliska na stanowisku, parametr nie podlegał ocenie.		XX
SPECYFICZNA STRUKTURA I FUNKCJE			
Charakterystyczna kombinacja florystyczna runa*	Lista gatunków charakterystycznych (polska i łacińska nazwa); podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcji (z dokładnością do 10%)	Ziarnopłon wiosenny <i>Ficaria verna</i> – 10%, zawilec żółty <i>Anemone ranunculoides</i> – jednostkowo, jeżyna popielica <i>Rubus caesius</i> – 20%, podagrycznik pospolity <i>Aegopodium podagraria</i> – 10%, kupkówka Aschersona <i>Dactylis Aschersoniana</i> - < 1%, fiołek leśny <i>Viola reichenbachiana</i> - < 5% Skład gatunkowy 1/3 płatu siedliska, wskazuje na zachodzący proces grądowienia (spadek udziału taksonów charakterystycznych dla siedliska 91F0 na korzyść gatunków grądowych), pozostałe 2/3 płatu charakteryzuje właściwa kombinacja gatunkowa.	U1
Gatunki dominujące*	Lista gatunków dominujących na transekcji (polska i łacińska nazwa); podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcji (z dokładnością do 10%); należy wymienić tylko gatunki o pokryciu ≥10%	We wszystkich warstwach dominują gatunki typowe dla siedliska. Warstwa A: jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i> – 20%, dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> – 10%, klon polny <i>Acer campestre</i> 10%, grab pospolity <i>Carpinus betulus</i> – 10%, wiąz szypułkowy <i>Ulmus laevis</i> – 10%; Warstwa B: jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i> – 10%, bez czarny <i>Sambucus nigra</i> – 10% Warstwa C: Ziarnopłon wiosenny <i>Ficaria verna</i> – 10%, jeżyna popielica <i>Rubus caesius</i> – 10%, podagrycznik pospolity <i>Aegopodium podagraria</i> – 10%; jeżyna popielica <i>Rubus caesius</i> – 20%, odnowienie jesionu wyniosłego <i>Fraxinus excelsior</i> 30%, ziarnopłon wiosenny <i>Ficaria verna</i> – 10%, Warstwa D: żurawiec falisty <i>Atrichum undulatum</i> – 10%	FV
Liczba gatunków z grupy „wiązy, dąb, jesion” występujących w drzewostanie	Lista gatunków z grupy „wiązy, dąb, jesion” występujących w drzewostanie; dla każdego gatunku należy podać przybliżony procent pokrycia w transekcji	Jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i> – 20%, dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> – 10%, wiąz szypułkowy <i>Ulmus laevis</i> – 5%	FV

PARAMETR/WSKAŹNIK	OPIS	WARTOŚĆ PARAMETRU/WSKAŹNIKA	OCENA PARAMETRU/WSKAŹNIKA
Różnorodność gatunkowa warstwy krzewów	Lista gatunków warstwy krzewów	Warstwa krzewów jest bogata pod względem składu gatunkowego. Tworzy ją 12 gatunków: jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i> , wierzba szypułkowa <i>Ulmus laevis</i> , klon polny <i>Acer campestre</i> , grab pospolity <i>Carpinus betulus</i> , jarząb pospolity <i>Sorbus aucuparia</i> , głóg dwuszyjkowy <i>Crataegus laevigata</i> , porzeczka czerwona <i>Ribes spicatum</i> , wiciokrzew pospolity <i>Lonicera xylosteum</i> , trzmielina pospolita <i>Euonymus europaeus</i> , porzeczka agrest <i>Ribes uva-crispa</i> , leszczyna pospolita <i>Corylus avellana</i> , bez czarny <i>Sambucus nigra</i>	FV
Gatunki obce ekologicznie w drzewostanie	Lista oraz procent pokrycia	Jednostkowo występuje sosna zwyczajna <i>Pinus sylvestris</i>	FV
Gatunki obce geograficznie w drzewostanie*	Lista oraz procent pokrycia	Brak	FV
Martwe drewno (łącznie zasoby)	Sumaryczna objętość fragmentów martwego drewna, wyrażona w m ³ /ha	0,55 m ³ /ha	U2
Martwe drewno leżące lub stojące >3 m długości i >30 cm grubości*	Liczba kłód leżących lub stojących >3 m długości i >30 cm grubości	0 szt./ha	U2
Ekspansywne gatunki obce w podszyciu i runie	Lista inwazyjnych gatunków obcych geograficznie (polska i łacińska nazwa); podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcji (z dokładnością do 10%)	Jednostkowo występuje niecierpek pospolity <i>Impatiens parviflora</i>	FV
Ekspansywne gatunki rodzime w podszyciu i runie	Lista inwazyjnych gatunków rodzimych (polska i łacińska nazwa); podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcji (z dokładnością do 10%)	Brak	FV
Stosunki wodno-wilgotnościowe*	Wskaźnik wyrażający zniekształcenie warunków hydrologicznych	Widoczne ślady przesuszenia. Płat podlega procesowi grądowienia.	U2
Wiek drzewostanu (obecność starodrzewu)	Wiek drzewostanu i jego wyrównanie; udział drzew >100 lat; udział drzew >50 lat	< 10% udział objętościowy drzew starszych niż 100 lat, ale > udział drzew starszych niż 50 lat	U1
Struktura pionowa i przestrzenna drzewostanu	Oceń stopień uproszczenia struktury pionowej roślinności.	Zróżnicowana struktura pionowa ze zwartym starym drzewostanem zajmującym około 50% powierzchni	U1

PARAMETR/WSKAŹNIK	OPIS	WARTOŚĆ PARAMETRU/WSKAŹNIKA		OCENA PARAMETRU/WSKAŹNIKA
Naturalne odnowienie drzewostanu	Procent pokrycia transektu przez naturalne odnowienie (podać procent pokrycia dla każdego gatunku)	Obfite odnowienie drzewostanu. Obficie odnawiają się jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i> (5% powierzchni transektu), wiąz szypułkowy <i>Ulmus laevis</i> (2% powierzchni transektu), grab pospolity <i>Carpinus betulus</i> (1% powierzchni transektu), klon polny <i>Acer campestre</i> (5% powierzchni transektu), dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> (jednostkowo)		FV
Przejawy procesu grądowienia	Opis procesu i jego natężenia z podaniem w procentach pokrycia przez gatunki grądowe.	Wyraźne przejawy grądowienia. Pokrycie przez gatunki grądowe wynosi około 20% na transekcje.		U1
Zniszczenie runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	Opisać i ocenić intensywność	Brak		FV
Inne zniekształcenia	Opisać i ocenić intensywność	Brak		FV
Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska	Lista gatunków i opis ich stanu ochrony. Wskaźnik fakultatywny; stosować tylko; gdy są odpowiednie dane.	Nie oceniano		XX
SPECYFICZNA STRUKTURA I FUNKCJE – ocena ogólna				U2
PERSPEKTYWY OCHRONY	Znikome szanse na zachowanie siedliska w stanie nie pogorszonych w perspektywie 10 lat. W związku z przesuszeniem siedliska oraz postępującym grądowieniem, praktycznie nieuniknione jest jego przekształcenie w grąd.			U2
OCENA OGÓLNA	Powierzchnia siedliska o różnym stanie zachowania na stanowisku	FV	0%	U2
		U1	0%	
		U2	100%	

Zagrożenia potencjalne				
Kod	Nazwa działalności	Intensywność	Wpływ	Syntetyczny opis
B02.04	Usuwanie martwych i umierających drzew	-	-	Ryzyko usuwania w przyszłości martwych i umierających drzew z powierzchni siedliska.
Zagrożenia istniejące				
K02.01	Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)	B	-	Wskutek przesuszenia, skład gatunkowy płatu siedliska, podlega stopniowej przebudowie w kierunku lasu grądowego. Gatunki charakterystyczne dla siedliska 91F0, są stopniowo wypierane przez taksony grądowe.

Dokumentacja fotograficzna

Fot. 135. Płat łęgu wiązowo-jesionowego z obfitym odnowieniem jesionowym na stanowisku nr 71be

Karta obserwacji siedliska na stanowisku nr d5be

Karta obserwacji siedliska na stanowisku	
Stanowisko - informacje podstawowe	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (<i>Ficario-Ulmetum</i>)
Nazwa stanowiska	d5be
Typ stanowiska	Badawcze
Zbiorowiska roślinne	<i>Ficario-Ulmetum minoris</i> łęg wiązowo-jesionowy
Opis siedliska na stanowisku	<p>Wąski, długi płat siedliska 91F0 położony pomiędzy miejscowościami Iwno i Siedlec, na fragmentach działek ewidencyjnych nr 50/3 i 2/1. Przez płat przebiega uczęszczana ścieżka i ciek wypływający z rzeki Cybiny. Część płatu siedliska porasta zbocze o nachyleniu dochodzącym do 45° i wschodniej ekspozycji. Płat rozciąga się wzdłuż zachodniego brzegu rzeki Cybiny.</p> <p>Siedlisko na stanowisku w złym stanie zachowania, czego głównymi przyczynami są przesuszenie i znaczny udział w drzewostanie gatunków obcych geograficznie (robinia akacyjowa) i ekologicznie (sosna zwyczajna).</p>
Powierzchnia płatów siedliska	7,68 ha
Obszary chronione, na którym znajduje się stanowisko	PLH300038 Dolina Cybiny
Zarządzający terenem	Brak danych
Współrzędne geograficzne	<p>Początek transektu: 17°17'22"E 52°23'23"N</p> <p>Środek transektu: 17°17'22"E 52°23'27"N</p> <p>Koniec transektu: 17°17'19"E 52°23'30"N</p>
Wymiary transektu	10 x 200 m
Wysokość n.p.m.	89-92 m
Obszar	PLH300038 Dolina Cybiny
Zagrożenia	<p>Zagrożenia istniejące:</p> <p>K02.01 – zmiana składu gatunkowego (sukcesja);</p> <p>I01 – obce gatunki inwazyjne;</p> <p>Zagrożenia potencjalne:</p> <p>B02.02 – wycinka lasu;</p> <p>E03.01 – pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych;</p> <p>Zagrożenia potencjalne:</p> <p>B02.04 – usuwanie martwych i umierających drzew</p>
Inne wartości przyrodnicze	-
Monitoring jest wymagany	Tak
Uzasadnienie	Wskazany monitoring dalszych zmian stanu zachowania siedliska na stanowisku.
Wykonywane zabiegi ochronne i ocena ich skuteczności	Brak
Propozycja wprowadzenia działań ochronnych	<p>1. Monitoring stanu zachowania płatu wg metodyki GIOŚ;</p> <p>2. Pozostawianie martwego drewna wydzielającego się naturalnie, z zachowaniem właściwego stanu sanitarnego lasu i utrzymaniem jego trwałości oraz zapewnieniem bezpieczeństwa powszechnego. Dążenie do wzrostu zasobów martwego drewna właściwych dla siedliska tj. tak aby na hektar przypadało >5 sztuk martwych drzew wielkowymiarowych, a łączne zasoby wynosiły >20m³/ha;</p> <p>3. Usunięcie połowy okazów robinii akacyjowej z drzewostanu oraz 100% podrostu i nalotu tego gatunku.</p>
Data kontroli	20.06.2017 r.
Uwagi	–

Stan ochrony siedliska przyrodniczego na stanowisku	
Zdjęcie fitosocjologiczne I	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°17'22"E 52°23'23"N Wysokość n.p.m.: 89 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 100 m ² , Nachylenie: 5°, Ekspozycja: E: Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 20.06.2017 r. Zwarcie warstwy: a1 – 50%, a2 – 25%, b – 20%, c – 90%, d – 10%, Wysokość warstwy: a1 – 30 m, a2 – 20 m, b – 2-3 m, c – 1 m, d – 0,05 m Warstwa a1: <i>Quercus robur</i> 3, <i>Acer pseudoplatanus</i> 1, <i>Pinus sylvestris</i> +, <i>Fagus sylvatica</i> 1; Warstwa a2: <i>Acer pseudoplatanus</i> 1, <i>Ulmus minor</i> 2; Warstwa b: <i>Sambucus nigra</i> 1, <i>Ulmus minor</i> 2, <i>Fagus sylvatica</i> +, <i>Acer pseudoplatanus</i> +, <i>Euonymus europaeus</i> +, <i>Lonicera xylosteum</i> +; Warstwa c: <i>Fraxinus excelsior</i> 1, <i>Ficaria verna</i> 2, <i>Anemone nemorosa</i> 1, <i>Acer pseudoplatanus</i> 1, <i>Sambucus nigra</i> +, <i>Ulmus minor</i> 1, <i>Aegopodium podagraria</i> 2, <i>Alliaria petiolata</i> 2, <i>Urtica dioica</i> 1, <i>Anthriscus sylvestris</i> +, <i>Rubus caesius</i> +, <i>Quercus robur</i> 1, <i>Galeobdolon luteum</i> +, <i>Rubus idaeus</i> +, <i>Chrysosplenium alternifolium</i> +, <i>Acer campestre</i> +, <i>Festuca gigantea</i> +, <i>Geum rivale</i> 1, <i>Impatiens parviflora</i> 1, <i>Chelidonium majus</i> +, <i>Crataegus monogyna</i> +, <i>Cornus sanguinea</i> 1; Warstwa d: <i>Eurhynchium hians</i> 1, <i>Brachythecium rutabulum</i> 1, <i>Eurhynchium striatum</i> + Jednostka fitosocjologiczna: <i>Ficario-Ulmetum minoris</i> łęg wiązowo-jesionowy
Zdjęcie fitosocjologiczne II	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°17'22"E 52°23'27,"N Wysokość n.p.m.: 91 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 100 m ² , Nachylenie: 10°, Ekspozycja: E, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 20.06.2017 r. Zwarcie warstwy: a1 – 40%, a2 – 30%, b – 40%, c – 70%, d – 5% Wysokość warstwy: a1 – 40 m, a2 – 20 m, b – 3 m, c – 1 m, d – 0,01 m Warstwa a1: <i>Fraxinus excelsior</i> 2, <i>Quercus robur</i> 2, <i>Acer platanoides</i> +, <i>Pinus sylvestris</i> 1, <i>Fagus sylvatica</i> +, <i>Robinia pseudoacacia</i> 1; Warstwa a2: <i>Acer pseudoplatanus</i> 1, <i>Fraxinus excelsior</i> 2, <i>Robinia pseudoacacia</i> 1; Warstwa b: <i>Fraxinus excelsior</i> 2, <i>Sambucus nigra</i> 1, <i>Crataegus laevigata</i> 1, <i>Lonicera xylosteum</i> +, <i>Euonymus europaeus</i> +, <i>Cornus sanguinea</i> 2, <i>Ribes spicatum</i> +; Warstwa c: <i>Aegopodium podagraria</i> 1, <i>Anemone nemorosa</i> 1, <i>Sambucus nigra</i> 1, <i>Urtica dioica</i> 1, <i>Alliaria petiolata</i> 2, <i>Fraxinus excelsior</i> +, <i>Acer pseudoplatanus</i> +, <i>Viola reichenbachiana</i> 1, <i>Galeobdolon luteum</i> 1, <i>Ficaria verna</i> 2, <i>Chrysosplenium alternifolium</i> 1, <i>Fagus sylvatica</i> +, <i>Ulmus minor</i> +, <i>Cornus sanguinea</i> 1, <i>Rubus caesius</i> 2, <i>Ranunculus repens</i> +, <i>Robinia pseudoacacia</i> +, <i>Moehringia trinervia</i> +, <i>Galium aparine</i> 1, <i>Festuca gigantea</i> 1, <i>Impatiens parviflora</i> 2; Warstwa d: <i>Atrichum undulatum</i> 1 Jednostka fitosocjologiczna: <i>Ficario-Ulmetum minoris</i> łęg wiązowo-jesionowy
Zdjęcie fitosocjologiczne III	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°17'19"E 52°23'30"N Wysokość n.p.m.: 92 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 100 m ² , Nachylenie: 30°, Ekspozycja: E, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 20.06.2017 r. Zwarcie warstwy: a1 – 40%, a2 – 30%, b – 10%, c – 60%, d – 10% Wysokość warstwy: a1 – 30 m, a2 – 25 m, b – 2-3 m, c – 0,6-1 m, d – 0,1 m Warstwa a1: <i>Fraxinus excelsior</i> +, <i>Pinus sylvestris</i> 2, <i>Robinia pseudoacacia</i> 1, <i>Quercus robur</i> 2, <i>Betula pendula</i> +; Warstwa a2: <i>Acer campestre</i> 1, <i>Ulmus minor</i> 2, <i>Robinia pseudoacacia</i> 1; Warstwa b: <i>Sorbus aucuparia</i> +, <i>Robinia pseudoacacia</i> +, <i>Ribes spicatum</i> 1, <i>Fraxinus excelsior</i> 1, <i>Sambucus nigra</i> 1, <i>Lonicera xylosteum</i> +, <i>Crataegus laevigata</i> + Warstwa c: <i>Acer campestre</i> +, <i>Rubus caesius</i> 2, <i>Chelidonium majus</i> +, <i>Fraxinus excelsior</i> +, <i>Galeobdolon luteum</i> 2, <i>Rubus idaeus</i> +, <i>Fragaria vesca</i> +, <i>Crataegus monogyna</i> +, <i>Quercus robur</i> 1, <i>Anemone nemorosa</i> 2, <i>Veronica chamaedrys</i> +; Warstwa d: <i>Eurhynchium hians</i> 1, <i>Hypnum cupressiforme</i> 1, <i>Fissidens taxifolius</i> 1 Jednostka fitosocjologiczna: <i>Ficario-Ulmetum minoris</i> łęg wiązowo-jesionowy

PARAMETR/WSKAŹNIK	OPIS	WARTOŚĆ PARAMETRU/WSKAŹNIKA	OCENA PARAMETRU/WSKAŹNIKA
Powierzchnia siedliska	Ze względu na brak danych wyjściowych dotyczących powierzchni siedliska na stanowisku, parametr nie podlegał ocenie.		XX
SPECYFICZNA STRUKTURA I FUNKCJE			
Charakterystyczna kombinacja florystyczna runa	Lista gatunków charakterystycznych (polska i łacińska nazwa); podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcje (z dokładnością do 10%)	Ziarnopłon wiosenny <i>Ficaria verna</i> – 10%, jeżyna popielica <i>Rubus caesius</i> – < 5%, podagrycznik pospolity <i>Aegopodium podagraria</i> – 10%, fiołek leśny <i>Viola reichenbachiana</i> - < 1%, wiąz pospolity <i>Ulmus minor</i> – < 1%, dereń świdwa <i>Cornus sanguinea</i> – < 1%, skrzydlik cisolistny <i>Fissidens taxifolius</i> - < 1%	FV
Gatunki dominujące	Lista gatunków dominujących na transekcje (polska i łacińska nazwa); podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcje (z dokładnością do 10%); należy wymienić tylko gatunki o pokryciu $\geq 10\%$	We wszystkich warstwach dominują gatunki typowe dla siedliska. Warstwa A: jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i> – 10%, dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> – 30%, robinia akacjowa <i>Robinia pseudoacacia</i> 10%, sosna zwyczajna <i>Pinus sylvestris</i> – 10%, klon jawor <i>Acer pseudoacorus</i> – 10%, wiąz pospolity <i>Ulmus minor</i> – 10%; Warstwa B: jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i> – 10%, bez czarny <i>Sambucus nigra</i> – 10%, dereń świdwa <i>Cornus sanguinea</i> – 10% Warstwa C: ziarnopłon wiosenny <i>Ficaria verna</i> – 10%, niecierpe drobnokwiatowy <i>Impatiens parviflora</i> – 10%, podagrycznik pospolity <i>Aegopodium podagraria</i> – 10%, czosnaczek pospolity <i>Alliaria petiolata</i> 10%; Warstwa D: krótkosz pospolity <i>Brachythecium rutabulum</i> – 10%	U1
Liczba gatunków z grupy „wiązy, dąb, jesion” występujących w drzewostanie	Lista gatunków z grupy „wiązy, dąb, jesion” występujących w drzewostanie; dla każdego gatunku należy podać przybliżony procent pokrycia w transekcje	Jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i> – 10%, dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> – 30%, wiąz pospolity <i>Ulmus minor</i> – 10%	FV
Różnorodność gatunkowa warstwy krzewów	Lista gatunków warstwy krzewów	Warstwa krzewów jest bogata pod względem składu gatunkowego. Tworzy ją 9 gatunków: jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i> , wiąz pospolity <i>Ulmus minor</i> , klon polny <i>Acer campestre</i> , głóg dwuszyjkowy <i>Crataegus laevigata</i> , porzeczka czerwona <i>Ribes spicatum</i> , wiciokrzew pospolity <i>Lonicera xylosteum</i> , trzmielina pospolita <i>Euonymus europaeus</i> +, dereń świdwa <i>Cornus sanguinea</i> , bez czarny <i>Sambucus nigra</i>	FV

PARAMETR/WSKAŹNIK	OPIS	WARTOŚĆ PARAMETRU/WSKAŹNIKA	OCENA PARAMETRU/WSKAŹNIKA
Gatunki obce ekologicznie w drzewostanie	Lista oraz procent pokrycia	Sosna zwyczajna <i>Pinus sylvestris</i> zajmuje około 10% powierzchni transektu.	FV
Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	Lista oraz procent pokrycia	Robinia akacjowa <i>Robinia pseudoacacia</i> zajmuje około 10% powierzchni transektu.	U2
Martwe drewno (łącznie zasoby)	Sumaryczna objętość fragmentów martwego drewna, wyrażona w m ³ /ha	17,21 m ³ /ha	U1
Martwe drewno leżące lub stojące >3 m długości i >30 cm grubości	Liczba kłód leżących lub stojących >3 m długości i >30 cm grubości	3 szt./ha	U1
Ekspansywne gatunki obce w podszyciu i runie	Lista inwazyjnych gatunków obcych geograficznie (polska i łacińska nazwa); podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcje (z dokładnością do 10%)	Niecierpek pospolity <i>Impatiens parviflora</i> zajmuje około 10% powierzchni transektu	U1
Ekspansywne gatunki rodzime w podszyciu i runie	Lista inwazyjnych gatunków rodzimych (polska i łacińska nazwa); podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcje (z dokładnością do 10%)	Brak	FV
Stosunki wodno-wilgotnościowe	Wskaźnik wyrażający zniekształcenie warunków hydrologicznych	Widoczne objawy przesuszenia. Płat podlega procesowi grądowienia.	U2
Wiek drzewostanu (obecność starodrzewu)	Wiek drzewostanu i jego wyrównanie; udział drzew >100 lat; udział drzew >50 lat	> 10% udział objętościowy drzew starszych niż 100 lat, ale > udział drzew starszych niż 50 lat	FV
Struktura pionowa i przestrzenna drzewostanu	Oceńić stopień uproszczenia struktury pionowej roślinności.	Zróżnicowana struktura pionowa z naturalnie powstającymi lukami.	FV
Naturalne odnowienie drzewostanu	Procent pokrycia transektu przez naturalne odnowienie (podać procent pokrycia dla każdego gatunku)	Obfite odnowienie drzewostanu. Obficie odnawiają się jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i> (5% powierzchni transektu), wiąz pospolity <i>Ulmus minor</i> (2% powierzchni transektu), klon polny <i>Acer campestre</i> (1% powierzchni transektu), klon jawor <i>Acer pseudoplatanus</i> (2% powierzchni transektu), dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> (jednostkowo)	FV
Przejawy procesu grądowienia	Opis procesu i jego natężenia z podaniem w procentach pokrycia przez gatunki grądowe.	Wyraźne przejawy grądowienia. Pokrycie przez gatunki grądowe wynosi około 20% na transekcje.	U1

PARAMETR/WSKAŹNIK	OPIS	WARTOŚĆ PARAMETRU/WSKAŹNIKA		OCENA PARAMETRU/WSKAŹNIKA
Zniszczenie runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	Opisać i ocenić intensywność	Brak		FV
Inne zniekształcenia	Opisać i ocenić intensywność	Brak		FV
Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska	Lista gatunków i opis ich stanu ochrony. Wskaźnik fakultatywny; stosować tylko; gdy są odpowiednie dane.	Nie oceniano		XX
SPECYFICZNA STRUKTURA I FUNKCJE – ocena ogólna				U2
PERSPEKTYWY OCHRONY	Znikome szanse na zachowanie siedliska w stanie niepogorszonych w perspektywie 10 lat. W związku z przesuszeniem siedliska oraz postępującym grądowieniem, praktycznie nieuniknione jest jego przekształcenie w grąd.			U2
OCENA OGÓLNA	Powierzchnia siedliska o różnym stanie zachowania na stanowisku	FV	0%	U2
		U1	0%	
		U2	100%	

Oddziaływania istniejące				
Kod	Nazwa działalności	Intensywność	Wpływ	Syntetyczny opis
I01	Obce gatunki inwazyjne	B	-	W runie występuje niecierpek drobnokwiatowy, pokrywający około 10% powierzchni transektu. W drzewostanie występuje robinia akcyjowa, która pokrywa około 10% powierzchni transektu.
K02.01	Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)	C	-	Wskutek przesuszenia, skład gatunkowy płatu siedliska, podlega stopniowej przebudowie w kierunku lasu grądowego. Gatunki charakterystyczne dla siedliska 91F0, są stopniowo wypierane przez taksony grądowe.
Oddziaływania potencjalne				
B02.02	Wycinka lasy	-	-	Ryzyko wycięcia w przyszłości drzewostanu na stanowisku
E03.01	Pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych	-	-	Ryzyko zaśmiecania płatu, czemu sprzyja sąsiedztwo ścieżki.
B02.04	Usuwanie martwych i umierających drzew	-	-	Ryzyko usuwania w przyszłości martwych i umierających drzew z powierzchni siedliska.

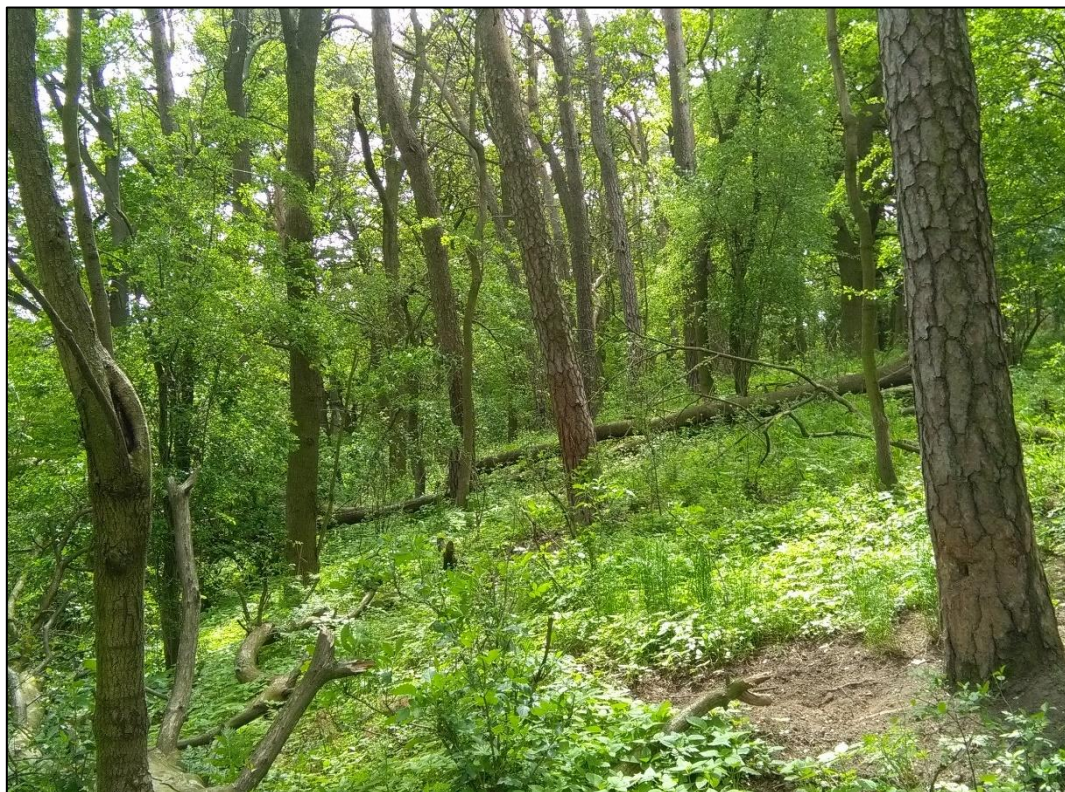
Dokumentacja fotograficzna

Fot. 136. Płat łągu dębowo-wiązowo-jesionowego na stanowisku nr d5be

Fot. 137. Płat łęgu dębowo-wiązowo-jesionowego z robinią akacjową w drzewostanie na stanowisku nr d5be

Fot. 138. Płat łęgu dębowo-wiązowo-jesionowego z robinią akacjową i sosną zwyczajną w drzewostanie na stanowisku nr d5be

Fot. 139. Płat łągu dębowo-wiązowo-jesionowego ze znacznym udziałem buka zwyczajnego na stanowisku nr d5be

Karta obserwacji siedliska na stanowisku nr 5b64

Karta obserwacji siedliska na stanowisku	
Stanowisko - informacje podstawowe	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (<i>Ficario-Ulmetum</i>)
Nazwa stanowiska	5b64
Typ stanowiska	Badawcze
Zbiorowiska roślinne	<i>Ficario-Ulmetum minoris</i> łąg wiązowo-jesionowy
Opis siedliska na stanowisku	<p>Płat siedliska 91F0 porastający brzegi rzeki Cybiny, na fragmentach działek ewidencyjnych nr 68/3 i 68/2 (obręb ewidencyjny Glinka Duchowna) w miejscowości Buszkówiec. Płat wykształcił się na zboczu o zachodniej ekspozycji i nacyleniu 10-20°. Przez siedlisko przebiega wąska ścieżka. Płat jest zaśmiecany odpadami z gospodarstw domowych.</p> <p>Siedlisko na stanowisku w złym stanie zachowania, co w głównej mierze wynika ze skrajnie niskich zasobów martwego drewna w zasięgu płatu. W drzewostanie występuje robinia, jednak nie stwierdzono naturalnego odnowienia tego gatunku. Kompocycja florystyczna każdej z warstw fitocenozy jest właściwa dla siedliska.</p>
Powierzchnia płatów siedliska	2,18 ha
Obszary chronione, na którym znajduje się stanowisko	PLH300038 Dolina Cybiny
Zarządzający terenem	Brak danych
Współrzędne geograficzne	Początek transektu: 17°15'46"E 52°25'22"N Środek transektu: 17°15'43"E 52°25'25"N Koniec transektu: 17°15'47"E 52°25'27"N
Wymiary transektu	10 x 200 m
Wysokość n.p.m.	95-97 m

Karta obserwacji siedliska na stanowisku	
Obszar	PLH300038 Dolina Cybiny
Zagrożenia	Zagrożenia istniejące: I01 – obce gatunki inwazyjne; E03.01 – pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych; G05.01 – wydeptywanie, nadmierne użytkowanie; Zagrożenia potencjalne: B02.04 – usuwanie martwych i umierających drzew;
Inne wartości przyrodnicze	-
Monitoring jest wymagany	Tak
Uzasadnienie	Wskazany monitoring dalszych zmian stanu zachowania siedliska na stanowisku.
Wykonywane zabiegi ochronne i ocena ich skuteczności	Brak
Propozycja wprowadzenia działań ochronnych	1. Monitoring stanu zachowania płatu wg metodyki GIOS; 2. Pozostawianie martwego drewna wydzielającego się naturalnie, z zachowaniem właściwego stanu sanitarnego lasu i utrzymaniem jego trwałości oraz zapewnieniem bezpieczeństwa powszechnego. Dążenie do wzrostu zasobów martwego drewna właściwych dla siedliska tj. tak aby na hektar przypadało >5 sztuk martwych drzew wielkowymiarowych, a łączne zasoby wynosiły >20m ³ /ha.
Data kontroli	21.06.2017 r.
Uwagi	–

Stan ochrony siedliska przyrodniczego na stanowisku	
Zdjęcie fitosocjologiczne I	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°15'46"E 52°25'22"N Wysokość n.p.m.: 95 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 100 m ² , Nachylenie: 10°, Ekspozycja: W: Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 21.06.2017 r. Zwarcie warstwy: a1 – 50%, a2 – 30%, b – 30%, c – 90%, d – 5% Wysokość warstwy: a1 – 25 m, a2 – 15 m, b – 2-3 m, c – 1 m, d – 0,05 m Warstwa a1: <i>Alnus glutinosa</i> +, <i>Robinia pseudoacacia</i> 1, <i>Fraxinus excelsior</i> 2, <i>Quercus robur</i> 2, <i>Acer platanoides</i> 1; Warstwa a2: <i>Acer platanoides</i> 1, <i>Fraxinus excelsior</i> +, <i>Ulmus minor</i> 2; Warstwa b: <i>Sambucus nigra</i> 2, <i>Ulmus minor</i> 1, <i>Crataegus monogyna</i> +, <i>Acer platanoides</i> 1, <i>Cornus sanguinea</i> 1, <i>Euonymus europaeus</i> +, <i>Lonicera xylosteum</i> +; Warstwa c: <i>Fraxinus excelsior</i> 1, <i>Stachys sylvatica</i> +, <i>Ficaria verna</i> 2, <i>Anemone nemorosa</i> 1, <i>Acer platanoides</i> 1, <i>Sambucus nigra</i> +, <i>Ulmus minor</i> +, <i>Aegopodium podagraria</i> 2, <i>Alliaria petiolata</i> 2, <i>Urtica dioica</i> 1, <i>Anthriscus sylvestris</i> +, <i>Rubus caesius</i> 1, <i>Galeobdolon luteum</i> +, <i>Festuca gigantea</i> 1, <i>Geum rivale</i> 1, <i>Impatiens parvifolia</i> 1, <i>Chelidonium majus</i> +, <i>Crataegus monogyna</i> +, Warstwa d: <i>Brachythecium rutabulum</i> 1 Jednostka fitosocjologiczna: <i>Ficario-Ulmetum minoris</i> łęg wiązowo-jesionowy
Zdjęcie fitosocjologiczne II	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d,	Współrzędne geograficzne środka: 17°15'43"E 52°25'25"N Wysokość n.p.m.: 96 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 100 m ² , Nachylenie: 15°, Ekspozycja: W, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 21.06.2017 r. Zwarcie warstwy: a1 – 50%, a2 – 30%, b – 50%, c – 90% Wysokość warstwy: a1 – 40 m, a2 – 20 m, b – 3 m, c – 1 m Warstwa a1: <i>Fraxinus excelsior</i> 2, <i>Quercus robur</i> 2, <i>Populus alba</i> +, <i>Acer platanoides</i> 1, <i>Alnus glutinosa</i> +, <i>Robinia pseudoacacia</i> 1;

Stan ochrony siedliska przyrodniczego na stanowisku	
Jednostka fitosocjologiczna	<p>Warstwa a2: <i>Acer platanoides</i> 1, <i>Fraxinus excelsior</i> 1, <i>Ulmus minor</i> 2, <i>Robinia pseudoacacia</i> +;</p> <p>Warstwa b: <i>Fraxinus excelsior</i> 2, <i>Sambucus nigra</i> 2, <i>Padus avium</i> 1, <i>Lonicera xylosteum</i> +, <i>Euonymus europaeus</i> 1, <i>Ribes spicatum</i> 1;</p> <p>Warstwa c: <i>Aegopodium podagraria</i> 3, <i>Anemone nemorosa</i> 1, <i>Sambucus nigra</i> +, <i>Urtica dioica</i> 1, <i>Alliaria petiolata</i> 2, <i>Fraxinus excelsior</i> +, <i>Chaerophyllum aromaticum</i> +, <i>Acer platanoides</i> +, <i>Stachys sylvatica</i> +, <i>Viola reichenbachiana</i> +, <i>Galeobdolon luteum</i> 1, <i>Ficaria verna</i> 1, <i>Ulmus minor</i> +, <i>Chaerophyllum temulum</i> 1, <i>Ranunculus repens</i> +, <i>Moehringia trinervia</i> +, <i>Geum urbanum</i> 1, <i>Galium aparine</i> 1, <i>Festuca gigantea</i> 1, <i>Impatiens parviflora</i> 1;</p> <p>Jednostka fitosocjologiczna: <i>Ficario-Ulmetum minoris</i> łąg wiązowo-jesionowy</p>
Zdjęcie fitosocjologiczne III	
<p>Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna</p>	<p>Współrzędne geograficzne środka: 17°15'47"E 52°25'27"N</p> <p>Wysokość n.p.m.: 97 m n.p.m.,</p> <p>Powierzchnia zdjęcia: 100 m²,</p> <p>Nachylenie: 20°,</p> <p>Ekspozycja: W,</p> <p>Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 21.06.2017 r.</p> <p>Zwarcie warstwy: a1 – 50%, a2 – 30%, b – 30%, c – 80%, d – 10%</p> <p>Wysokość warstwy: a1 – 30 m, a2 – 25 m, b – 2-3 m, c – 0,6-1 m, d – 0,1 m</p> <p>Warstwa a1: <i>Fraxinus excelsior</i> 1, <i>Acer platanoides</i> 1, <i>Populus alba</i> +, <i>Acer pseudoplatanus</i> +, <i>Quercus robur</i> 2;</p> <p>Warstwa a2: <i>Acer campestre</i> +, <i>Acer platanoides</i> 2, <i>Ulmus minor</i> 1;</p> <p>Warstwa b: <i>Fraxinus excelsior</i> 1, <i>Padus avium</i> 1, <i>Sambucus nigra</i> 1, <i>Crataegus monogyna</i> +, <i>Cornus sanguinea</i> 1, <i>Acer campestre</i> +, <i>Lonicera xylosteum</i> +, <i>Corylus avellana</i> +</p> <p>Warstwa c: <i>Fraxinus excelsior</i> +, <i>Galeobdolon luteum</i> 1, <i>Rubus idaeus</i> +, <i>Fragaria vesca</i> +, <i>Crataegus monogyna</i> +, <i>Quercus robur</i> +, <i>Anemone nemorosa</i> 1, <i>Paris quadrifolia</i> +, <i>Alliaria petiolata</i> 1, <i>Chelidonium majus</i> +, <i>Acer campestre</i> +, <i>Aegopodium podagraria</i> 3, <i>Chaerophyllum aromaticum</i> 1, <i>Sorbus aucuparia</i> +, <i>Sambucus nigra</i> +, <i>Geranium robertianum</i> +, <i>Lonicera xylosteum</i> +, <i>Galium aparine</i> +, <i>Padus avium</i> +, <i>Geum urbanum</i> 1, <i>Ulmus minor</i> +, <i>Ribes spicatum</i> +, <i>Impatiens parviflora</i> +, <i>Urtica dioica</i> 2;</p> <p>Warstwa d: <i>Eurhynchium hians</i> 1, <i>Fissidens taxifolius</i> 1</p> <p>Jednostka fitosocjologiczna: <i>Ficario-Ulmetum minoris</i> łąg wiązowo-jesionowy</p>

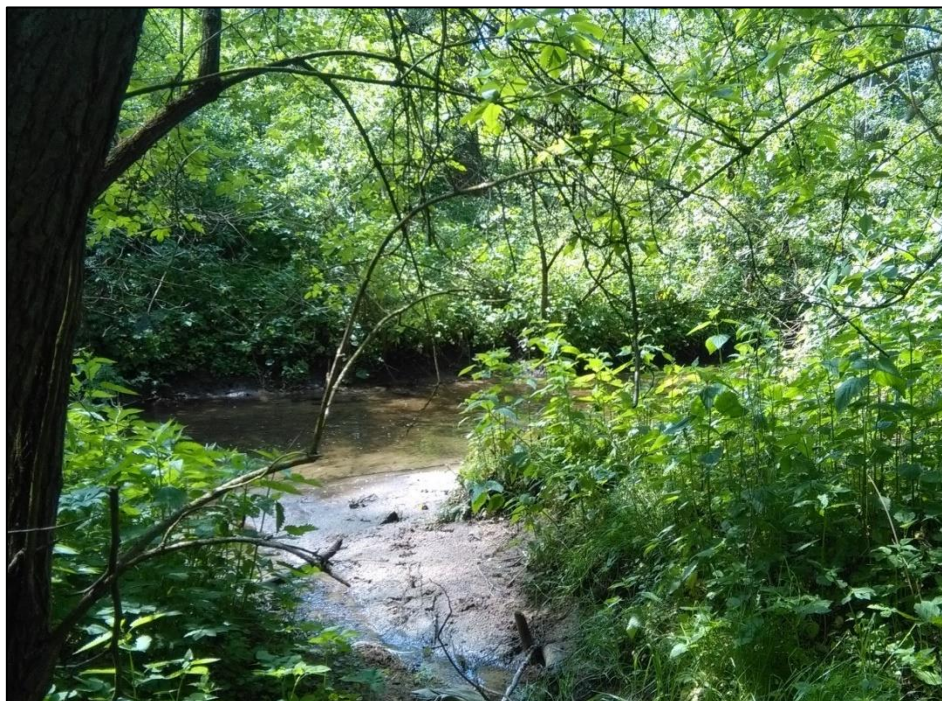
PARAMETR/WSKAŹNIK	OPIS	WARTOŚĆ PARAMETRU/WSKAŹNIKA	OCENA PARAMETRU/WSKAŹNIKA
Powierzchnia siedliska	Ze względu na brak danych wyjściowych dotyczących powierzchni siedliska na stanowisku, parametr nie był oceniany.		XX
SPECYFICZNA STRUKTURA I FUNKCJE			
Charakterystyczna kombinacja florystyczna runa	Lista gatunków charakterystycznych (polska i łacińska nazwa); podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcji (z dokładnością do 10%)	Ziarnopłon wiosenny <i>Ficaria verna</i> – 10%, jeżyca popielica <i>Rubus caesius</i> – < 5%, podagrycznik pospolity <i>Aegopodium podagraria</i> – 40%, fiołek leśny <i>Viola reichenbachiana</i> – < 1%, skrzydlik cisolistny <i>Fissidens taxifolius</i> – < 1%, wiąz pospolity <i>Ulmus minor</i> – < 1%, dereń świdwa <i>Cornus sanguinea</i> – < 1%,	FV
Gatunki dominujące	Lista gatunków dominujących na transekcji (polska i łacińska nazwa); podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcji (z dokładnością do 10%); należy wymienić tylko gatunki o pokryciu ≥10%	We wszystkich warstwach dominują gatunki typowe dla siedliska. Warstwa A: jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i> – 10%, dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> – 40%, Robinia akacja <i>Robinia pseudoacacia</i> 5%, klon zwyczajny <i>Acer platanoides</i> – 10%, wiąz pospolity <i>Ulmus minor</i> – 10%; Warstwa B: jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i> – 10%, bez czarna <i>Sambucus nigra</i> – 20%, czeremcha pospolita <i>Padus avium</i> – 10%, Warstwa C: Ziarnopłon wiosenny <i>Ficaria verna</i> – 10%, czosnaczek pospolity <i>Alliaria petiolata</i> – 20%, podagrycznik pospolity <i>Aegopodium podagraria</i> – 40%, pokrzywa zwyczajna <i>Urtica dioica</i> – 10%	U1
Liczba gatunków z grupy „wiązy, dąb, jesion” występujących w drzewostanie	Lista gatunków z grupy „wiązy, dąb, jesion” występujących w drzewostanie; dla każdego gatunku należy podać przybliżony procent pokrycia w transekcji	Jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i> – 10%, dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> – 40%, wiąz pospolity <i>Ulmus minor</i> – 10%	FV
Różnorodność gatunkowa warstwy krzewów	Lista gatunków warstwy krzewów	Warstwa krzewów jest bogata pod względem składu gatunkowego. Tworzy ją 11 gatunków: jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i> , wiąz pospolity <i>Ulmus minor</i> , klon polny <i>Acer campestre</i> , głóg jednoszyjkowy <i>Crataegus monogyna</i> , porzeczka czerwona <i>Ribes spicatum</i> , wiciokrzew pospolity <i>Lonicera xylosteum</i> , czeremcha pospolita <i>Padus avium</i> , klon zwyczajny <i>Acer platanoides</i> , trzmielina pospolita <i>Euonymus europaeus</i> +, dereń świdwa <i>Cornus sanguinea</i> , bez czarna <i>Sambucus nigra</i>	FV
Gatunki obce ekologicznie w drzewostanie	Lista oraz procent pokrycia	Brak	FV
Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	Lista oraz procent pokrycia	Robinia akacja <i>Robinia pseudoacacia</i> zajmuje około 5% powierzchni transektu. Nie stwierdzono odnowień gatunku.	U1

PARAMETR/WSKAŹNIK	OPIS	WARTOŚĆ PARAMETRU/WSKAŹNIKA	OCENA PARAMETRU/WSKAŹNIKA
Martwe drewno (łącznie zasoby)	Sumaryczna objętość fragmentów martwego drewna, wyrażona w m ³ /ha	3,71 m ³ /ha	U2
Martwe drewno leżące lub stojące >3 m długości i >30 cm grubości	Liczba kłód leżących lub stojących >3 m długości i >30 cm grubości	0 szt./ha	U2
Ekspansywne gatunki obce w podszybie i runie	Lista inwazyjnych gatunków obcych geograficznie (polska i łacińska nazwa); podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcie (z dokładnością do 10%)	Niecierpek pospolity <i>Impatiens parviflora</i> zajmuje około < 1% powierzchni transektu	FV
Ekspansywne gatunki rodzime w podszybie i runie	Lista inwazyjnych gatunków rodzimych (polska i łacińska nazwa); podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcie (z dokładnością do 10%)	Brak	FV
Stosunki wodno-wilgotnościowe	Wskaźnik wyrażający zniekształcenie warunków hydrologicznych	Zalewy wodami rzecznyymi zdarzają się raz na kilka lat. Prawidłowe stosunki wodne.	FV
Wiek drzewostanu (obecność starodrzewu)	Wiek drzewostanu i jego wyrównanie; udział drzew >100 lat; udział drzew >50 lat	> 10% udział objętościowy drzew starszych niż 100 lat, ale > udział drzew starszych niż 50 lat	FV
Struktura pionowa i przestrzenna drzewostanu	Oceń stopień uproszczenia struktury pionowej roślinności.	Zróżnicowana struktura pionowa z nautalnie powstającymi lukami.	FV
Naturalne odnowienie drzewostanu	Procent pokrycia transektu przez naturalne odnowienie (podać procent pokrycia dla każdego gatunku)	Obfite odnowienie drzewostanu. Obficie odnawiają się jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i> (3% powierzchni transektu), wiąz pospolity <i>Ulmus minor</i> (2% powierzchni transektu), klon polny <i>Acer campestre</i> (1% powierzchni transektu), klon jawor <i>Acer pseudoplatanus</i> (1% powierzchni transektu), dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> (jednostkowo), klon zwyczajny <i>Acer platanoides</i> (2% powierzchni transektu).	FV
Przejawy procesu grądowienia	Opis procesu i jego natężenia z podaniem w procentach pokrycia przez gatunki grądowe.	Nieznaczne przejawy procesu grądowienia	FV
Zniszczenie runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	Opisać i ocenić intensywność	Brak	FV

PARAMETR/WSKAŹNIK	OPIS	WARTOŚĆ PARAMETRU/WSKAŹNIKA		OCENA PARAMETRU/WSKAŹNIKA
Inne zniekształcenia	Opisać i ocenić intensywność	Fragmenty płatu są wydeptywane (obecne ścieżki)		U1
Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska	Lista gatunków i opis ich stanu ochrony. Wskaźnik fakultatywny; stosować tylko; gdy są odpowiednie dane.	Nie oceniano		XX
SPECYFICZNA STRUKTURA I FUNKCJE – ocena ogólna				U2
PERSPEKTYWY OCHRONY	Szanse na zachowanie siedliska są niepewne. W celu zachowania płatu należy podjąć działania związane z ograniczeniem wpływu czynników zagrażających.			U1
OCENA OGÓLNA	Powierzchnia siedliska o różnym stanie zachowania na stanowisku	FV	0%	U2
		U1	0%	
		U2	100%	

Oddziaływania istniejące				
Kod	Nazwa działalności	Intensywność	Wpływ	Syntetyczny opis
I01	Obce gatunki inwazyjne	C	-	W runie występuje niecierpek drobnokwiatowy, pokrywający < 1% powierzchni transektu. W drzewostanie występuje robinia akacjowa, zajmująca około 5% powierzchni transektu. Nie stwierdzono naturalnych odnowień gatunku. Zagrożenie wewnętrzne
E03.01	Pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych	C	-	Płat jest zaśmiecany odpadami z gospodarstw domowych. Zagrożenie zewnętrzne
G05.01	Wydeptywanie, nadmierne użytkowanie	C	-	Płat jest niezbyt intensywnie wydeptywany. Wzdłuż rzeki Cybiny ciągnie się wąska ścieżka. Zagrożenie zewnętrzne
Oddziaływania potencjalne				
B02.02	Wycinka lasy	-	-	Ryzyko wycięcia w przyszłości drzewostanu na stanowisku Zagrożenie zewnętrzne
J02.03	Regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana przebiegu koryt rzecznych	-	-	Ryzyko odcięcia płatu od okresowych zalewów w wyniku ewentualnych prac związanych z regulacją koryta rzeczного. Zagrożenie zewnętrzne
B02.04	Usuwanie martwych i umierających drzew	-	-	Ryzyko usuwania w przyszłości martwych i umierających drzew.

Dokumentacja fotograficzna

Fot. 140. Płat łągu dębowo-wiązowo-jesionowego wzdłuż brzegów rzeki Cybiny na stanowisku nr 5b64

Fot. 141. Płat łęgu dębowo-wiązowo-jesionowego wzdłuż brzegów rzeki Cybiny na stanowisku nr 5b64

Fot. 142. Płat łęgu dębowo-wiązowo-jesionowego wzdłuż brzegów rzeki Cybiny na stanowisku nr 5b64

Karta obserwacji siedliska na stanowisku nr 3E75

Karta obserwacji siedliska na stanowisku	
Stanowisko - informacje podstawowe	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (<i>Ficario-Ulmetum</i>)
Nazwa stanowiska	3E75
Typ stanowiska	Badawcze
Zbiorowiska roślinne	<i>Ficario-Ulmetum minoris</i> – łęg jesionowo-wiązowy
Opis siedliska na stanowisku	Stanowisko położone pomiędzy miejscowości Iwno i Wiktorowo, w sąsiedztwie jeziora Iwno i stawu Środkowego, na terenie zarządzanym przez Nadleśnictwo Czarniejewo. Stanowisku zajmuje fragment wydzielania leśnego nr 271g (leśnictwo Jezierce). Płat siedliska na stanowisku podlega wpływom wód spływających, nie stagnujących. Siedlisko na stanowisku od południa i wschodu, przestrzennie kontaktuje się z płatem siedliska 91E0. Zwarty drzewostan buduje kilka gatunków: jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i> , wiąz pospolity <i>Ulmus minor</i> , olsza czarna <i>Alnus glutinosa</i> , dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> , topola biała <i>Populus alba</i> i kasztanowiec zwyczajny <i>Aesculus hippocastanum</i> (gatunek obcy geograficznie). Płat siedliska wykształcony na czarnej ziemi, w okresowo zalewanym powierzchniowo obniżeniu terenu.
Powierzchnia płatów siedliska	0,71 ha
Obszary chronione; na którym znajduje się stanowisko	Obszar Natura 2000 Dolina Cybiny PLH300038
Zarządzający terenem	Nadleśnictwo Czarniejewo
Współrzędne geograficzne	Początek transektu: 17°17'5"E 52°24'12"N; Środek transektu: 17°17'10"E 52°24'13"N; Koniec transektu: 17°17'15"E 52°24'11"N
Wymiary transektu	10 x 200 m
Wysokość n.p.m.	80-85 m
Obszar	Dolina Cybiny PLH300038
Zagrożenia	Zagrożenia istniejące: I01 – obce gatunki inwazyjne; Zagrożenia potencjalne: B02.02 – wycinka lasu; J02.01 – zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie; E03.01 – pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych; B02.04 – usuwanie martwych i umierających drzew
Inne wartości przyrodnicze	Brak
Monitoring jest wymagany	Tak
Uzasadnienie	Wskazany monitoring ewentualnych zmian stanu zachowania siedliska na stanowisku
Wykonywane zabiegi ochronne i ocena ich skuteczności	Brak
Propozycja wprowadzenia działań ochronnych	1. Pozostawianie martwego drewna wydzielającego się naturalnie, z zachowaniem właściwego stanu sanitarnego lasu i utrzymaniem jego trwałości oraz zapewnieniem bezpieczeństwa powszechnego. Dążenie do wzrostu zasobów martwego drewna właściwych dla siedliska tj. tak aby na hektar przypadało > 5 sztuk martwych drzew wielkowiekowych, a łączne zasoby wynosiły > 20m ³ /ha; 2. Monitoring stanu zachowania płatu.
Data kontroli	16.05.2017 r. – I kontrola terenowa, 17.07.2017 r. – II kontrola terenowa
Uwagi	–

Stan ochrony siedliska przyrodniczego na stanowisku	
Zdjęcie fitosocjologiczne I	
Współrzędne geograficzne środka; Wysokość n.p.m.; Powierzchnia zdjęcia; Nachylenie; Ekspozycja; Zwarcie warstwy a; b; c; d; Wysokość warstwy a; b; c; d; Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°17'5"E 52°24'12"N Wysokość n.p.m.: 80 m; Powierzchnia zdjęcia: 100 m ² ; Nachylenie: 0; Zwarcie warstwy: A1: 50%; A2: 20%, B: 50%; C: 70%; D: 5% Wysokość warstwy: A1: 25 m; A2: 15 m; B: 1,5-3 m; C: 0,5-1 m; D: 0,05 m Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 16.05. 2017 r. (badania aspektu wiosennego), 17.07.2017 r. (badania aspektu letniego) Warstwa A1: <i>Alnus glutinosa</i> 2, <i>Fraxinus excelsior</i> 1, <i>Acer pseudoplatanus</i> 2, <i>Quercus robur</i> 2, Warstwa A2: <i>Acer pseudoplatanus</i> 1, <i>Ulmus minor</i> 2; Warstwa B: <i>Fraxinus excelsior</i> 2, <i>Ulmus minor</i> 1, <i>Sambucus nigra</i> 2, <i>Cornus sanguinea</i> 1, <i>Euonymus europaeus</i> +, <i>Padus avium</i> 1 Warstwa C: <i>Aegopodium podagraria</i> 3, <i>Alliaria petiolata</i> 1, <i>Sambucus nigra</i> +, <i>Cornus sanguinea</i> +, <i>Ulmus minor</i> +, <i>Fraxinus excelsior</i> +, <i>Ficaria verna</i> 1, <i>Anemone ranunculoides</i> 1, <i>Glechoma hederacea</i> +, <i>Impatiens parviflora</i> 2, <i>Urtica dioica</i> 1, <i>Stachys sylvatica</i> 1, <i>Geum urbanum</i> 1, <i>Chelidonium majus</i> +, <i>Ranunculus repens</i> +, <i>Paris quadrifolia</i> +, <i>Ribes spicatum</i> + Warstwa D: <i>Atrichum undulatum</i> 1 Jednostka fitosocjologiczna: łęg jesionowo-wiązowy <i>Ficario-Ulmetum minoris</i>
Zdjęcie fitosocjologiczne II	
Współrzędne geograficzne środka; Wysokość n.p.m.; powierzchnia zdjęcia; Nachylenie; Ekspozycja; Zwarcie warstwy a; b; c; d; Wysokość warstwy a; b; c; d; Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°17'10"E 52°24'13"N Wysokość n.p.m.: 83 m; Powierzchnia zdjęcia: 100 m ² ; Nachylenie: 0; Zwarcie warstwy: A1: 50%; A2: 20%, B: 30%; C: 70%; D: 5% Wysokość warstwy: A1: 25 m; A2: 15 m; B: 1,5-3 m; C: 0,5-1 m; D: 0,05 m Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 16.05.2017 r. (badania aspektu wiosennego), 17.07.2017 r. (badania aspektu letniego) Warstwa A1: <i>Alnus glutinosa</i> 1, <i>Fraxinus excelsior</i> 2, <i>Acer pseudoplatanus</i> 2, <i>Quercus robur</i> 2, Warstwa A2: <i>Acer pseudoplatanus</i> 1, <i>Ulmus minor</i> 2; Warstwa B: <i>Fraxinus excelsior</i> 1, <i>Ribes spicatum</i> +, <i>Ulmus minor</i> 1, <i>Sambucus nigra</i> +, <i>Cornus sanguinea</i> 2, <i>Euonymus europaeus</i> +, <i>Padus avium</i> +, <i>Acer pseudoplatanus</i> 1 Warstwa C: <i>Aegopodium podagraria</i> 2, <i>Galium aparine</i> 2, <i>Alliaria petiolata</i> 1, <i>Cornus sanguinea</i> +, <i>Fraxinus excelsior</i> +, <i>Ficaria verna</i> 2, <i>Glechoma hederacea</i> +, <i>Impatiens parviflora</i> 1, <i>Urtica dioica</i> 1, <i>Stachys sylvatica</i> 1, <i>Geum urbanum</i> 1, <i>Festuca gigantea</i> 1, <i>Euonymus europaeus</i> +, <i>Padus avium</i> +, <i>Stellaria media</i> +, <i>Ranunculus repens</i> 1, <i>Paris quadrifolia</i> +, <i>Ribes spicatum</i> + Warstwa D: <i>Climacium dendroides</i> +, <i>Fisidens taxifolius</i> 1 Jednostka fitosocjologiczna: łęg jesionowo-wiązowy <i>Ficario-Ulmetum minoris</i>
Zdjęcie fitosocjologiczne III	
Współrzędne geograficzne środka; Wysokość n.p.m.; powierzchnia zdjęcia; Nachylenie; Ekspozycja; Zwarcie warstwy a; b; c; d; Wysokość warstwy a; b; c; d; Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°17'15"E 52°24'11"N Wysokość n.p.m.: 85 m; Powierzchnia zdjęcia: 100 m ² ; Nachylenie: 0; Zwarcie warstwy: A1: 50%; A2: 20%, B: 30%; C: 80%; Wysokość warstwy: A1: 25 m; A2: 15 m; B: 1,5-3 m; C: 0,5-1 m; Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 16.05.2017 r. (badania aspektu wiosennego), 17.07.2017 r. (badania aspektu letniego) Warstwa A1: <i>Alnus glutinosa</i> 1, <i>Fraxinus excelsior</i> 2, <i>Acer pseudoplatanus</i> 1, <i>Quercus robur</i> 2, Warstwa A2: <i>Acer pseudoplatanus</i> 1, <i>Quercus robur</i> 1, <i>Fraxinus excelsior</i> +, <i>Ulmus minor</i> 2; Warstwa B: <i>Ulmus minor</i> 1, <i>Sambucus nigra</i> 2, <i>Cornus sanguinea</i> 1, <i>Euonymus europaeus</i> +, <i>Padus avium</i> 1

Stan ochrony siedliska przyrodniczego na stanowisku	
	<p>Warstwa C: <i>Aegopodium podagraria</i> 3, <i>Sambucus nigra</i> +, <i>Cornus sanguinea</i> 1, <i>Crataegus monogyna</i> +, <i>Fraxinus excelsior</i> +, <i>Galium aparine</i> 1, <i>Ficaria verna</i> 2, <i>Impatiens parviflora</i> 1, <i>Urtica dioica</i> 1, <i>Stachys sylvatica</i> 1, <i>Geum urbanum</i> 1, <i>Rubus ideaeus</i> 1, <i>Rubus caesius</i> 2, <i>Ranunculus repens</i> +, <i>Paris quadrifolia</i> +, <i>Ribes spicatum</i> +</p> <p>Jednostka fitosocjologiczna: łąg jesionowo-wiązowy <i>Ficario-Ulmetum minoris</i></p>

Parametr/Wskaźnik	Opis	Wartość parametru/wskaźnika	Ocena parametru/wskaźnika
Powierzchnia siedliska	Ze względu na brak danych wyjściowych dotyczących powierzchni siedliska na stanowisku, parametr nie był oceniany.		XX
Specyficzna struktura i funkcje			
Charakterystyczna kombinacja florystyczna runa	Lista gatunków charakterystycznych (polska i łacińska nazwa); podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcji (z dokładnością do 10%)	Kombinacja florystyczna runa typowa, właściwa dla siedliska przyrodniczego. Runo tworzą takie gatunki jak: jeżyna popielica <i>Rubus caesius</i> – 10%, zawilec żółty <i>Anemone ranunculoides</i> – 5%, podagrycznik pospolity <i>Aegopodium podagraria</i> – 30%, ziarnopłon wiosenny <i>Ficaria verna</i> – 10%, dereń świdwa <i>Cornus sanguinea</i> - < 1%, wiąz pospolity <i>Ulmus minor</i> - < 1%	FV
Gatunki dominujące	Lista gatunków dominujących na transekcji (polska i łacińska nazwa); podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcji (z dokładnością do 10%); należy wymienić tylko gatunki o pokryciu ≥10%	We wszystkich warstwach dominują gatunki typowe dla siedliska, przy czym w runie są zaburzone relacje ilościowe. Warstwa A: jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i> – 20%, wiąz pospolity <i>Ulmus minor</i> – 20%, dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> – 20% Warstwa B: jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i> – 10%, wiąz pospolity <i>Ulmus minor</i> – 5%, dereń świdwa <i>Cornus sanguinea</i> – 10%, Warstwa C: jeżyna popielica <i>Rubus caesius</i> – 10%, podagrycznik pospolity <i>Aegopodium podagraria</i> – 30%, ziarnopłon wiosenny <i>Ficaria verna</i> – 10%	U1
Liczba gatunków z grupy „wiązy, dąb, jesion” występujących w drzewostanie	Lista gatunków z grupy „wiązy, dąb, jesion” występujących w drzewostanie; dla każdego gatunku należy podać przybliżony procent pokrycia w transekcji	Jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i> – 20%, wiąz pospolity <i>Ulmus minor</i> – 20%, dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> – 20%	FV
Różnorodność gatunkowa warstwy krzewów	Lista gatunków warstwy krzewów	Warstwa krzewów jest bardzo bogata pod względem składu gatunkowego. Tworzy ją 7 gatunków: jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i> , wiąz pospolity <i>Ulmus minor</i> , dereń świdwa <i>Cornus sanguinea</i> , porzeczka czerwona <i>Ribes spicatum</i> , trzmielina zwyczajna <i>Euonymus europaea</i> , bez czarny <i>Sambucus nigra</i> , klon jawor <i>Acer pseudoplatanus</i> , czerecha pospolita <i>Padus avium</i>	FV
Gatunki obce ekologicznie w drzewostanie	Lista oraz procent pokrycia	Brak	FV
Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	Lista oraz procent pokrycia	Kasztanowiec zwyczajny <i>Aesculus hippocastanum</i> – jednostkowo	FV

Parametr/Wskaźnik	Opis	Wartość parametru/wskaźnika	Ocena parametru/wskaźnika
Martwe drewno (łącznie zasoby)	Podanie procentowej wartości w stosunku do miąższości żywego drzewostanu	17,93 m ³ /ha	U1
Martwe drewno leżące lub stojące >3 m długości i >30 cm grubości	Liczba kłód leżących lub stojących >3 m długości i >30 cm grubości	4 szt./ha	U1
Ekspansywne gatunki obce w podszycie i runie	Lista inwazyjnych gatunków obcych geograficznie (polska i łacińska nazwa); podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcje (z dokładnością do 10%)	Niecierpek drobnokwiatowy <i>Impatiens parviflora</i> – zajmuje około 10% powierzchni transektu.	U1
Ekspansywne gatunki rodzime w podszycie i runie	Lista ekspansywnych gatunków rodzimych (polska i łacińska nazwa); podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcje (z dokładnością do 10%)	Brak	FV
Stosunki wodno-wilgotnościowe	Wskaźnik wyrażający zniekształcenie warunków hydrologicznych	Właściwe, naturalne stosunki wilgotnościowe bez oznak przesuszenia.	FV
Wiek drzewostanu (obecność starodrzewu)	Wiek drzewostanu i jego wyrównanie; udział drzew >100 lat; udział drzew >50 lat	< 10% udział objętościowy drzew starszych niż 100 lat, ale > 50% udział drzew starszych niż 50 lat.	U1
Struktura pionowa i przestrzenna drzewostanu	Oceńić stopień uproszczenia struktury pionowej roślinności.	Struktura pionowa i przestrzenna drzewostanu zróżnicowana. Ponad 70% powierzchni transektu pokryte przez zwarty drzewostan, jednak obecne luki i prześwietlenia.	FV
Naturalne odnowienie drzewostanu	Procent pokrycia transektu przez naturalne odnowienie (podać procent pokrycia dla każdego gatunku)	Obfite odnowienie drzewostanu. Obficie odnawiają się jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i> (3% powierzchni transektu) i wiąz pospolity <i>Ulmus minor</i> (2% powierzchni transektu)	FV
Przejawy procesu grądowienia	Opis procesu i jego natężenia z podaniem w procentach pokrycia przez gatunki grądowe.	Brak przejawów procesu grądowienia	FV
Zniszczenie runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	Opisać i ocenić intensywność	Brak	FV
Inne zniekształcenia	Opisać i ocenić intensywność	Brak	FV
Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska	Lista gatunków i opis ich stanu ochrony. Wskaźnik fakultatywny; stosować tylko; gdy są odpowiednie dane.	Nie oceniano	XX

Parametr/Wskaźnik	Opis	Wartość parametru/wskaźnika		Ocena parametru/wskaźnika
Perspektywy ochrony	Zachowanie siedliska w stanie niepogorszonym w perspektywie 10 lat niemal pewne pod warunkiem, że nie zmieni się sposób gospodarowania płatem na stanowisku.			FV
Ocena ogólna	Powierzchnia siedliska o różnym stanie zachowania na stanowisku	FV	0%	U1
		U1	100%	
		U2	0%	

Oddziaływania istniejące				
Kod	Nazwa działalności	Intensywność	Wpływ	Syntetyczny opis
I01	Obce gatunki inwazyjne	C	-	W runie występuje niecierpek drobnokwiatowy, pokrywający około 10% powierzchni transektu. Zagrożenie wewnętrzne
Oddziaływania potencjalne				
B02.02	Wycinka lasy	-	-	Ryzyko wycięcia w przyszłości drzewostanu na stanowisku Zagrożenie zewnętrzne
J02.01	Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie - ogólnie	-	-	Ryzyko zaburzenia stosunków wodnych w obrębie płatu w wyniku ewentualnych prac melioracyjnych. Zagrożenie zewnętrzne
E03.01	Pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych	-	-	Ryzyko zaśmiecania odpadami z gospodarstw domowych. Zagrożenie zewnętrzne
B02.04	Usuwanie martwych i umierających drzew	-	-	Ryzyko usuwania w przyszłości martwych i umierających drzew.

Dokumentacja fotograficzna

Fot. 143. Płat sedliska 91F0 na stanowisku nr 3E75

Fot. 144. Wiąz pospolity *Ulmus minor* w warstwie podszytu w płacie łęgu wiązowo-dębowo-jesionowego na stanowisku 3E75

Fot. 145. Odnowienie wiazu pospolitego i klonu jawora w płacie łęgu wiązowo-dębowo-jesionowego na stanowisku nr 3E75

Zestawienie ocen stanu ochrony siedliska 91F0 na poszczególnych monitorowanych stanowiskach

Tab. 10. Zestawienie ocen poszczególnych parametrów i wskaźników dla monitorowanych stanowisk siedliska 91F0

STANOWISKO	PARAMETRY I WSKAŹNIKI	OCENA WSKAŹNIKA WYNIKAJĄCA Z PRZEPROWADZONEGO MONITORINGU
85a0	POWIERZCHNIA SIEDLISKA	XX
	Charakterystyczna kombinacja florystyczna runa	FV
	Gatunki dominujące	U2
	Liczba gatunków z grupy „wiązy, dąb, jesion” występujących w drzewostanie	FV
	Różnorodność gatunkowa warstwy krzewów	FV
	Gatunki obce ekologicznie w drzewostanie	FV
	Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	U2
	Martwe drewno (łącznie zasoby)	U2
	Martwe drewno leżące lub stojące >3 m długości i >30 cm grubości	U2
	Ekspansywne gatunki obce w podszycie i runie	U2
	Ekspansywne gatunki rodzime w podszycie i runie	FV
	Stosunki wodno-wilgotnościowe	U1
	Wiek drzewostanu (obecność starodrzewu)	U2
	Struktura pionowa i przestrzenna drzewostanu	U2
	Naturalne odnowienie drzewostanu	FV
	Przejawy procesu grądowienia	FV
	Zniszczenie runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	FV
	Inne zniekształcenia	FV
	Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska	XX
	STRUKTURA I FUNKCJE – ogólnie	U2
	PERSPEKTYWY OCHRONY	U2
	OCENA OGÓLNA	U2
b4cf	POWIERZCHNIA SIEDLISKA	XX
	Charakterystyczna kombinacja florystyczna runa	U1
	Gatunki dominujące	U2
	Liczba gatunków z grupy „wiązy, dąb, jesion” występujących w drzewostanie	FV
	Różnorodność gatunkowa warstwy krzewów	FV
	Gatunki obce ekologicznie w drzewostanie	U2
	Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	FV
	Martwe drewno (łącznie zasoby)	U2
	Martwe drewno leżące lub stojące >3 m długości i >30 cm grubości	U2
	Ekspansywne gatunki obce w podszycie i runie	U1
	Ekspansywne gatunki rodzime w podszycie i runie	FV
	Stosunki wodno-wilgotnościowe	U1
	Wiek drzewostanu (obecność starodrzewu)	U1
	Struktura pionowa i przestrzenna drzewostanu	U1
	Naturalne odnowienie drzewostanu	FV
	Przejawy procesu grądowienia	FV
	Zniszczenie runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	FV
	Inne zniekształcenia	FV
	Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska	XX
	STRUKTURA I FUNKCJE – ogólnie	U2
	PERSPEKTYWY OCHRONY	U1
	OCENA OGÓLNA	U2
3D00	POWIERZCHNIA SIEDLISKA	XX
	Charakterystyczna kombinacja florystyczna runa	FV
	Gatunki dominujące	U2
	Liczba gatunków z grupy „wiązy, dąb, jesion” występujących w drzewostanie	FV
	Różnorodność gatunkowa warstwy krzewów	FV

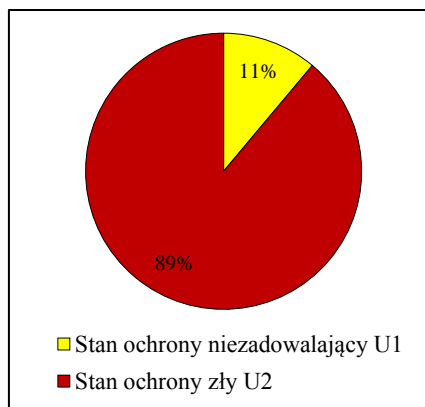
STANOWISKO	PARAMETRY I WSKAŹNIKI	OCENA WSKAŹNIKA WYNIKAJĄCA Z PRZEPROWADZONEGO MONITORINGU
	Gatunki obce ekologicznie w drzewostanie	FV
	Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	U2
	Martwe drewno (łącznie zasoby)	U1
	Martwe drewno leżące lub stojące >3 m długości i >30 cm grubości	U1
	Ekspansywne gatunki obce w podszycie i runie	U2
	Ekspansywne gatunki rodzime w podszycie i runie	FV
	Stosunki wodno-wilgotnościowe	U1
	Wiek drzewostanu (obecność starodrzewu)	U1
	Struktura pionowa i przestrzenna drzewostanu	U1
	Naturalne odnowienie drzewostanu	FV
	Przejawy procesu grądowania	FV
	Zniszczenie runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	FV
	Inne zniekształcenia	FV
	Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska	XX
	STRUKTURA I FUNKCJE – ogólnie	U2
	PERSPEKTYWY OCHRONY	U1
	OCENA OGÓLNA	U2
06DE	POWIERZCHNIA SIEDLISKA	XX
	Charakterystyczna kombinacja florystyczna runa	U1
	Gatunki dominujące	U2
	Liczba gatunków z grupy „wiązy, dąb, jesion” występujących w drzewostanie	U1
	Różnorodność gatunkowa warstwy krzewów	FV
	Gatunki obce ekologicznie w drzewostanie	FV
	Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	U2
	Martwe drewno (łącznie zasoby)	FV
	Martwe drewno leżące lub stojące >3 m długości i >30 cm grubości	U1
	Ekspansywne gatunki obce w podszycie i runie	U2
	Ekspansywne gatunki rodzime w podszycie i runie	FV
	Stosunki wodno-wilgotnościowe	U1
	Wiek drzewostanu (obecność starodrzewu)	U1
	Struktura pionowa i przestrzenna drzewostanu	U1
	Naturalne odnowienie drzewostanu	FV
	Przejawy procesu grądowania	FV
	Zniszczenie runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	FV
	Inne zniekształcenia	U1
	Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska	XX
	STRUKTURA I FUNKCJE – ogólnie	U2
	PERSPEKTYWY OCHRONY	U1
	OCENA OGÓLNA	U2
7F9E	POWIERZCHNIA SIEDLISKA	XX
	Charakterystyczna kombinacja florystyczna runa	U1
	Gatunki dominujące	U2
	Liczba gatunków z grupy „wiązy, dąb, jesion” występujących w drzewostanie	U2
	Różnorodność gatunkowa warstwy krzewów	FV
	Gatunki obce ekologicznie w drzewostanie	FV
	Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	FV
	Martwe drewno (łącznie zasoby)	U2
	Martwe drewno leżące lub stojące >3 m długości i >30 cm grubości	U2
	Ekspansywne gatunki obce w podszycie i runie	U2
	Ekspansywne gatunki rodzime w podszycie i runie	FV
	Stosunki wodno-wilgotnościowe	U1
	Wiek drzewostanu (obecność starodrzewu)	FV
	Struktura pionowa i przestrzenna drzewostanu	FV
	Naturalne odnowienie drzewostanu	FV
	Przejawy procesu grądowania	FV

STANOWISKO	PARAMETRY I WSKAŹNIKI	OCENA WSKAŹNIKA WYNIKAJĄCA Z PRZEPROWADZONEGO MONITORINGU
	Zniszczenie runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	FV
	Inne zniekształcenia	FV
	Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska	XX
	STRUKTURA I FUNKCJE – ogólnie	U2
	PERSPEKTYWY OCHRONY	U1
	OCENA OGÓLNA	U2
71be	POWIERZCHNIA SIEDLISKA	XX
	Charakterystyczna kombinacja florystyczna runa	U1
	Gatunki dominujące	FV
	Liczba gatunków z grupy „wiązy, dąb, jesion” występujących w drzewostanie	FV
	Różnorodność gatunkowa warstwy krzewów	FV
	Gatunki obce ekologicznie w drzewostanie	FV
	Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	FV
	Martwe drewno (łącznie zasoby)	U2
	Martwe drewno leżące lub stojące >3 m długości i >30 cm grubości	U2
	Ekspansywne gatunki obce w podszycie i runie	FV
	Ekspansywne gatunki rodzime w podszycie i runie	FV
	Stosunki wodno-wilgotnościowe	U2
	Wiek drzewostanu (obecność starodrzewu)	U1
	Struktura pionowa i przestrzenna drzewostanu	U1
	Naturalne odnowienie drzewostanu	FV
	Przejawy procesu grądowania	U1
	Zniszczenie runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	FV
	Inne zniekształcenia	FV
	Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska	XX
	STRUKTURA I FUNKCJE – ogólnie	U2
	PERSPEKTYWY OCHRONY	U2
	OCENA OGÓLNA	U2
d5be	POWIERZCHNIA SIEDLISKA	XX
	Charakterystyczna kombinacja florystyczna runa	FV
	Gatunki dominujące	U1
	Liczba gatunków z grupy „wiązy, dąb, jesion” występujących w drzewostanie	FV
	Różnorodność gatunkowa warstwy krzewów	FV
	Gatunki obce ekologicznie w drzewostanie	FV
	Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	U2
	Martwe drewno (łącznie zasoby)	U1
	Martwe drewno leżące lub stojące >3 m długości i >30 cm grubości	U1
	Ekspansywne gatunki obce w podszycie i runie	U1
	Ekspansywne gatunki rodzime w podszycie i runie	FV
	Stosunki wodno-wilgotnościowe	U2
	Wiek drzewostanu (obecność starodrzewu)	FV
	Struktura pionowa i przestrzenna drzewostanu	FV
	Naturalne odnowienie drzewostanu	FV
	Przejawy procesu grądowania	U1
	Zniszczenie runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	FV
	Inne zniekształcenia	FV
	Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska	XX
	STRUKTURA I FUNKCJE – ogólnie	U2
	PERSPEKTYWY OCHRONY	U2
	OCENA OGÓLNA	U2
5b64	POWIERZCHNIA SIEDLISKA	XX
	Charakterystyczna kombinacja florystyczna runa	FV
	Gatunki dominujące	U1
	Liczba gatunków z grupy „wiązy, dąb, jesion” występujących w drzewostanie	FV

STANOWISKO	PARAMETRY I WSKAŹNIKI	OCENA WSKAŹNIKA WYNIKAJĄCA Z PRZEPROWADZONEGO MONITORINGU
	Różnorodność gatunkowa warstwy krzewów	FV
	Gatunki obce ekologicznie w drzewostanie	FV
	Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	U1
	Martwe drewno (łącznie zasoby)	U2
	Martwe drewno leżące lub stojące >3 m długości i >30 cm grubości	U2
	Ekspansywne gatunki obce w podszycie i runie	FV
	Ekspansywne gatunki rodzime w podszycie i runie	FV
	Stosunki wodno-wilgotnościowe	FV
	Wiek drzewostanu (obecność starodrzewu)	FV
	Struktura pionowa i przestrzenna drzewostanu	FV
	Naturalne odnowienie drzewostanu	FV
	Przejawy procesu grądowania	FV
	Zniszczenie runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	FV
	Inne zniekształcenia	U1
	Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska	XX
	STRUKTURA I FUNKCJE – ogólnie	U2
	PERSPEKTYWY OCHRONY	U1
	OCENA OGÓLNA	U2
3E75	POWIERZCHNIA SIEDLISKA	XX
	Charakterystyczna kombinacja florystyczna runa	FV
	Gatunki dominujące	U1
	Liczba gatunków z grupy „wiązy, dąb, jesion” występujących w drzewostanie	FV
	Różnorodność gatunkowa warstwy krzewów	FV
	Gatunki obce ekologicznie w drzewostanie	FV
	Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	FV
	Martwe drewno (łącznie zasoby)	U1
	Martwe drewno leżące lub stojące >3 m długości i >30 cm grubości	U1
	Ekspansywne gatunki obce w podszycie i runie	U1
	Ekspansywne gatunki rodzime w podszycie i runie	FV
	Stosunki wodno-wilgotnościowe	FV
	Wiek drzewostanu (obecność starodrzewu)	U1
	Struktura pionowa i przestrzenna drzewostanu	FV
	Naturalne odnowienie drzewostanu	FV
	Przejawy procesu grądowania	FV
	Zniszczenie runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	FV
	Inne zniekształcenia	FV
	Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska	XX
	STRUKTURA I FUNKCJE – ogólnie	U1
	PERSPEKTYWY OCHRONY	FV
	OCENA OGÓLNA	U1

4.9.2. OCENA STANU OCHRONY SIEDLISKA PRZYRODNICZEGO 91F0 NA POZIOMIE OBSZARU NATURA 2000

W ramach przeprowadzonego monitoringu, stwierdzono zły U2 ogólny stan zachowania siedliska 91F0 na 89% badanych powierzchni (8 stanowisk). Jedna powierzchnia uzyskała ocenę niezadowalającą U1 (11% monitorowanych stanowisk). Nie stwierdzono powierzchni w dobrym stanie zachowania. Na podstawie wypadkowej ocen częściowych wykonanej na wszystkich stanowiskach, łączna ocena stanu ochrony siedliska 91F0 w skali obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny jest **zła U2** (Ryc. 14).

Ryc. 14. Procentowy udział stanowisk będących w różnym stanie zachowania

POWIERZCHNIA SIEDLISKA

Ze względu na brak danych wyjściowych dotyczących powierzchni siedliska na poszczególnych stanowiskach monitoringowych, parametr nie podlegał ocenie.

SPECYFICZNA STRUKTURA I FUNKCJE – ogólnie

89% monitorowanych stanowisk siedliska 91F0 (8 powierzchni), charakteryzuje się złym stanem parametru specyficznej struktury i funkcji. Niezadawalający stan parametru stwierdzono w przypadku jednej powierzchni (11% ogółu stanowisk). Na obniżenie ogólnej oceny parametru, w największym stopniu wpływa znaczny udział obcych gatunków inwazyjnych w obrębie poszczególnych powierzchni oraz zbyt małe zasoby martwego drewna (zarówno całkowite, jak również drewna wielkowymiarowego). Na podstawie wypadkowej ocen częściowych wykonanej na poszczególnych stanowiskach badawczych, łączna ocena parametru w skali obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny jest **zła U2**.

Poniżej zamieszczono szczegółową analizę wszystkich wskaźników składającą się na ogólną ocenę specyficznej struktury i funkcji.

Charakterystyczna kombinacja florystyczna runa

Przeważającą grupę stanowią płaty o właściwym stanie wskaźnika – 56% ogółu monitorowanych stanowisk (5 powierzchni). Stwierdzono również 4 stanowiska (40%), których kombinacja florystyczna runa jest właściwa dla typu siedliska. Z grupy gatunków charakterystycznych dla siedliska 91F0, najczęściej notowano: ziarnopłon wiosenny *Ficaria verna*, podagrycznik pospolity *Aegopodium podagraria*, jeżyna popielica *Rubus caesius*, fiołek leśny *Viola reichenbachiana*. Rzadziej w płatach siedliska obserwowano zawilec żółty *Anemone ranunculoides*, kupkówkę Aschersona *Dactylis aschersoniana*. Na podstawie wypadkowej ocen częściowych wykonanej na poszczególnych stanowiskach badawczych, łączna ocena wskaźnika w skali obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny jest **właściwa FV**.

Gatunki dominujące

Aż 56% stanowisk siedliska 91F0 charakteryzuje się złym stanem wskaźnika dotyczącego gatunków dominujących. Sytuacja ta wynika z rozprzestrzeniania się niecierpka

drobnokwiatowego w runie płatów, który często osiąga status dominanta. Gatunek ten tworząc rozległe łany, silnie ogranicza rozwój typowych składników runa łęgów dębowo-wiązowo-jesionowych. Na dwóch stanowiskach stwierdzono odpowiednie proporcje pomiędzy poszczególnymi gatunkami. Również dwie powierzchnie otrzymały ocenę niezadowalającą U1. Na podstawie wypadkowej ocen częściowych wykonanej na poszczególnych stanowiskach badawczych, łączna ocena wskaźnika w skali obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny jest **zła U2**.

Liczba gatunków z grupy „wiązy, dąb, jesion” występujących w drzewostanie

W przypadku 100% badanych powierzchni w drzewostanie występują gatunki z grupy wiązów (rodzaj najczęściej reprezentowany jest przez wiąz pospolity *Ulmus minor*), dębów (rodzaj najczęściej reprezentowany jest przez dąb szypułkowy *Quercus robur*) i jesionów (jesion wyniosły *Fraxinus excelsior*). Powierzchnie te oceniono na FV. W związku z powyższym w skali obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny, wskaźnik posiada ocenę **właściwą FV**.

Różnorodność gatunkowa warstwy krzewów

Wszystkie badane powierzchnie charakteryzuje duża różnorodność gatunkowa warstwy krzewów. Warstwa ta we wszystkich płatach była tworzona przez więcej niż 4 taksony. Najczęściej notowano głóg jednoszyjkowy *Crataegus monogyna*, dereń świdwa *Cornus sanguinea*, porzeczkę czerwoną *Ribes spicatum*, trzmielinę pospolitą *Euonymus europaeus* oraz podrost drzew budujących drzewostan. Wszystkie stanowiska siedliska pod względem różnorodności gatunkowej warstwy krzewów, otrzymały ocenę właściwą FV. Na podstawie wypadkowej ocen częściowych wykonanej na poszczególnych stanowiskach badawczych, łączna ocena wskaźnika w skali obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny jest **właściwa FV**.

Gatunki obce ekologicznie w drzewostanie

Pod względem udziału gatunków obcych w drzewostanie 89% powierzchni otrzymało ocenę właściwą FV. W ich zasięgu nie odnotowano obcych ekologicznie gatunków drzew, bądź ich udział na transekcji nie przekraczała 10%. Na jednej powierzchni wskaźnik uzyskał ocenę złą U2. Obniżenie oceny wskaźnika w jej przypadku wynika ze znacznego udziału sosny zwyczajnej w drzewostanach, która w przeszłości została wprowadzona niezgodnie z typem siedliskowym lasu. Na podstawie wypadkowej ocen częściowych wykonanej na poszczególnych stanowiskach badawczych, łączna ocena wskaźnika w skali obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny jest **właściwa FV**.

Gatunki obce geograficznie w drzewostanie

W przypadku 50% stanowisk siedliska (5 powierzchni) nie stwierdzono w drzewostanie gatunków obcych geograficznie bądź ich udział był znikomy i nie notowano spontanicznych odnowień gatunków. Na powierzchniach tych wskaźnik otrzymał ocenę właściwą FV. 40% powierzchni siedliska charakteryzuje się złym U2 stanem wskaźnika. W ich zasięgu w przewadze notowano robinie akacjową, której pokrycie na transekcji przekraczało 10% i notowano jej spontaniczne odnowienia. Rzadziej występował klon jesionolistny, kasztanowiec

zwyczajny i olsza szara. Wskaźnik dla jednej powierzchni otrzymał ocenę niezadowalającą U1. Na podstawie wypadkowej ocen częściowych wykonanej na poszczególnych stanowiskach badawczych, łączna ocena wskaźnika w skali obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny jest **zła U2**.

Martwe drewno (łączne zasoby)

Wskaźnik opisujący łączne zasoby martwego drewna na 44% monitorowanych stanowiska (4 powierzchnie) otrzymał ocenę złą U2. W ich zasięgu stwierdzono skrajnie małe zasoby martwego drewna. W przypadku 30% stanowisk zasoby martwego drewna nie przekraczały 20 m³/ha i były niezadowalające. Jedynie na dwóch powierzchniach wskaźnik oceniono na FV, dzięki łącznym zasobom martwego drewna przekraczającym 20 m³/ha. Łączna ocena charakteryzowanego wskaźnika, w skali obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny jest **zła U2**.

Martwe drewno leżące lub stojące > 3 m długości i > 30 cm grubości

Wskaźnik opisujący zasoby martwego drewna wielkowymiarowego, na 56% monitorowanych stanowiska (5 powierzchni) otrzymał ocenę złą U2. Cztery powierzchnie (44%) charakteryzują się niewystarczającymi zasobami drewna wielkowymiarowego (niezadowalający stan wskaźnika U1). Nie stwierdzono powierzchni, w obrębie których na hektar przypadałaby odpowiednia liczba kłód wielkowymiarowych (> 5 sztuk/ha). Łączna ocena charakteryzowanego wskaźnika, w skali obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny jest **zła U2**.

Ekspansywne gatunki obce w podszycie i runie

W przypadku 40% ocenianych powierzchni, wskaźnik otrzymał ocenę właściwą FV. Na stanowiskach tych, jednostowo notowano jedynie niecierpka drobnokwiatowego. W przypadku 30% powierzchni (3 stanowiska) odnotowano łanowe występowanie niecierpka drobnokwiatowego, który znacząco ogranicza rozwój innych składników runa. Wskaźnik na omawianych powierzchniach otrzymał ocenę złą U2. Dwie powierzchnie oceniono pod względem występowania ekspansywnych gatunków obcych w podszycie i runie na U1. Na podstawie wypadkowej ocen częściowych wykonanej na poszczególnych stanowiskach badawczych, łączna ocena charakteryzowanego wskaźnika, w skali obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny jest **niezadowalająca U1**.

Ekspansywne gatunki rodzime w podszycie i runie

Pod względem występowania ekspansywnych gatunków rodzimych, 80% powierzchni oceniono na FV. W przypadku dwóch powierzchni (20% ogółu badanych stanowisk) wskaźnik otrzymał ocenę złą U2, ze względu na obserwowaną ekspansję gatunków z rodzaju *Rubus*. Na podstawie wypadkowej ocen częściowych wykonanej na poszczególnych stanowiskach badawczych, łączna ocena charakteryzowanego wskaźnika, w skali obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny jest właściwa FV.

Struktura pionowa i przestrzenna drzewostanu

W przypadku 90% badanych powierzchni drzewostan posiada zróżnicowaną wielowarstwową strukturę, a ocena wskaźnika jest właściwa FV. Jedna powierzchnia

charakteryzuje się antropogenicznie ujednoliconą strukturą drzewostanu. Na podstawie wypadkowej ocen częściowych wykonanej na poszczególnych stanowiskach badawczych, łączna ocena wskaźnika w skali obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny jest **właściwa FV**.

Naturalne odnowienie drzewostanu

Wszystkie badane powierzchnie charakteryzują się obecnością obfitego naturalnego odnowienia. Obficie odnawiają się jesion wyniosły, wiąz pospolity, klon jawor, z mniejszą liczebnością pojawia się odnowienie dębu szypułkowego, klonu zwyczajnego i klonu polnego. Na podstawie wypadkowej ocen częściowych wykonanej na poszczególnych stanowiskach badawczych, łączna ocena parametru w skali obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny jest **właściwa FV**.

Przejawy procesu grądowania

Przejawy procesu grądowania odnotowano na 30% badanych powierzchni. Płaty te charakteryzowały się podwyższonym udziałem gatunków grądowych w stosunku do typowo wykształconych łągów dębowo-wiązowo-jesionowych. Pozostałe 70% badanych płatów otrzymało właściwą ocenę wskaźnika opisującego przejawy procesu grądowania. Na podstawie wypadkowej ocen częściowych wykonanej na poszczególnych stanowiskach badawczych, łączna ocena wskaźnika w skali obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny jest **właściwa FV**.

Zniszczenie runa i gleby związane z pozyskaniem drewna

Na rzadnym ze stanowisk siedliska 91F0 nie stwierdzono zniszczenia runa i gleby związanego z pozyskiwaniem drewna. W związku z powyższym wskaźnik w skali obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny charakteryzuje się **właściwym stanem FV**.

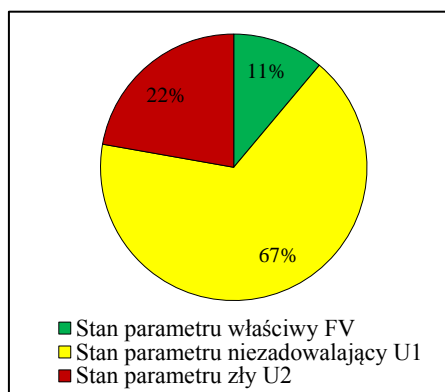
Inne zniekształcenia

Na 30% spośród ogółu badanych powierzchni stwierdzono innego typu zniekształcenia tj. zachodzący proces pinetyzacji w wyniku występowania dawnych nasadzeń sosnowych, wydeptywanie (dotyczy to w szczególności płatów zlokalizowanych wzdłuż ścieżek i dróg) oraz wygradzanie części powierzchni. 70% stanowisk siedliska 91F0 pod względem opisywanego wskaźnika, otrzymało właściwą ocenę FV. Na podstawie wypadkowej ocen częściowych wykonanej na poszczególnych stanowiskach badawczych, łączna ocena wskaźnika w skali obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny jest **właściwa FV**.

PERSPEKTYWY OCHRONY

W przypadku 67% badanych powierzchni (6 stanowisk) perspektywy ochrony siedliska są niezadowalające U1 (Ryc. 17), ze względu na wpływ czynników zagrażających. Podstawowym czynnikiem, którego wpływ należy ograniczyć aby zachować siedlisko na poszczególnych stanowiskach, jest ekspansja obcych gatunków inwazyjnych, które obecnie ze znacznym pokryciem występują w wielu płatach łągu. 22% stanowisk siedliska 91F0, posiada złe perspektywy ochrony. W grupie tej znalazły się stanowiska silnie zniekształcone w wyniku

oddziaływania różnorodnych czynników (przesuszenie, wydeptywanie, pinetyzacja). Przetrawianie i dalsze kierunki przemian tego typu płatów stoją pod dużym znakiem zapytania. Jedną spośród badanych powierzchni siedliska posiada właściwe FV perspektywy zachowania. Na chwilę obecną nie stwierdzono czynników, które zagrażałyby jej w istotny sposób. Na podstawie wypadkowej ocen cząstkowych wykonanej na poszczególnych stanowiskach badawczych, łączna ocena parametru opisującego perspektywy ochrony siedliska 91F0 w skali obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny jest **niezadowolająca U1** (Ryc. 15).

Ryc. 15. Procentowy udział stanowisk o różnym perspektywach ochrony

4.9.3. IDENTYFIKACJA ZAGROŻEŃ DLA SIEDLISKA 91F0 W OBRĘBIE OBSZARU NATURA 2000

Zagrożenia istniejące

Obecnie najistotniejszym zagrożeniem dla płatów łągów dębowo-wiązowo-jesionowych w zasięgu obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny, jest ekspansja inwazyjnych gatunków obcych (zagrożenie I01). Wśród grupy gatunków zielnych największy problem stanowi rozprzestrzenianie się niecierpka drobnokwiatowego *Impatiens parviflora*, który w wielu płatach na badanym terenie, towarzyszy wręcz jednogatunkowe agregacje. Pokrycie gatunku na poszczególnych transektach badawczych dochodzi do 60%. Takson ten skutecznie wypiera większość rodzimych gatunków łąkowych, które niewytrzymując konkurencji z jego strony stopniowo ustępują. Znaczący problem stanowią również obce gatunki pojawiające się w podszycie i drzewostanie, zwłaszcza robinia akacjowa *Robinia pseudoacacia*, rzadziej klon jesionolistny *Acer negundo*. W ramach przeprowadzonych badań stwierdzono że gatunki te na wielu powierzchniach, odnawiają się spontanicznie. Mniejsze znaczenie mają występujące w ograniczonej ilości kasztanowiec zwyczajny *Aesculus hippocastanum*, orzech włoski *Juglans regia* i olszy szarej *Alnus incana*. Największe zagęszczenie gatunków obcych występuje w płatach siedliska, które zlokalizowane są na terenie większych miejscowości i mają charakter zbliżony do parkowego.

Zagrożeniem dla siedliska są również zbyt małe zasoby martwego drewna. Na większości badanych powierzchni jego łączne zasoby nie przekraczają 20 m³/ha, a w niektórych przypadkach są nawet poniżej 10 m³/ha.

Część płatów siedliska podlega pinetyzacji w wyniku wprowadzenia w przeszłości nasadzeń niezgodnych z typem siedliskowym lasu. W przypadku części płatów zaobserwowano również oznaki procesu grądowienia wywołane przesuszeniem siedliska. Siedlisko na

stanowiskach tego typu charakteryzuje podwyższony udział gatunków typowych dla grądu w stosunku do prawidłowo wykształconych płatów siedliska 91F0. Powierzchnie te najprawdopodobniej z biegiem czasu przekształcą się w grąd środkowoeuropejski.

Zagrożeniem dla płatów siedliska 91F0, w szczególności tych znajdujących się w okolicach zabudowań i uczęszczanych dróg, jest pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych (E03.01).

Ponadto zagrożeniem dla części płatów siedliska jest nadmierna presja turystyczna. Zagrożenie to szczególnie dobrze widoczne jest na stanowisku przy Jeziorze Swarzędzkim, gdzie powierzchnia lasu jest silnie wydeptywana i rozjeżdżana rowerami.

Zagrożenia potencjalne

Potencjalnymi zagrożeniami dla siedliska 91F0 w zasięgu obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny są: wycinka lasu (kod zagrożenia B02.02), pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych (E03.01) oraz wnikanie i ekspansja obcych gatunków inwazyjnych (I01) (dwa typy zagrożeń wymienione jako ostatnie dotyczą wyłącznie tych powierzchni, w obrębie których oddziaływań tych do tej pory nie stwierdzono).

4.9.4. CELE DZIAŁAŃ OCHRONNYCH I DZIAŁANIA PROWADZĄCE DO ICH OSIĄGNIĘCIA

W stosunku do siedliska 91F0 celem działań ochronnych jest poprawa złego stanu ochrony siedliska do niezadowolającego.

Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją dotychczasowych sposobów użytkowania

W celu poprawy stanu siedliska konieczne jest zwiększenie zasobów martwego drewna. W związku z powyższym konieczne pozostawiać martwe drewno wydzielające się naturalnie, z zachowaniem właściwego stanu sanitarnego lasu i utrzymaniem jego trwałości oraz zapewnieniem bezpieczeństwa powszechnego. Działanie nie generuje kosztów i ma charakter ciągły (działanie realizować w czasie całego okresu obowiązywania aktualnego PZO). Dotyczy ono wszystkich stwierdzonych stanowiska siedliska (**powierzchnie nr 85a0, b4cf, 3D00, 06DE, 7F9E, 71be, d5be, 5b64, 3E75**).

W przypadku powierzchni z dominacją sosny zwyczajnej w drzewostanie (stanowisko nr b4cf), stopniowo przebudowywać drzewostan, w kierunku zgodnym z typem siedliskowym lasu. W tym celu wykorzystywać pojawiające się naturalne odnowienia jesionowe, dębowe, klonowe i wiązowe.

Działania związane z ochroną czynną

W celu poprawy stanu ochrony siedliska, zmniejszyć udział inwazyjnych gatunków obcych, poprzez usunięcie całego nalotu i podrostu robinii akacjowej i klonu jesionolistnego w obrębie powierzchniach nr 85a0, 3D00, d5be, oraz zmniejszyć udział robinii w drzewostanie o 50% w stosunku do stanu obecnego. Łączna powierzchnia przewidziana do wykonania zabiegu wynosi 12,54 ha. Szacunkowy łączny koszt wykonania zabiegu – 70 000 zł brutto. Działanie wykonać jednorazowo w trakcie obowiązywania aktualnego PZO, w ciągu najbliższych 3 lat (czyli do roku 2020).

Działania związane z monitoringiem stanu ochrony

Na wszystkich stwierdzonych stanowiskach siedliska 91F0 (**powierzchnie nr 85a0, b4cf, 3D00, 06DE, 7F9E, 71be, d5be, 5b64, 5D72, 3E75**), należy prowadzić regularny monitoring przyrodniczy (co 5 lat), zgodnie z metodyką GIOŚ. Na podstawie wyników późniejszych monitoringów oraz porównania do danych zawartych w niniejszym opracowaniu, należy planować dalsze działania ochronne. Szacunkowy koszt wykonania monitoringu dla obszaru wynosi 5 000 zł brutto (po 500 zł na stanowisko).

4.10. 9130 Żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*)

Z dokumentacji do planu zadań ochronnych wynika, że siedliska 9130 na terenie obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny zajmuje 0,5 ha, natomiast w ekspertyzie sporządzonej na potrzeby PZO powierzchnię siedliska oszacowano na 1,11 ha. Z kolei w standardowym formularzu podano powierzchnię 0,48 ha. W ramach przeprowadzonej inwentaryzacji **nie stwierdzono stanowisk siedliska 9130** w zasięgu obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny. Poszukiwania prowadzono we wszystkich płatach siedlisk leśnych, które występują w obrębie obszaru (ze szczególnym naciskiem na typy siedliskowe lasów świeżych i mieszanych świeżych). Stwierdzono jedynie dwie powierzchnie z nasadzoną sztucznie drzewostanem bukowym, na siedlisku lasu grądowego (stanowiska nr c400 i f308). Obecnie obserwowany skład drzewostanu jest jedynie wynikiem kiedyś wprowadzonych tu sztucznych nasadzeń buka zwyczajnego. Nie wynika on z naturalnego typu siedliska. Skład gatunkowy ich runa jest typowy dla grądu środkowoeuropejskiego. Występują tu takie gatunki jak: zawilec gajowy *Anemone nemorosa*, gajowiec żółty *Galeobdolon luteum*, miodunka ćma *Pulmonaria obscura*, przytulia leśna *Galium sylvaticum*, kokorycz pusta *Corydalis cava* oraz zupełny brak gatunków uznawanych za gatunki diagnostyczne dla żyznej buczyny niżowej tj. kostrzewy leśnej *Festuca altissima*, żywca bulwkowatego *Dentaria bulbifera*, perłówki jednokwiatowej *Melica uniflora*. Stwierdzono również obfite odnowienie grabowe, co również przemawia za przynależnością tych płatów do grądu środkowoeuropejskiego. W związku z powyższym powierzchnie te w niniejszym opracowaniu zostały zaliczone do siedliska 9170.

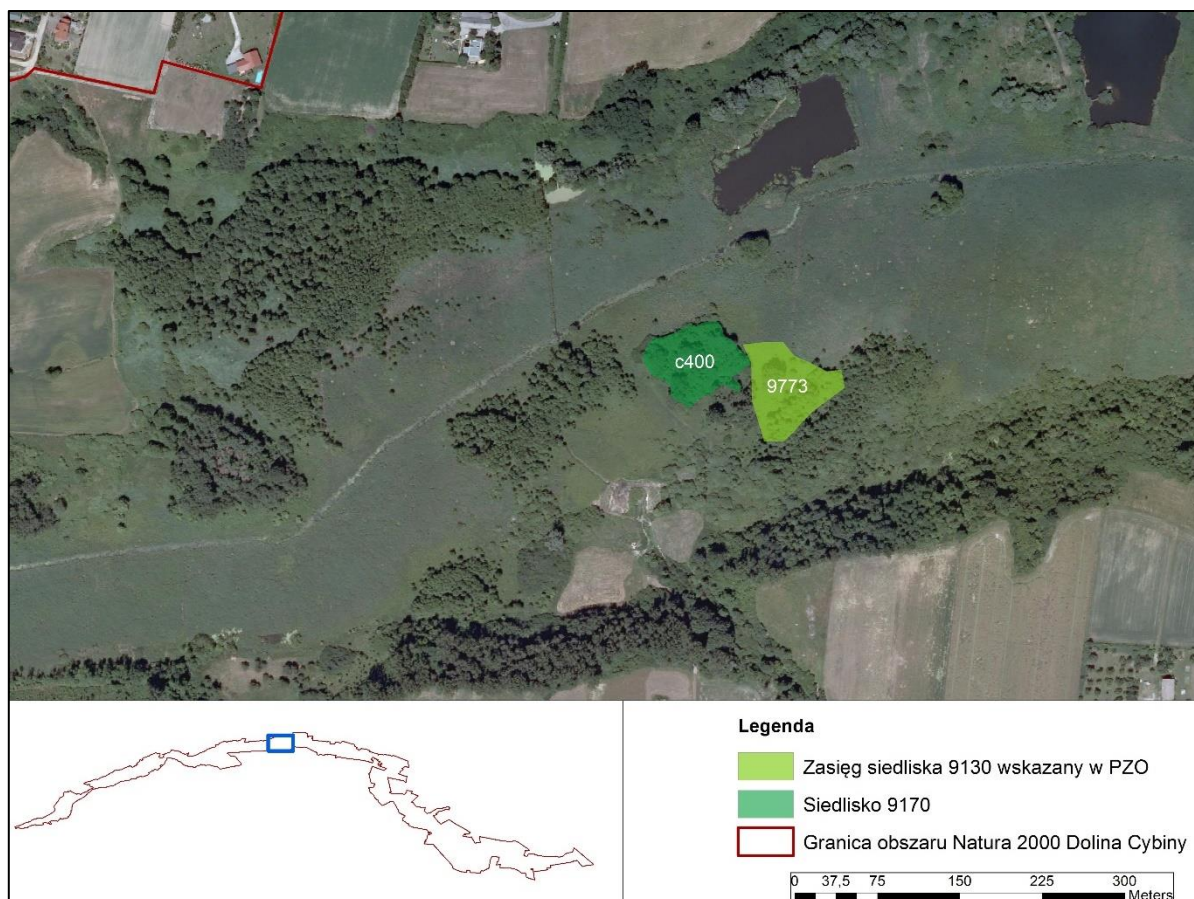
W dokumentacji sporządzonej na potrzeby planu zadań ochronnych siedlisko 9130 (zespół *Melico uniflorae-Fagetum sylvatici*) zostało wskazane na stanowisku nr 9773 (Ryc. 18). W rzeczywistości w miejscu tym występuje inicjalna postać olsu z runem zdominowanym przez turzycę tunikową (Fot. 146). Prawdopodobnie pomyłka ta wynika z błędnej lokalizacji płatu na warstwie siedlisk załączonej do planu zadań ochronnych. Najprawdopodobniej wykonawcy chodziło o płat z nasadzeniem bukowym, który w niniejszym opracowaniu stanowi powierzchnia nr c400, zaliczona do siedliska 9170 (Ryc. 18).

Fot. 146. Fragment olsu z runem zdominowanym przez turzycę tunikową w zasięgu powierzchni wskazanej w planie zadań ochronnych jako siedlisko 9130 (stanowisko nr 9773)

Fot. 147. Płat grądu środkowoeuropejskiego ze sztucznym nasazeniem bukowym na stanowisku nr c400, który w ramach prac nad planem zadań ochronnych zaliczono do siedliska 9130

Ryc. 16. Lokalizacja zasięgu płatu siedliska 9130 wskazanego w PZO w stosunku do położenia płatu siedliska 9170 stwierdzonego w ramach niniejszej inwentaryzacji

4.11. 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*)

W ramach przeprowadzonej inwentaryzacji, w zasięgu obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny, stwierdzono **dziewięć stanowisk** siedliska 9170. Teren, na którym wykształciły się płaty siedliska jest zróżnicowany pod względem rzeźby terenu, od zupełnie płaskiej po zbocza, których nachylenie dochodzi do 45°. Największe skupienie płatów siedliska, występuje we wschodniej części obszaru, w okolicach miejscowości Iwno, Siedlec i Siedleczek. Pojedyncze stanowiska stwierdzono w centralnej części analizowanego terenu (miejscowości Promno i Jankowo). Fitocenozy grądowych nie odnotowano w części zachodniej obszaru. Łączną powierzchnię siedliska w obszarze oszacowano na **30,28 ha**. Wielkość poszczególnych płatów siedliska jest zróżnicowana i waha się od 0,47 ha do 5,54 ha. W ekspertyzie wykonanej na potrzeby planu zadań ochronnych (2012 r.), areal siedliska oszacowano na 21,84 ha. Powierzchnia siedliska 9170, podana w standardowym formularzu danych wynosi 352,07 ha (2008 r.).

Z punktu widzenia fitosocjologicznego siedlisko w obszarze reprezentowane jest przez zespół *Galio sylvatici-Carpinetum* grąd środkowoeuropejski. Spośród gatunków uznawanych za charakterystyczne dla siedliska 9170, najczęściej obserwowano gwiazdnicę wielkokwiatową *Stellaria holostea*, zawilec gajowy *Anemone nemorosa*, grab zwyczajny *Carpinus betulus*,

gajowiec żółty *Galeobdolon luteum*, dąb szypułkowy *Quercus robur*, czyściec leśny *Stachys sylvatica*, fiołek leśny *Viola reichenbachiana*.

Pod względem stanu zachowania płaty siedliska są bardzo zróżnicowane. Notowano zarówno stanowiska gdzie siedlisko znajdowało się w dobrym stanie zachowania (płat siedliska na gruntach Nadleśnictwa Czerniejewo w okolicach Siedlecza), jak również niezadowolającym i złym. W najgorszym stanie ochrony są płaty w miejscowości Iwno, gdzie w ich obrębie rozprzestrzenia się szereg obcych gatunków inwazyjnych (zwłaszcza niecierpek drobnokwiatowy, robinia akacjowa i kasztanowiec zwyczajny).

W poniższej tabeli przedstawiono zestawienie stwierdzonych stanowisk siedliska, wraz z ich lokalizacją oraz powierzchnią.

Tab. 11. Wykaz stwierdzonych stanowisk siedliska 9170 wraz z ich lokalizacją i powierzchnią

LP.	NR STANOWISKA	LOKALIZACJA (NR DZIAŁEK EWIDENCYJNYCH, OBRĘB EWIDENCYJNY)	POWIERZCHNIA (ha)
1.	9972	Nadleśnictwo Czerniejewo, leśn. Jezierce wydzielania 211h, 211i	5,13
2.	471B	Fragmenty działek ewidencyjnych nr 119/1, 57/2, 57/3, 58, 59, 48, 49 obręb ewidencyjny Promno	3,75
3.	571d	Fragmenty działek ewidencyjnych nr 275, 276, 279, 2/12 obręb ewidencyjny Iwno	4,25
4.	1599	Nadleśnictwo Czerniejewo, leśn. Jezierce wydzielnie nr 270h	5,54
5.	F4F1	Nadleśnictwo Czerniejewo, leśn. Jezierce wydzielnie nr 271a	5,51
6.	5307	Fragmenty działek ewidencyjnych nr 52/31, 52/5, 52/30 obręb ewidencyjny Iwno	3,89
7.	f308	Fragmenty działek ewidencyjnych nr 1/1, 2/1 obręb ewidencyjny Siedlec	0,96
8.	c400	Fragmenty działek ewidencyjnych nr 14/4 i 15 obręb ewidencyjny Jankowo	0,47
9.	1e4a	Nadleśnictwo Czerniejewo, leśn. Jezierce wydzielania 270f	0,78
Łączna powierzchnia stwierdzonych płatów siedliska			30,28

4.11.1. OCENA STANU OCHRONY SIEDLISKA NA POSZCZEGÓLNYCH STANOWISKACH, IDENTYFIKACJA ZAGROŻEŃ ORAZ OKREŚLENIE DZIAŁAŃ OCHRONNYCH

Karta obserwacji siedliska na stanowisku nr 9972

Karta obserwacji siedliska na stanowisku	
Stanowisko - informacje podstawowe	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum i Tilio-Carpinetum</i>)
Nazwa stanowiska	9972
Typ stanowiska	Badawcze
Zbiorowiska roślinne	<i>Galio-Carpinetum</i> grąd środkowoeuropejski
Opis siedliska na stanowisku	Płat siedliska znajduje się w zarządzie Nadl. Czerniejewo, leśn. Jezierce wydzielania 211h, 211i, około 900 m na północny zachód od miejscowości Siedlecza. Siedlisko na stanowisku w dobrym stanie ochrony, z właściwą kombinacją gatunkową. W drzewostanie dominuje lipa drobnolistna, z domieszką graba zwyczajnego, dębu szypułkowego, jesionu wyniosłego i brzozy brodawkowatej. W podszycie i runie dominują gatunki charakterystyczne dla łąk. Do stron wschodniej, zachodniej i północnej siedlisko otacza łąka dębowo-wiozowo-jesionowa.
Powierzchnia płatów siedliska	5,13 ha
Obszary chronione, na którym znajduje się stanowisko	PLH300038 Dolina Cybiny

Karta obserwacji siedliska na stanowisku	
Zarządzający terenem	Nadleśnictwo Czarniejewo
Współrzędne geograficzne	Początek transektu: 17°19'6"E 52°23'46"N Środek transektu: 17°19'10"E 52°23'48"N Koniec transektu: 17°19'13"E 52°23'51"N
Wymiary transektu	20 x 200 m
Wysokość n.p.m.	107-109 m
Obszar	PLH300038 Dolina Cybiny
Zagrożenia	Zagrożenia istniejące: I01 – nierodzące gatunki zaborcze (ekspansja niecierpka drobnokwiatowego <i>Impatiens parviflora</i>) Zagrożenia potencjalne: B02.02 – wycinka lasu
Inne wartości przyrodnicze	Brak
Monitoring jest wymagany	Tak
Uzasadnienie	Wskazany monitoring dalszych zmian stanu zachowania siedliska na stanowisku.
Wykonywane zabiegi ochronne i ocena ich skuteczności	Brak
Propozycja wprowadzenia działań ochronnych	1. Wyłączenie z użytkowania i uznanie za powierzchnię referencyjną; 2. Dalszy monitoring stanu zachowania płatu wg metodyki GIOŚ
Data kontroli	20.06.2017 r.
Uwagi	–

Stan ochrony siedliska przyrodniczego na stanowisku	
Zdjęcie fitosocjologiczne I	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°19'6"E 52°23'46"N Wysokość n.p.m.: 109 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 100 m ² , Nachylenie: 0°, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 20.06.2017 r. Zwarcie warstwy: a – 80%, b – 5%, c – 60%, d – 5% Wysokość warstwy: a – 30 m, b – 3-4 m, c – 0,3-0,6 m, d – 0,05 m Warstwa a: <i>Tilia cordata</i> 3, <i>Betula pendula</i> 1, <i>Carpinus betulus</i> 1, <i>Fraxinus excelsior</i> +, <i>Quercus robur</i> 2 Warstwa b: <i>Corylus avellana</i> 1, <i>Carpinus betulus</i> + Warstwa c: <i>Tilia cordata</i> 1, <i>Fraxinus excelsior</i> +, <i>Acer pseudoplatanus</i> +, <i>Carpinus betulus</i> 2, <i>Sanicula europaea</i> 2, <i>Galium sylvaticum</i> 1, <i>Rubus idaeus</i> +, <i>Alliaria petiolata</i> +, <i>Asarum europaeum</i> +, <i>Dactylis aschersoniana</i> +, <i>Lapsana communis</i> +, <i>Geranium robertianum</i> +, <i>Impatiens parviflora</i> 1, <i>Geum rivale</i> +, <i>Dryopteris filix-mas</i> 2, <i>Geum urbanum</i> +, <i>Aegopodium podagraria</i> 1, <i>Stachys sylvatica</i> + Warstwa d: <i>Plagiomnium affine</i> 1, <i>Brachythecium rutabulum</i> + Jednostka fitosocjologiczna: <i>Galio-Carpinetum</i> grąd środkowoeuropejski
Zdjęcie fitosocjologiczne II	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°19'10"E 52°23'48"N Wysokość n.p.m.: 109 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 100 m ² , Nachylenie: 0° Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 20.06.2017 r. Zwarcie warstwy: a – 80%, b – 5%, c – 30%, d – 5% Wysokość warstwy: a – 30 m, b – 3-4 m, c – 0,3-0,6 m, d – 0,05 m Warstwa a: <i>Tilia cordata</i> 4, <i>Quercus robur</i> 2, <i>Betula pendula</i> 1, <i>Carpinus betulus</i> 1 Warstwa b: <i>Tilia cordata</i> 1, <i>Corylus avellana</i> +, <i>Carpinus betulus</i> + Warstwa c: <i>Acer pseudoplatanus</i> 1, <i>Impatiens parviflora</i> 1, <i>Alliaria petiolata</i> 1, <i>Carpinus betulus</i> 1, <i>Mycelis muralis</i> +, <i>Geranium robertianum</i> +, <i>Stachys sylvatica</i> +, <i>Sanicula europaea</i> 1, <i>Anemone nemorosa</i> 1, <i>Lapsana communis</i> +, <i>Anthriscus sylvestris</i> +, <i>Galium sylvaticum</i> +, <i>Asarum europaeum</i> +, <i>Viola reichenbachiana</i> 1, <i>Tilia cordata</i> +, <i>Dactylis aschersoniana</i> +, <i>Aegopodium podagraria</i> +, <i>Acer campestre</i> +, <i>Galeobdolon luteum</i> 1, <i>Urtica dioica</i> +, <i>Rubus idaeus</i> +, <i>Stellaria holosteoides</i> +

Stan ochrony siedliska przyrodniczego na stanowisku	
	Warstwa d: <i>Plagiomnium affine</i> 1 Jednostka fitosocjologiczna: <i>Galio-Carpinetum</i> grąd środkowoeuropejski
Zdjęcie fitosocjologiczne III	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°19'13"E 52°23'51"N Wysokość n.p.m.: 107 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 100 m ² , Nachylenie: 0°, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 20.06.2017 r. Zwarcie warstwy: a – 80%, b – 5%, c – 60%, d – 5% Wysokość warstwy: a – 30 m, b – 3-4 m, c – 0,3-0,6 m, d – 0,05 m Warstwa a: <i>Tilia cordata</i> 3, <i>Quercus robur</i> 3, <i>Betula pendula</i> + Warstwa b: <i>Corylus avellana</i> 1 Warstwa c: <i>Acer pseudoplatanus</i> +, <i>Impatiens parviflora</i> +, <i>Carpinus betulus</i> 1, <i>Mycelis muralis</i> +, <i>Galium odoratum</i> 1, <i>Stachys sylvatica</i> +, <i>Sanicula europaea</i> 2, <i>Anemone nemorosa</i> 2, <i>Lapsana communis</i> +, <i>Anthriscus sylvestris</i> +, <i>Millium effusum</i> +, <i>Galium sylvaticum</i> 1, <i>Asarum europaeum</i> +, <i>Viola reichenbachiana</i> +, <i>Tilia cordata</i> 1, <i>Dactylis aschersoniana</i> 1, <i>Aegopodium podagraria</i> +, <i>Acer campestre</i> +, <i>Galeobdolon luteum</i> +, <i>Rubus idaeus</i> +, <i>Stellaria holosteoides</i> 2 Warstwa d: <i>Plagiomnium affine</i> 1, <i>Atrichum undulatum</i> 1 Jednostka fitosocjologiczna: <i>Galio-Carpinetum</i> grąd środkowoeuropejski

PARAMETR/WSKAŹNIK	OPIS	WARTOŚĆ PARAMETRU/WSKAŹNIKA	OCENA PARAMETRU/ WSKAŹNIKA
POWIERZCHNIA SIEDLISKA NA STANOWISKU	Ze względu na brak dokładnych danych wyjściowych dotyczących powierzchni siedliska na stanowisku, parametr nie podlegał ocenie.		XX
SPECYFICZNA STRUKTURA I FUNKCJE			
Charakterystyczna kombinacja florystyczna	Lista gatunków charakterystycznych (polska i łacińska nazwa); podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcje (z dokładnością do 10%)	Warstwa a: grab pospolity <i>Carpinus betulus</i> – 5%, dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> – 20%, jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i> – < 5%, lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i> – 50% Warstwa b: grab pospolity <i>Carpinus betulus</i> – < 1%, lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i> – < 1%, leszczyna pospolita <i>Corylus avellana</i> – 5% Warstwa c: gwiazdnica wielkokwiatowa <i>Stellaria holostea</i> – < 10%, zawilec gajowy <i>Anemone nemorosa</i> – 5%, żankiel zwyczajny <i>Sanicula europaea</i> – < 10%, podagrycznik pospolity <i>Aegopodium podagraria</i> – < 1%, gajowiec żółty <i>Galeobdolon luteum</i> – 5%, przytulia leśna <i>Galium sylvaticum</i> – 10%, fiołek leśny <i>Viola reichenbachiana</i> – < 1%, czyściec leśny <i>Stachys sylvatica</i> – < 1%	FV
Inwazyjne gatunki obce w podszybie i runie	Lista inwazyjnych gatunków obcych (polska i łacińska nazwa); podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcje (z dokładnością do 10%)	W runie występuje niecierpek drobnokwiatowy <i>Impatiens parviflora</i> – <2% powierzchni transektu	U1
Ekspansywne gatunki rodzime w runie	Lista ekspansywnych gatunków rodzimych w runie (polska i łacińska nazwa); podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcje (z dokładnością do 10%)	Brak	FV
Struktura pionowa i przestrzenna roślinności	Oceń stopień uproszczenia struktury pionowej roślinności.	Zróżnicowana; >50% powierzchni pokryte przez zwarty drzewostan, obecne naturalne luki i prześwietlenia	FV
Wiek drzewostanu (obecność starodrzewu)	Wiek drzewostanu i jego wyrównanie, udział drzew >100 lat; udział drzew >50 lat	>10% udział drzew starszych niż 100 lat i >50% udział drzew starszych niż 50 lat	FV
Naturalne odnowienie drzewostanu	Procent pokrycia transektu przez naturalne odnowienie (podać procent pokrycia dla każdego gatunku)	Obfite odnowienie w lukach i prześwietleniach. Najobficiej odnawiają się: klon jawor grab pospolity <i>Carpinus betulus</i> – 3% powierzchni transektu, lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i> – 2% powierzchni transektu, <i>Acer pseudoplatanus</i> – 2% powierzchni transektu, jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i> – <1% powierzchni transektu, klon polny <i>Acer campestre</i> – <1% powierzchni transektu.	FV

PARAMETR/WSKAŹNIK	OPIS	WARTOŚĆ PARAMETRU/WSKAŹNIKA		OCENA PARAMETRU/ WSKAŹNIKA
Gatunki obce w drzewostanie	Lista gatunków obcych w drzewostanie (polska i łacińska nazwa); podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcji (z dokładnością do 10%)	Brak		FV
Martwe drewno (łącznie zasoby)	Całkowite zasoby martwego drewna na stanowisku. Należy uwzględnić martwe drzewa i części drzew leżących i stojących od 7 cm grubości w cieńszym końcu, nie wliczając pniaków.	24,4 m³/ha		FV
Martwe drewno wielkowymiarowe	Liczba stojących i leżących kłód długości/wysokości >3 m i grubości >30 cm. Oszacowanie takich fragmentów na hektar.	6 szt./ha		FV
Mikrosiedliska drzewne (drzewa biocenotyczne)	Liczba "drzew biocenotycznych" przypadająca na hektar lasu.	14 szt./ha		U1
Inne zniekształcenia, w tym zniszczenie runa i gleby związane z pozyskiwaniem drewna	Opisać i ocenić intensywność	Brak		FV
Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska	Lista gatunków i opis ich stanu ochrony. Wskaźnik fakultatywny, stosować tylko, gdy są odpowiednie dane.	Nie oceniano		XX
PERSPEKTYWY OCHRONY	Zachowanie siedliska w stanie niepogorszonym w perspektywie 10–20 lat jest pewne, pod warunkiem utrzymania dotychczasowego sposobu gospodarowania jego zasobami.			FV
OCENA OGÓLNA	Powierzchnia siedliska o różnym stanie zachowania na stanowisku	FV	100%	FV
		U1	0%	
		U2	0%	

Oddziaływania istniejące					
	Kod	Nazwa działalności	Intensywność	Wpływ	Syntetyczny opis
Wewnętrzne	I01	Nierodzone gatunki zaborcze	C	-	W runie występuje niecierpek drobnokwiatowy <i>Impatiens parviflora</i> . Jego pokrycie na transekcji nie przekracza 2%.
Oddziaływania potencjalne					
Wewnętrzne	B02.02	Wycinka lasu	-	-	W przyszłości możliwa wycinka lasu

Dokumentacja fotograficzna

Fot. 148. Płat dobrze zachowanego grądu środkowoeuropejskiego na stanowisku nr 9972

Fot. 149. Płat dobrze zachowanego grądu środkowoeuropejskiego na stanowisku nr 9972

Fot. 150. Fragment runa z odnowieniem grabowym i klonowym na stanowisku nr 9972

Karta obserwacji siedliska na stanowisku nr 71BD

Karta obserwacji siedliska na stanowisku	
Stanowisko - informacje podstawowe	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum i Tilio-Carpinetum</i>)
Nazwa stanowiska	471B
Typ stanowiska	Badawcze
Zbiorowiska roślinne	<i>Galio-Carpinetum</i> grąd środkowoeuropejski
Opis siedliska na stanowisku	Płat siedliska 9170 zajmujący fragmenty działek ewidencyjnych nr 119/1, 57/2, 57/3, 58, 59, 48, 49 (obręb ewidencyjny Promno), w miejscowości Promno. Przez płat siedliska przepływa niewielki ciek. Siedlisko na stanowisku przedzielone ogrodzeniem. Zachodni fragment siedliska sąsiaduje z polami uprawnymi. Teren o ekspozycji wschodniej i o zróżnicowanym nachyleniu (10-45°).
Powierzchnia płatów siedliska	3,75 ha
Obszary chronione, na którym znajduje się stanowisko	PLH300038 Dolina Cybiny
Zarządzający terenem	Brak danych
Współrzędne geograficzne	Początek transektu: 17°13'52"E 52°27'10"N Środek transektu: 17°13'49"E 52°27'13"N Koniec transektu: 17°13'44"E 52°27'14"N
Wymiary transektu	20 x 200 m
Wysokość n.p.m.	88-90 m
Obszar	PLH300038 Dolina Cybiny
Zagrożenia	Zagrożenia istniejące: I01 – nierodzące gatunki zaborcze (ekspansja niecierpka drobnokwiatowego <i>Impatiens parviflora</i>); Zagrożenia potencjalne: B02.02 – wycinka lasu; B02.04 – usuwanie martwych i umierających drzew; E03.01 – pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych
Inne wartości przyrodnicze	Brak
Monitoring jest wymagany	Tak
Uzasadnienie	Wskazany monitoring dalszych zmian stanu zachowania siedliska na stanowisku.
Wykonywane zabiegi ochronne i ocena ich skuteczności	Brak
Propozycja wprowadzenia działań ochronnych	1. Pozostawianie martwego drewna wydzielającego się naturalnie, z zachowaniem właściwego stanu sanitarnego lasu i utrzymaniem jego trwałości oraz zapewnieniem bezpieczeństwa powszechnego. Dążenie do wzrostu zasobów martwego drewna właściwych dla siedliska tj. tak aby na hektar przypadało > 5 sztuk martwych drzew wielkowymiarowych, a łączne zasoby wynosiły > 20m ³ /ha; 2. Dalszy monitoring stanu zachowania płatu wg metodyki GIOŚ
Data kontroli	22.06.2017 r.
Uwagi	–

Stan ochrony siedliska przyrodniczego na stanowisku	
Zdjęcie fitosocjologiczne I	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°13'52"E 52°27'10"N Wysokość n.p.m.: 88 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 100 m ² , Ekspozycja: E Nachylenie: 30°, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 22.06.2017 r. Zwarcie warstw: a – 90%, b – 5%, c – 30%, d – 5% Wysokość warstw: a – 25 m, b – 2-3 m, c – 0,4 – 0,6 m Warstwa a: <i>Carpinus betulus</i> 5, <i>Acer pseudoplatanus</i> 1 Warstwa b: <i>Acer pseudoplatanus</i> +, <i>Carpinus betulus</i> +, <i>Sambucus nigra</i> 1 Warstwa c: <i>Campanula trachelium</i> +, <i>Chaerophyllum temulum</i> +, <i>Euonymus europaea</i> +, <i>Fraxinus excelsior</i> +, <i>Galeopsis pubescens</i> +, <i>Geranium robertianum</i> +, <i>Acer pseudoplatanus</i> 1, <i>Alliaria petiolata</i> +, <i>Geum urbanum</i> +, <i>Impatiens parviflora</i> +, <i>Galeobdolon luteum</i> 1, <i>Lonicera xylosteum</i> +, <i>Carpinus betulus</i> 1, <i>Ficaria verna</i> 1, <i>Anemone nemorosa</i> 1, <i>Aegopodium podagraria</i> 1, <i>Galium sylvaticum</i> 1, <i>Mycelis muralis</i> +, <i>Poa nemoralis</i> +, <i>Ranunculus lanuginosus</i> 1, <i>Sambucus nigra</i> +, <i>Viola reichenbachiana</i> 1 Warstwa d: <i>Atrichum undulatum</i> 1 Jednostka fitosocjologiczna: <i>Galio-Carpinetum</i> grąd środkowoeuropejski
Zdjęcie fitosocjologiczne II	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°13'49"E 52°27'13"N Wysokość n.p.m.: 90 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 100 m ² , Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 20.06.2017 r. Zwarcie warstw: a1 – 40%, a2 – 50%, b – 5%, c – 70% Wysokość warstw: a1 – 30 m, a2 – 20 m, b – 1,5-2 m, c – 0,5 m Warstwa a1: <i>Acer pseudoplatanus</i> 2 <i>Carpinus betulus</i> 2; a2: <i>Carpinus betulus</i> 3 Warstwa b: <i>Corylus avellana</i> 1, <i>Euonymus europaea</i> +, <i>Tilia cordata</i> + Warstwa c: <i>Acer pseudoplatanus</i> +, <i>Millium effusum</i> 1, <i>Carpinus betulus</i> +, <i>Geum urbanum</i> +, <i>Paris quadrifolia</i> +, <i>Aegopodium podagraria</i> 1, <i>Stellaria holostea</i> 2, <i>Corylus avellana</i> +, <i>Euonymus europaea</i> +, <i>Fraxinus excelsior</i> +, <i>Geum urbanum</i> +, <i>Hedera helix</i> +, <i>Impatiens parviflora</i> 1, <i>Galeobdolon luteum</i> 2, <i>Ficaria verna</i> 1, <i>Anemone nemorosa</i> 2, <i>Ranunculus lanuginosus</i> 1, <i>Sambucus nigra</i> 1, <i>Viola reichenbachiana</i> 1 Jednostka fitosocjologiczna: <i>Galio-Carpinetum</i> grąd środkowoeuropejski
Zdjęcie fitosocjologiczne III	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°13'44"E 52°27'14"N Wysokość n.p.m.: 88 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 100 m ² , Ekspozycja: E, Nachylenie: 45°, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 22.06.2017 r. Zwarcie warstw: a1 – 60%, a2 – 30%, b – 10%, c – 40%, d – 10% Wysokość warstw: a1 – 30 m, a2 – 20 m, b – 1,5-2 m, c – 0,5 m, d – 0,05 m Warstwa a1: <i>Fraxinus excelsior</i> 2, <i>Carpinus betulus</i> 3; a2: <i>Acer pseudoplatanus</i> 2, <i>Carpinus betulus</i> 2 Warstwa b: <i>Sambucus nigra</i> 2, <i>Euonymus europaeus</i> + Warstwa c: <i>Galeobdolon luteum</i> 1, <i>Ficaria verna</i> 2, <i>Stachys sylvatica</i> +, <i>Galium sylvaticum</i> +, <i>Carpinus betulus</i> +, <i>Mycelis muralis</i> +, <i>Lapsana communis</i> +, <i>Aegopodium podagraria</i> 2, <i>Acer pseudoplatanus</i> +, <i>Chaerophyllum temulum</i> +, <i>Corylus avellana</i> +, <i>Fraxinus excelsior</i> +, <i>Geranium robertianum</i> +, <i>Impatiens parviflora</i> +, <i>Poa nemoralis</i> +, <i>Polygonatum multiflorum</i> +, <i>Ranunculus lanuginosus</i> +, <i>Sambucus nigra</i> 1, <i>Stellaria holostea</i> + Warstwa d: <i>Atrichum undulatum</i> 2, <i>Plagiomnium affine</i> 1 Jednostka fitosocjologiczna: <i>Galio-Carpinetum</i> grąd środkowoeuropejski

PARAMETR/WSKAŹNIK	OPIS	WARTOŚĆ PARAMETRU/WSKAŹNIKA	OCENA PARAMETRU/ WSKAŹNIKA
POWIERZCHNIA SIEDLISKA NA STANOWISKU	Ze względu na brak dokładnych danych wyjściowych dotyczących powierzchni siedliska na stanowisku, parametr nie podlegał ocenie.		XX
SPECYFICZNA STRUKTURA I FUNKCJE			
Charakterystyczna kombinacja florystyczna*	Lista gatunków charakterystycznych (polska i łacińska nazwa); podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcje (z dokładnością do 10%)	Warstwa a: grab pospolity <i>Carpinus betulus</i> – 40%, Warstwa b: grab pospolity <i>Carpinus betulus</i> – < 1%, lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i> - < 1%, leszczyna pospolita <i>Corylus avellana</i> – 5% Warstwa c: gwiazdnica wielkokwiatowa <i>Stellaria holostea</i> – < 5%, zawilec gajowy <i>Anemone nemorosa</i> – 5%, podagrycznik pospolity <i>Aegopodium podagraria</i> - < 15%, gajowiec żółty <i>Galeobdolon luteum</i> – 10%, przytulia leśna <i>Galium sylvaticum</i> – < 1%, czyściec leśny <i>Stachys sylvatica</i> - < 1%	FV
Inwazyjne gatunki obce w podszybie i runie	Lista inwazyjnych gatunków obcych (polska i łacińska nazwa); podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcje (z dokładnością do 10%)	W runie występuje niecierpek drobnokwiatowy <i>Impatiens parviflora</i> – < 2% powierzchni transektu	U1
Ekspansywne gatunki rodzime w runie	Lista ekspansywnych gatunków rodzimych w runie (polska i łacińska nazwa); podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcje (z dokładnością do 10%)	Brak	FV
Struktura pionowa i przestrzenna roślinności	Oceń stopień uproszczenia struktury pionowej roślinności.	Zróżnicowana; > 50% powierzchni pokryte przez zwarty drzewostan, obecne naturalne luki i prześwietlenia	FV
Wiek drzewostanu (obecność starodrzewu)	Wiek drzewostanu i jego wyrównanie, udział drzew >100 lat; udział drzew >50 lat	> 10% udział drzew starszych niż 100 lat i > 50% udział drzew starszych niż 50 lat	FV
Naturalne odnowienie drzewostanu	Procent pokrycia transektu przez naturalne odnowienie (podać procent pokrycia dla każdego gatunku)	Obfite odnowienie w lukach i prześwietleniach. Najobficiej odnawiają się: klon jawor <i>Acer pseudoplatanus</i> – 2% powierzchni transektu, grab pospolity <i>Carpinus betulus</i> – 2% powierzchni transektu, jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i> - <1% powierzchni transektu.	FV
Gatunki obce w drzewostanie	Lista gatunków obcych w drzewostanie (polska i łacińska nazwa); podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcje (z dokładnością do 10%)	Brak	FV
Martwe drewno (łącznie zasoby)	Całkowite zasoby martwego drewna na stanowisku. Należy uwzględnić martwe drzewa i części drzew leżących i stojących od 7 cm grubości w cieńszym końcu, nie wliczając pniaków.	10,4 m ³ /ha	U1

PARAMETR/WSKAŹNIK	OPIS	WARTOŚĆ PARAMETRU/WSKAŹNIKA		OCENA PARAMETRU/ WSKAŹNIKA
Martwe drewno wielkowymiarowe	Liczba stojących i leżących kłód długości/wysokości >3 m i grubości >30 cm. Oszacowanie takich fragmentów na hektar.	3 szt./ha		U1
Mikrosiedliska drzewne (drzewa biocenotyczne)	Liczba "drzew biocenotycznych" przypadająca na hektar lasu.	11 szt./ha		U1
Inne zniekształcenia, w tym zniszczenie runa i gleby związane z pozyskiwaniem drewna	Opisać i ocenić intensywność	Płat jest przedzielony ogrodzeniem		U1
Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska	Lista gatunków i opis ich stanu ochrony. Wskaźnik fakultatywny, stosować tylko, gdy są odpowiednie dane.	Nie oceniano		XX
PERSPEKTYWY OCHRONY	Perspektywy zachowania siedliska na stanowisku w stanie niepogorszonym w najbliższych 10-20 latach są dobre, pod warunkiem że nie dojdzie do zmiany sposobu gospodarowania. W celu poprawy stanu siedliska na stanowisku, konieczne jest zwiększenie zasobów martwego drewna.		FV	
OCENA OGÓLNA	Powierzchnia siedliska o różnym stanie zachowania na stanowisku	FV	0%	U1
		U1	100%	
		U2	0%	

Oddziaływania istniejące					
	Kod	Nazwa działalności	Intensywność	Wpływ	Syntetyczny opis
Wewnętrzne	I01	Nierodzone gatunki zaborcze	C	-	W runie występuje niecierpek drobnokwiatowy <i>Impatiens parviflora</i> . Jego pokrycie na transekcie nie przekracza 2%.
	Oddziaływania potencjalne				
Wewnętrzne	B02.02	Wycinka lasu	-	-	W przyszłości możliwa wycinka lasu
	B02.04	Usuwanie martwych i umierających drzew	-	-	Ryzyko usuwania w przyszłości martwych i umierających drzew.
Zewnętrzne	E03.01	Pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych	-	-	Istnieje ryzyko zaśmiecania płatu siedliska

Dokumentacja fotograficzna

Fot. 151. Płat grądu środkowoeuropejskiego na stanowisku nr 71BD

Fot. 152. Płat łąki środkowoeuropejskiego na stanowisku nr 71BD

Karta obserwacji siedliska na stanowisku nr 571d

Karta obserwacji siedliska na stanowisku	
Stanowisko - informacje podstawowe	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	9170 łąka środkowoeuropejska i subkontynentalna (<i>Galio-Carpinetum</i> i <i>Tilio-Carpinetum</i>)
Nazwa stanowiska	571d
Typ stanowiska	Badawcze
Zbiorowiska roślinne	<i>Galio-Carpinetum</i> łąka środkowoeuropejska
Opis siedliska na stanowisku	Płat siedliska 9170 zajmujący fragmenty działek ewidencyjnych nr 275, 276, 279, 2/12 (obręb ewidencyjny Iwno), w miejscowości Iwno. Przez płat przebiega ścieżka. Siedlisko na stanowisku znajduje się w złym stanie zachowania, co głównie wynika z dużego udziału obcych gatunków inwazyjnych (niecierpek drobnokwiatowy pokrywa około 60% powierzchni transektu badawczego).
Powierzchnia płatów siedliska	4,25 ha
Obszary chronione, na którym znajduje się stanowisko	PLH300038 Dolina Cybiny
Zarządzający terenem	Brak danych
Współrzędne geograficzne	Początek transektu: 17°16'30"E 52°24'30"N Środek transektu: 17°16'34"E 52°24'28"N Koniec transektu: 17°16'37"E 52°24'25"N
Wymiary transektu	20 x 200 m
Wysokość n.p.m.	89-92 m
Obszar	PLH300038 Dolina Cybiny
Zagrożenia	Zagrożenia istniejące: I01 – nierodzące gatunki zaborcze (ekspansja niecierpki drobnokwiatowego <i>Impatiens parviflora</i> i robinii akacjowej <i>Robinia pseudoacacia</i>);

Karta obserwacji siedliska na stanowisku	
	Zagrożenia potencjalne: B02.02 – wycinka lasu; B02.04 – usuwanie martwych i umierających drzew; E03.01 – pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych; G05.01 – wydeptywanie, nadmierne użytkowanie
Inne wartości przyrodnicze	Brak
Monitoring jest wymagany	Tak
Uzasadnienie	Wskazany monitoring dalszych zmian stanu zachowania siedliska na stanowisku.
Wykonywane zabiegi ochronne i ocena ich skuteczności	Brak
Propozycja wprowadzenia działań ochronnych	1. Pozostawianie martwego drewna wydzielającego się naturalnie, z zachowaniem właściwego stanu sanitarnego lasu i utrzymaniem jego trwałości oraz zapewnieniem bezpieczeństwa powszechnego. Dążenie do wzrostu zasobów martwego drewna właściwych dla siedliska tj. tak aby na hektar przypadało >5 sztuk martwych drzew wielkowymiarowych, a łączne zasoby wynosiły >20m ³ /ha; 2. Usunięcie 100% obcych gatunków drzew i krzewów z terenu płatu siedliska (robinii akacjowej, mahonii pospolitej, śnieguliczki białej); 3. Dalszy monitoring stanu zachowania płatu wg metodyki GIOŚ
Data kontroli	29.05.2017 r.
Uwagi	–

Stan ochrony siedliska przyrodniczego na stanowisku	
Zdjęcie fitosocjologiczne I	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°16'30"E 52°24'30"N Wysokość n.p.m.: 92 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 100 m ² , Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 29.05.2017 r. Zwarcie warstw: a – 90%, b – 5%, c – 70%, d – 5% Wysokość warstw: a – 30 m, b – 2-3 m, c – 0,4 – 0,6 m Warstwa a: <i>Carpinus betulus</i> 3, <i>Acer pseudoplatanus</i> 1, <i>Fraxinus excelsior</i> 1, <i>Fagus sylvatica</i> +, <i>Quercus robur</i> 3 Warstwa b: <i>Acer pseudoplatanus</i> +, <i>Carpinus betulus</i> 1, <i>Sambucus nigra</i> + Warstwa c: <i>Euonymus europaea</i> +, <i>Fraxinus excelsior</i> +, <i>Ficaria verna</i> 2, <i>Anemone nemorosa</i> 2, <i>Geranium robertianum</i> +, <i>Acer pseudoplatanus</i> 1, <i>Alliaria petiolata</i> +, <i>Geum urbanum</i> +, <i>Impatiens parviflora</i> 3, <i>Galeobdolon luteum</i> 2, <i>Carpinus betulus</i> 1, <i>Aegopodium podagraria</i> 1, <i>Galium sylvaticum</i> 1, <i>Mycelis muralis</i> +, <i>Poa nemoralis</i> +, <i>Acer platanoides</i> +, <i>Ranunculus lanuginosus</i> 1, <i>Sambucus nigra</i> +, <i>Viola reichenbachiana</i> 1 Warstwa d: <i>Atrichum undulatum</i> 1 Jednostka fitosocjologiczna: <i>Galio-Carpinetum</i> grąd środkowoeuropejski
Zdjęcie fitosocjologiczne II	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°16'34"E 52°24'28"N Wysokość n.p.m.: 90 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 100 m ² , Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 29.05.2017 r. Zwarcie warstw: a – 80%, b – 5%, c – 80% Wysokość warstw: a – 30 m, b – 1,5-2 m, c – 0,5 m Warstwa a: <i>Acer pseudoplatanus</i> 2, <i>Quercus robur</i> 3, <i>Carpinus betulus</i> 1, <i>Fagus sylvatica</i> 1 Warstwa b: <i>Corylus avellana</i> +, <i>Tilia cordata</i> 1 Warstwa c: <i>Acer pseudoplatanus</i> +, <i>Actaea spicata</i> 1, <i>Fagus sylvatica</i> +, <i>Carpinus betulus</i> 1, <i>Geum urbanum</i> +, <i>Paris quadrifolia</i> +, <i>Aegopodium podagraria</i> 1, <i>Stellaria holostea</i> 1, <i>Corylus avellana</i> +, <i>Fraxinus excelsior</i> +, <i>Impatiens parviflora</i> 3, <i>Galeobdolon luteum</i> 1, <i>Ficaria verna</i> 2, <i>Anemone nemorosa</i> 2, <i>Ranunculus lanuginosus</i> 1 Jednostka fitosocjologiczna: <i>Galio-Carpinetum</i> grąd środkowoeuropejski

Stan ochrony siedliska przyrodniczego na stanowisku	
Zdjęcie fitosocjologiczne III	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°16'37"E 52°24'25"N Wysokość n.p.m.: 89 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 100 m ² , Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 29.05.2017 r. Zwarcie warstw: a – 80%, b – 20%, c – 50% Wysokość warstw: a – 30 m, b – 1,5-2 m, c – 0,5 m Warstwa a: <i>Fraxinus excelsior</i> +, <i>Quercus robur</i> 2, <i>Robinia pseudoacacia</i> 1, <i>Carpinus betulus</i> 3, <i>Acer platanoides</i> +, <i>Acer pseudoplatanus</i> 1 Warstwa b: <i>Corylus avellana</i> 2, <i>Euonymus europaeus</i> +, <i>Symporicarpos albus</i> + Warstwa c: <i>Galeobdolon luteum</i> 1, <i>Mahonia aquifolium</i> 1, <i>Ficaria verna</i> 2, <i>Stachys sylvatica</i> +, <i>Galium sylvaticum</i> +, <i>Carpinus betulus</i> +, <i>Symporicarpos albus</i> +, <i>Mycelis muralis</i> +, <i>Lapsana communis</i> +, <i>Robinia pseudoacacia</i> +, <i>Aegopodium podagraria</i> 2, <i>Acer pseudoplatanus</i> +, <i>Chaerophyllum temulum</i> +, <i>Corylus avellana</i> +, <i>Fraxinus excelsior</i> +, <i>Geranium robertianum</i> +, <i>Impatiens parviflora</i> +, <i>Poa nemoralis</i> +, <i>Polygonatum multiflorum</i> +, <i>Ranunculus lanuginosus</i> +, <i>Sambucus nigra</i> 1, <i>Stellaria holostea</i> + Jednostka fitosocjologiczna: <i>Galio-Carpinetum</i> grąd środkowoeuropejski

PARAMETR/WSKAŹNIK	OPIS	WARTOŚĆ PARAMETRU/WSKAŹNIKA	OCENA PARAMETRU/ WSKAŹNIKA
POWIERZCHNIA SIEDLISKA NA STANOWISKU	Ze względu na brak danych wyjściowych dotyczących powierzchni siedliska na stanowisku, parametr nie podlegał ocenie.		XX
SPECYFICZNA STRUKTURA I FUNKCJE			
Charakterystyczna kombinacja florystyczna*	Lista gatunków charakterystycznych (polska i łacińska nazwa); podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcje (z dokładnością do 10%)	Warstwa a: grab pospolity <i>Carpinus betulus</i> – 40%, dąb szypułkowy – 30% Warstwa b: grab pospolity <i>Carpinus betulus</i> – < 1%, leszczyna pospolita <i>Corylus avellana</i> – 5% Warstwa c: gwiazdnica wielkokwiatowa <i>Stellaria holostea</i> – < 1%, zawilec gajowy <i>Anemone nemorosa</i> – 5%, podagrycznik pospolity <i>Aegopodium podagraria</i> - 10%, gajowiec żółty <i>Galeobdolon luteum</i> – 10%, przytulia leśna <i>Galium sylvaticum</i> – < 1%	FV
Inwazyjne gatunki obce w podszybie i runie	Lista inwazyjnych gatunków obcych (polska i łacińska nazwa); podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcje (z dokładnością do 10%)	W runie występuje niecierpek drobnokwiatowy <i>Impatiens parviflora</i> – 60% powierzchni transektu (występuje łąnowo) W podszybie i runie występują: śnieguliczka biała <i>Symporicarpus albus</i> (< 1% powierzchni transektu), mahonia pospolita <i>Mahonia aquifolium</i> (< 1% powierzchni transektu), robinia akacjowa <i>Robinia pseudoacacia</i> (1% powierzchni transektu)	U2
Ekspansywne gatunki rodzime w runie	Lista ekspansywnych gatunków rodzimych w runie (polska i łacińska nazwa); podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcje (z dokładnością do 10%)	Brak	FV
Struktura pionowa i przestrzenna roślinności	Oceń stopień uproszczenia struktury pionowej roślinności.	Jednolity stary drzewostan o charakterze parkowym.	U1
Wiek drzewostanu (obecność starodrzewu)	Wiek drzewostanu i jego wyrównanie, udział drzew >100 lat; udział drzew >50 lat	> 10% udział drzew starszych niż 100 lat i > 50% udział drzew starszych niż 50 lat	FV
Naturalne odnowienie drzewostanu	Procent pokrycia transektu przez naturalne odnowienie (podać procent pokrycia dla każdego gatunku)	Obfite odnowienie w lukach i prześwietleniach. Najobficiej odnawiają się: klon jawor <i>Acer pseudoplatanus</i> – 2% powierzchni transektu, grab pospolity <i>Carpinus betulus</i> – 1% powierzchni transektu, jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i> - < 1% powierzchni transektu, dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> – 2% powierzchni transektu	FV
Gatunki obce w drzewostanie	Lista gatunków obcych w drzewostanie (polska i łacińska nazwa); podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcje (z dokładnością do 10%)	Robinia akacjowa <i>Robinia pseudoacacia</i> – stanowi około 5% drzewostanu na powierzchni transektu i odnawia się.	U2

PARAMETR/WSKAŹNIK	OPIS	WARTOŚĆ PARAMETRU/WSKAŹNIKA		OCENA PARAMETRU/ WSKAŹNIKA
Martwe drewno (łącznie zasoby)	Całkowite zasoby martwego drewna na stanowisku. Należy uwzględnić martwe drzewa i części drzew leżących i stojących od 7 cm grubości w cieńszym końcu, nie wliczając pniaków.	13,77 m³/ha		U1
Martwe drewno wielkowymiarowe	Liczba stojących i leżących kłód długości/wysokości >3 m i grubości >30 cm. Oszacowanie takich fragmentów na hektar.	3 szt./ha		U1
Mikrosiedliska drzewne (drzewa biocenotyczne)	Liczba "drzew biocenotycznych" przypadająca na hektar lasu.	13 szt./ha		U1
Inne zniekształcenia, w tym zniszczenie runa i gleby związane z pozyskiwaniem drewna	Opisać i ocenić intensywność	Brak		FV
Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska	Lista gatunków i opis ich stanu ochrony. Wskaźnik fakultatywny, stosować tylko, gdy są odpowiednie dane.	Nie oceniano		XX
PERSPEKTYWY OCHRONY	Perspektywy zachowania siedliska na stanowisku w najbliższych 10-20 latach są niepewne, jednak możliwe pod warunkiem że zostanie ograniczona ekspansja obcych gatunków inwazyjnych, zwłaszcza robinii akacyjowej.			U1
OCENA OGÓLNA	Powierzchnia siedliska o różnym stanie zachowania na stanowisku	FV	0%	U2
		U1	30%	
		U2	70%	

Oddziaływania istniejące					
	Kod	Nazwa działalności	Intensywność	Wpływ	Syntetyczny opis
Wewnętrzne	I01	Nierodzone gatunki zaborcze	A	-	W runie występuje niecierpek drobnokwiatowy <i>Impatiens parviflora</i> . Jego pokrycie na transekcie dochodzi do 60%. Gatunek występuje łąkowo. W podszybie i runie występują: śnieguliczka biała <i>Symporticarpos albus</i> (< 1% powierzchni transektu), mahonia pospolita <i>Mahonia aquifolium</i> (< 1% powierzchni transektu), robinia akacjowa <i>Robinia pseudoacacia</i> (1% powierzchni transektu)
	Oddziaływania potencjalne				
Wewnętrzne	B02.02	Wycinka lasu	-	-	Ryzyko usuwania w przyszłości martwych i umierających drzew.
	B02.04	Usuwanie martwych i umierających drzew	-	-	Płat charakteryzuje się zbyt małymi zasobami martwego drewna.
Zewnętrzne	E03.01	Pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych	-	-	Istnieje ryzyko zaśmiecania płatu siedliska
	G05.01	Wydeptywanie, nadmierne użytkowanie	-	-	Płat może być narażony na wydeptywanie. Przez siedlisko przebiega ścieżka.

Dokumentacja fotograficzna

Fot. 153. Płat łąkowy środkowoeuropejskiego na stanowisku nr 571d

Fot. 154. Płat grądu środkowoeuropejskiego na stanowisku nr 571d

Fot. 155. Płat grądu środkowoeuropejskiego z dominacją niecierpka drobnokwiatowego w runie na stanowisku nr 571d

Karta obserwacji siedliska na stanowisku nr 1599

Karta obserwacji siedliska na stanowisku	
Stanowisko - informacje podstawowe	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum i Tilio-Carpinetum</i>)
Nazwa stanowiska	1599
Typ stanowiska	Badawcze
Zbiorowiska roślinne	<i>Galio-Carpinetum</i> grąd środkowoeuropejski
Opis siedliska na stanowisku	Płat siedliska 9170 zajmujący wydzielnie nr 270h, Nadl. Czerniejewo, leśn. Jezierce, w miejscowości Iwno. Siedlisko na stanowisku znajduje się w złym stanie zachowania, co głównie wynika z dużego udziału obcych gatunków inwazyjnych (niecierpek drobnokwiatowy pokrywa około 60% powierzchni transektu badawczego). Zachodnia część płatu sąsiaduje z cmentarzem i drogą asfaltową, wschodnia z dużym stawem rybnym. Przez płat przebiega ścieżka.
Powierzchnia płatów siedliska	5,54 ha
Obszary chronione, na którym znajduje się stanowisko	PLH300038 Dolina Cybiny
Zarządzający terenem	Nadleśnictwo Czerniejewo
Współrzędne geograficzne	Początek transektu: 17°16'42"E 52°24'27"N Środek transektu: 17°16'42"E 52°24'24"N Koniec transektu: 17°16'46"E 52°24'22"N
Wymiary transektu	10 x 200 m
Wysokość n.p.m.	104-106 m
Obszar	PLH300038 Dolina Cybiny
Zagrożenia	Zagrożenia istniejące: I01 – nierodzące gatunki zaborcze (ekspansja niecierpka drobnokwiatowego <i>Impatiens parviflora</i> i robinii akacjowej <i>Robinia pseudoacacia</i>); E03.01 – pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych; G05.01 – wydeptywanie, nadmierne użytkowanie Zagrożenia potencjalne: B02.02 – wycinka lasu; B02.04 – usuwanie martwych i umierających drzew
Inne wartości przyrodnicze	Brak
Monitoring jest wymagany	Tak
Uzasadnienie	Wskazany monitoring dalszych zmian stanu zachowania siedliska na stanowisku.
Wykonywane zabiegi ochronne i ocena ich skuteczności	Brak
Propozycja wprowadzenia działań ochronnych	1. Pozostawianie martwego drewna wydzielającego się naturalnie, z zachowaniem właściwego stanu sanitarnego lasu i utrzymaniem jego trwałości oraz zapewnieniem bezpieczeństwa powszechnego. Dążenie do wzrostu zasobów martwego drewna właściwych dla siedliska tj. tak aby na hektar przypadało >5 sztuk martwych drzew wielkowymiarowych, a łączne zasoby wynosiły >20m ³ /ha; 2. Usunięcie 50% osobników robinii akacjowej; 3. Dalszy monitoring stanu zachowania płatu wg metodyki GIOŚ
Data kontroli	29.05.2017 r.
Uwagi	–

Stan ochrony siedliska przyrodniczego na stanowisku	
Zdjęcie fitosocjologiczne I	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	<p>Współrzędne geograficzne środka: 17°16'42"E 52°24'27"N</p> <p>Wysokość n.p.m.: 106 m n.p.m.,</p> <p>Powierzchnia zdjęcia: 100 m²,</p> <p>Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 29.05.2017 r.</p> <p>Zwarcie warstw: a – 90%, b – 5%, c – 80%</p> <p>Wysokość warstw: a – 30 m, b – 2-3 m, c – 0,4 – 0,6 m</p> <p>Warstwa a: <i>Carpinus betulus</i> 3, <i>Acer pseudoplatanus</i> 1, <i>Fagus sylvatica</i> +, <i>Quercus robur</i> 3</p> <p>Warstwa b: <i>Carpinus betulus</i> 1, <i>Sambucus nigra</i> +, <i>Acer pseudoplatanus</i> +</p> <p>Warstwa c: <i>Anemone nemorosa</i> 2, <i>Acer pseudoplatanus</i> 1, <i>Alliaria petiolata</i> +, <i>Geum urbanum</i> +, <i>Impatiens parviflora</i> 3, <i>Galeobdolon luteum</i> 2, <i>Carpinus betulus</i> +, <i>Aegopodium podagraria</i> 1, <i>Mycelis muralis</i> +, <i>Acer platanoides</i> +, <i>Sambucus nigra</i> +, <i>Viola reichenbachiana</i> 1</p> <p>Jednostka fitosocjologiczna: <i>Galio-Carpinetum</i> grąd środkowoeuropejski</p>
Zdjęcie fitosocjologiczne II	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	<p>Współrzędne geograficzne środka: 17°16'42"E 52°24'24"N</p> <p>Wysokość n.p.m.: 104 m n.p.m.,</p> <p>Powierzchnia zdjęcia: 100 m²,</p> <p>Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 29.05.2017 r.</p> <p>Zwarcie warstw: a – 80%, b – 5%, c – 70%</p> <p>Wysokość warstw: a – 30 m, b – 1,5-2 m, c – 0,5 m</p> <p>Warstwa a: <i>Acer pseudoplatanus</i> 1, <i>Quercus robur</i> 3, <i>Carpinus betulus</i> 3, <i>Fagus sylvatica</i> 1</p> <p>Warstwa b: <i>Corylus avellana</i> 1, <i>Tilia cordata</i> +, <i>Fagus sylvatica</i> +</p> <p>Warstwa c: <i>Acer pseudoplatanus</i> +, <i>Fagus sylvatica</i> +, <i>Carpinus betulus</i> 1, <i>Geum urbanum</i> 1, <i>Stellaria holostea</i> 2, <i>Paris quadrifolia</i> +, <i>Aegopodium podagraria</i> 1, <i>Corylus avellana</i> +, <i>Fraxinus excelsior</i> +, <i>Impatiens parviflora</i> 1, <i>Galeobdolon luteum</i> 2, <i>Ficaria verna</i> 1, <i>Anemone nemorosa</i> 2, <i>Ranunculus lanuginosus</i> 1, <i>Tilia cordata</i> +</p> <p>Jednostka fitosocjologiczna: <i>Galio-Carpinetum</i> grąd środkowoeuropejski</p>
Zdjęcie fitosocjologiczne III	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	<p>Współrzędne geograficzne środka: 17°16'46"E 52°24'22"N</p> <p>Wysokość n.p.m.: 105 m n.p.m.,</p> <p>Powierzchnia zdjęcia: 100 m²,</p> <p>Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 29.05.2017 r.</p> <p>Zwarcie warstw: a – 80%, b – 5%, c – 30%</p> <p>Wysokość warstw: a – 30 m, b – 1,5-2 m, c – 0,5 m</p> <p>Warstwa a: <i>Quercus robur</i> 3, <i>Robinia pseudoacacia</i> 2, <i>Carpinus betulus</i> 2, <i>Acer pseudoplatanus</i> 1</p> <p>Warstwa b: <i>Corylus avellana</i> 1</p> <p>Warstwa c: <i>Galeobdolon luteum</i> 2, <i>Stachys sylvatica</i> +, <i>Carpinus betulus</i> +, <i>Mycelis muralis</i> +, <i>Lapsana communis</i> +, <i>Robinia pseudoacacia</i> 1, <i>Aegopodium podagraria</i> +, <i>Acer pseudoplatanus</i> +, <i>Geranium robertianum</i> +, <i>Impatiens parviflora</i> 1, <i>Poa nemoralis</i> +, <i>Sambucus nigra</i> +, <i>Stellaria holostea</i> 1</p> <p>Jednostka fitosocjologiczna: <i>Galio-Carpinetum</i> grąd środkowoeuropejski</p>

PARAMETR/WSKAŹNIK	OPIS	WARTOŚĆ PARAMETRU/WSKAŹNIKA	OCENA PARAMETRU/WSKAŹNIKA
POWIERZCHNIA SIEDLISKA NA STANOWISKU	Ze względu na brak danych wyjściowych dotyczących powierzchni zajmowanej przez siedlisko na stanowisku, parametr nie podlegał ocenie.		XX
SPECYFICZNA STRUKTURA I FUNKCJE			
Charakterystyczna kombinacja florystyczna	Lista gatunków charakterystycznych (polska i łacińska nazwa); podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcje (z dokładnością do 10%)	Warstwa a: grab pospolity <i>Carpinus betulus</i> – 30%, dąb szypułkowy – 40% Warstwa b: grab pospolity <i>Carpinus betulus</i> – < 1%, leszczyna pospolita <i>Corylus avellana</i> – 5%, lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i> < 1% Warstwa c: gwiazdnica wielkokwiatowa <i>Stellaria holostea</i> – 10%, zawilec gajowy <i>Anemone nemorosa</i> – 5%, podagrycznik pospolity <i>Aegopodium podagraria</i> - 5%, gajowiec żółty <i>Galeobdolon luteum</i> – 20%	U1
Inwazyjne gatunki obce w podszybie i runie	Lista inwazyjnych gatunków obcych (polska i łacińska nazwa); podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcje (z dokładnością do 10%)	W runie występuje niecierpek drobnokwiatowy <i>Impatiens parviflora</i> – 60% powierzchni transektu (występuje łąkowo) W podszybie i runie występuje robinia akacjowa <i>Robinia pseudoacacia</i> (2% powierzchni transektu)	U2
Ekspansywne gatunki rodzime w runie	Lista ekspansywnych gatunków rodzimych w runie (polska i łacińska nazwa); podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcje (z dokładnością do 10%)	Brak	FV
Struktura pionowa i przestrzenna roślinności	Oceńić stopień uproszczenia struktury pionowej roślinności.	Jednolity stary drzewostan o charakterze parkowym.	U1
Wiek drzewostanu (obecność starodrzewu)	Wiek drzewostanu i jego wyrównanie, udział drzew >100 lat; udział drzew >50 lat	>10% udział drzew starszych niż 100 lat i >50% udział drzew starszych niż 50 lat	FV
Naturalne odnowienie drzewostanu	Procent pokrycia transektu przez naturalne odnowienie (podać procent pokrycia dla każdego gatunku)	Obfite odnowienie w lukach i prześwietleniach. Najobficiej odnawiają się: klon jawor <i>Acer pseudoplatanus</i> – 1% powierzchni transektu, grab pospolity <i>Carpinus betulus</i> – 2% powierzchni transektu, jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i> – <1% powierzchni transektu, dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> – 2% powierzchni transektu, lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i> – 1% powierzchni transektu.	FV
Gatunki obce w drzewostanie	Lista gatunków obcych w drzewostanie (polska i łacińska nazwa); podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcje (z dokładnością do 10%)	Robinia akacjowa <i>Robinia pseudoacacia</i> – stanowi około 10% drzewostanu na powierzchni transektu i odnawia się.	U2

PARAMETR/WSKAŹNIK	OPIS	WARTOŚĆ PARAMETRU/WSKAŹNIKA		OCENA PARAMETRU/ WSKAŹNIKA
Martwe drewno (łącznie zasoby)	Całkowite zasoby martwego drewna na stanowisku. Należy uwzględnić martwe drzewa i części drzew leżących i stojących od 7 cm grubości w cieńszym końcu, nie wliczając pniaków.	2,65 m³/ha		U2
Martwe drewno wielkowymiarowe	Liczba stojących i leżących kłód długości/wysokości >3 m i grubości >30 cm. Oszacowanie takich fragmentów na hektar.	0 szt./ha		U2
Mikrosiedliska drzewne (drzewa biocenotyczne)	Liczba "drzew biocenotycznych" przypadająca na hektar lasu.	3 szt./ha		U2
Inne zniekształcenia, w tym zniszczenie runa i gleby związane z pozyskiwaniem drewna	Opisać i ocenić intensywność	Gleba i runo na około 1/3 powierzchni jest zniszczona w wyniku intensywnego rozjeżdżana. Zniszczenia istotnie oddziałują na strukturę fitocenozy.		U1
Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska	Lista gatunków i opis ich stanu ochrony. Wskaźnik fakultatywny, stosować tylko, gdy są odpowiednie dane.	Nie oceniano		XX
PERSPEKTYWY OCHRONY	Perspektywy zachowania siedliska na stanowisku w najbliższych 10-20 latach są niepewne, jednak możliwe pod warunkiem że zostanie ograniczone oddziaływanie czynników zagrażających siedlisku.			U1
OCENA OGÓLNA	Powierzchnia siedliska o różnym stanie zachowania na stanowisku	FV	0%	U2
		U1	30%	
		U2	70%	

Oddziaływania istniejące					
	Kod	Nazwa działalności	Intensywność	Wpływ	Syntetyczny opis
Wewnętrzne	I01	Nierodzone gatunki zaborcze	A	-	W runie występuje niecierpek drobnokwiatowy <i>Impatiens parviflora</i> . Jego pokrycie na transekcji dochodzi do 60%. Gatunek występuje łąkowo. W podszybie i runie występuje robinia akacjowa <i>Robinia pseudoacacia</i> (2% powierzchni transektu)
Zewnętrzne	E03.01	Pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych	B	-	Istnieje ryzyko zaśmiecania płatu siedliska
	G05.01	Wydeptywanie, nadmierne użytkowanie	B	-	Framgenty płatu są rozjeżdżane w wyniku czego dochodzi do niszczenia gleby i roślinności.
Oddziaływania potencjalne					
Wewnętrzne	B02.02	Wycinka lasu	-	-	W przyszłości możliwa wycinka lasu
	B02.04	Usuwanie martwych i umierających drzew	-	-	Ryzyko usuwania w przyszłości martwych i umierających drzew.

Dokumentacja fotograficzna

Fot. 156. Płat grądu środkowoeuropejskiego na stanowisku nr 1599

Fot. 157. Płot grądu środkowoeuropejskiego na stanowisku nr 1599

Fot. 158. Fragment runa w płacie grądu środkowoeuropejskiego na stanowisku nr 1599

Karta obserwacji siedliska na stanowisku nr 0928

Karta obserwacji siedliska na stanowisku	
Stanowisko - informacje podstawowe	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum i Tilio-Carpinetum</i>)
Nazwa stanowiska	0928
Typ stanowiska	Badawcze
Zbiorowiska roślinne	<i>Galio-Carpinetum</i> grąd środkowoeuropejski
Opis siedliska na stanowisku	Płat siedliska 9170 zajmujący wydzielnie nr 271a, Nadl. Czarniejewo, leśn. Jezierce, w miejscowości Iwno. Przez płat przebiega droga gruntowa. Siedlisko na stanowisku znajduje się w złym stanie zachowania, co głównie wynika z dużego udziału obcych gatunków inwazyjnych (niecierpek drobnokwiatowy pokrywa około 60% powierzchni transektu badawczego).
Powierzchnia płatów siedliska	5,51 ha
Obszary chronione, na którym znajduje się stanowisko	PLH300038 Dolina Cybiny
Zarządzający terenem	Nadleśnictwo Czarniejewo
Współrzędne geograficzne	Początek transektu: 17°16'50"E 52°24'7"N Środek transektu: 17°16'51"E 52°24'10"N Koniec transektu: 17°16'52"E 52°24'14"N
Wymiary transektu	10 x 200 m
Wysokość n.p.m.	101-102 m
Obszar	PLH300038 Dolina Cybiny
Zagrożenia	Zagrożenia istniejące: I01 – nierodzące gatunki zaborcze (ekspansja niecierpeka drobnokwiatowego <i>Impatiens parviflora</i> ; Zagrożenia potencjalne: B02.02 – wycinka lasu ; B02.04 – usuwanie martwych i umierających drzew; E03.01 – pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych
Inne wartości przyrodnicze	Brak
Monitoring jest wymagany	Tak
Uzasadnienie	Wskazany monitoring dalszych zmian stanu zachowania siedliska na stanowisku.
Wykonywane zabiegi ochronne i ocena ich skuteczności	Brak
Propozycja wprowadzenia działań ochronnych	1. Pozostawianie martwego drewna wydzielającego się naturalnie, z zachowaniem właściwego stanu sanitarnego lasu i utrzymaniem jego trwałości oraz zapewnieniem bezpieczeństwa powszechnego. Dążenie do wzrostu zasobów martwego drewna właściwych dla siedliska tj. tak aby na hektar przypadało >5 sztuk martwych drzew wielkowymiarowych, a łączne zasoby wynosiły >20m ³ /ha; 2. Dalszy monitoring stanu zachowania płatu wg metodyki GIOŚ
Data kontroli	29.05.2017 r.
Uwagi	–

Stan ochrony siedliska przyrodniczego na stanowisku	
Zdjęcie fitosocjologiczne I	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°16'50"E 52°24'7"N Wysokość n.p.m.: 101 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 100 m ² , Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 29.05.2017 r. Zwarcie warstw: a – 90%, b – 10%, c – 70% Wysokość warstw: a – 30 m, b – 2-3 m, c – 0,4 – 0,6 m Warstwa a: <i>Acer pseudoplatanus</i> 2, <i>Quercus robur</i> 3, <i>Fraxinus excelsior</i> +, <i>Carpinus betulus</i> 2 Warstwa b: <i>Sambucus nigra</i> +, <i>Acer pseudoplatanus</i> +, <i>Tilia cordata</i> +, <i>Carpinus betulus</i> 1 Warstwa c: <i>Anemone nemorosa</i> 2, <i>Acer pseudoplatanus</i> 1, <i>Fraxinus excelsior</i> +, <i>Geranium robertianum</i> +, <i>Moehringia trinervia</i> +, <i>Rubus idaeus</i> +, <i>Stachys sylvatica</i> +, <i>Chaerophyllum temulum</i> +, <i>Alliaria petiolata</i> 1, <i>Geum urbanum</i> +, <i>Impatiens parviflora</i> 2, <i>Galeobdolon luteum</i> 2, <i>Carpinus betulus</i> +, <i>Aegopodium podagraria</i> 1, <i>Sambucus nigra</i> +, <i>Viola reichenbachiana</i> 1 Jednostka fitosocjologiczna: <i>Galio-Carpinetum</i> grąd środkowoeuropejski
Zdjęcie fitosocjologiczne II	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°16'51"E 52°24'10"N Wysokość n.p.m.: 102 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 100 m ² , Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 29.05.2017 r. Zwarcie warstw: a – 80%, b – 5%, c – 80%, d – 5% Wysokość warstw: a – 30 m, b – 1,5-2 m, c – 0,5-0,6 m, d – 0,05 m Warstwa a: <i>Acer pseudoplatanus</i> 3, <i>Quercus robur</i> 3, <i>Fagus sylvatica</i> 1 Warstwa b: <i>Corylus avellana</i> 1, <i>Sambucus nigra</i> + Warstwa c: <i>Acer pseudoplatanus</i> +, <i>Carpinus betulus</i> 1, <i>Geum urbanum</i> +, <i>Stellaria holostea</i> +, <i>Aegopodium podagraria</i> 1, <i>Chelidonium majus</i> +, <i>Corylus avellana</i> +, <i>Impatiens parviflora</i> 3, <i>Galeobdolon luteum</i> 2, <i>Ficaria verna</i> 1, <i>Anemone nemorosa</i> 2, <i>Tilia cordata</i> 1, <i>Rubus caesius</i> +, <i>Quercus robur</i> +, <i>Mycelis muralis</i> + Warstwa d: <i>Mnium hornum</i> 1, <i>Eurhynchium angustirete</i> 1 Jednostka fitosocjologiczna: <i>Galio-Carpinetum</i> grąd środkowoeuropejski
Zdjęcie fitosocjologiczne III	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°16'52"E 52°24'14"N Wysokość n.p.m.: 102 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 100 m ² , Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 29.05.2017 r. Zwarcie warstw: a – 70%, b – 20%, c – 80% Wysokość warstw: a – 30 m, b – 1,5-2 m, c – 0,5 m Warstwa a: <i>Quercus robur</i> 3, <i>Carpinus betulus</i> 2, <i>Acer pseudoplatanus</i> 2 Warstwa b: <i>Corylus avellana</i> +, <i>Acer pseudoplatanus</i> 2 Warstwa c: <i>Stachys sylvatica</i> +, <i>Carpinus betulus</i> 1, <i>Chaerophyllum temulum</i> 1, <i>Mycelis muralis</i> +, <i>Lapsana communis</i> +, <i>Aegopodium podagraria</i> 1, <i>Acer pseudoplatanus</i> +, <i>Galeobdolon luteum</i> 2, <i>Geranium robertianum</i> +, <i>Impatiens parviflora</i> 3, <i>Poa nemoralis</i> 1, <i>Sambucus nigra</i> +, <i>Stellaria holostea</i> + Jednostka fitosocjologiczna: <i>Galio-Carpinetum</i> grąd środkowoeuropejski

PARAMETR/WSKAŹNIK	OPIS	WARTOŚĆ PARAMETRU/WSKAŹNIKA	OCENA PARAMETRU/ WSKAŹNIKA
POWIERZCHNIA SIEDLISKA NA STANOWISKU	Ze względu na brak danych wyjściowych dotyczących powierzchni siedliska na stanowisku, parametr nie podlegał ocenie.		XX
SPECYFICZNA STRUKTURA I FUNKCJE			
Charakterystyczna kombinacja florystyczna	Lista gatunków charakterystycznych (polska i łacińska nazwa); podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcie (z dokładnością do 10%)	Warstwa a: grab pospolity <i>Carpinus betulus</i> – 10%, dąb szypułkowy – 40% Warstwa b: grab pospolity <i>Carpinus betulus</i> – < 1%, leszczyna pospolita <i>Corylus avellana</i> – < 5%, lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i> – jednostkowo Warstwa c: gwiazdnica wielkokwiatowa <i>Stellaria holostea</i> – < 10%, zawilec gajowy <i>Anemone nemorosa</i> – 5%, podagrycznik pospolity <i>Aegopodium podagraria</i> - < 5%, gajowiec żółty <i>Galeobdolon luteum</i> – 20%	U1
Inwazyjne gatunki obce w podszybie i runie	Lista inwazyjnych gatunków obcych (polska i łacińska nazwa); podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcie (z dokładnością do 10%)	W runie występuje niecierpek drobnokwiatowy <i>Impatiens parviflora</i> – 60% powierzchni transektu (występuje łąkowo)	U2
Ekspansywne gatunki rodzime w runie	Lista ekspansywnych gatunków rodzimych w runie (polska i łacińska nazwa); podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcie (z dokładnością do 10%)	Brak	FV
Struktura pionowa i przestrzenna roślinności	Oceń stopień uproszczenia struktury pionowej roślinności.	Struktura roślinności naturalna, zróżnicowana	FV
Wiek drzewostanu (obecność starodrzewu)	Wiek drzewostanu i jego wyrównanie, udział drzew >100 lat; udział drzew >50 lat	> 10% udział drzew starszych niż 100 lat i > 50% udział drzew starszych niż 50 lat	FV
Naturalne odnowienie drzewostanu	Procent pokrycia transektu przez naturalne odnowienie (podać procent pokrycia dla każdego gatunku)	Obfite odnowienie w lukach i prześwietleniach. Najobficiej odnawiają się: klon jawor <i>Acer pseudoplatanus</i> – 2% powierzchni transektu, grab pospolity <i>Carpinus betulus</i> – < 1% powierzchni transektu, jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i> – < 1% powierzchni transektu, dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> – < 1% powierzchni transektu, lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i> – jednostkowo.	FV
Gatunki obce w drzewostanie	Lista gatunków obcych w drzewostanie (polska i łacińska nazwa); podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcie (z dokładnością do 10%)	Brak	FV

PARAMETR/WSKAŹNIK	OPIS	WARTOŚĆ PARAMETRU/WSKAŹNIKA		OCENA PARAMETRU/ WSKAŹNIKA
Martwe drewno (łącznie zasoby)	Całkowite zasoby martwego drewna na stanowisku. Należy uwzględnić martwe drzewa i części drzew leżących i stojących od 7 cm grubości w cieńszym końcu, nie wliczając pniaków.	10,89 m³/ha		U1
Martwe drewno wielkowymiarowe	Liczba stojących i leżących kłód długości/wysokości >3 m i grubości >30 cm. Oszacowanie takich fragmentów na hektar.	3 szt./ha		U1
Mikrosiedliska drzewne (drzewa biocenotyczne)	Liczba "drzew biocenotycznych" przypadająca na hektar lasu.	11 szt./ha		U1
Inne zniekształcenia, w tym zniszczenie runa i gleby związane z pozyskiwaniem drewna	Opisać i ocenić intensywność	Brak		FV
Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska	Lista gatunków i opis ich stanu ochrony. Wskaźnik fakultatywny, stosować tylko, gdy są odpowiednie dane.	Nie oceniano		XX
PERSPEKTYWY OCHRONY	Perspektywy zachowania siedliska na stanowisku w najbliższych 10-20 latach są niepewne, jednak możliwe pod warunkiem że zostanie ograniczone oddziaływanie czynników zagrażających siedlisku.			U1
OCENA OGÓLNA	Powierzchnia siedliska o różnym stanie zachowania na stanowisku	FV	0%	U2
		U1	30%	
		U2	70%	

	Oddziaływania istniejące				
	Kod	Nazwa działalności	Intensywność	Wpływ	Syntetyczny opis
Wewnętrzne	I01	Nierodzone gatunki zaborcze	A	-	W runie występuje niecierpek drobnokwiatowy <i>Impatiens parviflora</i> . Jego pokrycie na transekcie dochodzi do 60%.
	Oddziaływania potencjalne				
Wewnętrzne	B02.02	Wycinka lasu	-	-	W przyszłości możliwa wycinka lasu
	B02.04	Usuwanie martwych i umierających drzew	-	-	Ryzyko usuwania w przyszłości martwych i umierających drzew z powierzchni siedliska.
Zewnętrzne	E03.01	Pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych	-	-	Istnieje ryzyko zaśmiecania płatu siedliska

Dokumentacja fotograficzna

Fot. 159. Płat grądu środkowoeuropejskiego na stanowisku nr 0928

Karta obserwacji siedliska na stanowisku nr 5307

Karta obserwacji siedliska na stanowisku	
Stanowisko - informacje podstawowe	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum i Tilio-Carpinetum</i>)
Nazwa stanowiska	5307
Typ stanowiska	Badawcze
Zbiorowiska roślinne	<i>Galio-Carpinetum</i> grąd środkowoeuropejski
Opis siedliska na stanowisku	Płat siedliska 9170 położony jest w miejscowości Iwno na fragmentach działek ewidencyjnych nr 52/31, 52/5, 52/30 (obręb ewidencyjny Iwno). Przez płat przebiegają ścieżki. Siedlisko na stanowisku znajduje się w złym stanie zachowania, co głównie wynika z dużego udziału obcych gatunków inwazyjnych (niecierpek drobnokwiatowy pokrywa około 50% powierzchni transektu badawczego) oraz gatunków obcych geograficznie (kasztanowiec zwyczajny, modrzew europejski) i ekologicznie w drzewostanie (sosna zwyczajna). Północna część płatu siedliska sąsiaduje ze stawem rybnym.
Powierzchnia płatów siedliska	3,89 ha
Obszary chronione, na którym znajduje się stanowisko	PLH300038 Dolina Cybiny
Zarządzający terenem	Brak danych
Współrzędne geograficzne	Początek transektu: 17°16'39"E 52°24'4"N Środek transektu: 17°16'34"E 52°24'3"N Koniec transektu: 17°16'37"E 52°23'60"N
Wymiary transektu	10 x 200 m
Wysokość n.p.m.	103-104 m
Obszar	PLH300038 Dolina Cybiny
Zagrożenia	Zagrożenia istniejące: I01 – nierodzące gatunki zaborcze (ekspansja niecierpka drobnokwiatowego <i>Impatiens parviflora</i> ; Zagrożenia potencjalne: B02.02 – wycinka lasu ; B02.04 – usuwanie martwych i umierających drzew; E03.01 – pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych
Inne wartości przyrodnicze	Brak
Monitoring jest wymagany	Tak
Uzasadnienie	Wskazany monitoring dalszych zmian stanu zachowania siedliska na stanowisku.
Wykonywane zabiegi ochronne i ocena ich skuteczności	Brak
Proponycja wprowadzenia działań ochronnych	1. Pozostawianie martwego drewna wydzielającego się naturalnie, z zachowaniem właściwego stanu sanitarnego lasu i utrzymaniem jego trwałości oraz zapewnieniem bezpieczeństwa powszechnego. Dążenie do wzrostu zasobów martwego drewna właściwych dla siedliska tj. tak aby na hektar przypadało > 5 sztuk martwych drzew wielkowymiarowych, a łączne zasoby wynosiły > 20m ³ /ha; 2. Usuwanie pojawiającego się nalotu i podrostu obcych geograficznie gatunków drzew (tj. kasztanowca zwyczajnego i robinni akacjowej); 3. Dalszy monitoring stanu zachowania płatu wg metodyki GIOŚ
Data kontroli	29.05.2017 r.
Uwagi	—

Stan ochrony siedliska przyrodniczego na stanowisku	
Zdjęcie fitosocjologiczne I	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: Wysokość n.p.m.: 103 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 100 m ² , Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 29.05.2017 r. Zwarcie warstw: a – 90%, b – 5%, c – 70% Wysokość warstw: a – 30 m, b – 2-3 m, c – 0,4 – 0,6 m Warstwa a: <i>Acer pseudoplatanus</i> 2, <i>Quercus robur</i> 3, <i>Carpinus betulus</i> 2 Warstwa b: <i>Acer pseudoplatanus</i> +, <i>Tilia cordata</i> +, <i>Sambucus nigra</i> +, <i>Carpinus betulus</i> 1 Warstwa c: <i>Anemone nemorosa</i> 2, <i>Ficaria verna</i> 1, <i>Acer pseudoplatanus</i> 1, <i>Fraxinus excelsior</i> +, <i>Geranium robertianum</i> +, <i>Galium sylvaticum</i> 1, <i>Rubus idaeus</i> +, <i>Stachys sylvatica</i> +, <i>Chaerophyllum temulum</i> +, <i>Alliaria petiolata</i> 1, <i>Geum urbanum</i> +, <i>Impatiens parviflora</i> 2, <i>Galeobdolon luteum</i> 1, <i>Carpinus betulus</i> +, <i>Aegopodium podagraria</i> 1, <i>Sambucus nigra</i> +, <i>Stellaria holostea</i> 2 Jednostka fitosocjologiczna: <i>Galio-Carpinetum</i> grąd środkowoeuropejski
Zdjęcie fitosocjologiczne II	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: Wysokość n.p.m.: 103 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 100 m ² , Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 29.05.2017 r. Zwarcie warstw: a – 70%, b – 5%, c – 80% Wysokość warstw: a – 30 m, b – 1,5-2 m, c – 0,5-0,6 m Warstwa a: <i>Acer pseudoplatanus</i> 2, <i>Quercus robur</i> 2, <i>Carpinus betulus</i> 1, <i>Aesculus hippocastanum</i> +, <i>Pinus sylvestris</i> 2, <i>Fagus sylvatica</i> 1, <i>Larix europaea</i> + Warstwa b: <i>Corylus avellana</i> 1, <i>Sambucus nigra</i> + Warstwa c: <i>Aesculus hippocastanum</i> +, <i>Acer pseudoplatanus</i> 1, <i>Carpinus betulus</i> +, <i>Geum urbanum</i> +, <i>Asarum europaeum</i> 1, <i>Stachys sylvatica</i> +, <i>Aegopodium podagraria</i> 1, <i>Chelidonium majus</i> 1, <i>Corylus avellana</i> +, <i>Impatiens parviflora</i> 3, <i>Galeobdolon luteum</i> 1, <i>Ficaria verna</i> 1, <i>Anemone nemorosa</i> 2, <i>Tilia cordata</i> +, <i>Quercus robur</i> +, <i>Mycelis muralis</i> + Jednostka fitosocjologiczna: <i>Galio-Carpinetum</i> grąd środkowoeuropejski
Zdjęcie fitosocjologiczne III	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: Wysokość n.p.m.: 104 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 100 m ² , Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 29.05.2017 r. Zwarcie warstw: a – 70%, b – 20%, c – 80%, d – 10% Wysokość warstw: a – 30 m, b – 1,5-2 m, c – 0,5 m, d – 0,05 m Warstwa a: <i>Quercus robur</i> 3, <i>Carpinus betulus</i> 2, <i>Acer pseudoplatanus</i> 1, <i>Aesculus hippocastanum</i> +, <i>Pinus sylvestris</i> 1 Warstwa b: <i>Corylus avellana</i> +, <i>Carpinus betulus</i> 1, <i>Acer pseudoplatanus</i> 2 Warstwa c: <i>Carpinus betulus</i> 1, <i>Chaerophyllum temulum</i> 1, <i>Mycelis muralis</i> 1, <i>Stachys sylvatica</i> +, <i>Lapsana communis</i> +, <i>Aesculus hippocastanum</i> +, <i>Ficaria verna</i> 1, <i>Anemone nemorosa</i> 1, <i>Aegopodium podagraria</i> 1, <i>Acer pseudoplatanus</i> +, <i>Galeobdolon luteum</i> 1, <i>Geranium robertianum</i> 1, <i>Anemone ranunculoides</i> +, <i>Impatiens parviflora</i> 2, <i>Sambucus nigra</i> +, <i>Stellaria holostea</i> 3 Warstwa d: <i>Atrichum undulatum</i> 1 Jednostka fitosocjologiczna: <i>Galio-Carpinetum</i> grąd środkowoeuropejski

PARAMETR/WSKAŹNIK	OPIS	WARTOŚĆ PARAMETRU/WSKAŹNIKA	OCENA PARAMETRU/ WSKAŹNIKA
POWIERZCHNIA SIEDLISKA NA STANOWISKU	Ze względu na brak danych wyjściowych dotyczących powierzchni siedliska na stanowisku, parametr nie podlegał ocenie.		XX
SPECYFICZNA STRUKTURA I FUNKCJE			
Charakterystyczna kombinacja florystyczna*	Lista gatunków charakterystycznych (polska i łacińska nazwa); podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcje (z dokładnością do 10%)	Warstwa a: grab pospolity <i>Carpinus betulus</i> – 10%, dąb szypułkowy – 40%, Warstwa b: grab pospolity <i>Carpinus betulus</i> – < 1%, leszczyna pospolita <i>Corylus avellana</i> – < 1%, Warstwa c: gwiazdnica wielkokwiatowa <i>Stellaria holostea</i> – 20%, zawilec gajowy <i>Anemone nemorosa</i> – 10%, podagrycznik pospolity <i>Aegopodium podagraria</i> - < 5%, gajowiec żółty <i>Galeobdolon luteum</i> – 10%, czyściec leśny <i>Stachys sylvatica</i> - < 1% Charakterystyczna kombinacja florystyczna jest zaburzona w wyniku dominacji niecierpka drobnokwiatowego w runie.	U1
Inwazyjne gatunki obce w podszybie i runie	Lista inwazyjnych gatunków obcych (polska i łacińska nazwa); podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcje (z dokładnością do 10%)	W runie występuje niecierpek drobnokwiatowy <i>Impatiens parviflora</i> – 50% powierzchni transektu (występuje łąkowo) oraz odnowienie kasztanowca zwyczajnego <i>Aesculus hippocastanum</i> (<1% powierzchni transektu).	U2
Ekspansywne gatunki rodzime w runie	Lista ekspansywnych gatunków rodzimych w runie (polska i łacińska nazwa); podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcje (z dokładnością do 10%)	Brak	FV
Struktura pionowa i przestrzenna roślinności	Oceń stopień uproszczenia struktury pionowej roślinności.	Struktura roślinności naturalna, zróżnicowana	FV
Wiek drzewostanu (obecność starodrzewu)	Wiek drzewostanu i jego wyrównanie, udział drzew >100 lat; udział drzew >50 lat	> 10% udział drzew starszych niż 100 lat i > 50% udział drzew starszych niż 50 lat	FV
Naturalne odnowienie drzewostanu	Procent pokrycia transektu przez naturalne odnowienie (podać procent pokrycia dla każdego gatunku)	Obfite odnowienie w lukach i prześwietleniach. Najobficiej odnawiają się: klon jawor <i>Acer pseudoplatanus</i> – 5% powierzchni transektu, grab pospolity <i>Carpinus betulus</i> – < 1% powierzchni transektu, jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i> – < 1% powierzchni transektu.	FV
Gatunki obce w drzewostanie	Lista gatunków obcych w drzewostanie (polska i łacińska nazwa); podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcje (z dokładnością do 10%)	Kasztanowiec zwyczajny <i>Aesculus hippocastanum</i> – zajmuje około 5% powierzchni transektu (odnawia się spontanicznie), sosna zwyczajna <i>Pinus sylvestris</i> – 10% powierzchni transektu (nie odnawia się), modrzew europejski <i>Larix decidua</i> – jednostkowo (nie odnawia się)	U2

PARAMETR/WSKAŹNIK	OPIS	WARTOŚĆ PARAMETRU/WSKAŹNIKA		OCENA PARAMETRU/ WSKAŹNIKA
Martwe drewno (łącznie zasoby)	Całkowite zasoby martwego drewna na stanowisku. Należy uwzględnić martwe drzewa i części drzew leżących i stojących od 7 cm grubości w cieńszym końcu, nie wliczając pniaków.	20,23 m³/ha		FV
Martwe drewno wielkowymiarowe	Liczba stojących i leżących kłód długości/wysokości >3 m i grubości >30 cm. Oszacowanie takich fragmentów na hektar.	2 szt./ha		U1
Mikrosiedliska drzewne (drzewa biocenotyczne)	Liczba "drzew biocenotycznych" przypadająca na hektar lasu.	12 szt./ha		U1
Inne zniekształcenia, w tym zniszczenie runa i gleby związane z pozyskiwaniem drewna	Opisać i ocenić intensywność	Brak		FV
Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska	Lista gatunków i opis ich stanu ochrony. Wskaźnik fakultatywny, stosować tylko, gdy są odpowiednie dane.	Nie oceniano		XX
PERSPEKTYWY OCHRONY	Perspektywy zachowania siedliska na stanowisku w najbliższych 10-20 latach są niepewne, jednak możliwe pod warunkiem że zostanie ograniczone oddziaływanie czynników zagrażających siedlisku.			U1
OCENA OGÓLNA	Powierzchnia siedliska o różnym stanie zachowania na stanowisku	FV	0%	U2
		U1	20%	
		U2	80%	

Oddziaływania istniejące					
	Kod	Nazwa działalności	Intensywność	Wpływ	Syntetyczny opis
Wewnętrzne	I01	Nierodzące gatunki zaborcze	A	-	W runie występuje niecierpek drobnokwiatowy <i>Impatiens parviflora</i> . Jego pokrycie na transekcie dochodzi do 50%. W drzewostanie występują kasztanowiec zwyczajny i modrzew europejski.
Oddziaływania potencjalne					
Wewnętrzne	B02.02	Wycinka lasu	-	-	W przyszłości możliwa wycinka lasu
	B02.04	Usuwanie martwych i umierających drzew	-	-	Ryzyko usuwania w przyszłości martwych i umierających drzew z powierzchni siedliska.
Zewnętrzne	E03.01	Pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych	-	-	Istnieje ryzyko zaśmiecania płatu siedliska

Dokumentacja fotograficzna

Fot. 160. Płat grądu środkowoeuropejskiego na stanowisku nr 5307

Karta obserwacji siedliska na stanowisku nr f308

Karta obserwacji siedliska na stanowisku	
Stanowisko - informacje podstawowe	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum i Tilio-Carpinetum</i>)
Nazwa stanowiska	f308
Typ stanowiska	Badawcze
Zbiorowiska roślinne	<i>Galio-Carpinetum</i> grąd środkowoeuropejski
Opis siedliska na stanowisku	Płat siedliska 9170 położony jest niedaleko miejscowości Siedlec na fragmentach działek ewidencyjnych nr 1/1, 2/1 (obręb ewidencyjny Siedlec). Siedlisko porasta zbocze o nachyleniu do 30% i wschodniej ekspozycji. Około 40% składu drzewostanu stanowi pochodzący z dawnych nasadzeń, buk zwyczajny. Od wschodu płat graniczy z uczęszczaną ścieżką, za którą znajduje się rozlewisko, od południa z drogą ekspresową nr 5. Zachodnia część stanowiska graniczy z polami uprawnymi. Na teren płatu wywożone są odpady z gospodarstw domowych.
Powierzchnia płatów siedliska	0,96 ha
Obszary chronione, na którym znajduje się stanowisko	PLH300038 Dolina Cybiny
Zarządzający terenem	Brak danych
Współrzędne geograficzne	Początek transektu: 17°17'17"E 52°23'15"N Środek transektu: 17°17'15"E 52°23'12"N Koniec transektu: 17°17'14"E 52°23'9"N
Wymiary transektu	10 x 200 m
Wysokość n.p.m.	103-104 m
Obszar	PLH300038 Dolina Cybiny
Zagrożenia	Zagrożenia istniejące: E03.01 – pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych; Zagrożenia potencjalne: B02.02 – wycinka lasu; B02.04 – usuwanie martwych i umierających drzew; I01 – nierodzące gatunki zaborcze
Inne wartości przyrodnicze	Brak
Monitoring jest wymagany	Tak
Uzasadnienie	Wskazany monitoring dalszych zmian stanu zachowania siedliska na stanowisku.
Wykonywane zabiegi ochronne i ocena ich skuteczności	Brak
Propozycja wprowadzenia działań ochronnych	1. Pozostawianie martwego drewna wydzielającego się naturalnie, z zachowaniem właściwego stanu sanitarnego lasu i utrzymaniem jego trwałości oraz zapewnieniem bezpieczeństwa powszechnego. Dążenie do wzrostu zasobów martwego drewna właściwych dla siedliska tj. tak aby na hektar przypadało >5 sztuk martwych drzew wielkowymiarowych, a łączne zasoby wynosiły >20m ³ /ha; 2. Dalszy monitoring stanu zachowania płatu wg metodyki GIOŚ
Data kontroli	29.05.2017 r.
Uwagi	–

Stan ochrony siedliska przyrodniczego na stanowisku	
Zdjęcie fitosocjologiczne I	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: Wysokość n.p.m.: 104 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 100 m ² , Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 29.05.2017 r. Zwarcie warstw: a – 80%, b – 10%, c – 70% Wysokość warstw: a – 30 m, b – 2-3 m, c – 0,4 – 0,6 m Warstwa a: <i>Acer pseudoplatanus</i> +, <i>Fagus sylvatica</i> 2, <i>Quercus robur</i> 3, <i>Carpinus betulus</i> 1 Warstwa b: <i>Acer pseudoplatanus</i> +, <i>Fagus sylvatica</i> +, <i>Tilia cordata</i> 1, <i>Sambucus nigra</i> +, <i>Carpinus betulus</i> 1 Warstwa c: <i>Anemone nemorosa</i> 1, <i>Pulmonaria obscura</i> 2, <i>Dactylis aschersoniana</i> +, <i>Ficaria verna</i> 1, <i>Acer pseudoplatanus</i> +, <i>Fraxinus excelsior</i> +, <i>Fagus sylvatica</i> +, <i>Geranium robertianum</i> +, <i>Paris quadrifolia</i> +, <i>Asarum europaeum</i> +, <i>Galium sylvaticum</i> 1, <i>Rubus idaeus</i> +, <i>Stachys sylvatica</i> +, <i>Chaerophyllum temulum</i> +, <i>Alliaria petiolata</i> 1, <i>Geum urbanum</i> +, <i>Impatiens parviflora</i> +, <i>Galeobdolon luteum</i> 2, <i>Carpinus betulus</i> +, <i>Aegopodium podagraria</i> 1, <i>Sambucus nigra</i> +, <i>Stellaria holostea</i> 2 Jednostka fitosocjologiczna: <i>Galio-Carpinetum</i> grąd środkowoeuropejski
Zdjęcie fitosocjologiczne II	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: Wysokość n.p.m.: 105 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 100 m ² , Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 29.05.2017 r. Zwarcie warstw: a – 80%, b – 5%, c – 30% Wysokość warstw: a – 30 m, b – 1,5-2 m, c – 0,5-0,6 m Warstwa a: <i>Acer pseudoplatanus</i> 1, <i>Quercus robur</i> 3, <i>Carpinus betulus</i> 1, <i>Fagus sylvatica</i> 2 Warstwa b: <i>Corylus avellana</i> +, <i>Sorbus aucuparia</i> +, <i>Tilia cordata</i> 1 Warstwa c: <i>Acer pseudoplatanus</i> +, <i>Carpinus betulus</i> +, <i>Stachys sylvatica</i> +, <i>Aegopodium podagraria</i> +, <i>Sambucus nigra</i> +, <i>Corylus avellana</i> +, <i>Impatiens parviflora</i> 1, <i>Galeobdolon luteum</i> 2, <i>Ficaria verna</i> 1, <i>Anemone nemorosa</i> 1, <i>Tilia cordata</i> +, <i>Quercus robur</i> +, <i>Mycelis muralis</i> + Jednostka fitosocjologiczna: <i>Galio-Carpinetum</i> grąd środkowoeuropejski
Zdjęcie fitosocjologiczne III	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: Wysokość n.p.m.: 104 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 100 m ² , Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 29.05.2017 r. Zwarcie warstw: a – 80%, b – 20%, c – 50% Wysokość warstw: a – 30 m, b – 1,5-2 m, c – 0,5 m Warstwa a: <i>Quercus robur</i> 3, <i>Carpinus betulus</i> 2, <i>Acer pseudoplatanus</i> 2, Warstwa b: <i>Corylus avellana</i> 2, <i>Carpinus betulus</i> 1, <i>Acer pseudoplatanus</i> +, <i>Tilia cordata</i> 1, <i>Sambucus nigra</i> + Warstwa c: <i>Carpinus betulus</i> +, <i>Chaerophyllum temulum</i> +, <i>Fraxinus excelsior</i> +, <i>Stachys sylvatica</i> +, <i>Lapsana communis</i> +, <i>Millium effusum</i> 2, <i>Fagus sylvatica</i> +, <i>Galium sylvaticum</i> +, <i>Alliaria petiolata</i> 1, <i>Quercus robur</i> +, <i>Ficaria verna</i> 1, <i>Anemone nemorosa</i> 1, <i>Aegopodium podagraria</i> 1, <i>Acer pseudoplatanus</i> +, <i>Galeobdolon luteum</i> 2, <i>Geranium robertianum</i> +, <i>Pulmonaria obscura</i> +, <i>Impatiens parviflora</i> 1, <i>Stellaria holostea</i> + Jednostka fitosocjologiczna: <i>Galio-Carpinetum</i> grąd środkowoeuropejski

PARAMETR/WSKAŹNIK	OPIS	WARTOŚĆ PARAMETRU/WSKAŹNIKA	OCENA PARAMETRU/ WSKAŹNIKA
POWIERZCHNIA SIEDLISKA NA STANOWISKU	Ze względu na brak danych wyjściowych dotyczących powierzchni siedliska na stanowisku, parametr nie był oceniany.		XX
SPECYFICZNA STRUKTURA I FUNKCJE			
Charakterystyczna kombinacja florystyczna*	Lista gatunków charakterystycznych (polska i łacińska nazwa); podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcje (z dokładnością do 10%)	Warstwa a: grab pospolity <i>Carpinus betulus</i> – 10%, dąb szypułkowy – 40%, Warstwa b: grab pospolity <i>Carpinus betulus</i> – < 5%, leszczyna pospolita <i>Corylus avellana</i> – < 5%, lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i> - < 5% Warstwa c: gwiazdnica wielkokwiatowa <i>Stellaria holostea</i> – 5%, zawilec gajowy <i>Anemone nemorosa</i> – 10%, podagrycznik pospolity <i>Aegopodium podagraria</i> - < 5%, gajowiec żółty <i>Galeobdolon luteum</i> – 10%, czyściec leśny <i>Stachys sylvatica</i> - < 1%	FV
Inwazyjne gatunki obce w podszycie i runie	Lista inwazyjnych gatunków obcych (polska i łacińska nazwa); podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcje (z dokładnością do 10%)	W runie występuje niecierpek drobnokwiatowy <i>Impatiens parviflora</i> . Jego pokrycie nie przekracza 1% powierzchni transektu.	FV
Ekspansywne gatunki rodzime w runie	Lista ekspansywnych gatunków rodzimych w runie (polska i łacińska nazwa); podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcje (z dokładnością do 10%)	Brak	FV
Struktura pionowa i przestrzenna roślinności	Oceń stopień uproszczenia struktury pionowej roślinności.	Struktura roślinności miejscami uproszczona. Sztucznie wprowadzony buk zwyczajny.	U1
Wiek drzewostanu (obecność starodrzewu)	Wiek drzewostanu i jego wyrównanie, udział drzew >100 lat; udział drzew >50 lat	> 10% udział drzew starszych niż 100 lat i > 50% udział drzew starszych niż 50 lat	FV
Naturalne odnowienie drzewostanu	Procent pokrycia transektu przez naturalne odnowienie (podać procent pokrycia dla każdego gatunku)	Obfite odnowienie w lukach i prześwietleniach. Najobficiej odnawiają się: klon jawor <i>Acer pseudoplatanus</i> – 2% powierzchni transektu, grab pospolity <i>Carpinus betulus</i> – < 1% powierzchni transektu, buk zwyczajny <i>Fagus sylvatica</i> - < 1% powierzchni transektu, jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i> – < 1% powierzchni transektu.	FV
Gatunki obce w drzewostanie	Lista gatunków obcych w drzewostanie (polska i łacińska nazwa); podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcje (z dokładnością do 10%)	Brak	FV

PARAMETR/WSKAŹNIK	OPIS	WARTOŚĆ PARAMETRU/WSKAŹNIKA		OCENA PARAMETRU/ WSKAŹNIKA
Martwe drewno (łącznie zasoby)	Całkowite zasoby martwego drewna na stanowisku. Należy uwzględnić martwe drzewa i części drzew leżących i stojących od 7 cm grubości w cieńszym końcu, nie wliczając pniaków.	16,39 m³/ha		U1
Martwe drewno wielkowymiarowe	Liczba stojących i leżących kłód długości/wysokości >3 m i grubości >30 cm. Oszacowanie takich fragmentów na hektar.	3 szt./ha		U1
Mikrosiedliska drzewne (drzewa biocenotyczne)	Liczba "drzew biocenotycznych" przypadająca na hektar lasu.	17 szt./ha		U1
Inne zniekształcenia, w tym zniszczenie runa i gleby związane z pozyskiwaniem drewna	Opisać i ocenić intensywność	Płat jest zaśmiecany odpadami z gospodarstw domowych		U1
Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska	Lista gatunków i opis ich stanu ochrony. Wskaźnik fakultatywny, stosować tylko, gdy są odpowiednie dane.	Nie oceniano		XX
PERSPEKTYWY OCHRONY	Perspektywy zachowania siedliska na stanowisku w najbliższych 10-20 latach są niepewne, jednak możliwe pod warunkiem że zostanie ograniczone oddziaływanie czynników zagrażających siedlisku.			U1
OCENA OGÓLNA	Powierzchnia siedliska o różnym stanie zachowania na stanowisku	FV	0%	U1
		U1	100%	
		U2	0%	

Oddziaływania istniejące					
	Kod	Nazwa działalności	Intensywność	Wpływ	Syntetyczny opis
Zewnętrzne	E03.01	Pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych	B	-	Na teren płatu siedliska są wywożone odpady z gospodarstw domowych.
Oddziaływania potencjalne					
Wewnętrzne	B02.02	Wycinka lasu	-	-	W przyszłości możliwa wycinka lasu
	I01	Nierodzime gatunki zaborcze	-	-	W runie występuje niecierpek drobnokwiatowy <i>Impatiens parviflora</i> . Obecnie zajmuje poniżej 1% powierzchni transektu. W przyszłości najprawdopodobniej dojdzie do jego ekspansji na większą skalę.
	B02.04	Usuwanie martwych i umierających drzew	-	-	Ryzyko usuwania w przyszłości umierających i martwych drzew z powierzchni siedliska.

Dokumentacja fotograficzna

Fot. 161. Płat grądu środkowoeuropejskiego na stanowisku nr f308

Karta obserwacji siedliska na stanowisku nr c400

Karta obserwacji siedliska na stanowisku	
Stanowisko - informacje podstawowe	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum i Tilio-Carpinetum</i>)
Nazwa stanowiska	c400
Typ stanowiska	Badawcze
Zbiorowiska roślinne	<i>Galio-Carpinetum</i> grąd środkowoeuropejski
Opis siedliska na stanowisku	Plat siedliska zlokalizowany w miejscowości Jankowo na fragmentach działek ewidencyjnych nr 14/4 i 15 (obręb ewidencyjny Jankowo), około 50 m na południowy wschód od rzeki Cybiny, na mineralnej wyspie. Siedlisko na stanowisku w złym stanie ochrony, ze skrajnie małą ilością martwego drewna. W drzewostanie dominuje sztucznie nasadzony na siedlisku grądowym buk zwyczajny, z niewielką domieszką graba zwyczajnego i dębu szypułkowego w drugim piętrze. W podszycie i runie dominują gatunki charakterystyczne dla grądów. Stanowisko praktycznie ze wszystkich stron otoczone szuwarami trzcinowymi bądź turzycy tunikowej.
Powierzchnia płatów siedliska	0,47 ha
Obszary chronione, na którym znajduje się stanowisko	PLH300038 Dolina Cybiny
Zarządzający terenem	Brak danych
Współrzędne geograficzne	Początek transektu: 17°11'21"E 52°27'15"N Środek transektu: 17°11'23"E 52°27'15"N Koniec transektu: 17°11'25"E 52°27'14"N
Wymiary transektu	10 x 83 m
Wysokość n.p.m.	82 m
Obszar	PLH300038 Dolina Cybiny
Zagrożenia	Zagrożenia istniejące: brak; Zagrożenia potencjalne: I01 – nierodzące gatunki zaborcze (ekspansja niecierpka drobnokwiatowego <i>Impatiens parviflora</i>); B02.04 – usuwanie martwych i umierających drzew; B02.02 – wycinka lasu
Inne wartości przyrodnicze	Brak
Monitoring jest wymagany	Tak
Uzasadnienie	Wskazany monitoring dalszych zmian stanu zachowania siedliska na stanowisku.
Wykonywane zabiegi ochronne i ocena ich skuteczności	Brak
Propozycja wprowadzenia działań ochronnych	1. Pozostawianie martwego drewna wydzielającego się naturalnie, z zachowaniem właściwego stanu sanitarnego lasu i utrzymaniem jego trwałości oraz zapewnieniem bezpieczeństwa powszechnego. Dążenie do wzrostu zasobów martwego drewna właściwych dla siedliska tj. tak aby na hektar przypadało >5 sztuk martwych drzew wielkowymiarowych, a łączne zasoby wynosiły >20m ³ /ha; 2. Dalszy monitoring stanu zachowania płatu wg metodyki GIOŚ
Data kontroli	16.05.2017 r., 22.06.2017 r.
Uwagi	W dokumentacji sporządzonej na potrzeby planu zadań ochronnych siedlisko na stanowisku zostało opisane jako żyzna buczyna (zespół <i>Melico uniflorae-Fagetum sylvatici</i>). Jednak skład gatunkowy runa z dominacją gatunków grądowych oraz obficie występujące odnowienie grabowe, jednoznacznie świadczy o przynależności tej fitocenozy do grądu środkowoeuropejskiego. Obecnie obserwowany skład drzewostanu jest jedynie wynikiem kiedyś wprowadzonych tu sztucznych nasadzeń buka zwyczajnego. Nie wynika on z naturalnego typu siedliska. W związku z powyższym nie ma podstaw do wyróżnienia siedliska żyznej buczyny na omawianym stanowisku.

Stan ochrony siedliska przyrodniczego na stanowisku	
Zdjęcie fitosocjologiczne I	
Współrzędne geograficzne środka, Wysokość n.p.m., Powierzchnia zdjęcia, Nachylenie, Ekspozycja, Zwarcie warstwy a, b, c, d, Wysokość warstwy a, b, c, d, Jednostka fitosocjologiczna	Współrzędne geograficzne środka: 17°11'23"E 52°27'15"N Wysokość n.p.m.: 82 m n.p.m., Powierzchnia zdjęcia: 100 m ² , Nachylenie: 0°, Data wykonania zdjęcia fitosocjologicznego: 16.05.2017 r., 22.06.2017 r. Zwarcie warstwy: a 1– 90%, a2 – 5%, b – 10%, c – 40%, d – 5% Wysokość warstwy: a1 – 30 m, a2 – 15 m, b – 3-4 m, c – 0,3-06 m, d – 0,05 m Warstwa a1: <i>Fagus sylvatica</i> 5 Warstwa a2: <i>Carpinus betulus</i> 1, <i>Qercus robur</i> + Warstwa b: <i>Corylus avellana</i> 2, <i>Carpinus betulus</i> +, <i>Fagus sylvatica</i> + Warstwa c: <i>Sambucus nigra</i> +, <i>Carex sylvatica</i> 1, <i>Carpinus betulus</i> 1, <i>Maianthemum bifolium</i> +, <i>Viola reichenbachiana</i> 1, <i>Alliaria petiolata</i> +, <i>Geum urbanum</i> +, <i>Paris quadrifolia</i> +, <i>Rosa canina</i> +, <i>Anemone nemorosa</i> 2, <i>Galeobdolon luteum</i> 2, <i>Pulmonaria obscura</i> +, <i>Fagus sylvatica</i> 1, <i>Ficaria verna</i> 1, <i>Impatiens parviflora</i> +, <i>Galium sylvaticum</i> +, <i>Phyteuma spicatum</i> 1, <i>Actaea spicata</i> +, <i>Aegopodium podagraria</i> +, <i>Oxalis acetosella</i> +, <i>Corydalis cava</i> 1, <i>Euonymus europaeus</i> +, <i>Ulmus laevis</i> +, <i>Myosotis sylvatica</i> +, <i>Equisetum sylvaticum</i> + Warstwa d: <i>Plagiomnium affine</i> 1, <i>Brachythecium rutabulum</i> + Jednostka fitosocjologiczna:

Oddziaływania potencjalne					
	Kod	Nazwa działalności	Intensywność	Wpływ	Syntetyczny opis
Wewnętrzne	B02.02	Wycinka lasu	-	-	W przyszłości możliwa wycinka lasu
	I01	Nierodzone gatunki zaborcze	-	-	Ryzyko ekspansji niecierpka drobnokwiatowego, który obecnie występuje w płacie jednostkowo
	B02.04	Usuwanie martwych i umierających drzew	-	-	Ryzyko usuwania w przyszłości martwych i umierających drzew z powierzchni siedliska.

PARAMETR/WSKAŹNIK	OPIS	WARTOŚĆ PARAMETRU/WSKAŹNIKA	OCENA PARAMETRU/ WSKAŹNIKA
POWIERZCHNIA SIEDLISKA NA STANOWISKU	Ze względu na brak dokładnych danych wyjściowych dotyczących powierzchni siedliska na stanowisku, parametr nie był oceniany.		XX
SPECYFICZNA STRUKTURA I FUNKCJE			
Charakterystyczna kombinacja florystyczna	Lista gatunków charakterystycznych (polska i łacińska nazwa); podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcje (z dokładnością do 10%)	Warstwa a: grab pospolity <i>Carpinus betulus</i> – < 5%, dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> – 1% Warstwa b: grab pospolity <i>Carpinus betulus</i> – < 1%, leszczyna pospolita <i>Corylus avellana</i> – 20% Warstwa c: zawilec gajowy <i>Anemone nemorosa</i> – 5%, podagrycznik pospolity <i>Aegopodium podagraria</i> - < 1%, zawilec żółty <i>Anemone ranunculoies</i> - < 1%, gajowiec żółty <i>Galeobdolon luteum</i> – 10%, przytulia leśna <i>Galium sylvaticum</i> – 10%, kokorycz pusta <i>Corydalis cava</i> – 5%, fiołek leśny <i>Viola reichenbachiana</i> – < 1%. Zaburzony skład gatunkowy drzewostanu w wyniku sztucznego wprowadzenia przed laty buka zwyczajnego na siedlisku grądowym.	U1
Inwazyjne gatunki obce w podszybie i runie	Lista inwazyjnych gatunków obcych (polska i łacińska nazwa); podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcje (z dokładnością do 10%)	W runie występuje niecierpek drobnokwiatowy <i>Impatiens parviflora</i> – występuje jednostkowo	FV
Ekspansywne gatunki rodzime w runie	Lista ekspansywnych gatunków rodzimych w runie (polska i łacińska nazwa); podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcje (z dokładnością do 10%)	Brak	FV
Struktura pionowa i przestrzenna roślinności	Ocenić stopień uproszczenia struktury pionowej roślinności.	Struktura warstwowa zaburzona, ujednolicona	U1
Wiek drzewostanu (obecność starodrzewu)	Wiek drzewostanu i jego wyrównanie, udział drzew >100 lat; udział drzew >50 lat	> 10% udział drzew starszych niż 100 lat i > 50% udział drzew starszych niż 50 lat	FV
Naturalne odnowienie drzewostanu	Procent pokrycia transektu przez naturalne odnowienie (podać procent pokrycia dla każdego gatunku)	Obfite odnowienie w lukach i prześwietleniach: grab pospolity <i>Carpinus betulus</i> – 3% powierzchni transektu, buz zwyczajny <i>Fagus sylvatica</i> – 2% powierzchni transektu, dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> – jednostkowo	FV
Gatunki obce w drzewostanie	Lista gatunków obcych w drzewostanie (polska i łacińska nazwa); podać udział procentowy powierzchni zajętej przez każdy gatunek na transekcje (z dokładnością do 10%)	Buk zwyczajny <i>Fagus sylvatica</i> – 90% powierzchni transketu	U2

PARAMETR/WSKAŹNIK	OPIS	WARTOŚĆ PARAMETRU/WSKAŹNIKA		OCENA PARAMETRU/ WSKAŹNIKA
Martwe drewno (łącznie zasoby)	Całkowite zasoby martwego drewna na stanowisku. Należy uwzględnić martwe drzewa i części drzew leżących i stojących od 7 cm grubości w cieńszym końcu, nie wliczając pniaków.	3 m³/ha		U2
Martwe drewno wielkowymiarowe	Liczba stojących i leżących kłód długości/wysokości >3 m i grubości >30 cm. Oszacowanie takich fragmentów na hektar.	0 szt./ha		U2
Mikrosiedliska drzewne (drzewa biocenotyczne)	Liczba "drzew biocenotycznych" przypadająca na hektar lasu.	2 szt./ha		U2
Inne zniekształcenia, w tym zniszczenie runa i gleby związane z pozyskiwaniem drewna	Opisać i ocenić intensywność	Brak		FV
Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska	Lista gatunków i opis ich stanu ochrony. Wskaźnik fakultatywny, stosować tylko, gdy są odpowiednie dane.	Nie oceniano		XX
PERSPEKTYWY OCHRONY	Zachowanie siedliska w stanie niepogorszonym w perspektywie 10–20 lat jest niepewne, lecz możliwe pod warunkiem ograniczenia wpływu czynników zagrażających.			U1
OCENA OGÓLNA	Powierzchnia siedliska o różnym stanie zachowania na stanowisku	FV	0%	U2
		U1	0%	
		U2	100%	

Dokumentacja fotograficzna

Fot. 162. Płat siedliska 9170 ze sztucznym nasadzeniem bukowym na stanowisku nr c400

Zestawienie ocen stanu ochrony siedliska 9170 na poszczególnych stanowiskach monitoringowych

Tab. 12. Zestawienie ocen poszczególnych parametrów i wskaźników na stanowiskach monitoringowych siedliska 9170

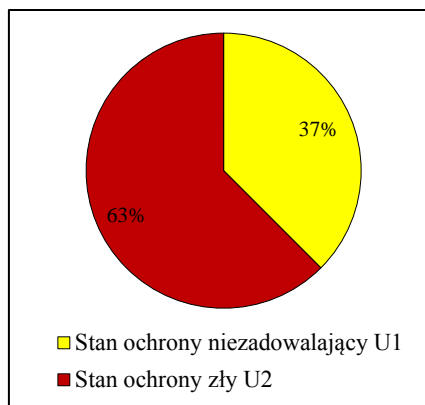
STANOWISKO	PARAMETRY I WSKAŹNIKI	OCENA WSKAŹNIKA WYNIKAJĄCA Z PRZEPROWADZONEGO MONITORINGU
9972	POWIERZCHNIA SIEDLISKA	XX
	Charakterystyczna kombinacja florystyczna	FV
	Inwazyjne gatunki obce w podszycie i runie	U1
	Ekspansywne gatunki rodzime w runie	FV
	Struktura pionowa i przestrzenna roślinności	FV
	Wiek drzewostanu (obecność starodrzewu)	FV
	Naturalne odnowienie drzewostanu	FV
	Gatunki obce w drzewostanie	FV
	Martwe drewno (łącznie zasoby)	FV
	Martwe drewno wielkowymiarowe	FV
	Mikrosiedliska drzewne (drzewa biocenotyczne)	U1
	Inne zniekształcenia, w tym zniszczenie runa i gleby związane z pozyskiwaniem drewna	FV
	Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska	XX
	STRUKTURA I FUNKCJE – ogólnie	U1
	PERSPEKTYWY OCHRONY	FV
	OCENA OGÓLNA	U1
71BD	POWIERZCHNIA SIEDLISKA	XX
	Charakterystyczna kombinacja florystyczna	FV
	Inwazyjne gatunki obce w podszycie i runie	U1
	Ekspansywne gatunki rodzime w runie	FV

STANOWISKO	PARAMETRY I WSKAŹNIKI	OCENA WSKAŹNIKA WYNIKAJĄCA Z PRZEPROWADZONEGO MONITORINGU
	Struktura pionowa i przestrzenna roślinności	FV
	Wiek drzewostanu (obecność starodrzewu)	FV
	Naturalne odnowienie drzewostanu	FV
	Gatunki obce w drzewostanie	FV
	Martwe drewno (łącznie zasoby)	FV
	Martwe drewno wielkowymiarowe	FV
	Mikrosiedliska drzewne (drzewa biocenotyczne)	U1
	Inne zniekształcenia, w tym zniszczenie runa i gleby związane z pozyskiwaniem drewna	U1
	Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska	XX
	STRUKTURA I FUNKCJE – ogólnie	U1
	PERSPEKTYWY OCHRONY	FV
	OCENA OGÓLNA	U1
571d	POWIERZCHNIA SIEDLISKA	XX
	Charakterystyczna kombinacja florystyczna	FV
	Inwazyjne gatunki obce w podszycie i runie	U2
	Ekspansywne gatunki rodzime w runie	FV
	Struktura pionowa i przestrzenna roślinności	U1
	Wiek drzewostanu (obecność starodrzewu)	FV
	Naturalne odnowienie drzewostanu	FV
	Gatunki obce w drzewostanie	U2
	Martwe drewno (łącznie zasoby)	U1
	Martwe drewno wielkowymiarowe	U1
	Mikrosiedliska drzewne (drzewa biocenotyczne)	U1
	Inne zniekształcenia, w tym zniszczenie runa i gleby związane z pozyskiwaniem drewna	FV
	Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska	XX
	STRUKTURA I FUNKCJE – ogólnie	U2
	PERSPEKTYWY OCHRONY	FV
	OCENA OGÓLNA	U2
1599	POWIERZCHNIA SIEDLISKA	XX
	Charakterystyczna kombinacja florystyczna	U1
	Inwazyjne gatunki obce w podszycie i runie	U2
	Ekspansywne gatunki rodzime w runie	FV
	Struktura pionowa i przestrzenna roślinności	U1
	Wiek drzewostanu (obecność starodrzewu)	FV
	Naturalne odnowienie drzewostanu	FV
	Gatunki obce w drzewostanie	U2
	Martwe drewno (łącznie zasoby)	U2
	Martwe drewno wielkowymiarowe	U2
	Mikrosiedliska drzewne (drzewa biocenotyczne)	U2
	Inne zniekształcenia, w tym zniszczenie runa i gleby związane z pozyskiwaniem drewna	U1
	Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska	XX
	STRUKTURA I FUNKCJE – ogólnie	U2
	PERSPEKTYWY OCHRONY	U1
	OCENA OGÓLNA	U2
0928	POWIERZCHNIA SIEDLISKA	XX
	Charakterystyczna kombinacja florystyczna	U1
	Inwazyjne gatunki obce w podszycie i runie	U2
	Ekspansywne gatunki rodzime w runie	FV
	Struktura pionowa i przestrzenna roślinności	FV
	Wiek drzewostanu (obecność starodrzewu)	FV
	Naturalne odnowienie drzewostanu	FV
	Gatunki obce w drzewostanie	FV
	Martwe drewno (łącznie zasoby)	U1
	Martwe drewno wielkowymiarowe	U1
	Mikrosiedliska drzewne (drzewa biocenotyczne)	U1
	Inne zniekształcenia, w tym zniszczenie runa i gleby związane z pozyskiwaniem drewna	FV
	Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska	XX
	STRUKTURA I FUNKCJE – ogólnie	U2
	PERSPEKTYWY OCHRONY	U1
	OCENA OGÓLNA	U2

STANOWISKO	PARAMETRY I WSKAŹNIKI	OCENA WSKAŹNIKA WYNIKAJĄCA Z PRZEPROWADZONEGO MONITORINGU
5307	POWIERZCHNIA SIEDLISKA	XX
	Charakterystyczna kombinacja florystyczna	U1
	Inwazyjne gatunki obce w podszybie i runie	U2
	Ekspansywne gatunki rodzime w runie	FV
	Struktura pionowa i przestrzenna roślinności	FV
	Wiek drzewostanu (obecność starodrzewu)	FV
	Naturalne odnowienie drzewostanu	FV
	Gatunki obce w drzewostanie	U2
	Martwe drewno (łącznie zasoby)	FV
	Martwe drewno wielkowymiarowe	U1
	Mikrosiedliska drzewne (drzewa biocenotyczne)	U1
	Inne zniekształcenia, w tym zniszczenie runa i gleby związane z pozyskiwaniem drewna	FV
	Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska	XX
	STRUKTURA I FUNKCJE – ogólnie	U2
	PERSPEKTYWY OCHRONY	U1
	OCENA OGÓLNA	U2
f308	POWIERZCHNIA SIEDLISKA	XX
	Charakterystyczna kombinacja florystyczna	FV
	Inwazyjne gatunki obce w podszybie i runie	FV
	Ekspansywne gatunki rodzime w runie	FV
	Struktura pionowa i przestrzenna roślinności	U1
	Wiek drzewostanu (obecność starodrzewu)	FV
	Naturalne odnowienie drzewostanu	FV
	Gatunki obce w drzewostanie	FV
	Martwe drewno (łącznie zasoby)	U1
	Martwe drewno wielkowymiarowe	U1
	Mikrosiedliska drzewne (drzewa biocenotyczne)	U1
	Inne zniekształcenia, w tym zniszczenie runa i gleby związane z pozyskiwaniem drewna	U1
	Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska	XX
	STRUKTURA I FUNKCJE – ogólnie	U1
	PERSPEKTYWY OCHRONY	U1
	OCENA OGÓLNA	U1
c400	POWIERZCHNIA SIEDLISKA	XX
	Charakterystyczna kombinacja florystyczna	U1
	Inwazyjne gatunki obce w podszybie i runie	FV
	Ekspansywne gatunki rodzime w runie	FV
	Struktura pionowa i przestrzenna roślinności	U1
	Wiek drzewostanu (obecność starodrzewu)	FV
	Naturalne odnowienie drzewostanu	FV
	Gatunki obce w drzewostanie	U2
	Martwe drewno (łącznie zasoby)	U2
	Martwe drewno wielkowymiarowe	U2
	Mikrosiedliska drzewne (drzewa biocenotyczne)	U2
	Inne zniekształcenia, w tym zniszczenie runa i gleby związane z pozyskiwaniem drewna	FV
	Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska	XX
	STRUKTURA I FUNKCJE – ogólnie	U2
	PERSPEKTYWY OCHRONY	U1
	OCENA OGÓLNA	U2

4.11.2. OCENA STANU OCHRONY SIEDLISKA PRZYRODNICZEGO 9170 NA POZIOMIE OBSZARU NATURA 2000

W ramach przeprowadzonego monitoringu, stwierdzono zły U2 ogólny stan zachowania siedliska 9170 na 63% badanych powierzchni. Pozostałe 37% badanych powierzchni, uzyskało ocenę niezadowalającą U1. Na podstawie wypadkowej ocen częściowych wykonanej na wszystkich stanowiskach siedliska 9170, łączna ocena stanu ochrony dla obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny jest **zła U2**.

Ryc. 17. Procentowy udział stanowisk będących w różnym stanie zachowania

POWIERZCHNIA SIEDLISKA

Ze względu na brak danych wyjściowych dotyczących powierzchni siedliska na poszczególnych stanowiskach, parametr nie podlegał ocenie.

SPECYFICZNA STRUKTURA I FUNKCJE – ogólnie

63% monitorowanych stanowisk grądu środkowoeuropejskiego, charakteryzuje się złym stanem parametru specyficznej struktury i funkcji. Niezadawalający stan parametru stwierdzono w przypadku 37% badanych powierzchni. Na obniżenie ogólnej oceny parametru, w największym stopniu wpływa znaczny udział obcych gatunków inwazyjnych w obrębie poszczególnych powierzchni oraz zbyt małe zasoby martwego drewna (zarówno całkowite, jak również drewna wielkowymiarowego). Na podstawie wypadkowej ocen częściowych wykonanej na poszczególnych stanowiskach badawczych, łączna ocena parametru dla obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny jest **zła U2**.

Poniżej zamieszczono szczegółową analizę wszystkich wskaźników składającą się na ogólną ocenę specyficznej struktury i funkcji.

Charakterystyczna kombinacja florystyczna

Pod względem charakterystycznej kombinacji florystycznej 50% badanych powierzchni otrzymało ocenę właściwą. Siedlisko na stanowiskach tych charakteryzuje dominacja gatunków grądowych we wszystkich warstwach fitocenoz. Drzewostan budują w przewadze grab zwyczajny *Carpinus betulus*, dąb szypułkowy *Quercus robur*, lipa drobnolistna *Tilia cordata*, z domieszką klonu jawora *Acer pseudoplatanus*, buka zwyczajnego *Fagus sylvatica* i jesionu wyniosłego *Fraxinus excelsior*. W podszyciu dominuje podrost ww. gatunków oraz leszczyna pospolita *Corylus avellana*. Warstwa runa jest bogata pod względem florystycznym. Stały udział mają takie taksony charakterystyczne dla siedliska jak: gwiazdnica wielkokwiatowa *Stellaria holostea*, zawilec gajowy *Anemone nemorosa*, gajowiec żółty *Galeobdolon luteum*, fiołek leśny *Viola reichenbachiana*, czyściec leśny *Stachys sylvatica*, rzadziej żankiel zwyczajny *Sanicula europaea*. Drugą połowę stanowią powierzchnie, które pod względem charakterystycznej kombinacji gatunków otrzymały ocenę niezadawalającą U1. Obniżenie oceny wskaźnika w ich przypadku, wynika z zaburzeń składu gatunkowego wywołanych rozprzestrzenianiem się obcych gatunków inwazyjnych, zwłaszcza niecierperka

drobnokwiatowego *Impatiens parviflora* i robinii akacjowej *Robinia pseudoacacia*, które stopniowo prowadzą do ograniczenia udziału rodzimych gatunków, właściwych dla siedliska. Na podstawie wypadkowej ocen częściowych wykonanej na poszczególnych stanowiskach badawczych, łączna ocena charakteryzowanego wskaźnika, dla obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny jest **niezadowalająca U1**.

Inwazyjne gatunki obce w podszycie i runie

W przypadku 50% ocenianych powierzchni, wskaźnik otrzymał ocenę właściwą FV. Na stanowiskach tych, jednostowo notowano jedynie niecierpka drobnokwiatowego. Drugą połowę stanowisk charakteryzuje zła ocena analizowanego wskaźnika. W ich zasięgu stwierdzono łanowe występowanie niecierpka drobnokwiatowego, który w znacznym stopniu ogranicza rozwój charakterystycznych dla siedliska gatunków runa. Na podstawie wypadkowej ocen częściowych wykonanej na poszczególnych stanowiskach badawczych, łączna ocena charakteryzowanego wskaźnika, dla obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny jest **niezadowalająca U1**.

Ekspansywne gatunki rodzime w runie

Pod względem występowania ekspansywnych gatunków rodzimych, wszystkie powierzchnie oceniono na FV. Na podstawie wypadkowej ocen częściowych wykonanej na poszczególnych stanowiskach badawczych, łączna ocena charakteryzowanego wskaźnika, dla obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny jest **właściwa FV**.

Struktura pionowa i przestrzenna roślinności

Wskaźnik dla 50% monitorowanych powierzchni (4 stanowiska), otrzymał ocenę właściwą FV. Powierzchnie te charakteryzuje zróżnicowana wielogatunkowa i wielowiekowa struktura pionowa roślinności. Pozostała połowa stanowisk odznacza się uproszczoną strukturą gatunkową i wiekową, wynikającą z niewłaściwej gospodarki leśnej. Analizowany wskaźnik dla tych powierzchni otrzymał ocenę niezadowalającą U1. Na podstawie wypadkowej ocen częściowych wykonanej na poszczególnych stanowiskach badawczych, łączna ocena wskaźnika, dla obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny jest **niezadowalająca U1**.

Wiek drzewostanu (obecność starodrzewu)

Wskaźnik odnoszący się do wieku drzewostanu dla wszystkich stanowisk siedliska, oceniono jako właściwy FV. Grądy w zasięgu badanego terenu charakteryzują się znacznym udziałem drzew w wieku powyżej 100 lat (są to głównie dęby szypułkowe, buki zwyczajne i klony jawory). Łączna ocena charakteryzowanego wskaźnika, dla obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny jest **właściwa FV**.

Naturalne odnowienie drzewostanu

Na wszystkich stanowiskach naturalne odnowienie drzewostanu występuje obficie i budowane jest przez gatunki typowe dla fitocenoz grądowych tj. grab pospolity *Carpinus betulus*, dąb bezszypułkowy *Quercus petraea*, klon jawor *Acer pseudoplatanus*, jesion wyniosły *Fraxinus excelsior*, lipa drobnolistna *Tilia cordata*, rzadziej pojawia się klon polny

Acer campestre. Odnowienie szczególnie obficie pojawia się w powstających lukach. W związku z powyższym, ocena wskaźnika na wszystkich stanowiskach jest właściwa FV. Łączna ocena charakteryzowanego wskaźnika, dla obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny jest **właściwa FV**.

Gatunki obce w drzewostanie

Na 63% monitorowanych powierzchni (5 stanowisk) nie stwierdzono obcych gatunków w drzewostanie, a wskaźnik otrzymał ocenę właściwą FV. Pozostałe 37% stanowisk (3 powierzchnie) charakteryzuje zły stan wskaźnika. W ich zasięgu stwierdzono występowanie robinii akacjowej *Robinia pseudoacacia* (występuje najczęściej, z największym pokryciem i obfitym naturalnym odnowieniem), kasztanowca zwyczajnego *Aesculus hippocastanum*, sosny zwyczajnej *Pinus sylvestris* i modrzewia europejskiego *Larix decidua*. Łączne pokrycie tej grupy gatunków na transekcie dochodziło do 20%. Na podstawie wypadkowej ocen częściowych wykonanej na poszczególnych stanowiskach badawczych, łączna ocena charakteryzowanego wskaźnika, dla obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny jest **niezadowalająca U1**.

Martwe drewno (łączne zasoby)

Wskaźnik opisujący łączne zasoby martwego drewna na 37% monitorowanych stanowisk (3 powierzchnie) otrzymał ocenę właściwą FV. Taki sam procent stanowią powierzchnie z niezadowalającą oceną wskaźnika. W przypadku dwóch powierzchni stwierdzono skrajnie małe zasoby martwego drewna, w wskaźnik otrzymał ocenę złą U2. Łączna ocena charakteryzowanego wskaźnika, dla obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny jest **niezadowalająca U1**.

Martwe drewno wielkowymiarowe

Wskaźnik opisujący zasoby martwego drewna wielkowymiarowego, na 50% monitorowanych stanowisk (4 powierzchnie) otrzymał ocenę niezadowalającą U1. Dwie powierzchnie (25%) charakteryzują się bardzo niskimi zasobami drewna wielkowymiarowego (zły stan wskaźnika U2). Również na dwóch stanowiskach stwierdzono wystarczająco duże zasoby martwego drewna wielkowymiarowego (ocena właściwa FV). Łączna ocena charakteryzowanego wskaźnika, dla obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny jest **niezadowalająca U1**.

Mikrosiedliska drzewne (drzewa biocenotyczne)

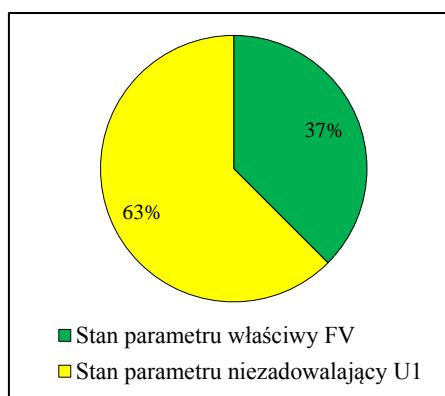
Liczba drzew biocenotycznych przypadających na hektar lasu, w przypadku sześciu monitorowanych powierzchni (75% ogółu stanowisk) jest mniejsza niż 20, w związku z czym wskaźnik otrzymał ocenę niezadowalającą U1. Na dwóch powierzchniach jest ona niższa niż 10 (ocena wskaźnika zła U2). Na podstawie wypadkowej ocen częściowych wykonanej na poszczególnych stanowiskach badawczych, łączna ocena charakteryzowanego wskaźnika, dla obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny jest **niezadowalająca U1**.

Inne zniekształcenia, w tym zniszczenie runa i gleby związane z pozyskiwaniem drewna

Na jednym stanowisku stwierdzono zniszczenie runa i gleby związane z rozprzeżdżaniem powierzchni siedliska, co spowodowało obniżenie oceny wskaźnika dla stanowiska do U1. Łączna ocena wskaźnika w skali obszaru Natura 2000 jest **właściwa FV**.

PERSPEKTYWY OCHRONY

W przypadku 63% badanych powierzchni (5 stanowisk) perspektywy ochrony siedliska są niezadowalające U1 (Ryc. 18), ze względu na wpływ czynników zagrażających. Podstawowym czynnikiem, którego wpływ należy ograniczyć aby zachować siedlisko na poszczególnych stanowiskach, jest ekspansja obcych gatunków inwazyjnych, które obecnie ze znacznym pokryciem występują w wielu płatach grądu. Pozostałe 37% stanowisk siedliska 9170, posiada właściwe perspektywy ochrony. Nie stwierdzono znaczącego oddziaływania czynników zagrażających ich istnieniu oraz mogących wywołać pogorszenie ich ogólnego stanu ochrony. Na podstawie wypadkowej ocen częściowych wykonanej na poszczególnych stanowiskach badawczych, łączna ocena parametru opisującego perspektywy ochrony siedliska, dla obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny jest **niezadowalająca U1**.

Ryc. 18. Procentowy udział stanowisk o różnym perspektywach ochrony

4.11.3. IDENTYFIKACJA ZAGROŻEŃ DLA SIEDLISKA 9170 W OBRĘBIE OBSZARU NATURA 2000

Zagrożenia istniejące

Obecnie najistotniejszym zagrożeniem dla płatów grądu środkowoeuropejskiego w zasięgu obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny, jest ekspansja inwazyjnych gatunków obcych (zagrożenie I01). Wśród grupy gatunków zielnych największy problem stanowi rozprzestrzenianie się niecierpka drobnokwiatowego *Impatiens parviflora*, który w wielu płatach na badanym terenie, tworzy wręcz jednogatunkowe agregacje. Pokrycie gatunku na transekcji badawczej dochodzi do 60%. Takson ten skutecznie wypiera większość rodzimych gatunków grądowych, które niewytrzymując konkurencji z jego strony stopniowo ustępują. Problem ten dotyczy w szczególności stanowisk siedliska położonych na terenie miejscowości Iwno. W pozostałych rejonach badanego obszaru, udział niecierpka drobnokwiatowego jest znacznie mniejszy, a w niektórych płatach nawet znikomy (stanowisko w okolicach miejscowości Siedleczek).

Znaczący problem stanowią również obce gatunki pojawiające się w podszycie i drzewostanie, zwłaszcza robinia akacjowa *Robinia pseudoacacia* i kasztanowiec zwyczajny

Aesculus hippocastanum. Gatunki te na powierzchniach, w zasięgu których zostały stwierdzone odnawiają się spontanicznie (w przypadku robinii w znacznej ilości). Fragmenty siedliska, gdzie naturalny drzewostan zastępują skupienia robinii, znacząco spada bogactwo florystyczne runa, co jest wywołane uwalnianiem przez ten gatunek substancji allelopatycznych do gleby podczas rozkładu jego liści. Mniejsze znaczenie mają występujące w ograniczonej ilości mahonia pospolita *Mahonia aquifolium* i śnieguliczka biała *Symphoricarpos albus*. Gatunki te występują w grądach znajdujących się na terenie miejscowości Iwno. W płatach siedliska, które występują w innych rejonach analizowanego obszaru Natura 2000, nie odnotowano wyżej wymienionych taksonów.

W grupie istniejących zagrożeń znalazło się również oddziaływanie związane z usuwaniem martwych i umierających drzew (B02.04). Na większości badanych powierzchni jego łączne zasoby nie przekraczają 20 m³/ha, a w niektórych przypadkach są nawet poniżej 10 m³/ha.

Zagrożeniem dla płatów siedliska 9170, w szczególności tych znajdujących się w okolicach zabudowań i uczęszczanych dróg, jest pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych (E03.01). W efekcie może dochodzić do przeżyźnienia podłoża i zubożenia florystycznego runa.

Zagrożenia potencjalne

Potencjalnymi zagrożeniami dla siedliska 9170 w zasięgu obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny są: wycinka lasu (kod zagrożenia B02.02), pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych (E03.01) oraz wnikanie i ekspansja obcych gatunków inwazyjnych (I01) (dwa typy zagrożeń wymienione jako ostatnie dotyczą wyłącznie tych powierzchni, w obrębie których oddziaływań tych jeszcze nie stwierdzono).

4.11.4. CELE DZIAŁAŃ OCHRONNYCH I DZIAŁANIA PROWADZĄCE DO ICH OSIĄGNIĘCIA

W stosunku do siedliska 9170 celem działań ochronnych jest poprawa stanu ochrony siedliska ze stanu złego U2 do stanu niezadowolającego U1.

Poniżej przedstawiono działania prowadzące do osiągnięcia ww. celu.

Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją dotychczasowych sposobów użytkowania

Pozostawiać martwe drzewa wydzielające się naturalnie, z zachowaniem właściwego stanu sanitarnego lasu i utrzymaniem jego trwałości oraz zapewnieniem bezpieczeństwa powszechnego. Działanie nie generuje kosztów i ma charakter ciągły (należy je realizować w czasie całego okresu obowiązywania aktualnego PZO). Dotyczy ono wszystkich stwierdzonych stanowiska siedliska (**powierzchnie nr 9972, 71BD, 571d, 1599, 0928, 5307, f308, c400**).

Powierzchnię siedliska na stanowisku nr **9972** wyłączyć z użytkowania i uznać za powierzchnię referencyjną.

Działania związane z ochroną czynną

Zmniejszenie udziału inwazyjnych gatunków obcych poprzez całkowite usunięcie nalotu i podrostu robinii akacjowej w obrębie powierzchniach nr 1599 i 5307 (wyrwanie osobników tworzących nalot, wycinanie osobników w formie podrostu) oraz zmniejszenia jej

udziału w drzewostanie o 50% w stosunku do stanu na obecnego (karczowanie osobników). Łączna powierzchnia przewidziana do przeprowadzenia zabiegu wynosi 9,43 ha. Szacunkowy łączny koszt wykonania zabiegu wynosi około 50 000 zł brutto. Działanie wykonać jednorazowo w trakcie obowiązywania aktualnego PZO, w ciągu najbliższych 3 lat (czyli do roku 2020).

Działania związane z monitoringiem stanu ochrony

Na wszystkich stwierdzonych stanowiskach siedliska 9170 (**powierzchnie nr 9972, 71BD, 571d, 1599, 0928, 5307, f308, c400, 1e4a**), prowadzić regularny monitoring przyrodniczy (co 5 lat), zgodnie z metodyką GIOŚ. Na podstawie wyników późniejszych monitoringów oraz porównania do danych zawartych w niniejszym opracowaniu, planować dalsze działania ochronne. Szacunkowy koszt wykonania monitoringu dla obszaru wynosi 4 500 zł brutto (po 500 zł na stanowisko).

5. LITERATURA

- Brzeg A., Kasprówicz M. 2005. Kserotermofilne ziołorośla z klasy Trifolio-Geranietea sanguinei Th. Müller 1962 w środkowej części doliny Cybiny (centralna Wielkopolska). *Bad. Fizjograf. nad Polską Zach.*, B 54: 95-104.
- Cierniewski J. 1981. Zmienność przestrzenna gleb organicznych doliny Cybiny na tle warunków fizjograficznych. *Roczniki Gleboznawcze* 32, 4.
- Gołdyn B., Koralewska-Batura E., Błoszyk J. 2005. Zróżnicowanie zgrupowań mięczaków rzeki Cybiny. Materiały konferencyjne, XXI Krajowe Seminarium Malakologiczne, Toruń – Ciechocinek, 6-8 kwietnia 2005.
- Gołdyn R., Grabia J. 1998. Program ochrony wód rzeki Cybiny. Urząd Miasta Poznania, Wydział Ochrony Środowiska, Poznań, 101 pp.
- Gołdyn R., Jackowiak B., Błoszyk J. (red.) 2005b. Walory przyrodnicze doliny Cybiny i ich ochrona. Wyd. Kontekst, Poznań, 96 pp.
- Gołdyn R., Gołdyn H., Kaniewski W. 2005c. Water plant association in the valley of the Cybina River. *Roczniki Akademii Rolniczej w Poznaniu* 373, Botanika – Steciana 9: 69-87.
- Gołdyn R., Gołdyn H., Kaniewski W. 2006. Zbiorowiska roślinności szuwarowej doliny Cybiny (centralna Wielkopolska) Cz. I: *Phragmition communis*. *Bad. Fizjograf. nad Polską Zach.*, B 55: 79-89.
- Gołdyn R., Gołdyn H., Kaniewski W. 2007. Zbiorowiska roślinności szuwarowej doliny Cybiny (centralna Wielkopolska) Cz. II: *Magnocaricion elatae*, *Oenanthion aquaticae* i *Phalaridion*. *Bad. Fizjograf. nad Polską Zach.*, B 56: 91-110.
- Dolina Cybiny PLH300038 - dokumentacja planu zadań ochronnych (PZO). 2012.
- Hołdyński Cz., Szczecińska M., Krupa M., Ruszczyńska J., Świączkowska J. 2014. Siedliska przyrodnicze sieci Natura 2000 w północno-wschodniej Polsce. Charakterystyka, rozpoznawanie i zarządzanie. Podręcznik metodyczny. Wyd. Mantis, Olsztyn.
- Koczur A. 2012. 7140 Torfowiska przejściowe (przeważnie z roślinnością z Scheuchzerio-Caricetea). [W:] Cierlik i in. Monitoring gatunków i siedlisk przyrodniczych ze szczególnym uwzględnieniem specjalnych obszarów ochrony siedlisk Natura 2000 – faza trzecia: 275–288. Kraków (http://www.gios.gov.pl/siedliska/pdf/metodyka_monitoringu_siedlisk_2012.pdf).
- Korzeniak J. 2012. 6510 Ekstensywnie użytkowane niżowe łąki świeże (*Arrhenatherion elatioris*). [W:] Cierlik i in. Monitoring gatunków i siedlisk przyrodniczych ze szczególnym uwzględnieniem specjalnych obszarów ochrony siedlisk Natura 2000 – faza trzecia: 259–274. Kraków (http://www.gios.gov.pl/siedliska/pdf/metodyka_monitoringu_siedlisk_2012.pdf).
- Matudzkiewicz J. M. 2001. Zespoły leśne Polski. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.
- Matuszkiewicz J. M. (red.) 2007. Geobotaniczne tendencje rozwojowe zbiorowisk leśnych w wybranych regionach Polski. Monografie IGiPZ PAN 8, Warszawa.
- Matuszkiewicz W. 2011. Przewodnik do oznaczania zbiorowisk roślinnych Polski. – *Vademecum Geobotanicum*. PWN, Warszawa.
- Matuszkiewicz W., Sikorski P., Szwed W., Wierzbą M. 2012. Zbiorowiska roślinne Polski. Lasy i zarośla. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.

Mirek Z., Piękoś-Mirkowa H., Zając A., Zając M. 2002. Flowering Plants and Pteridophytes of Poland. A Checklist. Polish Academy of Sciences, Kraków: 442 s.

Mróz W., Świerkosz K. & Kozak M. 2012. 6430 Ziółorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziółorośla nadrzeczne (*Convolvuleta sepium*). [W:] Cierlik i in. Monitoring gatunków i siedlisk przyrodniczych ze szczególnym uwzględnieniem specjalnych obszarów ochrony siedlisk Natura 2000 – tom trzeci: 247–258 (<http://www.gios.gov.pl/artykuly/888/Monitoring-gatunkow-i-siedlisk-przyrodniczych-teksty-przewodnikowmetodycznych-czesc-II-lipiec-2011>).

Ochyra R., Żarnowiec J., Bednarek-Ochyra H. 2003. Census catalogue of Polish mosses. PAN, Instytut Botaniki, Kraków.

Pawlaczyk P. 2010. 91E0* Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródliskowe). [W:] Mróz W. (red.). Monitoring siedlisk przyrodniczych. Przewodnik metodyczny. Część I: 236–254. Biblioteka Monitoringu Środowiska. Warszawa.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 10 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dziennik Ustaw, poz. 81).

Rothmaler W. 2007. Exkursionsflora von Deutschland Bd. 4. Gefäßpflanzen: Kritischer Band. Spektrum Akademischer Verlag, Wiesbaden.

Rutkowski L. 1998. Klucz do oznaczania roślin naczyniowych Polski niżowej. Wyd. Nauk. PWN, Warszawa, s. 814.

Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 17 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny PLH300038 (Dz. Urz. Woj. Wielk. z 19 marca 2014 r. poz. 1820)

Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 28 stycznia 2015 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Cybiny PLH300038 (Dz. Urz. Woj. Wielk. z 3 lutego 2015 r. poz. 551)

Dokumentacja kartograficzna